

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

217

~~217~~

217

23

KWS 2023
E19

Ludovicus Meyers.

Een Amsterdams Geneesheer.

Dur andere Waken betrens de ^{officy}
en de rechtte geschied. der ~~Amsterdamsche~~
Kerker Nederl. Ind. Jaar: 1782
Bl. 342.

204
1023

L. MEIJERS WOORDENSCHAT,

YERVATTENDE, IN DRIE DEELEN,

1. BASTERDWOORDEN.
2. KUNSTWOORDEN.
3. VEROUDERDE WOORDEN.

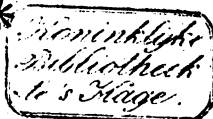
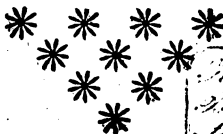
DE ELFDE DRUK.

DEEZE DRUK, TEN NUTTE DER NEDERLANDEREN,
IN WOORDEN EN SPELLING DOORGAANS VERBE-
TERD, EN ZEER MERKLIJK VERMEERDERD,

DOOR

ERNST WILLEM CRAMERUS.

EERSTE DEEL.

TE AMSTERDAM,
BY DE WED. LOVERINGH EN ALLART.

MDCCLXXVII.

VOORBERICHT.

Zie hier, waarde Leezer, den elfden druk van dit nuttig boek. De arbiedzaame en taalkundige L. MEIJER, in leeven geneesheer te Amsterdam, heeft 'er, in 't voorst der voorleeden eeuw, voor meer dan honderd en vijftig jaar, den eersten grond toe gelegd, verscheiden uitgaaven daarvan beleefd, en het tot eene aanmerkelijke grootte uitgedijd, en in drie deelen onderscheiden gezien. In de eerste en tweede uitgaaven was het slechts één deeltje. Basterdwoorden en kunstwoorden lagen, als een mengelklomp, als een verwarde baiert, onder een gedommeld. Doch hij zag dat gebrek ras in, veranderde het in de volgende uitgaaf, en bragt iedere versameling onder eene bijzondere naamlijst. Men had toen twee deeltjes. En, terwijl hij 'er onvermoeid over uit was, om deezen Woorden-schat, ten dienste der Nederlanderen, hoe langer hoe volkomener te maaken, duurde het niet lang, of hij voegde 'er ook het derde, behelzende ongewoone en verouderde woorden, bij. Zo had het wel, reeds veel meer dan een eeuw geleeden, zijn tegenwoordig beslag, maar niet zijne tegenwoordige uitgebreidheid. Tot zijnen dood heeft hij zijn werk beschaafd, verbeterd en vermeerderd. Na zijnen dood is het door anderen bij iedere volgende, en bij deeze tegenwoordige uitgaaf door mij met opzet uitgebreid. Ik heb 'er veele honderd woorden, voornaamlijk tot de natuurlijke historie betrekkelijk, bijgevoegd. En het boek is nu in deeze tegenwoordige uitgaaf een derde grooter, dan het in de laatste uitgaaf, door den schrijver zelven bezorgd, geweest is. Men had tot hiertoe de oude spelling, door L. Meijer gebezigt, behouden, als: an voor aan; after voor achter; dt daar d alleen genoeg is; gh daar g alleen genoeg is; qu voor kw; enz.;
schoon

V O O R B E R I C H T.

schoon die bij keurige schrijvers al overlang verouderd, en in onbruik geraakt was. Hierom is zij ook in deeze uitgaaf veranderd. Sedert de laatste uitgaaf, door den schrijver zelven nagezien, waren in de volgende zeer veele fouten, vooral in't Latijn, en in de betekenis van veele woorden, ingesloopen. Men behield die in de volgende uitgaaven al te sijn. Het getal derzelven was daardoor in de laatstvoorgaande tot eene bijna ongelooflijke menigte aangegrosid. Eene verbetering was 'er dus hoognoedig, en ik heb 'er byzonder mijn werk van gemaakt, om het werk, ten beste des Leezers, tot zijne oorspronkelijke zuiverheid te herstellen. 't Is onnoodig, den Nederduitschen Leezer het nut van Meijers Woordenschat breedvoerig te toonen. Tien talrijke drukken, in ons land daarvan vertierd, leeren het genoegzaam. Geen Nederlander, die een liefhebber van taalen en wetenschappen is, of dien slechts eene edele leestlust bezielt, kan deezen schat missen. Geleerden en Ongeleerden hebben 'er beiden belang in. Vooral is deszelfs nut groot in deezen tijd, daar veeler smaak zo bedorven en verbaasd, en veeler liefde tot onze schoone rijke moedertaal zo verflaauwd is, dat zij noch sierlijk, noch krachtig meenen te spreken, als zij ze niet met onnoodige inmengfels jammerlijk bezwalken, of onkundiglijk van armoede beschuldigen. Neen, onze taal, in rijkdom van woorden en kunst van ze samen te stellen voor de Grieksche niet zwichende, behoeft met geene vreemde veeren te pronken. Deeze Woordenschat, de rijkste versameling van Basterd- Kunst- en Verouderde Woorden, in onze taal te vinden, kan 'er hen op elke bladzijde van overtuigen,

E. W. CRAMERUS,

Haarlem den 25 van
Hooimaand,
1777.

E E R S T E D E E L
D E S
W O O R D E N S C H A T S ;
W A A R I N M E E S T A L L E D E
B A S T E R D W O O R D E N ,
I N D E W A N D U I T S C H E S C H R Y V E R E N
V O O R K O O M E N D E ,

E N D O O R

H. L. SPIEGEL, D. V. COORNHART, P. C. HOOFT;
H. DE GROOT, C. HUIGHENS, G. A. BREDERODE,
S. KOSTER, J. v. VONDEL, EN ANDERE VOOR-
TREFLYKE TAALKUNDIGEN, NAAUWKEU-
RIG EN MET KRACHT VERTAALD,
BY EEN VERGADERD ZYN.

A B:

Aalienatie, ontzceembing / verbzceemding.
Abaliënabel, ontzceemdbaar / verbzceemdbaar.
Abandon, verlaating.
Abandonnement, verlaating / overgeeving.
Abandonneren, verlaaten / opgeeven / begeeven /
laaten vaaren.
Abatement, afwerping / nederwerping.
Abayement, vassing.
Abayeur, vasser / aanvasser.
Abboucheren, toespreeken / mondbespreken houden.
Ab-

- Abbreviateur, verkortzer.
 Abbreviatie, afkorting / verkorting.
 Abbreviature, verkortfel.
 Abbreviëren, verkorten.
 Abderen, verbergen / bergen / verschuilen.
 Abdiceren, ontzeggen / afzeggen / opzeggen.
 Abdis, kloostermoeder / kloosterboogdes.
 Abdy, klooster: ook rechtsg gebied van eenen abt.
 Abduceren, afleiden / afrekenen / afvoeren.
 Abductie, afleiding / afvoering.
 Aberratie, afdwaaing.
 Aberreren, afdwaaen / verdoolen.
 Abhorreren, afschrik hebben.
 Abigeren, wegdrijven / ontvoeren / verstuiven.
 Abject, verworpen / veracht.
 Abjectie, verworping / wegtwerping.
 Abjiciëren, wegworpen / verworpen.
 Abjudicatie, afwijzing / ontwijzing.
 Abjudiceren, afwijzen / ontwijzen.
 Abjunctie, afvoeging / afscheiding.
 Abjungeren, afvoegen / afscheiden / afdeelen / scheiden.
 Abjuratie, afzweering.
 Abjureren, afzweeren / ontzweeren.
 Ablactatie, speening.
 Ablacteren, speenen / spannen.
 Ablatie, ontneming / wegneeming / afdraaging.
 Abligatie, zending / afzending.
 Ablegeren, afzenden / wegzenden / afschick geeven.
 Abluëren, afwasschen / reinigen.
 Ablutie, afwassing.
 Abmissie, verzending.
 Abmitteren, wegschikken / verzenden.
 Abnegatie, verloochening.
 Abnegeren, loochenen / ontzeggen / verzaaken.
 Abnorm, ongeschikt / ongerund.
 Abnuëren, afwenken / ontzeggen.

Ab-

- Abnunciatie, afzegging / ontzegging.
 Abnunciëren, afzeggen / ontzeggen.
 Aboleren, verbeigen / vernieten / vernietigen / te niet doen.
 Abolitie, vernietiging / verbelging.
 Abolitie-brieven, verniet-brieven; waarbij een misbaad / onwetende of onnozel geschied / kintgeschieden wordt.
 Abominabel, gruwelijk / ugslyt / verfoeilijk.
 Abominatie, gruwel / afschrik / verfoejing.
 Abomineren, verfoejen / afschrik hebben.
 Abondant, overbloedig.
 Abondantie, overbloedigheid.
 Abonderen, overbloejen.
 Abord, aanspraak / aanranding / aanböözblegging / aankomst.
 Abordabel, genaaklyk / genaakbaar.
 Aborderen, aanranden / aanböözbleggen.
 Abortie, aanranding.
 Abortie, misbaaring / misval / misdraam.
 Abortiëren, misdraagt baaren / misbaaren / misdraagen / misvallen / misdraam hebben.
 Abortif, misdraagt / doode bzuucht / storting / storting-geboorte.
 Aboucheren, toespreken.
 Abraderen, afschrijven / afnaagen / afschaaver.
 Abrasie, afschrijving / afnaaging.
 Abregé, verkortfel / kort begrip.
 Abregeren, verkorten.
 Abrenuntiatie, afzweering.
 Abrenuntiëren, afzwoeren.
 Abreptie, wegrukking / afrukking.
 Abripiëren, wegrukken / ontrukken / schaanen.
 Abrogatie, afschaffing / te niet doening.
 Abrogeren, afschaffen.
 Abrumperen, afspreken.

- Abrupt, plotslyk / afgezoken.
 Abruptie, afbrekking.
 Abscederen, afscheiden / afwijken / intwijken.
 Absces, ettergezwel.
 Abscessie, wegnaaming.
 Abscinderen, afsnyden / afhouden.
 Abscisie, afsnyding.
 Absconderen, wegdruiken / ontschillen / verbergen.
 Absconsie, verbergning / verschuiling.
 Absent, afweezende / afwezig / niet tegenwoordig.
 Absenteren, afzui / achterblijven / zich t'zoek maken / verbozen houden.
 Absentie, afweezenheid / afwezigheid / afzui / afweezen.
 Absolut, onbepaald / platuit / voluit / volstrek / ronduit / volkomen.
 Absolutelyk, volkomenlyk / volstreklyk.
 Absolutie, afdoening / byskiening / lofsing / ontslaaning / byspreekking.
 Absolveren, volvoeren / voltrekken / byskien / afdoen / ontslaan / lofsen / byspreeken.
 Absorberen, opstokken / inslozen / verslinden.
 Abstergeren, afvaagen / afwischen / dwaen / dwaeden / dwaegen.
 Absterreren, afschrikken.
 Abstersif, afvaagbaar / afwischend.
 Abstinentie, onthouding / afhouding.
 Abstineren, onthouden / spaanen.
 Abstract, afgetrokken.
 Abstractie, aftrekking.
 Abstraheren, onttrekken / afrekken.
 Abstruderen, verstoeten / afstoeten.
 Abstrusie, afstooting.
 Absumeren, verdoen / verteeren.
 Absumtie, verdoening / verteering.
 Absurd, ongerymb / wanschifelyk.

Ab-

Abfurditeit, ongerymdheit.

Abt, klooster vader / kloosterboogb.

Abundant, zie Abondant.

Abus, misbruik / misflag / verzinning / wange-
bruik / misbruiking.

Abuseren, misbruiken / misleiden / verzinnen /
vergyppen / vergiffen.

Abusif, Abusifelyk, door misbruik / by misbruik-
king / tegen 't gebruik / oncigenlyk.

A C.

Academie, opperschool / landschool / hoogeschool /
hoofdschool.

Accablement, overftelping / overvalling.

Accableren, verdufiken / overftelpen.

Accederen, bykomen / aankomen / genaaken.

Acceleratie, haasting / spoeding.

Accelereren, spoeden / haasten.

Accenderen, ontftecten / aanftecten.

Accenseren, bytekienen / byachten / byhouden /
fchatten.

Accensie, aanfteking / ontfteking.

Accent, woordfifank / galm / toezang / byfifank /
bygalm.

Acceptabel, aanneemlyk.

Acceptant, aanbaarder / aanneemer.

Acceptatie, aanbaarding / aanneeming.

Accepteren, aanbaarden / aanneemen / ten zynen
hoordeele aanbaarden.

Accepteur, aanbaarder.

Acceptie, ontvanging / aanneeming.

Acceptilatie, ontvangbrief / fchuytbrief / fchuytfeh-
ding / byfchenking.

Accerferen, dagbaarden / daagen / haalen.

Acces, toegang / aangang.

Accesfeur, bykomer in 't vormiffen / byprechter.

- Accesibel, Accesfoir, toegankelijk / bykomelyk /
 bykomende / bykomstig.
 Accesie, bykoming / byval / bykomst.
 Accident, toeval / boozval / byval / aanbleef.
 Accidentaal, toevallig.
 Accideren, toevallen / boozvallen / byvallen /
 gebeuren.
 Accyns, tol.
 Accynsenaar, tollenaar.
 Accinctie, aangoeding.
 Accingeren, aangoeden / omgoeden.
 Accipieren, ontsangen / aanbaarden.
 Acclamatie, toeroeping / toejuiching.
 Acclameren, toeroepen.
 Accountantie, gemeenzaamheid.
 Accollade, omhelzing.
 Accolleren, omhelzen.
 Accomberen, aanliggen / aanzitten / geliggen.
 Accommodaat, geboeglyk.
 Accommodabel, behulpzaam / gerieflyk / gemaklyk.
 Accommodabiliteit, behulpzaamheid.
 Accomodatie, geriefing / toepassing / schikking /
 byvoeging.
 Accommoderen, voegen / gevoegen / gerieven /
 toepassen / behulpzaam zyn / schikken.
 Accompaneren, verzelschappen.
 Accompleren, volbrengen / nakomen.
 Accomplissement, volbraving / voltrekking / ver-
 vulling.
 Accord, verdrag / overeenstemming / vereeniging /
 overeenkomst.
 Accordabel, verdraagbaar / gezeglyk.
 Accordatie, overeenkoming / verdraaging / ver-
 eeniging.
 Accordantie, overeenkomst.

Ac-

- Accorderen**, verbzaagen / overeenkomen / toestemmen / vereenigen / toestaan.
Accoutrement, toerusting.
Accoutreren, toestellen / toetoojen.
Accrement, aanwas.
Accrescentie, aangroeiing.
Accresceren, aangroeijen / toeneemen / aanwasjen.
Accretie, aangroeiing / aanwasjing.
Accumberen, aanzitten / aanliggen / geliggen.
Accumulatie, ophooping.
Accumulatif, ophoopen / versamelend.
Accumuleren, ophoopen / vergaderen.
Accuraat, nauwkeurig / welgeschikt / bondig.
Accurreren, toeloopen.
Accursie, toeloop /
Accusabel, beschuldigbaar.
Accusateur, beschuldiger / aanklaager.
Accusatie, aanklagt / beschuldiging.
Accusatrice, beschuldigster.
Accuseren, betichten / aanklaagen / beschuldigen / betygen / aantygen.
Acerbe, wjang / zuur.
Acerberen, zuurmaaken / scherpen.
Acerbiteit, wjangheid.
Aceteus, zuurachtig.
Acqueste, verkryging / aantwinning.
Acquesteren, verkrygen / winnen.
Acquiëscement, berusting / toestaaning.
Acquiëscentie, berustendheid.
Acquiësceren, berusten / gerust zyn / zich gerust stellen.
Acquite, kwantschelding / kwantingsbief.
Acquireren, verkrygen / bekomen.
Acquisiteur, verkryger.
Acquisitie, verkryging.
Acquiteren, kwanten / kwantschelden.

Acre, *scherp / bitz.*

Acrimone, *scherpte / scherpigheid.*

Acte, *lyst / bescheid / kennis / kennischift / bezegeld vonnis / baad / doening / handeling / bedryf / besluit / een gebaan werk.*

Acte Notariaal, *bescheid van een' beampstschryver.*

Acten en Actitaten, *handelingen en overhandelingen.*

Acten Geparapheerd, *kennisschiften.*

Acteur, *bedryver / betrekker / speeler / pleiter.*

Actie, *handeling / werking / opzpraak / op te spreken hebben / doening / bedryf / gerechtigheid / baad / aantal / recht.*

— *Institueren, opzpraak maaken.*

— *Reeel, aantal op eenig goed.*

— *Personeel, opzpraak op eenig persoon.*

— *Gehypotiqueerde Actie, geveste aantal.*

Actien, *inschulden / gerechtigheden.*

Actif, *werkslyk / vernustlyk / geestig / leventig / onledig.*

Active, *bedryfslyk.*

Activiteit, *bedryvigheid / gaauwigheid / vlugheid.*

Actrice, *dingcherse / dingtaalvoerster / bedryfster / betrekker / speeler.*

Actueel, Actueux, *werkslyk.*

Actum, *gebaan / gemaakt.*

Acueren, *wetten / spitsen / scherpen.*

Acut, *scherp / scherpzinnig.*

A D.

Adaptatie, *toepassing.*

Adapteren, *aanvoegen / beschikken / toepassen.*

Adderen, *toedoen / uitvoeren / aanlappen.*

Addiceren, *toekennen / toezeggen / toestaan.*

Addictie, *toekenning / toezegging.*

Additie, *toedoening / vergadering / optelling / bydoening.*

Addubitatie, *halfstouffeling.*

Ad-

- Addubiteren**, in stouffel hangen.
Adduceren, aanleiden / hyleiden.
Adductie, hyleiding / toeleiding.
Adduplicatie, verbubbeling.
Addupliceren, verbubbelen.
Ademptie, beneeming / ontneeming.
Adequaat, evenmatig.
Adequatie, evenmaatiging.
Adequeren, evenmaatigen.
Adfriceren, aanwrijven / aankraakwen.
Adgredieren, toetreden / aantreden / aanbatten /
 aangruppen / aantasten / aanranden.
Adgresfeur, aanballer / aangrupper / aanbatter /
 aantaster / aanrande.
Adgresfie, aanbatting / aangrupping / aanbalking /
 aantasting / aanranding.
Adherent, aanhangend.
Adherenten, aanhangelingen.
Adherentie, aanhauging / aanhangendheid.
Adhereren, aanhangen.
Adheritatie, erving / byerving.
Adheriteren, erven / byerven.
Adhiberen, byhouden / bybrengen / aantwenden /
 bezigen.
Adhibitie, toebrenging / bybrenging.
Adhortatie, aanmaaiing.
Adhorteren, aanmaanen / aanstouwen / opjiffen.
Adhorteur, aanmaaner.
Ady, heden / van daag.
Adieren, aangaan.
Adieu, vaar wel / God geleide u.
Adigeren, aandrijven / voortstuwten.
Adimeren, beneemen.
Adimpleren, volboen / volbrengen / nakomen.
Adimpletie, verbulling.
Adipisceren, bekomen / verkrijgen.

- Aditie, toegang / roegaanling / toetresting tot de
 erfenis / erfbaarbaarding.
 Adjectie, toewerping / bywerping.
 Adjectif, toewerpig / bywerpig.
 Adjiciëren, toewerpen / bywerpen.
 Adjoint, bygeboegd / medgezel.
 Adjointeren, byvoegen.
 Adjourneren, bagvaarden / baagen.
 Adjouteren, byvoegen / bydoen.
 Adjudicatie, toewijzing.
 Adjudiceren, } toewijzen / aanwijzen.
 Adjgeren, }
 Adjument, hulp / bystand.
 Adjunct, bygeboegd / byvoeg / aanheef / byvoegsel.
 Adjunctie, byvoeging.
 Adjungeren, byvoegen.
 Adjuratie, bezweering.
 Adjureren, zweeren / bezweeren.
 Adjusteren, richtigmaken / gelijkmaken / be-
 effenen / afpassen.
 Adjuteur, helper.
 Adjuvatie, helping.
 Adjuveren, helpen.
 Adminicul, ondersteunsel / stutsel / hulp.
 Adminiculatie, ondersteuning / helping.
 Adminiculeren, ondersteunen / helpen / stutten.
 Administrateur, bediener / betwinthebber.
 Administratie, bewind / bediening / betwinthebbing.
 Administreren, bewind hebben / bedienen.
 Admiraal, zeevoogd / blootheer / opperzee-hoofdman.
 Admiraalschap, zeevoogdschap / blootheerichap.
 Admiraliteit, zeevoogdy / zeebewind.
 Admirabel, wonderbaar.
 Admirateur, verwonderbaar.
 Admiratie, verwondering / bewondering.
 Admireren, verwonderen / bewonderen.

Ad-

- Admisceren, vermengen / blymengen.
 Admissie, toelating / toestaanig.
 Admitteren, toestaan / intoeligen.
 Admixtie, blymenging / vermenging.
 Admodiateur, pachter.
 Admodiatie, verpachting.
 Admodieren, verpachten.
 Admoliëren, poogen / trachten.
 Admolitie, pooging.
 Admoneren, vermaanen / aanmaanen.
 Admoniteur, vermaaner.
 Admonitie, vermaaning / aanmaaning.
 Admorderen, toeblyten / aanblyten.
 Admorsie, toeblyting / aanblyting.
 Admotie, toeblytoeging / aanblytoeging.
 Admoveren, aanblyveren / aanblyzen / aanblyken /
 toelwenden / aankleeren.
 Adnavigabel, aanbaarbaar.
 Adnavigatie, aanbaaring.
 Adnavigeren, aankleeren / aanbaaren.
 Adnecteren, aanknoopen / aanbinden.
 Adnectie, aanknooping.
 Adoleren, reuklofferen.
 Adopteren, aanneemen tot kinderschap.
 Adoptie, aanneeming tot kinderschap.
 Adoptatie, kinderaanneeming / zoonaarneeming.
 Adoptif, aangenomen kind / aanneeming.
 Adorabel, aanbiddelyk.
 Adorateur, aanbiddelyk.
 Adoratie, aanbidding.
 Adoreren, aanbidden.
 Adornatie, opzetting / opsmukking.
 Adorneren, versterken / opschikken / toegen / opzetteren.
 Adquireren, verkrigen.
 Adquisitie, verkriging.
 Adquisiteur, verkriger.

Adres, aanwyzing.
 Adresse, behendigheid / vaarbigheid / vernuft.
 Adresferen, schrijven / bestellen / beschrijven / aan-
 wyzen / toefteren / toevoegen / verwoegen.
 Adroit, net / listig.
 Adroiture, recht toe / recht aan.
 Adscriberen, toeschryven.
 Adscriptie, toeschryving / beschryving.
 Adsimilateur, vergelyker.
 Adsimilatie, vergelyking / gelyknaaming.
 Adsimileren, vergelyken.
 Adsimuleren, beinzen.
 Adsimulateur, beinzer.
 Adsimulatie, beinzing.
 Adsoneren, toeluiden / toestemmen / toegalmen.
 Adspect, aanschouwen / gezigt.
 Adspiratie, toeblaazing / aanblaazing.
 Adspireren, natrachten / bejaagen.
 Adstipulatie, verwilliging / toestaaning.
 Adstipuleren, toestemmen / toezeggen / toestaan /
 verwilligen.
 Adstrictie, samentrekking.
 Adstringent, samentrekkend.
 Adstringeren, toevoegen / verbinden / samentrek-
 ken / toezegen.
 Adstructie, vastmaaking.
 Adstrueren, vastmaaken.
 Adulateur, pluimstryker.
 Adulatie, pluimstryking / pluimstrykery.
 Aduleren, pluimstryken / vleyen.
 Adulter, overspeeler.
 Adulteratie, verbodsching.
 Adultere, overspel / echtbreuking / echtbreuk.
 Adultereren, overspel bedrijven / verbodschien.
 Adumbratie, ontwerp / bevoorz / afschaduwing /
 afschetsing.

Adum-

- Adumbreren, afschaduwen / vertwerpen / afbetiben.
 Aduneren, Adunieren, beteenigen.
 Adunie, Adunitie, vereeniging.
 Advancement, voozbering / bebozbering.
 Advanceren, voozderen / bozderen.
 Advans, voozdeel.
 Advantagie, voozdeeligheid.
 Advantagieus, voozdeelig.
 Adventant, overeenkomst / ingebolg / geboezgik.
 Adveniëren, toekomen / aankomen.
 Advent, } toekomst / toekooming.
 Adventie, }
 Advers, tegenstrydig / tegenparty.
 Adversarie, party / tegenparty.
 Adversatie, wederstreebing / tegendeel / wederdeel.
 Adverseren, tegenstreeven / tegenstaan.
 Adversie, toekier.
 Adversiteit, tegensoeb.
 Advertentie, waarschuwing / verneeming / gewaar-
 woeding.
 Adverteren, toekieeren / waarschoutwen / boodschap-
 pen / vertwittigen.
 Advertisement, waarschuwing / vermaaning / be-
 kendmaking.
 — van Rechten, een schriftuur / daarin eenige
 middelen van rechten uitgezagt worden.
 Advigilatie, bebligtiging / oppassing.
 Advigileren, bebligtigen / benaarstigen.
 Advis, goeddunken / waarschoutwing / meening /
 bericht / bescheid / zinnwing.
 Adviseren, beraaden / bezinnen / raaden / te kennen
 geeven / oozbelen / laten weten / vertwittigen.
 Advocaat, voozpraak / voozpreker.
 Advocaat Fiscaal, voozpraak van der heeren
 geldkist.
 Advoceren, voozpreken / toeroepen / by zich roepen.

Ad-

Advolveren, toerollen / aamrollen / toewentelen / aantwentelen.

Advolutie, toerolling / toewenteling.

Advouëren, gestand doen / toestemmen / bevestigen.

Advoy, toestemming.

Advoyeren, toestemmen / bevestigen / van waarde houden.

A F.

Afcirkulen, kringen / bekringen / afkringen / met kringen aftekenen.

Afconterfeyten, afbeelden / afmaalen / uitschilderen.

Afconterfeytsel, afmaaling / afschildering.

Affabel, gespraakzaam / spraakzaam / spreekbaarbig.

Affabiliteit, gespraakzaamheid / spreekbaarbigheid.

Affaire, handel / koopmanschap / bekommering.

Affameren, verhongeren / uithongeren.

Affectatie, begeerte / gzaagte / nastaaning / gezigtigheid / bejbering.

Affecteren, bejberen / behartigen / zoeken / bereisken / dikwijls doen / benaastigen / opblanmen.

Affectie, hartstogt / toeneiging / ontroering / aandoening / genegenheid.

Affectioneren, toeneigen / beminnen.

Affectueux, genegen / toegeneigd.

Afficiëren, aanboen.

Affigeren, aanhechten.

Affineren, zuiveren.

Affiniteit, maagschap / zwagerschap / verwantschap / zwagern / vermaagschap.

Affirmatie, bevestiging / betuiging.

Affirmatif, bevestigend.

Affirmeren, bevestigen / be-reken / verzekeren.

Affix, aangehecht.

Affixie, aanhechting.

Afflictie, kwelling.

Affigieren, neerslaan / knellen

Afflueren, ~~toebloeyen~~ / oberbloeyen / aanbloejen.
 Affluxie, aanbloeijing / toebloeijing.
 Affriceren, aantoppen.
 Affrictie, aantopping.
 Affront, verfozting / hoon / eeroobing / eerhloetjing.
 Affronteren, verfozten / berongelyken / hoonen.
 Affuit, volpaard.
 Affunderen, begieten / bestozten / bespatten.
 Affusie, begieting.

A G.

Agent, gezant / bewindzman / hofgefant / zaak-
 boerder.
 Ageren, doen / bejagen / verhandelen / betoer-
 ken / aangaan.
 Aggravatie, bezwaaring / overlaading.
 Aggraveren, bezwaaren / overlaaden.
 Aggreatie, bejaaging / toestemming / goedken-
 ning / beaangenaaming.
 Aggredieren, aanballen / aangaan / toetreden /
 aangroepen / aanranden.
 Aggreëren, bejaagen / bejeben / bewilligen / aan-
 genaamen / toestemmen / beaangenaamen.
 Aggregatie, versameling / toegadering.
 Aggregeren, toegaderen / versamelen.
 Agresieren, aanbatten / aanballen / aangroepen /
 aanranden.
 Aggresseur, aantaster / aanbatter / aanvander.
 Aggressie, aanbal / aangroeying / aantastjing / aan-
 randing.
 Agil, snel / behendig / gezwind / rap.
 Agiliteit, behendigheid / rapheid / gezwindheid.
 Agitatie, dyping / beroering / aanstooking.
 Agiteren, dypen / beroeren.
 Agnitie, kennis / erkenning.
 Agnosceren, erkennen.
 Agnus Dei, een lam Gods / een liebekken.

Ago-

Agonifatie, ſtryping / zieltooging.
 Agoniferen, ſtrypen / kampen / zieltoogen.
 Agreabel, aangenaam / behaaglyk.
 Agriculteren, landbouwen.
 Agriculture, landbouw / landbouwing / landbouw
 wery / landwinning.
 Agrimonie, bitterheid.

A I.

Aimabel, bemintlyk.
 Aife, gemak / goede ſchik / genoegens
 Aifement, gemaklyk / lichtboenlyk.

A K.

Aket, twiſtpropooſt / geleide laagen.
 Aketteren, twiſtpropooſten voeren.

A L.

Alarm, wapenroep / wapenkreet / ter wapen.
 Alchimie, ſtoffſcheikunde / aardkookery / ſmettkonſt.
 Alchimift, ſtoffſcheider / metaalbrander.
 Alchimistry, zie Alchimie.
 Algebra, ſtelregel.
 Aliantie, maagſchap / verwantschap / verbond.
 Aliënabel, verbeemdbaar.
 Aliënatie, verbeemding.
 Aliëneren, verbeemden.
 Aliment, Alimonie, onderhoub / voedsel.
 Alimentatie, voeding / opvoeding.
 Almenteren, voeden / opvoeden / onderhouden.
 Allatratie, aanbaſſing.
 Allatrereren, aanbaſſen.
 Allee, gang.
 Allegatie, byzenging / aantrekking.
 Allegeren, verlichten / ontlaſten.
 Allegorie, bypraak / byzpraak / gelijkyzpraak.
 Allegre, luſtig / raſ / gezwind.
 Allegueren, byzengen / boozthaalen / aantrekken /
 aantooen.

Al-

- Allevatie, **bybeuring / opheffing.**
 Alleveren, **verlichten / heffen / bybeuren.**
 Alliantie, **verbond / bondgenootſchap.**
 Alliceren, **aanlokken.**
 Allideren, **aanſtooten / ſtuitert.**
 Allieren, **verbondmaaken / verbinden.**
 Alligatie, **aanbinding.**
 Alligeren, **aanbinden / aanverbinden.**
 Allie, **aanſtooting / aanhooring.**
 Allocutie, **aanſpraak.**
 Allodiale goederen, **onleengoederen / oncrumſbaae
 goed / by eigene goederen.**
 Allongatie, **verlenging.**
 Allongereren, **verlengelt.**
 Alloqueren, **aanſpreken.**
 Alloy, **muntſtof / inwendige deugdſtof.**
 Alluderen, **opſpeelen / 't oog op hebben.**
 Allueren, **aanbloeyen / aanpoelen.**
 Allumeren, **ontſteekt.**
 Alluſie, **ſpeeling / inzicht op iets / aanſpel / ſchuilzint /
 ſchuilreden / zinſpeeling.**
 Alluvie, **aanbloeying / aanſpoeling.**
 Almanach, **maandwyzer / tydwyzer.**
 Alloignereren, **verlengen.**
 Altaar, **offerplaatſ.**
 Alteratie, **beraadering / ontſtelbheit / ontzetting /
 ontſteltenis.**
 Altercatie, **geknif / kniſbeling.**
 Alterceren, **knipen / twiſten / kniſbelen.**
 Altereren, **veranderen / zich ontzetten / ontſtellen.**
 Altern, **overbeurtig / overhandſ.**
 Alternatie, **wiſſeling / beurthouding.**
 Alternatif, **by beurten / beurtwys / ober 's handſ /
 't een of 't ander.**
 Alterneren, **beurthouden / overhandſ doen.**

A M.

- Amabel, minbaar / minnwaardig / liefwaardig.
 Amaritude, bitterheid.
 Amasferen, ophoopen.
 Amateur, liefhebber / minnaar.
 Ambages, ontweegen / omreden.
 Ambasfateur, gezant / hofgezant.
 Ambasfade, bezending.
 Ambasfaadschap, gezantschap.
 Ambidextre, links en rechts / evenhandig.
 Ambieren, na hengelen / om hengelen / vryen /
 begeeren / omgaan.
 Ambigeren, twyffelen.
 Ambigu, *adj.* twyffelachtig.
 Ambigu, *subst.* eene maaltijd / daar het vooz- en
 nagerrecht te gelyk wordt opgezet.
 Ambiguiteit, dubbelzinnigheid / dubbelbuidigheid /
 twyffelzinnigheid.
 Ambitie, eerzucht / cergierigheid / staatzucht.
 Ambitieux, eerzuchtig / cergierig.
 Ambulatie, wandeling.
 Ambulatoir, verwandelende / van den eenen op
 den anderen gaande.
 Ambuleren, wandelen.
 Ameen, vermaaklyk / lustig.
 Amende, boete / beuke / verbeurte.
 Ameniteit, vermaaklykheid.
 Ami, vriend.
 Amiable, Amicabel, lieflyk / minzaam / vriendlyk.
 Amicable compositeurs, goede mannen / scheid-
 lieben.
 Amiabiliteit, minzaamheid / vriendlykheid.
 Amice, vriend / goede vriend.
 Amicitie, vriendschap.
 Amie, vriendin.

Amict,

- Amict, kleed / hoofdekfel.
 Amisje, verlies.
 Amitié, vriendschap.
 Amitteren, verliezen.
 Ammunitie, toerusting / oorlogsgereedschap / kruitstuijg.
 Amnestie, vergeeting / gemeene vergeeting.
 Amoderatie, bemiddeling.
 Amodereren, middelen / bemiddelen.
 Amoliëren, wegdryven / verbryven / afwenen / uitrooijen.
 Amolitie, uitrooijing.
 Amortificatie, doode handstelling.
 Amortificeren, 't goed in doode hand stellen.
 Amortiseren, 't goed in een doode hand stellen; onwandelbaar maaken.
 Amoveren, weeren / wegdryven / wegnemen.
 Amour, liefde.
 Amourens, minnen / verliefd.
 Ampel, wyd / breed / in 't lang.
 Amphibolie, dubbelzinnigheid.
 Amphibologie, dubbelzin / twyffelreden.
 Amphitheater, schouwburg / ronde burg / toneelrand.
 Ample, breed / ruim / wydlychtig.
 Amplecteren, omhelzen / omvangen.
 Amplexie, omhelzing.
 Ampliatie, uitbreiding.
 Ampliëren, verbreedjen / vermeerren / uitbreiden.
 Amplificatie, uitbreiding / breedmaking.
 Amplificeren, breedmaaken / uitbreiden / vermeerren.
 Ampulle, kan / kruik / pot.
 Amputatie, afsnijding.
 Amputeren, besnoeijen / afsnoeijen / knotten.
 Amuseur, tydverdwyber / bedrager / lantsant.
 A N.
 Anabaptist, herdooper / wederdooper / doopgezinde.

- Analogie, eevenredigheid / gelijkvoornigheid.
 Analyseren, ontbinden / losmaken / verdeelen.
 Analyse, ontbinding / ontinooping / uitbreiding.
 Anarchie, heerschloogheid / de staat van een land
 zonder overheid.
 Anathema, vloek / vloekbesluit.
 Anathematiseren, verbloeken.
 Anatomie, ontleding / opspijding / ontledkunde /
 ontledplaats.
 Androgynen, mantogven.
 August, naauw / eng.
 Angusteren, beanauwen / engen.
 Angustie, engte / bangigheid.
 Animadversie, aanmerking / waarschuwing.
 Animadvertentie, aanmerkendheid / waarschuwend-
 heid.
 Animadverteren, waarschuwen / behartigen / be-
 zoeden / aanmerken.
 Animeren, moedigen / moed geven.
 Animeux, moedig.
 Animositeit, moedigheid.
 Annalen, jaarboeken.
 Annecteren, aansluiten / aanhechten.
 Annex, aangehecht / bygebonden / aangevoegd.
 Annexie, aansluiting.
 Annihilatie, vernietiging.
 Annihileren, vernietigen / te niet doen.
 Anniversariën, jaarboeken.
 Annonciatie, verwittiging.
 Annonciereren, boodschappen / verwittigen.
 Annone, jaarkost / jaarnooddruft.
 Annotatie, aantekening.
 Annoteren, aantekenen.
 Annuëren, toewenken / toeknikken / toestaan.
 Annullatie, vernietiging.
 Annulleren, vernietigen / te niet doen.

An-

- Annumeratie, toetelling.
 Annumereren, toetellen.
 Annunciatie, verkondiging / verkwittiging.
 Annuncieren, verkondigen.
 Antecederen, voorgaan / overtreffen.
 Antecelleren, uitmuntten / overtreffen.
 Anteceseur, voorzaat / voorganger.
 Antecesie, voorgaaning.
 Antedateren, de dagtekening verzoegen.
 Antemuraille, voorvest / voorburg.
 Anteponeren, voorstellen / voorzetten.
 Antepositie, voorstelling / voorzetting.
 Antichambre, voorstamer.
 Antichrist, tegenchrist.
 Anticipantie, voorinneeming / vooringenomenheid.
 Anticipatie, voorcoming / vooringenomenheid /
 verzoeging.
 Anticiperen, voorkomen / verrassen / verhaasten /
 verzoegen.
 Antidateren, de dagtekening verzoegen.
 Antidot, tegengift.
 Antidotal, tegengiftig.
 Antiek, Antieks, oud / snaalig.
 Antimonie, spitsglas / spiesglas.
 Antipathie, afkeer / weerzin / tegenzin / tegenzucht.
 Antipoden, tegenboetelingen / tegenboeters.
 Antiqueren, oudmaken / wegdoen / afschaffen /
 uitsnyben.
 Antiquiteit, oudheid / aaloudheid.
 Anxiëteit, angst / benaauwdheid / angstvallig-
 Anxiëtede, heid.

A P.

- Apart, bijzonderlijk / afzonderlijk / ter zjden / ver-
 deeld / bijzonder / afgedaald.
 Apartement, afzonderlijk vertrek / of gemak in
 een huis.

- Aperitif, openend / dat magt van openen heeft.**
Apert, open / openbaar / bekend.
Apertie, opening.
Apocryph, verborgen / ongeluyst / ongeregeld / buiteneuregelyk.
Apologie, verantwoording / naamfcherm / verdediging / verweerschift / fchermfchift.
Apophtegme, bondige fpreek.
Apoplexie, popelfn / beroerdheid.
Apostat, afvallige / verloochenaar.
Apostafie, afval.
Apostel, Godsgezant / Godsboode / zendboode.
Aposteme, } zwelling / gezwel / zwer.
Apostumatie, }
Apostil, befcheid / randtekening / bytekening / afvaardiging.
Apostilleren, aantekenen / op de fiant aantekenen.
Apotheek, artfeynwinkel / droogbereiderij.
Apotheeker, artfeynmaaker / artfeynmenger / droogbereider / kruidmenger.
Apozeme, kruidzant / kookfel / ziedfel.
Appaiferen, bezeebigen.
Appannage, land of heerlykheid / die voften afstaan vooz hunc jongfte zonen.
Appareil, bereidfel / toerusting.
Apparent, oogfchynlyk / fchynbaarlyk.
Apparentie, fchynbaarheid / fchyn.
Appareren, bereiden / verfchynen.
Appast, aag / vermaakende fpyf.
Appel, beroep.
— Fol Appel, gefl of litualyk beroep.
Appellant, beroeper.
Appellatie, beroeping / betref van 't bonnig / hooger betref / benoeming.
Appelleren, beropen / weder gehooz verzoeken / vooz recht roepen.

Ap-

- Appenderen, aanhangen.
 Appendix, aanhangsel / aanhang / byvoegsel.
 Appensement, dag van beraad / bedenking.
 Appeteren, begeeren / gaag zyn.
 Appetibel, begeerlyk.
 Appetyt, gaagheid / begeerte / tref.
 Appingeren, aanvoegen / bymaalen / aanschilderen / opdichten.
 Applauderen, verzoeplyken / pryzen / toejuichen.
 Applaudisement, toejuiching.
 Applicatie, toepassing / toe-eigening.
 Appliceren, toepassen / toe-eigenen / byvoegen / toebegeeren / tot verklaaring te pas brengen.
 Appointment, beslechting / uitting / afvaardiging.
 Appointeren, spitsen / bestemmen / vergelyken / dagvaarden.
 Apponeren, byzetten.
 Apportatie, bybrenging.
 Apporteren, bybrengen / toebrengen.
 Apposereren, byzetten / bystellen.
 Appositie, byzetting / toezet.
 Apposteren, africhten.
 Apprecatie, toebidding.
 Appreceren, toebidden / toetwenschen.
 Appreciëren / waarden / schatten.
 Apprehereren, vatten / bevatten / vangen / vasthouden / begrypen / verstaan.
 Apprehensie, vating / begryping / hechtenis / vangenis / aantasting / schroom.
 Apprehentif, begryplyk.
 Approbatie, goedkenning / toestemming.
 Approberen, goedkemen / goedachten / aanneemen / looben / van waarde houden.
 Approche, nadering / loopgracht / genaafschans.
 Approcheren, naderen.
 Appropinquate, genaafsing.

Appropinqueren, genaaken / naberen.
 Appropriatie, toe eigening.
 Appropriëren, toe eigenen.
 Appuy, leuning / steunfel.
 Appuyerén, leunen / steunen / stutten.
 April, grasmaand.
 Apt, nut / behwaam.
 Apteren, boegen / vlijen / passen.
 Aptitude, behwaamheid / behwaamlykheid.

A R.

Arbitër, scheidsmán / zegman / bemiddeler / goe-
 man / gekhooren rechter.
 Arbitral, beraadzaam / willkeurlyk / goeboomkende,
 Arbitrale uitspraak, goemannen uitspraak.
 Arbitrage, bemiddeling / goeboomken.
 Arbitrateur, vzedemáker / goede man.
 Arbitrateurs, gebullekeurde rechters.
 Arbitreren, bemiddelen / raadslaan / beraadslagen,
 Arceren, weeren / afweeren / beletten / indryven,
 Archangel, aartsengel / oppereengel.
 Archier, schutter
 Architect, bouwmeester.
 Architecture, bouwkunst.
 Architrave, overballi / opperballi.
 Archiven, handbesten / staatschryften.
 Arctatie, beklemming / benaauwing.
 Arcté, eng / naauw
 Arcteren, beklemmen / beneauwen.
 Ardent, vuurig / brandig.
 Arderen, branden.
 Ardeur, vuurigheid.
 Argine, afbakling.
 Arguatie, bewyzing / lubbeling.
 Arguëren, bewyzen / lubbelen.
 Arguërer, bewyzer / lubbeler / twiester.
 Arguëring, bewyzing / lubbeling / twisting.

Ar-

- Argument, betwys / betwysreden / hoft begrip / inhoud / studeerden.
- Argumentatie, twisredeuing.
- Argumenteren, twisredeneu.
- Argut, loof / scheryzinnig / arglistig.
- Ariditeit, droogte / doofheid.
- Aristocratie, befterheerfching / der beften regering / adelregering.
- Arithmetica, tellkunst / rekenkunst / tal- of tellkunde.
- Armade, krigsrufting / krigsheit / heikragt.
- Armateur, faper.
- Armatuur, Armature, krigsroerufting / wapening.
- Armee, heikleger.
- Armeren, wapenen.
- Aromatiek, welriekend.
- Aromatiferen, welriekend maaken.
- Arquebuse, vuuroer / handbus.
- Arquebuseren, busfchieten / boofschieten.
- Arquebusier, handbusfchieder.
- Arrangement, fchikking.
- Arrangeren, op een ry fteflen / in orde zetten.
- Arrectie, opftreking / oprerhting.
- Arrement, dingzond / daarop het proces begunnen is / pleitering / pleitvernieuwing / pleitverbediging / pleitherbating.
- van 't proces aanvaarden, in de zaak voortgaan / en 't proces aanneemen.
- Arreptie, aangryping.
- Arres, Godfpenning / fienpenning / meifpenning.
- Arrest, befslag / befluit / bekommering.
- by arrest wyzen, uiterlyk recht doen / daarop geen hooger beroep valt.
- violeren, bezetting verbraken.
- Arrestant, handoplegger / beflaager.
- Arrefteren, befluiten / bekommeren / beflaan / vasthouden / vaststellen / voornemen.

- Arrideren, toelaggen.
 Arrieregarde, achterhoede.
 Arrigeren, opstrekken / oprichten.
 Arripiëren, opbatten / aangrppen / aanneemen.
 Arrivement, landing / aankoming.
 Arriveren, aankomen / aanlanden.
 Arroderen, inbyten / knaagen / ksmabbeelen.
 Arrogant, laatdunlieb / verwaaten / trots / vermeeten.
 Arrogeren, beroemen / verweeten / toezigeneu /
 aanmaatigen.
 Arrofie, inbyting / knaaging.
 Arroferen, besproejen.
 Arsenaal, wapenhuis.
 Arterie, polsader / slagader.
 Articulatie, beleding / levenschikking / ledenstelling.
 Articulbrief, puntbrief.
 Article, lid / hoofdstuk.
 Articuleren, beleeden / ontleeden.
 Artifice, kunsthandel / kunstgreep / kunst / kunst-
 stenary / behendigheid.
 Artificiaal, Artificieel, kunstig.
 Artificieus, kunstiglijk.
 Artikel, lid / deel.
 Artillerie, geschut / oorlogsgereedschap.
 Artilleryhuis / geschuthuis.
 Artillerymeester, geschutmeeſter.
 Artisan, Artist, kunstmeester / kunstenaar.

A S.

- Ascenderen, klimmen / opgaan / opklimmen.
 Ascendent, opgaande / opklimmende.
 Ascensie, klimming / opvaart / opstgging.
 Asyl, byplaats / schuilplaats.
 Aspect, aanschouwen / stergezig.
 Aspergeren, besproegen / besproejen.
 Asperiteit, scherpteid / wraangheid.

Asper-

- Asperneren, versmaaden / berachten.
 Asperfie, besprenging.
 Aspiciëren, aanschouwen.
 Aspiratie, toeblaazing / aanblaazing.
 Aspireren, na strikken / na trachten / bejaagen /
 opblammen / aanblaazen.
 Asfay, proef.
 Asfajeren, bezoeven.
 Asfajeur, muntproever.
 Asfaïsonneren, bereiden / (maakt geveen.
 Asfasin, moozdenaar.
 Asfasinaat, moozd / moozberg.
 Asfaut, aanval.
 Ascriberen, toeschrijven.
 Ascriptie, toeschrijving / byschrijving.
 Asfecteren, navolgen / najaagen.
 Assecuratie, verzekering / beiliging.
 Assecureren, verzekeren / van eenige koopman-
 schappen.
 Assemblee, vergadering / samenkomst / gezelschap.
 Assembleeren, vergaderen.
 Asfentatie, pluimstruiking / blijving / toestemming.
 Asfenteren, saliebouwen / bleijen / toestemmen.
 Asfentiëren, medehouden / toestemmen.
 Assequeren, bekomen / verkrijgen.
 Assequutie, verkrijging.
 Asfereren, verdadigen / gestand doen / bevestigen /
 verzekeren.
 Asferteur, verdadiger / verzekeraar.
 Asfertie, verdadiging.
 Asfervatie, bewaaring.
 Asferveren, behoeden / bewaaren.
 Asfeseren, byzitten.
 Asfesfeur, byzitter / bygeboegde.
 Asfeurantie, zie Asfurantie.
 Asfeveratie, verzekering.

As-

- Asfevereren, verzekeren / vastlijk toezeggen /
 voor de waarheid verklaaren.
- Asfidu, gestadig / geduurig.
- Asfiduiteit, gebuurigheid.
- Asignatie, aanwijzing / betoog / overtopping /
 schuld-overtopping.
- Asigneren, aanwijzen / overtoppen / schuld over-
 toppen / toe-eigenen / toeschrijven.
- Assimilatie, bergelping / gelpkmaaking.
- Assimileren, bergelpen.
- Assimulatie, medebeinzing.
- Assimuleren, medebeinzen.
- Asfises, pleitdagen / dingdagen / zitdagen.
- Assistent, medehulper / bystand.
- Assistentie, onderstand / hulp / bystand.
- Assisteren, bystaan / raadgeeven / ondersteunen / helpen.
- Associatie, verzelling / verzelschapping / maatschappij.
- Associëren, verzelschappen.
- Asfommeren, doodslaan / knellen / optellen.
- Asfopiëren, stillen / in slaap wiegen / zussen.
- Asforteren, by 't lot uitdeelen / verdeelen.
- Asfortering, uitzondering / verdeling.
- Asfumeren, byneemen / aanneemen / toeneemen.
- Asfumtie, byneeming / aanneeming / toeneeming.
- Asfurantie, verzekering.
- Asfuradeur, verzekeraar.
- Asfureren, verzekeren.
- Astrict, verbonden.
- Astrictie, verbinding.
- Astringent, samen-zekken.
- Astringeren, toepzangen / stoppen / vastmaken /
 aanknoopen / aantzekken / toedzingen / samen-
 zekken.
- Astrologie, sterrekirachtkunde / sterrekijlkunde /
 sterrelwaan / sterrekijking.

As-

- Astrologist, Astrologyn, sterrekijker / sterre-
 zachtkeemer.
 Astronomie, sterrekunde / sterreloopkunde.
 Astronomist, sterrekunstenaar.
 Astructie, aanbouwing / aantimmering / vastmaa-
 king / bevestiging.
 Astrueren, aanbouwen / aantimmeren / vastmaa-
 ken / bevestigen
 Astutie, schalkheid / list / dooztzaamheid.

A T.

- Atheist, godberlaater / godbergeeter / godberlo-
 chener / ongodigst / godlooze / godberzaaker.
 Atome, ondeelbaar stoffen / vezellen.
 Atreux, fel / binnig / bitst / grinnig / toezed.
 Atrociteit, strafheid / felligheid / binnigheid /
 wreedheid.
 Attache, aanhechtfel / of schriftlyke toestemming
 tot iets / dat gedaan is / en aan eenige stuk-
 ken hangt.
 Attacheren, aanhechten.
 Attaque, vandyke aanval.
 Attaqueren, aanranden / aantatfen.
 Attedieux, verbietlyk.
 Attempereren, gehoozamen / volgen.
 Attenderen, toeluisieren / waarneemen / opletten.
 Attent, aandachtig / opmerkend / oplettend.
 Attentaat, aanslag / bestaan / bezyn / daadlykheid.
 Attenteren, onderstaan / poogen / ondercomben /
 bezynen / wberneemen.
 Attentie, toeluisiering / aandacht / opmerk.
 Attentif, aandachtig / opmerkend / oplettend.
 Attenueren, verdunnen / verkleinen.
 Attereren, aanwryven / verslyten / vermaalen.
 Atterminatie, uitstelling / toegunning.
 — Brieven, brieven van uitstel van betaaling.

At.

- Attermineren**, uitstellen.
Attestatie, getuigſchift / betuiging.
Atteſteren, betuigen / tot getuige neemen / getuigeniſſ geeven.
Attexeren, aankweeven / aanboegen.
Attingeren, bereiſien / aanraaſien.
Attractie, natrekking.
Attraheren, natrekken.
Attrapperen, bezappen / achterhalen.
Attribuëren, toegeeven / toeëigenen / toefchifſien / toefchrijven / toeboegen.
Attriſteren, bedzoeven.

A U.

- Aubade**, ochtendzang / morgenſpel / eergezang / eergeſpel / welgezag / lautoeit.
Aubaine, recht des konings op 't nagelaten goed van een vceembeling in zijn land.
Aucteur, Authour, Auteur, maaker / binder / ſchryver / aanraader / vermeerderaar.
Auctie, vermeerdering / verhooging / verkooping by opſlag.
Auctioneeren, by opſlag verkoopen.
Audacie, ſtouthed.
Audacieux, ſtout / onbertzaagt.
Audi, hoor.
Audientie, gehoor.
Auditeur, aanhoorer / toehoorer.
 — militair, regementſ rechter.
Auditie, verhooring / hoorſing / toehooring / aanhooring.
Auditorie, gehoorplaats.
Aufereren, wegzaagen / ontzaagen.
Aufugeren, ontbliden.
Augment, Augmentatie, vermeerdering.
Augmenteren, vermeerderen.

A U.

- Augustus, oogstmaand / arnmaand.
 Austeer, bits / onziendlyk.
 Authentiek, geloofwaardig / achtbaar door zich /
 eigengeloofwaardig.
 Authentifiseren, geloofwaardigen / achtbaar maaken.
 Authorisatie, magtiging.
 Authoriseren, gezag geeven / magtigen / achtbaar
 maaken / volmagten / magtig maaken.
 Autoriteit, gezag / geloofwaardigheid / aanzien-
 lykheid / magthebbing / aanzien / achtbaarheid /
 overstaan / magt / vermoogen / waardigheid.
 Auroor, dageraad.
 Auscultatie, toeluyftering.
 Ausculteren, luyfteren / gehoor geeven / toeluyfteren.
 Austeriteit, wazangheid / stuurzheid / barsheid.
 Autographon, Autographum, eigen handfchryft.
 Auxilie, hulp.
 Auxiliair, hulpsaam.
 Auxiliaieur, helper.
 Auxiliatie, hulp / bystand.
 Auxiliëren, helpen / behulpig zyn.

AV.

- Avance, winst / gewin / voordeel.
 Avancement, voorbereiding / bevoorbering.
 Avanceren, voorbereiden / voorzetten / voordeel.
 Avantageux, voordeelig.
 Avantagie, voordeel.
 Avantgarde, voorhoede / spits van 't leger.
 Avarye, schadezaaging / op 't water of land.
 Avaritie, gierigheid / heblyst / hebzucht / bezigheid.
 Avoueren, beloven.
 Avelleren, uitrukken / ontrenken.
 Aventure, geval.
 Averde, schadezaaging / gemeene schade.
 Aversatie, Aversie, afkeer / weerzin.
 Averseren, versmaaden / een afkeer hebben.

Aver-

Averteren, afwenden / omkeeren / ontwenen.
 Avys, goëddunken.
 Aviseren, waarschuwen / verwoittigen.
 Aviso, Advysbrief, verwoittingsbrief.
 Avocerèn, afstemmen / ontraaden / afroepen.
 Avouëren, toestemmen / bevestigen.
 Avoy, Avoyement, toestemming.
 Avontuur, geval / geluk.
 Avontuuren, waagen.
 Avonturier, waaghals.
 Azur, hemelsblauw.

B A.

Bacchanalen, bacchanten / slemperg / dzinkerg /
 vastenavondhouderg.
 Bacchanalien, slempdagen / vastenavond / bacchus-
 dagen.
 Bacchanaliferen, slemperen / vastenavondhouden.
 Bacchanalist, dzinkerzoer / slemper.
 Badin, nar / gek / potsmaaker.
 Badineren, den gek scheeren.
 Bagagie, reisttuig / gepak.
 Bagatelles, beuzelingen.
 Bague, kleemoed / juweel.
 Baillu, landvoogd / landvoogt / schout.
 Bal, Ballet, jongspel / huppelstel / dansspel / baal.
 Balade, rymgedicht / lied / straatliedje.
 Balance, waag / weegschaal / ebenaar.
 Balanceren, weegen / vergeliken.
 Balcon, uitstek / juuk / aarkiel / erkiel / arkener.
 Balloen, windbal / bal.
 Balsam, smout / heelsmeer.
 Balsamen, smouten / inleggen.
 Bandiet, balling.

Ban-

- Bänderolle, blag / vaan.
 Bandonneren, verbzeembden.
 Banco, geldbewarend-huis / wisselbank.
 — Geld, dat in de bank wordt aangenomen.
 Banier, vaan.
 Bannissement, banning.
 Banqueroutier, bankruzieker / achteruitvaarer.
 Banquet, suikergebaki / lekkernij / nagerechte.
 Banquetteren, brassen.
 Banquier, wisselaar in den wisselhandel.
 Baptisatie, dooping.
 Baptiseren, doopen / kerstenen / naamgeeven.
 Baptisme, doop.
 Barbaar, woest / ruut / uitheemsch.
 Barbariseren, kwaade taal spreken.
 Barbier, baardscheerer.
 Baron, bryheer / baanderheer / baton.
 Baronnie, bryheerlykheid / ook magt des barons.
 Barricade, wagenburg / slagboom / afsluiting van
 straten of wegen.
 Barrière, scheidboom / draaiboom / verhindering.
 Base, grond.
 Baselesmanos, kwinkslag / goetzwier of streek /
 goeting met handgein.
 Basement, voetstuk / grondstuk.
 Basconter, tegengrondsteen.
 Basfesse, nebzigheid.
 Basfist, een musikant die de laagste stem houdt.
 Basfus, grondstem.
 Bas reliefs, halfverheben afbeeldsels.
 Bastard, onrechteling / speekkind / aterling.
 Bastille, slot / blokhuis.
 Bastion, sterkte / bolwerk.
 Bastonade, stotslag.
 Bastoneren, met stotken slaan.

Bataille, slag / veldslag / scheepstrijd / slagorde.
 Batailleren, oorzogen / veldslagen slaan.
 Bataillon, een reeks soldaten in slagorde.
 Batement, slugtipeel / slugt.
 Battery, stormkruis / schietschans.

B E.

Beatifieren, geluksalig maken / zaligen.
 Beatitude, geluksaligheid.
 Befaamd, vermaard / berucht.
 Befaamen, vermaard / berucht maaken.
 Befaaming, beruchtmaaking.
 Bessroy, Belfort, slot / landhuis / besprietoren.
 Belliqueux, stuybbaar.
 Benediceren, zegenen.
 Benedictie, zegen / zegening.
 Beneficeren, weldoen / verbeteren / goeddoen.
 Beneficie, weldaad / voordeel / probe / voorrecht.
 — van inventaris, voorrecht van goede beschrijving.
 Benevolent, goedwillig.
 Benevolentie, goedwilligheid.
 Benigniteit, goedertierenheid / gullhartigheid.
 Bercane, inham.
 Berceau, groene belommerde gang.
 Besoigne, werk / bezigheid.
 Besoigneren, arbeiden / werken.
 Bestiaal, diertuif / beesttuif.
 Bestialiteit, beestigheid / beesthoofdigheid.

B I.

Bibliotheque, boekkamer / boekern / boekhof /
 boekschat / boekvertrek / boekzaal.
 Bienvenu, welkom.
 Bienvenue, welkomst / welkomstmaat.
 Bigamie, dubbeltuif / tweetoufchap.

Bi-

Bigaré, gesprinkeld.
 Bigareren, onderscheiden / schakerren / weerschy-
 nen / tweekhiffen.
 Bigot, lichtgeloovig / obergeloovig.
 Bigoterie, lichtgeloovigheid / bygeloovigheid.
 Billet, briefken / cedulle.
 Billioen, afgekeurd / kwaas geld.
 Bifarre, hoosdig / hoosel.
 Bisshop, opziener / herfhoosd.
 Bybel, verbondboek / goddiensboek.

B L.

Blaffert, ontvangersboek.
 Blame, naamfchending / eerblick / fchandblick.
 Blamabel, lafterlyk / berispylyk.
 Blamatie, eerrooving / naamfchending.
 Blameren, eerrooven / naamfchenden.
 Blandiatie, geblei / bleiing / liefkoozing.
 Blandiëren, bleien / liefkoozen / afklooiën.
 Blafoen, belatelen / wapenftild / zuftaat.
 Blasphemateur, godflasteraar.
 Blasphematie, godflastering.
 Blasphemereren, lafteren / verlafteren.
 Blasphemie, lafter / laftering / godflastering.
 Blocquade, befhangfting.
 Blocqueren, befhangen / omcingelen.

B O.

Bocal, fles / groot drankglas.
 Bocquet, bofchje / bondelken.
 Bombarde, grof gefchut.
 Bombarderen, byfchieten / byfchieten.
 Bombardaris, bofchjieter.
 Bonjour, goeden dag.
 Bonnet, muts.
 Bordeel, hoerhulid.

Borduren, naaldwerken / stikken.
 Bottelier, schafmeester / hielbermeester.
 Bottelerie, spuislauer / spinde.
 Boucheren, stoppen / sluiten.
 Bouffon, potsmaaker / gek / nar / speelgeit.
 Bouget, maal / lederen zak / reizzak.
 Bougier, maat / lederen zak.
 Bouillon, sop / vleschnat / vleschfop.
 Boulevert, hollwerk.
 Bouquet, rijkertje / bloemtuiltje.
 Bouteille, fles.
 Boutique, winkel / kraam.

B R.

Brageren, pronken / praalen over straat.
 Braflet, armbeten / arming.
 Bravade, trotseering / windzochtery.
 Braveren, trotsen.
 Breche, muurzeuk.
 Bresse, zeuk / schaarb / stromgat / stromzeuk.
 Breviatuur, verlootfel.
 Brevier, verlootfel / loot begrip / uittzeukfel / getyboek.
 Breviteit, kortheid.
 Brigade, bende.
 Brigantyn, roofjagt / roofschip / ligt scheepje.
 Brigue, kuipery.
 Brigueren, bekuipen / prachen.
 Brillant, glinsterend / sikkherend.
 Broderie, stikwerk / naaldwerk.
 Broulleren, verwarren.
 Bruneren, bruin maaken.
 Brunette, bruin vrouwenkiesch.
 Brusque, stuurz / bars / haastig / wild / wuft.
 Bruto, onafgekoste waren in vat of zak zande.
 Brutaal, onbeschoft / beestachtig.

B U.

BU.

- Buffet, rechtbank / richtbisch / aanrechttafel.
 Buffon, bootjemaaker / sprelgeft.
 Bulle, brief / pauslyke brief / brief van aanstelling.
 Bust, bozstbeeld.

CA.

- Caap, roof / ook voozgehergte.
 Caapverde, groene kaap.
 Cabale, aanhang / factie.
 Cabane, hut.
 Cabas, handtoef.
 Cabaret, hazbery / herberg / kroeg.
 Cabinet, geheimschat / juweelkamer / geheimvertzef.
 Cachet, zegel.
 Cacheteren, zegelen.
 Cachette, schuilhoek / schuilplaats.
 Cadence, maat der beweging in 't danssen.
 Cadentie, uebergang / stemballing / welluiding.
 Cadet, jonger zoon / laatstgebooren.
 Caduc, verganklyk / bouwballyg / verballen.
 Cahieren, stadsboeken / stadslysten.
 Cajoleren, snappen / snateren / smalken / vleien.
 Cajoleur, snapper / stoeier / pluimsnyker.
 Calamair, pennestoker.
 Calamiteit, elendigheit / gekwel / tegenspoed.
 Calamiteux, elendig / rampzalig.
 Calangie, Calengie, verlaaging / optyging / be-
 tichting.
 Calangiëren, verlaagen / optygen / betichten.
 Calant, koopvriend.
 Calcinatie, verfalting.
 Calcineren, stof branden / uitbranden / tot kalk
 branden / verfallien.

- Calcitratie, achteruitslaaning.
 Calcitreren, achteruitslaan.
 Calculatie, rekening / overrekening.
 Calculeren, rekenen / overslag maaken / wac-
 nen / overrekenen.
 Calefaciëren, hoesteren / verwarmen / bakeren.
 Calefactie, verwarming.
 Calendrier, almanach / dagrol / maandwijzer.
 Calfatren, lappen / verhandselen / filutsen.
 Caliber, de mond of wydte van gtof geschut.
 Calliditeit, doozaytheid / loofheid.
 Calotte, mutse / lederen mutse.
 Calumniateur, lasteraar / eerdief / cerroover.
 Calumnie, laster / lastering / schandbhek.
 Calumniëren, lasteren / cerrooven / schandbhe-
 ken / saamrooven.
 Calumnieux, lasterachtig.
 Cameraat, medgesel / spitsbroer / makker.
 Camin, oven / schouw / schoofsteen.
 Campagne, veld / veldleger.
 Campanen, zude / silveren of vergulden kanten /
 met klokjes versierd.
 Campement, legerstand / legerplaats.
 Camperen, veldlegeren / legeren.
 Campioen, brichter / voozbrichter.
 Camuis, platneuzig.
 Canaal, waterloop / goot / buit / groef.
 Canaille, jau rap en zyn maat / gewuis / het
 graauw / samenrottend volk.
 Cancelleren, teniet doen / uitschabben / verniet-
 gen / doozschabben / doozhaalen.
 Cancellery, stadsboekkamer / brieskamer / schryf-
 zaal / schryf-boekzaal.
 Cancellier, ooyerschryber / verzoekmeester / schryf-
 heer.
 Candeur, oprechtheid.

Can-

Candiseren, **brucht met gezuiverde suiker bereiden.**
 Canon, **regel / richtsnoer / regemaat / wet / re-
 gelsstuk / gof geschut.**

Canonneren, **schieten / beschieten.**

Canonniere, **hoëgat / schietgat.**

Canoniek, **regelmatig.**

Canonisatie, **heiliging / wyding.**

Canoniseren, **toeheligen / uitroepen / heiligen / in
 't getal der heiligen stellen.**

Canonnik, Canunnik, **geestlyk persoon / domheer.**

Canons, Canjons, **scheenkousjen / halfkousjen.**

Canteur, **boozinger / zanger.**

Cantus, **bovenzang.**

Capabel, **vatbaar / ontvaambaar / bevatlyk / be-
 gypig.**

Capaciteit, **vatbaarheid / begyp.**

Capelline, **hoed / stoochoed / hoofdsieraad.**

Capel, **vertrek.**

— Meester, **betwindsvoerder over de zangkunst-
 naars.**

Capelet, **kroom.**

Capellaan, **kapzoeder / gyprediker.**

Capen, **zeerooven / wechnemen.**

Caper, **zeeroofschip / roofschip / gypper / roover.**

Capitaal, **hoofdsom / hoofdzak / hoofdschuld /
 hoofdenningen.**

Capitaal, Capitaalletter, **hoofdeletter / grootste letter.**

Capitaal linie, **hoofdlyn.**

Capitatie, **hoofdgeld.**

Capiteel, **hoofdstuk.**

Capitein, **hoofdman / heymann.**

Capittel, **hoofdstuk / godshuis.**

Capitulatie, **verdragstukken / hoofdstukdeeling.**

Capituleren, **verhoofdstukken / verdeelen / bedin-
 gen / boozstellen.**

Caprice, **hoofdigheid / grillen.**

- Capricieux, hoofdig / koppig / grillig.
 Capriol, kruldans / krulspzong / geitespzung.
 Captatie, besag / vatting / achterhaaling.
 Capteren, brjaagen / vatten / achterhaalen.
 Captie, Captiuncle, vatting / gzypping / bezzog / list.
 Captieux, gzyppig / vangachtig / bezgryplik / listig.
 Captif, gevangen.
 Captiveren, vatten / gzyppen / vangen.
 Caput, hoofd / hoofdstuk.
 Carabyu, lichtgewapende ruiter.
 Caracter, letter / merkteken / aart / gesteltenis /
 merkleetter / zintekien / schryfbeeld / pzynt / byksel /
 boekstaaf / uitgebykt beeld.
 Carbonade, rooftergebzaad / roostring / koolgebzaad.
 Carcer, gevangenhuis / kerker.
 Carcereren, gevangen zetten / kerkeren.
 Careren, missen / ontbeeren.
 Caresse, liefstoozing / onthaal / gestzeel.
 Caresseren, liefstoozen / onthaalen / stzeelen.
 Carga, laading / byacht.
 Cargafoen, bezvachting / medelaading / byacht-
 waar / byachtlaading.
 Cariteit, duirheid.
 Carmen, vaars / rym / gezang / dicht.
 Carneus, vleeschig.
 Carnier, vleeschhal.
 Carnificeren, scherprichten.
 Carnificine, vleeschbani / richtplaats / pymbank.
 Caronje, pyu / kreng.
 Carperen, berispen / bestraffen.
 Carquan, halsband / halsketen / halsgetwaad.
 Carquois, pylloker.
 Cartel, uitdaagbyzief / uitdaaging.
 Carveel, boejer.
 Cas, geval / gelegenheid.
 — in cas, in geval.

Cas

- Cas subject, 't gebal waarom 't verschil is.
 Casematte, stormkist / moozdkuil.
 Casquet, stormhoed / helm.
 Casia, gelbkrut.
 Casatie, afschaffing / zalgeving.
 Casseren, afschaffen / afbanken / breeken / tenuetdoen.
 Cassier, ontvanger en uitgeever van geld.
 Casteel, burg / slot / vesting / sterke.
 Castellanus, Castelein, slotvoogd.
 Castigatie, tuchting / tuchtiging.
 Castigeren, tuchtigen.
 Castiteit, kuischheit.
 Castrametatie, legermesting.
 Castratie, lubbing.
 Castreren, lubben.
 Casuël, toevallig / by gebal.
 Casus, gebal.
 Catalogus, naamtafel / naamcedel / naamlyst.
 Catarrhe, zinking / drop / zyping / snof.
 Catechiseren, in 't geloof ondertuizen.
 Catechismus, monbleer / geloofszonderwysing.
 Categorisch antwoord, antwoord met de vraag
 overeenkomende te geven / zonder omwegen /
 antwoord van ja / of neen.
 Catheder, stoel / gestoelte.
 Cathedraalkerk, hoofdkerk.
 Catheilen, roerende goederen.
 Catholick, algemeen.
 Catif, veracht / verbuild / elendig.
 Causae, hoofdzaaken.
 Cause, roozzaak / reden.
 Causeren, verroozzaaken.
 Cautele, voozichtigheid / voozbedachttheid.
 Cauteleux, schalk / leep / voozichtig.
 Cauterie, brandyzer.
 Cauteriseren, inbranden / brandmerken / brandtekenen.

Cautie, goede / goetzeker / boeg / zekerlog / boegtocht / vergoeding.

Cautionaris, boeg.

Cavagliere, kat / in den vestingbouw.

Caval, paard.

Cavalcade, rystaatse / wachlige optochting te paard.

Cavallery, ruitery.

Cavallier, ruiter.

Cavallotier, paardbetuifcher.

Caveren, vergoeden / zeker doen / wachten.

Cavillateur, kaskelaar / knibbelaar / betuifper / pototer / schimper / haarkloover.

Cavillatie, kaskelery / knibbeling / haarkloovery.

Cavilleren, kaskelen / betaalen / vitzen / knibbelen / snappen / haarklooven.

C E.

Cedent, afstaaner.

Cederen, wyken / afstapen / afstaan / recht geven / of vergeven.

Cedule, brief / schrift.

Celatie, verbergung.

Celebratie, gedenkpleeging / viering / grootmaaling.

Celebreren, gedenkpleegen / vieren / onderhouden.

Celeren, verbergen.

Celeriteit, haastigheid / snelheid.

Celsitude, hoogte / hoogheid.

Cement, steenkalk.

Censeren, schatten / achten.

Censeur, bestraffer / tuchtmeeſter / ſchatmeeſter / waardeerer.

Censure, beſtaffing / toets.

Censureren, beſtaffen.

Centaurus, paardmensch.

Cent, honderd.

Cent

- Cent per cent, honderd ten honderd.
 Centener, honderd pond.
 Centrum, middelpunt / asspunt.
 Cerebryn, hoofsig / heppig.
 Ceremonie, plegtigheid / dienstpleeging / kerf-
 dienst / kerfgebouw / kerfgebruik / kerfge-
 woonte.
 Ceremonieux, dienstplechtig / kerfgewoonheit / kerf-
 zedig / kerfgebruik / kerfgevoornig.
 Cernerer, zien / onderscheiden / zisten.
 Ceroon, smeersalf.
 Certatie, wedstrijd / wedstrijd / kamp.
 Certain, zeker / getuig.
 Certe partye, contract van bezachting.
 Certeren, wedstrijd / wedden.
 Certificatie, verzekering / verzekering.
 Certificeren, zeker maken / verzekeren / voor
 de waarheid verklaren.
 Certifiëren, verzekeren.
 Certitude, zekerheid / getuigenis.
 Ceruis, loodruif / blaasruif / loodruif.
 Cesatie, afluating / ophouding.
 Cesseren, afluaten / ophouden / eindigen.
 Cesie, afstand / overgeefing.
 — (Brieven van) brieven van hoedel afstand te
 mogen doen.
 Cessionant, Cessionaris, afstandhouder / die naar
 't beschied van afstand ophoudt.

CH.

- Chagrin, moeilijkheid / kwaaging.
 Chamade, trommelslag van belegerden / om zich
 op zekere voorwaarden over te geeven.
 Change, verwisseling / ruiling.
 Changeren, wisselen / verwisselen / verruilen.
 Cha-

- Chapeau, hoed.
 Chaos, verwarde filomp / verhoartfel / balert.
 Character, zie Caracfer.
 Chargeren, laaden / opleggen.
 Charge, aanval / laft / ampt.
 Charitabel, goed aring / mee maatig / meeboogende.
 Chariteit, liefde.
 Charlatan, kwakzalver.
 Charmant, bekoozluft / aantekluft.
 Charmeren, betoveren / verloofken.
 Charters, stadspapieren.
 Chef, hoofd / opperhoofd.
 Chef d'œuvre, proefftuk / hoofdwerk.
 Chemin couvert, bedekte weg / loongzaaf.
 Chicaneren, war zoeken / krakkeelen.
 Chicanerie, naauwgezetheid / beunheid.
 Chicaneur, warvogel / hairman / pleiter / krakkeeler / fchzabber.
 Chimift, stofcheider / stofzander.
 Chimie, stofcheidery / stofzandery / buuckunft.
 Chimere, verdichtfel / herffenschildery.
 Chiropraphe, handschzift.
 Chiromantie, handfynking / handfynkikunde / handfynkery.
 Chiromantis, handbekynker.
 Chirurgie, wondheeling / geneefkunft.
 Chirurgyn, wondheeler / handmeester / heelmeefter.
 Chocqueren, ftooten / omftooten / aanftooten.
 Cholere, gal / toorn / gramfchap / geele gal / galzucht / heetbloedigheit / oplopendheit.
 Cholerifch, haagftig / gram / oplopend.
 Choor, rei / drie of meer personen by een.
 Chorde, hoozde / peef.
 Chronologie, tydrekening.
 Chronick, jaarboek / tydboek / tydfehzift.

CI.

- Ciborie, outwelling.
 Cicaneur, warvogel / hakelaar / schrobber.
 Cicatrice, litteken / wondteken / kloetscheten /
 kloetschuurmerk.
 Cijfer, talletter / telletter / talmerk.
 Cijferen, rekenen met talletters.
 Cilinder, zie Cylinder.
 Ciment, steenkalk, tieraak.
 Cipier, gevangenhouder / stokwaarder / stokwachter.
 Circuït, omtrek / ronde omloop / omgang.
 Circul, ring / rand / kring.
 Circulatie, omgang / omheining / omloop.
 Circuleren, omzwieren / rondomgaan.
 Circumcideren, besnoeien / rondomknippen / besneden.
 Circumcisie, besnoeiing / besnijding / besnyde:nis.
 Circumdatie, omringing / omheining.
 Circumdereren, omringen / ombangen.
 Circumduceren, omleiden / rondomleiden / mis-
 leiden / bedriegen.
 Circumductie, omleiding / misleiding / bedrog.
 Circumfereren, omzwaagen / omvoeren.
 Circumferentie, omgang / omtrek / rondomloop /
 rondomtrek / kreits / hulfetronk.
 Circumflecteren, ombuigen / rondombuigen.
 Circumflectie, ombuiging.
 Circumfluctie, ombloeiing.
 Circumfluëren, ombloeten / rondombloeten.
 Circumjacentie, omligging.
 Circumjaceren, rondomliggen.
 Circumjectie, rondomwerpen.
 Circumjiciëren, rondomwerpen.
 Circumligatie, rondombinding.
 Circumligeren, rondombinden.
 Circumlocutie, ompraak.
 Circumloqueren, ompraeken / ompraak gebruiken.
 Cir-

- Circumuniëren, toerusten/ omwallen/ ombestelt.
 Circumunitie, omwalling/ ombestelling.
 Circumponeren, omzetten/ omstellen/ rondomzetten.
 Circumpositie, rondomzetting.
 Circumraderen, omschjaaben/ rondomschjaaben.
 Circumrase, rondomschjaabing.
 Circumscriberen, omschjreiben.
 Circumscript, omschrijven.
 Circumscriptie, omschrijving.
 Circumspect, omzichtig.
 Circumspectie, omzigt/ boozigt/ toezigt/ omzigtigheid.
 Circumspiciëren, omherzien/ rondomzien.
 Circumstantie, omstandigheid.
 Circumvallatie, omwalling/ omschansing.
 Circumvalleren, omschansjen.
 Circumvideren, omherzien/ rondomzien.
 Circumveniëren, ondergaan/ verstaalken.
 Circumventie, ondergaaning/ bezog/ verstaalking.
 Cifeleren, gabeeren/ plaatsinden.
 Cisterne, tegembak/ waterbak.
 Citadelle, burg/ slot/ stads sterkte.
 Citatie, daaging/ roeping/ dagvaarding/ hoogrecht roeping/ bybrenging/ aantekening.
 — Edictaal, daaging by afkondiging.
 — Reëel, daaging by aantekening/ haanbaabige daaging/ vangenis/ aantekening.
 — Verbaal, daaging by monde/ mondelinge dagvaarding.
 — Personeel, daaging in persoon.
 Citatiebrief, daagbrief.
 Citeerde, gedaagde/ geroepene/ gedaagde.
 Citeerder, daager/ dagvaarder.
 Citeren, daagen/ dagvaarden/ roepen/ aantekenen/ bybrengen.
 Cito, haastigh.

Ci-

Civil, burgerlijk / heusch / beleefd.
 Civile zaak, daar het noch bloed aanhangt.
 Civile rechter, wereldlijke rechter.
 Civiliseren, heuschmaaken / beleefd maaken.
 Civilitéit, burgerlijkheid / heuschheid / beleefdheid.

CL.

Clamatie, roeping / schreeuwing.
 Clameren, schreeuwen / roepen.
 Clameur / geschreeuw / geroep / geschreeuw.
 Clamiteren, zeer schreeuwen / zeer roepen / kruschjen.
 Clandestin, heimelijk / verhooren / verbergen.
 — Huwlyk, dat in 't verbergen voltrokken wordt.
 Clarette, Claren, hoozn / blaashoozn / trouw-
 pethoozn / toethoozn.
 Clareren, verlichten / helderen.
 Clarificatie, klaarmaaking.
 Clarificeren, klaar maaken / helder maaken.
 Classis, bloot / scheepbloot / hoozn / kende / rot /
 schoft / vergadering / kerkelijke vergadering.
 Claudicatie, hinken.
 Claudiceren, hinken / mankgaan.
 Clause, slotreden / reden.
 Clausule, slot / besluit / bezwaartelling / byvoegsel /
 sluitfel / slotreden.
 — Approbatoir, besluit / waartoe voor goed ge-
 hend wordt.
 — Reservatoir, waartoe de macht wordt behouden.
 — van Arrest, van bezetting.
 — van Inhibitie, verbod tegen de uitvoering.
 Clercq, schulder / schepmeester / schynsjonge / een
 geestlike / een kerkelijke.
 Cleresie, klerkschap / kerkdom / geestlikeheid.
 Clementie, zachtmoedigheid.
 Client, schutgenoot kenner.
 Clientele, bescherming / manschap / getrouwheid.
 Cli-

- Climaat, luchtstreek / geweest / streek.
 Clisteren, spuiting / spuitingzetten.
 Clisterer, spuiters / spuitzetter.
 Clisterie, spuitartzern / spuiting / spuitgeneesmiddel.
 Clisterster, spuitster / spuitzetter.

C O.

- Coacervatie, ophooping.
 Coacerveren, ophoopen / te zamenophoopen.
 Coactie, dwang / te samendzinging / bedwang /
 bycendzinging / vergadering.
 Coadjuteur; medehelper.
 Coadjuvatie, medehelping.
 Coadjutenen, Coadjuveren, medehelpen.
 Coagulatie, stzeiming / running / samenruming.
 Coaguleren, runnen / stzeimmen / doen stzeimmen.
 Coarctatie, betenging / inkrimping.
 Coarcteren, verengen / doen inkrimpen / eng
 maaken / vernaauwen.
 Coquin, boef / rabouwd.
 Codicil, erfdeelmaaking / namaaking / openbrie /
 bespreeksel / maakbescheid / onvolkomen / ut-
 tersten wil.
 Coërceren; bedwingen.
 Coërcitie, bedwinging / bedwang.
 Coers, ze Cours.
 Cogitatie, peinzing / bezinning / betzachting / ge-
 bachte / denking.
 Cogiteren, peuzen / bezinnen / betzachten / denken.
 Cognitie, kundschap / kennis.
 Cognoscement, bekendbrie / vachtbrie.
 Cognosceren, kennen.
 Cohabitatie, bywooning.
 Cohabiteren, bywoonen.
 Coherent, samenhangend.
 Cohereren, samenhangen.

Co

- Coherentie, Cohesie, samenhangsing.
 Cohiberen, bedwingen.
 Cohibitie, bedwinging.
 Cohier, schatredel / uitlegbzief / schattingbzief.
 Cohortatie, aanmaading / opstuiting.
 Cohorteren, aanmaaien.
 Coincideren, op 't zelve uitkomen / op een uitkomen.
 Colere, haastigheid / oploopendheid.
 Coleryk, heetbloedig / galachtig / oploopende.
 Couleur, vertu.
 Colyk, Colicompas, krimsel / buispyjn / darmstee-
 king / darmzigt / darmpijn.
 Collaboratie, medelwerking.
 Collaboreren, medelwerken.
 Collateraal, zijdeling / van gelukter trap / even-
 hoog / meëzijdig.
 Collaterale succesie, zijdelingsche erving / zijde-
 lingsche navolging.
 Collatie, vergadering / samenpraak / vergelyking /
 bypassing / toebzenging / samenbzaging.
 Collation, avondontbyt.
 Collationeren, samenbzengen / samenboen / bypass-
 sen / tegen den anderen overzien / vergelyken /
 avondontbyt boen.
 Collaudatie, samenloobing.
 Collauderen, samenlooben.
 Collecte, geldgadering / vergaarsel / ten behoeven
 der armen.
 Collecteren, versamelen / vergaderen.
 Collecteur, inmaaner / versameleer / vergaderer.
 Collectie, versaming / verpachting.
 Collega, amptgezel / amptgenoot.
 Collegialiter, gesamenlyk.
 Collegie, versameling / byeenkomst / gild / gezet-
 schap / genootschap / vergadering / bennoot-
 schap / 's lands leeringhuys.

Collegiant, Collegist, genoot / vergaderinggenoot / lid der vergadering.

Collegist, landsleerling / landsvoebeling.

Collette, bozstlap / halsdoek.

Collideren, samenbotsen / schokken / samenstooten.

Colliere, bozstlap / halsboek / halsband.

Colligieren, samenbinden / samengaderen / samenraapen / besluiten / by een raapen / versamenen.

Collisie, samenhozting / samenbotsing.

Colligateur, medepleiter.

Collitigeren, samenbinden / samenpleiten / medebingen.

Collocatie, samenplaatsing.

Colloceren, samenplaatsen.

Colloquie, samenpraak.

Colluctatie, samenwozsteling.

Collucteren, samenwozstelen.

Colluderen, toeklaatsen / samenstellen / den bal toeklaatsen / besteeken / meespeelen / heimlyk verstand te samen hebben.

Colluëren, spoelen / aanspoelen.

Collusie, toeklaatsing / samenstelling / medespeeling / heimlyk verstand / samenheuling / speling / zinspeeling / toespeeling.

Colluvie, samenbloeiing.

Colom, pylaar / stul / zuil.

Colonel, hendoberste.

Colonie, bewooning / volkplanting / leenhof.

Coloquint, bitterappel / kwintappel.

Coloreren, bebertwen.

Combat, gevecht.

Combinagie, Combinatie, samenlegging.

Combineren, samenleggen.

Combureren, verbranden.

Combustibel, verbrandbaar.

Com-

Combustie, ontsteekendheid / ontsteeking / brand / verbzanding.

Comediant, kammerspeeler / toneelspeeler.

Comedie, schoutospel / bluspel.

Comcet, staartster / gehaarde ster / ongetaone ster.

Comitie, landdag / ruzdag / dagvaart.

Commanderen, gebieden / bevelen.

Commandement, gebod / bevel.

Commandeur, bevelhebber / beveler.

Commandeurschap; bevelhebberschap.

Commemorabel, verhaalenwaardig / herdenkend-
waardig / herdenkbaar / overdenkbaar / ver-
telbaar.

Commemoratie, herdenking / herhaaling.

Commemoreren, herdenken / herhaalen / vertellen.

Commendabel, aanprijzbaar / prijswaardig / aan-
prijzenwaardig.

Commendatie, aanprijzing / aanbeveling.

Commenderen, aanprijzen / aanbevelen.

Commensaal, dischgenoot / tafelgast / tafelier.

Commensurabel, samenmeetelijk.

Commensureren, samenmeten / bemeten.

Commentarie, bedenking / ovellegging / verklaar-
ring / aantekening / uitlegging / geheugboek /
gedachtenisboek.

Commentateur, uitlegger / verklaarer.

Commentatie, verklaaring / versierfel.

Commenteren, verklaaren / aantekening maaken.

Commercie, koophandel / verhandeling / handtec-
zing / gemeenschap.

Commere, gemoeder / doophesster.

Commesfatie, brassen.

Commesferen, brassen / bardietten / smetsen / slein-
pen / smullen / gashouden.

Commigratie, verhuizing.

Commigreren, verhuizen / zich neberzetten.

- Comminatie, dzeiging.
 Cominieren, dzeigen.
 Comminuëren, kneuzen / verinozzelen.
 Comminutie, verkleining / verbzuzeling.
 Commis, bevelhebber / lasthebber / bewindmanant.
 Commisceren, vermengen.
 Commiseratie, erbarming / beernis / medbooging /
 medelyding.
 Commisereren, erbarmen / beernis hebben.
 Commisfariaal, gemagtigdlyk.
 Commisfaris, bevelhebber / gemagtigde / laage
 rechter / gezette rechter.
 Commissie, bevel / last.
 Commitigatie, vermurwing / verzafting.
 Commitigeren, vermurwen.
 Committé, gemagtigde vergadering.
 Committeerde, bevelhebber / gemagtigde / volmagte.
 Committent, bevelgeever.
 Committeren, bevelgeeven / bebeelen / lasten / be-
 zuyven / tegenstellen / pleegen / begaan / by
 een voegen / versamelen / te bewaaren geeven.
 Committimus, volle magt.
 Commixtie, vermenging.
 Commodatie, leening.
 Cominode, bekwaam / voegelyk.
 Commoderen, leenen.
 Commodieux, gemaklyk / geryfelyk.
 Commoditeit, bekwaamheid / gemak / gelegen-
 heid / geryf / gevoeg / gebiedstigheid.
 Commionitie, vermaaning / waarschouwing / et-
 innering.
 Commotie, beroering / beroerte / ontroering / oploop.
 Commovement, beweging / beroering.
 Commoveren, bewegen / roeren / verroeren.
 Commun, gemeen.
 Communicabel, mededeelbaar.

Com-

- Communicabiliteit, gemeenbaarheid / mededeelbaarheid.
- Communicatie, gemeenschap / gemeenmaking / beraading / beraadslaging / mededeeling.
- Communicatief, gemeenzaam / mededeelzaam.
- Communicatoir, mededeelbaar / gemeenmaakbaar.
- Communiceren, mededeelen / te raade nemen / gemeen maaken / deelachtig maaken.
- Communie, gemeenschap.
- Bonorum, gemeenschap van goederen.
- Commutatie, verwisseling / omstel / mangeling.
- Commuteren, mangelen / wisselen / veranderen.
- Compact, verbond / verding / verbzag.
- Compagnon, gezel / makker / maat / medegeenoot / medestander / venoot.
- Compagnie, gezelschap / maatschap / krygsbende / maatschappij / maakerschap / venootschap.
- Comparabel, vergelijkelijk.
- Comparaison, gelijkheid / vergelyking.
- Comparant, verschijner.
- Comparante, verschijfster.
- Comparatie, vergelyking.
- Comparatief, vergelijkbaar.
- Compareren, samenkomen / verschijnen / vergehijken / vertoonen.
- Comparitie, samenkomst / bneenkomst / verschijning.
- Compas, passer / streekwazer.
- Compassie, medelieden / medevoegen / deernis.
- Compateren, medevoegen hebben / medelieden.
- Compatibel, medelidig / lidelyk / gevoegzaam / overeenkomende.
- Compatriot, landgenoot.
- Compeer, gebeder / doophaffer.
- Compelleren, toedruiven / aanslaagen / aanspreken / dwingen / benoemen.
- Compendie, verkortfel / kort select.

- Compendieux, beknopt / behendig / ingebonden / in een verkort.
- Compensatie, samengedring / vergelyking / vergelding / verevening.
- Compenseren, samengelden / vergelden / verevenen / vergelyken.
- Compere, gevader.
- Compesceren, bedwingen / beteugelen / betoowen.
- Competent, behoort / onderhoorig.
- Competente rechter, dagelyksche en onderhoorige rechter.
- Competentie, behoort / behoorte.
- Competeren, behooren / aangaan / schuldig zyn / toebehooren / aankoomen / toekomen / vocgen / medebegeeren.
- Competiteur, medebegeerder / medestander / iemand die met een ander ergens naar staat.
- Complaceren, gelieven / believen.
- Complacencie, believing / behaaging.
- Complainte, beslag / klagte.
- Mandement van Complainte, klagte in gebat van ufeutwigheid / of die in een bezit hinder aangedaan wordt.
- Complecteren, omhelzen / omvangen / behelzen.
- Compleet, volkomen / voltooid / vol.
- Complexie, aart / gesteldheid / ontogt / omhelzing / behelzing.
- Complice, makker / medeploeger.
- Complimenten, eerdienstigheden / dienstbiedingen / dienstreden / gedienstigheden / plichtplegingen / plichtreden.
- Complimenteren, plichtplegen / dienstbieden.
- Complot, samenspanning / aanslag / opstel.
- Complotteren, samenspannen.
- Complottery, samenspanning.
- Complotteur, samenspanner.

Com-

- Componeren, **samenstellen** / **toestellen** / **omstellen** / **verbzaagen** / **dichten** / **berzoenen** / **in min overkomen**.
- Componist, **zangmaaker** / **maaker**.
- Comportement, **voere** / **wandel** / **handel en wandel** / **gebzaaging**.
- Comportereren, **gebzaagen** / **aanstellen** / **samenbzaagen** / **bpeembzaagen**.
- Compofant, Compofeur, **samensteller** / **berzoener** / **afmaaker**.
- Composeren, **verbzaagen** / **overeenkomen** / **getoegen** / **samenboegen** / **afmaaken** / **zoenen** / **samenstellen** / **samenzetten** / **toestellen** / **maaken**.
- Compositie, **samenstelling** / **toestelling** / **verbzang** / **menging** / **schiklykheid** / **samenzetting** / **afmaaking** / **berzoening**.
- Compost, **zultefpog** / **fierkoft** / **lelikertny** / **mengctfpog** / **zulting** / **zultfel**.
- Compoteur, **bzinkbzoer** / **medebzinker** / **bzinkmaaker** / **bzinkgezel** / **gelaggenoot** / **laggenoot**.
- Comprehenderen, **bebatten** / **begrypen** / **verbaangen** / **verstaan** / **ombatten**.
- Comprehensie, **bevatting** / **begrypping** / **verftaaning** / **ombanging** / **ongrypping**.
- Compres, **gebzongen** / **geperft** / **dzukfel**.
- Compresie, **toepaffing** / **toebzinking** / **bzang**.
- Comprimeren, **toepersien** / **toebzinken** / **bedwingen**.
- Comprobatie, **goedkenning** / **goedbinding** / **geftading**.
- Comproberen, **goedkeuren** / **goedbinden** / **geftadigen**.
- Compromis, **toezegging** / **verblyfbelofte**.
- Compromittent, **verblyver**.
- Compromitteren, **toezegen** / **verblyven** / **belooven** / **samenbelooven**.
- Comptant, **in gereden gelde**.
- Comptoir, **rekenkamer** / **tekenafel** / **fehryffkamer** / **bank** / **wijfel**.

Compulsie, samenbrift / toedzwinging.

Compulsoir, dwangbrift.

— Mandement Compulsoir; bevel tegens een
geweigerd recht / en geleden overlast / dwang-
brift.

Compulsorien, dwangbristen.

Computatie, rekening / samenrekening.

Computeren, rekenen / aanrekenen / achten / schatten.

Concederen, toestaan / betwilligen / toelaaten /
verleenen / gunnen.

Concept, begrip / ontwerp.

Conceptacle, verblyfplaats / begripplaats.

Concerneren, betreffen / behooren / aangaan.

Concert, overeenkomst / onderhandeling.

Concertatie, stuyding / samenstuyding.

Conciteren, stuyden / redenhaven / handelen.

Concessie, toestaan / toelaating / betwilliging.

Concideren, neêrvallen / vergaan / verderben.

Conciërge, hofwachter / stadhuishabenaar / hof-
houder.

Conciliatie, bezebiging / verzoening.

Concilie, raadsvergadering / landdag / landraad /
kerkvergadering / kerklyke vergadering / kerk-
gadering.

Concilieren, bezebigen / verzoenen.

Concinneren, sieren / samenvoegen / toestellen /
toerusten.

Concinniteit, welgeschiktheid / welgeschiktheid.

Concipiëren, begrypen / ontwerpen / opneemen /
ontfangen.

Concisie, doozending.

Conciteren, aanpozen / oproeien / aanpuzifelen /
aanmaanen.

Conclave, kamer / vertrek.

Concluderen, besluiten.

Con-

- Concluderen in Rechten, is de zaak op alles be-
sluiten / en op 't overleide recht te verzoeken.
Conclusie, slot / besluit.
— in Rechten, korte stelling en grond / daar op
't proces wordt aangeleid.
Concoctie, kooking / verbouwing / verteerung.
Concomitantie, verzelling.
Concomiteren, verzellen.
Concoqueren, verbulven / verteeren.
Concordaat, verdrag / overeenkomst.
Concordantie, samenstemming / overeenstemming.
Concorderen, overeenstemmen / eens zjn / over-
eekomen.
Concordie, eenstemmigheid / eendragt / eendragtigheid.
Concorporatie, belubing / belichaaming.
Concorporeren, belichaamen / belubven.
Concreatie, medeschepping / samschepping.
Concreëren, samscheppen / medescheppen.
Concreperen, uitbarsten.
Concubine, huizit / boel / huysf.
Conculcatie, vertzeeding / vertzappeling.
Conculceren, vertzeeden / vertzappelen.
Concupiscentie, begeerlijkheid.
Concupisceren, begeeren.
Concurrentie, samenbeeling / mededeeling / samen-
loop / samenhooring.
Concurreren, samenloopen / mededeelen.
Concurfie, samenloop.
Concusie, slaaning / scholiking / samenhooring /
gelbafelsteking / gelbafpersing / knevelery.
Condemnabel, verdoemelyk.
Condemnatie, verdoeming.
Condemneren, doemen / verdoemen / veroorde-
len / vertozen.
Condensatie, verbifiking.
Condenseren, verbifiken.

- Condependent, medeaſſhangend / ſamenafſhangend.
 Condependentie, ſamenafſhang / medeaſſhang.
 Condependeren, ſamenhangen / ſamenafſhangen /
 medeaſſhangen.
 Condeſcendentie, inwilligig / toeftemming.
 Condeſcenderen, afreeden / inwilligen / toeftemmen.
 Condiceren, belooven / toezeggen / ontbieden / aan-
 zeggen / booz recht daagen / wederreijſchen /
 intzekken.
 Condictie, wederreijſching / ontbieding / toezegging /
 aanzegging / daaging / intzekking.
 Condiscipel, ſchoolgezel / leergezel / medeleerling.
 Conditour, ſchepper / maaker / ſtichter.
 Conditie, beding / boozwaarde / beſprek / ſtaat /
 aart / gelegenheid.
 — Onder conditie, onder een mijs.
 Conditioneel, met boozwaarde / met beding /
 boozwaardig.
 Conditioneren, beſprekken / boozwaardigen / be-
 dingen / beboozwaarden.
 Condoleantie, leedbeklaaging / rouwbeklaagt / rouw-
 beklaaging.
 Condoleren, leedbeklaagen / rouwbeklaagen / me-
 dedoebig zyn.
 Condonatie, vergeeven.
 Condoneren, vergeeven / toegerben / ſchouwen.
 Conducteur, leidſman / huurman.
 Conductie, huur / verhuuring.
 Conduite, gelei / beleid.
 Conduplicatie, weethaaling / verdubbeling.
 Condupliceren, verdubbelen.
 Confabulatie, ſamenpraating / klapping.
 Confabuleren, praaten / ſamenpraaten.
 Confectie, ſuikerkoſt / ſuikerwerk / boozſuikerling /
 toemaaking / opmaaking / volbzenging / vol-
 maaking / toebereidsel / toemaakſel.

Con-

- Confederatie, verbondmaaking / bondgenootschap.
 Confedereren, verbond maaken.
 Conferentie, samenpraak / samenragt / reden-
 wijseling.
 Confereren, inbrengen / redenwijsselen / opdraagen /
 bergelippen / toebrengen / samenbrengen.
 Confesant, belijder / bekennner.
 Confeseren, belijden / bekennen / biegten.
 Confesieur, biegtvader / biegteling.
 Confesie, belijdenis / biegt / bekenenis.
 Confesoir, bekennende / belijvende.
 Conficeren, volmaaken / afvaarbigen.
 Conficiëren, voleinden / den einde brengen.
 Confident, vertzoutweling / vrymoedig.
 Confidentie, vrymoedigheid / vertzoutwelplijheid /
 onbeteuterdheid / onvertsaagdheid.
 Confideren, Confieren, betzoutwen.
 Configeren, doozrugen / samenhechten.
 Configuratie, samenstaltiging / geselsstaltiging.
 Configureren, geselsstaltigen.
 Confyt, suikerooft / suikerzult.
 Confyten, inzulten / zulten / doozuifieren.
 Confineren, bepaalen.
 Confirmatie, bevestiging / versterking / gestadiging.
 Confirmeren, bevestigen / versterken / gestadigen.
 Confiscatie, verbeurdmaaking / aanslaaning.
 Confisqueren, verbeurd maaken / aanslaan.
 Confiteren, belijden / bekennen / biegten.
 Confiture, suikerwerk / suikergebalt / inzulting /
 gesuikerd oest / suikerooft.
 Conflagratie, verbarning.
 Conflagreren, verbarnen.
 Conflaren, samenruisken / samenblaazen.
 Conflict, samenstryd / kamp / gevecht / slag.
 Confligeren, kampen / samenstryden.

Con-

- Confluentie, samenbloeting.
 Conflueren, samenbloeten.
 Confoir, verwarmtest / tafeltest.
 Confonderen, verwarren / beschaamen.
 Conform, gelijkvoornig.
 Conformatie, gelijkvoorning.
 Conformeren, vergelyken / gelijkvoornen / gelijke stellen / na schikken.
 Conformiteit, gelijkvoornigheid.
 Confort, versterking / troost / versterking.
 Conforteren, versterken / moedigen / troosten.
 Confrater, spitsboeder / wiedboeder / gebroeder.
 Confrerie, gildbroederschap.
 Confringeren, verzoeken.
 Confrontatie, overeenbrenging / tegen elkaar stelling / bevoorzoofting.
 Confronteren, samen vergelyken / tegen elkaar stellen / overeenbrengen.
 Confugeren, toeblycht hebben / toeblychten / toeblycht nemen.
 Confugie, toeblycht.
 Confunderen, vermengen / verwarmen / beschaamen.
 Confus, verward / beschaamd / ontsteld.
 Confusie, verwarring / beschaaming / vermenging.
 Confutatie, wederlegging.
 Confuteren, wederleggen.
 Congé, verlof / oozlof.
 Congelatie, bevrozing.
 Congeleren, stremmen / bevrozen / stollen.
 Congereren, samenbrengen / samenbrengen / samenhoopen.
 Congerie, stapel / toppel.
 Congesie, samenhooping / samenbrenging.
 Congratulatie, begroeting.
 Congratuleren, begroeten / gelukwenschen.

Con-

- Congregatie, verzameling.
 Congregeren, verzamelen / vergaderen.
 Congruëren, geboegen / overeenkomen.
 Congruent, geboeglijk.
 Congruentie, Congruïteit, geboeglijkheid / overeenkoming.
 Conjecture, gissing / raadfel / raaming.
 Conjectureren, gissen / raamen.
 Conjureren, Conjungeren, samenboegen.
 Conjunct, bygeboegd.
 Conjunctie, samenboeging.
 Conjunctif, gezamenlijk.
 Conjuncture, samenboeging / gesteltheit / loop des tyds.
 Conjurateur, samenzweerer / bloefigenoot / eed-
 verwand / eedgenoot / bloefvertwand.
 Conjuratie, samenzweering / bezweering / eed-
 span / bloefigenootschap / bloefvertwantschap.
 Conjureren, samenzweeren / bezweeren / vermaanen.
 Connecteren, samenknopen / samenhechten.
 Connexie, samenknopping / verknochting / aan-
 eenbinding.
 Conniventie, oogluiking.
 Conniveren, oogluiken / dooz de vingeren zien.
 Connotatie, medebetekening.
 Connoteren, medebetekenen.
 Conquadratie, vierkanting.
 Conquadreren, vierkanten.
 Conquereren, beklagen / kilaagen.
 Conquest, verovering / overwinst.
 Conquesteren, veroveren / bekrigen / winnen.
 Conquesteur, veroveraar / overwinnaar / ver-
 kriger.
 Conrector, medeschoolvoogd / onderschoolvoogd.
 Consecratie, toeheiliging.

Con-

- Confacreren, torcheiligen / heiligen / lonken / toewyden.
 Confalutatie, medegezoeting.
 Confaluteren, begroeten / medegezoeten.
 Confanguiniteit; bloedvriendfchap / maagfchap / bloedverwantfchap.
 Confcenderen, flikmen.
 Confcientie, geweten / gewifte.
 Confcientieux, godsdienftig / vroom / oprecht / naauwgezet.
 Confcinderen, doofnyden / doofhouwen / doofhalden.
 Confcriberen, fchryven / befchryven.
 Confcriptie, famenfchryving / gefchryft / befchryving.
 Confecratie, zie Confacratie.
 Confectateur, aanhanger / nabolger.
 Confecutie, verbolg.
 Confest, betuiging / toeftemming / ooflof / verlof.
 Confentement, overeenftemming.
 Confenteren, betuigen / toeftemmen / nuwillegen / toefstaan / verlof geven.
 Confentieren, famenftemmen / overeenftemmen.
 Confequent, volgende / diegvolgens.
 Confequentie, gevolg.
 Confequeren, vervolgen / verkragen / erlangen / achtervolgen / achterhaalen.
 Confervatie, bewaaring / onderhouding / behouding / behoeding / goedhouding.
 Conferve, inzulting / zult.
 Conferveren, bewaaren / behouden / befchutten / goedhouden / behoeden / onderhouden.
 Confiderabel, aanmerkelyk / nadenkelyk.
 Confideratie, inzicht / aanmerking.
 Confidereren, inzien / bezinnen / aanmerken.
 Confignatie, onder recht leggen / bezegeling.

Con-

- Configneren, onder rechtlegging verzegele. / verze-
 zekeren.**
Confiliatie, raadpleeging.
Confilie, raadslag / raadopzet / raadbesluit.
Confiliëren, raadslaan / raadpleegen.
**Consistentie, bestendigheid / samenbestaanlykheid /
 gestandigheid.**
Consisteren, bestaan.
Consistorie, herkenraad / raadkamer.
Consolatie, vertroosting / troost.
Consoleren, vertroosten.
**Consolidatie, heeling / wondheeling / vermenging
 van twee gerechtigheden / verstyving / ver-
 dichting / samendichting.**
**Consolideren, samenhechten / geneesen / helen /
 samenheelen.**
Conformatie, voleinding / verbulling.
Confommeren, voleinden / volzefken.
**Consonant, medeklinker / medeklinkletter / mede-
 luidende.**
**Consonantie, medeklink / samenklank / eenstem-
 migheid.**
Consonoren, medeklinken / medeluiden / toestemmen.
Confort, medestander / makker / medegevoel.
Conspectie, aanschouwing / beschouwing.
Conspiciëren, aanschouwen / zien.
Conspicue, klaarblykend.
**Conspirateur, samenzwearer / aanspanner / bloef-
 verwant / eedgenoot / eedverwant.**
**Conspiratie, samen spanning / aanspanning / samen-
 zwoering / bloefverwantschap / eedgespan /
 bloefgenootschap.**
Conspireren, samen spannen / aanspannen.
Constant, standvastig / bestendig.
Constantie, standvastigheid / volharding.
Constapel, buschpieter.

Con-

- Constellatie, gesternte / samensterring.
 Consteren, bestaan / blyken / standhouden.
 Consternatie, ontstelteniſ / ontroering / schrik /
 verbaasdhed.
 Consternereren, ontstellen / ontroeren / verschrik-
 ken / verbaasd maaken.
 Constituant, belegger / insteller / magtgeever /
 lastgeever / inkomstoverdraager.
 Constituante, belegster / insteijster / lastgeefster /
 inkomstoverdraagster.
 Constitueren, stellen / instellen / beleggen / mag-
 tig maaken / inzetten / in zyn plaats stellen.
 Constitutie, stelling / instelling / gestelteniſ.
 Constrictie, bedwang.
 Constringeren, bedwingen / pzaangen / pzaamen /
 verstraffen.
 Constringibel, bedwinglyk.
 Constructie, bouwving / beleid / samenstelling.
 Construeren, bouwen / beleggen / samenstellen.
 Consuetude, wenniſ / gewoonte.
 Consul, raadsheer / burgemeester / bewindheb-
 ber van een vorst of republyk in vreemde
 zeesleeden / om de zaaken van den koophan-
 del zuner natie waarteneemen.
 Consulent, raadgeever.
 Consuleren, beraaden / raaden / raad geeven /
 raadpleegen.
 Consult, wip / welberaaden.
 Consultatie, Consulte, raadgeving / raadplee-
 ging / beraadslaging.
 Consulteren, raadpleegen / beraaden / raadslaa-
 gen / raad begeeren / raad vzaagen.
 Consumeren, verdoen / verslyten / verteeren /
 doozvzengen.
 Consummatie, voleinding / verbulling / voltzekking.
 Consummeren, voleinden / voltzekken / verbullen.
 Con-

Consumtie, verdoening / verstyting / doorbren-
ging / verteering.

Contabel, aanpreeklyk / telbaar.

Contagie, besmetting.

Contagieux, besmetlyk.

Contaminatie, besmetting / bebeskiging.

Contamineren, besmetten / bemoezen / bebeskigen.

Contant, gereed / loopend / in gereed geld.

Contemneren, versmaaden / verachten.

Contemplatie, overpeinzing / bespiegeling / be-
schouwing / opgetrokkenheid / opmerking /
aanmerking / aanschouwing.

Contempleren, overpeinzen / beschouwen / aan-
schouwen / bespiegelen / overdenken / opmerken.

Contemptie, versmaading / verachting.

Contehantie, gelaat.

Contendent, twiister / kyber / krakkeeler / haderet /
haderman / dinget / gedingaanlegger.

Contenderen, inswaaren / twiisten / krakkeelen / ky-
ben / pleitaanleggen / eischmaalen.

Content, te vrede / vernoegd.

Contentement, vernoeging / genoeging.

Contenteren, vernoegen / te vrede stellen.

Contentie, twist / krakkeel / stribreder / waer /
betwisting.

Contentieux, krakkeelig / twistig / twistgierig /
twistziek / twistachtig.

Contenu, inhoud.

Contereren, bemoezen.

Conterfeiten, namaaken / namaaken / uitschilder-
ren / afbeelden.

Conterfeitsel, afbeeldsel / nabeeldsel.

Contestatie, betuiging / medegetuiging.

Contesteren, betuigen / medegetuigen.

Conthorale, bedgenooten / echtgenooten.

Contigue, geraaklyk / aanstootende.

Ⓔ

Con-

- Contiguiteit, raaklykheit / raakenheit.
 Continent, onthoudende / maatig / ingetoogen.
 — In continenti, terstond / aanstonds / op staande voet.
 Continentie, inhouding / ingebondenheit / onthouding / ingetoogenheit.
 Contineren, bevatten / bezypen / vatten / inhouden / onthouden.
 Contingent, gebeurlyk / ook aandeel.
 Contingentie, gebeurlykheit.
 Contingeren, gebeuren / betreffen / raaken / aanvoeren.
 Continuaat, geduurig.
 Continuatie, aanhouding / volharding / verbolg / verknochting / achtervolging.
 Continue, inhoud.
 Continuë, Continueel, verknocht / geduurig / steeds.
 Continueren, aanhouden / volharden / verbolgen / achtervolgen.
 Contorqueren, wzingen / omtozingen / in een wzingen / ombzaalen.
 Contorsie, omtozinging.
 Contra, tegen.
 Contrabalance, tegenwigt.
 Contrabalanceren, tegenweegen / tegen optweegen.
 Contrabande-goederen, verhoobene goederen.
 Contrabanderen, tegenaanspannen.
 Contract, overeenkoming / verdrag / vergelyk.
 — Nuptiaal, hutlykhuoortwaarde.
 Contractant, onderhandelaar.
 Contracteren, overeenkomen / verzaagen / onderhandelen / handelen.
 Contractie, samentrekking.
 Contra-debat, tegenbestryding / tegenweberlegging.
 Contradiceren, tegenzeggen / tegen of weberspreeken.
 Contradicte, tegenpraak / tegenzegging / tegenpraak.

Con-

- Contraheren, overeenkomen / samenhandelen /
 verkoopen / intrekken / saucntrekken.
 Contraineren, dwingen.
 Contrainte, dwang.
 Contra-interrogatorien, tegenovervragingen.
 Contramandaat, tegengebod / tegengebieding.
 Contramanderen, tegengebieden / afzeggen.
 Contramine, tegengracht / tegenmin.
 Contramineren, tegenminnen.
 Contrapresentatie, tegenaanbieding.
 Contrapresenteren, tegenaanbieden.
 Contrapunct, tegenspijs.
 Contraremonstrant, tegenbetooner.
 Contrarie, tegenbrellig / stuydig / tegenstuydig / te-
 genstuydende.
 Contrariëren, tegenstreeven / wederstreeven.
 Contrariëit, tegenheid / stuydigheid / ongeluk,
 rechtstuydigheid / tegenstuyd.
 Contra-rol, tegenboek.
 Contrarolleren, tegenboekhouden.
 Contrarolleur, tegenboekhouder.
 Contra-scedul, tegenbrief.
 Contrast, onderscheidene stelling der beelden in een
 schilberg / tegen elkander overgestelde zaken /
 twiigt.
 Contra-tenor, tegenmiddelstem / tegenaurie.
 Contratestatie, tegenbetuiging.
 Contratesteren, tegengetuigen / beroeyen op ge-
 tuigen.
 Contraveniëren, tegenkomen / overtreden / te-
 gengaan / tegendoen.
 Contraventie, overtreding / tegenkomst.
 Contraventeur, tegenstreever / overtredere.
 Contrebalance, zie Contrabalance.
 Contrebande, zie Contrabande.

- Contrebrief, tegenbrief.
 Contreborg, tegenborg.
 Contrecarreren, tegenstreeven / tegengaan / tegenstaan.
 Contrefort, steunstijl / tegensterkte.
 Contrefosse, middelgacht / tegengacht.
 Contrei, landstreek / gewest.
 Contreman, tegenman / tegenstaander / wederstaander / tegenstreever.
 Contremine, tegengacht / tegengaving / tegenmuur.
 Contremineren, tegenminnen / tegenwoeten / tegenaanpakken.
 Contrepoint, tegenpunt / tegengeluid.
 Contrepolis, tegenwigt.
 Contrequarieren, Contrequarteren, tegenstaan / tegengaan / tegenstreeven.
 Contrerol, tegenboek.
 Contrerolleren, wederbeschrijven / tegenboekhouden / tegenpreken.
 Contrerolleur, tegenrolhouder / tegenboekhouder.
 Contrescharp, bultwerk / tegenschoufel / halve maan / binnenschans.
 Contreventeur, zie Contraventeur.
 Contrezegel, tegenzegel / tegenmerk.
 Contribuabel, opzenglyk.
 Contribueren, opzengen / toezengen / mededeelen.
 Contributie, opzenging / schatting / mededeeling / medegeving / verponding / lasten.
 Contristatie, bezoeving.
 Contristeren, bezoeven.
 Controlleur, tegenboekhouder.
 Controvers, verschillende.
 Controversie, reedschap / geschil / twist / verschil / geding / twistzaak.
 Controverteren, twisten / in geschil treden.

CON-

- Contubernaal, woongenoot / huisgenoot.
 Contumaceren, wederspannig zyn / veilig zyn.
 Contumacie, wzebel / halsterkheid / wzebelmoe-
 digheid / hardnekkigheid / wederspannigheid /
 versmaadheid / verachting / onghoozzaaming /
 gerichtsverachting / veiligheid.
 Contumax, wederspannig / halsterk.
 Contumelie, schamperheid / laster / smaad / ver-
 smaadheid / schimp / lastering.
 Contumelieux, schamperachtig / spytig.
 Contunderen, kneuzen.
 Conturbatie, verwarring / ontroering.
 Conturberen, beroeren / verwarran.
 Contusie, kneuzing / stooting / buil.
 Convalescentie, gezondwozding / gezondheid.
 Convalesceren, gezond wozen / kiracht houden /
 bestaan.
 Convalideren, stand houden.
 Convelleren, samenrukken / wechrukken / neder-
 ballen / nederbellen.
 Convenabel, voeglyk / schiklyk.
 Convenant, verdrag.
 Convenibel, dagvaardlyk / vooz recht betreklyk /
 aanspraaklyk.
 Convenient, overeenkomende / gevoeglyk.
 Convenientie, overkomsst / aanspraak / overeen-
 komst / verding / voozwaarde.
 Conveniëren, overkomen / overeenkomen / pas-
 sen / voegen / vooz recht daagen / eischten /
 dagvaarden.
 Convent, klooster / samenwooning.
 Conventicule, vergaaringstien / samenrotting /
 sluipvergadering / smuikvergadering.
 Conventie, samenkomst / overeenkomst / verdrag /
 eisch / vooz recht daaging / vooz recht be-
 trekking / aanspraak.

- Conventioneel, besproten / bedongen.
 Convers, omgekeerd.
 Conversatie, omgang / hanteering / verkeerling /
 gemeenzaamheid.
 Converteren, ommegean / omgean / verkeerren.
 Conversie, bekeerling / omkeer / omstel / naverhaal.
 Converteren, omskeeren / verkeerren.
 Convex, bolronde.
 Convicie, schelding / toernaam / schamperheid / bertuyt.
 Convictie, overtuiging / leebing.
 Convieren, noodigen.
 Convinceren, overwinnen / overtuigen.
 Conviva, gast / genoode.
 Conviveren, sameneten / gastmaalen / byleeven.
 Convocatie, samenroeping.
 Convoceren, samenroepen.
 Convolveren, ontwentelen / samenwinden / intwik-
 kelen / betwinden.
 Convolutie, omwarming.
 Convoi, gelei / byngelei / geleigeld / leiding / geleitol.
 Convoier, geleischip.
 Convoieren, geleiden.
 Convooi-geld, berlofgeld / geleigeld.
 Convooi-meester, ontvanger der geleigelden.
 Convooi-schip, geleischip.
 Convoqueren, samenroepen.
 Convulsie, kramp / samenrusking.
 Coöperatie, medetwerking.
 Coöpereren, medetwerken / samenwerken.
 Coor, zie Choor.
 Coördinaat, samengeschrift.
 Coördinatie, samenordening / getuiskrifsteking.
 Coördineren, samenschriften.
 Copie, afschryft / uitschryft / naschryft.
 Copiëren, uitschryven / afschryven / naschryven.
 Copieux, ruim / ryklyk / overbloedig / byerd.

- Copist, afschryver / nafschryver / uitschryver.
 Copulatie, koppeling.
 Copuleren, koppelen / samenvoegen / vergaderen.
 Coquet, onkuisch / wellustig / ligtvaardig / hoerachtig.
 Cordaat, rechtschaapen / moedig.
 Cordegarde, zie Corps de garde.
 Cordiaal, hartlyk / openhartig / gulhartig / hartsterkende.
 Cordialiteit, openhartigheid.
 Cornel, ritmeester.
 Cornet, vaandrig te paard / houn hoozn / hromme fluit.
 Corniculair, hooznachtig.
 Corporaal, rotmeester / wachtmeester.
 Corporeel, lichaamllyk.
 Corps de garde, kragtmaacht / wachthuis.
 Corpulent, llyk / dik / grof.
 Corpulentie, llykheid / zwaarllykheid.
 Corpus, llyf / lichaam.
 Corpus Juris, wetboek / rechtboek.
 Corradereu, samenschabben.
 Corrasie, samenschabbing.
 Correct, goed / volkomen / verbeterd.
 Correctie, verbetering.
 Corrector, verbeterer.
 Correptie, berisping / toerukking / happing.
 Correspondent, overeenkomer / onderhandelaar / samenhandelaar.
 Correspondentie, overeenkomst / samenberstand / onderlinge samenhandeling / onderhandeling.
 Corresponderen, overeenkomen / samenberstaan / onderhandelen / samenhandelen.
 Corridor, bedekte weg.
 Corrigeren, verbeteren / rechten.

- Corripieren, ruffien / toeruffien / beriffpen / be-
 gippen / happen.
 Corriual, medeminnaar / medebuyet / medeboel.
 Corroboratie, verfterking.
 Corroboreren, verfterken.
 Corroderen, bekwaagen / bekwaabbelen.
 Corrogeren, alzing bidden en begeeren.
 Corromperen, verberben / fchenden / omkooopen.
 Corrosie, bekwaaging / bekwaabbeling / ineeting.
 Corrosyt, bytend / fcheyp / ineetende.
 Corrueren, nederftozten / inftozten / omballen /
 verballen / nedervallen / vallen.
 Corrumperen, verberben / met giften verleiden /
 omkooopen.
 Corruptelen, verberbingen / verberffelen / omkoo-
 ping.
 Corruptie, verberving / omkooeping.
 Corruptibel, verberffyk / omkooophyk.
 Corfelet, bozftjarnap / bozftwapen.
 Corsjet, jufferglyffe zonder walvisbeenen.
 Cortelas, houtwer / fabel.
 Cortine, gozdyn.
 Cosmographie, wereldbefchryving / aardryksbe-
 fchryving / wereldkaunde.
 Costumen, gewoonten / oude herkommen.
 Costy, à costly, ten ulven / by u / in ulve ftat.
 Cotteren, randen / beranden / frantschryben.
 Coucheren, nederstellen / stellen / liggen.
 Couleren, blieten.
 Couleur, verto.
 Couleuren, vertwen / verf geeven.
 Coupabel, fchuldig / misdaadig.
 Coupel, paar / twee.
 Cour, hof.
 Courage, moed / moedigheid.

Cou-

- Courageren, moed geeven / moedigen.
 Courageux, moedig.
 Courant, gereed / loopend / tydgingbziel / loopmaare.
 Courrant, gangbaar / gewoon.
 — Geld, dat in de daaglykſche uitgaaf gangbaar is.
 Courrier, looper / loopboode.
 Cours, loop / gangſtrek / rant / gebruiſk.
 Courſier, looppaard / oozlogpaard.
 Courtage, maakelaardy / loon / koſting.
 Courtier, maakelaar.
 Courtiſan, hobelning / hoſſonker.
 Courtiſane, hoere / hoſſuffer.
 Courtiſeren, onderhouden / vroluk praatē / vyer ſpeelen / liefkoozen.
 Courtois, hoofſch / heuſch / beleefd.
 Courtoiſie, beleeftheit.
 Couſin, Couſyn, neef.
 Couſins - germains, volle neeben / zuſters en broe-
 derſkinderen.
 Couſinage, neefſchap / maagſchap.
 Couſine, nicht.
 Coutelas, koſte houtwer / koſt zwaard.
 Couvert, averdekt / gedekt.
 Couverture, deſjel / verdek / omſlag.
 Coyon / ſchelm / eerloos menſch.
 Coyonnerie, lompery.

C R.

- Creancie, geloofbaarheid / inſchuld.
 Creancier, ſchuldaiſcher.
 Createur, ſchepper.
 Creatie, ſchepping.
 Creature, ſchepſel.
 Credentie, geloofbaarheid.
 Credentie-brieven, geloofbrieven / eerbrieven.
 Cre-

- Credentfer, ~~hoopzeker~~ / ~~yoeker~~.
 Credibel, geloofbaar / gelooflijk / waarfchynlijk.
 Credit, geloof / infchuld / fchuldeifchende.
 — Brieven, geloofsbrieven.
 Crediteren, gelooben / hoogen / vertzoutwen / leenen.
 Crediteur, geloover / uitbozger / fchuldeifcher /
 vertzoutwer / infchulder.
 Creditrice, fchuldeifcherfe / uitbozger / vertzout-
 ster / gelooffter.
 Creduliteit, lichtgeloofbigheid.
 Creëren, fcheppen / maaken.
 Creperen, kraaken / knarfen / kniften / fpluten.
 Crepuscul, fchemering / tweelicht.
 Creveceur, hartzeer / fput.
 Creveren, barften.
 Crimen, misdaad / lafterftuk / fchuld.
 Laefae Majestatis, } misdaad van gekroonde
 De lefe Majesté, } hoogheid.
 Criminahter, halszaaklijk / misdadiglijk / luf-
 zaaklijk.
 Criminatie, betichting / fchelding / befchuldiging /
 aanklaaging.
 Crimineel, misdadig / ftrafwaardig / ftrafichul-
 dig / ftrafbaar / lufzaaklijk.
 — Proces, halsrecht.
 Criminele justitie, bloedrecht / halsrecht / recht
 van den fpoogften.
 — Zaak, halszaak.
 Crimineren, betichten / fchelden / befchuldigen /
 aanklaagen.
 Criticeren, naautokeurig onderzoeken.
 Cronyk, tydfehryft / tydboek / jaarboek.
 Crotfe, biefehopsftaf / opzienerftaf.
 Croupier, ftaartriem / paardftaartriem.
 Crucifigeren, aan 't kruis grechten.
 Crucifix, gelicufte.

Cru-

Crucifixie, kruishechting.
 Crudeel, wreed.
 Crudeliteit, wreedheid.
 Cruditeit, raauwigheid.
 Cruël, bloedgierig / wreed / hard.
 Cruënt, bebloed / bloedig.
 Crustatie, pleistering / bekoosting.
 Crypten, onderaardsche holen / overtoefde kuis-
 len / onderaardsche gangen / grafsteeden.

C U .

Cubicalair, kamerling.
 Cubitus, elleboog / elle / anderhalf voet.
 Cubicq, taaling.
 Cuirasse, pantsier / borstharnas.
 Culpabel, strafbaar / bestraffelijk / schuldig.
 Culpatie, berisping / beschuldiging / berisping.
 Culpe, schuld.
 Culperen, betigten / beschuldigen / berispen.
 Cultiveren, bouwten.
 Culture, houwing / onderhouding.
 Cumulatie, ophooping / samenhooping.
 Cumuleren, samenhoopen / ophoopen.
 Cunctatie, vertoeving / marcing / draaling.
 Cuncteren, vertoeven / marren / verbeiden / draalen.
 Cupiditeit, begeerlijkheid.
 Curabel, geneesbaar / geneeslijk.
 Curasier, zwaargewapend ruiter / wapenruiter.
 Curatele, bezogging / redding / toezicht / bewind /
 voogdy.
 -- In curatele, onder toezicht van een ander gesteld.
 Curateur, verzorger / bezorger / voogstander /
 oberstander / redder.
 Curatie, bezogging.
 Curatrice, toezienster / bezogster.
 Cure, zorg / geneezing / heeling / bewind / voogdy.

Cu-

Cureren, bezorgen / geneezen / heelen.

Curieux, naauwkeurig / nieuwsgierig / zinnelyk /
zorgvuldig.

Curieusheid, nettigheid.

Curieusiteit, naauwkeurigheid.

Carrier, looper / renner.

Custodie, bewaaring / wacht / hoede.

Custos, kostert / opziener / hoeder / wachter.

C Y.

Cylindre, ronde pilaar / zuil / rolsteen.

Cynofure, leidstar / noodstar.

D A.

Dame, vrouw / juffrouw.

Damoiselle, jonkvrouw / juffertje.

Damnabel, verdoemlyk.

Damnatie, verdoeming.

Damneren, doemen / veroordeelen / verdoemen.

Damnificatie, schadeboening.

Danger, gebaar.

Dangereux, gebaarlyk.

Dateren, dagstellen / dagtekenen.

Dativus, geber / gevend gebal / berde gebal in
de buiging der naamwoorden.

Datum, Date, dagstelling / tydstelling / verleend /
gegeven / dagtekening / gebaan.

D E.

De rato caveren, zeker doen / zeker stellen.

Deambulation, wandeling.

Deambuleren, wandelen.

Debanderen, ontspannen / los laten / ontslaan /
ontbinden.

Debarqueren, ontleaaden / ontschepen.

De-

- Debat, bestyding / wederlegging / kloist / tegen-
reden / tegenwerping.
- Debattant, wederspreekster / tegenspreekster / weder-
legger.
- Debatteren, bestynden / bebechten / wederspreeken /
beredenen / bepleiten.
- Debauchant, slampamper / slemper / optzekker /
spilpenning / opsnapper.
- Debaucheren, optzekken / mooi weer speelen / op-
rofkennen / verleiden / slempen / slampampen /
verwilderen.
- Debet, is schuldig.
- Debil, zwak / krank / aamachtig.
- Debilitieit, zwakheid / krankheid.
- Debiliteren, verzwakken / kranken.
- Debiet, vertier / omzetting.
- Debiteur, schuldenaar / schuldplichtige.
- Debitrice, schuldenaresse / schuldenaresse.
- Debonnaire, goebertier.
- Deborderen / oberbloeien.
- Debrouilleren, ontwarren.
- Decadentie, verballing / verval.
- Decantatie, beroeming / lofroeming.
- Decanteren, beroemen / lofroemen.
- Decapiteren, onthoofden / onthelzen.
- Decederen, afgaan / weggaan / sterben.
- Decent, betaamlyk / behoeglyk / hebbelyk.
- Decentie, betaamlykheid / behoeglykheid / ge-
schiktheid.
- December, wintermaand.
- Deceptie, bedrieging.
- Deceren, betaamen / boegen.
- Decerneren, onderscheiden / bestemmen / besluit-
ten / keuren / voorneemen.
- Decesie, afgaaning / wechgaaning / topking.
- Dechargeren, ontlasten / ontlaaden / afschieten.
- De-

Decideren, beslachten / bomsissen / sissen / wagen / uitspreken.

Decifereren, ontsifferen / afschilberen.

Decipiëren, bedriegen / uitspugen.

Decisie, beslechting / bonnis / uitspraak / getuigde.

Decisif, beslechtig / beslisselijk / uitspraaklijk.

Declamateur, reedbaerder / uitspreker van een verhoog.

Declamatie, uitspraak van een reede.

Declaratie, verklaaring / rekening.

— Debatteren, rekening tegenspreken / weder spreken.

Declaratif, verklarende.

Declareren, verklaren / uitleggen.

Declinatie, buiging / afwinking / afjelling / schuiving / ontvlieding / aftoending / afteering.

Declinatoire exceptie, behulpmiddel om van den rechter af te gaan.

Declineren, buigen / afveigen / afwijken / baa len / vermijden / afwijken / schuiven / vlieden / afwenden / afteeren.

Decoctie, kooking.

Decoctum, kooksel.

Decollatie, onthaling / onthoofding.

Decolleren, onthoofden / onthalsen.

Decoqueren, kookken.

Decor, eerluister.

Decoratie / versiering / opponking / optoojing.

Decoreren, versieren / opponken / optoojen.

Decreet, besluit / last / gebod / voornemen / rechtsgebod.

Decrement, afneeming / vermindering / verval.

Decreteren, besluiten / goedkeuren.

Decretatie, goedkeuring / besluiting.

Deeresceren, afneemen / afgaan / verminderen.

Decrescent, afnemende / afgaande / verminderende.

De-

- Decriëren, uitkryden.
 Dedecoratie, ontſiering.
 Dedecoreren, ontſieren / onteeren.
 Dedicatie, toewyding / toeziening / opdragt / opdraaging.
 Dediceren, toezienen / toewyden.
 Dedignatie, verontwaardiging / verſmaading.
 Dedigneren, verontwaardigen / verſmaaden.
 Deditie, opgeëving.
 Dedoceren, ontleeren / aſteeren / uit de gebaſſen brengen.
 Dedommagement, ſchaabelooſheid.
 Dedommageren, ſchaabelooſhouden / ſchaabelooſſtellen.
 Deduceren, beelden / verhaalen / onbertuyzen / berichten / verhandelen / aſtozten / vooztuyzen / inbrengen / voozdraagen / verklaaren / te kennen geeven / betuyzen / leiden / aſleiden / ontzekken.
 Deductie, verhaal / beleding / bericht / verhandeling / zaaksvoozdraaging / verklaaring / betuyzing / leiding / enz.
 Defailliance, ontbrekking / mangel.
 Defaillant, verzuimer / bankeroetier / bankbreker.
 Defailliëren, miſſen / ontbreken / bankeroet ſpellen / in gebreke zyn / in gebreke wyden.
 Defalcatie, aftrekking / aſtozting.
 Defalqueren, aftrekken / aſtozten.
 Defameren, eerloos verklaaren / betichten / beſchuldigen.
 Defarroucheren, bezadigen / temmen.
 Defatigatie, vermoeding.
 Defatigeren, vermoeien / afmatten.
 Defaveur, wangunſt / ongunſt.
 Defavoriferen, in ongunſt brengen / ongunſt toonen.

De-

- Default, Defect, ontbzeeking / gebzeft / misfing /
mangel / verzuim / rechtverzuim.
- Defectie, afval / afftand / ontbzeeking / misfing.
- Defect, Defectif, Defectueus, gebzeftig.
- Defenderen, verweeren / verbadigen / befchermen /
befchutten / verantwoozden / handhabeen
- Defenfe, betweering.
- Defenseur, befchermer / befchutter / verweerder /
verantwoorder / verbaadiger.
- Defenfie, betweering / befcherming / affteering /
verbaadiging.
- Defenfif, befchermente / verbaadigende.
- Defenfif en offenfif, befchuttende en befchadigende /
verbadigende en befchadigende.
- Deferentie, aanbzeuging / verlikking / gebzaaging.
- Defereren, aanbzeugen / opbzaagen / gebzaagen /
verlikken / bedzaagen / overbzaagen / booz-
bzeugen / belappen.
- Deficiëen, ontbzeeken / misfen / afvallen.
- Defiëren, wantzoutwen / mifzoutwen / in gebze-
ke blyven / afvallen / verlaaten / afwyken.
- Defiguratie, mismaaking.
- Defigureren, mismaaken.
- Definibel, uitbeeldelyk / bepaalbaar.
- Definiëren, bepaalen / uitbeelden / uifpzeelen /
affchetsen / ontwerpen / afpaalen.
- Definitie, bepaaling / uitbeelding / affchetsing.
- Definitif, bepaald / uitgefprooken.
- Vonnis, eindvonnis / flotvonnis.
- Deflecteren, afwijken / afwenden.
- Deflectie, afbuiging / helling.
- Defloratie, fchoffeering / onteering / ontblooming.
- Defloreeren, fchoffeeren / fchenden / onteeren.
- Deflueren, afvloeiën.
- Defluxie, afbloeiing / zinking.

De-

- Deform**, leelyk / mismaakt / afzigtig.
Deformeren, leelyk maaken / ontferen / mis-
 maaken.
Defrayeren, kostbyl houden / kostbylen / byl-
 houden.
Defraudatie, verfoezing / bedrog.
Defrauderen, bedriegen / verfoezen.
Degasteren, verderben.
Degeneratie, ontaarding.
Degenereren, ontaarden.
Degouteren, afstuypen / afschikken.
Degradatie, afzede / vernedering.
Degraderen, afzetten / vernederen.
Deguiseren, vermommen.
Dehortatie, afsmaaning.
Dehorteren, afsmaanen.
Dité, Godheit.
Dejectie, afwerping / nederwerping / afgang /
 stoelgang.
Dejicieren, afwerpen.
Deken, overman van een gild.
Delaberen, afzygen / zakken / vallen / verballen /
 ontballen.
Delay, uitstel / vertrek / verachtering.
Delayeren, vertrekken / uitstellen.
Delateuf, overdrager / aanbinger / verkliffier.
Delatie, overdragt / opdraaging / aanbingering /
 verkliffing / beslapping.
 — van Eede; beeling van eede.
Delectabel, vermaaklyk.
Delectatie, verlustiging / vermaak.
Delecteren, verlustigen.
Delectie, verkiezing.
Delegatie, beveling / overzetting / ontmaaking /
 onthiet / lastgeving / bevelgeving / bezending /
 gezantschap / schuldovertuizing.

*

De.

Delegeren, bevel geeven / onthieten / afzenden /
schuldbertoppen.

Deliberatie, beraading / beziinning / opzet / overleg.
Deliberato, met opzet.

Delibereren, beraaden / raadslaan / bezinnen /
overtweegen.

Delicaat, teer / zacht / lekker.

Delicatesse, teederheid / tengerheid / lekkernij.

Delicieux, wellustig / lekker / aangenaam.

Delict, misdadaad / ondaad / overtzeeding.

Delieren, ontbinden.

Deligeren, verkiezen / uitleezen.

Delineatie, betrek / betwerp / ontwerp / afspijng.

Deliniëren, afpaalen / afmeten / aftekenen / af-
lynen.

Delinquant, misdadener / misdadige / overtzeeder.

Delinqueren, misdaden / overtzeeden.

Deliratie, raasfaling / mymering / buitenspor-
righeid.

Delireren, raasfalten / zinneloos zyn / rebelen /
suffen / mymeren.

Delivrancie, bezuyding.

Delivieren, bezuyden.

Delogeren, verhuizen / verplaatsen.

Deloyal, trouwloos / ontzoutu / ongetzoutu.

Deluvie, zondbloed.

Demandatie, beveeling.

Demandement, bevel / beveeling.

Demanderen, beveelen.

Demanteleren, ontmantelen / ontwallen / ontvesten.

Demanueren, boorzblieten / verbloeien / uitlekken.

Demarches, poogingen / stappen.

Demeleren, ontwarren / ontmenen.

Demembreren, ontleden.

Dementi, lozenberant.

Demigratie, verhuizing.

De-

- Demigreren, verhuizen.
 Demissie, vernebering / afzetting / afsdank.
 Demitteren, afzenden / afzetten / afsdanken.
 Democratie, volksregeering / volksheersching /
 volksheerschappij.
 Demolieren, verdelgen / afbreken / uitrooien.
 Demolitie, verdelging / uitrooijing.
 Demoniak, bezetenie.
 Demonstratie, betooning / vertoog / betooging /
 betoog.
 Demonstratif, betooglijk / aantuyzende.
 Demonstreren, betoonen / betuyzen.
 Demoveren, verplaatjen / afstieren / ontvenden /
 bewegen / verzetten / verboeren.
 Demto, uitgezonderd / uitgenomen / behalve.
 Denegatie, ontzegging.
 Denegeren, ontzeggen / afzeggen.
 Denieren, ontzeggen / locheuen.
 Denigreren, zwartmaaken / bekladden.
 Denombreren, tellen / optellen.
 Denominatie, noeming / naannoeming / afnoeming.
 Denominatif, afnoemig / naanwachting / naam-
 stamming.
 Denomineren; afnoemen / benoemen.
 Denoncieren, verhoedingen / verwtittigen.
 Denonciatie, verhoedinging / verwtittiging.
 Denotatie, betekening.
 Denoteren, beduiden / betekenen.
 Densiteit, dichtheid.
 Deritide, dichtheid / gedrongenheid.
 Dentitie, fanding.
 Denumerabel, aftelbaar.
 Denumeratie, aftelling.
 Denumereren, aftekenen / afstellen.
 Denunciatie, aankondiging / aanzegging / ver-
 kondiging / ontbieding / waarschuwing.

- Denunciëren, aankondigen / aanzeggen.
 Depechieren, afvaardigen / opmaaken / uitgeeven.
 Depeches, afvaardigingen / staatsbrieven.
 Depelleren, verbzyven.
 Dependent, afhangende.
 Dependentie, afhangendheid / afhanging.
 Dependieren, afhangen / aanhangen / aankleeven.
 Depictie, afbeelding.
 Depingeren, afchilderen / afmaalen.
 Deplaisant, onvermaaklyk / wanbehaaglyk / on-
 behaaglyk.
 Deplaisir, onvermaak / wanbehaagen / onbehaagen.
 Deplorabel, beschzeielyk.
 Deploratie, betweening / beschzeijing.
 Deploren, betweenen / beschzeien.
 Deponent, getuig / neerstellende.
 Deponeren, ter getzoutwer hand stellen / afleggen /
 uitzetten / afstellen / neberzetten / in recht ver-
 klaaren / te bewaaren geeven / onder recht
 leggen / getuigen.
 Deportatie, afzetting / verbzaaging / wegbanning.
 Deportement, afzetting / bzaaging / verbzaaging.
 Deportereren, afzetten / bzaagen / verbzaagen / uit-
 bannen / wegbannen.
 Deposant, betuiger / verklaarer.
 Deposante, betuigster / verklaarster.
 Deposeren, betuigen / daarstellen / overstellen /
 uitzetten / in recht verklaaren.
 Depositaris, bewaaraanneemer.
 Depositie, betuiging / aflegging / uitzetting / ge-
 tuignis / onderrechtlegging / bewaargeeving.
 Depositum, uitgezet / bewaarstelling.
 Deposideren, uit het bezit stooten / weeten / uit
 het bezit zetten.
 Depost, afgelegd / afgelegdheid.

De

- Depravatie, verslimmering / verergering.
 Depraveren, verergeren / verslimmeren / wederben.
 Deprecateur, middelaar / tusschenspreker / afbidder / verbidder.
 Deprecatie, afbedding.
 Depreceren, afbidden / verbidden.
 Depredatie, rooving / plondering.
 Deprederen, rooven / plonderen.
 Deprehenderen, vatten / gewaar worden / vangen / gappen.
 Deprehensie, vating / gewaarwording / vangings / gapping.
 Depressie, verbzinking / onderbzinking.
 Deprimeren, verbzinken / onderbzinken.
 Deputati, gezondene / afgezondene / bevelhebbers / afgezanten.
 Deputatie, afzending.
 Deputeren, afzenden / afzonderen.
 Derangement, ongesteldheid.
 Derideren, uitlagchen.
 Derisie, uitlagching.
 Derivatie, afleiding / afspruiting / afzekking.
 Deriveren, afleiden / afzekken.
 Derogatie, afheuring / afschaffing / ontzekking / afzekking.
 Derogeren, afzeken / onttrekken / weeren / afschaffen / te niet doen / afheuren.
 Desabuseren, weder te recht brengen / uit den dut helpen.
 Desadvoi, afstemming / lochening.
 Desadvoieren, afstemmen / lochennen / ontkennen / van geener waarde houden.
 Desanimeren, ontmoedigen.
 Desarmatie, ontwapening.
 Desarmeren, ontwapenen.
 Desastre, rampspoed / onheil.

Desavantage, nadeel.

Desbanderen, ontspannen / loslaaten / ontslaan / ontbinden.

Desbarqueren, ontladen.

Desbauchant, optzekistier / stampamper / spijpen-
ning / opsnapper.

Desbauche, verwilbering / stampamping / optzeki-
sing.

Desbaucheren, optzekisten / stampen / stampam-
pen / opsnappen / mooi weer spelen / ver-
wilbereren / oprokokenen / verleiden.

Desborderen, overbloeien.

Desbrouilleren, ontwarren.

Descapiteren, onthoofden / onthalzen.

Descendent, afkomeling / maagtschap afgaande.

Descendente, nederdaaling.

Descenderen, nederbaalen / afkomen.

Descensie, nederdaaling.

Deschargeren, ontlasten / ontladen / afschieten.

Descolleren, onthoofden / onthalzen.

Descollatie, onthoofding / onthalzing.

Desconsolatie, wantzoogting.

Desconsoleren, wantzoogten.

Descourageren, vertzaagen / ontmoedigen.

Describeren, afschrijven / beschrijven / uitschrijven.

Descriptie, beschrijving / uitschrijving / opschrijving.

Desdommagement, schadeloosheid.

Deserereren, verlaaten.

Desert, verlaaten / eenlyk / gzuwelyk / wilber-
nis / woestyn.

— t Appel desert, als 't hooger beroep ver-
loopt / en binnen zyn tyd niet vervolgd is.

Deserteren, verlaaten / overloopen.

Deserteur, verlaater / overlooper.

Desertie, verlaating.

Desespereren, wanhoopen.

Des-

Desfaveur, ongunst / wangunst.

Desfavoriseren, in ongunst brengen / ongunst toonen.

Desfieren, wantzouwen.

Desfiguratie, mismaaking.

Desfigureren, mismaaken.

Desfloratie, schjoeffering / onteering / ontmaagding.

Desfloreren, schjoeffeeren / onteeren / ontmaagden / schenden.

Desgouteren, sijnakeloos maaken.

Desgradatie, afzied / vernedering.

Desgraderen, vernederen / afzetten.

Desguiseren, vermommen.

Deshabilleren, ontfleeden.

Desheredatie, onterving.

Desherederen, onterven.

Deshortatie, afmaaning.

Deshorteren, afmaanen.

Desidereren, begeeren / vereisfchen / gemist worden.

Designatie, aftekening / bebuiding / toewyding.

Designeren, aftekenen / bebuiden / aanwyzzen.

Desireren, begeeren / eififchen.

Desireux, begeerig.

Desisteren, afstaan / aflaan / ophouden.

Deskogeren, verhuizen.

Desloial, trouweloos / ontrouw / ongetrouw.

Desmanteleren, ontmantelen / ontwallen.

Desmeleren, ontwarren / fcheiden / ontmengen.

Desmembreren, ontleeden.

Desmenti, loogenbertout.

Desmoveren, bewegen / verzetten / verhoeren / verplaatfen / affeeren / ontwenden.

Desobligeren, ontfiaan.

Desobservatie, nalaaing / ongebruik.

Desobserveren, nalaaen / fwaalkft waarneemen / verzuimen / verwaarloozen.

Desolaat, verlaaten / mistroostig / troostloos /
 verworst.

Desolatie, verlaatenheid / verworstheid / troost-
 loosheid.

Desordre, wanstijf / wanstal / wanorde / onorde,

Despage, zerechtbonnis geeven.

Despeche, afvaardiging.

Despecheren, afvaardigen / opmaaken / uitgeeven.

Despect, verachting / afzigt / smaad.

Despenderen, zie Dependeren.

Despenderen, bekostigen / verspillen.

Despensier, schafmeester.

Desperaat, zonder hoop / twyffelmoedig.

Desperatie, twyffelmoedigheid / wanhoop.

Despereren, wanhoopen / twyffelen / vertwyffelen.

Despiciëren, versmaaden / verachten / afzien.

Desplaisant, onvermaaklyk / onbehaaglyk / wan-
 behaaglyk.

Desplaisir, onvermaak / wanbehaagen / onbehaagen.

Despravatie, verslimmering.

Despraveren, verslimmeren.

Despoticaal, overheerd.

Desfacratie, ontheiliging.

Desfacreren, ontheiligen.

Desfaiseren, ontblooten / ontneemen.

Dessein, opzet / boozneemen / toeleg.

Desfert, nagerecht.

Destacheren, losmaken / afhechten.

Destinatie, schikking / bestemming / bestelling.

Destineren, schikken / bestellen.

Destituëren, ontzetten / verlaaten / verstellen /
 versteeken.

Destituut, versteeken.

Destitutie, verlaating.

Destour, dwaal / omweg.

Destourneren, afwenden.

- Destructie, verdelging / vernieling / verwoesting.
 Destructif, verdelgelyk / verwoestlyk.
 Destruëren, verdelgen / vernielen / verwoesten.
 Desunieren, onteenigen / van een scheiden.
 Detacheren, losmaaken / afbinden / afschecten.
 Detectie, ontdekking.
 Detegeren, ontdekken.
 Detenteren, onthouden / ophouden / houden.
 Detentie, ophouding / vasthouding / gevangenhouding / bekommering / beslag / handoplegging.
 Deterioratie, verergering / verslimming.
 Deterioreren, verslimmen / verergeren.
 Determinatie, afpaaling / besluit / bepaaling / afsteekfel.
 Determineeren, afpaalen / besluiten / bepaalen.
 Deterreren, verbaard maaken / afschrikken.
 Detestabel, verfoeilijk / verdoemlijk.
 Detestatie, afschrik / verfoeking / afzweering / bloek.
 Detesteren, afzweeren / afgewen.
 Detineren, ophouden / onthouden / vasthouden / bekommeren / hand opleggen / beslaan.
 Detorqueren, ontwenden / omsiceren / verdraaien.
 Detorsie, omkeering.
 Detractie, aftrekking / onttrekking / achterklap / opzwaak / eerooving / korting.
 — der Falcidie portie, Falcidische maaktkorting.
 — der Trebellianique portie, Trebellische overhandskorting.
 Detracteren, Detraheren, aftrekken / onttrekken / achterklappen.
 Deturbatie, heroering / verwarring / afwerping / afbonzing.
 Deturberen, heroeren / verwarren / afwerpen / afbonzen.
 Devaliseren, stuiskroelen / stroomen.

- Devalleren, nederlaaten / afzinken / zakken.
 Devanceren, voorgaan / voorkomen.
 Devancier, voorganger / voorzaat.
 Devastatie, verwoesting.
 Devasteren, verwoesten / vernieten.
 Deviatie, afweeging / afwaaling.
 Devieren, afgaan / afwijken.
 Devijs, zinspraak.
 Deviseren, kouten / praaften / gesprek houden.
 Devoir, plicht / plichtschuld / naarstigheid / vlyt.
 Devolatie, afvlieging.
 Devoleren, afvliegen.
 Devolveren, afwentelen / afrollen / ontwinden /
 afwinden.
 Devolutie, ontwinning / afkoming.
 Devoot, aandachtig / eerbiedig.
 Devotie, aandachtigheid / eerbiedigheid.
 Devoratie, opslukking / verslindning.
 Devoreren, verslinden / opslukken / verzwelgen.
 Devotie, aandagt.
 Devorieus, aandachtig / godsdienstig.
 Devouëren, verlaaten / verbloefien.
 Devoveren, toewenschen / toekonden.
 Dexteriteit, behendigheid / gezwindheid.

D I.

- Diabel, duivel / lasteraar / beschuldiger / aanklaager.
 Diademe, koningskroon / winsel / hoofdsierfel.
 Diaken, armenbezorger / kerkendienaar / dienaar.
 Diakonie, dienaarschap / armenverzorgerschap.
 Dialect, wyze van uitspraak / taaluitspraak.
 Dialectica, redenkunst / redenkaveling.
 Dialogus, tweespraak / samentpraak.
 Diameter, middenlijn / midstreep.
 Diaphragma, middelschot / afschutsel / midde.rif.

Dic-

- Dictamen, **hoofspelling** / **hoofbichting**.
 Dictateur, **hooggezaghebber** / **oppervoogd** / **opperbevelhebber**.
 Dicteren, **betwoorden** / **hoofstellen** / **hoofbichten** / **bichten** / **hoofzeggen**.
 Dictionaris, **woordenboek** / **woordenfchat**.
 Dictum, **fpreekwoord** / **zeggwoord** / **fpreekwoord** / 't **gewyde** / 't **geweezen bonnis**.
 Diète, **eetregel** / **eetgemak** / **leefmaat**.
 Diëteren, **eetregel houden**.
 Diffamateur, **naamschender** / **eerroover**.
 Diffamatie, **eerrooving** / **naamschennis**.
 Diffameren, **eerrooven** / **ontereen** / **achterklappen** / **faamrooven**.
 Different, **verschillig** / **verschil**.
 Differentie, **verschil** / **onderscheid** / **verfcheidenheid**.
 Differeren, **uitstellen** / **verfcheelen** / **verfchillen**.
 Difficil, **zwaar** / **moefjelyk** / **zwaar om te doen**.
 Difficulteit, **zwaarigheid** / **zwaardoenlykheid**.
 Difficulteren, **zwaarigheid maaken**.
 Diffident, **wantzoutwig**.
 Diffidentie, **wantzoutw** / **ongeloof**.
 Diffideren, **wantzoutwen**.
 Diffinitie, **zie Definitie**.
 Difform, **leelyk** / **mifmaakit**.
 Difformiteit, **leelykheid** / **mifmaakitheid**.
 Diffringeren, **verfzeeken**.
 Diffugeren, **afblieben** / **ontbluchten**.
 Diffunderen, **vergieten** / **verplengen** / **uitspreiden**.
 Diffufie, **verplenging** / **uitspreiding** / **vergieting**.
 Diffuus, **windloopig** / **winduitgefpreid**.
 Digereren, **verdubwen** / **verteeren**.
 Digestie, **verduwing** / **verteering**.
 Digniteit, **waardigheid** / **waardyn** / **aanzien** / **staat**.
 Digrefsie, **buitentred** / **uitfpanning** / **uitftapping** / **aftzeeding** / **buitenflog** / **zpdgang** / **intloop** /
 uit,

uitweiding / uitetreden / uittrekking / uit-
wandeling.

Dijudicatie, *achting / onderscheiding / onderskenning.*

Dijudiceren, *onderscheiden / oordeelen.*

Dilaberen, *bergaan / vervallen.*

Dilai, *uitstel / sleeping / vertoef.*

Dilaieren, *uitstellen / sleepende houden.*

Dilapidatie, *verflemming.*

Dilapideren, *verkwisten / doozbrengen / verflemmen.*

Dilateren, *uitspannen / toedmaaken.*

Dilatie, *uitspanning / toedmaking.*

Dilatie, *uitstel / uitstelling / opschorting.*

Dilatoire exceptie, *besjulpmiddel om de zaak uit
te stellen.*

Dilatoor, *uitstellig.*

Dilectie, *liefde / keuze / verkiezing / lieving.*

Diligent, *naarstig / vlytig / gaauw.*

Diligentie, *naarstigheid / vlyt.*

Diligenteren, *benaarstigen.*

Diligeren, *liefshebben / lieven.*

Diliratie, *raasballing.*

Dilireren, *raasballen.*

Diluëren, *afspoelen / overspoelen / oplossen.*

Diluvie, *overwatering / overspoeling / onderbloei-
jing / zondbloed / waterbloed.*

Dimembreren, *ontleeden / afsnyden.*

Dimeasie, *afmeeting / meeting.*

Diminuëren, *verkleinen / verminderen.*

Diminutie, *vermindering / aftzekking.*

Diminutif, *verkleinwoord / verkleinnaam / ver-
kleinende.*

Dimissie, *ontslaging / vryplating.*

Dimitteren, *vryplaten / vrystellen / ontstaan /
verlaaten / laten gaan / afleggen.*

Dimotie, *verbyping / afwendig.*

Dimoveren, *verbypen / afwenden.*

Diph.

- Diph tong , twee klank.
 Direct , rechtzweegz / regelrecht / recht uit / recht toe / rechtzch / rechtzweegz / lynrecht.
 Directeur , beftierer / bewindhebber.
 Directie , beftiering / beleid / richting.
 Directlyk , richtelyk / rechtelyk / regelrecht.
 Direptie , ontrukking / plondering / rooving.
 Dirigeren ; beftieren / ftieren / beleiden / richten / behoegen.
 Dirimeren , fcheiden / affcheiden / ontboen.
 Diripieren , ontrukken / plonderen / becooben / steelen.
 Disaffectie , ongunft / ongenoegdeheid.
 Disavantafie , nadeel.
 Disavoueren , afstemmen / tegenstemmen.
 Discant , bobenzang.
 Discanter , bobenzangzinger.
 Disceptatie , krafteel / rebekabeling.
 Discepteren , krafteelen / twiften.
 Discernereren , onderscheiden / onderskennen.
 Discerperen , verfcheuren.
 Discinderen , doozynben / ontleeven.
 Discipel , leerling / schoolier.
 Discipline , leering / tucht / onderwyzz / oefening / onderwyzing.
 Disciplineren , tuchtigen / in tucht houden.
 Discommodatie , ontriebing.
 Discommoderen , ontrieben.
 Discontinuatie , afzweking / uitscheiding.
 Discontinueren , afzweken / uitscheiden.
 Discoord , tweedzagt / oneerigheit / tweefpalt / verfcuil.
 Discordantie , twifftemming / wanftemming / verfcheel.
 Discorderen , verfcheelen / twiften.
 Discourageren , moed beneemen / ontmoedigen.

Dis.

Discouragie, **mifmoedigheit.**

Discoureren, **redenmeren / redenboerren.**

Discours, **redenboering / redencering / reden / pzaatjen.**

Discourtois, **onheusch / onbelerst / boerfch.**

Discourtoifie, **onheuschheid / onbelerfheid / boerfchheid.**

Discredit, **wangelooft / wanvertzoutoen.**

Discreet, **beſcheiden.**

Discrepantie, **berfchil / berfcheeling / berfcheidenheid.**

Discreperen, **berfcheelen.**

Discretelyk, **beſcheidelyk / wyfelyk / voorzigtiglyk.**

Discretie, **beſcheidenheid / onderfcheiding / verftandigheid.**

Discretif, **fchryvende.**

Discussie, **uitdzyving / verdzpyving.**

Discutieren, **uitdzyven / verdzpyven / verftooten.**

Difert, **beſprekende / welſprekende / uitdzyfende / openbaar.**

Disgratie, **ongunft / ongnade.**

Disgratieren, **in ongunft brengen.**

Disjunct, **verdeelt / gedeelt / loſ.**

Disjunctie, **fcheiding / verdeeling.**

Disjunctif, **fchiftig.**

Disjungeren, **ontkoppelen / ſchiften / ſcheiden.**

Dislocatie, **omplaatfing / verftuding.**

Disloqueren, **verplaatfen / ontplaatfen / ontleenen.**

Disordre, **wanorde / verſpil / verwarzing.**

Dispareren, **verſpreuen.**

Dispariteit, **ongelykheit / onpaarigheid.**

Dispensatie, **uitheeling / bedezing / ontflag / vrygeeving.**

Dispenseren, **vrygeeven / uitheelen / ſchiften / ontflaan.**

Dispensier, **fchaftefter / uitdeker.**

Dispergeren, **verſpreuen.**

Dis-

- Disperſie, verſpreiding.
 Diſpiciëren, aſſchoutwen / uitzien / benoemen.
 Diſpliceren, miſſaagen.
 Diſpoliatie, plondering.
 Diſpolieren, plonderen / berooven.
 Diſponeren, ſchuſſen / beſchikſſen / ſtellen / voorz-
 bereiden / beſtellen / bevoegen.
 Diſpooſt, wel geſteid / gezond / wel te paſ.
 Diſpoſitie, ſchik / ſchikking / beſtel / beſchik / geſtelte-
 niſ / beſchikking / beleding / ordening / ſtelling.
 Diſpoſitif, beſchiktelijk / beſtelliglijk.
 Diſpropoortie, ongelijkheid / onebenredeneheid / wan-
 ſchapeñheid / wanſtelligheid.
 Diſputatie, redeneueing / redenſtand / twiſtre-
 den / ſtibeling.
 Diſputeren, redeneueit / redenſtanden / twiſtre-
 denen / zintwiſten.
 Diſreputatie, Diſreſpect, verachting / wanaanzien.
 Diſſenſie, verſcheel / ſtand / oneenigheid.
 Diſſentie, tweedzagt / oneenigheid.
 Diſſentiëren, oneens zyn / verſcheelen.
 Diſſereren, redeneeren / praaten / redeneuabelen.
 Diſſertatie, redeneueing.
 Diſſidie, tweedzagt / twiſt / tweefpalt / oneenig-
 heid / kraliteel.
 Diſſimil, ongelijk.
 Diſſimilitude, ongelijkheid.
 Diſſimileren, ongelijk maaken.
 Diſſimulateur, ontbeinzzer.
 Diſſimulatie, ontbeinzing / beinzing.
 Diſſimuleren, ontbeinzen / verbloemen.
 Diſſipatie, verſtrooijing.
 Diſſiperen, verſtroolen / verſpreiden.
 Diſſoluut, ongebonden / loſ.
 Diſſolutie, ongebondenheid / loſſigheid / ontbit-
 ting / ontſnooping.

Dis-

- Disolveren, ontbinden / losmaaken / ontsnoopen.
 Disonant, wanluidente.
 Disonantie, wangeluid / onklank / wanklank.
 Disoneren, wanluiden / wanlinken.
 Disuaderen, ontraaden / afmaanen.
 Disuafie, ontraading.
 Disuatif, ontraadzelyk / stekkende tot ontraaden.
 Distantie, tusschenheit / wydte / afstand / tusschenwydte.
 Distenteren, uitspannen / uitzekken.
 Distentie, uitspanfel / uitspanning.
 Distemperantie, ongemeatigheid.
 Diferen, afstaan.
 Distillateur, waterzander / gebzand watermaaker.
 Distillatie, afzuytig / waterzanding.
 Distilleren, afzuypen / afzuyten / waterbernen.
 Distinct, onderscheiden.
 Distinctie, onderscheiding.
 Distingueren, onderscheiden.
 Distorqueren, onbuigen / verzaaien.
 Distorfie, verzaaiffing.
 Distort, verzaaid / geboogen.
 Distract, afgetrokken / van een getrokken.
 Distractie, afzekking / van een zekking / verkoopting / schelting.
 Distraheren, afzekken / van een zekken / verkoopen.
 Distribuant, ondeeler.
 Distribuieren, ondeelen / verspreiden / verdeelen.
 Distributeur, onderker / uitdeeler.
 Distributie, verspreiding / ondeeling / verdeeling / uitdeeling.
 District, begrip / rechtsmagt / bestek / omring.
 Disturbatie, verstooring / ontroering.
 Disturberen, verstooren.
 Ditto, die zelve / dat zelve / op den zelveu dag / gezeld.

Di-

Divers, ongeluk / onderscheiden / verscheiden.
 Diverselyk, verscheidenmaal / veelvoudig / verscheidenlyk.

Diversie, afwenning / verandering.
 Diverfmode, op verscheiden manieren.
 Diversiteit, verscheidenheid.
 Diverficeren, veranderen / verscheiden maaken.
 Diverteren, afwenden / ontwenden / verleiden / afleiden / ter zyde afgaan.

Divertisement, verlustiging / verpoozing / uitspanning.

Divideren, scheiden / verbeelen / schiften.

Divin, godlyk.

Divinatie, waarzegging.

Divineren, waarzeggen / gissen / raaden.

Diviniteit, godlykheid.

Diviseren, rebeneeren / kouten / snalissen.

Diviseur, deeler.

Divisie, deeling / schifting / scheiding / verbeelten / onderscheiding.

Divortie, echtscheiding.

Divulgatie, ruchtbaarmaaking / voortzegging / gemeenmaaking.

Divulgeren, gemeen maaken / ruchtbaarmaaken / verpreiden / verheiden.

D O.

Doceren, leeren / leeraaren / onderwyzen / doen blyken.

Docil, leerzaam.

Dociliteit, leerzaamheid.

Doctor, leeraar / onderwyzer / arts / artzennegelerte.

Doctoral, leeraarlyk / meesterlyk.

Doctrine, leer / leering / tucht / onderwyzing.

Document, leerstuk / betooging / betoog.

Dodane, steenen heer.

Dog.

Dogma, leerstuk.

Dogmatifiseren, voortleeren / leerlingen maaken.

Doleancier, beklaager.

Doleantie, treuring / bedroeftheid / weefilagt / beklag.

Dolent, broefvig / treurig.

Doleren, treuren / klaagen / klagt inbrengen / be-
klaagen.

Doleur, droeftheid / finert / pijn.

Doleus, loof / listig.

Domage, schade / nabesl.

Domainen, landf inkomften / heerlykheiden / hee-
ren inkomften.

Domestijk, huisgenoot / behuisd / huislyk / hi-
heemfch gehuisde.

Domicilie, woonfede / woonplaatf / wooring /
maalfede.

Dominateur, doozbrenger / flampamper / kna-
goed / heerscher.

Dominatie, heerschapp / heersching / heerschap-
ping.

Domine, heer / preefheer.

Domineren, heerschen / beheeren / heerschappen.

Dominie, heersching / gebied / heerschapp / ei-
gendom.

Donateur, geever / beschenker.

Donatie, gift / geschenk / fchenking.

— Inter vivos, gift onder de lebenden.

— Causa mortis, gift uit zaake des doof.

Doneren, fchenken / beschenken.

Dorferen, achteropfchryven.

Dos, doté, douarie, huifchat / uozgengaa /
huifloftsgaa / huiflyksgoed.

Dose, artzennmaat / artzenngift.

Dosferen, achteropfchryven.

Doteren, begaaben / bepfen / ten huiflyk ger-
ven / huifchat geeven.

Dou-

Douarie, weeluwbezit / weeluwogst / huftogt.
 Douagien, weeluw / en boedelhouder.
 Douagiere, Douairiere, hufttrekkende weeluw.
 Douagieren, huftochtenaaren / weeluwhufttrekken.
 Doubleren, verbubbelen.
 Douceur, zoetigheid.
 Douleur / pijn / smart
 Doufain, twaalf / twaalfstal / dozijn.

D R.

Dragant, hokkeroort.
 Dragee, zuikergebak.
 Dragma, vierendeel lood.
 Dragon, fangkruid.
 Draperie, lakenhandel / lakenwerk / lakenmaakerij
 Drapier, wolweeber / lakenweeber.
 Drapieren, lakemaaken / wolweeben.
 Dresferen, toerechten / opstellen / toestellen / op
 richten / afrechten.
 Dressoir, aanrichtbank.

D U.

Dubbel, afschift / afschift / grof.
 Dubitabel / twiffelbaar.
 Dubitatie, twiffeling / bubbeling.
 Dubiteren, twiffelen / bubbelen.
 Duc, hertog.
 Duël, kamp / tweestryd / tweegevecht / tweekamp.
 Duo, twee / tweezang.
 Duplicaat, het dubbeld.
 Duplicatie, verbubbeling / bubbeling.
 Dupliceren, dubbelen / tweebondmaaken / dub-
 bel antwoorden / ten tweeden antwoorden.
 — In rechten, als de verweerder antwoord
 op het wederantwoord / of op de replicque
 van den aanlegger.
 Duplijk, wederantwoord / tweebond / dubbelaan-
 woord / tweede antwoord / natweer.

Durabel, duurzaam.

Duratie, duuring.

Duwarien, mozzengaaben.

D Y.

Dysenterie, boozloop / roode loop / bloedgang.

E B.

EBrieteit, dzonkenschap.

Ebullieren, uitkooken / uitzieden / opkooken / overkooken.

Ebullitie, uitboezeling / overkooking / uitzieding / opkooking.

E C.

Ecclesiastijk, kerkslyk / geestlyk.

Ecclesie, kerk / gemeente.

Echapperen, ontblieden / ontsnappen / ontslippen.

Echaufferen, verwarmen / verhitten.

Eclaircisement, verklaring.

Echo, weergalm / weerklink / weergeluid.

Eclatteren, uitblinken / uitschynen.

Eclipseren, verbuisterd worden / taanen.

Eclipsis, verbuistering / mangel / gebzeft / taaning / lichtgebzeft / zondbuister / maanbuister.

Ecouleren, bloeien / vlieten / uitvloeien / wegbloeien.

E D.

Ederen, uitgeeben / openbaaren / booztzyngen / gemeenmaaken / verhoedigen / verklaaren.

Edict, gebod / ban / weetgebod / affhoeding / bevel.

Edificant, houwer.

Edificatie, bouwving / stichting.

Edificeren, timmeren / huis bouwen.

Edificie, gebouw / timmering / gesticht.

Edi-

Editie, uitgeefing / druk / afschrijfgaefing / gemeenmaaking / verfontdiging.
 Educatie, opvoeding.
 Educeren, uitleiden.
 Eductie, uitleiding.

E F.

Effaceren, uitveegen / uitwisfen.
 Effaroucheren, verkwilberen / verbypāteren.
 Effect, daab / werk / getoerocht / volmaaking / volbrēnging / voleinding / uitwerkfel / werkbruoht / maakfel.
 Effect *sorteren*, stand grēpen / te stabe komen.
 Effectie, uitwerking.
 Effectif, werklyk / werklygk / uitwerklyg.
 Effective, met 'er daab.
 Effectivement, uitwerklyk.
 Effectueel, uitwerklyk.
 Effectueren, te weeg brēngen / uitwerken.
 Effeminate, vertoebing.
 Effemineren, vertoeben.
 Efficacie, kracht / werking / werklykheit / uitwerking / uitwerklykheit.
 Efficientie, uitwerkendheit / uitwerking.
 Efficiēren, te weeg brēngen / maaken / uitwerken.
 Effictie, verbichting / verziering.
 Effigie, afbeeldfel / naaboetsing / uitbeeldfel.
 Effingeren, verbichten / verziēren.
 Efforceren, onderwinden / poogen.
 Effort, pooging / inspanning van alle krachten.
 Effractie, brēking.
 Effrayeren, effroyeren, verschrikken / verbaazen.
 Effringeren, uitbrēken / doorbrēken / brēken.
 Effugeren, ontvluchten / ontloopen.
 Effugie, ontvlucht.
 Effunderen, uitgieten / plengen.
 Effusie, uitstooting / plenging / uitgieting.

E G.

Egal, ebengelyk.

Egaleren, Egaliseren, ebengelyk maaken / ebenen / ebenaaren.

Egaliteit, ebengelykheit.

Egayement, verbzorging.

Egayeren, verbzorgen / verblyben.

Egeren, gebzeeken / behoeven.

Egredieren, uitgaan / buiten gaan.

Egresie, uitgang.

E J.

Ejaculatie, uitwerping / uitschieting.

Ejaculeren, uitwerpen / uitschieten.

Ejectie, uitwerping.

Ejicieren, uitwerpen / verwerpen.

E L.

Elaboratie, uitwerking / bearbeiding.

Elaboreren, uitwerken / bearbeiten.

Elaberen, boozslippen / ontslippen.

Elargeren, verborgen / uitbreiden.

Elatie, verheffing.

Electie, verkiezing.

Electuarie, sikkig / lekkerij / sikkig / sikkigeneed-
middel / sikkartzeng.

Elegant, aartig / uitneement / uitstrekend.

Elegantie, aartigheid / fraaiheid.

Elegie, treurzang / treurlied / klagt.

Element, hoofdstof / beginsel.

Elementair, hoofdstoffig.

Elevatie, verheffing.

Eleveren, verheffen / opleggen.

Elicieren, uitlokken / uitbinden / haalen / uittrekken.

Elideren, uitdragen / uitstooten.

Eligeren, uitkiezen / verkiezen / uitlezen.

Elisie, uitdraging.

Elocatie, verhuuring / uitbesteding.

Elo-

- Eloceren, verhuuren / uitbesteden.
 Elocutie, uitspraak / betuogting.
 Eloge, lofschift / lofgetuigenis / eerspraak.
 Eloigneren, verlamberen / verzurenden.
 Eloquent, welsprekend / taalbaarig.
 Eloquentie, welsprekendheid.
 Eloqueren, uitspreken.
 Elucidatie, verklaaring.
 Elucideren, verlichten / verklaaren / helderen.
 Eluderen, bespotten / uitstreken / te leuz stellen.
 Eluëren, afspoelen / uitwaschen.
 Elusie, bespottig / uitstreking.
 Eluzie, afwasching / afspoeling.
 E M.
 Email, Emailjeersel, doosblauw / handschild-
 berg / handverto.
 Emailieren, doosblanmen / handschilderen.
 Emanatie, uitbloeiing.
 Emancipatie, handligting / bystelling.
 Emanciperen, overgeeven / huweigen / huwzaken /
 verstellen / handligten / uit ge macht laten.
 Emaneren, uitgeeven / uitkomen / uitbloeien.
 Emballage, pakgoederen.
 Emballeren, inpakken.
 Embaras, verwarring / moeling / onslag.
 Embarasseren, innemen / indyngen / verwarren /
 intwilkselen.
 Embarquement, inscheeping.
 Embarqueren, inschepen.
 Embarrereren, doorzigen / doorsteeken.
 Embleme, heeldwerk / zinspreuk / zekersleeb.
 Embraseren, ontsteeken / ontvonken / in brand steeken.
 Embraseren, omarmen / omhelzen.
 Embrouilleren, verwarren / belemmeren / beslam-
 meren.
 Embuscade, verspieding / laaglegging / belaaging.
 E M E N.

- Emendatie, verbetering.
 Emenderen, verbeteren.
 Emergentie, opswelling.
 Emergeren, opwellen / opzwellen.
 Emersie, opzwekking / opswelling.
 Emigratie, verhuizing.
 Emigreren, verhuizen.
 Eminent, uitsteekende / verheven.
 Eminentie, uitsteekendheid / voortreffelijkheid.
 Emineren, uitsteeken / overtreffen.
 Emisfarij, uitgezondene.
 Emisfie, afvaardiging / uitlating / afzending.
 Emitteren, afzenden / uitgeven / afvaardigen.
 Emollieren, verzachten / weeken.
 Emollitie, verzagting / weeking.
 Emologatie, goedkenning.
 Emologeren, voor goed achten / voor goed kennen.
 Emolument, genot / gewin / baat / nut / vrucht /
 voordeel.
 Emotie, beroering / beroerte.
 Empaleren, met paalen bezetten / ook iemand
 een paal voor 't lijf slaan.
 Empareren, bemagtigen.
 Empechement, beletsel / verhindering.
 Empecheren, beletten / verhinderen.
 Empecheur, beletter.
 Emphase, nadruk / kragt.
 Empieteren, inklaauwen / innemen.
 Emploi, besteeding / aanlegging / bezigheid / aan-
 wending / dienstgebruik.
 Emploieren, besteeden / aanleggen / bezigen / aan-
 wenden.
 Emportatie, ontvoering / wechbrenging.
 Emportereren, ontvoeren.
 Emptie, hoop / hooping.
 Emulateur, naaryveraar.

Emu-

Emulatie, afgunſt / ondergaaning / volgzucht /
volgryver / nauber.

Emuleren, ondergaan / op den voet volgen /
naarbyeren / wangunnen.

Emundatie, reiniging / zuivering.

Emunderen, reinigen / zuiveren.

E N.

Enarratie, vertelling.

Enarreren, vertellen / verhaalen.

Enclaveren, bepaalen / insluiten / inspykieren.

Encourageren, aanmoedigen.

Endorsement, Endosfement, achteropſchryving.

Endosferen, achteropſchryven / achteropſtellen /
op den rug tekenen.

Endureren, verdraagen / dulden / lyden.

Energie, kragt.

Enervatie, ontzenuwing.

Enerveren, ontzenuwen / krachtloos maaken.

Enfantery, voetvolk.

Enfileren, beſtrypen / met geſchut.

Enfin, eindelijk.

Enfreinte, verbyreeking.

Engageren, verpanden / inwikkelen.

Engien, werktuig / gereedschap / holtwerk / weſt.

Engineur, veſtbouwer / ſterktebouwer / holtwerk-
maaker / vernufteling. Zie Ingenieur.

Enleveren, opheffen / optellen / opbeuren / ſchaaken.

Ennuieren, verdzietig maaken.

Ennuieux, verdzietig.

Enodatie, ontknooping.

Enoderen, ontknoopen.

Enorm, wanſtallig / ongeſchikt / onmaatig.

Enormiteit, onſchikkelijkheid / ongeregeltheid

Enquete, onderzoek.

— Valetudinair, onderzoek / 't hooren van getui-
gen / die oud / ziek / of gebreuk wordt haast

te zullen sterben.

- Enquesteren, onderzoeken / onderbzaagen.
 Enrolleren, optekenen / op de rol zetten.
 Entameren, ontginnen / beginnen / aanvangen.
 Entenaille, inwendige strykhoeft.
 Enterinement, gestadiging / goedkeuring.
 Enterineren, gestadigen / goedkeuren.
 Enthusiasme, geestdzyverg.
 Enthusiast, geestdzyver.
 Entourneren, omringen / omsingelen.
 Entrecours, tusſchenhandel / onderhandeling /
 tusſchenloop.
 Entree, intrede / toenadering.
 Entremets, tusſchengerecht.
 Entreprenant, stout in 't onderneemen.
 Entrepreneren, by de hand neemen / onderneemen /
 zich onderwinden.
 Entrepreneur, uitvoerder van den aanſlag.
 Entreprife, aanſlag / voornemen / verrassing.
 Enudatie, ontblooting.
 Enuderen, ontdekken / ontblooten.
 Enumeratie, optelling.
 Enumereren, aantellen / optellen / toetellen.
 Enunciatie, uitſpraak / uitſpraaking.
 Enunciëren, openbaaren / uitſpreken / uitten.
 Envelopperen, inwinden / inwikkeelen.
 Envie, nijd / wanguyst / haat.
 Envoi, bezending.
 Envoié, gezondene.
 Envoieren, toezenden / zenden.

E P.

- Epaule, ſchouderboek / ſchouder.
 Epigramma, Epigraphe, opſchryft / overſchryft
 puntſicht / byſchryft.
 Epilepsie, vallende ziekte.
 Epiphanie, driekoningendag / verſchynning.

Epis-

Episcopaal, bisschoplyk.
 Epistel, zendbrief.
 Epitaphe, grafstijf.
 Epitome, verkortsel / kort begryp.
 Epulatie, gastmaaling.
 Epuleeren, brassen / gastmaalen.

E Q.

Equaal, evengelyk.
 Equaliteit, evengelykheid / gelykheid / evenheit /
 billikheid.
 Equanim, gelykmoedig.
 Equaniniteit, gelykmoedigheid.
 Equatie, evengelyking / verevening / evening.
 Equeren, effenen / gelykmaaken.
 Equinoctiaal, nachteveningakking.
 Equinoctie, nachtevening.
 Equipagie, uitrusting / gewand / uitreding / volk
 van een schip.
 Equipagie-meester, uitrustmeester.
 Equiparatie, vergelyking.
 Equipareren, vergelyken.
 Equiperen, uitrusten / uitreden.
 Equipollent, gelykmagtig.
 Equipollentie, gelykmagtigheid.
 Equipolleren, gelykmagtig zyn.
 Equitabel, billik.
 Equitatie, te paard ryding.
 Equiteren, te paard ryden.
 Equiteit, billikheid.
 Equivalent, gelykwaardig / evenwaardig / even-
 wichtig.
 Equivalentie, gelykwaardigheid.
 Equivaleren, gelyk gelden / evenwaardig zyn /
 tegen op haalen.
 Equivocatie, woordspeeling / gelyke benaaming.
 Equivoceren, woordspeelen.

Equi-

Equivocq, dubbekinnig.

Equum, recht / billijk.

E R.

Eradicatie, uitrooijing.

Eradiceren, uitrooien / ontwozelen.

Erect, opgericht / recht

Erectie, oprechting.

Eremitagie, skuizenaary.

Ereptie, ontrukking.

Ergo, berhalve / zodan.

Erigeren, oprechten / opheffen.

Eripiëren, utrukken / ontrukken / ontnemen.

Eroderen, uitmaagen / etsen.

Erogatie, uitdeeling / uitgeeving.

Erogeren, uitdeelen / uitgeven / besteeden.

Erosie, uitmaaging.

Erraten, misflagen.

Erreren, misfen / dwaalen.

Erreur, booling / misfing / dwaaling.

Erroneus, dwaalende / boolende.

Erudieren, ondertuizen.

Eruditeit, beschaaftheid / geleerdheid.

Erueren, opdelven.

Eruptie, uitbrenk / uitval / uittogt.

E S.

Escadron, kringvende / kringhoop.

Escalade, ladderaanflag / beklinning / belad-
bering.

Escarpe, beschoeiing / beschoefsel / sluis / veld-
teken.

Eschappade, ontsnapping.

Eschapperen, ontsnappen / ontkomen.

Esclandre, oneer / eerkwetf.

Esclatteren, schitteren / uitbliften.

Escorte, gelei.

Escorteren, geleiden.

Es-

Espargne, Espergne, verspaaring / zuinigheid / spaarpot.

Esplucheren, uitpluizen.

Esquadre, Esquadron, hoofdgebeelte / wijk / troep / slagorde.

Esquiperen, zie Equiperen.

Esquinantie, keelziekte / gozgelziekte.

Esfai, proef.

Esfaieren, proeben / bezoeken.

Esfajeur, proeber / bezoeker.

Ese, weezen.

Esentie, weezen / weezendheit.

Esentieel, weezenblyf.

Esfue, zie Erve.

Estim, achting / waarbe.

Estimatie, achting / waarbeering.

Estimeren, achten / waarbeeren / schatten.

Estrapade, wipping / wipstraffe.

E T.

Eterniseren, vereeuwigen / eeuwigmaaken.

Eterniteit, eeuwigheid.

Ethiopie, Moorenland.

E U.

Euangile, zie Evangelium.

Eucharistie, bankmaal / bankzegging / bankoffer / avondmaal / nachtmaal / zieloffer.

Euphonie, soetluidendheit / welluidendheit / welklang.

E V.

Evacuatie, lediging / uitvaaring / uitruining / ont-
ruiming.

Evacuëren, ledigen / ontledigen / ontruimen.

Evaderen, ontgaan / ontsnappen.

Evagatie, uitwiking / uitweiding.

Evageren, uitwijken / zwerfen / uitzwerfen / uit-
weiden.

Eva-

Evaluatie, waarberring.

Evaluëren, waarbeeren.

— Gevalueerd geld, gangbaar geld.

Evanesceren, verdwynen.

Evangelier, blytydingzinger / blyde boodschapszinger.

Evangelist, blydetydingschryver.

Evangelium, blyde tyding / blyde boodschap.

Evangelizeren, blyde boodschap brengen.

Evaporatie, opdampling / uitwaasfening.

Evaporeren, uitwaasfemen / uitdampen / opdampen.

Evafie, ontsnapping / ontfloming / ontvluchting.

Evelleren, uittrekken / uitplukken.

Evenement, gefchieding / boozbal / gebeurting / uitflomft.

Eveniëren, gefchieden / gebeuren, overkomen / boozballen.

Eventilatie, uitwanning.

Eventileren, uitwannen / uitruffelen.

Eversie, uitroojing / verwoefling.

Everteren, verkeeren / omkeeren / uitroozen.

Evertuëren, poogen / zinn beft doen.

Evictie, uitwanning / afwinning / bewyding.

Evident, blyklyk / klaar.

Evidentie, fchynbaarheid / klaarblyklykheit.

Evinceren, afwinnen / uitwinnen / overtuigen / bewyzen.

Evitatie, fchuwing / myding.

Eviteren, myden / fchuwen / vermijden.

Evocatie, uitroeping / verdaaging / overdaaging / trekking booz hooger recht.

Evoceren, uitroepen / beroepen / ontbieden / booz hooger recht trekken.

Evolveren, ontrollen / ontwinden / boozlezen.

Evolutie, ontbouwving / ontwinning / ontrolling.

Evomeren, uitspuwen / uitzaaken.

Evo-

Evomitie, uitzaaiking.

Evulsie, uitrukking / uittrekking.

E X.

Exact, doozwozocht / naauwkeuriglijk.

Exacte, gaauw / naauwkeurig / doozwozegt.

Exacteur, schatter / schattingeijfcher / geldafpersjer.

Exactie, afefifching / schatting / onrechtmaatige fchatting / geldafpersing / eifch / afefifching / uitboering / verjaaging.

Exactioneren, fchatten / afefifchen / afpersjen / overschatten.

Exaggerateur, vergrooter.

Exaggeratie, vergrooting / ophooping.

Exaggereren, vergrooten / ophoopen.

Exagitatie, oeffening / kwellling.

Exagiteren, oeffenen / omleiden / kwellen / gramftoorig maaken.

Exaltatie, verhooging / verheffing.

Exalteren, verhoogen / verheffen / puzen.

Examen, Examinatie, uitvorsching / pzoef / onderbzaaging / onderzoek / toets.

Examineur, onderzoeker / onderbzaager / na-
borszjer / toetsjer.

Examinieren, uitvorschen / ondertagten / toetsen /
onderzoeken / bezoeven / onderbzaagen.

Exasperatie, verbittering / vergramming / ont-
steeking / ophitting / fcherpmaaking / zuur-
maaking.

Exaspereren, vergzammen / vergriimmen / ver-
bitteren / ontsteeken / noopen / ophitsen /
fcherp maaken / ruzt maaken.

Exauceren, Exaudieren, uithooren / verhooren.

Exauditie, verhooring / uithooring.

Excandescantie, vergzaming / gloejing.

Excandesceren, toornig worden / zich vergzam-
men / ontsteeken / gloeiend worden.

Ex-

- Excederen, te hoven gaan.
 Excellent, uitneemend / uitsteekend / booztreffend.
 Excellentie, booztreffelijkheid / uitsteekendheid.
 Excelleren, uitsteeken / overtreffen / uitmunten.
 Except, uitgenomen / uitgezonderd.
 Exceptie, uitneeming / verzet / uitzondering /
 uitregeling / uitblucht.
 — Declinatoire, verzet / tot ontgaaning des ge-
 richtdwangs.
 — Dilatoire, verzet van uitstel.
 — Peremtoire, tot vernietiging van de zaak.
 — Proponeren, verzet boozstellen.
 — Van incompetentie, verzet van ononderhorig-
 heid des rechters.
 — Van lisiscontestatie, verzet van volddinging.
 — Van lisisfinitie, van afgedaane zaak.
 — Van renvoy, van overwyzing.
 — Van transactie, van dabiging of verbzag.
 Excernereren, uitziften / uitdoen / uitzonderen /
 ziften / teemfen.
 Excerpteren, uitneemen / uitplukken / uittrekken /
 uitlezen.
 Exces, overdaad / overmaat / verschil / uitlofk.
 Excessif, overdaadig / overstallig / onmaatig.
 Excideren, uithouwen / uitsnyden / uitballen / te
 buiten gaan.
 Excijs, zie Accijns.
 Excijfenaar, zie Accijnsenaar.
 Excipient, uitbluchtneemende / verzetter.
 Excipiëren, uitneemen / uitzonderen / uitblucht
 neemen / verzet boozwenden.
 Excipieerde, dien van een ander eenig verzet
 boozgesteld wordt.
 Excitatie, optoekeling / prikkeling.
 Exciteren, aanpozen / aanritfen / optoekelen.
 Exclamatie, uitschreeuwling / uitbarsting.

Ex-

- Exclameren, uitsehzeukwen / sehzeukwen.
 Excluderen, uitsluiten / uitweeren.
 Exclus, Exclusif, uitgeweerd / uitgeslooten / ont-
 begrepen / uitgezonderd.
 Exclusie, uitsluiting / verstek.
 Excogitabel, uitdenklyk.
 Excogitatie, uitdenking.
 Excogiteren, bezinnen / verziunen / uitdenken.
 Excoleren, oeffenen / opmaaken / hermaaken /
 opboetsen / vertieren.
 Excommunicatie, ban / kerkban / uitsluiting uit
 de gemeente / verwaating.
 Excommuniceren, bannen / uitsluiten / in den ban
 doen / verwaaten.
 Excoriatie, billing / schending.
 Excorieren, billen / de huid afzeken.
 Excrement, uitwerpsel / vuiligheid.
 Excrescentie, uitwas / kwabbe.
 Excretie, uitwerping.
 Exculperen, ontschuldigen / verschoonen.
 Excurreren, uitloopen.
 Excursie, uitlooping / uitval.
 Excusabel, verschoonbaar / verantwoordlyk / ver-
 schoonlyk.
 Excusant, verschooner / ontschuldiger.
 Excusatie, Excuse, ontschuldiging / verantwoor-
 diging / verschooning.
 Excuseren, ontschuldigen / verschoonen.
 Excuseur, ontschuldiger / verschooner.
 Excusie, afdwinging / aspersing.
 Excuteren, afdwingen / aspersen / uitschudden /
 uitslaan.
 Execrabel, afschynlyk / verbloeklyk.
 Execratie, afgryzing / verbloeking.
 Execreren, afgryzen / verbloeken.
 Executabel, verrichtlyk / intrichtlyk / uitvoerlyk.

Executeren, uitrechten / uitdoeren / panden.

Exécuteur, uitrechter / uitdoerer / volbringer / pander.

— Testamentaire exécuteur, erf-uitter / die des
voedelgzaaken redt.

Executie, uitrechting / uitdoering / voeding /
panding / volvoering / uitwinning.

Executoriaal, verrichtlyk / uitrichtlyk / uitdoertyk.

Executorie, uitwinningbzief.

Exempel, voorbeeld / voorschift / bybeeld / by-
spel / staal / afschift.

Exemplaar, afschift / afb:ukfel / naschift / voorbeeld.

Exemplaarlyk gestraft, ten voorbeeld van ande-
ren gestraft.

Exemplair, voorbeeldlyk / ten voorbeeld strekkende.

Exempt, bezyn / byn / uitgenomen.

Exempteren, bezynen / uitzonderen.

Exemptie, bezyning / bydom / uitneeming / uit-
zondering.

Exequeren, volbringen / verrichten / uitvoeren /
uitrichten / volvoeren / uitwerken.

Exerceren, Exerciteren, oefnenen / handhaaben /
onderhouden / handelen.

Exercitatie, Exercitie, oefning / onderhouding /
handeling.

Exhalatie, uitwaaseming / damp.

Exhaleren, uitwaasemen.

Exhaurieren, uitputten / uitmergelen / uitzuipen /
uitscheppen.

Exhausie, uitputting.

Exhereditatie, onderving.

Exherederen, onderben.

Exhiberen, daar stellen / opstagen / uitleveren /
bybrengen / voorbragen / vertoonen / te voor-
schyn brengen / voor den dag brengen / over-
leveren.

Ex-

- Exhibitie, daar stelling / opstijging / voorbraving / vertooning / te voorzigtig brenning.
- Exhortatie, aanspreek.
- Exhorteren, aanmaanen / aanspreek.
- Exigentie, vereisching / eisch.
- Exigeren, afeischen / afvoerdereu / uitjaagen / volmaaken / volbrennen.
- Exigue, gering / klein.
- Exileren, balling zyn.
- Exilie, ban / verbanning.
- Exilieren, uitsprengen.
- Eximeren, uithoopen / uythoopen / bezwyben / uitzonderen / uinnemen / ontbedingen.
- Existeren, daar zyn / in toezien zyn / daadlyk zyn.
- Existentie, daartoezindig / weezendlykheid / zynlykheid.
- Exitiaal, doodlyk / verderbent.
- Exitie, einding / ondergang / uitgang.
- Exodus, uittogt.
- Exondatie, overvloeiing / uitvloeiing.
- Exonderen, overvloenen / uitvloenen.
- Exoneratie, ontlasting / ontlaading.
- Exonereren, ontlasten / ontlaaden / loosten.
- Exorabel, verbidlyk.
- Exoratie, verbidning.
- Exorbitant, uitspoorig / buitenpoorig.
- Exorbitantie, uitspoorigheid.
- Exorbiteren, 't spoor byster zyn / buiten 't spoor gaan.
- Exorcisme, dwibbelban / dwibbelbanning / bezwoering.
- Exorcist, bezwoerder / dwibbannet / dwibbellager.
- Exorte, beger / aanhang / hoorden / inleiding.
- Exorderen, beginnen / aanbested.
- Exordie, aanhang / inleiding / hoogreden.
- Exoreren, uerbiddeu.

- Exornatie**, versiering / opponking.
Exorneren, opponken / uitrusten.
Expanderen, uitspannen / uitspreiden / ontboutwen.
Expansie, uitspanning.
Expectatie, verwachting / ontbeiding.
Expecteren, verwachten / verbeiden.
Expectoratie, uitboezeming.
Expectoreren, uitboezemen / uitzaaken.
Expedient, afgerecht / vaardig / boozdeelig / ge-
 vaarlyk / uitkomst / redding.
Expedientie, vervaardiging / afvaardiging.
Expediëren, redden / afvaardigen / voldoen / ont-
 waaren / verlichten / afhandelen / afdoen / ont-
 lossen / los maaken.
Expeditie, redding / afvaardiging / kringtocht /
 verrichting / afhandeling.
Expelleren, uitdruyven / uitblossen / uitstooten / ver-
 stooten.
Expenderen, overweegen / betaalen / bekoestigen.
Expense, kosten / uitgift.
Experientie, onderbinding / uitbinding / erbaa-
 renheid.
Experiëren, uitbinden / erbaaren.
Experiment, onderbindsel / beproeffel.
Experimenteren, onderbinden / verzoeken.
Expert, erbaaren / onderzocht / kloek.
Expiateur, verzoener.
Expiatie, verzoening.
Expiëren, verzoenen / hertuyen.
Expilatie, plondering.
Expilieren, uitrooven / plonderen.
Expiratie, eliding / uitgang / uitaafteming.
Expireren, eindigen / uitaaftemen / den geest ge-
 ven / verstrecken zyn.
Explicatie, ontbouting / uitlegging.

Ex.

- Expliceren, ontboutsen / uitleggen / verklaaren.
 Exploict, uitwerking / te werk legging / ver-
 richting / togt.
 Exploicteren, uitwerken / uitboeren.
 Exploicteur, uitboerer / uitwerker / verrichter.
 Exploiteren, te werk leggen / uitboeren.
 Explorateur, beproeber / onderzoeker / navoz-
 scher / ondersnuffeler.
 Exploratie, onderzoeking / beproebing.
 Exploreren, beproeben / onderzoeken / navozschen.
 Exponeren, uitleggen / verklaaren / boozdoen.
 Exportatie, uitzaaging.
 Exporteren, uitzaagen.
 Exposeren, uitleggen / verklaaren / boozdoen / te
 bondeling leggen.
 Expositie, uitlegging / berbeiding.
 Expostulatie, beklaging.
 Expostuleren, beklag doen / zich beklagen / booz-
 nemen / boozstraffen.
 Expres, uitdulsel.
 Expresfelyk, uitdulselyk.
 Expresferen, uitdulsien.
 Expresfibel, uitdulsbaar.
 Expresfie, uitdulsing.
 Exprimeren, uitdulsien / uitdulsen.
 Exprobratie, verachting / veruwt.
 Exprobreren, veruwt.
 Exprefeso, openlyk / met boozdacht / openbaarlyk.
 Expugnabel, winnelyk / winbaar / inneemlyk.
 Expugnateur, winner / ontwelbiger / inneemer.
 Expugnatie, bevechting / ontwelbiging.
 Expugneren, afwinnen / afstoemen / ontwelbigen /
 bevechten.
 Expulseren, uitstooten / uitdruyen.
 Expulsie, uitdruyng.
 Expurgatie, uitzuivering / zuivering / reiniging.

- Expurgeren, uitzuiveren / reinigen / zuiveren.
 Exquireren, boorzoecken.
 Exquis, Exquisit, uitgelezen / uitgekipt / nauwkeurig.
 Exquisitie, boorzoecking.
 Exsereren, boorzoecken.
 Extase, Extasie, verrufling van zinnen / vertrekking van zinnen.
 Extempore, booz de vuist / op staanden voet.
 Extemporaal, intyd / gezwind.
 Extenderen, uitspannen / rekken / uitrekken / uitstrekken / uitbreiden.
 Extensibel, uitspannelik.
 Extensie, rekking / uitstrekking / uitspanning / uitbreiding / uitgebzeidheid.
 Extensif, uitgespannen / uitgebzeid.
 Extenuatie, verkleining / vermindering.
 Extenueren, verkleinen / verminderen.
 Exteren, booz handen zyn / uitstaan / te handen zyn.
 Extereren, uitwerpen / uitslyten.
 Extergeren, uitwisfchen.
 Exterieur, uitwendig.
 Exterminateur, uitrooijer / verdelger / uitdruyer.
 Exterminatie, uitrooijing.
 Extermineren, uitrooijen / uitwerpen.
 Extern, uitwendig.
 Exterfie, uitwisfching.
 Extimateur, zie Estimateur.
 Extinctie, uitblusfching.
 Extingueren, uitblusfchen / dooven.
 Extirpateur, uitrooijer.
 Extirpatie, uitrooijing.
 Extirperen, uitrooijen / afzetten / ontwoztelen.
 Extollereren, verheffen / verhoogen.
 Extorqueren, afpersen / ontwozingen / uitwozingen.
 Extorfie, afpersing / ontwozinging / afwozinging.

Ex-

- Extract, uittzefsel / hozt bezip.
 Extractie, uittrekking / uitzeyding / afkomst /
 geflacht.
 Extraderen, uitgeeven.
 Extraditie, uitgeebing / overleevering.
 Extraheren, uittrekken / verlangen / uitzeyden.
 Extrajudiceel, buiten rechte.
 Extraordinaris, ongewoon / ongemeen / buitenge-
 woontig / buitenordelyk.
 Extravagant, uitspoorig / hooglopend / uitbun-
 dig / uitheemsch / hooggaande.
 Extravagantie, uitspoorigheid.
 Extravageren, uit het spoor staan / te buitengaan /
 uitspatten / uitspoorig zyn.
 Extreem, uitnemende / uitterste / uit der maaten /
 boven maaten.
 Extremitieit, uitterste / uitterstheid / uiteindigheid /
 aaltheid / aaleide.
 Extriceren, ontwarren / rebben.
 Extruderen, uitstooten.
 Extructie, opbouwning.
 Extrueren, timmeren / opbouwten.
 Extrusie, uitstooting.
 Exue, uitgang / uittocht / uittochtgeld.
 — 't Recht van Exue, is eene schatting / die
 betaald wordt by de burgers van een stad /
 eer zy in een andere stad mogen betrekken /
 anders als met verlof / of haar burgerrecht
 mogen ontzeggen.
 Exul, balling / banneling.
 Exuleren, balling zyn.
 Exulceratie, uitzweering.
 Exulcereren, verzwieren / uitzwieeren.
 Exultatie, opspyinging / verblinding.
 Exulteren, opspyingen / huppelen.

Exundatie, overbloeiing.

Exunderen, overbloeien / uitloopen.

F A.

Faam, gerucht.

Fabel, vertelling / praatreben / verbichtfel /
fictief / verzierfel / sprook / ftrafk.

Fabrica, timmering / bouwving / gebawu.

Fabricatie, timmering / verzieling / verbichting /
bedenking.

Fabriceren, timmeren / verzielen / verbichten.

Fabriek, werkmeeſter / bouwheer / roommeeſter /
gebouwdichter / bouwmeester.

Fabuleus, beuzelachtig / verbicht.

Face, gezicht / aanschyn / aangezigt.

Facetieux, boertig.

Facheus, ongemaklyk / moellyk / verbzetig.

Facil, ligtdoenlyk / daadvaardig.

Facilitatie, ligtmaking.

Faciliteit, daadvaardigheid / ligtdoenlykheid.

Faciliteren, verligten / ligt maaken.

Facit, maakt / komt uit.

Facteur, zaakvoerer / bewindhebber / gemagtigde /
koopmans handeldryver.

Factie, rotting / samenrotting.

Factieux, rotachtig / oproetig.

Factoor, zie Facteur.

Factum, inkomſt / daad / gedaan.

Factura, een rekening van waaren / booz een an-
der ingehoorjt.

Faculteit, vermogen / vermoogenheid / magt / ſtrafjt.

Faculteren, magt geeven.

Fa-

- Facund**, welſprekend.
Facunde, welſprekende.
Facundie, welſprekendheid.
Failleren, ontbreken / miſſen / bankroetſpeelen / achteruitbaren / bankſpreken.
Faillissement, ontbreking / vermijſing / bankroet / bankroetſpeeling / achteruitbaaring.
Fait, daad / daadlykheid / beſtyf.
Falcidie, aſtrotzing / aſnuuding.
Fallacie, valsheid / bedrieglykheid.
Fallentie, bedrieging.
Falfaris, valschaart / bedrieger / vervalscher.
Falfificatie, verbalsching.
Falfificeren, Falfifieren, vervalschen / verbaſteren.
Fameux, berucht / naamschendig / bekend / ruchtbaar.
 — **Libel**, eeroovend ſchriſt / naamschendend ſchriſt.
Familiaar, huisgemeen / gemeenzaam.
Familiariteit, gemeenschap / gemeenzaamheid.
Familie, gezin / huisgezin.
Fanfaron, blaasbalg / pogcher / grootſpreker.
Fanfaronnade, pogchery.
Fantaſeren, verbeelden / denken.
Fantafie, verbeelding / inbeelding / eigenzinnigheid / zwerfgedachte.
Fantafme, Fantofme, ſchim / inbeelding / molliſ / bullebak / hutebaauto / ſpook.
Fantaftyk, byzinnig / eigenzinnig / vieſ.
Farce, klucht.
Farous, woest / dolkoppig / baloorig.
Faſcheren, kwellen / verbriet aandoen.
Faſcheux, verbrietig.
Faſchinen, takkeboſſen om gragten te vullen.
Faſcinatie, betovering.
Faſcineren, betoveren.
Faſtidie, walging / zathheid.

- Fastidiëren, walgen / zat maaken.
 Fastidieux, walgachtig / verdrietig / moeilijk.
 Fataal, noodschikkelijk / doodlyk.
 Fataliën, dingbagen / pleitbagen / paastuden /
 rechtbagen.
 Fataliteit, noodschikking / noodschikkelijkheid.
 Fatigabel, vermoeibaar.
 Fatigatie, vermoeijing.
 Fatigue, vermoeidheid.
 Fatigueren, vermoeien.
 Fatras, brabbeling.
 Fatsoen, gestalte / bozm / gebaante / leest.
 Fatsoeneren, bozmen / gestalte geeven.
 Fatum, noodlot / noodwang / noodgeheim.
 Fauite, Faute, gebreik / feil / verzuim.
 Fausbourg, boozstad.
 Fausbraye, walgang / walvoet / laagwal.
 Fausporte, hemelstige uitgang / sluispoort.
 Fausset, gemaakte stem / veranderde stem.
 Fauteur, gunner / gunstzaager.
 Faveren, begunstigen.
 Favcur, gunst / hulp.
 Favorabel, gunstig / goedgunstig / op het ruimste.
 Favorijt, gunsteling.
 Favoriseren, begunstigen / gunstig zyn.
 Favoriseur, begunstiger.
 Favorit, gunsteling.

F E.

- Febre, koozts.
 Febricitant, kooztsig.
 Febriciteren, kooztsig zyn / de koozts hebben.
 Februarius, sprokkelmaand / blyde maand / sprokkel.
 Feçialen, koningsboden / lrygsboden / lrygs-
 verkondigers.
 Fecond, vruchtbaar.

Fe-

- Feconditeit, vruchtbaarheid.**
Feconderen, vruchtbaar maaken.
Feit, daat.
**Feiten, schiztuurcn / inhoudende 't geen men be-
 wizen wil.**
— In feiten, in daadigen.
Feliciteit, welvaart / voorspoed / geluk.
**Felonie, leenstraf / leenschuld / leen / ontroef /
 leensmaant / leenboete.**
Felonnie, felheid / wreedheid.
Feminijn, wiflijk / vrouwelyk.
Fenalia, allerzielendag.
Fenderen, spluten.
Fenijn, vergift / doodsyp.
Feodaal, leengoedig.
Feodaal-goed, leengoed.
Feodale materien, leenzaaken.
Ferien, vierdagen / oozlofdagen.
Ferme, vast / bondig.
Ferment, deffem / zuurdeeg / heef / gist.
Fermenteren, gisten / opgisten / hevelen.
Fermeren, sluiten.
Ferociteit, dofschappigheid / verwaatenheid.
Feroos, dofschappig / verwaaten / verholgen / wreed.
Fertil, vruchtbaar.
Fertiliteit, vruchtbaarheid.
Ferveur, hette / hitte.
Festeren, bieren / werk van iemand maaken.
Festinatie, haasting / spoeding.
Festineren, haasten / spoeden.
Festoen, loofwerk.
Festoyeren, onthaalen / kostlyphouden.
Feudaal, leengoedig / leenroerig.
Feudaalgoed, leen / leengoed.
Feudale materien, leenzaaken.

F I.

- Fiantie, betrouwbaarheid.
 Fiat, het geschiede / 't is goed.
 Fictie, verzieling / verbichting.
 Fidecommis, erfbeveeling / erfbetrouwing / trouw-
 verlaat / over de hand maaking / erfuis over
 de hand / erflaating over de hand.
 Fidecommislaris, erfgenaam over de hand / erfge-
 naam met last van overgifte.
 Fidejusie, bozgtogt / bozgtöping.
 Fidejusor, bozg.
 Fidel, getrouw.
 Fideliteit, getrouwigheid.
 Fiducie, vertrouwing / vertrouwen.
 Fier, trots / opgeblazen / laadunkent.
 Fieren, vertrouwen.
 Figeren, hechten.
 Fiment, verzierfel.
 Figuraal, zangtrant.
 Figuraat, beeldtopf.
 Figure, gestalte / afbeeldfel / verbeelding / pzent
 spreektopf / geschapenheit.
 Figureren, afbeelden / verbeelden.
 Fileren, spinnen.
 Fin, einde.
 Finaal, eindig / uitflag.
 Finalijk, eindelijk / glad af.
 Financier, fchatmeester / penningmeester / rente-
 meester.
 Finantie, inkomsten / fchat / geldinbbelen.
 Finesse, loofheid / list / bond.
 Fingeren, verziieren / bootfen / verbichten.
 Finieren, eindigen.
 Finitie, eindiging / bepaaling.
 Fiole, ronde vleg.

Fis-

- Firmament, sterrenhemel / uitspanfel / hemelwelf /
hemelvastigheid.
Firmeren, bestigen / gestabigen.
Fiscaal, graasfijheid's verzorger / 'slands booz-
spraak / 'slands rechtboozderaar / 'slands
schatbewaarder.
Fisce, land's schatfijst.
Fistel, loopend gat / buis / ettergoot / verlaatppp /
zypgoot / lekking.
Fix, vast / gehecht.
— Domicilie, vaste woonplaats / maalstede.

FL.

- Flagellatie, geeseling.
Flagelleren, geeselen / met roeden slaan.
Flagitieux, schelmachtig.
Flambeau, fakkel / toorts.
Flancq, stryk / strykhoek.
Flanq, de zyde.
Flanqueren, strykhoeken maaken / van ter zyden
stozmen / of vechten.
Flanquering, zydelingsboozstueering.
Flatiant, bleiende.
Flatteren, pluimstryken / bleien.
Flatterie, bleieren / pluimstrykery.
Flatteur, bleier.
Flebotomie, aderlating / aderopening.
Flectie, buiging.
Flecteren, buigen.
Flegma, snot / nattigheid / sijn.
Flegmatijk, koudbochtig / snotterig / sijnmerig.
Flerecijn, lebeneubel / sijn / lebentwee / lebenezucht.
Fleur, bloem / bloesfel.
Flexibel, buigzaam / buiglijk.
Floreren, bloeien / welvaarende zyn.
Florijn, gulden.

Flø.

Florissant, bloeiend.
 Fluctuatie, zwaaiing / bloeiing.
 Fluctuëren, bloeien / verbloeien / zwaaien / zwaai-
 den / zwaaijen / in twyffel hangen.
 Fluctueux, bloeiig.
 Fluide, bloeiend / bloeiig.

E O.

Fœcund, vruchtbaar.
 Fœcunditeit, vruchtbaarheid.
 Fœminie, vrouwtje / wijfje.
 Foible, krank / zwak.
 Foiblesse, zwakheid.
 Foy, geloof / betrouwen.
 — Bonne foy, op goet geloof.
 Foire, jaarmarkt / markt.
 Fol appel, gek hooger beroep / klagte beroep.
 Folieeren, bladtekenen.
 Foly, blad.
 Folye, maligheid / zottigheid.
 Foment, stoffel.
 Fomentatie, stooking.
 Fomenteren, hoesteren / stooken.
 Fondament, grondwilt.
 Fondamenteel, grondig / grondig.
 Fondateur, grondlegger / stichter.
 Fondation, grondlegging / grondvesting.
 Fonderen, grondvesten / vestigen / bouwen.
 Fonds, grond.
 Fontanel, verlaat / zippat / zaptap.
 Fontein, bron / well / springen.
 Force, geweld / magt.
 Forceren, bemagtigen / overhaaligen / aenagen.
 Forcluis, uitgestouren.
 Forclufie, verftooring / verftoring / verftek.
 Foreest, hoefch / woud.

For-

Forfait, onbaad / eubelbaad.

Formaat, grootte en kleinste van boeken.

- in Folio, een vel van twee
 - in Quarto — van vier
 - in Octavo — van acht
 - in Duodecimo — van twaalf
 - in Decimo octavo, van achttien
 - in Vigesimo quarto, van vier-en-twintig
 - in Trigesimo secundo, van twee en dertig
- } Bladern.

Formaliteit, gebaante / gestalte / bozmelphsheid / aanstelling / tegenaankanting.

Formalijk, gestalteljk / gebaanteljk.

Formalisatie, tegenkanting / tegenaankanting.

Formaliseren, tegenaankanten / tegenkanten / opmaaken / aanstellen / zij kiezen / aanspannen.

Forme, bozm / gebaante.

Formeel, gansgheljk / voltooid / gebaantig / gestaltig.

Formeren, maaken / toestellen / gebaante gevein / bozmen.

Formidabel, vreesljk / ontzagljk.

Formoir, gzoefpzer.

Formule, ontwerp / betwerp / boozschzift.

Formulier, boozschzift / ontwerp / leest.

Fornicatie, hoerery / booging / omtoelbing / smuilamin.

Forniceren, hoerejaagen / welven.

Fort, sterkte / slot / sterk

Fortificatie, vermaaking / sterktebonwing.

Fortificeren, versterken / vesten.

Fortitude, sterkheid.

Fortresse, sterkte / slot / schans.

Fortuit, abontuurljk / gebaljk.

Fortune, geluk / kans / abontuur / lukstlat / haave.

Fosse, gracht.

Fossette, middelgracht.

Fou,

- Fou, zot / nar.
 Foule, gedrang / hoop volk.
 Fouleren, berispen.
 Fournais, vuuroven / schoutv / stookoven.
 Fournieren, Fournieren, stofferen / opbrengen /
 verschaffen / leveren.
 Fournisement, verschaffing / levering.
 Fourrage, voeder.
 Fourragier, Fourrier, huisbestelder / bestelmee-
 ter / bezoeger van levensmiddelen.
 Foveren, koesteren / bakken / stoven.

FR.

- Fractie, brekking / breuk.
 Fracture, breuk.
 Fragiliteit, broosheid / breekliptheid.
 Fragment, breeksel / afbreeksel / brok / stuk.
 Frajeur, schik.
 Franco, betaald postgeld / postvry.
 Franqueren, breeven vry maken.
 Frange, zoom / boordvel.
 Frangeren, breeken.
 Fraudateur, bedrieger.
 Fraudatie, bedrieging.
 Fraude, bedrog / arglist.
 Franderen, bedriegen.
 Fraudulent, bedrieglijk.
 Fraudulentie, bedrieglijkheid.
 Fregat, jacht / roefjacht / jachtschip.
 Frenesie, krankzinnigheid.
 Frenetijk, krankzinnig.
 Frequent, veelvuldig / veelvoudig / vaak / bift-
 wyls / dikwylig.
 Frequentatie, betwanding / dozwanwanding / han-
 del en wandel.

Fre-

Frequenteren, betwandelen / boozwandelen / by-
woonen.

Frere, broeder.

Fricasferen, zuiten.

Friferen, krullen.

Frivool, leurachtig / slecht / beuzelachtig / kwaak-
kig / iedel.

Frons, boozhoofd.

Frontieren, grenzen / kusten / paalsteden.

Frontispis, boozgevel.

Fructueux, vruchtbaar.

Frugaal, zuinig / spaarzaam.

Frugaliteit, zuinigheid / spaarzaamheid.

Fruitie, genieting.

Frustratie, misleiding / omwending / te looz of te
leurstelling.

Frustre, te vergeefs / vruchteloos.

Frustreren, misleiden / omwenden / te looz stellen.

F U.

Fuge, vlucht.

Fugeren, vluchten / vlieden.

Fugitijf, vluchtig / vluchteling.

Fugitive debiteur, boozvluchtige schuldenaar.

Fulmineren, blikfemen / weérlichten / raazen /
woeden / uitbulderen / tieren.

Fumeren, rooken.

Fumeux, rookig.

Functie, ampt / bediening.

Fundament, grondvest / grond.

Fundamenteel, grondelk.

Fundatie, vastzetting / grontlegging.

Fundateur, grontlegger.

Funderen, vestigen / vaststellen / grontleggen /
grondvesten / stichten / timmeren.

Fungeren, ampt / bediening.

Fureur, Furie, uitzinnigheid / razerny / woede /
boldziftigheid / verwoedheid.

Furieux, dul / raazende / uitzinnig / woedig.

Furneren, verschaffen / opbrengen / te goede brengen / leveren.

Fufeye, vuurpnl.

Futil, snapagtig / die niet zwingen kan / lef.

Futuur, toekomstig.

G A.

Gabe, boert.

Gabelle, tol / ongeld / waaggeld.

Gabion, schanskozf.

Gabuleren, uitzonderen / uitziften.

Gage, wedde / huurloon / huurwinst / bezolding /
loongeld / huurgeld.

Gageren, bezolden / beloonen / wedden.

Gaillard, vrolyk.

Gaillarde, kluchtige dans.

Gaillardise, vrolykheid / blydschap / lustigheid.

Galand, rechtschapen / geestig / hupsch / vuer /
oppasser.

Galei, roeischip.

Galery, wandelgang / wandelbreed.

Galjoen, oorlogschip / koningsschip / hoofdschip /
de voosteeven.

Galjoot, zeejacht.

Galop, ren / tred / draf.

Galoperen, rennen / draaben.

Gangrene, koudvuur / wul uleesch.

Gangreneren, ineeten / inkankeren / inrotten.

Garandatie, vzwaaaring / vzwuing.

Ga-

- Garanderen, waaren / byzwaaren / boozinstaan /
berzekeren.
Garant, waarschap / waarborg / bezetting / by-
waaring / verhaal.
Garbeleren, uitzonderen / ziften.
Garbeleur, uitzonderer / uitzifter.
Garboille, gerucht / getier.
Garde, bewaaring wacht / lyfchutbende / lyfswacht.
Garderen, bewaaren / in acht neemen.
Garderobe, kleerkas / kleerkist.
Gardiaan, bewaarer / wachter / opziener / kloos-
terbewaarer / kloosterwachter.
Garnieren, stoffeeren / tocrusten / boeren.
Garnifoen, bezetting.
Garniture, uitstofferling.
Gauderen, verblyden.
Gauge, vatmaat / yking / vatyking.
Gaugeren, de vaten meten / ofte ykfen.

G E.

- Geaffecteerd, gethaakt / gepzonst.
Geaffectioneerd, toegeneigd.
Geaggreëerd, beaangenaamd / toegeftaan / over-
eengekomen.
Gearresteerd, gevestigd / in hechtenis genomen.
Geassifteerd, bygeftaan.
Geavoueed, toegeftaan / beleeden.
Gecasfeerd, verbzoken / vernietigd.
Gecommitteerd, gelaft / gemagtigd.
Gecondemneerde, vertweznen / veroozdeelden.
Gecorrigeerd, verbeterd.
Gedecreteerd, befloten.
Gedelegeerde rechter, een gewezen en gestelde
rechter.
Gederogeed, ontftrachtigd / afgeschast.
Geëligeerde, gekoorelingen.

Geëndosfeerd, op den rug geschreeven / overge-
wezen.

Geëxcipiëerd, uitregelîg / uitgenomen.

Geëxcommuniceerd, verwaten / verbannen.

Geïnteresseerde, deelhebber.

Geïnterincert, gestadet.

Getaxeerd, geschat.

Gelatine, lil.

Geleren, vriezen.

Geminatie, verdubbeling.

Gemineren, verdubbelen.

Gendarme, krijgsmān / oorlogsmān / soldaat.

Gendarmerie, krijgsvolk / oorlogsvolk.

Genealogie, geslachtsafel / afstamîng / geslachtsboom /
geslachtsrekening.

Generaal, gemeen / algemeen / overste.

— Conto, hoofdrekening.

Generabel, teelbaar.

Generale derogatie, algemeene ontkrachtiging /
vernietiging.

Generaliteit, algemeenheid / algemeenschap.

Generatie, teeling.

Genereren, teelen.

Genereux, grootmoedig / edelmoedig.

Generositeit, edelmoedigheid.

Genet, Spaansch paart.

Genitoires, teelleden.

Geniture, teelsel / zaad.

Genomineerd, benoemd.

Genuin, aangehooren / natuurlijk.

Gentil, hupsch / zaai / abel / geestig / aartig.

Gentilesse, abelheid / zaaiheid.

Geographie, aardbeschrijving / aardklootkunde /
aardrykskunde.

Geomantie, stiptwaarzeggerij.

Geometrie, aardmeting / meetkunst / meetkunde.

Ge-

- Geparapheerd, bygetekend.
 Gepassioneerd, zuchtig / zudig.
 Gepoliceerd, beschaaft.
 Gepretendeerde, gewaande.
 Gepriviligieerde, geboozrechtigde.
 Geprorogeed, overgespongen / verschoooven / uit-
 gesteld.
 Geraffineerd, afgevaardigd / asgerecht / doozslepen.
 Gereformeerd, herbozmd.
 Germanie, Duitschland.
 Gerequireerde, verweerder / tegen? welke een
 verzoek gebaan wozt.
 Gesten, gebaarben.
 Gesticulatie, bootzing / gebaarbing / gelaatbootzing.
 Gesticuleren, bootzemaaken.
 Gestie, gebaar / maniere van doen.

G I.

- Giro, af- en aanschrijving in de wisselbank.
 Giro-bank, wisselbank.

G L.

- Gladie, zwaard.
 Gladiateur, schermer.
 Globe, kloot / bol.
 Gloriatie, beroeming / poching.
 Glorie, lof / roem / heerlijkheid / luister.
 Gloriëren, roemen / bzallen / bzommen / pzaaken.
 Glorieux, lofsyk / lofsyk / beroemd / heerlijk / laat-
 dunkende / fier.
 Glorificatie, verheerlyking / heerlykmaaking.
 Glorificeren, roemen / heerlijk maaken / bzallen /
 verheerlyken.
 Glosse, uitlegging / verklaaring.
 Glosferen, uitleggen / verklaaren.

G O.

Gobelet, beker / kroeg / sielt.

Goufleren, zwellen.

Gourmanderen, vreten / gulzig zijn / opstokken.

Gourmandise, vreesachtigheid / gulzigheid.

Gouvernante, heerschappij / landvoogdes / bestierster.

Gouvernement, bestiering / plaatsvoogdy.

Gouverneren, bestieren / beheerschen.

Gouverneur, voogd / landvoogd / stadvoogd /
ryksvoogd / ruwaard / bewindzman / bestie-
ter / zeevoogd.

G R.

Graad, trap / waardigheid / staat / achting / lid
in maagschap / maagtal.

Gradatie, overstapping / gang van trap tot trap /
trapopklimning / klimning.

Gramatic, vreesd gebaar / grille.

Grammatica, letterkunst / spraakkunst.

Grammatist, lettermeester / schryfmeester.

Grammatistica, schryfkunst.

Grandesle, Grandeur, grootheid / grootsheid.

— Maaker, grootfch mensch / opmyder / pogcher.

Grandiloquentie, prachtrebuing / grootfpreking /
pronkieren.

Grand merci, grooten dank.

Grasfatie, ftraatschending / woeding.

Grasferen, ftraatschenden / rooben / gaan wreiden.

Gratie, goedgunftigheid / genade / dankzegging /
fwytschelding / vergunning / gunftgeeding /
ftrafvergiffenis / misdadafs vergiffenis / aart /
zuier / fcaajigheid.

Gratieux, goedgunftig / lieftaalig / bevallust.

Gratificatie, genadebeloof / weldaadbewoizing /
dienftbeloof.

Gra.

- Gratitude, dankbaarheid.
 Gratulatie, bedanking / geluktoensching.
 Gratuleren, dankzeggen / geluk wenschen.
 Gravamen, bezwaaring / bezwaarnis.
 Gravatie, bezwaaring.
 Graveren, bezwaaren / belaađen / etsen / metsen /
 insnyden / kwetsen / beledigen.
 Graveur, plaatnyder.
 Graviteit, bestigheid / staatigheid.
 Grief, hinder / kwetsing / schade / moeslyk.
 Griffie, gedingstukkamer / leipen / schyflamer.
 Griffier, hofschyber / gerechtschyber.
 — Substituut griffier, tweede gerechtschyber
 des hofs.
 Grisons, Graubonderg.
 Gros, 't geen uit het eerste ontwerp in 't bree-
 de en in het net gesteld wordt.
 Gros, twaalfmaal twaalf stukken.
 Grosferen, in 't net schyben / uitschyben / ruuta
 spreken.
 Groslier, grootshandelaar / grootshandelaar.
 Grosfo mode, zonder orde / of onderscheiding /
 voetshootg.
 Grotte, hol / aardkuil.

G U.

- Guarand, zie Garand.
 Guaranderen, zie Garanderen.
 Gubernateur, bestierer.
 Gubernatie, bestiering.
 Gubernatrice, bestierster.
 Guberneren, bestieren.
 Guide, leidzman.
 Guidon, vaanken / oorlogsteken.
 Guirlande, krans / bloemkrans / roozenhoed /
 bovenkrans.

Guifarme, pyl / werpspiets / steekspiets.

Gurgitatie, slokken / slikken.

Gustatie, proebing.

Gusteren, proeven / smaaken.

H A.

Habil, afgericht / bekwaam / geschikt / behendig / hebluk.

Habiet, kleed / kleeding.

Habiliteit, behendigheid / bekwaamheid / gaauwbaadigheid.

Habiliteren, bekwaam maaken.

Habillé, gekleed.

Habit, kleed.

Habitabel, betwoonlyk / betwoonbaar.

Habitatie, woonstede / wooning.

Habituatie, kleeding / bekleeding / gewenning.

Habitude, bekwaamheid / hebbing.

Habituëren, bekleeden / gewinnen.

Hachée, knipsel / snijpsel van vleesch / gehakt.

Hacquenei, telle.

Hallucinatie, dwaaling / felling.

Hallucineren, dwaalen / misflaan.

Halte, stilhouding.

Hamai, voorpoorte.

Hanteren, handelen.

Harangue, betweegreden / vertoog / reden.

Harangueren, een reden. doen / redenvoeren.

Harangeur, redenaar.

Harasseren, uitstooten / afstaan / afmennen.

Harceleren, krakkeelen.

Hardi, stout / onversaagt / onverschrokken.

Hardiesse, stoutheid / bymoedigheid.

Har-

Harmonice, samenstemmigheit.
Harmonie, welluiding / eenstemmigheit / obereenstemming / samenstemming / zoetluidigheit.
Harniceurs, wagensmeerbers.
Harquebuse, vuurroer / handbus.
Harquebuseren, schieten / dooschieten / doodschieten.
Harquebusier, voerruiter / handbuschijeter.
Haurieren, putten / haalen.
Havarye, schadezaaging.
Hazard, lot / gebaar / avontuur / kans.
Hazardereren, waagen.

H E .

Hemisphere, halfrond / halfsloot.
Hepaticq, leberzuchtig.
Heraut, wapenboogd / wapenzager / wapenheer / schildboerder / krygsbode / krygsverklondiger / oorlogsaanzegger.
Herbarist, kruidleezer / plukker / kruidenier / kruidkenner.
Herbarium, kruidboek / kruidschat.
Herbarizeren, kruidlezen / kruidplukken.
Herederen, Herediteren, erven.
Hereditair, erfelijk.
Herediteit, erfgoed / erfdeel.
Herediteur, erfgenaam.
Heremiet, sluizenaar / woudbzoeder.
Heremitage, sluizenaarschap.
Heresie, ketternij / ongelooft / wangelooft.
Héreticq, kettersch / ketter.
Heritage, erfgoed / erfdeel.
Heriteren, erven.
Hermaphrodit, mantof.
Heroicq, heldig / heerlijk / bzaaf / dapper.
Hesitatie, twyffeling / dubbing / hapering.

Hesiteren, steehen blyven / thongffelen / dubben /
haperen.

Heureux, gelukkig.

HI.

Hideux, grouwzaam.

Hierarch, ierkiwoogd.

Hierarchie, ierkiwoogd.

Hieroglyphisch, beeldwaaaklyk.

Hilariteit, vrolykheid.

Hipocras, kruidwyn / kaneeltwyn.

Hipocryt, schynheilig / geveinsde.

Hipocrisie, schynheiligheid / geveinstheid.

Historie, geschiedenis / verhaal / gedenkschryft /
geschied / geschichtschryft / verhaaling / ge-
schichtboek.

HO.

Hoofd-Officier, stads-amptman / opperschoot.

Homage, manichap / hulde / hulding / onderdanigheid.

Homicide, doodslaager.

Homicidie, doodslag.

Homilie, gesprek / redevering.

Homologatie, bekentenis / belydenis / toestand /
goedkenning / goedkeuring.

Homologeren, goedkennen / goedkeuren.

Honneur, eer.

Honorabel, eerlyk / eerbear.

Honoratie, vereering.

Honoreren, eeren.

Horizon, gezichteinder / kün / gezichtring.

Horizontaal, horecht / waterpas.

Horologie, uurwerk / zonnetyzer / uurtwyzer.

Horreren, afschrikken / schrikken.

Horreur, schrik / afschryking.

Horribel, schrikkellyk / grouwwelyk.

Hortatie, vermaaning.

Hor-

Horteren, vermaanen / aanpoorten / aanmoedigen /
aanmaanen.

Hospes, waard / gasthouder / gast.

Hospitaal, herbergzaam / herberg / gasthouding /
gasthuis / gastvrij.

Hospitaliteit, huisvesting / gastvrijheid / herberg-
zaamheid / waardschap.

Hostage, pand / gyzeling.

Hostagier, gyzeling.

Hostel, herberg.

Hostie, zeegoffer / offer / offerhande.

Hostil, vyandig.

Hostiliteit, vyandschap.

H U.

Humain, menschlijk / beleefd / heusch.

Humaniteit, heuschheid / beleefdheid / menschheid.

Humble, nedzig / beemoedig.

Humectatie, bevochtiging.

Humectereren, bevochtigen.

Humefactie, bevochtiging / vochtmaaking.

Humeren, inzuigen / slurpen.

Humeur, vocht / eigen aart / zinnelijkheid / vochtigheid.

Humide, vochtig.

Humiditeit, vochtigheid.

Humiliatie, vernedering.

Humiliëren, vernederen.

Humiliteit, nedzigheid / ootmoedigheid.

H Y.

Hybernie, Ierland.

Hydre, waterslang.

Hydromantie, toverkunst.

Hydropisie, waterzucht / waterziekte.

Hymne, lofzang.

Hypocras, kruidwijn / kaneelwijn.

Hy-

Hypocrisie, beinzing / schynheiligheid.

Hypocryt, huichelaar / geveinsde / schynheilig.

Hypotheek, onderpand / tegenpand / grondpand / pand.

Hypotekeren, onderpand / stellen / vooz pand verbinden.

JA.

Zie de volgende Letter.

ID.

Ideal, denkbeeldig.

Ideën, voozbeeldfels / ontwerpels / ontwerpsels / beeldfels / schetsen / denkbeelden.

Idioot, ongeleerde lefs / ongeletterde / gemeen mensch / weetniet.

Idolater, afgodisch.

Idole, afgod / beeld.

Idolatrie, afgodery / Beeldendienst.

Idoon, hupfch / bekmaam / zaai / bevoord.

IG.

Ignobel, onebel.

Ignominie, naamschending / schandblek / schand / oneer / eerschending / versmaadheid.

Ignominieux, schandelyk / smaadyk / naamschending / eerloos.

Ignorant, weetniet / weetloos / onkundig.

Ignorantie, onkunde / onwetenschap.

Ignoreren, onkundig zyn / niet weten.

IL.

Illaberen, insluipen / invallen.

Illachrimeren, bevreunen.

Illatie, inbꝛenging / inboering / besluit.
 Illatif, inbꝛenglyk / inbꝛengbaar.
 Illegaliteit, onwetlykheid.
 Illegitime, onwetlyk / bastaard / onwettig.
 Illiberaliteit, onmildbaadigheid / wꝛeklyheid.
 Illicite, ongeoorloofd.
 Illideren, instooten / tegenstooten.
 Illiquide, onkilaar / oneffen / onafgerekend.
 Illisie, tegenhoꝛting / tegenaanstooping.
 Illuderen, bespotten / beguichelen.
 Illuminatie, verlichting.
 Illumineren, verlichten.
 Illusie, bespottig / beguicheling / scherts.
 Illusoir, bespotlyk / belachlyk.
 Illustratie, verlichting / doozschyning.
 Illustre, doozluchtig / edel / vermaard.
 Illustreren, doozlichten / doozhelderen / doozlych-
 tigen / verklaaren.
 Illuvie, inbloeying.

I M.

Image, beeld / gelykenis.
 Imaginabel, Imaginair, inbeeldlyk.
 Imaginatie, inbeelding.
 Imagineren, inbeelden.
 Imbecil, zwak.
 Imbecilliteit, zwakheid / onsterkheid.
 Imbueren, instoꝛten / aanboen.
 Imbutie, instoꝛting.
 Imitabel, nabolglyk / nabolgbaar.
 Imitateur, nabolger / nabootser.
 Imitatie, nabolging / nabootsing.
 Imiteren, nabolgen / nadoen / nannaaken.
 Immateriaal, onstofflyk / stofloos.
 Immatriculatie, inschryving / optekening.
 Immatriculeren, inschryven / optekenen.
 Immatuur, onryp.

Im-

- Immaturiteit, onrypheid.
 Immediaat, onmiddelyk.
 Immediatelyk, eensklaps / zonder middel / onmiddelyk.
 Immedicabel, ongenerylyk.
 Immemoriaal, ongedenkbbaar / boven geheugen.
 Immemoriale posfessie, onheuglyk bezit.
 Immense, onmeetlyk.
 Immenfiteit, onmeetlykheid.
 Immeuble, ontilbaar / onbetweeglyk / onroerend.
 Imminentie, genaaking.
 Immineren, boven 't hoofd hangen / genaaken.
 Imminueren, verkleinen / verminderen / kneuzett.
 Inminutie, vermindering.
 Immisceren, inmengen / ondermengen.
 Immiscibel, onmenglyk.
 Immisfie, inzending / inlaating.
 — in de posfessie, inleiding in 't bezit.
 Immitteren, inzenden / toezenden / inlaaten.
 Immobil, ontilbaar / onbeweeglyk / onroerlyk.
 Immoderate, onnaatig.
 Immoderatie, onnaatigheid.
 Immodest, onzedig / ongeschikt / ontuchtig.
 Immodestie, onzedigheid / ontucht / ontuchtigheid.
 Immolatie, opoffering / flagting.
 Immoleren, opofferen.
 Immonditeit, onzuiverheid / onreinigheid.
 Immortaliferen, onsterflyk maaken.
 Immortaliteit, onsterflykheid.
 Immortel, onsterflyk.
 Immuabel, Immutabel, onwifselbaar / onveranderlyk.
 Immun, vry / onbelast.
 Immunditeit, zie Immonditeit.
 Immunitieit, onbelastheid / vryheid / vrydom.
 Immutabiliteit, onveranderlykheid.
 Impalpaper, ontastbaar.

- Impar, oneven / ongelijk / onpaar.
 Impariteit, onevenheid / onpaarheid.
 Impartibel, ondeellijk / ondeelbaar.
 Impartiëren, mededeelen.
 Impasibel, onlydbijk.
 Impatibel, ongehoogzaam / onlydbijk / onver-
 draaglijk.
 Impatient, onlybzaam / onverbulbig.
 Impatentie, onlybzaamheid / onverbulbigheid /
 ongeduld.
 Impediëren, vershinderen / beletten.
 Impediment, belet / hindering.
 Impelleren, aanstuwien / drijven / voortstooten.
 Impenetrabel, ondoordringlijk.
 Impenitent, onboetvaardig.
 Impenitentie, onboetvaardigheid.
 Imperateur, keizer / veldheer / gebiedet.
 Imperceptibel, onbegryplijk / onbevatlijk.
 Impereren, gebieden / beveelen / heerschappen.
 Imperfect, onvolmaakt / onvolkomen.
 Imperfectie, onvolmaaktheid / onvolkomenheid.
 Imperiaal, keizerlijk / heerschelijk.
 Imperieux, gebiedelijk / heerschsuchtig.
 Impersonel, onpersoonlijk.
 Impersuasibiliteit, ongezeglijkheid / onovertuig-
 baarheid.
 Impertinent, ongerymb / slozig / onhebbelyk /
 onbehoorlijk.
 Impertinentie, onhebbelykheid / ongerymbheid.
 Impetitie, eisch / eisching.
 Impetrant, verwerber / verkrugter / verzoeker.
 Impetrante, verkrugster / verwerfster.
 Impetratie, verkruging / verwerbning.
 Impetreren, verwerben / verkruppen.
 Impetueux, ongestuimig / heftig.
 Impetueusiteit, ongestuimigheid / hevigheid.

Im-

Impiëteit, godloosheid / ongodvuchtigheid.

Impiëteren, zondigen / godloos maaken.

Impingeren, aanwrijven / aanstooten / opleggen
aanhorten.

Impitoiabel, onbarmhertig.

Implacabel, onverzoenlijk.

Impleren, verbullen.

Implicatie, inbouwing / inwikkeling / inwinding.

Impliceren, Impliqueren, inbouwen / inwikkelen /
bevangen.

Implojabel, onbuiglijk.

Imploratie, aanroeping.

Imploreren, aanroepen.

Imponeren, opleggen / inleggen / inzetten.

Importabel, onverdraaglijk / onlydblijk.

Important, gewichtig.

Importantie; gewichtigheid / belang.

Importeren, belangen / bezaagen.

Importuin, lastig / overlastig / onbeschoft / moei-
lijk / onbeschaamd.

Importuneren, overlasten / lastig zyn / bzingen /
moeilijk vallen / onbeschoft / of onbeschaamd
aanhouden.

Importuniteit, overlast / moeilijkheid / overbzinging.

Imposeren, opleggen / te last leggen.

Impositeur, verbandmaaker.

Impositie; oplegging / opslag / schatting / inleg-
ging / belasting.

Imposibel; onmogelijk.

Impossibiliteit, onmogelijkheid.

Impost, tol / schatting / inzetting:

Imposteur, bedziager.

Imposture, bedrog.

Impotent, onmagtig / onvermogenb.

Impotentie, onmagtigheid / onmagt / onvermo-
genheid.

Im-

- Imprecatie**, toewensching / vloek / kwaadtoewensching.
Impreceren, vloeken / toewenschen.
Impregnatie, bevruchting / bezwangering.
Impregneren, bevruchten / bezwangeren.
Imprenabel, onverkruglijk / onwinbaar.
Impresie, indrukking / drukking / puint / indruk-
 sel / inbeelding.
Imprimeren, indrukkett / inpzenteu.
Imprimeur, drukker / pinter.
Improbabel, onbetuyflijk / onbetuyfsbaar.
Improberen, kvaad keuren / kvaad achten /
 wzaaken.
Improbiteit, onvroomheit / ondeugd.
Improprie, oneigen / onvoeglijk.
Imprudent, onwys / onvoozigtig.
Imprudentie, onwysheid / onvoozigtigheid.
Impudent, onbeschaamd.
Impudentie, onbeschaamdheid.
Impudicq, onkuisch / onschamel / oneerbaar.
Impudiciteit, onkuischheid / oneerbaarheid.
Impugateur, bestryder / bevechter.
Impugnatie, bevechting / tegenstryding.
Impugneren, bevechten / bestryden.
Impuisant, onmagtig / krachtloos.
Impulseur, aanstookter / aandruyer.
Impulsie, opstooking / aandruyving.
Impunibel, onstrafbaar.
Impunitieit, ongestraftheid / strafvryheid / straf-
 loosheid.
Imputatie, wyting / aantuyging / toemeeting / toe-
 rekening.
Imputeren, wyten / aantuygen / toemeeten / toe-
 rekenen / te last leggen / opleggen.

IN.

In cas, in geballe.

It

In

In cas van oppositie, in gevalle van tegenstelling.

In specie, in 't bijzonder / afzonderlyk.

Inaccessibel, ontoegankelijk / onbegankelijk / on-
byspreekelyk / ongenaaklyk.

Inadequaat, onevenmachtig.

Inadmissibel, ontoelaatlyk / onaamzaamlyk.

Inadvertentie, onbedachtzaamheid / roekloosheid /
achtloosheid / onberouwigheid.

Inalienabel, onverbyspreekbaar.

Inalterabel, onveranderlyk.

Inanitie, iedelheid / ledigheid / outlediging.

Inapplicabel, ontoepaslyk.

Artificiaal, onkunstig.

Inauguratie, inheiliging / intoging / inhuldiging.

Inaugureren, inheiligen / inlyden / inhulden / in-
zegenen.

Incapabel, onvatbaar / begryploos / onbevatlyk.

Incapaciteit, onvatbaarheid / onbekwaamheid /
begrypeloosheid.

Incarceratie, gevangenis / gevangenstelling.

Incarcereren, hekeren / bangen / gevangen zet-
ten / in hechtenis zetten.

Incarnaat, rood / hoogrood.

Incarnatie, vleeschwording / menschwording / be-
vleesching / inblessing / tydschrift / taalschrift.

Incarneren, vleeschworden / bevleeschen.

Incenderen, aansteeken.

Incensie, aansteeking.

Incentif, aanstookfel.

Inceptie, beginning / aanvang.

Incertein, onzeker.

Incertitude, onzekerheid.

Incessament, onophoudlyk.

Inceste, bloedschande.

Incesteren, bloedschande begaan.

Incident, inval / voosbal / toeval / tusſchenval / gebeurtenis.

Incidentie, inballing / toeballing / tusſchenballing.

Incideren, inſpuden / opſpuden / voosballen / tusſchenballen / etſen.

Incipieren, beginnen / aanvangen.

Incisie, inſpding / doosſpding / opſpding.

Incitateur, aanpozzet / aanhitſer.

Incitatie, aanpozzing / opſitſing.

Inciteren, aanpozzen / opſtooken / aanritſen / aantofſiken / aanhitſen.

Incivil, onburgerlyk / onheuyſch / onbeleefd.

Inciviliteit, onburgerlykheid / onheuyſchheid / onbeleefdheid.

Inelement, ongenadig / ſtraf.

Inclementie, ongenade / ſtraffigheid.

Inclinatie, toeneiging / neiging.

Inclineren, toeneigen / neigen.

Includeren, inſluiten.

Incluis, ingeflooten / binnen in begreepci.

Incluſie, inſluiting.

Incluſif, inſluitlyk / binnen geflooten.

Incogitabel, onbedenklyk.

Incolumiteit, ongeſchondenheit / toekſtand / gezondheid / welvarendheid.

Incomiteren, verzelfſchappen.

Incommenſurabel, onmeetlyk / onmedemeetlyk / ongemeten.

Incommodatie, ontrybing.

Incommode, ongemaklyk.

Incommoderen, ontrieven / ongelegenheid maaken / berongemakken.

Incommoditeit, ongelegenheit / ongemak / ongerpf.

Incommunicabel, onmededeelbaar.

Incomparabel, onvergeelylyk.

Incompatibel, onverdraaglyk / onlydlyk.

Incompetent, onbehoorlyk / onderhoorig.

Incompetente rechter, ononderhoorige / onbevoegde rechter.

Incompetentie, ononderhoorigheid / ontoebehooftigheid.

Incomplete, onvolkomen / gebrekkig / onverbult.

Incomprehensibel, onbegrypelyk.

Incomprehensibiliteit, onbegrypelykheid.

Incongruiteit, wanschiklykheid / ongevoeglykheid.

Inconfiderant, onbedachtzaam / roekeloos.

Inconfiderantie, onopmerking / onbedachtzaamheid / roekeloosheid.

Inconfideratie, onbezindheid / roekeloosheid.

Inconstant, onstandvastig / wispeltuurig / ongestadig.

Inconstantie, onstandvastigheid / wispeltuurigheid / ongestadigheid.

Incontestabel, onbetwistbaar / onwederspreekelyk / ontegenzeggelyk.

Incontinentie, lustvolging / ongetoombheid / wulpsheid / ongematigdheid / oningetogenheid.

Inconvenient, miskwaam / ongeval / misval / ongeluk / niet overeenkomstig.

Inconvenientie, onovereenkomst / ongelegenheid / strydbigheid.

Incorporatie, inslyping.

Incorporeel, onlichaamlyk.

Incorporeren, inslypen / inneemen.

Incorrect, onverbeterd / gebrekkelyk.

Correctie, onverbeterdheid / gebrekkelykheid.

Incorrigibel, onverbeterlyk.

Incorruptibel, onberberfelyk.

Incoupabel, onstraflyk / onstrafbaar.

Incredibel, ongelooftlyk.

Incredibiliteit, ongelooftlykheid.

Incredul, ongeloobig

Increduliteit, ongelooft / ongelooftlykheid.

Increment, ryzing / aanwasfing / aangroijing / toeneeming.

Increpatie, befping.

Increperen, befpben / bulderen / bestraffen.

Inculcatie, infcherping.

Inculpabel, onbestrafflyk / onftzafbaar / onbefchuldigbaar.

Inculpatie, befchuldiging.

Inculperen, befchuldigen.

Inculqueren, inftampen / infcherpen.

Incumberen, opliggen / opfteunen / aanbouderen / booz hebben.

Incurabel, ongeneeslyk / ongeneesbaar.

Incurreren, aanloopen / inloopen.

Incurfie, aanloop / optogt / aanbal.

Incusatie, befchuldiging / aanslaging / aanslagt / betichting.

Incuseren, befchuldigen / aanslaagen / betichten.

Indagatie, navozfching / opsporing / onderzoeiking.

Indageren, navozfchen / opsporen.

Indecent, onbetaamlyk.

Indecentie, onbetaamlykheid.

Indeclinabel, onbuiglyk / onbuigbaar / onontwikkelyk.

Indemneren, fchadeloos houden / vry houden / ontheffen.

Indemniteit, fchadeloosheid / vryhouding / vergoeding van fchade / fchadelooshouding.

Indemonstrabel, onbetooglyk.

Independent, onverbonden / onafhanging / van niemand afhagende.

Independentie, onafhangelykheid / onverbondenheid / onafhanging.

Index, aantwyzer / bladwyzer / register.

Indice, kentekenen / betwyftekenen.

Indiceren, aanzeggen / gebieden.

- Indicibel, onuitspreeklyk / onzeglyk / onbediedlyk.
 Indictie, aanzegging / tydgebod.
 Indifferent, eenerlei / onverscheidlyk / eben eens / niet
 onderscheidlyk / onverscheelig / zonder onderscheid.
 Indifferentie, onverscheel / onverscheeligheid.
 Indigenat, geboorterecht.
 Indigene, ingebooren / inboozling.
 Indigent, behoefstig.
 Indigentie, behoefstigheid / schozting.
 Indigeren, behoeven.
 Indigestie, onberduwing / onverteerdheid / raauw-
 heid / teermagteloosheid / onschikking / ver-
 warring / wanschikking.
 Indigiteren, te kennen geeven / met duim en
 bingeren indruwen / aantwyzen..
 Indignatie, berontwaardiging / onwaardigheid /
 eubelneeming / wederwaardigheid.
 Indigneren, berontwaardigen / kwalyk neemen.
 Indirect, kromswegs / aberechtsch / dooz omwegen.
 Indiscreet, onbescheiden.
 Indiscretie, onbescheidenheid.
 Indisfert, onbespzaaklyk / wautalig / wanspzaaklyk.
 Indispoost, ongesteld / ongezond.
 Indispositie, ongesteldheid / ongezondheid.
 Indisolubel, onloslyk.
 Indisolubiliteit, onlosselykheid.
 Indistinct, onondercheiden / verward.
 Indistinctie, ononderscheidenheid.
 Indivisibel, ondeellyk / ondeelbaar.
 Indocile, onleerzaam.
 Indociliteit, onleerlykheid / onleerzaamheid.
 Indole, inbozst / aart.
 Indomitabel, onbetemlyk / ontembaar.
 Indubitabel, ontopffelbaar.
 Induceren, inboeren / inleiden / aanraaden / wop-
 maaken / onderwyzen / aanlofiken.

In-

- Inductie, aanraading / inboering / inboeging / samenleiding / optelling.
- Indulgent, geboogzaam / toelaatende / toegeevende.
- Indulgentie, gebooging / toelaating / bygeeving / verwillinging / aflat.
- Indulgeren, geboogen / toelaaten / toegeeven.
- Induratie, verharding.
- Indureren, verharden.
- Industrie, gaautwigheid / wakkerheid / kloekheid / naarstigheid / vernuftigheid.
- Industrieux, vernuftig / gaauw / sneedig.
- Ineffabel, onuitsprekelyk.
- Ineffabiliteit, onuitsprekelykheid.
- Inefficax, krachtloos / onkrachtig.
- Inehaal, oneffen / ongelijk.
- Inegaliteit, oneffenheid / ongelijkheid.
- Inept, ongeremd / onbekwaam / onheelyk.
- Ineptie, ongeremdheid / onbekwaamheid.
- Inequaal, ongelijk / oneffen.
- Inequaliteit, ongelijkheid / oneffenheid.
- Inertie, badsigheid / luiheid.
- Inestimabel, onschatlyk / onwaardeerlyk / onschatbaar.
- Inevitabel, onbermydlyk.
- Inexcusabel, schuldbaar / onverfchonenlyk.
- Inexecutie, onuitgerechtigheid / onuitrechting.
- Inexisteren, inzyn.
- Inexorabel, onverbidlyk.
- Inexorabiliteit, onverbidlykheid.
- Inexpert, ongeoeffend / onberzocht.
- Inexplicabel, onuitleglyk / onuitlegbaar / onbrekbaar.
- Inexpugnabel, onwinbaar / onvertuimlyk.
- Inextricabel, onuitwiklyk / onuitredlyk.
- Infaam, eerloos.
- Infallibel, onbedrieglyk.

- Infallibiliteit, onbedrieglijkheid.
 Infameren, eerrooven / schandblekiken.
 Infamie, schandblek / eerrooving.
 Infantie, kindsheid / oomondigheid.
 Infanterie, voetvolk.
 Infatigabel, onvermoeijlijk.
 Infecond, onvruchtbaar.
 Infeconditeit, onvruchtbaarheid.
 Infect, stinkende / besmet.
 Infecteren, besmetten.
 Infectie, besmetting.
 Infereren, invoeren / inbrengen.
 Inferieur, minder / laager / onderdaan / onderbeurtig.
 Inferioriteit, lagerheid.
 Infernaal, helsch.
 Infertil, onvruchtbaar.
 Infestatie, kwellling / beleediging / bespzinging.
 Infesteren, beleedigen / bekoumeren / kwellen / bespzingen.
 Infidel, ontzout / zoutloos / ongeloobig.
 Infideliteit, ontzoutigheid / zoutloosheid / ongeloobigheid / ongelooft.
 Infirm, onsterk / zwak.
 Infirmieren, onsterken / verzwakken.
 Infirmierie, zekshuid / gasthuid.
 Infirmiteit, onsterkheid / zwaligheid / lofheid.
 Inflammatie, ontsteeking.
 Inflammeren, ontsteeken.
 Inlatie, opblaazing / zwellling.
 Inleren, opblaazen.
 Inflecteren, ombuigen / buigen.
 Inflectie, ombuiging.
 Inflexibel, onbuiglijk.
 Inligatie, aanslaaning / inslaaning.
 Inligeren, aanslaan / slaan / smyten.
 Influentie, inbloeying.

In-

- Influeren, inbloeien.
 Influx, inbloed / inbloeiing.
 Inform, ongedaantig / gestalteloos / vozmloos / ruutn.
 Informatie, kundschap / beriching / bescheid / kennis / inbozming / bebozming / vernedmschzift / onderriching.
 Informeren, ., kennis neemen / kundschap doen / berichten / ondertwzzen / bebozmen.
 Infortuin, rampspoed / ongeluk.
 Infracteur, overtzeeder / inzzeeker.
 Infractie, inzzeuk.
 Infrangibel, onbzeehlyk / onbzeehbaar.
 Infrequent, zelden.
 Infringeren, bzeeken / verbzeeken / omstooten / overtreeden.
 Infructueux, onbzuchtbaar.
 Infunderen, instozten / ingieten.
 Infusie, instozing / doozgieting / ingieting.
 Ingenerabel, onteelbaar.
 Ingenieur, holwerker / vztbouwter / vernuftling / sterktebouwter.
 Ingenieux, zinnlyk / verstandelyk / verstandig.
 Ingenuiteit, vyzmoedigheid / openharrigheid / oprechtigheid.
 Ingereren, inzzingen / inzzaagen / inmengen / inzsteeken.
 Ingratitude, ondankebaarheid.
 Ingredient, inmengsel.
 Ingrediëren, inzzeeden.
 Ingresie, inzzeeding / ingang.
 Inhabil, onbekwaam / onabel.
 Inhabilitieit, onbekwaamheid.
 Inhabitabel, onbetwonyk.
 Inherentie, inhzanging.

Inhereren, inhangen / inslypen.

Inhesie, inhangsing.

Inhiberen, verbieden / hinderen / opschorten / beletten.

Inhibitie, verbod / verhsndering / opschorting.

Inhonest, eerloos / ouerbaar.

Inhospitaliteit, ouherberging / ongestuipheid / onherbergzaamheid.

Inhumain, onbeleefd / onmenselijk / ouheusch.

Inhumaniteit, onbeleefdheid.

Inimicitie, vandschap.

Inimitabel, onnavolgsijk / onnavolgsbaar.

Iniq, onrechtvaardig / onrecht / onrechtmatig.

Iniquiteit, ongerechtigheid / onbillijkheid.

Initiatie, intyding / inheiliging.

Initieren, intyuen / inheiligen / inleiden / invoeren.

Injectie, inwerping.

Injunctie, inboeging / toevoeging / hebeeling.

Injungeren, toevoegen.

Injurie, ongeluk / onrecht / hoon / laster.

— Verbale, woordlyke } hoon.

— Reale, daadlyke

Injuriëren, berongelyken / hoonen / lasteren.

Injurieux, smaadlyk / lasterlyk.

Injuste, onrechtvaardig.

Injustitie, onrechtvaardigheid / ongerechtigheid.

Innavigabel, onbevaarlyk / onbevaarbaar / onbezeilbaar.

Innocent, onnozel / schuldloos / onzondig.

Innocentie, onnozelheid.

Innovatie, vernieuwing.

Innoveren, vernieuwen / nieuwigheden invoeren / veranderen.

Innumerabel, ontelbaar / ontallyk.

Innumerabiliteit, ontelbaarheid.

Inobedient, ongehoorzaam.

In-

- Inobedientie, ongehoorzaamheid.
 Inondatie, overbloeying / overlooping / overstroming.
 Inonderen, overbloeyen / overloopen / overstroomen.
 Inopinabel, onmeelyk / onwaaubaar.
 Inornaat, ongefierd.
 In persone, in eigen hoofde.
 Inprovise, onvoorzienig.
 Inquiëteren, ontrusten / verstoeten.
 Inquiëtatie, Inquiëtude, onrusting / onrust.
 Inquinatie, besmetting.
 Inquineren, besmetten.
 Inquirereren, onderzoeken / doornuffelen / naborschen.
 Inquisiteur, onderzoeker / onderzoekmeester / ket-
 termester / geloofs onderzoeker.
 Inquisitie, onderzoek / naspeuring / geloofs onder-
 zoek / onderzaging.
 In salvo, in behoudenis / in behouden haben /
 behouden.
 Insanabel, ongeuefelyk.
 Infanie, dolligheid.
 Insatiabel, onverzadelyk.
 Inscriberen, inschryven / toeschryven / opschryven.
 Inscript, ugeschreeven.
 Inscriptie, opschryft / inschryving.
 Inscrutabel, ondoorzondelyk / ondoorzokelyk.
 Infecteren, vervolgen.
 Insensibel, ongevoelyk.
 Inseparabel, onscheidelyk / onafscheidelyk.
 Infereren, inzetten / invoegen / inlyven / tusfschen-
 voegen / tusfschenstellen.
 Infertie, invoeging / inlyving / tusfschenvoeging.
 Inserveren, bedienen / dienen.
 Insidie, belaaging / schuilhoek / list.
 Insigne, merkteken / kenteken / beeldteken.
 Insimulatie, betichting / beschuldiging.
 Insimuleren, betichten / aanslagen.

In

Insinuant, waarschuwer / verston diger / bewittiger / indzinger / inbuer / inschuiwer.

Insinuante, waarschufter.

Insinuatie, inschuiding / te kennen geebing / aanmelding / waarschuwing / bekendmaking.

Insinuëren, indzingen / inblyen / inschuiden / te kennen geeben / aanmelden / bewittigen / verston digen / bekend maken.

Insipient, onzoed / zot / dwaas.

Insipientie, zotheid / dwaasheid.

Insisteren, aanstaan / volharden / aanhouden / daar by blyben.

Insociabel, ongezellchappig / ongezellig.

Insolent, moedwillig / ongewoon / overbaadig / ongeregeld.

Insolentie, moedwilligheid / moedwil / bartelheid / baldaadigheid / ongewoonlykheid.

Insolide, onducht / onvast.

Insoliditeit, onvastheid / ongegrondheid / zwakhheid.

Insolubel, onoploslyk / onontbindbaar.

Insolvent, onbetaallyk / onbetaalbaar / onvermogen de om te betaalen.

Insolventie, onvermogenheid tot betaalen / onbetaalbaarheid.

In specie, in 't byzonder / afzonderlyk / stuk vooz stuk.

Inspectie, beschouwing / aanschouwing / bezigtiging.

Inspectie oculaire, oogbeschouwing.

Inspiciëren, inzien / beschouwen.

Inspiratie, inblaazing / aanblaazing / ingeebing.

Inspireren, inblaazen / aanblaazen.

Instabel, wankelbaar / onbestandig.

Instabiliteit, onbestandigheid / onstevigheid / wankelbaarheid.

Installeren, instellen / aanstellen.

In-

Instantelyk , oogenbliklyk / op staande voet / terstond.

Instantie , aanhouding / volstandigheid / geduurtigheid / rechtsvervolg.

Instauratie , herstelling / oprechting / vernieuwing / wederoprechting.

Instaureren , oprichten / vernieuwen / herstellen.

Insteren , aanhouden / volharden / naafen.

Instigateur , opstooten / aanstutwer.

Instigatie , aanstutwing / aanhitsing.

Instigeren , opstooten / aanstutwen / aanbzyuen / ophitsen.

Instillatie , indzuiping.

Instilleren , indzuipen.

Instinct , bzyft / ingeeven / inblaazing.

Instituëren , inzetten / onderwyzen / leeren / instellen.

Institutie , inzetting / onderwyzing / instelling.

Instruct , toegerust.

Instructie , onderrichting / toerechting / bericht / narechting / onderwys / toerusting.

Instruëren , onderrichten / toerechten / berichten / onderwyzen / toerusten.

Instrument , tuig / werktuig / handeltuig / gereedschap.

Instrumenten , verbandzyeben.

— Van guarand , zyeben van bytwaaring.

— Publique instrumenten , openbaare verbandzyeben.

Insufficient , ongenoegzaam.

Insufficiëntie , ongenoegzaamheid.

Insultatie , beschimping / schampertjeft.

Insulteren , beschimpen.

In summa , met een woord.

Insuperabel , onderwinlyk / onoverzefbaar.

In supplement , ter verbulling.

Insupportabel , onverdraaglyk.

In-

Insurmontabel, onoverkomelijk / onoverwinnlijk.

Integral, geheel / volkomen.

Intégral calcul, ongebroken / optelling.

Integreren, heelen / heel maaken.

Integriteit, beugelbaarheid / oprechtheid / louterheid / ongelieuktheid / geheelheid.

Intellect, vernuft / verstand / kennis.

Intellectie, verstaaning / kennis.

Intelligentie, kundschap / verstand / kennis.

Intelligibel, verstaanlijk / verstaanbaar.

Intemperant, ongematigd.

Intemperantie, ongematigdheid.

Intenderen, broogen / boezelven / natzachten / verstyven / inspannen.

Intendit, eischschijs / eischbelustheid.

— Verifiëren, t eischbelustheid waar maaken.

Intensie, verstyving / uitspanning.

Intenteren, onderstaan / aanleggen / aantwenden / odberneemen / dzeigen.

Intentie, oogwit / oogmerk / opzet / boezneemen / opzetting / meening / eisch / begeerte.

Intentatie, aanlegging / aantwending.

Intercalatie, tusschenstelling / tydvoeging / jaarsleutel.

Intercaleren, tusschenboegen / tusschenfchieten / inlafschen.

Intercapedo, tusschenbegryping / tusschenbeidenheid / tusschenbegryp.

Intercederen, tusschenpreken / bemiddelen.

Intercesseur, bemiddelaar / tusschenprecker / tusscheninkomer.

Intercesse, bemiddeling / tusschenkomst / tusschenpreeking / tusscheninkomst.

Intercideren, vervallen / te niete gaan.

Intercipiëren, onderscheppen.

Interdicent, verbieder.

In-

- Interdicente, verbodster.
 Interdiceren, verbieden / verbod doen.
 Interdict, verbod.
 Interdictie, verbodding.
 Interesferen, in een zaak intwiskelen / belang doen hebben.
 Interesfenten, belanghebbers.
 Interest, schade / nadeel / belang / geldgewin / missing / gelderving / rente / verloop.
 Interficieren, booden / ontzengen.
 Interjectie, inwoop / uitwerpsel / tusschenstelling / inwerping / inbrenging.
 Interjecteren, Interjicieren, inwerpen / tusschenwerpen / inbrengen.
 Interieur, inwendig / innerlijk.
 Interim, ondertusschen / ondertoplen.
 Interinement, gestanddoening / gestadiging.
 Interinieren, gestaaden / voor goed nemen.
 Interlocutie, tusschenzaak / tusschenpraak.
 Interlocutie, tusschenpraak.
 Interlocutoire sententie, tusschenoordeel / tusschengetuysde.
 Interloqueren, tusschenpreken.
 Intermisfie, aflating / verpoozing / tusschenkomst.
 Intermitteren, ophouden / aflaten / verpoozen.
 Interpellatie, inspraak / tusschenzaak / aanspraak.
 Interpelkeren, inspreken / tusschenpreken / verzoeken / behinderen / vergen.
 Interpolatie, inwoeging / inlating / verbalsching.
 Interpoleren, inwoegen / inlatingen / verbalschen.
 Interponeren, Interposeren, tusschenstellen / tusschen beide komen.
 Interpositie, tusschenstelling / tusschenkomst.
 Interpretatie, uitlegging / gebied / vertaaling / verklaring / vertolking.

In-

- Interpreteren, uitleggen / verklaaren.
 Interpunctade, tusſchenpunting.
 Interpuncteren, tusſchenpunten.
 Interrogatie, ondervraaging.
 Interrogatorien, vragſtukken.
 Interrogeren, ondervraagen.
 Interrumpen, tusſcheninballen / in de reede val-
 len / afbreeken.
 Interruïpt, afgebroken.
 Interruïptie, afbreeking / tusſcheninballing.
 Interturberen, ondertusſchen beroeren.
 Interval, tusſchenheid / tusſchenwijdte / tusſchen-
 ruimte / tusſchenval / wijdte / tusſchenplaats /
 tusſchentyd.
 Intervenient, tusſchenkomer / gebingoverneemer.
 Intervenieren, tusſchenkomen / tusſcheninkomen /
 gebing overnemen.
 Interventie, tusſchenkomſt / tusſcheninkomſt / ge-
 bing overneeming.
 Intestin, darm / ingewand / inwendig.
 Intimatie, aankondiging / ontbieding / te kennen
 geeving / rechtbagslegging.
 Intime, binnenſt.
 Intime vriend, harteziend / boezembziend.
 Intimeren, ontbieden / aankondigen / bagvaarden /
 rechtbag leggen.
 Intimideren, vertzaagen / vrees aanjaagen.
 Intitulatie, naamgeving.
 Intituleren, naamnoemen / benaamen.
 Intolerabel, onverbzaaglyk.
 Intolerantie, onverbzaaglykheid.
 Intoneren, boozingen / opheffen / aanheffen /
 verſchrikken.
 Intractabel, onhandelbaar / bars / onrethelyk.
 Intrepiditeit, onvertzaagheid.

In-

- Intricaat, verward / verstrikt.
 Intricatie, verwarring / verstrikking.
 Intriceren, Intriqueren, verstrifiken / intofficieren.
 Intrigant, listig / sucedig / insteckende / overal mede bemoriende.
 Intriguen, listen / heimlyke handelingen / aanslagen.
 Intrinsique, innerlyk / inwendiglyk.
 Introduceren, invoeren / inleiden / inbrengen / binnenleiden.
 Introduceur / inleider / inbrenger.
 Introductie, inleiding.
 Intromitteren, inlaaten / inzenden.
 Intruderen, instooten.
 Intrusie, instooting.
 Intuitif, aanschouwende.
 Intuif, opzigt / aanblik / inzicht.
 Inundatie, overbloeying / wateroverbloeying / waterbloed / wateroploop.
 Inunderen, overbloeyen.
 Inutil, onnut.
 Inutiliteit, onnuttigheid.
 Invaderen, aanballen / aaurantzen.
 Invalide, onsterk / onkrachtig / krachtloos / niet geldende.
 Invaliditeit, onsterkheid / onkrachtigheid / krachtloosheid.
 Invariabel, onveranderlyk.
 Invasie, aanval / inval.
 Invectif, lastering / beschelding / doozstrifing.
 Inveheren, inboeren / inbrengen / uitbaren.
 Inventariant, boedelschziftgebet.
 Inventariante, boedelschziftgeester.
 Inventariëren, beschryben / boedelschryben.
 Inventaris, inhoud / lyst / beschryving van goederen / staatbeschryving / boelschzift / staataantekening.

kening / bewindschift / boelbebinding / boel-
opichybung

Inventeren, vinden / uitvinden.

Inventeur, vinder.

Inventie, binding / bond / erbinding.

Inventif, bondryk / bindingryk / bindzaam / vernuftig.

Inversie, omkeering / omzai / omkeer.

Inverteren, omkeeren / omwenden

Investiëren, in bezit van ampt / waarbigheid of
leen zetten of stellen / omringen / insluiten /
berennen.

Investigatie, navorsching.

Investigieren, navoeren / navorschen.

Investiture, instelling / verly / goedenis / inmeeming /
aanvaarding / leengiftbrief / leenhuldiging.

Inveteratie, verouwing.

Invetereren, verouden.

Invincibel, onwinbaar.

Inviolabel, onschendbaar.

Invisibel, onzichtbaar.

Invitatie, noodiging

Inviteren, aanpozen / noodigen.

Involveren, inwikkeelen / inwenden / inwentelen.

Involuntair, onwillig.

Involutie, inwikkeling / inwinding / inwenteling /
strikking.

Invoceren, aanroepen.

Invocatie, aanroeping.

IO.

Zie de volgende Letter, J.

IR.

Iracundie, granschap / grammoedigheid / toorn.

Ironie, schimpreden / scherts / spottspreek / schertsing.

Ironisch, schimpig / spottig / schertsend.

Ir-

- Irradiatie, instraaling.
 Irradieren, instraalen / inschijnen.
 Irraisonnabel, onredelyk / onbillik.
 Irrational, onredelyk.
 Irreceptibel, onontvanglyk.
 Irreceptibiliteit, onontvanglyk.
 Irreconciliabel, onverzoenlyk.
 Irrecuperabel, onwederkeriglyk.
 Irrefragabel, onderwerpelyk / onwederspreekelyk.
 Irregulier, ongemeen / ongeschikt.
 Irrelevabel, onjesselik / onherstellik.
 Irreparabel, onverbeterlyk / onvergoedlyk.
 Irreprehensibel, onberispelyk.
 Irresistibel, onwederstaanbaar.
 Irresolubel, onlosbaar / onoploslyk.
 Irresolutie, wankelmoebigheid.
 Irreverentie, oneerbieding / oneerbiedigheid.
 Irrevocabel, onwederroepelyk.
 Irrideren, begehien / belagchen / bespotten / beschimpen.
 Irrisie, belagching / bespottig / beschymping / begehiking.
 Irritatie, terging.
 Irriteren, tergen.

IS.

- Isagoge, inleiding.
 Issue, uitgang / uittocht / uitgangrecht / verplaatsing.

IT.

- Item, desgeliks / insgeliks / zo ook.
 Iteratie, herbatting.
 Iteratif, meermaals.
 Itereren, herbatten / herhaalen.

J A.

J Aceren, liggen.
 Jactatie, Jactantie, beroeming.
 Jacteren, Jactiteren, beroemen
 Jacture, verlies / wegtwerping / hinder.
 Jaculeren, werpen.
 Jalours, belgziek / belgzuchtig / minnberig / minnberig / nauwberig.
 Jalousie, belgzucht / minnberig / nauwberig / minnberig / argwaan / wangunst / nijd.
 Januarius, Ioumaand.
 Javelijn, spiessteen / werpschicht.

J O.

Joli, geestig / fraai.
 Joncture, voeging / gelid / getoelicht.
 Journaal, daglyst / dagboek.

J U.

Jubilee, Iudjaar / juichjaar.
 Jubileren, verheugen / juigchen.
 Judicature, vonnis / rechtspleeging / rechterchap / rechteramp.
 Judiceren, oordeelen / rechten / wyzen.
 Judiciaal, gerechtlyk / rechtspreekyk / rechterlyk /
 Judicieus, oordeelryk.
 Juge, rechter / oordeeler.
 Jugement, oordeel / recht / geticht.
 Jugeren, rechten / oordeelen.
 Julep, koelbrank.
 Julius, hooimaand.
 Juncture, voeging / gelid / getoelicht.
 Jungeren, boegen / inboegen.
 Junius, zomermaand / weimaand / wiedemaand /
 haaikmaand.

Ju-

- Jurament, eed / eedzweering.
 Jurament volontair, vrywillige eed.
 Juratie, vrywillig.
 Juratorie, by eede / onder eede.
 — Cautie juratoir, bozgtocht / en belofte by eede van 't getopde te voldoen.
 Jureren, zweeren.
 Jurisconsulte, Jurist, rechtsgeleerde.
 Jurisdicte, rechtspraak / rechtsdwang / rechtsgebied / rechtsmacht / rechtsban.
 — Funderen, bank vast maaken.
 Jurisprudentie, rechtskunde / rechtsgeleerdheid.
 Justeren, effen maaken / gelijk maaken.
 Justicier, gerechtsdienaar / rechter / wethouder / schout.
 Justificateur, rechtvaardiger / rechtvaardigmaaker / vryspreeker.
 Justificatie, rechtvaardigmaaking / rechtvaardiging / vryspreek.
 Justificeren, Justifieren, rechtvaardigen / vryspreeken.
 Justitie, gerecht / gerechtigheid / rechtvaardigheid / recht.
 Justitieren, recht doen.
 Juvatie, helping.
 Juveren, helpen.
 Juweelen, kleinooden / kostlyke gesteenten.

L A.

- L** Abefacteren, verzwakken / wegzakken.
 Labeur, arbeid.
 Labil, zwak.
 Laboratorium, stookhuis / werkhuis der stofscheiderij.
 Laboreren, arbeiden / werken.

Laborieux, arbeidig / arbeidzaam.

Labyrint, doolhof.

Laceratie, verscheuring.

Lacereren, verscheuren.

Lache, slap / moedelooſ.

Lacheteit, slapheid / blootheid.

Lachrymatie, weening / ſchreijing / hulling.

Lachrymeren, weenen / ſchreien.

Laconiſch, kortbondig / harte en zinnpke ſchryf-
trant of ſtyl.

Lakei, nabolger / loopyonge / volgmenecht.

Lambris, welfſel / beſhot.

Lambrisſeren, betwelven / beſchieten / met ſhot
bekleden.

Lamentatie, gekerm / jammerklagt / weefklaaging.

Lamenteren, kermen / jammeren / weefklaagen.

Lampet, waſchvat / handwaſchvat.

Lampion, klein lampje / illumineer-lampje.

Lancet, vlym / laatvlym.

Lancie, ſpeer.

Laps, val / miſſing / verloop van tyd.

Lardereren, dooſſpekken.

Lardeer-priem, ſpekpiem.

Large, ryk / breed.

Lascif, geil / wulpsch / bzooddzonken / bartel /
ontuchtig.

Lasciviteit, geifheid / wulpschheid / bzooddzon-
kenheid.

Lastagie, ballaſt.

Lateraal, zydelings, zylingſ / van ter zyden.

Latitatie, verſchuiling / verberging.

Latiteren, wegſchuiten / zich 't zoekt maaken /
ſchuiten.

Lätitude, wybte / breedte.

Lato, tyd en breed.

Lattoen, hopen.

La-

- Latus, 3de.
 Laudatie, looving / pynzing.
 Laudemia, heergewaaden / leengiften / leenge-
 schenken.
 Lauderen, looben / pynzen.
 Lavement, wasching / waabing / spuiting / spuit-
 artseny
 Laveren, rechts en links tegen wind voortzei-
 len.
 Lavoir, waschvat / bekken.
 Lazuur, blaauw / hemelsblaauw.
 Laxatie, loozing / lossing / slaaking / openhig.
 Laxeren, loozen / lossen / openen.
 L E.
 Lector, leezet / voorleezet.
 Lectie, leezing / les.
 Lecture, leezing.
 Ledicant, uit het Fransch *lit de camp*, veldbede-
 de / veldbedstede / legerbedstede.
 Lederen, htwetsen.
 Legaal, wettig / wetlyk.
 Legale onderzetting, stilzwigende onderzetting
 door de wet.
 Legaat, afgezant / erfmaaking / maaking / hee-
 renbode / hofgezant / erfzaaf / erfgift / maake-
 geschenk.
 Legaat a latere, pauslyk gezant.
 Legaliteit, wettigheid / wetlykheit.
 Legataris, erfgemaakite / maakingbeurder.
 Legateren, maaken / bespreken / erfspreken /
 maaken by uitersten wil.
 Legateur, erfoceter / erfuitdeeler / bespreker / erf-
 bespreker.
 Legatie, afzending / bezending / erfmaaking / ge-
 zantschap.
 Legende, verhaal / vertelling.

- Legioen, kringſcheit / kringſchoop / ſteurbende.
 Legiſateur, wetgever / wetſteller.
 Legitimatie, betwittinging / wettigmaaking.
 Legitime, wettig.
 Legitime portie, wettig gedeelte / rechtlyk deel.
 Legitimeren, betwitten / wettig maaken.
 Legumes, peulzuchten / pluſzuchten
 Leniteit, zaftheid / gedweegzaamheid / ſlapheid /
 reſtyphheid.
 Lenitif, verzachtende.
 Lepreux, melaatſch / lazariſch / zecrig / zweerig /
 ſchupft.
 Leſie, ſilwetſing.
 Leſe Majesteit, hoogſte - magtſchending.
 Letaal, doodlyk.
 Letargie, ſlaapzucht / ſlaapſtoots / ſlaapziekte.
 Letteren requiſitoriaal, gerechtlyke verzoeken.
 Letitie, bloſſchap.
 Levant, oopſten.
 Levee, afdaling / dam / dijk / het opſtaan.
 Leviteit, lichtvaardigheid / lichtheid.

L I.

- Lias, ſnoer / rypſnoer.
 Liaseren / ſnoeren / aanrygen.
 Libel, geſchryft / aanſchryft / gedingſchryft / boek / eiſch.
 Libella, richtſnoer / maatſtol / weegſchaal / diep-
 loot.
 Libelleren, duidlyk aanſchryven / ſchryven / te
 boek ſchryven.
 Liber, by / byank / loſ.
 Liberal, mild / gullhartig / bymoedig / openhartig.
 Liberaliteit, mildheid / gullhartigheid / milddaadigheid.
 Libérateur, verlooſer.
 Liberatie, verlooſing / bebyding.
 Libereren, verlooſen / bebyden.

Li-

- Liberteit, vryheit.
 Libery, boektwinkel/boekstap/boekstamer/boekzaal.
 Libertijn, vrygeest/ vrygemaakite knecht/ omstaaf-
 de/ vrygelatene.
 Libidineren, wellust plegen.
 Libidineux, wellustig/ wulpsch/ bertel.
 Libre, vry/ vrank/ lof.
 Libry, 3ie Libery.
 Licent, verlofgeld/ geozlofd/ toegelaten.
 Licentiaat, gehengde/ toegelaten.
 — in de Rechten, toegelaten in de rechten.
 Licentie, verlof/ toelaating/ vrygeving/ vry-
 spraak/ oozlof.
 Licentiëren, toelaaten/ vrygeeven/ geheugen/
 af danken.
 Licentieux, vry/ vrypostig.
 Licitatie, openbaare gerechtlyke of gedwongene
 verkoopning aan de meestbiedende/ van iets
 dat aan verscheibene eigenaars behoort.
 Lieutenant, stebehouder/ stadhouder/ onder-
 hopman.
 Ligament, Ligature, bindsel/ band.
 Ligue, verbinding/ eedgespan.
 Limitatie, bepaaling/ afpaaling.
 Limite, paal.
 Limiten, landpaalen/ landscheidingen.
 Limiteren, bepaalen.
 Limpide, klaar/ helder.
 Linage, afstomng/ stam.
 Linaget, afstomeling/ gemaagschapte/ erfgenaam.
 Lineaal, regelmaat.
 Lineamenten, trekken des aangezichts.
 Lingiere, lynnwaattierster/ linnenwinkelicster.
 Linie, lyn/ streep.
 — Recht, regelrecht.
 Linieren, lynen/ aflynen/ afstreepen.

Liquidatie, afrekening / effening.

Liquide, weck / effen / klaar / platuit / afgere-
kend / blyklyk.

Liquideren, weck maaken / afrekenen / effenen.

Lit de repos, rustbedde.

Lit de camp, velbedde / velbedstede / ledekant.

Literateur, lettermeester / taalgeleerde.

Litiere, draagbedde.

Litigatie, twist / twisting / kراكعة / gesif / ky-
ving.

Litigeren, kراكعة / pleiten / twisten.

Litigieux, kراكعة / dingtaalg.

Litiscontestatie, rechtspleeging / gebingbestiging /
volbinging.

Litiscontesteren, rechtspleegen / volbingen.

Litisfinitie, gebingsende / pleitenbinding.

Litispentie, twisthangig / gebinghangig.

Liturgie, gemeene dienst in de kerk.

L O.

Locaal, plaatslyk.

Locatie, verhuuring / pacht.

Loceren, verhuuren.

Locupletatie, verryking.

Locupleren, verryken.

Locus, plaats / stede.

Locutie, woord / spreking.

Loge, kamertje / huisje.

Logement, herberg / herbergig / huisvesting.

Logeren, huisvesten / herbergen / t'huys liggen.

Logica, redenkunst / bewyskunst.

Logical, redenkunstlyk / bewyskunstlyk.

Logijs, huisvesting / herbergig.

Logogriphe, raadfel.

Logomachie, woordenstrijd / woordenkribbeling.

Loi, wet.

Loyal, wetlyk / getrouw / trouw / oprecht.

Lom.

Lombart, bank van leening.
 Lombardier, leentafelhouder / tafelhouder / pand-
 beleener.
 Longeur, langheid / langtopligheid.
 Longitude, lengte.
 Loquaciteit, slapachtigheid.
 Louange, lof / pyp.

L U.

Lubricq, slijberig / glad.
 Lubriciteit, gladheid / slijberachtigheid.
 Lucratif, winzuchtig.
 Lucteren, woestelen.
 Luctueux, rouwig / boebig.
 Lugubre, droebig / treurig.
 Luitenant, stadhouder / onderhoopman.
 Lumineux, lichtende / verlichtende.
 Lunatic, maanzuchtig / byzinnig.
 Luster, glans / luister.
 Lustratie, reiniging / wijing / zuivering.
 Lustreren, reinigen / wipen / verlichten / bezien /
 onderzoeken / nabvrschen.
 Luterer, toefmeeren / toefstryken.
 Luxurie, geilheid / onkuisheid.
 Luxurieux, geil / wellustig / gulzig / ritfig / weeldig.

M A.

M Achinatie, kwaadstooking / kwaadbouw-
 wing.
 Machinateur, kwaadstooker.
 Machine, kunstwerk.
 Machineren, kwaadstooken / kwaadbouwten /
 berokkenen.
 Maculatie, beslabbing.

Ma-

Maculature, kladpapier / scheurpapier / omslag /
kladdeblad.

Maculatuur, vuil papier / kladdeblad / misbruik.

Maculeren, bezieken / bekladden.

Madame, mevrouw.

Mademoiselle, meijuffer.

Magazyn, voorraadshuur / pakhuys.

Magie, toverkunst / geesthandel / toverkunde /
wysheid.

Magister, meester.

Magistraal, meesterlyk.

Magisterie, meesterschap.

Magistraat, overheidsampt.

Magnanime, grootmoedig / groothartig / edelmoedig.

Magnanimité, grootmoedigheid.

Magneet, noodbsteen / zeilsteen.

Magnificentie, heerlykheid / pracht / grootbaadigheid.

Magnificq, heerlyk / grootbaadig / hoogstateg / grootfch.

Magnitude, grootheid.

Mainteneren, handhaven / beschermen.

Maintenuë, handhaving / bescherming.

Mistress, meester.

Maistresse, meesters.

Majesteit, hoogheid / hoogmagtigheid / grootmag-
tigheid / mogenheid / oppermogenheid / groot-
mogenheid / opperheerlykheid / opperontzag-
lykheid / grootachtbaarheid / hoogachtbaarheid.

Majestueux, heerlyk / hoogachtbaar / verheven /
hoogzavende.

Majoor, opperhoofman / wachtmeester.

Majores, voozouderg.

Majus, bloeiinaand.

Malade, ziek.

Malaise, ongemaklyk.

Malcontent, ongenoegd / t'ontzeden.

Mal-

- Malcontentement, ongenoeging / t'onbezetheid.
 Malediceren, bloeien / kwaadspreken.
 Maledictie, bloest / kwaadspreking / lastering /
 verbloeking.
 Malefide, ter kwaader trouw.
 Malevolent, kwaadwillig.
 Malevolentie, kwaadwilligheid.
 Malheur, ongebal / ramp.
 Malheureux, rampspoedig / ongelukkig.
 Maligniteit, boosaartigheid.
 Malitie, boosheid / kwaadheid / kwaadwilligheid.
 Malitieux, kwaadwillig / boosaartig.
 Malplaisant, onvermaaklijk / wanvermaaklijk.
 Mancipatie, vereeniging / overlevering / eigen-
 heids overgeeving.
 Manciperen, eigen geven / vereenigen / weerde-
 veren / overgeeven in eigendom.
 Mandaat, bevel / onthiet / beheet / gebod / last-
 geeving / lastaanbaarding.
 Mandataris, bevelhebber / lastaanbaarder / last-
 aanneemer.
 Mandateur, bevelgever / lastgever.
 Mandement, bevel / beveling / daagbrief / verlof.
 — Van cessie, om zyne inschulders te mogen
 bagen.
 — Van relief, om herstelling te mogen ver-
 krijgen.
 Manducatie, eeting / kauwing.
 Maniabel, handelbaar.
 Maniement, handeling.
 Manie, dolheid / razernip.
 Manier, topze / zebe.
 Maniëren, handelen.
 Manufacture, handtoerksel.
 Manifest, openbaar / verslaarfschrift.
 Manifestatie, openbaaring.

Ma-

- Manifesteren, openbaaren / een verlaarschrift uitgeven.
 Manna, man / hemelsbrood.
 Manceuvre, verrichting / daad / beweging / kriggsverrichting / krigsoeffening.
 Manceuvreren, krigswerk doen.
 Manquement, ontzeking.
 Manqueren, ontzeken / schorten.
 Mansueet, zachtmoedig / tam.
 Mansuetude, zachtmoedigheid.
 Manuaal, handboek / handboek / handzaam / behendig.
 Manuement, handeling.
 Manufacture, handwerkisel.
 Manumisie, uit der hand loslaating / ontflaating / vrylaating / vrymaakning.
 Manumitteren, vrylaaten / vrymaaken / ontflaan van slaverny.
 Manuscript, met de hand geschreeven / handgeschryft.
 Mappemonde, waereldskaart.
 Maquerelle, koppelaarster.
 Marchand, koopman.
 Marchanderen, koopen / koopmanschappen / dingen / handel doen.
 Marchandise, koopmanschap.
 Marche, togt / optogt / aantogt.
 Marcheren, aantrekken / aantreben / streven / trekken.
 Marescage, moerag / modderland / slykland / vreckland.
 Marechal, veldoverste.
 Marge, kant / bladrand / boord.
 Margineel, aan den kant staande.
 Marinier, zeeschipper / zeeman.
 Mariage, huwelyk.
 Mariolijne, moederkruid / krauskruid.
 Marode, strooperij / rooverij des kriggsmechten.

Ma-

- Maroderen, stroopen / rooven / buitmaaken /
 gelijk de krygsmachten.
 Marmelade, doozjuikerde kweerpeeren.
 Marque, teken / merk.
 — (Letters de) brieven voor kapers ter zee / om
 zekere schepen te neemcn.
 Marqueren, tellenen / merken.
 Marragon, roode leliebloem.
 Mirquis, markgraaf.
 Marquisaat, markgraaffschap.
 Martiaal, krygsmantel.
 Martius, lentemaand.
 Martyrie, getuignis / bloedgetuignis / mishande-
 ling om 't geloof.
 Masculin, mantel.
 Maieur, myn zuster.
 Masque, momaanzigt / grins.
 Masquerade, mommencdans.
 Masqueren, vernommen / mommen.
 Masacre, moord / moorderg.
 Masacreren, vermoorden / moorden.
 Masse, klomp.
 Massepain, suikerbrood.
 Masif, dicht / hecht / vast / louter.
 Masiveté, dichtheid.
 Materiaal, stoffelyk.
 Materie, stof / zaak / etter.
 Maternel, moederlyk.
 Mathematica, wijskunde / wijskunst.
 Mathematicus, wijskunstenaar.
 Martinade, ochtendzang / moorgengespeel / och-
 tend-eergezang / eergespeel / wefgezang.
 Matrice, baarmoeder / lysmoeder / matryx / of
 gierzorm der drukletters.
 Matriculatie, schryving / opschryving / naam-
 schryving.

Ma-

Matriculeren, opschryven / naam opschryven.

Matrimoniaal, moederlyk / huwelyklych / dat op het huwelyk ziet.

Matrimonie, huwelyk / echt / moederfgoed.

Matrone, huismoeder / huishouster / eerlyke vrouwe.

Matteren, moede maaken.

Matureren, ryp worden / ryp maaken.

Maturiteit, rypheid.

Matutin, morgenstondig / uchtendstondig.

Matuur, ryp.

Maxime, grondregel / grond.

M E.

Mechanice, werklyk / werktuiglyk / werktuigkundiglyk.

Mechanicq, ambachtzman / handwerker / karig / vzel / hoetelachtig.

Mechaniseren, hoetelen / handwerken.

Medaille, pronkenpenning / potstuk / gedenkpenning / legpenning.

Medailleurs, stempelmaakers.

Medaillon, groote gedenkpenning.

Mediaan, middelader.

Mediateur, middelbaar.

Mediatie, bemiddeling.

Mediëren, middelen / bemiddelen.

Medicament, geneeskruid / geneesmiddel / artsery / geneesdrank.

Medicinaal, heelzaam.

Medicineren, geneesmiddelen / gebruiken / geneezen / heelen.

Medicyn, arts / geneesmeester.

Medicyne, geneesmiddel / geneeskunde / artsery.

Mediëren, middelen / halveeren / bemiddelen.

Mediocre, middelmaatig / middelbaar.

Me-

Mediocriteit, middelbaarheid / maatigheid / middelmaatigheid.

Medifant, achterklappende / lafterende.

Meditatie, betrachtting / bezinning / overleg / bedenking / overdenken.

Mediteren, betrachten / overweegen / bezinnen / bedenken / overdenken.

Melancolie, zwaarbloedigheid / zwaarmoedigheid / zwartgalligheid / zwartbloed / zwartegal.

Melancolicq, zwaarmoedig / zwartgallig / treurig / zwartbloedig

Meliorament, gedaane kosten / verbetering.

Melioratie, verbetering.

Melioreren, verbeteren.

Melodie, zoet geluid / zoetluidigheid / zanggeluweel.

Melodieux, zoetluidig.

Membrane, vlies.

Membrum, lid.

Memorabel, gedenkwaardig.

Memoriaal, kladboek / gedenksboek / gedenkstaken / onthoudboek.

Memorie, geheugenis / onthouding / gedachtenis / gedenkenis.

Memorie-briefken, gedenkbrieften.

Menace, dreigement.

Menaceren, dreigen.

Menage, huisraad / huishouding / huisgezin / raadschap / huishuisheid / zuinigheid / huiszorg.

Menager, huishouder / huisbezorger.

Menageren, huishouden / met omzigt en maat gebruiken / zuinig zijn / te raade houden / veriparen.

Menagerie, tofbaan.

Mendicant, bedelaar.

Meneën, trekken.

Menstrue, maanston.

III

Men-

- Mensure, maat / maatflag / roetaal.
 Mensureren, meten.
 Mental, inwendig / gevoelig / dat innerlijk /
 in de gedachten geschiedt.
 Mentie, melding / gewag.
 Mentioneren, melden / gewaagen / gewagmaaken.
 Mercantist, Mercateur, koopman.
 Mercatie, koopmanschap.
 Mercature, koopmanschap / koophandel.
 Mercenair, dienstbaar / huursrechtlijk.
 Mercuriale cuur, geneezing door de kwik.
 Meridiaan, middag / middaglyn / middagronde /
 middagkring.
 Meridie, middag / 't zuid.
 Merite, verdienst.
 Meriteren, verdienen.
 Merlone, tand.
 Merveille, wonder.
 Merveilleux, wonderlijk / wonderbaar.
 Meschant, snood / erg / kwaad.
 Mescontent, onvernoegd / misnoegd.
 Mescontentement, ongenoegzaamheid / misnoeging.
 Mescontenteren, misnoegen.
 Mesnage, zie Menage.
 Mesfage, booschap.
 Mesfagier, boze.
 Mesfias, Zalmacher / dezelfde.
 Mesure, een maat.
 Mesusen, mislaagen / miszuiken.
 Mesuseren, miszuiken.
 Mesus, miszuik / verzuim.
 Metaal, bergwerk / bergstof.
 — Schuim, onzuiverheid der bergstof.
 Metamorphose, gestaltvertoefeling / verborming.
 Metamorphoseren, verbormen / gestalt vertoefeten.
 Metaphysica, obernatuurkunde.

Me-

Methode, leerloop / beleving / leerloop / schif-
lijk belev / oorde.

Metropolitaan, hoofdstads bisschop / aartsbisschop.

Metropool, hoofdstad.

Meubelen, tussche goederen / inboel / roerende
goederen / huisraad.

M I.

Microscop, bergzootglas.

Mignardise, liefkozing / aanminningheid:

Mignon, troetelkind.

Migratie, verhuizing.

Migreren, verhuizen.

Militair, oorlogsch.

Militaire rechters, krijgsgeraaden.

Militeren, stryden / bevechten / bestryden / oorloogen.

Militie, oorlog / krijgsvolk.

Millioen, tien honderd duizend.

Mimesis, na-aping.

Miniatuur, schildering in 't klein in fyne wa-
terverf.

Mine, gelaat / gebaerde.

Mineraal, mynwerk / bergwerk / bergstof.

Mineren, mynen / ondermynen.

Mineur, mynmeester / myner / ondermyner.

Minister, dienaar / staatsdienaar.

Ministeriaal, dienst knechtlyk.

Ministerie, bediening / dienst / staatsdienaar
eeng koning.

Minoriteit, minderjaardigheid / onmondigheid.

Minueren, verminberen.

Minute, ontwerp / bewerp / klabbe / minber.

Minuteren, ontwerpen.

Miraculeux, wonderbaarlyk.

Mirakel, wonderwerk / wonderbaar.

Misantrope, menschhaatende / menschenhaater /
menschenvyand.

- Miscontent, onvernoegd / t'onbrede.**
Miscontentement, ongenoegen / misnoeging.
Miscontenteren, misnoegen / misnoegen aandoen.
Mise, onkosten / uitgift.
— Van justitie, onkosten van 't gerecht.
Miserabel, ellendig / deerlyk / jammerlyk.
Miseratie, erbarming / beernis / ontferming.
Miserere, ontfermen / erbarmen.
Misericorde, barmhartigheid.
Misericordieux, barmhartig / mededoogzaam.
Miserie, ellende / jammer / deerlykheid / jammerlykheid / ellendigheid.
Misive, zendbryef.
Misterie, verborgenschap / geheim.
Misticq, verbergen.
Mitigatie, verzagting.
Mitigatif, verzagende.
Mitigeren, verzagten.
Mitridaat, tegengift.
Mixte, gemengd.
Mixtie, Mixture, mengsel / menging / vermenging.
Myne, gelaat.

M O.

- Mobil, Mobilair, roerlyk / beweeglyk.**
Mobiliteit, beweeglykheid.
Mode, wys / zede.
Model, voorbeeld / ontwerp / schets / ontwerp / toonbeeld.
Moderateur, middelaar / tusschenpraak.
Moderatie, bemiddeling / maatiging.
Modereren, middelen / maatigen.
Moderne, hedendaags / van dezen tyd.
Modest, zedig.
Modestie, zedigheid.
Modificatie, maatiging / bemiddeling.
Modificeren, maatigen.
Modulatie, maatiging.

Mo-

- Moduleren, op de maat zingen.
 Molest, overlastig / verbeelende / overlast.
 Mol, zacht / murw.
 Molestatie, overlasting / verbeeling / kwellling.
 Molesteren, overlasten / lastig zijn / moeilijk vallen.
 Molestie, overlast / lastigheid / verbeeling / kwellling.
 Moliëren, bespieden / waarden / betrachten.
 Moment, oogenblik / gewigt.
 Momus, spotter / nrdiger.
 Monachus, monnik / eenzitter / eenwooner / alleenwooner.
 Monarch, eenigvoorst / eenheerscher / alleenheerscher.
 Monarchie, eensregeering / alleenheersching.
 Mondatie, zuivering.
 Monderen, zuiveren / reinigen.
 Mondificatie, zuivering.
 Mondificeren, zuiveren.
 Moneren, vermaanen.
 Monfreer, mijn boeder.
 Monitie, vermaaning.
 Monodie, spijgezing.
 Monogram, helwerp / ontwerp.
 Monomachie, eengevecht.
 Monopolie, boozkoop / opkoop / inkoop / alleenkoop.
 Monopoliëren, boozkopen / opkopen.
 Monsieur, mijn heer.
 Monsterheer, heirschoutwer / wapenschoutwer.
 Monsterring, wapenschouwing / heirschouwing.
 Monster, onbier / misgeboorte / wanschepfel / staal / toonfel / proef / schikbier / gedragt.
 Monstereen, toonen / wapenschoutwen / heirschouwing doen.
 Monstrantie, vertooning.
 Monstreux, wapenschapig / wanschapen.
 Monteren, opklommen / bedraagen / toeruaten / stygen.
 Montering, toerusting / uitrusting.

Monture, opslimning / toerusting / kleding des
kringschiedten.

Monument, gedenkteken / graf.

Moraal, zedelyk / zedig.

Moralist, zedeleeraar.

Moraliseren, zedigen / tuchtigen.

Morion, helm / stoornhoed.

Morisque, moorin.

Morose, hozzel / kwaad.

Morositeit, hozzelheid / gemalpsheid.

Mort, dood.

Mortaliteit, sterfelijkheid.

Mortel, doodlyk / sterflyk.

Mortier, steenlyzel.

Mortificatie, doeding / afdotting / troefheid.

Mortificeren, dooden / uit doen / te niet doen /
smerten.

Mortifiëren, dooden.

Mosquet, roer / bus.

Mosquetier, buschietier / busdraager / schutter /
roerschutter.

Mostache, knebel.

Moteur, betweger.

Motie, roering / betwoging.

Motif, betwogfel / betwogden.

Movement, roering / betwoging.

Moveren, roeren / betwogen.

M U.

Mulcte, boete / gelbboete / brant.

Mulcteren, boeten / gelbboeten / met gelbboete
straffen.

Multiplicatie, veelvoudiging / vermenigvoudiging /
vermeerdering.

Multipliceren, vermenigvoudigen / vermeerderen.

Multitude, menigte / veelheid.

Mumie, gebalsemd menschenbleefsch.

Mundatie, reiniging.

Mun-

- Munderen**, reinigen / zuiveren.
Mundificatie, reinmaking / zuivermaking.
Mundificeren, reinmaaken.
Municipaal, steberecht / stadsrecht / stadscij.
Municiperen, burgerrecht geeven.
Munieren, bevesten / versterken.
Muniment, bevesting / bevoering / versterking / bevestigstuk.
Munificentie, milddaadigheid.
Munitie, rusting / versterking / bevesting.
Munnik, eenwooner / eenzitter.
Munus, amt.
Murmuratie, moering.
Murmureren, moeren / moeren.
Mufette, ruisp.
Muscule, spier / muis / zenuwknuit.
Musculeux, spierig / spierrijk.
Musicant, Musicijn, zanger / zinger op de maat / zangkunstenaar.
Musiceren, zingen / op de maat zingen.
Musico, maatgang / zangkunst / zangkunst / nootgang.
Musquet, roer / bus.
Musquettier, schutter / roeschutter / buschijter.
Musqueton, roeroer / reisroer.
Mustache, knebel / knebelbaard.
Mutatie, verandering / wisseling.
Muteren, wisselen / veranderen.
Mutilatie, verminking.
Mutieren, verminken.
Mutin, oproermaaker / muter / muttemaaker / muteling.
Mutinatie, oproer / mutterp.
Mutineren, oproermaaken / mutten.
Mutuatie, ruiling / mangeling.
Mutuel, onderling / oer en loer.

Mutueren, ruilen / wisselen / mangelen / ontleenen.

MY.

Mysticq, verholen / verhozen / Godgeheim / geheim.

Mysterie, verholenheid / verhozenheid / geheimenis.

Mysterieus, verhozen / verholen.

Mystyk, geheim / zeer geestluik.

Mythologie, uitlegging van fabelen / fabelkunde.

N A.

NAjaden, stroomgodinnen.

Namptificatie, te hoede brengen / in bewaarder hand stelling.

Namptiseren, te hoede brengen / in bewaarder handstellen.

Namptisement, handvuiling / te hoede brengen / opbrenging.

Narrateur, verteller.

Narratie, vertelling.

Narratif, verhaaling / 't geen men in zyn flat tot zyn bevoegden neemt.

Narreren, vertellen / verhalen.

Natie, volk / landvolk / inboozlingen.

Natif, geboren.

Nationaal, landschap.

Nativiteit, geboorte.

Naturalisatie, recht van inboozlingschap / erkenning voor inboorling.

Naturaliseren, het recht van inboozlingschap mededeelen / tot inboozling maaken / voor inboozling erkennen.

Naturalist, natuurkundige / natuurkenner.

Natuur, ingeboren aart.

Natuurlyk, oprecht geboten.

— Kind, spelkind.

Na-

Naturalizeren, tot inboozling maaken / het recht van inboozling geeven.

Naturel, natuurlijk / ook, natuur / aart / neiging.

Natureren, naaarten.

Naufrage, schipbreuk.

Navaal, scheepsch.

Navigabel, bezeilbaar / bevaarbaar.

Navigatie, schipvaart / zeevaart / scheepvaart.

Navigatoren, schipvaaren / vaaren / te schep vaaren.

N E.

Nebuleux, nevelachtig / duisterachtig / mistig.

Necesaire, noodig / noodwendig / noodzaaklijk.

Necesiteit, noodwendigheid / noodzaaklijkheid.

Necesiteren, noodzaaken.

Necromantie, tobery / doobwaarzeggerij / zwaartekunst.

Necten, hechten / knoopen.

Negatie, lochening / ontkennning / beneening.

Negatif, Negatoir, beneenig / ontkennig / ontkennend.

Neger, zwart.

Negeren, lochjenen / ontkennen / beneenen.

Negligent, verzuimig / onachtzaam / achtloos / nalaatig.

Negligentie, verzuim / verwaarloozing / achtloosheid / onachtzaamheid / nalaatigheid.

Negligeren, verzuimen / verwaarloozen / veronachtzaamen / verachtloozen.

Negotiant, Negotiateur, handelaar / koopman.

Negotiatie, Negotie, handeling / beslag / onderwint / koophandel.

Negotiëren, handelen / handel dzyven / verhandelen / koophandelen.

Negromantie, zie Necromantie.

Nequitie, sieltery / guptery.

Nerveux, zenuwachtig / zenuwryk / krachtig.

Netto, net / effen.

Neuter, Neutraal, onzijdig / genderlei.

Neutraliseren, onzijdig stellen.

Neutraliteit, onzijdigheid.

N I.

Nigromantie, toberkunst / zwarte kunst / lyfkyptkunst / doodenwaarszeggerij.

Nihil, niets / niet met al.

Nihilipenderen, vermaanden / niet achten noch niets rekenen.

Nimpf, zie Nymph.

N O.

Nobel, edel / braaf.

Nobilitéit, zie Noblesse.

Nobiliteren, veredelen / edel maaken.

Noblesse, edeldom / adel.

Number, getal.

Nombrenen, met talletterij merken / talmerken.

Nombreux, getalig / veel in getal.

Nomenclator, benaamer / naamstemmer / naamnoemer.

Nominatie, noeming / benoemings.

Nominatif, noemende / noemer.

Nomineren, noemen / benaamen.

Nompareil, onbergelyk / zonder wedergebe.

Nonchalant, onachtzaam.

Norme, maat / voorbeeld / regel.

Nota, merk / let.

Nota bene, merk wel / let wel.

Notabel, merklyk / aanzienlyk.

Notaris, beambtschryver / handschryver.

Notarisfchap, handschryversfchap / beambtschryversfchap.

Notatie, betekening / naamhuizing.

Note, teken / merk / kenteken.

Noteren, aantekenen / letten.

No-

Notificeren, doen waeten / te kennen geuen /
beruittigen.

Notifieren, kundig maaken.

Notificatie, beruittiging / bekentmaaking.

Notionaal, kenlijk.

Notitie, aantekening / kundſchap.

Notoir, kenlijk / kenbaar / merklijk / blyklijk /
blykbaar.

Notule, merkceel / tekenſchijft.

Nourriture, voedsel.

Nouvelles, nieuwigheden / nieuwe tydingen /
nieuwſtydingen.

Novalien, beſtaanden / nieuw aangekomen landen.

Novateur, nieuwgezinde / nieuwmaaker / ber-
nieuwder.

Novatie, vernieuwing / verandering / inboering van
nieuwigheden.

Novelles, nieuwigheden.

November, ſagomaand.

Noviteit, nieuwigheid.

N U.

Nubileus, wolftachtig / nevelachtig.

Nuditeit, naaktheid / blooſheid.

Nugatie, hoerting / albing / beuzeling.

Nugeren, beuzelen / hoerten / alben.

Nul, niets.

Nulliteit, nietigheid.

Numeratie, telling.

Numereren, tellen.

Nunciatie, verkondiging / aanzegging / boodſchap.

Nunciëren, verkondigen / aanzeggen / boodſchappen.

Nuncupatie, noeming.

Nuncuperen, noemen.

Nundine, markt / jaarmarkt.

Nundineren, markten / jaarmarkt houden.

Nu-

Nutatie, wankeling / schubding / oberhelling / knifiking.

Nuteren, wankelen / knifiken / wanken.

Nutritie, voeding.

N Y.

Nymph, maagd / halbe godin.

O B.

O Bambulatie, omwambeling.

Obambuleren, omwandelen.

Obedient, gehoozzaam / onderdaanig.

Obedientie, onderdaanigheid / gehoozzaamheid.

Obedieren, gehoozzaamen / onderdaanig zyn.

Obfirmatie, verstokking.

Obfirmeren, verstoppen / vast houden.

Obiter, ter loop / in 't voozbygaan.

Object, voozwerp / grond / stof / inzigt.

Objecteren, voozwerpen / opwerpen / tegenwerpen.

Objectie, tegenwerping.

Objicieren, tegenwerpen.

Objurgatie, bekybing.

Objurgeren, bekyben.

Oblatie, offerhande / offer / aanbieding / aanbod / opzagt.

Oblectatie, verlustiging / vermaakt / verheuging.

Oblecteren, verlustigen.

Obligatie, verband / verbinding / schuldkennis / schuldbrief / verbintenig / handschryft / bondschryft / verplichtschryft / schultverband.

Obligeren, verbinden / verplichten.

Oblique, schief / schuing.

Obliquiteit, scheefheid.

Oblivieux, vergeetlyk.

Ob-

- Obmisfie, *zie* Omisfie.
 Obnubilatie, *heneveling*.
 Obnubileren, *henevelen*.
 Obombreren, *zie* Obumbreren.
 Oborieren, *ontstaan*.
 Obreptie, *insluiping*.
 Obreptif, *ter sluip*.
 Obrogatie, *tegenzegging / tegenfprekking / wederfprekking*.
 Obrogeren, *tegenzeggen / tegenfprekken / wederfprekken*.
 Obsceen, *floddig / onkuisch / ongefchikt*.
 Obscuratie, *berdonkering*.
 Obscureren, *berdonkeren / duifteren*.
 Obscuriteit, *duifsterheid / donkerheid*.
 Obscuur, *duifter / donker*.
 Obscratione, *finneking*.
 Obscreren, *finneken / bidden*.
 Obfequeren, *onderdaanig zyn / gehooorzaamen / gediensfig zyn*.
 Obfequentie, *onderdaanigheid / dienftbieding / gediensfigheid / dienftbaardigheid*.
 Observabel, *onderhoudlyk*.
 Observantie, Observatie, *waarneeming / gebruik / getmoonte / gadeslaaging / opmerking / eerbiedigheid*.
 Observateur, *onderhouder / waarneemer*.
 Observatorium, *sterreplat*.
 Observeren, *waarneemen / gadeslaan / aanmerken / onderhouden*.
 Obsidie, *belegering / beleg*.
 Obsignatie, *verzegeling*.
 Obsigneren, *verzegelen*.
 Obsisteren, *wederstaan / tegenstaani*.
 Obstacule, *hinderpaal / hinderen*.
 Obfteren, *in den weg staan / verhinderen / tegenstaani*.
 Ob-

- Obstinaat, hardnekkig / stoupsinnig / tuzebelmoedig.
 Obstinate, halssterkheid / hardnekkigheid / kringelheit.
 Obstructie, verstopping.
 Obstrueren, stoppen / verstoppen / toefluiten.
 Obtemperatie, gehoozzaaming / nakoming.
 Obtempereren, gehoozzaamen / nakomen.
 Obtentie, verwerping.
 Obtestatie, betuiging.
 Obtesteren, betuigen.
 Obtinieren, verwerfen / behouden / verkrugen /
 bekomen.
 Obtingeren, verkreegen worden / te keurt vallen /
 gebeuren.
 Obtrectatie, lastering.
 Obtrecteren, lasteren / schelden.
 Obtruderen, opwerpen / opzwingen.
 Obtrusie, opzwinging.
 Obumbratie, beschaduwing.
 Obumbrenen, beschaduwen / overschaduwen.
 Obvenieren, tegenkomen / te gemoet komen / ge-
 moeten / overkomen / toekomen / gebeuren /
 geschieden.
 Obventie, tegenkomst / gemoeting.
 O C.
 Occasie, gelegenheid / voozbal.
 Occasioneren, gelegenheid geeven.
 Occident, west / onbergang.
 Occidentaal, westwaardsch / westerssch.
 Occluderen, toefluiten.
 Occlusie, toefluiting.
 Occultatie, verberging.
 Occultè, verbergen.
 Occulteren, verbergen.
 Occupatie, inneeming / voozkoming / ontlediging /
 bezigheid / bekammering.
 Occuperen, inneemen / ontledigen / voozkomen.
 Oc-

Occurrentie, ontmoeting.

Occurreren, ~~voorzinnen~~ / ontmoeten / bejegenen / tegenkomen.

October, wintervaand / ~~herfstmaand~~ / aarzelmaand / zaanmaand.

Octrooi, ~~verleening~~ / ~~vergunning~~ / gunst / verlof / gunstbrief.

Octrooieeren, verleenen / vergunnen.

Oculair, oogzigtlyk / ~~schijnbaarlyk~~ / oogzientlyk.

O D.

Ode, eerbicht / ~~zang~~ / lofzang.

Odeur, reuk.

Odieux, haatlyk / ~~veroorzaking~~.

O E.

Oeconomie, ~~huishouding~~ / huishoudkunde.

O F.

Offenceren, leed doen / kwetsen / beschadigen / berongelijken / beledigen.

Offendeeren, stooten / misdoeti.

Offendicule, ergernis / aanstoot.

Offenseren, *zie* Offenceren.

Offensie, leed / kwetsing / aanstooting / versterking / heling / ~~zonde~~ / ~~misdoet~~.

Offensif, en Defensif, ~~beschadigende~~ en ~~beschut-~~
tende / aanleggende en ~~verwerende~~ / ~~aanval-~~
lende en ~~verbreidende~~.

Offer, aanbidding.

Offereren, aanbieden / toedienen / opdraagen.

Officie, ampt / plicht.

Officier, amptman / amptenaar / schout.

Officier militaire, ~~keijzerbevelhebber~~.

Officieux, plichtig / plichtlyk / gebienstig.

O L.

Olipodrigo, ~~mengelyk~~ / ~~menigmoed~~.

Om-

O M.

Ombrage, schaduw / achterdenken / argwaan /
omslag.

Ombre, schaduw / argwaan.

Ombrageren, beschaduwen / overschaduwen.

Ombrageux, schaduwig / achterdochtig / ook,
van veel omslag.

Omineux, rampzalig.

Omisfie, overslaning / nalaating.

Omitteren, overslaan / nalaaten.

Omnipotent, almogende / almachtig.

Omnipotentie, almogendheid / almachtigheid.

Omnipresent, overalteenwoordig / alomtegen-
woordig.

Omnipresentie, overalteenwoordigheid.

Omniscientie, alweetenheid.

O N.

Onctie, zalving.

Onctueux, zalfachtig.

Onderen, golven.

Oneratie, belading / belasting.

Onereren, beladen / belasten.

Onereux / lastig / bezwaarlijk / gewichtig.

Ongecivilizeert, onbeleefd / onbehouwen / ruw /
onbezedigd.

Ongecorrigeert, onverbeterd.

Onguent, zalf.

O P.

Opaac, duister / schaduwrijk.

Opera, zingspel.

Operateur, werkmeeſter / handwerkend heelmeeſ-
ter / tooneelſpeeler.

Operatie, werking.

Operatif, werkende / werkzaam.

Opereren, werken / arbeiden.

Ope-

- Opereux, arbeidzaam / werkzaam.
 Op de bonne foi, op goed geloof aan.
 Opificie, ambacht / handwerk.
 Opinatie, waaning.
 Opinabel, waanlijk.
 Opiniatre, stoffinnig / kriegel.
 Opiniatieren, onberzetlijk bijblijven / halsstarrig zijn.
 Opinatriferen, stoff bij zijn meening blijven.
 Opinie, waan / meening / drijf / dunk / goeddunken.
 Opiniëren, waanen / meenen / dunken.
 Opinioux, verwaand.
 Opituleren, helpen / opstand doen.
 Oppignoratie, verpanding.
 Oppignoreren, verpanden.
 Oppilatie, verstopping.
 Oppileren, verstoppen / stoppen.
 Opportun, gelegen / bekwaam.
 Opportuniteit, bekwaamheid / gelegenheid.
 Opposant, Opponent, tegenstreever / tegenwerper / tegendinger.
 Opposante, Opponente, tegenstreefster / tegenwerper.
 Opposeren, tegenstellen / tegenzetten / tegenwerpen / wederstaan.
 Oppositie, tegenstelling / wederstand / tegenweer / tegenstek.
 Oppreseren, verbzulkken / onderbzulkken.
 Oppresieur, onderbzulkker / verbzulkker.
 Oppresie, verbzulkking.
 Opprimeren, onderbzulkken / verbzulkken.
 Opprobé, schandé.
 Oppugnateur, bevechtster / bestryder.
 Oppugnatie, bevechting.
 Oppugneren, bevechten / bestryden.
 Optatie, wensching.
 Opteren, begeeren / wenschen.

Optica, schouwkunst / zigtkunde.

Optie, keur / kiezing.

Opulent, rijk.

Opulentie, rijkheid / rijkdom / overvloed.

Opusculè, werfstukken.

O R.

Orakel, hemelspraak / hoedspraak / godspraak /
vraagbaak.

Orage, storm / ontweer.

Orageux, stormachtig.

Orateur, reedenaar / reedevoerer.

Oratie, reede / vertoog / reedenering / reedening /
gebed.

Orbicular, rond.

Orde, schikking / ook / last / bevel.

Ordinaal, zie Urinaal.

Ordinaris, gewoonlijk.

Ordinantie, Ordinatie, geschiktheid / schikking /
veroordening / ordening / schik / beleid.

Ordineeren, beschikken / bestellen / in orde schikken.

Ordonnantie, inzetting / keur / schikking / bevel /
willekeur.

Ordoaneren, schikken / instellen / willekeuren / be-
veelen / stellen.

Ordoyeeren, vuil maken.

Ordre, schikking / orde / stel / bestel.

Ordre, broederschap.

Ordure, vuiligheid.

Oreillette, oorzinnen.

Oreillon, schutsel.

Oreren, reedeboeren / reedeneren / bidden.

Orgueilleux, hovaardig / trots / hoogmoedig.

Orient, oost / opgang.

Oriental, oostwaarts / ooster / iet byzonder /
byzonders / byzonderling.

Orifice, mondgat.

Ori-

- Origine, oorsprong.
 Origineel, oorspronkelijk.
 Oriren, spuiten / ruzen / ontspuiten.
 Orizon, zie Horizon.
 Ornament, versiering / sieraad.
 Orneren, versieren / smukken / optoefen.
 Orthodox, rechtgeloovig / rechtzinnig / rechtleerig.
 Orthodoxie, rechtgeloovigheid / rechtzinnigheid.
 Orthographie, spelling / rechtschrijving / standtekening / platte beschrijving.

O S.

- Ostage, pand / opzeling.
 Ostagier, opzelaar.
 Ostenderen, vertoonen / toonen.
 Ostensie, tooning / vertooning.
 Ostentatie, beroeming / poehing / snorking.
 Ostenteren, hzallen / pochen / beroemen / stoffen.

O T.

Oticus, ledig / ydel.

O U.

- Oubliant, vergeetig.
 Oubliantie, vergeetenis / vergeetenheid / vergeetelheid.
 Oublieren, vergeeten.
 Ouy, ja.
 Outrage / leed / spyt / overlast.
 Outrageren, leed doen.
 Outrageur, overlastig.
 Ouverture, opening.
 Ouvrage, werk.

O V.

Ovaal, eitreks / eirovb.

P A.

Pacificatie, bezediging.
 Pacificeren, verzaagen / bezedigen / over-
 zendzaagen.

Pacificq, bezedig / bezedzaam.

Pacquet, bondel / pak.

Pactie, verdrag, verbond / overeenkoming.

Pactioneren, verzaagen / overeenkomen.

Pagadoor, betaalsheer / penningmeester.

Pagie, znde / zndienaar / volgdienaar / zndgan-
 ger / edelknaap / edelmecht / hofdienaar.

Paiement, brokfielgeld / kleen geld / betaaling.

Paieren, betaalen.

Paifibel, bezedzaam.

Paix, bezede.

Palais, prinsenhof / vorstehof / vorstentwoonhof /
 koningshof.

Palfrenier, stallmecht.

Palinodie, wederroeping / astogt.

Palifade, bozstweering / paaltwerk / stozmpaal.

Pallieren, Palliëren, oppzonken / opsmukken /
 bemantelen.

Palloen, bal / windbal.

Palminteren, van overgeebing speelen.

Palpabel, tastbaar / tastelyk.

Palustre, broekland.

Panurge, loos / dooztrapt / albeschik / moelial.

Parabel, gelyknis / zinnelykbeeld / gelykspreek.

Parade, optooisel / oppzonking / glimp / bertoo-
 ning / optrek.

Parade plaats, samenkomst der solbaaten.

— Koets, koets van aanzien.

Paradox, wonderस्पreek / wonderreeden.

Pa-

- Paradys, lusthof / vermaakelyken hof.
 Paræmia, spreekwoord.
 Parietarie, glaszkuid.
 Parragon, puik / voorbeeld / staal.
 Parragonneren, vergelyken / gelykmaaken / effenen.
 Paragraphe, beschryving / onderschryving / afdeeling / aantekening.
 Parallel, evenwijd / tegen elkander staande / gelykwydig.
 Paralytie, lammigheid / beroertheid.
 Paralyticq, beroerd / geraakt.
 Parapet, borstwèer.
 Paraphe, merk / aantuizing.
 Parapheren, merken / tellenen.
 Paraphernale goederen, buitenhuislyksgoederen.
 Paraphrase, uitbreiding / omschryving.
 Parapluie, regenscherm.
 Parasol, zombekel / zombescherm.
 Parate executie, haastige rechtsvoordering / daadlyke uitvoering / daadlyke uitwinning.
 Pardon, vergifnis.
 — debatteren, bzieven van vergifnis weder spreken.
 Pardonnable, vergeeflyk.
 Pardonnement, vergeefing / vergifnis.
 Pardonneren, vergeeben.
 Pareil, gelyk / ebengelyk / diergelyk.
 Parenthese, inwoord / tuschenreden / inreiding / tuschenstelling / inblyving / inzetting.
 Parenteren, bemaagichappen.
 Pareren, sieren / oppzonken / tooien / optooien / gehoozzaamen.
 Pareren, den stoot affteeren / ontbuisken.
 Pareersel, sterfel / tooisfel.
 Paresse, luiheid / traagheid.
 Parfum, reukwerk.

Parfumeren, herookten / boozluchten.

Parfumeur, reukmenger / reukmaaker.

Pariteit, evenheid.

Parlement, hoograadhof / pleithof / gerechtshof /
's landsraadsvergadering / staatsvergadering /
rnhavergadering.

— Adjourneeren, het parlement tot zekeren dag
toe opschorten; 't welk door de leden zelve
geschiedt / wordende zulks voor geene nieuwe
zittinge gehouden.

— Prorogueren, het parlement voor eenigen tyd
uitstellen; 't welk door den koning geschiedt /
wordende de zitting daarvoor geëindigd.

Parlementen, bulderen / tieren.

Parlementeren, van overgeeving spreken.

Parochiaan, kerspelpaap / kerspelpriester.

Parochie, kerspel / keripel / buurt.

Parquet, park.

Parfimonie, spaarzaamheid.

Part, deel.

Partage, beeling.

Partageren, deelen.

Partenier, Partisaan, medestanber / genoot / deel-
genoot / deelhebber / makker.

Parterre, zit- of staanplaats in den schouwburg /
een schouwtooneel.

Partiaal, zydig / eenzydig.

Partialiteit, eenzydigheid.

Participant, deelhebber / deelachtige / deelgenoot.

Participatie, mededeeling / medegenieting / deel-
achtigheid / deelhebbing / deelgenootschap.

Participeren, mededeelen / deelachtigen / deelge-
noot zjn.

Particulariseren, bijzonder maaken.

Particulariteit, bijzonderheid / nader bericht.

Particulier, bijzonder / afgedeed / enkelig / stukstmg.

Par-

- Partie, deel / gedeelte / tegendeel.
 Partisaan, medestander / makker.
 Party, wand / twiſter.
 Party adwers, tegenbinger.
 Partyen, wederbingerſ.
 Partyschap, godelieft.
 Partitie, verdeeling / deeling.
 Partuur, gade / wederga.
 Parture, bekeleding.
 Pas, ſtap / ſchrede / tred.
 Paspoort, zie paſeport.
 Pasquil, ſchimpſchriſt / ſteekſchriſt / ſchotſchriſt / ſchimpdicht.
 Paſfabel, ludelyk / taamlyk / dat dooz kan gaan.
 Paſfade, reißgelyk.
 Paſſage, weg / doozgang / doozweg / ſpreuk / reden.
 Paſſagier, reizter / dooztreizer / doozreizter / reiziger.
 Paſſant, doozbyganger / doozbygaande.
 Paſſaatwind, wind / die doozgaans ergens uit zee-keren hoek waait.
 Paſſato, verlopen / doozleeden / vergangen / doozgaand.
 Paſſement, lint / doozſel.
 Paſſementier, doozbuurwerker.
 Paſſemeſe, anderhalve ſtap.
 Paſſeport, byzbyrief / byze reißbyrief / byzeleynbyrief / afscheidschriſt.
 Paſſeren, doozgaan / verbygaan / overtreffen / te boven gaan / ſcheiden.
 Paſſetemps, tydverblyf.
 Paſſie, lyding / zucht / byſt / verrukking / ingenomenheid / hartſtogt.
 Paſſif, lydeud.
 Paſſioneren, verrukken / inneemen / verſtingeren.
 Paſtoor, pſarheer / pzedikant / ook herder.
 Paſtorel, herder / preekter.

Pastorel, herberlyk / herberwerk / herberspel / herbers toneelspel.

Pastorie, herberstaat / herkmeeesterschap / herspel / des leeraars wooning.

Patas, jacht.

Patent, openbrieff / plakkaat / bevel / bul / open / openstaande.

Patenten, bevelbrieven / opene brieven van de hooge overigheid.

Paternel, vaderlyk.

Paternoster, gebedketting / 't vader ons / handboeien.

Patheticq, betweglyk.

Patient, lyder / zieke.

Patienteren, lyden / bulden / gebogen.

Patientie, gebuld / lydzaamheid / geboogzaamheid. hofzuuring / zaazuuring.

Patientig, geduldig / lydzaam / geboogzaam.

Patientiglyk, lydzaamlyk / geduldiglyk.

Patres, oudvaders / herkleeraars der vier eerste eeuwen na Christus geboorte.

Patria, vaderland.

Patriarch, oppervader / aartsvader.

Patrimoniaal, vaderlyk / vadererlyk.

Patrimoniale goederen, vry erf-goederen / erfhave.

Patrimonie, vaders erf / vaders goed.

Patriot, vaderlander / liefshebber van 't vaderland / voozstander.

Patrocineren, voozstaan / verbedigen / voozspreekten.

Patronage, Patronaatschap, voozstaanderschap / huisvaderschap.

Patroon, voozstander / huisvader / voozbeeld / voozvader.

Patroon, een juiste laading buskruit.

Patrouille, de nachtwacht / wacht / die ergens de ronde doet.

Pa-

Patrouilleren, de straatcn betwaafien / de ronde doen.

Pause, poos / ruft

Pauferen, verpozen / rusten.

Paveljoen, tent / belbtente.

Pax, Pays, bezede.

P E.

Peccadille, kleine misflag.

Pecceren, zondigen / misdoen.

Pecunieel, geldlyk.

Pecuniele straf, geldstraf / straf in de beurs.

Pedagoge, tuchtmeester / leermeester / huislyk leermeester.

Pedant, kindermeeſter / ſchoolhoſ / ſchoolzwaſer / halfgeleerde / knubbelaar / wysneus / verwaard menſch.

Pedanterie, kindertwerk / ſchoolmeesterij / leucery / zortwerk / waanluſheid / neuswysheid / boordzifting / muggenzifterij.

Pedel, hoogſchool bode.

Pedestal, de voet van een ſtup / zuilvoet.

Peine, bezuk / straf / verbeurte / boete.

Pelitier, hondwerker.

Pellegrim, bedevaartreizer / bedevaartganger.

Pelgrimagie, bedevaart.

Penaal, strafwaardig.

— Bevelen penaal, strafbaare bevelen.

Pendants, oorhangfels.

Pendeloque, oorbel / flarde aan geſcheurde klederen hangende.

Pene, straf / boete.

— Extraordinaar, buitengewoonlyke straf.

— Ordinaar, gewoone straf.

Penetrabel, doordringbaar.

Penetrant, doordringend.

Penetratie, doordringing.

- Penetreren, doordringen.
 Penitentie, berouw / leedschap / leedwezen.
 Peniteren, berouw hebben.
 Pensif, vol gedachten / peinzende.
 Pensioen, loon / wedde / belooning / bezolding / dienstgaaf / vereering / eergift / schenkloon / betaaling / landhuur betaaling.
 Pensionaris, loontrekker / stadsraadghebet / raadsmann / loontrekkiend raadsmann / stad of lands raadshere / beloond raadshere.
 Peragratie, reizen.
 Perageren, reizen / doorreizen.
 Per cento, ten honderd.
 Perceel, gedeeltelyk.
 Perceptie, begriping / ontvanging / genieting / bevatting.
 Perceren, doorhooren.
 Percipiëren, ontvangen / vatten / begrypen / genieten.
 Percolatie, doorstrooming.
 Percoleren, doorstroomen.
 Perditie, verlies / kwijsting / verberf.
 Perdu, verloren.
 Perdurabel, geduurig / duurzaam.
 Peregrinatie, reize / landreize / uitlandigheid.
 Peregrineren, reizen / landreizen.
 Peremptie, vernietiging / te niet doening.
 Peremptoir, uiteindig / uitvoerlyk / vernietiglyk.
 Perfect, volmaakt / volkomen.
 Perfectie, volmaaktheid.
 Perfectioneren, volkomen maaken.
 Perfidie, ontrouwen / trouwloosheid.
 Perforatie, doorbooring.
 Perforeren, doorhooren.
 Parfum, reukwerk / ruikend goed.

Per.

- Perfumeren**, met reuk verbuilen / doozrooken / herookien.
Parfumeur, reukmaaker / reukmenger.
Perfunderen, overstooten / doozgieten.
Perfusie, overstooting / overgieting.
Pericliteren, waagen / in gebaar stellen.
Periculeux, gevaarlijk.
Perikel, gebaar / noob.
Perimeren, vergaan / noobigen / vernietigen.
Periode, punt / stip / omloop / volzin / omgang.
Peripherie, ommetrek.
Periphrase, korte omspraak.
Periphraseren, met korte omspraak woostellen / omschryven.
Perisfabel, verganglijk.
Perjure, eedbreking / meined.
Perjureren, meined doen.
Permanent, vast / bestendig / blyvende.
Permanentie, verblyfendheid.
Permissie, toelaating / verlof.
Permissif, toelaatiglijk.
Permitteren, toelaaten.
Permotie, heroering / betoerung.
Permoveren, heroeren.
Permutatie, wisseling / mangeling / ruiling.
Permuteren, wisselen / mangelen / verwisselen.
Pernicieux, schadelijk / verderflijk.
Peroratie, besluiting.
Peroreren, sluitredenen / redensluiten.
Perpendiculair, rechtstandig / loodrecht / waterpas / rechtop en neer.
Perpetrant, bedrupper.
Perpetratie, bedruppering.
Perpetreren, bedrupperen / volbragen.
Perpetuel, altydduurend / geduurig.

Per-

Perpetuïteit, **gebuurigheid** / **altpdbuurenheft.**

Perplex, **verbaasd** / **raabeloos** / **bedzemmeld** / **beten** verb.

Perplexiteit, **verbaastheid** / **raabeloosheid** / **bedzemmeldheid.**

Perquireren, **doozzoeken** / **doozsnuffelen.**

Perquisitie, **doozzoeking.**

Perruque, **hairtooiel** / **hairkap** / **gemaakt hoofdhaar.**

Persecuteren, **vervolgen.**

Persecutie, **vervolging.**

Persequeren, **vervolgen.**

Perseverant, **volhardend** / **volstandig.**

Perseverantie, **volharding** / **volstanding.**

Persevereren, **volharden.**

Perficarie, **persikenkruid.**

Persistentie, **volharding** / **aanhouding.**

Persisteren, **aanhouden** / **volharden** / **opblijven.**

— hinc inde voor replicq en duplicq. **blijven aan weersyden dooz tegenweer en natweer / op 't geen gezeld is.**

Personage, **rolspeeler** / **hamerspeeler.**

Personeel, **hoofd dooz hoofd.**

Personele actie, **opzpraakrecht** / **persoonlyke opzpraak.**

— Executie, **persoonlyke uitwinning.**

Personen, **lieden** / **liuden.**

Perspectie, **doozziening** / **doozkyking.**

Perspectivè, **doozschouwing** / **doozzigtig.**

Perspiciëren, **doozzien** / **doozkyken.**

Perspicuïteit, **buidlykheid** / **doozzigtigheid** / **klaarheid.**

Perstringeren, **bedwingen** / **overhaalen** / **doozstryken.**

Persuaderen, **voedmaken** / **aanraaden** / **overreden** / **overtuigen.**

Persuasibel, **aanraadlyk.**

Persuasie, **voedmaking** / **aanraadelyk** / **overreding** / **overtuiging.**

Pertenderen, **doozgeeven.**

Per-

Pertinacie, hardnekkigheid / halsterkheid / halsterkheid,

Pertinax, staggig / stypzinnig / buiten beg.

Pertinent, behoort / naar den eisch.

Pertinentie, geschiktheid / schiklykheid.

Pertinèren, behooren / toebehooren / aanbehooren.

Perturbateur, ontroerer / verstoerer.

Perturbatie, beroering / verstooring / ontstellenis.

Perturberen, beroeren / verstooren.

Pervers, verkeerd.

Perversie, omkeering.

Perversiteit, verkeerdheid.

Perverteren, verkeeren / omkeeren.

Pesant, zwaar / getwigtig.

Pestilent, verberst / doodlyk.

Petard, stormstuk / klapper / muurbreker / springbus / klapbus / stinkpot.

Peter, doopheffer.

Petit, klein.

Petitie, begeerte / eisch / bibbing / verzoekt.

Petitoir, eischlyk / eischend / verholglyk.

Petitoire actie, een zaak / die in den grond en ten principale veruolgd moet worden.

Petulant, bartel / booddzonken.

Petulantie, bartelheid.

Peupel, volk / gespuis / 't graauw.

P H.

Phanthasie, inbeelding.

Phantasme, Phantosme, voorbeeldsel / spook / gebzocht.

Phenomenon, verschynsel.

Philosooph, wysgeerige / wyszuchtige / wysgeer / wereldwyze / wyze / wyze man / wysheids be-
minnet / liefhebber der wysheid / wysbegeerige.

Philosopheren, wysgeeren / wysheid zoeken

Philosophie, wysgeerigheid / wysheid / wysheids-
zucht /

zucht / wonsgeerte / wonsbegerte / wonsheids
 lieving / wonsheids beminning.

Phiole, fles / speeltuig met snaaren.

Phisionomie, gebaaukunst / gebaaukunde / aan-
 zichtkunde.

Phlebotomenen, aderlaaten.

Phlebotomie, aderlating / aderopening.

Phlegma, slijm / slijm / snot; ook woordt dit ge-
 bruikt voor een wel ingaande manier van
 zeggen.

Phlegmatik, slijmig / slijmig / frostig.

Physica, natuurkunde / natuurleert / natuurkennis.

Physicq, natuurkundig.

Physicus, natuurkundige.

P L.

Piano, zacht / langzaam.

Piccadelle / kleingheid / bodderij.

Picant, steekelig / scherp / spits / steekachtig / neetelig.

Picantig, nudig / bits.

Picqueren, steeken / noopen / paardberijden.

Picqueur, paardberijder.

Piedestal, voetstuk.

Pieteit, godbzuchtigheid.

Pieus, godbzuchtig.

Pigmeën, ellemannekens / dwergjes.

Pilaar, zuil.

Pillage, roof / buit.

Pillen, ballekens / kloothens / artsenballekens.

Pilleren, ploonderen / rooven / stroopen.

Piloot, lootsman.

Pilorie, de haak.

Pinas, spiegelship.

Pinnant, muurstyl / tusschemuur.

Pinseel, hair- of bozstelpen der schilbergs.

Pionier, schansgraaber / legerwerker.

Piquant, steekende / noopende.

Pi-

Piqueur, steeker / nooper / paardeberyder.
 Piraat, zeeroover.
 Piramide, naald / grafnaald.
 Pistool, zinkroer / ryoer / handbuis.
 Pitoyabel, beerlijk.
 Pituite, spjm / sluim / snot.
 Pituiteus, spjmachtig.

P L.

Placcaat, plakseel / plakschijf / bebel / aangesla-
 gen bebel.
 Placcaten, bevelen van 's lands hooften.
 Plain, effen / gelijk.
 Plainte, klacht.
 Plaifantie, genoeglijkheid / vermaaklijkheid.
 Plaifant, lustig / bezolijk / genoeglijk / vermaaklijk.
 Plaifler, lust / bezolijkheid / bezugt / vermaak.
 Plaifieren, vermaak neemen / zich verlustigen.
 Plan, ontwerp / ontwerp / schets / platte grond.
 Planeet, zweeffster / dwaalfster.
 Planeren, schaaven / effenen / slechten / vlakmaaken.
 Planum, plat.
 Platfond, geschilderde zolbering.
 Plauderen, handklappen.
 Plausibel, pynlijk.
 Plaveien, vloeren.
 Plebeus, Plebaan, een man van geringe soor-
 te / een platter.
 Pleidooi, geding / gedingtaal.
 Plenipotentiaris, volmagtige / volmagtigde.
 Plenipotentie, volmagt.
 Plenitude, volheid.
 Pleuris, znduwe / steekende zndwyn / zndwyn /
 zndzielite.
 Ploton, een samengeboegt getal soldaaten / die
 te gelijk afvuuren.
 Pluraliteit, meerderheid.

P N.

P. N.

Pneumatica, geeftkunde.

P. O.

Pochen, grootfpreeken.

Podegra, voeteubel boetjicht.

Poeder, stof / fyn stof.

Poedre de sympathie, stof van onderlingen trek /
stof van samenlyding.

Poëme, gedicht.

Pœnaal, straffelyk / strafwaardig.

Pœne, straf.

Pœnitent, boetvaardige.

Pœnitentie, berouw / leedwezen / bekeering /
boetvaardigheid / boete.

Pœniteren, berouwt hebben.

Poëfie, dichtkunſt.

Poët, dichter / rymer / ryndichter.

Poëtiferen, dichten / ryndichten.

Poignard, een dolk.

Poinſon, haarpotem / haarkzuller.

Point, punt / ſtip / ſpits / ſcherpte.

Point, verhandelſtuk.

Police van Aſſurantie, verzekerbzyef.

Poliëren, ſchaaven / eſſenen.

Polygamie, veeltopſchap / veelrhuutolgt.

Polysten, ſlypen / gladmaaken.

Poliet, net / glad / geſleepen / beſchaaft.

Polis, verzekerbzyef.

Politesſe, heugheid / zinnlykheid van zeden.

Politica, burgerkunde / burgerheerſching / burger-
heerſchkunde / ſtaatkunde.Politieq, burgerlyk / burgerheerſchig / ſtaatkun-
dig / arg / liſtig.Politicus, ſtaatkundige / ſchzandere / doozſleepe-
ne in de zaaken van 't gemeenebeſt.Politie, burgerſchap / burgerlyke regering / bur-
ger.

gerheerschappn / burgerstand / burgerheers-
sching / landbestiering / staatsbestiering.

Pollicitatie, belofte.

Polliciteren, belooven.

Polluëren, besmetten / beblefiken.

Pollutie, besmetting / beblefking.

Pols, filop / slan / klopping / aderslag.

Poltron, fielt / guit / bloodhart / guit.

Pomade, welriekend smeersel.

Pompe, pacht / pzaal.

Pompeux, pachtig.

Ponderatie, weeging / overweeging.

Pondereren, overweegen / weegen.

Pondereux, gewichtig.

Poneren, stellen / zetten.

Pontificaal, pauslyk / pziesterlyk / herkhooftlyk.

Pontons, blikken of koperen bzuggen.

Popelsy, geraaltheid.

Populair, gemeenzaam / flechtachtig / vollyk.

Populieren, bebouwen.

Populeux, volkryk.

Port, haven / bzenglooit.

Portant, schpaagbeeld / bzaagbeeld.

Portatif, bzaaglyk / bzaagbaar.

Porteren, bzaagen / bzengen.

Portie, deel / gebede / aandeel.

Portier, deurwachter.

Portrait, afbeeldfel.

Poseren, zetten / stellen.

Positie, stelling / stand.

Positif, gesteld / stellig / klein bzgel / windspeel-
tuig.

Possefeur, bezitter.

Possefie, bezit / bezitting.

Possefif, bezittend.

Possefoir, bezittelyk.

Pos-

Posfibel, mooglyk.

Posfibiliteit, mooglykheid.

Posfideren, bezitten.

Post, renbode.

Postfcriptum, P. S. nafchryft.

Posteriteit, nakomelingschap / afkomst.

Postille, kortte uitlegging / verflaaring.

Postillion, vriedzaager / vriezobervzenger.

Posthumus, naboooreling / boezemweeze.

Postponeren, nafstellen / achterstellen.

Postpositie, nafstelling / achterstelling.

Postulatie, afeifching / afvozdering / verzoekt.

Postulant, eifcher / afeifcher / verzoeker / vooz-
fpraak in rechte.

Postuleren, afcheiden / eifchen / afvozderen / be-
geeren / aanklaagen / befchuldigen.

Postuur, ftal / gefalte.

Potage, potfpuif.

Potent, magtig / vermogende.

Potentaat, geweldheer / magthebber / magtige /
moogenheid.

Potentie, vermogen / magt.

Pouder, ftof / fyn ftof.

Poudre de fymptie, ftof van famenlyding /
ftof van onderlingen trek en gemeenfchap.

Pourfuite, verbolg / nabolging / verbolging.

Pourtrait, afbeeldfel / fchilderzy.

Poufieren, aanftouwen / aandzyben.

Pover, arm / gebzeftig.

P R.

Practijk, bewerking / handzrey / uitwerking /
ofterwind / oefening / liiftaartigheid.

Practiferen, in 't werk fteffen / uitwerken / be-
werken / ofterwinden / goen.

Practizyn, bewerker / uitwerker / rechtvoozde-
raar / rechtsoeffenaar.

Prag-

- Pragmaticus**, rechtspleeger / betrekker.
Praxis, raad / doening / oefening.
Prealable, vooral / eerst / voorgegaande.
Prealablement, eestluk / vooral / vooraf.
Prebende, probe / inkomste / voordielgelven.
Preberen, verschaffen / uitreiken.
Prebitie, mitreiking.
Precario, ter bede / by vergunning / by toestaa-
 ning.
Precatie, bidding.
Precautie, voorsjoede.
Precaveren, voorsjoeden.
Precedent, voorgegaande.
Precederen, voorgeaan.
Precelleren, te boven gaan / mitninten / overtreffen.
Precept, gebod / leer / leerstuk.
Precepteur, meester / leermeester.
Preceptie, bevel / onderwijzing / gebod.
Precesseur, voorgeanger / voorzaat.
Precieux, kostelyk / dierbaar.
Precys, juist / stip / nauwgezet.
Precipieren, gebieden / bevelen.
Precipitant, haastig / voorsbarig.
Precipitantie, voorsbarigheid.
Precipitatie, oberpling / verhaastig.
Precipiteren, oberplen / oberstozten / van boven
 neberwerpen.
Precipitie, steilte.
Precognitie, voorskenntig.
Precesseur, voorgeanger / voorzaat.
Predefinieren, voorsbepaalen.
Predefinitie, voorsbepaaling.
Predernatie, voorsverboeming / voorsveroozbeeling.
Predemneren, voorsveroozbeelen / voorsverboemen.
Predestinatio, voorschikking / voorsbestemming /
 voorsbeschikking.

- Predestineren, voorschikken / voorschiften.
 Predicant, leeraar / preekster / voorzegger / ver-
 kondiger / uitroeper.
 Predicatie, voozleering / leerrede / preek / ver-
 kondiging / uitroeping.
 Prediceren, voozzeggen / verkondigen.
 Predictie, voozzegging.
 Preëminent, uitsteekende / voozuitsteekende.
 Preëminentie, uitsteekendheid / vooztreffelijkheid /
 uitstreek.
 Preëmineren, voozuitstrecken / uitstrecken / ober-
 treffen.
 Prefatie, voozrede.
 Prefect, overhyet / dzogst / oppervoogd.
 Prefecture, dzogstschap / oppervoogdschap.
 Preferentie, voozdeel / voozdeeling / vooztrek-
 king / vooztogt / voozgang.
 Prefereren, voozdeelen / vooztrekken / meer ach-
 ten / voozstellen.
 Preficiëren, overstellen.
 Prefigeren, voozhechten / voozbepaalen / voozbe-
 stemmen.
 Prefinitie, voozbepaaling.
 Prefix, voozgehecht / voozbestemd.
 Prefixie, voozhechting.
 Pregnant, dzingende / wigtig.
 Prehenderen, gypen / vangen / vatten / aan-
 tasten.
 Prehensie, gyping / vatting / vanging / aantaf-
 ting / vangenis.
 Prejudiciabel, schadelyst / hinderlyst.
 Prejudicie, nadeel / voozvoozdeeling / voozvoozdeel /
 achterdeel.
 Prejudiceren, beschadigen / voozvoozdeelen.
 Prelaat, herftvoogd.
 Prelatie, voozstelling / bobenstelling / voozzetting.
 Pre-

- Prelature *kerkboogby.*
 Prelegaat, *voorzuitmaking / voorzef.*
 Prelegateren, *voorzuitmaaken.*
 Preliminair, *voorzuitgesteld / voorafgaande.*
 Preludium, *voorzpel.*
 Prematuur, *onryp / ontudig / zeer vzoeg.*
 Premeditatie, *voorzbedenking / voorbepeinzing.*
 Premediteren, *voorzbedenken / voorbepeinzen.*
 Premie, *wedde / loon / vzoeg / vereering / verzekergeld.*
 Premiëren, *beloonen / vereeren / begiften.*
 Premisen, *voorzendingen / voorafzendingen / voorafgaande stellingen.*
 Premitteren, *voorzenden / voorheenzenden / voorafzenden / voorstellen.*
 Premoneren, *te hooren vermaanen.*
 Premonitie, *voorzbermaaning / waarschuwing.*
 Prenotie, *voorzkennis.*
 Prenunciatie, *voorboodschapping / voorfpelling.*
 Prenunciëren, *voorboodschappen / voorfpellen / voorzeggen.*
 Preoccupatie, *voorkoming / vooropening.*
 Preoccuperen, *voorkomen / voorzinnemen / voorbezitten.*
 Preordinatie, *voorzbeschikking / voorzschikking.*
 Preparatie, *toereeding / voorbereiding / gereedschap / gereidsfel.*
 Preparatoir, *toereedelpk / by voorraad / voorbereidend.*
 Prepareren, *toereeden / voorbereiden.*
 Preposeren, *voorzstellen.*
 Prepositie, *voorzstelling / voorzetting.*
 Preposteratie, *verkeerdboening.*
 Preposterè, *verkeerd / 't achterste voor.*
 Prerogatif, *voorzdeel / voorrecht / voorzrefteghheid.*
 Presbyter, *ouderling.*

- Presbyteriaal, ouderlingachtig / ouderlingstaam-
 lyk.
 Prescientie, voortweetenſchap / voortweetenheid.
 Prescriberen, voorschryven / bevelen.
 Prescript, voorschrift.
 Prescriptie, bevel voorschryving / verjaaring.
 Present, tegenwoordig / geſchewt.
 Presentabel, aanzienlyk.
 Presentatie, aanbieding / overhoeding.
 Presenteren, aanbieden / overhoedig zyn.
 Presentie, tegenwoordigheid / byzyn.
 Preservatie, verhoeding / bewaaring.
 Preservatif, behoedig / bewaarende.
 Preservatoir, voorhoedende / bewaarende.
 Preserveren, behoeden / behouden / beschutten /
 bewaaren.
 Preses, President, voorzitter / voorzittende / op-
 perste voorzitter / raadshoofdman / opperste /
 hoorste.
 Presidentie, voorzitting.
 Presideren, voorzitten.
 Presidiaal, voorzittig / opperhoofdig.
 Presomptie, zie presumpcie.
 Presant, bringend.
 Presentiment, voorgevoel.
 Preseren, drukken / dringen / drukken / voort-
 drukken.
 Prestantie, overtreffing.
 Prestatie, volvoering / volbrenging.
 — Van evictie, uitwinningsbevoering.
 — Van indemniteit, schadelooshouding.
 Presteren, betoonen / te weegbrengen / volvoeren /
 bewyzen / volbrengen / nakomen / doen.
 Presumeeren vermoeden / waanen.
 Presumptie, of

Pre-

- Presumtie, vermoeding / waan / laatdunktheit / waanvermoeding.
 Presumtief, vermoedelyk / denklyk.
 Presumtieve succesleur, waarschynlyke / of naaste opvolger.
 Presumtueux, verwaand / vermeetend / laatdunkend.
 Presupponeren, vast stellen / vooz heen bedingen / voozonderstellen.
 Presuppositie, vaststelling / voozbeding / voozonderstelling.
 Pretendent, binger / die ergens naar staat.
 Pretenderen, vereischten / voozwenden / vozberen / voozgeeven / afvorderen / voorszpannen / voorzhangen / voozstrekken.
 Pretensie, vereischting / voozwending / vozbering / eisch / voozgeving.
 Preteritie, voozdygaaning.
 Preteriëren, voozdygaan.
 Pretermisfie, achterlaating / vergeeting / verzuiming.
 Pretext, deksel / voortwending / voozgeving / schyn.
 — Onder pretext, tot een dekmantel / onder voortwendfel.
 Pretieux, kostlyk / tierbaar.
 Preuve, proef / betouf.
 Prevaleren, overtreffen / te hoben gaan / hoben, dyphen / van meerder waarde zyn / sterker zyn / de oberhand hebben.
 Prevaricateur, overtreeder / vergryper / thoozydige bediener.
 Prevaricatie, overtreeding / vergryping.
 Prevariceren, te buiten gaan / zich vergryppen.
 Preveniëren, voozkomen.
 Preventie, voozkoming.
 Previderen, voorzien.
 Previsie, voozziening

- Prevoost, zedestraffer / tuchtvoogd / tuchtmeeſter /
 hode / doſt / geweldige.
 Primaat, opperſterkvoogd / eerſtheid / opperhoof-
 digheid.
 Prima plane, voltallig hoofdmangrot.
 Primitif, eerſte / eerſteling / oorzijonglyk.
 Primo, eerſt / ten eerſten.
 Primogeniture, eerſtgeborenſchap / eerſtgeboorte.
 Prieur, Principiant, beginner.
 Prins, voſt / landvoogd.
 Principaal, voozneemſt / vooznaamſt / zaakſwel-
 dige / voornaamſte ſchuldenaar / hoofdſchul-
 denaar.
 Principale debiteur, zaakſweldige ſchuldenaar.
 Principe, beginſel.
 Prioer, eerſte / overſte.
 Prioriteit, voozrang.
 Priſatie, waarbeering / op pryſ ſtelling.
 Priſe, batting / grouping / ueening / pryſ / ver-
 oberling.
 Priſe de corps, gebangemeeming / batting / recht
 op ſemandſ perſoon.
 Priſeren, waardeeren / ſchatten.
 Privaat, afgezonderd / byzonder / kaſihuiſ.
 Privatie, ontneeming / ontbeering / berooving.
 Privatif, beroofdelyk.
 Privé, byzonder / ſlecht / gemeen.
 Priveren, ontneemen / ontzetten / berooben.
 Privilegie, voozrecht / handveſt / vrydom.
 Privilegieren, voozrecht geeven.
 Pro anno, vooz een jaar.
 — Contant, vooz gereed geld.
 — Rato, naar gelange / naar gerade / naar be-
 hoorste / naar aandeel.
 Probabel, bewyſlyk / waarschynlyk.
 Probabiliteit, bewyſlykheid.

Pro-

Probatie, **beproeving** / **betonzing** / **proef** / **proeving**.

Proberen, **beproeven** / **voor goedkeunen** / **beluizen**.

Problematik, **betwistbaar** / **onzeker** / **onbepaald** / **twyfelachtig**.

Probleme, **leerbeeld** / **vraagstuk** / **werkstuk** / **vertoog** / **voorzstel**.

Procederen, **voortgaan** / **voortbaaren** / **dingen** / **pleiten** / **bevoorzeren** / **voorliomen** / **dingtaal voeren**.

Procederende perfoonen, **dingliiden**.

Procedure, **voortgang** / **dingtaal** / **pleichandel** / **bepleiting**.

Proces, **gebing** / **twistzaak** / **rechtsplicing**.

Procesfie, **omgang** / **voortkomst**.

Proclamatie, **uitroep** / **afkoudiging**.

Proclameren, **uitroepen** / **omroepen**.

Procreatie, **teeling** / **voortteeling** / **voortbrenging**.

Procreëren, **teelen** / **voortteelen** / **voortbrengen**.

Procuratie, **voorzorg** / **volmagt** / **last** / **magt of volmagt brief**.

— Ad lites, **last** / **om een geding te vervolgen**.

— Ad negotia, **last** / **om alle zaaken buiten de rechtbank te verrichten**.

Procurator, **gemagtigde** / **pleitbezorger** / **volmagt** / **gedingbezorger**.

Procureren, **bezorgen** / **voorzorgen**.

Procurer, **bezorger** / **pleitbezorger** / **taalmán** / **gevolmagtigde** / **voorzorger** / **gedingbezorger** / **pleitbezorger**.

Procurer generaal, **algemeen bezorger** / **'flandrs gedingbezorger**.

— Van justitie, **gerechtabezorger**.

Prodigaal, **kwistig**.

Prodigaliteit, **kwisting**.

Prodige, **beurbrenger** / **kwistgoed** / **wanderteken** /

Prodigeren, **verkwisten** / **verdoen** / **voorzbrengen**.

- Prodigeux, wanschjapen / wonderbaarlyk.
 Produceren, voortbrengen / verlenen / uitrekken.
 Product, uitkomst / 't voorgebragte.
 Productie, voortbrenging / uitrekking.
 Produisant, voortbrenger.
 Profaan / onheilig / wereldsch / godloos / ongodsdienstig.
 Profanatie, ontheiliging.
 Profaneren, ontheiligen / ontwyden.
 Profeet, zie Propheet.
 Profecye, zie Prophetie.
 Profereren, uitspreken / uiten / voortbrengen.
 Profes, die eene vloogtergelofte heeft gedaan.
 Profesie, belydenis / voorgeving / betrachtting.
 Profesie, beroep / neering / handteering.
 Profesor, hoofdleeraar / opperleeraar / hoogeschoolmeester / hoogleermeester / landsleeraar / oppermeester / opperleermeester.
 Profeteren, zie Propheteren.
 Profetie, zie Prophetie.
 Profijt, voordeel / winst.
 Profil, omtrek / omkring.
 Profitabel, voordeelig.
 Profitefen, vorderen / winning doen / winnen / beloven.
 Profligatie, nederflaaning / nedertwerping.
 Profligeren, nederflaan / nedertwerpen.
 Profluctie, voortbloeiing.
 Proflueren, voortbloeien.
 Profuge, toeflugt / voorflugt.
 Profugie, kwijsing / verplenging.
 Profugieren, toeflugten / toeflugt nemen.
 Profund, diep.
 Profunderen, uitgieten / verplengen.
 Profusie, kwijsing / verplenging.
 Progeneratie, voortteeling.

Pro-

- Progenereren, voortteelen.**
Progenie, geslacht / afkomst.
Prognosticatie, voorsiening / voorspuiding / voorspelling / voorspelling.
Prognostiqueur, voorspeller.
Prognostiqueren, voorsiening hebben / voorspuiden / voorspuidigen.
Programma, bestendmaking eener aanstaande openbaare redevoering.
Progredieren, voortgaan.
Progres, Progressie, voortgang.
Prohiberen, verbieden.
Prohibitie, verbod / verbieding.
Proje, buit / roof.
Project, voorswerp / ontwerp.
Projecteren, voorswerpen / ontwerpen / wegswerpen.
Projectie, wegschieting.
Projiceren, wegschieten / voorschieten.
Prolatie, voortbrenging.
Prolix, wydloopig.
Prologe, voortreden.
Prolongatie, verlenging.
Prolongereren, verlengen.
Promenade, wandeling.
Promissie, belofte / toezegging.
Promittent, beloober.
Promitteren, toezeggen / belooven.
Promotie, bevoordering / voortzetting.
Promoteur, aandrijver / bevoorderaar.
Promoveren, bevoordenen / voortzetten.
Prompt, vaardig / gezwind.
Promptitude, vaardigheid.
Promulgateur, verkondiger.
Promulgatie, verkondiging.
Promulgeren, verkondigen.
Prononciatie, uitspraak / uitspraak.

Pro-

Prononciëren, uitspreken.

Pronosticqueren, zie Prognostiqueren, &c.

Propagatie, voortplanting / uitbreiding / voort-
spruiting / verbreiding.

Propageren, voortplanten / voortzetten.

Proper, klein / dun / net / eigen.

Propheet, gods tolk / voorbode / voorzegger /
verstandiger / voorspeller.

Propheteren, voorzeggcn / waarzeggen / preeken/
voorboodschappen.

Prophetesse, voorzeggere^s / voorzegster.

Prophetie, voorzegging openbaaring / voorbooding /

Propice, goedgunstig / toegedaan.

Propinquiteit, nabijheid.

Proponent, voorsteller.

Proponeren, voorstellen / voorhouden / voortzetten.

Propoost, voorneemen / voorhebbing / gesprek.

Proportie, evenredensheid / gelykmaatigheid / even-
bedeeling / evenmaatigheid.

Proportioneel, evenredig / gelykmatig.

Proportioneren, evenredigen / vergelyken.

Propos, rede / gesprek.

Proposeren, voorstellen.

Propositie, voorstel / voorstelling.

— Van erreur, voorstel van een misflag in een
getuigde.

Proprietaris, eigenaar.

Proprieteit, eigenschap / eigendom.

Propugnateur, voorvechter / voorstander.

Propugnatie, voorvechting / bescherming / voor-
staaning.

Propugneren, voorvechten / voorstaan.

Propulsieren, voortdruiven / te rug druiven.

Propulsie, voortdrijving.

Pro rato, naar gelange / naar gerade / naar be-
hoorte / naar aandeel.

Pro-

- Prorogatie, uitstel / verlenging / uitstrekking / opschorting.
 — Van jurisdictie, overgifte van rechtsdwang.
 Prorogeren, verlenen / uitstrekken / verschuiven / opschooten.
 Proscinderen, afsneden.
 Proscriberen, verbannen.
 Proscriptie, ban / verbanning.
 Prose, rymloos / onberymd / oarpm / in proza.
 Prosecutie, vervolging.
 Prosequeren, vervolgen.
 Prospect, uitzigt.
 Prospectie, uitziening.
 Prospectif, uitzigtig.
 Prospereren, welvaren / veroveren.
 Prosperiteit, boozspoed / welvaart / boozspoedigheid.
 Prospiceren, boozzien / uitzien.
 Prostratie, nederwerping.
 Prostreren, nederwerpen.
 Prostitueren, verontschamen / gemeenmaaker / tot schande blootstellen.
 Prostitutie, verontschaming / gemeenmaking.
 Prostratie, nederwerping.
 Protectie, schut / beschut / bescherming.
 Protecteur, beschutter / beschermcr / schutsheer.
 Protegeren, beschermen / beschutten.
 Protest, boozbetuiging / weder spraak / aantuiging / afstopping / verwerving / tegengetuiging beklag / rechtbewaaring / rechthoudings boozbeding.
 Protestant, tegenspreker / tegenbetuiger / vrgbetuiger.
 Protestatie, tegenspraak / onschuldтуiging / betuigkennig / vrgbetuiging / rechthoudersboozbeding.
 Protesteren, boozttuigen / weder spreken / verwerv
 Pen /

pen / aantuigen / aankondigen / betuigen / recht
 bewaaren / afluipzen.

Protexie, schut / beschut / bescherming.

Protocol, schryfboek / klabbboek / schryfrol.

Protocolleren, te boek stellen.

Prouffit, zie Proffijt.

Provent, inkomst.

Provenue, inkomst.

Proverbe, spreekwoord / spreekwoord / spreek /
 byspreek.

Proviande, voorraad.

Provident, voorzienig.

Providentie, voorzienigheid / voorzigt.

Provideren, voorzien.

Provinciaal, landschapst.

Provinciale raad, landzaatige raad / landschap
 raad / landraad.

Provincie, landschap / wingewest / verheerd land-
 schap.

Provisie, voorziening / voorraad.

Provisie, makelaars loon.

— Van namptissement, handbulling.

Provisioneel, by voorraad / middelenloos / onder-
 tuschen.

Provocatie, uitdaaging / pozing / beroep / hoo-
 ger betref.

Provoqueren, Provoceren, uitdaagen / pozen /
 beroepen / uitheschen / boez hoog recht roe-
 pen.

Prudent, voorzigtig.

Prudentie, voorzigtigheid / bedachtzaamheid.

P S.

Pfalm, zanglied / snaargezang.

Pfalmist, snaarzanger.

P U.

P U.

- Publicatie, afkondiging / verbeurdmaaking / openbaarmaaking.
- Publiceren, afkondigen / aflezen / openbaar maken / verkondigen / verbeurdmaaken.
- Publijcq, openbaar / gemeen.
- Publicque functie, openbaare bediening / openbaar ampt.
- Pudicq, schaamtelyk / schaamachtig / eerbaar.
- Pudicitie, schaamte / kuischheid / eerbaarheid.
- Pueril, kinderlyk.
- Pueritie, kindsheid.
- Pulluleren, opschieten / uitspruiten.
- Pulpit, lessenaar
- Pulver, stof / buskruit.
- Pulveriferen, vermorselen / stof maaken.
- Punct, stip / hoofddeel.
- Punctie, steeking.
- Punctuatie, aftekening.
- Punctueel, geschiktelyk / net.
- Punctuëlyk, van stuk tot stuk / strikt / juist / bestiptelyk.
- Punctuëren, afteekenen / afstippen.
- Punieren, straffen.
- Punisabel, strafbaar.
- Punitie, straffing.
- Pupil, leerz.
- Pupillariteit, onmondigheid / minderjarigeit.
- Puriteit, zuiverheit.
- Puritein, zuiver / zuivergeest.
- Purgatie, Purge, zuivering / ontschuldiging / builzuivering / zuiverbrankje.
- Crimineel, daagbrief / om zich te ontschuldigen van een aangedichte misdaad.
- Purgeren, zuiveren / loozen / reinigen / ontschuldigen / verschoonen.

Pu-

Purificatie, reiniging / zuivering.

Purificeren, zuiveren.

Purulent, etterig.

Pusillaniniteit, liekmoedigheid / slaphartigheid.

Putatif, achtender wys / vermèenlyk.

Putein, hoer.

Putrefactie, verrotting.

Putrifieren, verrotten.

Puur, zuiver / helder / rein / onschuldig.

Pygmeen. dwergjes.

Pyramidaal, spijftoeloopeude.

Pyramide, grafnaald.

Q U A.

Q U adraat, vierkant / vierhoek.

Quadragesime, vasten / veertigdagse
vasten.

Quadrant, vierde deel van een siring.

Quadrature, vierkanting / vierkantmaking van
iets.

Quadreren, vierkant maaken / voegen / passen.

Quadruplicatie, verbubbeling / verbubbeldmaa-
king / viervoudigmaaking.

Quadrupliceren, viervoudig maaken / tweede na-
weer doen.

Quadruple, verbubbeld / viervoudig.

Quadruplicq, naweers bevestiging / tweede naweert.

Qualificatie, hoedaniging / hoedanigmaaking /
eernaamgeving.

Qualificeren, hoedanig maaken / tytel geven /
bevoegen.

Qualificeert persoon, man van aanzien en staat.

Qualiteit, aanzien / hoedanigheid / gedaante /
staat / waardigheid.

Quan-

Quantiteit, grootheid / menigvuldigheid / menigte /
hoegroothheid.

Quaranteine, veertigdaagsche vasting / afzonde-
beringtyd.

Quart, vierde deel.

Quartaal, een vierendeel jaars.

Quartein, derdenaagsche koozts.

Quartier, vierde deel / wyk / gewest / lysagenade /
lofsing.

Quartiermeester, wykmeester.

Quatertemper, viergety.

Q U E.

Querele, geklag / beklag / klagt.

Querelle, krakkeel.

Querelleren, krakkeelen.

Querelleux, krakkeelig / twiſtig.

Quereren, beklaagen / klaagen.

Questeren, verzoeken / opzoeken.

Questie, geschil / vzaagstuk / voozstel.

Questioneren, ondervzaagen.

Q U I.

Quidam, ſkwant / vent.

Quid pro quo, 't een vooz 't ander / wat vooz dat.

Quiësceren, beruſten / ruſten.

Quiëtude, geruſtheid.

Quinquanelle, vyfjaarig uitstel.

Quintal, een centener / honderd pond gewigt.

Quintesfentie, de hoogste kragt / het finste /
zuiverste van iets.

Quitantie, kwoyting / kwoytwyſef / kwoytschelding /
kwoytingwyſef.

Quiteren, kwoyten / verlaaten / ontslaan / kwoyts-
schelben.

Q U O.

Quohier, rekenboek / register.

Quote, aandeel / maal / werf.

Q

Quo

Quoteren, aantekenen / tekenen.

Quotient, de uitkomst.

Quotifatie, schatting.

Quotiferen, schatten / aandeel eischen / aandeelen.

R A.

RAar, zelden / vl / dum / zeldzaam / ongemeen.

Rabat, afkorting / afflag / ook, een bes.

Rabatteren, afkorten / afflaan.

Raccommoderen, herstellen / herstellen / weder in orde brengen.

Race, afkomst.

Racine, wortel.

Raconteren, vertellen.

Racotreren, vermaaken / herstellen / vernieuwen.

Radiatie, straling.

Radicaal, wortelig / geworteld / oorspronkelijk.

Radiceren, wortelen / inwortelen.

Radieus, glinsterende.

Raffineren, zuiveren.

Ragouts, opstooftels / sterk gekruide / eetlust berekkende souzen of sauzen.

Raieren, uitschrijven / uitdoen / doorstrabben / doorhaalen.

Raillant, gekkende / boertende / spottende.

Railleren, gekken / boerten.

Raillerie, gekken / boert.

Railleur, spotter.

Raisonnabel, redelijk.

Raisonnement, redeverren.

Ramasferen, vergaderen.

Rampart, wal.

Rang, rei / orde / ryg / slag / stand.

Rangeren, in orde schrijven / wijzen.

Rantzoen, verlossing / verzoening / brandschatting.

Rant-

- Rantzoeneren, lossen.
 Rapaciteit, roofachtigheid.
 Rapiamus, ongelmoes.
 Rapide, snel / snelloopend / gezwind / schielijk.
 Rappel, herroeping / wederroeping.
 Rappelleren, wederroepen.
 Rappier, schouwdegen.
 Rapport, aanzoeging / overbragt / verslag / bericht.
 Rapporteren, aanzeggen / overbragen / verslag doen / aanzagen / overbrengen / bericht brengen.
 Rapporteur, overbringer / overbrager / verhaaler.
 Rapsodie, mengelmoes.
 Rapt, schaafting / roof.
 Rarefactie, verpling / verdunning.
 Rareficeren, verplien / verdunnen.
 Rariteit, zeldzaamheid.
 Rasen, vernielen / afschrijven / scheeren.
 Rate, behoorde / aandeel.
 Ratificatie, bekrachtiging / gestadiging / van waarde houden.
 Ratificeren, bekrachtigen / gestadigen / van waarde houden.
 Ratiocinatie, redeneering / redening.
 Ratiocineren, redeneren.
 Rationaal, redelijk.
 Rau actie, als men iets nieuws / of onvolprij eischt.
 Ravageren, rooving / vernieling / geweld.
 Ravage, rooven / plonderen.
 Ravalleren, sinken / zakken.
 Ravelijn, holtwerk / halve maan.
 Ravestisement, onderlinge maakling tusschen man en vrouw.
 Ravisant, verruflend / wonderlijk.
 Ravisfeur, roover / wegnemer.
 Ravisfement, verrufling.

R E.

Reaccusatie, tegenbeschuldiging / wederklagt.

Reaccuseren, tegenbeschuldigen / wederbeschul-
digen.

Realiseren, bestaan / in wezen zijn.

Realiteit, zaaklijkheid / daadlijkheid.

Reaudieren, herhooren / op nieuw hooren / we-
derhooren.

Reauditie, wederhooring / herhooring / overhoo-
ring / wederoverhooring.

— Verzoeken, is 't getuysde van den raads-
heer op de rolle zittende / verzoeken verhoor-
ring aan den vollen raad.

Rebel, wederspannig / wederhoorig / muiteling /
oproerige.

Rebelleren, wederspannig zijn / tegenspannen /
muiten.

Rebellie, wederspannigheid / muitery.

Rebours, averechts / verkeerd.

Recapitulatie, hoofddeeling / wederhaaling der
hoofdstukken / vertelling.

Recapitulieren, hoofddeelen wederhaalen / de
hoofdstukken vertellen.

Recederen, aarzelen / aftuiken.

Recenseren, overrekenen / optellen / narekenen.

Recentie, optelling / narekening / overrekening.

Recepisse, ontvangt / ontvangeel / kintontzief /
ontvangbekentenis.

Recept, ontvanging / inneemiel / inneemtzief / art-
senydzief.

Receptabel, ontvanglik.

Receptacle, begripplaats / vertrek / vertrek-
plaats / verblyfplaats / schuilplaats.

Receptie, ontvanging / inneeming / wederkz-
ging / wederneeming.

Reces, afscheid / uitstel / wederkomst.

Re-

- Recesferen**, in recht voordragen.
Recesie, afwaking / aarzeling / afstaaning /
 wechgaaning / afscheiding / dienzing.
Receyabel, ontvanglyk.
Recherche, onderzoek.
Rechercheren, onderzoeken / opzoeken.
Recidive, wedervallend / weerinftoetend.
Recipe, neem / ontvang / inweembziefje / artseng-
 bzief / ontvangning.
Recipiëren, ontvangen / aanneemen / wederkrygen.
Reciprocatie, weerkeering.
Reciproce, over en weer / van beide zyden /
 by beurten.
Reciproceren, weerkeeren.
Reciproque, wederzids / onderling / weerkeerig /
 heen en weer / over en weer.
Recisie, affnyding.
Recit, verhaal.
Recitatie, verhaaling / opleezing.
Reciteren, verhaalen / opleezen / opzeggen.
Reclamabel, wederroeplyk / wederfpraaklyk.
Reclamant, wederfpreker / tegenroeper.
Reclamatie, tegenroep / wederfpraak / wederroe-
 ping.
Reclameren, tegenroepen / wederfpreken / we-
 bereifchen.
Reclinabel, afbuiglyk.
Reclinatie, afbuiging / aftonking / neberlegging /
 neberbuiging / neberhelling.
Reclineren, afbuigen / afwijken / neberbuigen.
Recogneren, Recognosceren, erkennen / her-
 kennen / weder overzien / bekennen / belyden.
Recognitie, Recognoiffance, erkentenis / erken-
 ning / herkentenis / herkennis / weder over-
 ziening / belydenis.
Recollatie, wederbergelyking.

Recollement, overhooring / wederhooring / wederoverziening.

— Van rekening, herrekening.

— Van getuigen, als dezelve hunne geboorte getuigenis beëdigen.

Recolleren; overhooren / herhooren.

Recolligeren, weder erinneren / weder te binnen brengen.

Recommandabel, pypstyk / aanpypstyk.

Recommandatie, aanbeveling / aanpypzing / boozschyping / gebiedenis.

Recommanderen; aanbevelen / aanpypzen.

Recompens, vergelting.

Recompensabel, vergeltyk.

Recompensatie, vergelting.

Recompenseren, vergelten.

Reconciliabel, verzoenbaar.

Reconciliatie, verzoening / vereeniging / wedermaaking.

Reconcilieren, verzoenen / vereenigen.

Reconfortatie, vertroosting / versterking.

Reconforteren, versterken / vertroosten.

Reconvenieren, wederaankomen / weder tegenkomen / weder aanspreken / weder eisichen / tegenwisch doen / tegenwischen / wederontwischen / met recht wederaanspreken / wederomspreken.

Reconventie, wederaankomst / tegenkomst / weder aanspraak / weder eisiching / tegenwisch / wederrechtvoordering.

Recordatie, herdenking.

Recorderen, herdenken / gheugen.

Recours, toevlucht / hergang / wederloop.

Recouvrement, herovering / wederkyping / verhaaling.

Re-

- Recouvreren, heroveren / wederkrygen / ver-
haalen.
- Recreantie, wedervertzouting / toebertzouting.
- Recreatie, vermaak / verlusting / verberfching.
- Recreatif, vermaaklyk.
- Recredentie, toevertrouwing / vertrouwing / we-
dertrouwing.
- Recrëeren, vermaaken / verlustigen / verfraaten.
- Recruten, aangevozen soldaaten
- Rectificatie, rechtmaking / loutering / zuivering.
- Rectificeren, louteren / rechtmaaken.
- Rectitude, rechtheid.
- Rector, schoolvoogd / opperschoolmeester / bestierder.
— Magnificus, landschoolvoogd / hoogschool-
voogd.
- Recueil, verzaam / kort verhaal / versameling.
- Recueillir, insamelen / inoogsten / iets in 't
kort herhaalen.
- Reculeren, aarzelen.
- Recuperabel, wederkryglyk.
- Recuperatie, herovering / wederkryging.
- Recupereren, heroveren / wederkrygen.
- Recusant, onwillig / weigerend.
- Recusatie, weigering / wzaaking.
- Recuseren, weigeren / afslaan / wzaaken.
- Redacteur, samensteller / schryver.
- Redargueren, wederleggen / overtuigen / betog-
zen / overtreeden.
- Redargutie, wederlegging.
- Redemptie, verlossing / uykloop / aflossing.
- Redempteur, verlosser.
- Redevabel, schuldig / schuldbaar.
- Redhiberen, wedergeeven / wecromgeeven.
- Redhibitie, wedergeefing / wederovergeefing.
- Redhibitoir, wedergeeflyk.

- Redhibitoire actie, opspzaak van wederomgeeving van gekocht goed.
- Redigeren, maaken / stellen / schikken / in orde brengen.
- Redijt, herzegging / weerzegging / herhaling.
- Redimeren, verlossen / bykooopen / aflossen.
- Redintegratie, weder in 't geheel bzinging / herstelling.
- Redintegreren, weder in 't geheel bzingen / hervatten / herstellen / hermaaken.
- Redite, herzegging.
- Rediten, herzeggingen / weerzeggingen / herhaalingen.
- Reditus, wederkomst / inkomst.
- Redondatie, overbloeiing.
- Redonderen, overbloeten / herbloeien / te rug bloeien.
- Redoneren, webergeeven.
- Redoublement, verdubbeling.
- Redoubleren, verdubbelen.
- Redres, herstelling.
- Redresferen, herstellen / herschaffen.
- Redresfeur, hersteller / herschikster.
- Reducent, beroeper / die iemant van een uitspraak van goede mannen vooz 't recht trekt / herleider / weeromleider / afkozter / aftzeker.
- Reduceren, wederleiden / herleiden / te rechtbzingen / herbzingen / afkozten / aftzekken / van een uitspraak beroepen.
- Reductie, herbzinging / herleiding.
- Reduit, wachtburgken.
- Redundatie, overbloeiing.
- Redundabel, overbloeiht.
- Redunderen, overbloeien.
- Reduplicatie, verdubbeling.

Re-

- Redupliceren, verdubbelen / dubbelmaaken / twee-
voudig maaken.
- Reël, daadlyk / waarlyk / zaaklyk.
- Refactie, herdoening.
- Refectie, herdoening.
- Refectie, boeding / versciffing / verstelling / ver-
maaking.
- Referendarien, overbringers / verhaalers.
- Refereren, verhaalen / blyzengen / aandragen /
betrekken.
- Reficiëren, hermaaken / vermaaken / verstellen /
verberzichen / verheugen / verblyden.
- Reflecteren, verbuigen / ombuigen.
- Reflexie, verbuiging / weerflag / weerbuiging /
afkeering / wederfchyn.
- Reformant, beroeper / beroeper van klaaring.
- Reformateur, herbozmer / hermaaker.
- Reformatie, herbozming / zuivering / klaaring /
beroep van klaaring.
- Reformereren, herbozmen / zuiveren / herstellen.
- Reformereren, verzoeken door een hooger rechter
verbeterd te hebben het vonnis van een
laager rechter.
- Refractair, byzukvallig / overtzeeder.
- Refractie, waarfchouwing / verbzeking.
- Refrenabel, betoomlyk.
- Refrenatie, betooming.
- Refreneren, betoomen / beteugelen / byzibelen.
- Refresche, verberziching.
- Refrescheren, verberzichen.
- Refrigeren, weder opwyzen / weder opzabben /
hervatten.
- Refrigeratie, verkoeling.
- Refrigeratif, verkoelende.
- Refrigereren, verkoelen.

- Refrigneren, verhooren.
 Refriqueren, hervatten / op nieuw by de hand
 neemen / weder opzuipen.
 Refuge, toeflugt.
 Refuge, geflugt / toeflugt geuuenen / blugte-
 ling om den godsdienst.
 Refulgeren, wederfchijnen.
 Refunderen, vergeben / ophangen / wederber-
 fchaffen / gien / ftozen.
 Refus, weigering.
 Refuferen, weigeren / afflaan.
 Refutabel, wederleggh.
 Refutatie, wederleg / wederlegging.
 Refuteren, wederleggen.
 Regaal, koninglyk.
 Regalien, koningsrechten / hoogberchten / heer-
 fchaps voorrechten / koninggoederen.
 Regard, opzigt / aanzien / aanschouwen.
 Regarderen, aanzien / aanschouwen.
 Regeneratie, wederbaaring / wedergeboorte.
 Regenereren, wederbaaren.
 Regent, beftiezer / voogd.
 Regente, Regentes, beftiefter / voogdes.
 Regime, Regiment, beheerfching / beftier.
 Regiment, hoop kintgevolk / kintgebrude.
 Register, tafel / rol / bladwijzer / blaflert / fchift-
 warande / lufft.
 Registratie, opfchrywing.
 Registreren, opfchryven.
 Reglement, fchikking / richting / narichting.
 Regleren, fchikken / hoegen.
 Regneren, heerfchen / beftieren.
 Regredieren, te rug treden / agterwaarts gaan.
 Regres, verhaal / te rug tred.
 Regret, berouw.
 Regretteren, leedzagen / berouw hebben.

Re.

- Regulair, Regulier, geregeld / geschikt / regel-
 maatig.
 Reguleren, schikken / regelen / stieren.
 Rehabileren, weder herwaan maaken.
 Reine, koningin.
 Reine-mere, koningin weder.
 Reinviteren, wedermoedigen.
 Reiteratie, herhaaling.
 Reitereren, herhaalen / herbatten.
 Rei vindicatie, rechtsuitvoering / uitwinning /
 zaak's eigen aantal.
 Rejecteren, verworpen.
 Rejectie, verworping.
 Rejicieren, verworpen.
 Relacheren, verslappen / laten slippen / los-
 laten.
 Relas, verhaal / vertelling.
 Relais, postpaardhuis / wisselplaats van paar-
 den of honden.
 Relateren, vertellen / verhaalen / zyn wedervaa-
 ren zeggen.
 Relatie, vertelling / verhaal / onderling opzigt /
 betrekking.
 Relatif, betreklyk / opzigtlyk / verhaallyk / ver-
 telbaar.
 Relaxatie, lossing / ontslaaging / ontlossing / ver-
 spreiding / slaaking.
 Relaxeren, lossen / ontslaan / ontspannen.
 Relefaat, banneling / balking.
 Relegateren, wedermaaken / wederbespreken.
 Relegatie, banning / weder spreking / wederma-
 king.
 Relegeren, bannen / uitbannen / verbannen.
 Relevabel, wederophefflyk
 Relevatie, opheffing / wederopheffing.
 Relevementen, wederopheffingen.

Re-

- Releveren, opheffen / opbeuren / verheffen / ont-
 heffen / herstellen.
 Relictie, achterlaating.
 Relief, ophebe / opheffing / verligting / herstel-
 ling / herstellbrief / in 't geheel stelling.
 — tegens indebite verheffing, herstelling in zyn
 geheel tegens de onbehoorzlyke verkazging van
 een daagbrief.
 — — de indebite interjectie van de appellatie,
 herstelling tegen onbehoorzlyke inzenging des
 beroeps.
 — — de indebite exploitiering van de appellatie,
 herstelling in zyn geheel tegens de ontpdi-
 ge bekendmaking des beroeps.
 Relièvement, ontheffing / herheffing.
 Religie, godsdienst / godsdienstigheid.
 Religieux, godsdienstig / godsplichtig / geestlyk.
 Reliqua, overblyffel / overschot / oplegging van
 't schuldighblyffel.
 Reliquatie, schuldighblyving.
 Reliquien, overblyfsielen.
 Remarque, aanmerking.
 Remarqueren, aanmerken.
 Rembourseren, weer uitgeeven / weerbetaalen /
 verschieten / uitbestellen.
 Remedie, hulpmiddel / heelmiddel / tegenmiddel.
 Remedieren, heelen / geneezen / weder te recht brin-
 gen.
 Rememorieren, herdenken / weder verhoelen /
 erinneren.
 Reminiscentie, herdenking.
 Remis, Remisse, overzetting / overmaking.
 Remissibel, vergeefflyk.
 Remissie, vergifnis / vergeefing / verflapping /
 kwijtschelding / overluyzing.

Re-

- Remittent, ~~uifselbaars~~ ~~verweyzer~~ / ~~uifselbaars~~
te rugge zender.
- Remitteren, overzetten / overmaaken / ~~uifselbaars~~
den / wederzenden / vergeeven.
- Remonstrant, ~~vertooger~~ / ~~vertooncr~~ / aantwyzer.
- Remonstrantie, ~~vertoog~~ / ~~vertooning~~.
- Remonstreren, ~~vertooncn~~ / ~~vertoogcn~~.
- Remors, ~~uifnaaging~~ / ~~uifwoeging~~.
- Remotie, ~~uifschuifening~~.
- Removeren, ~~uifweeren~~ / ~~uifstwenden~~ / ~~uifwegneemen~~ /
~~uifverschuyben~~ / ~~uifweeren~~.
- Rempart, ~~wal~~ / ~~bolwerk~~.
- Remplaceren, ~~uifbullen~~ / ~~uifvbangen~~ / ~~uifweder~~ in
de plaats komen.
- Remueren, ~~uifroeren~~ / ~~uifbeweegan~~ / ~~uifroeren~~.
- Remunerateur, ~~uifbelooncr~~.
- Remuneratie, ~~uifbelooning~~ / ~~uifwederfchenking~~.
- Remunereren, ~~uifbeloonen~~ / ~~uifvergeelden~~.
- Rencontre, ~~uifontmoeting~~ / ~~uifbejegening~~ / ~~uifwederbaaring~~.
- Rencontreren, ~~uifontmoeten~~ / ~~uifbejegeeuen~~.
- Rendant, ~~uifrekeninghouder~~.
- Renderen, ~~uifgeeeuen~~ / ~~uifopbrengen~~.
- Rendevous, ~~uifvergaderplaats~~.
- Renegat, ~~uifverlochenaar~~ ~~uifzons~~ ~~uifgodsdienfts~~.
- Renfort, ~~uifversterking~~.
- Renforteren, ~~uifversterken~~.
- Renieren, ~~uifverlochenen~~ / ~~uifontkennen~~ / ~~uifverzaaken~~ /
~~uifverzweeren~~.
- Renommée, ~~uifvermaardheid~~.
- Renommeren, ~~uifvermaard~~ ~~uifmaaken~~ / ~~uifvermaaten~~.
- Renonceren, ~~uifontzeggen~~ / ~~uifopzeggen~~ / ~~uifverzaaken~~ /
~~uifafstaan~~ / ~~uifwederboodfchappen~~ / ~~uifverkondigen~~ /
~~uifverklaaren~~.
- Renonciatie, ~~uifontzegging~~ / ~~uifopzegging~~ / ~~uifafstaaning~~ /
~~uifverkondiging~~ / ~~uifverklaaring~~ / ~~uifwederboodfchap~~
~~ping~~.

- Generale renouciatie, algemeene afstand.
 Renovatie, vernieuwing.
 Renoveren, Renouvelieren, vernieuwen.
 Renunciatie, zie Renonciatie.
 Renvers, omkeer / omkachtiging.
 Renunciëren, zie Renonceren.
 Renverfaal-brieven, ontzachtigingsbrieven / tegen-
 blykthbrieven / wederbrieven.
 Renverseren, verkeeren / omkeeren.
 Renverlie, omkeering.
 Renvoy, verzending / wederzending.
 Renvoyeren, verzenden / wederzenden.
 Repanderen, storten / vergieten / verspreiden /
 verstoren.
 Reparabel, herstelbaar / vergoedbaar.
 Repareteur, vermaaker / versteller.
 Reparatie, vermaaking / vergoeding / hermaa-
 king / herstelling.
 Repareren, vermaaken / vergoeden.
 Repartieren, verdeelen.
 Repartitie, deedeeling / aandeel / verdeeling.
 Repasieren, weder doorgaan.
 Repatrieren, naar 't vaderland keeren.
 Repelleren, verbijzen / te rugge duwen.
 Repeteren, verhaalen / wederhaalen / wederreisichen.
 Repetitie, herhaaling / verhaaling.
 Repignoratie, pandlossing.
 Repignoreren, pandlossen.
 Repletie, verbulling.
 Kepleren, verbullen.
 Replicate, antwoordlyk / weerbouwlyk.
 Replicatie, ontbouwning / herbouwning / herhaa-
 ling / tegendeel / tegenmeer / wederantwoord.
 Repliceren, wederzeggen / wederantwoorden / te-
 genmeeren / tegenweer doen / wederleggen /
 ontbouwen / verbouwen.

Re-

- Replijq, wederzegging / wederantwoord / ver-
 antwoording / tegenweer.
 Reponderen, antwoorden / beantwoorden / ver-
 antwoorden.
 Reponeren, herstellen / wederstellen / tegenstellen.
 Repoo, rust.
 Reposeren, rusten / verpozen.
 Repousseren, te rug drjven / verstooten.
 Reprehenderen, berispen / bestraffen.
 Reprehensibel, berispelijk.
 Reprehensie, berisping / bestraffing.
 Represalie, wederneeming / schaambeverffing /
 vergelding op zju wyand.
 Representatie, vertooning / plaatsbulling / ver-
 tegenwoordiging.
 Representeren, vertoonen / plaatsbullen / verbecl-
 den / afbeelden / vertegenwoordigen.
 Reprimende, bestraffing / bestraffing.
 Reprimenderen, bestraffen / doorstryken / bekeien.
 Reprimeren, bestraffen / bestraffen.
 Reprise, herbaruing.
 Repriseren, beschaffen.
 Reprobafie, verwerping / tozaaling / verfpuiting.
 Reproberen, verwerpen / wzaaken.
 Reprochabel, verworpen.
 Reprochant, verwyter / getuigen tozaaker.
 Reproche, berisping / verwyrping / getuigentozaa-
 ling / laating.
 Reprocheren, berispen / verwyten / getuigen-
 tozaaken / onder den neus wryuen.
 Reproductie, wederboortbrenging.
 Reproduceren, wederboortbrengen.
 Repromissie, wederbelofte / tegenbelofte.
 Repromitteren, weder / ofte tegenbelooben.
 Reprouveren, wzaaken.
 Republijcque, gemeenebest / gemeenteftaat.

— Res

— Res publicque, — res private, algemeen / byzonder belang.

Repudiabel, verstootlyk.

Repudiatie, verlaating / verstooting / echtbeëiking.

Repudie, verstooting / echtscheiding / echtbeëik / trouwbeloftbeëiking.

Repudiëren, verstooten / verlaaten / echtbeëiken.

Repugnant, tegenstypdig.

Repugnantie, tegenheid / tegen of weerstreebigheid.

Repugneren, beërchten / tegenstypden.

Repuls, afflag / weigering.

Repulsie, verbijping / afweering.

Reputabel, achtbaar.

Reputatie, achting / achtbaarhejt.

Reputatieus, achtbaarlyk.

Reputeren, achten / weder opdenken / herachten.

Requerant, verzoeker.

Request, verzoek / verzoekschrift / smeekbrief of schrift.

Request civil, heusch verzoek.

Requesteren, verzoeken.

Requirant, eischer / verzoeker / begerer.

Requirereren, verzoeken / eischen / vereischen / naarstlyk zoeken.

Requisit, vereisch / 't verzochte / 't begerde.

Requisitie, verzoek.

Requisitoriaal, verzoeking / verzoekende.

Requisitorien, verzoekzieden / verzoeking.

Rescindere, afsnyden / afbeëken / vernietigen.

Rescisie, afsnyding.

Rescontre, ontmoeting / wederbaaring / bejegening.

Rescontreren, ontmoeten / wederbaaren / afrekenen / bereffenen.

Rescontre-boek, maandboek.

Rescriberen, antwoorden / wederstryven.

Rescript, rechtverzoek / antwoord.

Re-

- Rescriptie, schrift / wederbeschijving / antwoord.
 Reseceren, assipen.
 Resentieren, gevoelen / betaald zetten.
 Resentiment, gevoelen / gevoeligheid.
 Reservatie, behouding.
 Reserve, voorbehouding.
 Reserveren, behouden / voorhouden / voorbehou-
 den / bewaaren.
 Resico, gevaar.
 Resident, verblijver / plaatshouder.
 Residentie, verblijf / verhouding / zitting / wooning.
 Resideren, verblijven / verhouden / zitten.
 Resignatie, overtopping / verligting / overlaating.
 Resigneren, overtoppen / overlaaten.
 Resiliëren, te rug springen.
 Resipiscentie, boetvaardigheid / bekeering.
 Resistentie, weerstand / tegenstand.
 Resisteren, weerstaan / tegenstaan.
 Resistibel, weerstaanlijk.
 Resolubel, ontlosselijk.
 Resolut, onbetueterd / lustig / vrypostig.
 Resolutie, voorneming / opzet / besluit / ontlos-
 sing / ontbinding / ontspanning / verolieting /
 versmelting.
 Resolveren, voornemen / besluiten / ontlossen /
 ontbinden.
 Resonantie, klankluiding / weerklank.
 Resort, bestel / fiabeling / strekking / onderhoo-
 ring / rechtsban.
 Resorteren, gehoozen / onderhoozen.
 Respect, ontzag / gezag / aanzien / opzigt / eer-
 biedenis.
 Respecteren, eerbieden / ontzien / eerbewozen.
 Respectif, onderling / opzigtig / bijzonder / by-
 zonderlijk.
 Respijt, uitstel / tdbgunning.

Re-

- Respiratie, aasfemhaling.
 Respireren, aasfemhaalen / abruusfchappen.
 Respondant, antwoozder.
 Responderen, antwoozden / verantwoozden / aan-
 passen / gefult zun / oboereenfoomen.
 Responsabel, verantwoozbelgft.
 Responfie, antwoozd.
 Resfentieren, gevoelen / betaald zetten.
 Resfentiment, gevoelen / gevoeligheid.
 Resfort, dryfveer / geheim middel / gebied / rechtg-
 gebied.
 Resfource, hulpmiddel / hoop tot rebbing of uit-
 komft.
 Rest, oboersfhot / 't oboerige.
 Restabiliëren, weder oprechtten / herftellen.
 Restablifement, wederoprechting / herftelling.
 Restant, oboersfhot / oboerfchuffel.
 Restauratie, oprechting / wederoprechting / ver-
 nieuwing.
 Restaureren, oprechtten / wederoprechtten / her-
 ftellen / vernieuwen.
 Resteren, oboerblyben / oboerfchieten.
 Restipulatie, wederbeloofing.
 Restipuleren, wederbelooben / tegenbelooben.
 Restitueren, herftellen / wedergeeven.
 Restitutie, herftelling / wedergeefing / vergoefing.
 Restoir, oboersfhot / oboerfchuffel / vergoefing / we-
 dergeefing.
 Restrict, verknocht.
 Restrictie, verband / inbinding.
 Restrictien, inbindingen / oofst inbanden.
 Restringeren, inpringen / intrekken.
 Refultatie, weerspringing / opfpring / opftand /
 ontftaaning.
 Refulteren, weerspringen / opspringen / ontftaan /
 ontfpringen.

Re-

Resumeren, herhaalen / herbatten / herneemten /
 weder opneemen.

Resumptie, herhaaling / herbatting / herneeming /
 weder opneeming.

Resurgeren, wederopstaan / verryzen.

Resurrectie, verryzenis / wederopstanding.

Refuscitatie, wederopwekking.

Refusciteren, verwekken / wederopwekken.

Retardatie, vertraging / verachtering.

Retarderen, vertraben / ophouden / verachten /
 wachten.

Retardement, vertraging / ophouding.

Retentie, onthouding / aanhouding / vasthouding.

Retenue, weerhouding.

Reticentie, verzwijging.

Retineren, onthouden / behouden / weerhouden /
 aanhouden / vasthouden.

Retireren, aarzelen / vertriften.

Retorica, enz. zie Rhetorica, enz.

Retorqueren, verdraaien / verkeerren / te rug blyven.

Retorsie, ombdraaijing / ombwending / te rug blyving.

Retour, weerkeer / keer / wederomkeer.

Retourèn, wederovergezonden koopmanschappen.

Retourneren, weerkeeren / keeren.

Retract, naasting / benadering.

Retractabel, herroeplyk / wederroeplyk / her-
 boenlyk.

Retractatie, herhandeling / herroeping / herdoening.

Retracteren, herroepen / herdoen.

Retrait, vertrek / wyl / vertrekwal.

Retrenchement, beknopping / afsnijping / vertrek-
 wal / bofstweering.

Retrencheren, afsnijden / beknopen.

Retroacte, voorgegaane verhandeling / verhandel-
 de onderhandeling / nedergeaande dingtaal /
 te vooren gesonden dingtaal.

- Retrogradatie, achterwaarts gaaning.
 Reumatick, koud / vochtig / nat / bloefich.
 Reunie, wederbereening.
 Reunieren, wederbereenigen.
 Reüsferen, gelufften / uitballen.
 Revalescentie, wedergezondwozding.
 Reveille, opwekking / optogt / ontwaaking / dooz
 zommeslag.
 Reveilleren, optwekken / ontwaaken.
 Revelatie, openbaaring / ontdekking.
 Reveleren, openbaaren.
 Revenge, wzaak / weerwzaak.
 Revengeren, wzeeken.
 Revenue, inkomst van goederen.
 Reverberatie, weerflaaning / wederomflaaning.
 Reverbereren, weerflaan.
 Reverentie, eerbieding / eerbiedigheid / eerbewo.
 Revereren, ontzien / eeren / eerbewozen.
 Revers, muntzo.
 Revideren, Reviseren, overzien / herzien / we-
 beroverzien.
 Reviseur, overziener.
 Revisie, herziening / wederoverziening.
 Revocabel, herroepik.
 Revoceren, wederroepen / herroepen.
 Revocatie, herroeping / intzetting.
 Revolte, oploop / afbal
 Revolteren, afballen / omwenden / omkeeren.
 Revolutie, omwinding / omwenteling / onloop /
 omrolling / ombzaafing.
 Revolveren, omwinden / omwentelen / omloopen /
 omwentelen / omrollen.
 Revoqueren, herroepen / wederroepen.
 R H.
 Rhetorica, rederykkuunst / welsprekendheidskuunst.
 Rhetorijker, Rhetorizijn, rederyker.

Rhe-

Rhetorizeren, rebenryken.

R I.

Riant, vrolyk / aangenaam.

Ribaud, boef.

Ridicule, Ridiculeux, belachlyk.

Rigueur, straffeid / stzengheid.

Rigoureux, stzeng.

Riole, goot / verlaat.

Risque, Rifico, gebaar.

Risqueren, waagen.

Rival, meebzper / minnemaat / medeminnaar / tegenbzper.

R O.

Roboratie, sterking / versterking.

Roboreren, sterken.

Robust, sterk.

Rodomontade, gezwets / snoekery / snoebery / windmaakery.

Roman, verbichtfel / verzomen geschiedenis / vertelsel.

Roturier, onedel.

Rouleren, rollen / voaztloopen.

Route, verstzooijing.

Royaal, koninglyk.

Royeren, uitdoen / uitschabben.

R U.

Rubriek, afrekening / roodschyft / roode aarde / tytel / opschyft van een hoofdstuk der rechtshoeken.

Rude, hard / ruf / onbeschaafd / onerbaren.

Rudesse, hardigheid / straffeid.

Rudiment, beginlesse / ontweyz / schets.

Ruine, vernieling / neberstozting.

Ruineren, vernielen / neber slaan / te gzone wezpen / verwoesten.

Ruineux, houtvallig.

Ruminatie, herhaauwing.

Rumineren, herhaauwen.

Rumoer, gerucht / getier.

Rumperen, breeken.

Ruptie, breeking.

Rupture, breeuk.

Ruse, loofheid / list.

Rustier, boer / landbouwer.

Rusticq, boerscj.

S A.

S Abbath, rustdag.

Sabbatharis, rustdagsonderhonder / rustdag-
byber.

Saccage, plondering.

Saccageren, plonderen / rooben / stroopen.

Sacerdotaal, priestertylt.

Sacrament, heilteken / eedbond / heilwitsel / heil-
vertooning / heilmerk / verbondsteken.

Sacramenteel, heiltekening / eedbondig.

Sacratie, heiliging / wyng.

Sacreren, heiligen / wyden.

Sacrificateur, offeraar / offerpriester / offerman.

Sacrificatie, heiliging / toeheiligung.

Sacrificeren, offeren / toeheiligen.

Sacrificie, toeheiligung / heiliging / offerhande.

Sacrilegie, kerstroof / kerhdievery.

Sacristie, heiligdomsplaats.

Saiseren, vatten / aantasten / aanbaarten.

Saisie, genicting / bezit / aantasting.

Saisoen, getn.

Salderen, effenen / rekening. sluten.

Saldo, slot / slot van afsrekening.

Salariëren, bezoldigen / loonen.

Salaris, wedde / loon / bezolding / werfloon / huurloon.

Sa-

- Saluade, **groetenis**.
 Saluatie, **begroeting**.
 Saluëren, **begroeten**.
 Salut, **heil / zaligheid / groetenis / welvaaren /
 groet met een kanonschoot**.
 Salutair, **heilzaam / zaligmaakend**.
 Salutatie, **groetenis / groeting / begroeting / heil-
 wensching**.
 Saluteren, **groeten / begroeten**.
 Salvatie, **bewaaring / beschut / behouding**.
 Salveconduct, **bzngeliceel / bzngeliebzief**.
 Salveren, **bergen / in veiligheid bzingen / veiligen /
 behouden / bewaaren**.
 Salvo-schieten, **goetis - of eerscheut doen**.
 Samblant, **oogenschyn**.
 Sanctimonie, **Sanctiteit, heiligheid**.
 Sanctificatie, **heiligmaking / heiliging**.
 Sanctificeren, **heiligmaaken / heiligen**.
 Sanglant, **bloedig**.
 Sanguin, **bloedryk**.
 Sanguinair, **bloedgierig**.
 Santé, **gezondheid**.
 Sapientie, **wysheid**.
 Sappe, **ondergraaving**.
 Sapperen, **ondergraaven**.
 Satire, **streekdicht / hekeldicht**.
 Satisfactie, **genoeggeving / bozgstelling**.
 Satisfactie, **volboening / genoegdoening / gemoed-
 hebbing / leesting**.
 Satisfait, **volbaan**.
 Saucier, **schotelken / tafelhozdekken**.
 Saufconduit, **bzngelie / veiliggeliefbrief**.
 Sauvegarde, **bescherming / beschutting / bzne
 waarnis / hoede / bzngelide / bzngeliebzief**.
 S C.

Scavant, **geleerd / wys**.

- Scabel, bank / boetbank.
 Scabreux, ruw / ruig / schraabig / schurft.
 Scandaal, aanstoot / ergernis.
 Scandaleux, ergerlijk / aanstootlijk.
 Schandalisatie, aanstootgeving / schending.
 Scandaliseren, ergeren / aanstoot geven / schenden.
 Scarificatie, scherping.
 Scarifiëren, scherpen.
 Scedule, handschrift / ceel / brieven / rollen.
 Scelereux, schelmachtig.
 Scema, gestalte / voorstel.
 Scene, tooneel / uitkomst / rabuis.
 Scepter, koningsstaf / rijkstaf.
 Sciatiea, heuppijn / heupjicht.
 Scientie, wetenschap.
 Scismaticq, scheurmaaker / scheurzuchtig.
 Scisme, scheuring / tweespalt.
 Scintillatie, glimstring / tinteling / bonking.
 Scintilleren, tintelen.
 Schacheraar, woeleraar.
 Schacheren, woekeren.
 Schavot, halschouttoneel.
 Schapperen, ontkomen.
 Schismaticq, scheuringverwekkend.
 Scholarch, schoolvoogd / schoolopziener / schoolhoofd.
 Scholasticq, schoolsch / leerjongenachtig.
 Scholasticque doctoren, schoolgeleerden.
 Schole, leerplaats.
 Schifture, schrift / rechtstuk / pleitstuk.
 Scopus, wit / doel / oogmerk.
 Scortatie, hoereering / hoerery.
 Scorteren, hoereeren / hoeren / hoerenloopen.
 Scriptie, schrijving.
 Scrupule, angst / gewigt / steentje van twintig
 greinen / bekommering / schroom.
 Scrupuleusiteit, beschoomtheit.

Scru-

Scrupuleux, angstig / achterhoussig / schroomig /
naauwgezet.

Scrupuloliteit, naauwgezetheit.

Scrutatie, nazoeking / doozgonding

Scruteren, dooznuffelen / nazoeken / doozgonden / onderzoeken.

Sculpteur, beeldhouder / beeldhouwer.

Scurre, rabauw / guit / fielt.

Scurril, fieltachtig / guitachtig.

Scurriliteit, fieltery / rabauwery / deugnietery /
laage boertery.

S E.

Secederen, aftuifien / ter znden wuifien.

Secesfie, aftuifing.

Secluderen, affluiten / uitsluiten / buitensluiten.

Secluis, uitgeflooten.

Seclusie, affluiting / uitsluiting.

Secondflancq, struifplat.

Seconde, tweede.

Seconderen, byftaan / ondervangen / helpen.

Secourabel, behuifig / behuifzaam.

Secoureren, te huif komen.

Secours, byftand / huif.

Secretet, geheim / verhoogen.

Secretariaat, secretariifchuy / ampt van eenen
secretariif.

Secretaris, raadschuyber / geheimfchuyber / fchuyf-
heer / gerechtichuyber / ftafschuyber.

Secretarie, geheimfchuyfkamer / ftafschuyfkamer.

Secretelijk, heimlik.

Secreteren, verbergen / verhoolen houden / ver-
zuygen / ftill houden / gemeen houden.

Secte, aanhang / gedeeltheit / gezindhuyd.

Sectaris, aanhanger / nabolger.

Sectie, fnyding / deeling.

Seculariseren, ontloopen / van geestlyk inwereldlyk
maaken.

Seculier, inwereldlyk.

Securiteit, veiligheid / onbekommerdheid / onbe-
schroomdheid / gerustheid / zorgeloosheid / zek-
kerheid.

Secuur, zorgeloos / onbekommerd / veilig.

Seditie, oproer.

Seditieux, oproerig.

Seduceren, verleiden / afleiden.

Seducteur, verleider.

Seductie, verleiding / afleiding.

Segment, afspijfel.

Segregatie, afscheiding.

Segregeren, afscheiden.

Seigneur, heer.

Seigneuriaal, heerlyk / op zyn heers / ambachts-
heerlyk.

Seigneurie, heerschappij / heerlykheid.

Sejour, verblyf / verblyfplaats.

Sejourneren, verblyven / wonen.

Sejunctie, onderscheiding / afzondering.

Sejungeren, afzonderen / scheiden.

Selectie, uitkiezing / verkiezing.

Seligeren, verkiezen.

Semblant, gelaat / schyn.

Semblersen, schynen / geïmfeen.

Semiplene probatie, belooft ten halven.

Senaat, raad / broederschap / raadsvergadering.

Senateur, raadsheer.

Senatorial, raadsheerlyk.

Senior, ouderling.

Sensibel, gevoelig.

Sensibiliteit, gevoeligheid.

Sensitif, gevoelig.

Sen-

Sententie, **vonnis** / oordeel / 't gewoone / zinn-
spreek / spreek / gevoelen.

— Definitief, eindoordeel.

— Interlocutoir, byoordeel / tusschengewoone.

— Provisioneel, middeloordeel / gewoone.

Sententiëren, **vonnissen** / oordeel vellen / wyzen.

Sententieux, **zinnspreekig** / zinnk.

Sentiment, **gevoeligheid** / gevoelen / oordeel.

Sentinel, **schildwacht**.

Separatie, **scheiding**.

Separabel, **onderscheidlyk** / scheidbaar.

Separeren, **scheiden**.

Sepiment, **tuint** / tuining / heining / schutting.

Seponeren, **wegleggen** / ter zyden leggen.

Sepositie, **weglegging**.

September, **herfstmaand** / speltmaand / garstemaand.

Septentrie, **noord**.

Septentrionaal, **noordlyk** / noordzich.

Sepulcre, **graf**.

Sepulture, **begraafnis** / graf.

Sequale, **gevolg**.

Sequeren, **volgen** / nabloegen

Sequester, **betwaarder** / in wiens handen een
twiëfde zaak ter bewaaring gesteld wordt /
een vertrouwd persoon.

Sequestratie, **inlegging** / overgift / vershil-goed-
bewaaring / in betwaarderhandstelling.

Sequestre, **scheidsmann** / fraaksteelgoedverzorger
of betwaarder / zeggmann.

Sequestreren, **overgeeven** / in bewaaring stellen /
verblippen.

Serail, **hof** / paleis.

Serenade, **avondzang** / avondlied / avondspel /
avondbeezang.

Serenisime, **doorluchtigste**.

Sereniteit, **helderheid**.

Ser-

Simpliciteit, eenvoudigheid / flechtigheid / eenvoudigheid.

Simulateur, beinzzer.

Simulatie, beinzing / betwimpeling.

Simuleren, beinzen / betwimpelen.

Sinceer, oprecht / eenvoudig.

Sinceriteit, oprechtigheid.

Singulariteit, bijzonderheid.

Singulier, bijzonder / zonderling.

Sinister, flinksch / valsch.

Sinisterlijk, valschloft / met bedrog.

Sinus, een hoek in de driehoekmeting.

Sire, heer koning / erftitel van koningen en keizeren.

Sisteren, instaan / instellen / stuiten / ophouden / stil doen staan / in recht stellen.

Situatie, stand / gelegenheid.

Situieren, stellen / wederstellen / gelegen zyn.

S O.

Sober, nuchter / zuinig / spaarzaam / schaarsch / schzaam.

Sobereren, spaaren.

Sobrieteit, nuchterheid / spaarzaamheid / gematigdheid.

Sociaal, gezelschappig / gezellig.

Sociëteit, gezelschap / maatschap / gemeenschap / genootschap / venootschap / maatschappij.

Solaas, troost.

Solageren, vertzoosten.

Soldaat, krygsmacht / krygsman

Solemneel, feestloft / plechtloft / gewoonloft / plechtig.

Solemniseren, vieren / feestvieren / hoogtyd houden / plechtigen.

Solemniteit, hoogtyd / hoogtydviering / feest / plechtigheid.

Sollicitant, verzoeker / aanzoeker.

Sol-

- Sollicitatie, benaarstiging / bezorcht.
 Solliciteren, benaarstigen / verzoeken / aanzoekten.
 Solliciteur, aanzoeker / bezoeker.
 Solide, louter / hecht / hard / vast / lichaamslyk /
 rechtschapen / volkomen / ganschelyk / bondig.
 Soliditeit, louterheid / dichtigheid / vastigheid /
 lichaamslykheid.
 Solitair, eenzaam.
 Solitude, eenzaamheid.
 Solstitie, zonnestand / zonnekeer / zonnewending.
 Solutie, oplossing / lossing / betaaling / ontbinding.
 Solutien, veldoeningsschijf.
 Solvabel, Solvent, betaalbaar.
 Solveren, oplossen / lossen / betaalen.
 Sombre, bekijaduk / bedekt / treurachtig / akelig.
 Somma, hoft begryp / inhoud / saanen / geheel.
 Sommatie, inhoud / hoft begryp.
 Sommatie, opeisching / optelling / maaning / ver-
 maaning.
 Sommeren, afeischen / afvoerden / uiteischen /
 opeischen / optellen / maanen / vermaanen.
 Sommier, ontwerp / hoft begryp / ball / dwarsball /
 perkamenten raam.
 Sommierlijk, by hoft overslag.
 Somtueux, hofteljk.
 Somtueusiteit, hofteljkheid.
 Sonate, zekter muziekstuk.
 Sonderen, gronden / peilen.
 Sonnet, flinkdicht / flinkert / flinkramt.
 Sophist, muggezifter / neustopze / betwoeter /
 haarkloover / woordbitter.
 Sophistery, muggeziftern / haarkloovern / woord-
 bittern.
 Sophistiferen, muggeziften / betwoeten.
 Sort, lot / noodlot.
 Sortabel, gevoeglyk / voegzaam.

Sor-

- Sortement, allerlei boorzaad van winkellwaaren.
 Sorteren, uitzonderen / uitschieten.
 — Effect sorteren, stand guppen.
 Sortie, uitbal.
 Sottise, zotheid / dwaagheid.
 Souci, zorg / kommer.
 — Sans Souci, buitenzorg / zonderzorg.
 Souderen, samenboegen.
 Souflet, klap / klink / oorbug / kinnebaliflag /
 mulpeer.
 Soulaas, trooſt.
 Soulagement, trooſt / trooſting / vertrooſting.
 Soupe, ſop / ſoep / vleeschnat.
 Souteneren, onderſtuten.
 Souverain, opperhoofd / opperſte / oppermagtig /
 hoofdhoogd.
 Souverainiteit, oppermagt / opperhoofdigheid /
 hoofdvooyd.

S P.

- Spahi, Turkiſche ruitter.
 Spanceren, gaan wandelen.
 Spargeren, verſpreiden / ſtrooien.
 Spasme, kramp / zenuwſchikking.
 Spatie, wydre / ruimte / ledige plaats.
 Spatieux, ruim / wyd.
 Speceryen, droogcrp / kruiden / droegen.
 Speciaal, zonderling / bijzonder.
 Speciale procuratie, zonderlinge laſt.
 Speciaalijk, inzonderheid / bijzonderlyk.
 Specialiteit, bijzonderheid.
 Specie, gedaante / bijzonder / ſlag / ſoort.
 Specieux, zonderlyk / zonderling / ſchoon.
 Specificatie, zondering / benoeming / uitdruk-
 king / rebening / gedaantegreving.
 Specificeren, ſpecificeren, zonderen / uitzonderen.
 Spectabel, aanzienlyk.

Spec-

- Spektakel, schouwspel / beschouwspel.
 Spectantie, opmerking / bespeuring / bespiegeling /
 beschouwing.
 Spectateur, aanschouwer / kyker.
 Spectatie, aanschouwing / kyking.
 Specteren, aanschouwen / bchyken.
 Speculateur, opmerker / bespieder / diepzinnige /
 beschouwer.
 Specularie, opmerking / bespeuring / bespiegeling /
 beschouwing / zinnelijkheid / zinnelwerk / bespie-
 geling / bezinning / bespiegeling.
 Speculatief, opmerkend / beschouwig.
 Speculeren, bezinnen / bespeuren / bespieden / be-
 zessen / beschouwen / spiegelen.
 Spelonk, aardkuil / kuil / hol.
 Spenderen, bekostigen / verwillen / aan te koste
 hangen.
 Spion, bespieder.
 Sphere, klot / kogel / bol.
 Sphinx, een verdieft waangebicht / dat raadsels
 opgaf en verscheurde die ze niet kon oplossen.
 Spineux, doornachtig / steekelachtig.
 Spirituel, geestlyk / geestig / aartig.
 Splenderen, glinsteren / blinken.
 Splendeur, klaarheid / glans / schynfel.
 Splendide, wyblustig / blinkend / heerlijk / kostlyk.
 Splentieq, mildzuchtig / mildzielt.
 Spoliatie, herooving / plondering.
 Spolie, roof / geroofd goed.
 Spoliëren, herooven / plonderen / stroopen / afzetten.
 Spongieux, schwimachtig / zwamachtig / spons-
 achtig.

S Q.

- Squinancie, wurg / wurgeubel / wurg in de keel /
 keelontsteking / keelgezwell / keelziekte.

S T.

S T.

- Stabiliseren, vaststellen / bevesten.
 Stabiliteit, bestendigheid.
 Stafette, brief door een' buitengewoon postryder
 overgebracht.
 Standart, veldvolg.
 Steateren, doen staan blijven / staan houden / op-
 schoorten.
 Statue, beeld / stofsbeeld.
 Statueren, instellen / vast zetten / willekeuren.
 Stature, ligs grootte / ligsital.
 Status, staat / hoofzaak.
 Statuten, instellingen / stobornissen / oordelingen /
 inzettingen / landwetten / stedewetten / keu-
 ren / willekeuren.
 Steril, onzichtbaar.
 Steriliteit, onzichtbaarheid.
 Stilo novo, naar de nieuwe tydbrekening / nieuwe
 styl.
 Stimulatie, aanpooring / aanprikkeling.
 Stimuleren, aanpooren.
 Stipendie, belooning / bezolging / jaartweede.
 Stipulatie, toezegging / woordgeving / handbe-
 loften / belofte / eisch / maaning / beding / vzaag.
 Stipuleren, toezeggen / belooven / eischen / bedin-
 gen / vzaagen / vastigen.
 Stomachal, maagsterkende.
 Strangulatie, woeging.
 Stranguleren, woegen.
 Strapasferen, mishandelen / plaagen / afrotten.
 Stratageme, arglistigheid / looze trek / loofheid /
 kringlist.
 Stricte, eng.
 Structure, timmering / gebouw.
 Student, leerling / oefhoeffenaar / oeffenaar / ge-
 leerdehoeffenaar.

Studenten, hoogeschoolgasten.

Studeren, blyten / oeffenen / beaasrtigen / le-
ren / geleerdheid oeffenen.

Studie, leeroeffening / blyt / oeffening / geleerd-
heids oeffening.

Studieux, naarstig / blytig / leezuchtig.

Studoor, oeffenkamer / leerkamer.

Stúpide, plomp / hot / dom.

Stupiditeit, plompigheid / bottigheid.

S U.

Suaderen, raaden / aanraaden / overreeden.

Suasie, aanraading / overreeding.

Subaltern, onderbeurtig / onderhoozig.

Subalterne rechters, laager rechters / die ont-
ber een hooger rechter staan.

Subalternatie, onderbeurtigheid.

Subalterneren, onder elkanderen stellen.

Subdivideren, onderschiften / onderdeelen.

Subdivisie, onderdeeling.

Subduceren, afrekken / onderuittrekken.

Subductie, afrekking.

Subhastatie, stokverkoopning / stokveking / ver-
koopning by uitroep.

Subhasteren, by stok veilen / opveilen.

Subject, onderwerp / onderwoopen / grondzaak /
grond.

Subjectie, onderwerping / onderdanigheid.

Subjiciëren, onderwerpen.

Subijt, snel / terstond / gezond / schielijk.

Subjugatie, onderzenging.

Subjugeren, onderzengen / onderdaanig maaken.

Subjunctie, onderboeging.

Sub. ungeren, onderwerpen / onderboegen.

Sublevatie, opheffing.

Subleveren, opheffen / opbeuren / ophelpen.

Sublim, hoog.

Sub.

Sublimaat, (*Chym.*) iets dat hoog gedreeben is.
 Sublimatie, (*Chym.*) opdrubing / opjaaging van
 broop ligchaamen.

Sublimeren, verhoogen / verheffen.

Sublimateit, hoogheid.

Sublunair, ondermaanic.

Submergeren, verdrinken.

Submersie, verdrinking.

Subministratie, voortbrenging.

Subministreren, voortbrengen.

Submissie, onderstellen / verschyben.

Subordonneren, onderschikken.

Subornatie, besteeking.

Suborneren, besteeken / uitmaaken / omlooopen /
 verboeven.

Suborneur, besteecker / uitmaaker / omlooper /
 verleider.

Subrept, steelsong / ter sluip.

Subreptie, ontrekking / onderkruiping / ontfuteling.

Subreptif, onderkruipen / ter sluip / steelscher
 tonge / ingesloopen.

Subrideren, meesmilen / hoeremulen.

Subrisie, meesmiling.

Subrogatie, plaatsvulling.

Subrogeren, in de plaats van een ander stellen /
 plaats vullen.

Subscriberen, onderschryben / ondertekenen.

Subscript, onderschryben / ondertekend.

Subscriptie, ondertekening.

Subsequent, navolgende.

Subsequentie, navolging.

Subsidie, onderstand.

Subsignatie, ondertekening.

Subsigneren, ondertekenen.

Subsistentie, onderstandigheid / bestaanbaarheid /
 bestandigheid.

- Substieren, bestaan / standhouden.
 Substantie, wezendlijkheid / zelfstandigheid / onderstaanlijkheid / onderstandigheid.
 Substantieel, Substantieus, bonbig / zelfstandig / eigenkrachtig / onderstandig.
 Substantif, zelfstandig.
 Substieren, onderstaan / bestaan / standhouden.
 Substituëren, in de plaats stellen / onderstellen / erfstellen / vervangen.
 Substitueerde erfgenaam, erfgenaam die in de plaats van een ander gesteld is.
 Substituit, in de plaats gesteld / ondergestelde / onderschout.
 Substitutie, in de plaats stelling / onderstelling / erfmaaking / verbanging / erfouderstelling.
 Subtractie, afrekening.
 Substraheren, afrekken / onttrekken.
 Subtenderen, onderspannen.
 Subtensie, onderspanning.
 Subterfugie, ontvluchting.
 Subterfugieren, ontvluchten.
 Subtijn, spitsvindig / scherpzinnig / fyn / snedig / spits / schrander / bun / kleen.
 Subtiliseren, haarloven / fyn maaken.
 Subtiliteit, spitsvindigheid / scherpzinnigheid.
 Subtractie, afrekening / onttrekking.
 Subtraheren, afrekken / onttrekken.
 Subvenieren, boorzomen / te hulp komen.
 Subventie, onderstand / helping.
 Subversie, omkeering.
 Subverteren, omkeeren / betwouften / vernielen.
 Subvirguleren, onderstrepen.
 Succederen, in volgen / navelgen / gelukken / nakomen.
 Succes, Successie, in volging / navelging / gelukking / staalbezitting / achtervolging.

Suc-

- Succesfie ab intestato, nabolging by versterf.
 Succesfeur, nabolger / nazaat / erfgenaam / nakomert.
 Succesfif, aftervolgend.
 Succinct, beknopt.
 Succumberen, onderliggen / de nederlaag hebben.
 Succurrentie, te hulp koming.
 Succurreren, te hulp komen.
 Sufficient, genoegzaam.
 Sufficentie, genoegzaamheid.
 Suffifant, genoegzaam.
 Suffocatie, verftikken.
 Suffragant, wybifchop.
 Suffragie, keur / stem / keurstem / toestemming.
 Suggesteren, ingeeven / inlufteren.
 Suggestie, ingeeving.
 Suggillatie, befinetting / fchandblek / eerrooving.
 Suggilleren, een blaautoe vlak slaan / lafteren / eerrooven.
 Suite, stoet / gevolg / volging / fleep.
 Sujet, onderdaan / ondertoerp / inhoud.
 Sulfureus, zwavelig.
 Summa, kort begryp / inhoud / te famen.
 Summarie, korte inhoud / kort ontwerp.
 Sumtueux, koftlyk.
 Sumtueufiteit, koftlyfheid.
 Superabondant, overvloedig.
 Superabondantie, overbloed / overvloedigheid.
 Superabonderen, overvloeien.
 Superarbitr, oberman / oppermiddelaar / opper-
 goedeman.
 Superatie, overtreffing.
 Superbe, hoogmoedig / trots / hovaardig.
 Superbiteit, hoogmoedigheid / trotsheid / hovaardig.
 Supereren, overtreffen / te boven gaan.
 Superficie, oppervlak / vlak / vlakke.
 Superficiel, oppervlakfing / uitwendig / gemeen.

- Superflu, overbloedig / overtollig.
 Superflueren, overbloeien.
 Superfluiteit, overbloedigheid.
 Superieuren, kleine letters / die by versterkte
 woorden boven de regels gezet worden.
 Superintendent, opperwoud / opziener over een
 stad of oord.
 Superioriteit, overheid.
 Superius, bovenzang.
 Superlatif, overdraagende / overtreffende.
 Supernaturel, bovennatuurlijk.
 Supernumerair, overtallig / boven 't getal.
 Supercriberen, opschrijven / bovenop schrijven.
 Superscript, opgeschreeven / bovenopgeschreeven.
 Superscriptie, opschrift.
 Superfederen, aflaan / nalaaten / stil zitten.
 Superfolutie, overbetaaling.
 Superstitie, overstalligheid / bygeloof / afgeloof /
 wangeloof / waangelooling / overgeloof / heur-
 heiligheid / bygeloobigheid.
 Superstitieux, overstallig / bygeloobig.
 Superstruct, bovenopgebouwd.
 Superstructie, bovenopbouwting.
 Superstrueren, bovenopbouwten.
 Suppeditatie, verschaffing.
 Suppediteren, toereiken / verschaffen.
 Supplanteren, iemand den voet ligten / iemand
 doen vallen.
 Suppleren, vullen / verbullen.
 Supplement, Suppletie, vulling / vulliel.
 Suppliant, smeeking / verzoeker.
 Suppliante, verzoekster / smeekster.
 Supplicatie, smeeking / smeekschrift / ootmoedig
 verzoekt.
 Supplice, straf / lyfstraf.

Sup-

Suppliceren, Suppliciën, smeeken / te hoest vallen / ootmoedig verzoeken.

Supponeren, onderstellen / onderzetten / neerstellen.

Suppoost, ondergestelde / onderhoorige / onderworpeling.

Support, steunfel / stut / stutsel / onderstand.

Supportabel, verzaaglijk.

Supporteren, verzaagen / onderstutten / onderschzaagen / zaagen.

Suppoleren, onderstreken / onderstellen / uitmaaken / toestellen / verziëren.

Suppositie, uitmaakning / toestelling / onderstelling.

Suppresie, verdukseling / onderdukseling.

Supprimeren, verduksien / onderduksien / onderhouden / denpen.

Suppuratie, verzwering / berettering.

Suppureren, beretteren / verzwereen.

Supputatie, oertelling.

Supputeren, overrekenen.

Surabondant, overvloeiende / overvloedig.

Surabondantie, overvloedigheid.

Surabonderen, overvloeien / overvloedig zijn.

Suranneren, overjaaren / verjaaren.

Surcharge, overlading.

Surface, vlakke / bovenvlakke.

Surintendent, opperoezicner.

Surmonteren, Surpasieren, te boven gaan / overtreffen.

Surplus, overschot / verblyffel.

Surprenant, verrassende / schichtig.

Surpreneren, betrappen / verrassen.

Surpreneur, betrapper.

Surrept, ter sluip / steeksmis.

Surreptie, afstrooning / ontfuteling / onderkruiping / onttrekking / wegneeming.

Surreptif, onderkroopen.

Surripiëren, ontnemen / afstroonen.

Surrogatie, in de plaats stelling.

Surrogeren, in de plaats stellen / plaatsvullen.

Surfaut, besprizing / opsprizing.

Surseance, schozsing / opschozting / uitstel.

Survivance, overleeving / toezegging / om na te-
manth dood in zyn ampt te komen of te blijven.

Survivant, overleevende.

Survivantie, overleeving.

Susceptibel, vatbaar.

Susceptie, opneeming / byderhandbatting.

Suscipieren, by der hand nemen / opneemen.

Suscitatie, opwekking.

Susciteren, opwekken / verwekken.

Suspect, verdacht.

— de fuga, van wozeblychte verdacht.

Suspecte debiteur, verdachte schuldenaar.

Suspecteren, verdenken / nadenken / achterdenken.

Suspectie, verdenking.

Suspenderen, opschozten / afstellen / uitstellen /
hangen / ophangen.

Suspens, opgeschozt / in twyfel.

Suspensie, opschozting / schozssing / twyfel / on-
zekerheid.

Suspicie, achterdocht / argwaan / nadenken / ach-
terdenken / vermoeden / asterhouzigheid.

Sustentatie, onderhoud / onderhouding.

Sustenteren, staande houden / onderhouden / on-
derstutten / geduldph lyden / verdraagen.

Sustenuë, staande houding / dzybing.

Sustineren, onderhouden / ophouden / staande
houden / dzyben / betreeren / ondersteunten /
geduldph lyden / verdraagen.

S Y.

Syllabe, wozydgreep / lettergreep / bevatfel.

Syl-

- Syllogisme, sluitreden.
 Symbole, waartekenen / veldtekenen / gelag / geloofsteken.
 Symmetrie, gelijkmeetung / evenmeetung.
 Sympathie, medeneiging / onderlinge trek / medelijking / samenluiding.
 Sympathieeren, van eenereleien aart / of geneigtheid zijn.
 Symphonie, samenluiding.
 Synagoge, joodenschool / vergaderplaats / vergadering / spreukomst.
 Syndic, raadsmann / rechtsgezant / raadsheer / zeindscheper / gemachtigde.
 Syndicaal, raadsmanlyk.
 Synodaal, kerkvergaderlyk.
 Synode, kerkmaandraad / kerklyke vergadering / vergadering / kerkvergadering / opperkerkenraad.
 Syntaxis, woordschikking.
 Systema, stelsel / leerstelsel / samenstelsel eener wetenschap.

T A.

- T** Abellaris, Tabellioen, beampstschypver / bonstschypver / openbaarschypver.
 Tabernakel, tent / hut / veldhutte.
 Tabiditeit, teering / uitdooging.
 Tablet, tafelboekje.
 Tabouret, stoel zonder leuning.
 Tacite, stil / heimlyk / stilzwigende.
 Tactie, raking.
 Tailie, gestalte / stal.
 Tailloor, supbord / dijschbord / tafelbord.
 Talud, beschoefsel.

- Tangerang, raaken.
 Tangibel, tastbaar / geraaklyk.
 Taliter qualiter, zo wat heen.
 Tapijt, pel / pronkkleed / gestikt kleed.
 Tapisfery, tappwerk.
 Tardatie, vertroefing / marring.
 Tarderen, vertroeven / uitstellen / dwaalen.
 Tardif, traag / langzaam.
 Tarra, onrein / onzuiver / afstozing.
 Tautologie, hatering / verhaaling van 't zelve.
 Taverne, herberg / kroeg.
 Tavernier, waard / herbergier.
 Tax, gezette prijs.
 Taxatie, schatting / waardberring.
 Taxeerster, schatster / waardeerster.
 Taxeren, schatten / waardeeren / op geld zetten / berispen / lasteren.

T E.

- Tedieux, verbzietig.
 Teinture, verfwing.
 Telle quelle, zo wat heen.
 Temerair, roekeloos / stout / vermeeten.
 Temeriteit, lichtvaardigheid / roekeloosheid.
 Tempeest, ontweer / storm.
 Tempel, kerck.
 Temperament, gesteltenis des lichaams.
 Temperantie, matigheid.
 Temperature, matiging.
 Temperen, Tempereren, matigen.
 Tempestif, tydig.
 Tempestueux, stormachtig.
 Tempo, op zyn tyd.
 Temporeel, tydlyk.
 Temptatie, kwelling / aanberchting.
 Tempteren, kwellen.

Te-

- Tenants, Tenanten, **schuldhouders** in de wapen-
kunde.
- Tendresse, **teederheid**.
- Tenebreux, **duister** / **donker**.
- Teneur, **inhoud** / **schijn** / **vervolg** / **trant**.
- Tenor, **laagstem** / **neucie** / **middelstem**.
- Tent, **veldhutte**.
- Tentament, **beproeving**.
- Tentatie, **beproeving** / **verzoeking** / **beklooring** /
aanberching.
- Tenteren, **beproeven** / **verzoeken** / **beklooren**.
- Tepide, **kaaijs**.
- Tergiversatie, **aarzeling** / **uitvlucht** / **achteruit-
beizing** / **uitblugt**.
- Tergiversoren, **aarzelen** / **achteruitbeinzen** / **sce-
pende houden**.
- Term, **woord**.
- Termen, **hoofsche woorden** / **bzeembe woorden** /
kunstwoorden.
- Termijn, **bepaaling** / **paaltaken** / **merktaken** / **tal-
woztel** / **paal** / **gezette tyd**.
- Termijn houden, **gezette dingtyd houden**.
- Terminatie, **einde** / **uiteinde** / **bepaaling** / **uitgang**.
- Termineren, **eindigen** / **bepaalen** / **slechten**.
- Terrassen, **verheben plaatsen** in **lusthoven** / **vlakt-
ten boven op huizen**.
- Terrein, **ruimte** / **of plaats van 'r gevecht** / **grond**.
- Terribel, **schriklyk** / **verbaarlyk**.
- Terrine, **aarden schotel** / **stoofpan** / **soepschotel** /
kom / **of kommetje**.
- Territorien, **landpaalen** / **rechtsgebieden**.
- Testament, **uiterste wil** / **verbond** / **nalaatenschap** /
erfstelling / **laatste begeerte**.
- Nuncupatif, **mondelinge uiterste wil**.
- Testamenteur, **uiterste wil uitvoerder**.
- Testateur, **uiterste wil maaker** / **erflaater**.

Tes-

Testatrice, uiterste wif / maakster / erflaatster.

Testeren, erfmaaken / betuigen.

Testificatie, betuiging.

Testificeren, Testifieren, betuigen.

Testimonie, getuignis.

Text, inhoud / zin / stelsel / weeffel

Texture, weeffel / weebing.

T H.

Theater, schouwburg / tooneel / schouwspelplaats.

Theatre, schouwburg / rooneel.

Thema, gestel / voorstel / onderwerp eener rede-
voering / opstel.

Theologant, godgeleerde / schriftgeleerde.

Theologie, godgeleerdheid / godsdienstkunde /
schriftgeleerdheid.

Thesaurie, schatkamer / schatkist.

Thesaurier, schatmeester.

Thesis, stelling / losgeshil.

Theoretisch, bespiegelende.

Theorie, beschouwing / bespiegeling / kennis.

Thresoor, schat.

Thresorie, schatkamer / schatkist.

Thresorier, ontvanger / schatmeester / penning-
meester.

T I.

Tiare, koningshoed / tulband / muts der ooster-
sche volkeren.

Timide, bloode / vreesachtig / beschoomb.

Timiditeit, bloosheid / vrees / vreesachtigheid / be-
schoomdheid.

Timpan, 't trommelvlies in 't oor / het raam
eener drukpers.

Tincture, verwing / uittreksel.

Tiran, dwingland / geweldenaar.

Ti-

- Tirannie, dwingelandy / geweldenaary / geweld-
pleeging.
 Tiranniseren, woedlyk handelen / geweld plee-
gen / dwingelandy oeffenen.
 Titillatie, kitteling.
 Titilleren, kittelen.
 Titule, opschyft / bynaam / van / benaaming /
eernaam / bezitnaam.
 Titulair, in een titel bestaande.
 Tituleren, bynoemen / opschyven / eernaam ge-
ben.

T O .

- Tolerabel, verdraaglyk / verdraagzaam.
 Tolerantie, verdraagzaamheid.
 Tolereren, verdraagen.
 Tollereren, opheffen / toegneemen / toeren.
 Tombe, graf.
 Tome, boekdeel.
 Torment, pijn / pyniging.
 Tormenteren, pynigen.
 Torqueren, wenden / draaien / keeren / wzingen.
 Torture, pyniging / pynbank.
 Tortureren, pynigen.
 Tory, naam / dien men in Engelandt geeft aan
de tegenstanders van het huis Hanover.
 Totaal, geheel / al / gangsch.
 Touchant, treffende.
 Toucheren, raaken / aanraaken.
 Toupet, hairlokje / blokje / kuisje.
 Tourment, zie Torment, enz.
 Tournelle, het oppergerecht in halfzaaken.
 Tournieren, draaien / wenden.
 Tournoi, steekspel / spiegelgevecht.
 Tournoien, spiegelvechten.

T R .

T R.

- Tractaat, handeling / verhandeling / verbinding.
 Tractaat van Treves, bestandhandeling.
 Tractabel, handelbaar / rekkelijk.
 Tractament, onthaal / behandeling / wedde.
 Tractant, onthaaler / gastheer.
 Tractatie, verhandeling.
 Tracteren, handelen / onthaaLEN / dienen.
 Traderen, leveren / overleveren.
 Traditie, overlevering / levering / opdragt.
 Traduceren, overzetten / overhaalen / befladden /
 doo'strijken / overdragen.
 Traducteur, overzetter / overbringer / vertaa-
 ler / tolli.
 Traductie, overzetting / befladding.
 Traficq, koophandel.
 Traficqueren, koophandelen / koophandel drij-
 ven.
 Tragedie, treurspel.
 Tragicomedie, treurspelspel / blyeindend treurspel.
 Tragique, treurig / droefig / rampzalig / nood-
 lottig.
 Train, sleep / gevolg.
 Traineren, sleepen / sleepende houden.
 Traiter, verrader.
 Trancheen, afsnijdsels.
 Trancheren, snyden / afsnyden / afhoutwen.
 Tranquil, gerust.
 Tranquilliteit, stilligheid / gerustheid.
 Transactie, verdraaging / overgeeving / affhan-
 deling / dading / overkomst / verbodag / wilfig
 verbodag / vriendelijke scheiding.
 Transcenderen, overklommen.
 Transcencie, overklomming.

Trans-

- Transcriberen, overschryben / uitschryben / afschryben.
- Transcriptie, uitschryving.
- Transfereren, overdraagen / overboeren / overzetten.
- Transfigeren, doozynge / doozhechten.
- Transfiguratie, verstantiging.
- Transfigureren, verstantigen.
- Transformatie, gedaanteverandering / verdozming.
- Transformeren, gedaanteveranderen / verdoznen.
- Transgres, overtred.
- Transgresferen, overtreden.
- Transgresseur, overtreeder.
- Transgressie, overtreding.
- Transiëren, overgaan / doozgaan / doozbyggaan.
- Transigeren, overkomen / overzetten / verdraagen / dadigen / willig verdraagen / volkleden / volbzegen / volboeren.
- Transitie, overtred / astred / overgaaning.
- Transitoir, overganglyk.
- Translaat, het dat overgezet is / vertaaling / overzetting.
- Translateren, overzetten / overdraagen / vertaalen.
- Translateur, overzetter / overdraager / tolk / overgeever.
- Translatie, overzetting / overdragt / overboering.
- Translucide, doozscheming.
- Transmarin, overzeesch.
- Transmigratie, verhuizing.
- Transmigreren, verhuizen.
- Transmissie, overzending / overboeting / overdragte / achterlaating.
- Transmitteren, overzenden / overboeren / doozlaaten / overdraagen / achterwege laaten / achterlaaten.

Trans-

- Transmutatie, verwisseling / oberwisseling.
 Transmuteren, verwisselen / veranderen.
 Transponeren, overstellen / verzetten.
 Transport, overdragt / overgift / opdragt.
 Transportatie, overdraging / overboering.
 Transporteren, overdragen / overleveren / over-
 boeren.
 Transporteur, overdrager.
 Transporen, *zie* Transponeren.
 Transpositie, overstelling / berstelling / berzetting.
 Transcriberen, *zie* Transcriberen, enz.
 Transfumeren, overnemen.
 Transfuntie, overneming.
 Transsubstantiatie, overzelfstandiging / berzelf-
 standiging.
 Transsubstantieren, berzelfstandigen.
 Travail, arbeid.
 Travailleren, arbeiden / kwellen / moete / aan-
 doen.
 Travers, dwars / kruiswegg.
 Traverseren, kruissen / dwarsen / dwars dypen.
 Trebellianique portie, vierde deel van eene o-
 verhandische erfnis.
 Tregie, vagericht / zuikergebak.
 Tremblant, beevende.
 Trenchee, loopgraaf / boezchanf / afnyding.
 Trepaan, hoofdscheelboez.
 Trepaneren, de hoofdvann boezboezen.
 Trepidatie, schudding / waggeling / beeving.
 Tresoor, *zie* Thresoor.
 Tresorie, *zie* Thresorie.
 Tresorier, *zie* Thresorier.
 Treves, bestand / stilstand van wapenen.
 Triangel, driehoek.
 Triangulair, driehoekig.
 Tribueren, toeschypen / verleenen.

Tri-

- Tribulatie, verdriet / gekwiel / wederwaardigheid.
 Tribuit, tol / schatting.
 Tributair, toeplichtig / schatbaar.
 Tribunal, dingstoel / rechterstoel.
 Triniteit, Drieënhed / Drieheid / Drieuudigheid.
 Trio, muziekstuk van drie partijen.
 Triomph, zie Triumphe.
 Triomphant, zegernik / zeeghaftig.
 Tripartite, dat in drie deelen verdeeld is.
 Triplicq, natuere's wederlegging / tweede tegen-
 weer.
 Triplicatie, driedubbeling / driedoubigmaaking.
 Tripliceren, driedubbelen / derde tegenweer doen /
 de natuere wederleggen.
 Trist, treurig / droefig.
 Tristesfe, of
 Tristitie, treurigheid / droefigheid.
 Triumphant, zegenzaalende / zegenzaaker.
 Triumphe, zegenzaal / zegenzacht.
 Triumpheren, zegenzaalen.
 Triumviraat, driemanschap.
 Triviaal, gemeen / slecht.
 Trocqueren, tuischen / ruilen / mangelen.
 Tromperen, bedriegen / bedotten.
 Trompet, blaastuig.
 Trophoen, zegetekenen / zegegestichten.
 Trotteren, draaven.
 Troubel, beroerd / onklaar.
 Troubel water, onklaar water.
 Trouble, beroerte / ontfeltheit.
 Troubleren, beroeren.
 Troup, kudde / hoop / hende / kringhoop.
 Truculent, wreed / straf.

T U.

Tuillerie, figchelhof / figcheloven.

Tu-

Tumide, opgeblazen.

Tumiditeit, opgeblazenheid / zwellling.

Tumult, oproer / oploop / geraas.

Tumultueren, muiten / oproerig zijn.

Tumultueux, oproerig.

Turbateur, beroerder / ontruster.

Turbatie, beroering / verwarring / stooting.

Turbe, bende / menigte / schaar.

Turberen, beroeren / verwatren / stooren.

Turbulent, onstuimig / beroerd.

Turpe, leelyk / oneerlyk / schandelyk.

Tutelair, behoedend / beschermend.

Tutela, hoogd / momberichap.

Tuteur, hoogd / momber.

— Testamentair, hoogd by uiterste wil.

T Y.

Typographie, boekdrukkery / boekdrukkunst.

Tyran, dwingeland / geweldenaar.

Tyrannie, dwingelandy / geweldenaary / geweldpleeging.

Tyranniseren, wyzeblyk handelen / dwingelandy oeffenen / geweld bedrijven / geweld pleegen.

VA. VE. VI.

Zie de volgende Letter.

U B.

U Bi, waar.

Ubiquiteit, overal-heit.

U L.

Ulceratie, zwer / zuering.

Ulcer, gezwer.

Ul-

Ulcereren, zwoeren.
 Ultimo, ten laafteen.
 Ultramarin, van overzee.
 Ultramontain, dat ober het gebergte is.

U M.

Umbrage, fchaduw.
 Umbrageren, befchaduwen.

U N.

Unanim, eenmoedig / eendrachtig.
 Unanimitieit, eenmoedigheid / eendracht.
 Unctie, zalving / smeering.
 Ungeren, zalven / smeeren.
 Unguent, zalf / smeerfel.
 Uniq, eenig.
 Unie, eenigheid / vereeniging.
 Uniëren, vereenigen.
 Uniform, eenboezmig.
 Uniformiteit, eenboezmigheid.
 Uniteit, eenheid.
 Unitie, vereeniging.
 Univerfaliteit, algemeenheid.
 Univerfeel, algemeen.
 Univerfiteit, landschool / hogefchool / gemeene
 fchool / algemeenheid.

V O.

Zie de volgende Letter.

U R.

Urbaan, beftig / burgerachtig / bekeft / fteeds.
 Urbaniteit, beftigheid / burgerfchap.

Urgeren, dzingen / dwingen / voozwenden / aan-
dzingen / opaanstaan.

Urgent, dzingende.

Urinaal, pijsglas.

U S.

Ufantie, Ufage, gebzuik.

Uferen, gebzuiken / verftoten.

Ufo, uitftelbagen / om wijsfels te betaalen.

Ufuaal, gebzuiklyk.

Ufucaptie, gebzuikneeming / eigening / bekoming /
dooz gebzuik / of bezit.

Ufufuct, lufstogt / vzuichtgebzuik / blading /
vzuichttrekking.

Ufufuctaris, vzuichtgebzuiker / lufstogtener / vzuicht-
trekker.

Ufure, woeker / gebzuik / genieting / gewin /
gelbgetwin / geldwingt / winftpenning.

Ufurier, woekeraar.

Ufurpateur, bezitter tegen recht.

Ufurpatie, gebzuik / bezitneeming / inneeming /
gebzuiking / dwanggebzuik.

Ufurperen, bezit nemen / gebzuiken / inneemen /
nigbzuiiken / betwelbigen.

Ufus, gebzuik.

. U T.

Uteren, gebzuiken / bezigen.

Util, nut / voozdeelig.

Utiliteit, nuttigheid / nutbaarcheid / dienft / vrucht /
voozdeelen.

V U.

Zie de volgende Letter.

V A.

- V** Acant, ledig.
 Vacantie, ledigheid / viertyd / gerechtsstil-
 stand.
 Vacatie, ontlediging / ontledigheid.
 Vacerent, beleedigen / verleedigen / ontledigen / ge-
 legen zyn / ledig zyn.
 Vacillatie, waggeling / wispeltuurigheid / wanke-
 ling / schudding.
 Vacilleren, waggelen / wankelen / schudden.
 Vacuatie, lediging.
 Vacuëren, ledigen.
 Vacuiteit, ledigheid.
 Vagabond, landlooper.
 Vagabonderen, zwerben / landloopen.
 Vageren, zwerben / zwermen.
 Vagus, zwervend / onbepaald.
 Vaillantie, Vaillantise, kloekheid / koenheid.
 Valabel, waardig.
 Valei, dal.
 Valetudinair, zieklijk / zwak.
 Valeur, waarde / prijs.
 Valeureux, kloek / dapper.
 Valide, sterk / hzachtig.
 Valideren, gelden.
 Valise, maal / reiszak.
 Valitude, gezondheid.
 Valuatie, waardering / gelbing.
 Valuta, prijs of waarde der wisselgelden.

Valvasfeur, onderleenman / leenfeelman / sch-
terleenman.

Vangeren, zoeken.

Vaniteit, ijdelheid.

Vanteren, beroemen.

Vanterie, beroeming / snoebing / poebing.

Vanteur, beroemer / poeher.

Vapeur, waasfem / damp / domp.

Vaporeren, waasfem maaken / waasfemen.

Vaporeux, dampig / waasfemig.

Vaqueren, ledig / zun. *Zie Vaceren.*

Variabel, veranderlijk / wisselbaar.

Variantes, verschillende verflaaringen / verschil-
lende leezingen.

Variatie, verandering.

Variëren, veranderen / verscheiden zun.

Variëteit, verandering / veranderlijkheid.

Vasfal, leenman / smalheer / leengoedontvanger.

Vassalage, leenmanschap / smalheerfchap.

Vafen, uitgeholde of gegooten vaten.

Vaticinatie, boozegging.

Vaticineren, waarzeggen / boozeggen.

Vavasfeur. *Zie Valvasfeur.*

V E.

Vegetal, dat tot de plantgewassen behoort / of
dat waast of groeit.

Vehement, hevig / heftig / geweldig.

Vehementie, hevigheid.

Velociteit, rafheid / fnelheid / gefwindheid.

Venaal, veil.

Venaifoen, wildzaad / wildgebak.

Vendange, wwnoogst.

Vendeur, verkooper.

Vendicatie, toeigening / bynnaaking.

Ven-

- Vendiceren, toezigenenen / toezijſchen / beſpyden / eijſchen.
 Venditie, Vendu, verkooping.
 Vendu-meester, verkoopmeester.
 Venerabel, eertwaardig.
 Veneratie, eering / eerbieding / eerbiedigheid / eerbetooyzing.
 Venereren, vereeren / eerbiedigheid betoonen.
 Vangeance, wraak.
 Vengeren, wreeken.
 Veniël, berggeeflyk.
 Vente, verkoop.
 Venten, looben / te koop ſtellen.
 Ventilatie, wanning / waardeering / der goederen in een ſterfhuif.
 Ventileren, wamen / redenziſten / windelen / waardeeren.
 Ventofiteit, windigheid.
 Venuencour, baag-bziel / komt ten hobe voozden rechter.
 Veraciteit, waarachtigheid / waarwoydigheid.
 Verbal, bertelling / verhaal.
 Verbalick, wooydelyk / verhaallyk.
 Verbaliferen, mondeling verhalen.
 Verbofiteit, woordenrykheid.
 Verecundje, eerbaarheid / ſchaamte.
 Vergier, groene hof / groene tuid.
 Verificatie, waarmaaking.
 Verifiëren, Verificeren, waarmaaken / waartuigen.
 Verifimil, waarfchynlyk.
 Verifimilitude, waarfchynlykheid.
 Veritabel, waarachtig.
 Vermiljoen, bergroob.
 Verferen, verkeeren / oefenen.

Verfie, oberzetting / bertaaling / omzetting / bzaaf-
jing / wending.

Verteren, lieeren / omkeeren / oberzetten / bertaalen.

Vertige, bwerling / buizeling / zuizeling.

Vertigineus, met buizeling gekweld.

Vertueux, beugdig / beugdzaam.

Vesper, avondstond / avonddienst / avondzang /
avondgety.

Vesper-brood, avondbrood.

Vespertin, avondstondig.

Vestige, spoor / voetstap.

Vestiture, kleding.

Vexateur, kweller / plager.

Vexatie, kwelling / moeite.

Vexeren, kwellen / plaagen.

V I.

Vicariat, Vicarie, stadhouderfchap / stedehou-
derfchap.

Vicaris, plaatshouder / stadhouder.

Vice, mangel / gebrek / ondeugd.

Viceadmiraal, onderblootheerfchap.

Viceregent, onderregent.

Viceroy, onderkoning.

Vicieux, ondeugend / gebrekkig.

Vicin, nabugebuur / nabuur.

Viciniteit, gebuurfchap.

Vicissitude, verandering / beurtwiffeling.

Vicomte, ondergraaf / burggraaf.

Victime, flichtoffer.

Victorie, oberhand / oberwinning / zege.

Victoriferen, zegeryalen.

Victorieux, zegeryk / oberwinnig.

Victualie, voedsel / leefstogt.

Victualier, zoetelaar.

Victualieren, boeden / fpyzen.

- Vidimeren, 't affchijft met het oorzprijnglyke ver-
gelijken.
- Vigeren, kracht hebben / bloeien.
- Vigueur, sterkte / kracht.
- Vigilant, wakker.
- Vigilantie, wakkerheid.
- Vigileren, wakker zyn / waaken.
- Vigilie, waak / hooge avond.
- Vignetten, loofwerk.
- Vigoureux, sterk / krachtig / frisch.
- Vil, slecht / gering / onachtbaar / onwaard.
- Vilain, gultachtig / schandig / gult.
- Vilainie, gultery.
- Vilipendie, verachting / kleimachting.
- Vilipenderen, verachten / vermaaden.
- Vindemie, wyntyd / wyngoogst.
- Vindicatie, wreking / eigening / aantal / be-
zuyding / bymaking / eifching.
- Vindicatif, wraakgierig / wraakzuchtig.
- Vindiceren, bymaaken / verlossen / bebynden / by-
bechten / reddem / eighem / wreken / straffen.
- Vindictie, wraak / straffing.
- Vinolent, byonken / wyng.
- Vinolentie, byonkenfchap.
- Vinofiteit, wyngigheid.
- Violateur, fchender / verkrachter / fchoffeerder /
verbreeker.
- Violatie, fchoffeering / fchending.
- Violent, geweldig.
- Violentie, geweld / fchoffeering.
- Violeren, fchoffeen / verkrachten / fchenden /
verbyeken / verderben / geweld doen.
- Arrest violeren, bezetting verbyeken.
- Violoncello, bal-bedel.
- Viool, bedel.
- Viool de Gamba, kniebedel.

- Virginiteit, maagdom.
 Viril, manlyk.
 Viriliteit, manlykheid.
 Virtueux, deugdzaam.
 Virtuit, deugd / kragt.
 Visage, aanzigt.
 Visibel, zichtbaar / zienlyk.
 Visie, ziening.
 Visir, boozigt.
 Visioen, gezigt / gezichtspook / taongezigt / bet-
 schynning.
 Visitatie, bezoeking.
 Visite, bezoek.
 Visiteren, bezoeken.
 Vitaal, levendig.
 Vitie, ondeugd / mangel / gebreik.
 Viteren, verflinnen / verergeren / flinmaaken /
 heberben.
 Vitieux, gebreiklyk / gebreiklyk / ondeugdzaam /
 ondeugdig.
 Vitriol, koperroot.
 Vituperabel, versmaadlyk / verachtbaar.
 Vituperatie, versmaading.
 Vitupereren, lasteren / verachten / versmaaden.
 Vivaciteit, levendigheid / langlevendigheid.
 Vivandier, zoetelaar.
 Vivificant, levendmaakende.
 Vivificatie, levendmaaking.
 Vivificeren, levendmaaken.
 Vivres, lystogt / leestogt.

U L. U N.

Zie de voorgaande Letter.

V O.

- Vocaal, klinker / klinkletter.
 Vocabel, woord.

Ve

- Vocabulaire, vertaalboek / woordboek.
 Vocatie, beroep.
 Voceren, roepen / beroepen.
 Vociferatie, kringing / schreeuwling.
 Vocifereren, kringen / schreeuwen.
 Vogue, zwier / zwang / voortogt.
 Voyage, reis.
 Voyageren, reizen.
 Voix, stem / tongze.
 Volage, lichtbaarbig.
 Voleren, berooven.
 Volcur, roover.
 Voltigeren, paardspzngen.
 Volumen, boekdeel / rolboek / boekband.
 Voluntaris, hzptwillige / gewillige / willige.
 Voluptas, wellust.
 Voluptueux, wellustig / bartel.
 Vomeren, bzaaken.
 Vomitif, bzaakende / bzaaken doende.
 Vomitorie, spuwtzank / bzaakbzaak.
 Vonnis, getongde zaak / wysdom.
 Voraciteit, gulzigheid.
 Voreren, opstoken / verslinden / inzwelgen.
 Voteren, oinstemmen / toestemmen.
 Votum, toestand / stem.
 Vouëren, verlooven.
 Vourageren, boeder halen.
 Vourageurs, boeder-haalbers.

UR. U.S. UT.

Zie de voorgaande Letter.

V U.

- Vuideren, ontledigen / beslechten.
 Vulgair, gemeen / slecht.

Vul-

284 EERSTE DEEL. BASTERDWOORDEN.

Vulgate, gemeenmaaking.
Vulgeren, gemeen maaken / verbzeiben.
Vulkaan, een brandende berg.

W A.

Waardenen, schatten.
Whig, naam / dien men geeft aan een
koningsgezinden in Engeland / die het huid
Hanover voorstaat; ook een Presbyteriaan.

Y N.

Yuca, inka / naam / dien men gaf aan de
koningen van Peru.
Yvoir, elpenbeen.

Z E.

Zelateur, ieberaar.
Zele, ieberzucht / ieber.
Zenith, kruinſtip / toppunt.
Zephyr, weſteboud.
Zero, een nul in de cyferkunſt.

Z O.

Zodiak, taanronb / tekenkring.
Zone, riem / gozdel.
Zoophyte, plantdier.

EINDE DES EERSTEN DEELS.

L. MEIJERS
WOORDENSCHAT.

TWEEDE DEEL.

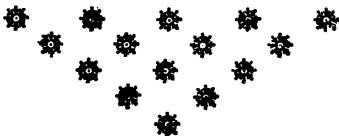
VERVATTENDE DE
KUNSTWOORDEN.

DE ELFDE DRUK.

DEEZE DRUK IN WOORDEN EN SPELLING
DOORGAANS VERBETERD, EN MERK-
LYK VERMEERDERD

DOOR

ERNST WILLEM CRAMERUS.

TE AMSTERDAM,
BY DE WED. LOVERINGH EN ALLART,
OP DEN NIEUWENDYK BY DEN DAM.

MDCCLXXVII.

TWEDE DEEL
DES
WOORDENSCHATS,
WAAR IN MEEST ALLE DE
KUNSTWOORDEN,

UIT DE
GODGELEERDHEID, RECHTSGELEERDHEID,
WYSBEGEERTE, WIS-, ONTLEED-,
KRUID-, GENEES- EN SPRAAKKUNDE,

DOOR

S. STEVYN, DE KAMER IN LIEFDE BLOEIENDE, H. DE
GROOT, J. A. BAN, V. F. PLEMP, DE VER-
TAALERS VAN KEKHERMAN, RAMUS, EN MO-
LYN, A. L. KOK, T. STAFFARD, EN AN-
DERE DUITSCHE WYSGEREN, NAAUW-
KEURIG EN MET KRACHT
VERTAALD,

BY EEN VERGADERD ZYN.

A.

Die is diem, van dag tot dag.

A legatarius, van maakingbeurberz.

— Parte ante, van den kant van
vooren.

— Post, — van achteren.

— Rei, — des schulbigen.

— Dei, — van God.

— Priori, van hooren.

— Posteriori, van achteren.

A 2

AB.

A B:

Ab altera statione, van eenen anderen kant / van
rene andere rekening.

Abalienare, herbzeemden / ontbzeemden.

Abalienatio, herbzeeming ontbzeeming.

Ab intestato, in hersterf / zonder uitersten wil te
maaken / buiten uitersten wil.

— mortuus, zonder uitersten wil gestorven.

— hæres, erfgenaam in hersterf.

Abactor, heebief.

Abacus multiplicationis, tafel van vermenigvul-
diging.

Abamita, oudobergrootvaders zuster / oudober-
grootmoeder.

Abannatio, jaarballingschap.

Abavia, oudobergrootmoeder.

Abavunculus, oudobergrootmoeders vzweder / oud-
obergrootoom.

Abavus, oudobergrootvader.

Abba, vader.

Abbas, kloosterbader / kloosterhoogd.

Abbatissa, kloostermoeder / kloosterhoogdes.

Abdicatus filius, een onterfde en verstootten zoon.

Abditamentum, afreiking.

Abesse, afwezen / afzyn / niet tegenwoordig zyn.

Abdomen, onderbuik.

Abies, witte denneboom / mastenboom.

Abiga, heidsvrees / hoe langer hoe lieber.

Abigeatus, heebiefstal / heebdiebery / heestendiebery.

Abigere, hee sleelen / heesten sleelen.

Abigeus, heebief.

Abjudicatio, afwyzing / ontwyzing.

Ablactatio, speening / spaaning.

Ablativus, afneemer / zesde naamgeval.

Ab-

- Ablativus**, **Ablatorius**, wegneemende / afneemende / ontneemende.
- Abmatertera**, overgrootmoeder / overgrootmoeder.
- Abnepos**, achterneef / naachterkindszoon.
- Abnepotes**, **Abnepotes**, overder en zusters naachterkindskinderen.
- Abneptis**, achternichte / naachterkindskindersdochter.
- Abortus**, **Abortio**, **Abortivum**, **Abortus**, misbaar / misdragt / misbaar.
- Abpatruus**, overgrootoom.
- Abrogare**, afschaffen / afzetten / tenietdoen.
- Abrogatio**, afschaffing / afzetting / afbrekking / tenietdoening.
- **Legis**, afschaffing eener wet / afzetting eener wet.
- Abrotanum**, aberuit / aberoone.
- Abscessus**, ruy gezwel / ettergezwel / gezwel.
- Absens**, afwezende / afzunde.
- Absentia rei publicæ causa**, afwezen om de gemeene zaak.
- Absinthium**, alst / alsem.
- Romanum**, **Ponticum**, roomsche alsem / woornkruid.
- Marinum**, **Seriphium**, zee alsem.
- Santonicum**, **Santonische** alsem.
- Absis**, radgrond / bijkanting.
- Absoluta & separabilis**, los en scheidbaar.
- Absolutè**, na haaren aart.
- Absolutè spectatus**, volstrektigh aangemerkt.
- Absolutio**, ontslaaging / brylaating / bryspreekning.
- **Instantiæ**, ontslaaning van rechts herboig.
- Absolutus**, (*Vulgd*) volleindigd / volbragt / volkomen.

Absolutus, (*Philos.*) onbepaald / onbepreft.

a Termino,	} Van	} paaltken.	
a Causa,			oorzaak.
a Subjecto,			onderwerp.
a Modo externo,			uitwendige wyf.
a Materia,			ftof.
a Relatione,			betrekking.
Secundum quid,		naar iet.	

Absolutus, (*Jurid.*) ontflagen.

Absonus, wanluudig / misluudend / ongeraad

Abstentio, erfgoeds onthouding / wederhouding
van 't aangaan eener erfvenisfe.

Abstractivus, aftrekking.

Abstractus, afgetrokken.

Secundum rem, afgetrokken naar de zaak.

Definitionem, — naar de uitbeelding.

Esse, — naar zyn.

Per existentiam, — door de wezenlykheid.

Indifferentiam, onverschilligheid.

Abusio, misbruiking.

Abusive, oneigenlyk / tegen het gebruik.

Abusus, misbruik / misbruiking.

Abuti, misbruiken / kwaadlyk gebruiken.

A C.

Acacia Germanica, fleewuimboom.

Acantha, doorn / graat / ruggraat.

Acanthium, witte wegdiftel.

Acanthus Germanicus, gezegende diftel.

Sativus, heerenftaauto.

Accentus, galm / woordklank / toezang / byklank / bygalm

— Acutus, fcherpe

— Gravis, zwaare

— Circumflexus, omgebogen

Acceptans, Acceptator, aanneemer / aanbieder.

Ac.

- Acceptare, onthangen / aanneemen.
 Acceptilatio, kwantscheiding by geschenk / sterfth-
 ge kwantscheiding.
 — Personarum, personaanneeming.
 Accessio, natrekking of eigendoms-berokking.
 Accesorius, bykomstig / bykomende.
 Accessus & Recessus maris, eb en vloed.
 Accedere, begaan / toegaan.
 Accidens, toeval / aankleef / byval.
 Accidentalís, Accidentarius, toevaltig / by toeval.
 Accidenteitas, toevalligheid.
 Accipitrina, habikskruid.
 Accrementum, groeiſel / aangroeiſel.
 — Notum, haſtaardgroeiſel.
 Accretio, aangroeiing / aanwasſing / van erffenis.
 Accumulative, ophoovender wijze / by opſtapping.
 Accusatio, beſchuldiging / aanklaaging / aanklagt.
 — Internecini, aanklaaging van ombrenging of
 doodſlag om erffenis te bekomen.
 Accusativus, aanklaager / aanklaagend gebal.
 Accusativus rectus, de beheerſchte aanklaager.
 Accusator, beſchuldiger / aanklaager / betichter.
 Acedia, walging / luiheid / arbeidzaamloosheid.
 Acephalis, hoofdeloos.
 Acer, ahorn / erleboom / halberboom / maas hout /
 maashoutenboom.
 — Major, iustenhout.
 — Minor, booghout.
 Acetabulum, (*Vulgò*) boſje / kopje / panneken.
 Acetabulum, (*Botan.*) venusnabelkruid.
 Acetosa, zuuring / zurkel.
 Acetofella, ſchapezuuring / ſchapezurkel.
 Acetum mulfum, honigazyn / honig-eek.
 — Florum anthos, roſemarynblouſem-azyn.
 Achilla, Jakobſkruid.

- Achillea**, tuiزندبلیاد.
Achimilla, zonnawort/onzerbrouwenmantel.
Achores, haartourn.
Achras, witte peerenboom.
Acinaria marina, zeehoogst.
Acnasticus, stilstaande/ op zyn hoogst zonde.
Acme, stilstand/ top/ hoogste ziekte.
Acolocus, toortsdraager/ naboiger.
Aconitum, wolfswortel/ monnikshapkens.
Aeopum, verfrischzalf/ zalf booz vermoedigheid.
Acorna, ebertwortel.
Acorum, **Acorus**, welriekend iisch/ kalmus.
Acquisitio hereditatis, een bekoming der erffenisse.
 — — directa, erffenisbekoming uit de hand.
 — — fidei commissariae, erffenisbekoming
 ober de hand.
Acquisitivus, verknypig/ verknypende.
Acquisitor, verknypger/ bekomet.
Acrapalum, bronkhertsbrankje.
Acrobystica, voorhuid.
Acrochordon, een wort/ hangwort.
Acroamaticus, toelustterend.
Acromion, uitsteeksel/ schoubertop.
Acromphalon, midnabel.
Acronychus, tyndioos/ ontyndig.
Acta (*Vulgò*) daaben/ handelingen.
Acta (*Jurid.*) pleitstukken/ dingischyften.
Acta publica, algemeene schryften; als wetten/
 boozrechten/ keuren.
 — Privata, byzondere schryften.
 — Coram iudicibus deputatis, seu commissariis,
 eene mondelinge boozstelling der twistzaalie
 booz afgebaardigden.
Actio, (*Philos.*) boening/ werking.

Ac.

Actio arbitraria, (*Curia*) naar's rechters goedvinden.

— **Beneficiaria**, uit eenig bergund recht.

— **Chirographaria**, uit verbintenisse van hand-
schijft.

Actio, (*Jurid.*) rechtsmiddel / pleitstukken / ding-
taal / eisch / aantal / aanspraak.

Cessa, afgegaan / overgegeven.

Empti, koop

Venditi, verkoop

Forensis, ding

Funeraria, inh. of rouw

Feudalis, leen

Hypothecaria, onderpand

Institoria, koophandel

Interrogatoria, onderzagg

Noxalis, schade

In personam, **Personalis**, persoon

In rem, een aantal op eenig goed.

Calumniæ, recht van lastering.

Cautionis, — borgtocht.

Condictio, **Condicticia**, — wederreisching.

Ex constituto, — by opstelling.

Ex stipulatu, — uit beding / of belofte.

**Emphyteuticaria ad præstationem rei emphy-
teuticæ**, van den eigenaar of heer om zyn
erfpachtgoed wederom te hebben.

Decreti, tegen die / welke hoorgeeven aantal
op eenig goed te hebben.

Dispositi directa, uit bewaargeebing aan de zu-
de van den bewaargeeber / om 't zelve goed
wederom te hebben.

— **Contraria**, uit bewaaraanneeming / aan
de zude van den bewaaraanneemer / om de on-
kosten / aan 't goed gedaan / wederom te
hebben.

} recht.

Actio exercitoria, uit teedere.

Finium regundorum, beruitermissie om te gesien te gengen / dat de oude scheidig / beleding of iandscheidig / berklaard worden / zo veel zulkz han geschieden.

Injuriarum ad palinodiam & reparationem utilem & honorificam, van hoon of lastering tot herroeping van dezelve / en wederrekening van dien eerlijk en hoorbeelyk.

Judicati, van gewyde / tegen een welke een gewyde tot zyn nadeel heeft.

Locati & conducti, uit huur en verhuuring.

— **inter magistrum & nautas**, van huur tuschen een schipper en zyne scheepsgezellen.

— — — & **exercitores**, tuschen een schipper en zyne rederz.

Negatoria, een ontkenning recht.

— **Servitutis**, ontkenning dat zyn land of huis aan eens anders land of huis / dienstbaarheid schuldig is.

— **Ufus & habitationis**, ontkenning van 't recht van gebruik of bewoening.

Negotiorum gestorum directa, ter zaak van onderwind tegen den onderwindder.

— **Contraria**, ter zaak van onderwind / tegen den geen die 't bewind aangaat.

Percipiendi decimas, om de tiende te ontfangen.

Petitionis hæreditatis ab intestato, waarbij een erffenis by bersterf geëischt wordt.

— — — **ex testamento**, erffenis eisching by uitersten wil.

— — — **fideicommissariæ**, eisching van eene erffenis over de hand.

Quærelæ inofficiosi testamenti, klagt tegen onwettigen uitersten wille.

Ac-

Actio subsidiaria, 't behulpzame recht / dat een wees op zyn voogd of vozgen heeft.

Ambulatoria, dat van den een op den ander overgaat.

Beneficii descriptionis bonorum, om te hebben recht van goedbeschryving.

Civilis, over gemeene twistzaaken.

Confessoria, bekennend recht.

— **Servitutis**, een dienstbaarheid bevestigend recht.

— **Ususfructus**, bevestigend recht tot bekoming van lustagt.

— **Usus vel habitationis**, tot bekoming van zedig gebruik / of huishoornng.

Criminalis, in strafzaaken

Dativa, een gegeven rechtsmiddel.

Æstimatoria, de æstimator tot de waarde.

Ingrati, — des onbankbaaren.

Internecini, — van doodslag.

Judicii, — van 't gebongde.

Jurisjurandi, — eedzweeren.

De alendis & educandis liberis, om kinderen te onderhouden en op te boeden.

De cogendo tutore, om een voogd te dwingen tot het betwint van de voogdy.

De conditione dotis, nuptiis non secutis, we bereisfing van den bruidschat / als 't huwink niet volgt.

De divortio, huwinksscheiding door echtbreuk.

De dolo, uit bedrog.

De donatione propter nuptias, om gift geschenken / ten einde daardoor tot een huwink te komen / en dezelve wederom te hebben / als 't zelve niet geschiedt.

Ac-

- Actio de donationibus inter virum & uxorem**, om gift tusſchen man en vrouw.
- De filia dotanda**, om een dochter hutwijnſgoed te geeven.
- De indemni aliquo habendo**, om van een bozgtogt ſchadelooſ gehouden te worden.
- De operis novi nuntiatione**, niemant te verbieden een nieuw werck of getimmer te timmeren.
- De pactis dotalibus**, recht uit de hutwijnſche boozwaarden.
- De petenda uxore**, ſi ab alio detineatur, om zyne vrouw weder te eiſchen / alſ zj van een ander opgehouden wordt.
- De poſito aut ſuſpenſo quod nocere poſſit**, tegen de geenen / welke iets heeft uitgeſteid of gezet ; of iets hangende heeft / 't welk ſchade zou kunnen doen.
- De privilegio dotis**, uit boozrecht van ingezragt hutwijnſgoed.
- De recepto adverſus nautas, caupones, ſtabularios**, om iets 't geen in betwaaring aangenomen iſ / tegen ſchippers / herbergiers en ſtaihouders.
- De repetitione dotis ſoluto matrimonio**, tot wedereiſching van 't hutwijnſgoed / by 't breeken van 't hutwijn.
- De ſecundis nuptiis**, uit een tweede hutwijn / tegen den langſtebende / wegens 't goed van den overleden.
- De ſponſalibus**, uit trouwbeloſten.
- De ſuſpecto tutore removendo**, om een boogd / waarop bedencklykheid valt / van zyne boogdne onſlagen te hebben.
- De tabulis teſtamenti exhibendis**, om d'oozſpronglyken uiterſten wil te bertoonen.

Ac-

- Actio de communi dividundo**, recht om de gemeenschap te deelen.
- De constituta pecuniâ**, recht uit beloofde betaaling.
- Decreti**, recht tegen de boorgerbers van aantaal op eenig goed te hebben.
- De damno infecto**, aanspreking van gebreke / en nog niet gedaane schade.
- De dejecto**, aut effuso, recht tegen die iets afwerpen / of uitgieten.
- De in rem verso**, aanspraak om weêr te hebben / 't geen ten nutte van iemands goed besteed is.
- De paraphernis**, recht van eene vrouwe op de goederen / die zij bij heeft.
- De præscriptis verbis**, recht uit boorgeschreeven woorden.
- Ex cambio contra acceptantem literas**, uit een wisselbrief tegen den aanneemer derzelve.
- Ex communiione consuetudinaria**, uit de gemeenschap der goederen.
- Ex empto reditu**, uit koop van een jaarlijksche inkomste van geld / dat op een stad of bast goed staat.
- Ex inofficioso testamento**, uit een onwettigen uitersten wil.
- Ex libro mercatoris juramento firmato**, uit een koopmans boek met eede gesterkt.
- Ex mortis causa donatione**, uit gifte ter zake des doods.
- Ex pacto**, uit verdrag / of obereenkoming.
- Ex præscriptione**, uit verjaaring.
- Ex protestu contra principalem**, uit verworping eens wisselbriefs.

Ac-

Actio ex scripta obligatione, uit een geschreeven handschrift.

Ex societate classis navalis, uit een gemaaite scheepvmaatschappye.

Ex stipulatione fidejussorum, uit belofte van zich te hebben verbonden voor een ander borg te blyven.

— — — **pro dote exigenda**, uit belofte om 't huwelyk goed te bezwaren

Ex transactione, uit daeding of verdrag.

Ex testamento, uit een uitersten wil.

Ex lege Aquilia, aanspraak tot vergoeding van te onrecht aangedaane schade.

Ex lege diffamati, aanspraak om iemand zyne onspreek te doen instellen.

Ex lege Rhodia, aanspraak uit scheepvschadevraging.

Familiae erciscundæ, recht ter erfdeeling.

Finium regundorum, recht ter landfcheiding.

Feudalis, ex feudo, aanspraak uit leenrecht.

Funeraria, aanspraak om de ijksonkosten / of hoofdschulden.

In factum, aanspraak over 't bedreebent.

Pauliana, of Paulina revocatoria, recht op het weggegeven goed des schuldenaars.

Pignoratitia, recht tot pandlossing.

Quanti minoris, recht tot het geen te luttel betaald is.

Quanti plurimi, recht tot het geen te veel betaald is.

Retractionis feudi ex feloniam, recht tot weder intrekking des leens uit ontrouw en wetsmaadheit

Instantiæ, aanspraak van rechtverboeg.

Ac.

- Actio ad averfionem damni ex afsecuratione**, recht tot fchade afweering / uit verzekering
- Ad commiffum**, recht tot erfpachtbetaling.
- Ad collationem bonorum**, recht tot inbrenging der goederen.
- Ad compositionem homicidii adverfus homicidam**, opraak tot afmaking des doodflags tegen den doodflaager/en gefchiedt van de naaſte vrienden des nebergelagen.
- Ad ducendum vel dotandum fupratam**, recht op iemand die een bruyter onteerd of verlaſpen heeft.
- Ad fruendum inædificato**, recht om te gebruiken dat iemand op een verhuurden grond getimmerd heeft.
- Ad legata ex testamento**, recht tot de making uit den uiterſten wil.
- Ad legitimam, ejusque supplementum**, recht om 't wettig gedeelte en bezelfs verbuling te bekomen.
- Ad partem hæreditatis**, recht om zyn deel der erffeniſſe te bekomen.
- Ad perceptionem fructuum**, recht om de vruchten te mogen trekken van erfpachtgoed.
- Ad præſtandam cautionem legatorum & fidei-commiſſorum nomine**, recht om borg te ſtellen ter zaake van makingen uit de hand of over de hand.
- Ad præſtationem feudi & fructuum**, recht tot bezetting van 't leen en 't gebruik der vruchten.
- Ad petendam bonorum descriptionem**, rechts middel om te eifchen boedelbeſchrijving.
- Ad præmium ex afsecuratione**, recht tot bekoming van 't beloofde geld ter zaake van verzekering.

Ac-

Actio ad reddendum chyrographum cancellatum, recht om een handschijft vernietigd en doorgehaald wederom te hebben.

Ad rescindendum contractum, recht tot vernietiging van een voltrokken handeling.

Ad revocandam donationem, recht tot herroeping van een geschenk.

Ad traditionem rei donatæ, recht tot overleevering van geschonken goed.

Ad solvendas liti expensas, recht om de kosten des gedinges te doen betaalen.

Ad dotem, recht tot huwelijksgoed.

Ad edendum, recht om afschijft te hebben.

Ad falcidiam, recht van den erfgenaam op de maakingbeurders / tot het vierde deel der erffenisse.

Ad ratiocinia, recht tot rekening.

Ad solutionem canonis, recht tot betaaling der jaarlijksche erfpacht

Ad solutionem census, recht tot betaaling der jaarlijksche inkomste.

Ad redditum, recht tot betaling der jaarlijksche winpenningen.

Ad Trebellianicam, recht van den erfgenaam uit de hand / op den erfgenaam over de hand / tot het vierde deel der erffenisse.

Ad usuras in stipulatum deductas, recht tot besproken geldwinst.

Tutelæ, aanspraak over voogdschap

Petitoria, eisch

Pignoratitia, pand

Pœnalis, Pœnaria, straf

Popularis, volk

Possessoria, bezit

Prætoria, schouten

In rem, Realis, zaak

recht.

Red.

- Actio redhibitoria, wederſchaffing.
- Recepticia, ontfang.
- Serviana, verpand.
- Ariticiana, landbouw.
- Vestigalis, bzaagt / huur.
- Pro socio, recht tegen een medgezel.
- Ex sponſo, recht uit het beloofde.
- Actio, (Gramm.) werking.
- Activa, werkende.
- Active, bedrijvende.
- Activitas, bedrijvigheid / werkzaamheid.
- Activus, bedrijvig / bedrijvende.
- Astor, aanklaager / eifcher / daager / aanlegger / dagbaarder.
- Actrix, eifcheresfe / aanlegster / aanklaagster / daagster.
- Actu, in der daad.
- Actualis, bedrijvig / daadig.
- Actualitas, bedrijvigheid / daadigheid / werkzaamheid.
- Actualiter, daadig / bedrijvig.
- Actuare, daadigen / in der daad brengen.
- Actuarius, ſchryver / bondſchryver / openbaarſchryver.
- Actuosus, werkzaam / bezig.
- Actus, (Philos.) bedrijf / daad.
- Signatus, getekend.
- Exercitus, gepreffend.
- Elicitus, uitgelokt.
- Imperatus, geboden.
- Examiniſ, daad der beproefing.
- Conſecrationis, ————— inwijding.
- Ordinationis, ordening.
- Actus, (Jurid.) handeling / daad / bedrijf.

} recht.

} bedrijf

B

Ad.

Acht conditionalis, noodzaaklijze

- Legitimus, wettige
- Necessarius, noodzaaklijze
- Privatus, bijzondere
- Publicus, gemeene
- Voluntarius, bywillige
- Forensis, gerechtis / ding-
- Extraneus, buiten-
- Agentium, werk der dingtaarbwerbers.
- Litigantium, baad der dingers.

} handelling

Aculeus, doorn.

Acurangulus, scherphoekig.

Acurologia, onelgenwaa / oneigenheden.

Acus, hechtmaalt.

Acusticus nervus, gehoorenw.

Acutella, stakzuid / yrangwortel.

Acynus sylvestris, wilde bastikon.

A D.

Ad aquam appulsus, 't recht om in eens anders
water zyne bezten te denken.

- **Commune dividendum**, om uit de gemeen-
schap te scheiden.
- **Compositionem causæ**, tot afmaaling ener
zaak.
- **Dandum**, beröintenis van geeben.
- **Effectum**, tot volbzenging / tot volzending.
- **Exhibendum**, om te boozschan te brengen.
- **Extra**, na buiten.
- **Faciendum**, beröintenis om iets te doen.

Ad intra, na binnen.

Adarces, bloem van zee zout.

Adæquate, ebenmaatiginh.

Adæquatio, ebenmaatiging.

Adæ.

- Adæquatus, ebenmaatig.
 Addicere, een' koop toekennen / toekaan.
 Addictio, toekening / toelaaing.
 Additamentum; byvoegfel / 't bykromende.
 Additionalis, byvoegbaar.
 Additamenta, Additionales, (*Jurid.*) byvoegse-
 len van rechtsmiddelen.
 Adductivus, byzenging / byzengende.
 Adeps, smet / bettigheid.
 Adibat, htwiksilver.
 Aditio, 't aangaan van de erffenis.
 Adescentia, bywezendheid.
 Adhærentia, ahangendheid.
 Adhæsive, ahangendlyk.
 Adhæsivus, ahangig / ahangende.
 Adiabrochia, bloedsdunmaat.
 Adiameterus, omnibdeilnyg / ongelykmitdeilnyg.
 Adiantum, steenruit / vrouwenhate.
 Adiaphorus, onverschillig.
 Adiapneustia, onuitwaasfemig.
 Adiastasia, onafstandigheid / onafstaantig.
 Adiposus, smeerachtig / betachtig.
 Adipsa, dorstloosheid / onborstigheid.
 Aditio hæreditatis, erffenis aangaaning / erf-
 goed aanbaaring.
 Adjacentia, byliggendheid / byligging.
 Adjectivus, byvoeglyk / bywerpig.
 Adjectorius, bydoende / byvoegende / bywerpende.
 Adjicialis, bywerpelyk.
 Adjudicialis, toetoyzig.
 Adjunctum, byvoegfel / aankleef / aankleeffel.
 Adjunctus, bygevoegde / die zich met den eys-
 scher of gedaagden boegt.
 Adjutorium, behulpschrift / behulpsmiddel.
 Administrare, bewind hebben.

- Administratio, bewindhebbing.
 Administrator, bewindhebber.
 Admiratio, verwondering.
 Admirationis signum, verwonderingsteken.
 Admissio, toelaating verlof.
 Admissionalis, hamering / beurtwaarder.
 Ad primam, den eersten rechtstag.
 Adonium, haaneboet met een roode bloem.
 Adoptatitius, aangenomen kindzoon / de zoon van
 een aangenomen kind.
 Adoptatio, Adoptio, kinderaanname.
 Adoptator, kinderaannameer.
 Adoptatus, Adoptitius, Adoptivus, aanneem-
 ing / tot kind aangenomen.
 Ador, Adoreum, spelt / slecht hoorn.
 Adpromissor, voogd / beloover / toezegger.
 Adrantum, vrouwenhaar / benusshaar.
 Adrogatio, kinderaanname.
 Adrogator, kinderaannameer.
 Adrogatus, tot kind aangenomen / aanneem-
 ing.
 Adscititius, aankomstig.
 Adscriptitius, ongeschreeven / ongezet / aange-
 schreeven / aanschrijving.
 Adsesor, (*Vulg.*) onzitter.
 Adsesor, (*Jurid.*) onbevoegde raadshier.
 — Glebæ; landeigen slaaf / een landvaste.
 Adsignificans; medebetekenende.
 Adsignificatio, medebeteking.
 Adstipulari, toestaan / bewilligen / van eene me-
 ning of geboelen met iemand zyn.
 Adstipulatio, bewilliging / toestaaning.
 Adstipulativè, mede willende.
 Adstipulator, bewilliger / toestaanier.
 Adstrictoria medicamenta, stoppende geneesmit-
 delen. Adul-

Adulterare, Adulterari, overspel doen / echtzoe-
ken / verbalschen / verberben.

Adulterium, overspel / echtzoeeking / verbalsching.

Adulter, Adulterator, overspeler / echtzoeeker /
verbalscher.

Adventitius, aankomstig.

Adverbialis, bywoordig.

Adverbium, bywoord.

— Primitivum, eerselling.

— Derivativum, spruiteling.

} bywoord

Adversaria, klabboken.

Adversarius, tegenbinger / die tegen een an-
der een geding boert

Adversativus, wederstreebig / wederstreebende.

Advocatus, boozpraak / rechtsbozberaar / booz-
spreeker.

— Fiscus, 's lands boozpraak / boozpraak ban-
der heeren geldkist.

Adynatos, onmooglyk.

A E.

Ædificatoria, bouwkunst / bouwkunde.

Ædiles, laage rechters / schepenen.

Ædilis cerealis, iystogtbezorger

— Curulis, gebouwmeeſter / wijk / buurtmeeſter.

Æditimus, Ædituus, herkmeeſter.

Ægilops, (*Medic.*) oogzweer.

Ægilops, (*Botan.*) gebaarde ebene / dzabeg.

Ænigma, raadſel.

Ænigmatographia, raadſelbeſchryving / raadſel-
ſchryfkunde.

Ænobarbus, roodbaard / roſbaard.

Æquabilis, bereffenbaar.

Æqualis, eben / ebengroot.

B 3

Æqua.

- Æqualis ætate, ehenoud.
 Æqualitas, ehenheid / ehengeuoetheit.
 Æquanimitas, geïpamoedigheid.
 Æquatio, beregeling / berekening / ehening.
 Æquator, ebenaar.
 Æquicruris, ebentreenig.
 Æquidialis circulus, dagebeningcircel.
 Æquidicus, gelijkeggende.
 Æquidistans, ebentopdig.
 Æquistantia, ebenberheid.
 Æquilatio, ebenberinckeling.
 Æquilaterus, ebenzijdig / gelijzijdig / ebengeïlij-
 zijdig.
 Æquilibris, ehenzwaartwigtig / ebentwigtig.
 Æquilibrium, ehenzwaartwigtigheid / ebentwigt.
 Æquimanus, ebenthandig / rechts en linkisch.
 Æquimultiplex, ebenveelvoudig.
 Æquinoctialis, nachtebenig.
 Æquinoctium, nachtebening / gelijddag.
 — Autumnale, herfst.
 — Vernale, lente. } nachtebening.
 Æquiparantia, ebengelijheid.
 Æquiparare, ehenmaatigen.
 Æquipollens, gelijkmatig.
 Æquipollentia, gelijkmagtigheid.
 Æquiponderantia, ebentwigtigheid.
 Æquiterminus, ebenvaalg.
 Æquivalens, ebentwaerdig.
 Æquivoca, Æquivocalia, gelijknaamige.
 Æquivocantia, gelijknoemende.
 Æquivocata, gelijknoemende.
 Æquivocè, gelijknaamiglijk.
 Æquivocus, gelijknaamig.
 — Casu, gelijknaamig by gebal.
 — Consilio, — by veraad.

Æqui-

- Æquivocatio**, dubbelzinnigheid / woordspeling.
Æra, aanbangtyd / tydwoortel / tydbegrip.
Ærologium, luchtlooper.
Æromeli, hemelhonig / luchttonig.
Ærugo æris, spaansch groen / kopergroen.
Æs alienum, uitschuld / schuld.
 — **Nostrum**, inschuld.
Æschylus, mispelboom.
Æstimatio, de waarde.
Æstimativus, achtende.
Æstuosus, hioppende / onstuimig.
Ætas pupillaris, eerste minderjaargheid / kindsh-
 heid; als de wezen by de Romeinen onder
 boogden stonden; de knechtens tot veertien/
 en de weishens tot twaalf jaaren / en dan
 curators of verzorgers kregen.
 — **Minor**, tweede minderjaargheid / jongeling-
 schap; welke is dan twaalf of veertien / tot
 twintig of vyfentwintig jaaren.
Ætema, vereidsching.
Æternitas, eeuwigheid.
Ætites lapis, arendsteen.

A F.

- Affabilitas**, gespraakzaamheid.
Affectio, aandoening.
Affectio cœliaca, afgang van onvolkookte gaa.
 — **Hypochondriaca**, mildzucht / mildziekte.
 — **Hysteriaca**, opstyging.
Affectus, (*Medic.*) ziekte.
 — **Colicus**, kronkelbarmyn.
 — **Nephriticus**, nieryn / nierziekte.
Affectus, (*Ethic.*) hartstogt / genegenheit.
Affirmativus, bevestigende.
Affixa, aanhangsel / nagelbaat.
 — **Inseparabilia**, onscheidbaare aanhangsel.

B 4

A G.

A G.

- Agalactia, zogsonburchtbaarheid / zogloosheid.
 Agallochum, paradys hout / aloes hout.
 Agens, doener.
 Agere, doen / dingtaal boeren / rechtspreken.
 Ager, voutwland.
 — Novalis, bresland / bresland.
 Aggregatio, samenhooping.
 Aggregatum, 't versaaude.
 Agibilis, doenlyk / doenende.
 Agio, opgeid.
 Aglaophotis, peonie.
 Agma, uren / urenzeling.
 Agnata, bloedbyndin / ban baders zyde.
 Agnatio, maagschap ban baders zyde.
 Agnatus, maag ofte bloedbynd ban baders zyde.
 Agnuscastus, huischdoom / Mozahamsvoort /
 zeevolye / huischlam / schaapsmull.
 Agonia, zadeloosheid.
 Agonohesia, strybinstelling.
 Agonotheta, strybinsteller.
 Agraphus, onschyftmaattig.
 Agresta, berjuis.
 Agricultura, landbouw / landbouwing / land-
 houtwerp / landwinning / landneering.
 Agrifolium, huisst / steekpalm.
 Agriocastanum, witte kastanjen / aardnooten /
 aardakkers.
 Agrimonia, leberkruid.
 — Silvestris, zilberkruid / vlik.
 Agrion, Agriophyllum, berkensbenkel.
 Agriofelinum, haaneboet.
 Agrostis, ibgras / peen / hondstand / knopgras.
 Agrypnia, slaapeoosheid.
 Agyrta, kwakzalver.

Ai.

A I.

Aimodia, tandenboosheid.
 Aitema, bereisiging.
 Aitiologia, oorzaakzeggig / oorzaakkunde.

A J.

Ajuga, beldropres / hoe langer hoe liebet.

A L.

Alabastri, bloemknoppen / groene bloembladen.
 Alæ, knevels.
 Alæ narium, neuswieskens / neusblaasgens.
 Alalia, spraakloosheid / stomheid.
 Alantoides, des vruchts vultenbles.
 Albas Arabum, iuskruid.
 Albergaria, maaltijd schattingen.
 Albucum, affobille.
 Albuga, oogwit.
 Album, wit.
 — Græcum, witte hondsbrek.
 — Nigrum, muisbrek.
 — Oculi, wit in 't oog.
 Alcæa, zigmaartskruid.
 — Vulgaris, witte maluwe.
 Alcibiacum, wilde ossetong / slangenhoofd.
 Alchimilla, zinnauw / onzer vrouwenmantel /
 leutwenboet.
 Alchitrum, jeneberolp / bloetbaar haar.
 Alcyonium, zeeschuim.
 Alchymia, stoffeheidkunde.
 Alcohol, sijn stof.
 Alea, tuischspel.
 Alecterolophos, haanekam.
 Alembicus, afzuyheim / heim.

- Alepsia, zinneloosheid.
 Alexipharmacum, Alexiterium, tegengift.
 Alga, wiet.
 Algebra, steiregel.
 Algebraicus, steiregelsig.
 Algorithmus, rekenkunde.
 Alica, goet.
 Alidada, wyngregel.
 Alieni juris, eens anders magt onderwerpen.
 Aliëtas, anderheid.
 Alienare, herbreeiden.
 Alienatio, herbreeiding.
 Alienatus, herbreeid.
 Alienator, herbreeider.
 Aliformis, bleugeloozig / bleugeloochtig.
 Alimenta, onderhoud / kost en klederen.
 Alimentarius, dien iets tot kostigt gemaakt is / kost-
 togtenaar.
 Alipasma, zweetstoppoetier.
 Alipta, zalver / smeerer / worstelaars smeerer.
 Aliquantus, zogroote.
 Aliquotus, zobeelde.
 Alkarva, purgeernooten.
 Alkekengi, kriecken ober zee / winterherffen.
 Allantoides, worstgelyk bies.
 Allaudium, by goed / onleengoed.
 Allegationes, bybrengingen / aantrekkingen.
 Allegoria, byspraak / byspreuk / gelykspreuk.
 Allegoricus, byspreukig.
 Allegoricè, byspreukigh.
 Alleluia, hoekhoeksbinnig / zuure klaberen.
 Alleluchia, samenhangig.
 Alliabarus, wit ert.
 Alliaria, Alliaris, loof zonder loof.
 Alli caput, nucleus, kluisken / bolleken loof.
 Al-

- Allium, loof / knofloof / knoploof / knoefloof.
 — Ursinum, beerloof / basloof.
 — Anguinum, hergloof
 Alloidium, byngoed / onleengoed.
 Alloisus, verandering.
 Alluvio, aanspoeling / aantweep van sloot.
 Almagestum, groot samenstel.
 Almucanthazarh, hoogtelringen / gewestelingen /
 topelingen.
 Alnus, elzenboom / elst.
 — Nigra, sporkelhout / pookhout / hondsboom.
 Alogistes, redenloos rebenaar.
 Alogus, redenloos / duien reden.
 Alopecia, hoofdzucht / uitval des hares / haren-
 baling.
 Alopecurus, bossestaart.
 Alsiue, muur.
 Alta jurisdictio, hooge gericht / oppergericht /
 harschgericht.
 Altavela, pinxternaaken.
 Alterabilis, veranderigh.
 Alteratio, verandering.
 Altercari, hyben / twisten / twistig zyn.
 Altercatio, hybing / twistig.
 Altercator, twistet / hybet
 Altercum, viltencruis / volkenid.
 Alternatio, overbeurtiging.
 Alternus, overbeurtig / overhandig.
 Alterutrumbes, een van beide schaduwige.
 Althæa, heemswortel / witte maluwe.
 Altisonus, hoogzabende / hoogliinkende / hoog-
 luidende.
 Altus, hoog / onbenang / hoogstem.
 Alus gallica; waalwortel.

Al-

Alvei, berdroogde gronden / als een bloed veranderd wordt.

Alvi retentio, hardhorigheid.

— Fluxus, buikloop.

— Lientericus, afgang van ongeteerde spijz en drank.

— Coeliacus, afgang onboskooite gyl.

— Criticus, afscheibige

— Symptomaticus, toeballige } buikloop.

— Sanguineus, bloedloop / roode loop.

— Chylosus, gylloop / gylafgang.

— Colliquativus, smeltige buikloop.

— Hepaticus, leverbuikloop.

Alypum, mabelief.

A M.

Amalgama, vermengsel van metaal met kwikzilver.

Amalgamatio, doozöpting met kwikzilver / verhalting dooz kwikzilver.

Amanuensis, handschryber.

— Servus, een slaaf / die gebruikt wordt om te schrijven.

Amantilla, speerkruid / St. Joriskruid.

Amaracus, majorein, maricleus, moederkruid / mater.

Amarodulcis, alsgrankhe.

Amaranthus, siutweelbloem.

Amaurosis, steekheblindheid / oogenduijsterheid.

Ambages, omtoegen / omreden.

Ambasiator, gezant.

Ambervalia, kruisdagen.

Ambidexter, evenhandig / rechts en links.

Ambiguitas, dubbelzinnigheid.

Am-

- Ambiguus**, dubbeltzinnig / twyfelachtig / twyfelzinnig / dubbelduidig.
- Ambicio**, eerezucht / staatzucht / eergierigheid.
- Ambicus**, omtrek / verband / omgang / ombang.
- Amblygonius**, plomphoekig.
- Amblyophia**, oogenscherming / kwaadzienigheid / botzienigheid.
- Ambra**, amber.
- **Nigra**, zwarte amber.
 - **Grisea**, witte amber.
- Ambubela**, paerdebloem / hankerbloem /
- Ambulatorius**, wandelende / zwerfende / bergaande.
- Ambulones**, dwaalbuurtjes.
- Amellum**, confolie de grein / hpenblad.
- Amellis flos**, sterrekruid.
- Ametria**, wangemetenheid.
- Amicitia**, vriendschap.
- Amita**, baderszuster / moei.
- **Magna**, oudmoei / grootbaderszuster.
 - **Major**, oberoudmoei / obergrootbaderszuster.
 - **Maxima**, betoberoudmoei / oudobergrootbaderszuster.
- Amitini**, broeders en zusters kinderen / neeven en nichten.
- Ammiraldus**, zeehoofd / blootheer.
- Amnestia**, ongeluk's vergeving.
- Ampios**, des vruchts binnenblies.
- Amor**, liefde.
- **Unionis**, liefde der vereeniging.
 - **Complacentiæ**, des welbehagens.
 - **Benevolentia**, der goedwilligheid.
 - **Amicitia**, der vriendschap.
 - **Concupiscentia**, der hegeerlijkheid.
 - **Beneficentia**, der weldaadigheid.

Am-

Ampeloleace, witte wijngaard / alspaaie / Awtat.
telbegen.

Ampeloprasum, tofsb loof.

Amphiblestroides, netvormig / netachtig.

Amphibolia, dubbelsinnigheid.

Amphibologia, twiſfelreden / twiſfelzin / dubbelsinnigheid / dubbelspraak / dubbelszin.

Amphidæum, hoofd van den mond der iſtmoeder.

Amphiscii, tweezidschaduwige.

Amphitheatrum, schouwburg / ronde burg.

Amphitheton, oinſtel / rondoinſtel.

Amphoteroplon, heen en wederreis berzehtelig.

Amplè, breedinh / wvd / breed.

Ampotis, ed en bloed.

Ampulla, glaazen blaſch.

Amuletum, aan den hals hangend geneesmiddel.

Amurca, broesjem.

Amusis, richtſnoer / regel / richtlood.

Amuſus, zanglooze / ongeleerde in 't zingen.

Amygdala, heeſamandel / amandelsitterken / heeſitter.

Amygdalus, amandelboom

Amylam, amelbonk / ſtaffel.

A N.

Ana, ebendeel.

Anabaptista, herdoover / wederdoover / doopgezinde.

Anabasis, aanvoering / toeneeming.

Anabrochisus, afbinding / afbindſel.

Anacatharsis, (*Medic.*) zuivering / afbreiſing.

Anacatharsis, (*Theolog.*) onſprekuttlegging / verklarung van oneigenighe redenen.

Anachoreta, huiſzenaar.

Anacœnoſis, veraading / veraadſlaaging.

Ana-

Anacolleta, linnfel / booz 't boozhoofd gebontef
generesmiddel.

Anacrisis, vzaagonderzoek.

Anadiplosis, berdubbeling.

Anadoche, bozgtogt / bozgtogging.

Anadochus, gebadet / bozgt.

Anadosis, overboering.

Anæmia, bloedeloosheid.

Anæsthesia, gevoelloosheid.

Anagallis, guichelkruid / guichelheff.

— **Aquatica**, waterpungen / beerpungen.

— **Silvestris**, halfsmult / halfsneuz.

Anaglyptus, beeldspinder / beeldhouwer.

Anagoge, berdozgenheid / diepzinnigheid.

Anagogicus, berbozgenzinnig / beschoutwig.

Anagramma, Anagrammaclismus, ebenletter / zeuk /
letterheering / naamsletterheer.

Anagraphe, goeboschrybing.

Anagyris, boomklaber.

Anakephalosis, hertelling / herhaaling der hoof-
punten.

Analoga, gelijkvormige.

Analogatus, gelijkgebozmd / gelijkbozmg.

Analogia, ebenedenheid / gelijkbozmgheid.

Analogicus, Analogus, gelijkbozmg.

Analogicè, Analogos, gelijkbozmgig.

Analogismus, gelijkbozmgige.

Analogistæ, boogden / die geen rekening behoeven
te doen.

Analogistica, gelijkbozmgheidskunde.

Analysis, ontbinding / ontanooping / ontleding.

Analyticus, ontanoopende.

Anamnesticus, indachtigmaakende / erinnerende.

Anaphora, bozberhaat / zelfwozdigheid.

Anapologesia, Anapologia, ontberfchaonbaarheid.

Anar-

- Anarchia**, onheersching / heerschloosheit.
Anasarca, waterzucht / slimzucht over 't geheele
 lichaam.
Anatoicheiosis, herhoofdstoffing / ontloosing.
Anastomosis, (*Anatom.*) bereening.
Anastomosis, (*Medic.*) weijing / beroving.
Anastomaticus, ontstoppende / openende.
Anastrophe, ombraan.
Anathema, bloek / bloekslot / bloekbesluit / van /
 verbloeking.
Anathymialis, uitwaasfeming / waasfeming.
Anaticus, ebengelikh / ebenzwaar.
Anatrophe, omkeering.
Anatocismus, winstpenningen / winstbeding van
 de winpenningen / winpenningen tot de hoofd-
 somme te hoegen is in rechte verboden.
Anatomalis, inboeging.
Anatomia, ontleeding / opsping / ontleedkunde.
Anatomicè, ontleedkundigh.
Anatomici, ontleeders / ontleedkundige.
Anatomicus, ontleedkundig.
Anaudia, spraakloosheit.
Anblatum, aandtad.
Anceps, tweespindig / twyffelachtig.
Anchoriformis, ankerachtig / ankergelikh.
Anchusa, oesfong / wilde oesfong.
Anchyloblepharum, oogscheefsamengroesing.
Anchytoïdes, ankerboezing.
Ancob, punt van een elleboog.
Ancylolassum, spanader.
Ancylolossus, van den tongriem niet gesneden /
 met den tongriem belemmerd.
Ancylosis, tongriem.
Androguni, mantwopen / menschen die beide de deel-
 leden hebben.

An-

- Androgynus, mantopf / topfutan. |
 Androsace, zeenabelkruid.
 Androsæmon, mangstlaed.
 Aneclogisti, boogden die geen rekening behoeven te doen.
 Anecolia, hooreloosheid.
 Anemone, klapperroozen.
 Anethum, bilsje.
 — Silvestre, Tortuosum, heerwozel.
 Aneurisma, slagadergezwell / slagaderzweuk.
 Angelographia, engelbeschrijving / engelkunde.
 Angelus, geest / engel / godsdiene.
 Angina, halsgezweer / heelsteent / heelgezwell / heelzwellung / ontsteking in de heel / halsstreng.
 Angina lini, wzange / schoofte.
 Anguinenens, slangedring.
 Angulus, hoek / winkel.
 Incidentiæ, Contactus, Tactionis, raakhoek.
 Decussationis, kruishoek / hoek der kruisling.
 Opticus, Visionis, hoek der ziening / gezichthoek.
 Sectionis, snij-
 Obtusus, harte / stompe / platte } hoek.
 Acutus, scherpe
 Complimenti, verscheel-
 Anguria, citrullen / kircheren.
 Angustifolius, smalbladig.
 Animalis, ziellijk / beertijk.
 Animasticè, zielstomp / ziellijk.
 Animatus, gezeild.
 Ani procidentia, uitschieting des lufs / uitzakking des aarsdarms.
 Aniscalptor, aarskrabber.
 Anisum, anis.

C

Ani-

Anisum stellatum, sterans.

Annexum, aangeknoopt / aangebonden / byge-
boegd.

Annihilatiō, vernietiging.

Annona, jaarhoest / teerhoest.

Annus, jaar.

Civilis, burgerlyk jaar.

Platonicus, 't groot Platonisch jaar.

Sabbathi, jaar des rustdags.

Jubilæus, jubeljaar.

Solaris, zonne-

Lunaris, maan-

} jaar.

Bissextilis, schakel-

Climactericus, ~~trap~~ / ~~stap~~

} jaars.

Anuus, jaarlyklyk.

Anomia, reukondering / reukloosheid.

Anodynus, pijnstillende / sweetberdygende.

Anoiconometon, misplaatting.

Anōmalia, ongelijkbozigheid.

Anomalus, ongelijkbozig / onoordelyk / uitregelig.

Anomia, onwettelykheid / overtreding der wet.

Anomoiometes, ongelijkaartig.

Anonis, paaigwortel / stakkruid.

Anonymus, naamloos / zonder naam.

Anonymos, paapenhout.

Anorexia, hongerloosheid / wadging / eetensjonlust.

Anormesis, bloedblyftheid.

Anserina, zilberhuid / blyk.

Antanaclasis, wederlag / dubbelwoord.

Antarcticus, zuider / tegennoorder.

Antebrachium, boozarm.

Antecedens, boozgaande / boozstuk.

Antecedenter, boozganglyk / boozgaandelik.

Antecedentes, boozgaande.

An-

Ante moram, voor berouwen / voor de betaaing /
voor de vertoebing.

Ante litis contestationem, voor begonnen rechts-
pleeging.

Antecessor, voorganger / voorzaat.

Antepenultimus, voor de naaſtlaatſte / naaſt-
voorlaatſte.

Antihelix, tegenſlangtrek.

Anthemis, kamille / kamillebloemen

Anthera, bloemtoppen / bloemmiddelſpitſen / hoofd-
te der helmſpiltjeſ.

Anthologia, bloemkunde.

Anthora, heilzame wolfswortel.

Anthos, roſmarijn.

Anthrax, negenoog / kool / peſtkool.

Anchrisum, herbel

Antropographia, Anthropologia; menſchkunde /
menſchbeſchryving.

Anthropomorphitæ, menſchvormers / ketters /
die Gode menſchlike ledemaaten toeſchryven.

Anthropopathia, menſchgeelykvoornigheit / menſch-
lyding.

Anthropopathos, menſchgeelykvoorniglyk.

Anthropophagia, menſcheeting.

Anthropophagus, menſcheneeter.

Anthyllis, haſtaardbeidcrupjeſ / geele haazebla-
ber.

Anthyrrinum, halfsmull.

Antypophora, tegenoverging / tegenſtel.

Antix, voorhate / vleg.

Anticardium, 't hartepluſje.

Anticategoria, wederbeſchuldiging / tegenbeſchul-
diging.

Antichreſis, tegengebruik / vuchttroefing van ver-

- onderpand goed / in plaats van de winpennin-
 gen van 't gelt / daar 't goed voorz. verpand is.
 Anticipare, de gezette tyd eens rechtsdags ver-
 hozen / teborenkomen / verrassen.
 Anticipatio, voorz. homing / verzoeging / verhozing.
 Anticopa, tegenkerf.
 Antiducus, tegenspreker / tegenpartij.
 Antidotalis scriptura, een verzoek by verzoek-
 schrift ten hobe gedaan / om ongehoord niet te
 worden bezwaard.
 Antidorum, wedergaaf / tegengaaf / tegengeschenken.
 Antidotum, tegengift / tegenbergift.
 Antigraphæus, tegenboekhouder.
 Antigraphus, tegen de schrift strepbig / schriftstrepbig.
 Antimeria, deel voor deel stelling.
 Antimetabole, omstel / verwisseling.
 Antimonium, spiegelglas.
 Antinomia, tegenwettigheid / wettenstrepbigheid.
 Antipathia, afkeer / weerzin / tegenzin.
 Antipelargia, onderboeding.
 Antipestasis, tegenbang.
 Antipherna, tegenhuwlyksgoed / vruidegomsthat.
 Antiphona, tegenstemmen.
 Antiphora, tegenverhaal / tegeninzenging.
 Antiphrasis, tegenwoording / tegenzegwoos.
 Antipocha, verbindschrift / handschrift.
 Antipodes, tegenboetelingen.
 Antipraxis, Antipraxis, tegenwerking.
 Antiptosis, bal / worbal / stelling.
 Antirrhinum, brand / halfsmuil / halfsneus / knap-
 tandehens kruid.
 Antistropa, tegenlist.
 Antithesis, tegenstelling.
 Antitheon, tegenstel.
 Antirragus auris, voorz. tegenoverhoek.

An-

- Antitypus, tegenbeeld.
 Antlia pneumatica, luchtpomp.
 Antoeci, tegenoverwooners.
 Antoniana, St. Antoniskruid.
 Antonomasia, vernoeming / tegendenaming.
 Antophylli, kruidnagels.
 Antrum buccinosum, oorige slykbeen.
 Anumbres, schaduwlooze.

A O.

Aorta, gzoote slagader.

A P.

- Aparine, bieskruid / kils / togekruid.
 Apella, besnedene.
 Apepsia, onverteering / verteerloosheid.
 Apex, tittel.
 Aphace, hankerbloem / paardebloem.
 Aphæresis, boorzaanaaslaat / boorafkorting.
 Aphelium, berste zonnepunt.
 Aphis, plantluis.
 Aphonia, stemmeloosheid / spraakloosheid.
 Aphoria, teelschorting / ontbagnis opschorting.
 Aphorismus, scheiregel / kortbondige spreuk.
 Aphorme, boozbeweeging / eerste beweeging.
 Aphthæ, mondgezweer / sprouw.
 Aphya, anchobis.
 Aphyllon, bladerloos koraalkruid.
 Apiastellum, haaneboet / waterhaaneboet.
 Apiastrum, melisse / citroenkruid.
 Apios, knobbelachtige wolfsmeik.
 Apium, eype / juffrouwmerk.
 Rifus, haaneboet.
 Palustre, waterhaaneboet / boekehappe / juffrouw-
 merk / boereneype.

C 3

A-

Apium dulce, selrie.

Hortense, hofeype / pieterselie.

Hæmorrhoidarum, speenkruid.

Apnoea, ademloosheid.

Apocalypsis, openbaring.

Apocha, (*Chronol.*) aangaangend / tydwoortel.

Apocha, (*Jurid.*) kwantscheiding.

Apocope, afknipping / snoeiing / nalaating.

Apocrisia, Apocrisis, schifting / bloedschifting.

Apocrisiarius, bischop's stedehouder.

Apocrusticus, te rug dynende / wederom dynende.

Apocryphus, verborgen / ongelyst / buitenregelg.

Apodecta, vrachtrechter.

Apodeixis, betooging.

Apodemica, reiskunde.

Apodicticus, betoogig.

Apodioxis, betwering.

Apodosis, toepassing.

Apogæum, afaardig / berste punt.

Apogonus, nakomeling / naneef.

Apographa, goedoyfschrybing.

Apographum, afschryft / uitschryft / naschryft.

Apolecti, de heimlichste raad / geheimraad / heeren van den geheimen raad.

Apolis, balling.

Apollianaris, bilzenkruid.

Apologia, verantwoording / naamscherp / verbetering / betweerschryft / schermschryft.

Apologistica, vluchtbertelkunde / betweerschryftkunde.

Apologus, vlucht / blyspel / vertelling / berdiehtsel.

Apophlegmatismus, mondspoelsel / kwynartzeng.

Apophlegmatizans, stamastrekliende.

Apophthegma, gedenkspreuk.

Apophylis; uitsteeksel / uitwas / aanwas / afwas-
Apo-

Apophysis Pterygoïdes, Alaria, vleugelschep
uitsteksel.

— Mammillaris, tepelachtig
— Styloïdes, priemachtig } afwaag.

Apoplecticus, beroerde / geraakte / die met be-
roerdheid gekweld is.

Apoplexia, lichaamsberoerdheid / geraaktheid.

Apopsychia, onmacht / slaauwte / van zich zelf
haling / slaauwigheid.

Aporia, twyffeling.

Aposcema, overzetting / verplaatsing.

Apositia, afkeer van eten / hongerlooptheid.

Aposiopesis, berzwinging.

Apospasma, aan een scheuring.

Apostasia, afhaal.

Apostasion, berstoortzies.

Apostasis, uitzweering.

Apostata, afballige.

Apostema, ettergezwel / gezwear.

Apostolus, godsgezant.

Apostrophe, afwendig / afkeer.

Apostrophus, uitlaating / letteruitlaat / afwendig.

Apotelesma, (*Theol.*) godmenschlijk werk / uit-
werking.

Apotelesma, (*Mathem.*) gehoozesterrekracht.

Apotelesmaticus, uitwerklijk / herbullig.

Apotome, afspijding / 't overige.

Apotychia, te leurestelling.

Apozema, afziedsel / afkooksel.

Apud acta, aan eenig gerecht / booz eenig gerecht.

— Sequestrem, in bewaarderhand / in een be-
de hand.

Apparentia, berschynsel / schynbaarheid.

— Cælestis, Aëria, luchtberschynsel.

Apparitor, gerechtsboode / hofsboode / steeboode /
beurwaarder.

Apparitura, beurwaarderſchap / steeboofſchap.

Appellare, beroepen / hereroepen / hooger betrekken.

Appellatio, hereroeping tot hooger recht.

— **Frivola**, kwalijk beroep / onrecht beroep.

— **Cum clausula suspensiva**, beroep met byboe-
ging van opſchorting van 't gewoſde.

Appellationis introductio, inbrenging van een
beroep / aantekening van een beroep.

Appellans, **Appellator**, beroeper.

Appellatus, beroepen tot hooger recht.

Appendix, aanhangſel / byboegſel.

Appendicula, byboegſeltje / aanhangſeltje.

— **Vermiformis**, wormachtig / wormgelijk aan-
hangſel.

— **Styloides**, **Belenoides**, **Graphioides**, priemgelijk
aanhangſel.

Appetentia, begeerte.

— **Canina**, hondshonger / onnatuurlijke honger.

Appetibilis, begeerbaar / begeerlijk.

Appetibilitas, begeerbaarheid.

Appetitio, begeering.

Appetitivus, begeerende.

Appetitus, begeerende.

— **Caninus**, hondshonger.

Applicatio, toeëigening / toepaſſing.

Apprehensio, (*Phys.*) bebatting.

Apprehensio, (*Jurid.*) bangenis / gebangennee-
ming / aantasting.

Apprehensivus, bebattig / begruppig.

Appretiative, waerbeertijk.

Appromissor, bybelooper.

Aptitudinalis, behwaamheidsig.

Aptus, behwaam / nut.

Apy-

Apyrexia, buitenkoortsigheid / koortsontbreking.
 Apyrochium, leebendige zwavel.

A Q.

Aqua mulsa, mseebe.
 — Fortis, sterkwater.
 Aqua vitæ, handewon / water des leebens.
 Aquasium, waterdijst / waterloop / watergoot /
 waterloozing.
 Aqualculus, onderste buisk / onderbuis.
 Aquarius, waterman.
 Aquæductus, waterleiding.
 — haustus, waterhaling.
 Aquifolia, Aquilenta, hujst / stekpalm.
 Aquilegia, Aquieia, Aquilina, akel.
 Aquilex, waterleider / watermeester.
 Aquila, waterblaasje / waterpuijt.

A R.

Arabarches, pachmeester / tollenaar.
 Arachus, krom.
 Aracus, kleene platte erwteten.
 Aræosyncricus, helder van lichaam.
 Aræoticus, uitmaakende / berpiende.
 Araiosis, uitwaaseming / berging.
 Aratia, doornachtige angelika.
 Arbitër, gekoozen rechter.
 — Honorarius, gewillekeurde raadsheer / gekoo-
 zen raadsheer.
 Arbitramentum, goedemannen uitspraak.
 Arbitrarius, goedbunkig.
 Arbitrator, goedeman / zegsman.
 Arbitrio boni viri, naar 't oordeel van een her-
 standig man.
 — Judicis, naar 't oordeel van den rechter.

Arbitrium, believen/goeddunken/meening/oordeel.

— Liberum, vrye wil.

— Servum, knechtlike wil.

Arbor Judæ, Judasboom.

— Jovis, eikenboom.

— Sapiens, moederzieboom.

— Ex Florida, sassafras.

— Fœtida, elzenboom.

— Ligne merde, breekhoutboom.

Arbre nain, dwergboom.

— Triste, treutboom.

Arbutus, haagappelboom.

Arca fœderis, bondkist / kist des verbonds.

Arcarius, 's landsgeelbewaarder / opziener van
's landsgeelkass.

Archaismus, verouderde spreekling.

Archangelus, aartsengel / opperengel.

Archologia, beginselkunde.

Archeologia, oudheidkunde.

Archetypus, opperbeeldig / opperboorbeeldig /
eerste boorbeeld / oorspronkelijk.

Archiater, opperarts / oppergeneesmeester / bor-
stenarts.

Archicapellanus, opperkapelaan.

Archidiaconus, opperarmberzooger.

Archididascalus, oppermeester.

Archidux, aarts Hertog.

Archiepiscopus, aartsbisshop / opperbisshop.

Archieunuchus, opperkamerling.

Archigeroon, opperouderling.

Archigrammateus, kanselier.

Archigubernius, blootheer / blootboogd.

Archimagister, oppermeester / aartsmeester.

Archimagisterica, oppermeesterkunst.

Archimandrita, aartsheer / opperheer.

Ar-

- Archimimus, oppernadootfer.
 Archiphilosophus, aartswijsgeer / opperwijsgeer /
 hoofdwisgeer.
 Architectonica, Architectura, houtokunst.
 — Militaris, krijgshoutkunst.
 Architectus, houtmeeſter.
 Architrabs, Architrave, balk boven de deur / of
 hengſter.
 Archiva, papiergaarbe / ſchijftgaarbe.
 Archoenochus, opperſchenker.
 Arcitenens, ſchutter / hoogduig / hoogdraager.
 Arcium, groot klijſfenkruid.
 Arcticus, noord
 Arcualis, hoogwazig / hoogachtig.
 Arcus, hoog.
 — Complementi, berſchifhoog.
 — Verticalis, Zenitalis, tophoog.
 Ardesia, Ardofia, iel.
 Area, (*Vulgo*) plaats / doerſchbloer.
 Area, (*Mathem.*) binnencuim / houtgrond / inhoud.
 Area, (*Medic.*) haituitballing.
 Area, (*Geom.*) inhoud / binnencuim.
 Area, (*Furid.*) leeg erf / houtgrond.
 Area horti kruidbedde / tuinbedde.
 Arenifodina, zandmyn.
 Areola pappillaris, tepelring.
 Aretalogus, wijsdoo / ſchoonſpreker.
 Aretologia, beugdkunde.
 Argallicum, waalwortel.
 Argemone, zilberkruid / blik.
 Argentarius, Argurologus, zilberopziener.
 Argentarius, wijselaar / zilberſmid.
 Argentilla, Argentina, ganser / ganserik / zilber-
 kruid / blik.
 Argema, oogzweer.

Ar-

- Argilla, potaarde / leem.
 Argo navis, 't schipgesternte.
 Argumentativus, bewoosredenig.
 Argumentum, bewoosreden / bewoos / inhoud / kozt
 begrip.
 Argus, honderdoogige / boozigtig toeziener.
 Argutivè, besluitigh / door besluit.
 Argyritis, zilberglib.
 Aries, ram / muurbreker / stormhaat.
 Arilli, hozen.
 Arinca, amelkoozn / Koomsche tartw.
 Aristocrata, der besten regeering / adelregeering /
 besterheersching
 Aristocraticè, besterheerschingh.
 Aristocraticus, besterheersching / als eenige der booz=
 naansten de regeering des lands hebben.
 Aristolochia, hooswortel / oosterlusie.
 — Saracenicæ, zarazngskruid.
 Arithmetica, telkunst / rekenkunst / tal of telkunde.
 — Elementaris, beginsel telkunde.
 — Regularis, regel telkunde.
 Arithmologia, getalkunde.
 Armamentarium, Armarium, wapenhuis / kngs=
 pakhuis / tuighuis,
 Arma defensionis, beschermwapenen.
 — Offensionis, hinderwapenen.
 Armeniaca malus, abyskoozboom.
 Armeria, hoepelbloem.
 Armilustrum, wapenschouwing.
 Arnoglossa, Arnoglossum, lamstong / hondscrib /
 kleine weegbree.
 Aromata, spereren / kzuiberen.
 Aromatarius, Aromatopola, kruidenier / drogist /
 Arquatus, geelzucht / geelzuchtig.
 Arsenicum, rottekruid.

Ar-

Arrha, welkomgeid/ godspemning.
 Arrhabo. onderpand / gyzelaar.
 Arresta bovis, pangwoztel / stalkruid.
 Arrestans, beslaager / handoplegger.
 Arrestare, bekommeren / besiaan.
 Arrestatus, beslagen.
 Arrestatio, Arrestum, beslag / handoplegging.
 Arrogare, tot kind aanneemen.
 Arrogatio, kind aanneeming.
 Arrogator, kindaanneemer.
 Arrogatus, tot kind aangenomen.
 Ars, kunst.

Liberalis, byne
 Saltatoria, dans
 Scriptoria, schryf
 Piscatoria, vischvang
 Venatoria, jaag
 Typographica, druk
 Cantoria, zing
 Aedificatoria, } huisbouw
 Architectonica, }
 Caelatoria, graveer
 Sculptoria, snid
 Fusoria, giet
 Pictoria, schilder
 Ponderaria, weeg
 Mechanica, handwerk
 Nautica, zeil
 Histrionica, quichel
 Militaris, krigs

} kunst.

Artantia, bekenstroot / aardappel.
 Artemisia, hyboet / St. Janskruid.
 Artemon, kraan.
 Arteria, slagader / hartader / ademader.

As-

Arteria aspera, luchtppp / strot / strotppp / lucht
ader / ademader / ademgat.

Coeliaca, des buikg.

Mammaria, mam-

Epigastrica, opperbui-

Umbilicalis, nabel.

Levis, pois-

Hæmorrhoidalis, speen-

Mesenterica, scheel-

Splenica, milt-

SpermatICA, zaad-

Hypogastrica, onderbuis-

Phrenica, middelrijs-

Carotis, hrop- / slaap-

Soporals, slaap-

Axillaris, oksel-

Coronaria, } kroonkrans-

Coronaris, }

Venosa, aderijke / aderachtige-

Subclavia, onder 't sleutelbeen
gelegen-

Intercostalis, tusfschenribbige-

Pulmonalis, long-

Cervicalis, hals-

Humeraria, humeralis, schou-
der-

Juguralis, keel-

Thoracica, borst-

Gastrica, maag-

Vertrebalis, werbel-

Scapularis, schouderbladg-

Muscula, spier-

Gastrepiploica, des maag en
netg-

Epiploica, net-

slagader.

Lum-

- Lumbaris, ber lenden-
 Iliaca, heup of erhenis-
 Sacra, heilige-
 Cruralis, been-
 Pudenda, ber schamelheid-
 Poplitea, knieschyns-
 Suralis, huilt-
- } slagader.
- Arteriosus, slagaderlyk.
 Arteriotomia, slagaderfnyding / slagaderopening /
 slagaderlaating.
 Archanita, berkenfnyood.
 Artemisia, hynboet.
 Artheticus, zenuwsterkende.
 Arthriticus, ledensterkende / ledenzuchtige fichtige.
 Arthritis, ledenkrankheid / ledenzucht / ficht.
 Arthrosis, Articulatio, geleeding.
 Articularis, hofbloemen / fleutelbloemen.
 Articularis, } morbus, ficht / fterefon.
 Articularius, }
 Articulatè, befcheidelik / onderscheidelik van lid
 tot lid.
 Articulatus, geleed / met leden onderscheiden.
 Articuli, geflachtwoorden.
 Articuli fidei, geloofsftukken.
 Articulus, lid / leden / gelid.
 Articulus definitivus aut proprius, bepaalend of
 eigenlyk geflachtwoord.
 Articulus indefinitivus aut improprius, niet bepaalend
 of oneigenlyk geflachtwoord.
 Arti, vofvbaar.
 Artificialis, Artificiofus, kunftig.
 Artus, ledemaaten.
 Arum, halfboet / papenhulleheng.
 Arundo, riet.
 Arvum, zaailand.

Ary-

Arytænoïdei musculus, hufde paar der luchtfpieren.
 Arythenoïdes, rechterfwanze / tuitig / rechterachtig.
 Arythmus, ongeregelde pols / ongerymb.

A S.

Afarum, manfooz / hazelwoztel.
 Asbestus, piimatuin.
 Afcalonía cepa, thalot.
 Ascarides, aarswormpjes.
 Ascendentes, opgaande maagen / of bzienden /
 opgaande maagtal / opgaande maagfchap.
 Ascenfio in cœlum, hemelbaart.
 Ascensorius, opklimmende.
 Asceterium, kloafter.
 Ascetria, nonne.
 Afchematistos, geftalteloos.
 Ascites, waterzucht / waterziekte / 't water.
 Asciticus, waterzuchtige.
 Asclepias, zwaluwwoztel.
 Afcyron, hertfhoof.
 Afemos, tehenloos.
 Afítia, dorstloofheid.
 Aspalathus, wilde galigaan.
 Afparagus, afperfie / koraalkruib.
 Afpectus, aanfchouw / aanziening / ftergezigte.
 Afpergula, Afperula, kleeffkruib / kleeff.
 — Odorata, leberkruib / walmeefter.
 Afperugo, kleeffkruib.
 Afphaltus, joodenigm.
 Afphodelus, affodille.
 Afphyxia, aderf lagf ontdoering / wechblyving /
 zwomeling / hartbang.
 Afpiratio, geblaas.
 Afpera, hard } geblaas.
 Afenis, zacht }

As.

- Asplenium**, sterndaren / mildkruid.
Asprella, rouwkruid / groote paerbestaart.
Asia dulcis, benjoin.
 — **foetida**, soufa / duivelsoezel.
Assecurare, verzekeren van hoopmanschap / enz.
Assicuratio, verzekering van hoopmanschap.
Assicurator, verzekeraar van hoopmanschap.
Assicuratoriae literæ, verzekerbrieven.
Assicuratorius, verzekerend.
Assensus, toestemming.
Asseverare, verzekeren / vastelijn toezeggen.
Assignatio bonorum, aanbidding van goederen.
Assimilatio, gelijkmaking.
Assis, pond.
Assumtibilitas, aanneembaarheid.
Assumptio, aanneeming.
Astefimus, hoerding.
Aster Atticus, sterrekruid.
Asterias, hazelhaan.
Asterisma, gesternte / hemeltekens.
Asterion, meesterwortel.
Asthma, hoestigheid / hoestademheid / engboestigheid / kuch.
Asthmaticus, engboestig / aembostig.
Astrabismus, oogthraamp.
Astragalus, hoot. (Bouwk.) hielronb / hielronb.
Astrantia, meesterwortel.
Astroites, sterresteenen.
Astrolabium, plathloot / sterreplathloot / sterrehoogtmeester.
Astrologia, sterrenkijnde / sterrekrachtkunde / sterreboozegkunde.
Astrologus, sterrenkijner / sterrekrachtkenner.
Astromantia, boozeggende sterrekunde.
Astronomia, sterreloophunde / hemelloophunde.

- Astronomicus**, sterrekundig / sterreloophkundig.
Astronomus, sterreloophenner.
Astrum, gesternte / ster.
Asyla, bogelkruid.
Alyia, herkbyndom / outerbyndom.
Asyllepsia, onontbanging / onbzuchtbaarheid.
Asymbolus, onbertwant / die byn gelach heeft.
Asymmeter, onebenmaatig / onebenmeetbaar / niet samenmeetbaar.
Asymmetria, onebenmaatigheid / onebenmeetbaarheid.
Asymptotus, nooit samenkomende.
Asyndeton, onthoppeling.

A T.

- Atabulus**, warme / vrandende wind.
Atavia, hetoudobergrootmoeder.
Atavus, hedoudobergrootvader / oudoberane.
Ataxia, wanorde in de wijselagen.
Atecia, onbzuchtbaarheid / zaadgebzek.
Athanasia vulgaris, wormkruid.
Atheismus, godloochening.
Atheologia, godloochening.
Atheologus, ongodgeleerd.
Athera, meelpap / moes / zuipen.
Atheroma, een vrypuijt / vrygezweel.
Atheus, godloochener / godberzaaker / godlooze.
Atlas, 't eerste hoofdbzaagend werbebeen.
Atmosphæra, dampgewest.
Atnepos, betachtternanee / betna-achterkindszoan.
Atneptis, betachtternanicht / betna-achterkindsdochter.
Atnepotes, **Atneptes**, betna-achterkindskinderen.
Atocia, haarloosheid.
Atomus, andeelig bezetse.

Ata-

Atonia, magtloosheid.

Acrabilaris, zwartgallig.

Atractylis, wild bastaardsaffraan.

— Hirsuta, hardebenedict / gezegende distel.

Atriplex, Atriplexum, melde / milde.

Atrociter, wreedigh / moedwilligh / feligh /
zwaarigh.

Atrophia, boedeloozheid.

Atrox injuria, lasterighe hoonspraak.

Atta, die de aarde schroomt te raaken.

Attelabus, zeker vleugelooz springhaan.

Attentata, daadighheden.

Attingentia, aanraakendheid.

Attractio, aantrekking.

Attributio, toefigening.

Attributum, eigenschap / toefigening.

A U.

Auctio, (*Jurid.*) verkooping by opslag.

Auctio, (*Philos.*) vermeerdering.

— Per juxtapositionem, vermeerdering door by-
stelling.

— Per intusumptionem, — inneming.

Auctor, stichter / aanlegger.

Auctor Latinæ linguæ, schryver der Latynsche
taal.

— Ecclesiasticus, kerkingh schryver.

Augmentum syllabicum, lettergreepig byvoegsel.

Auctoramentum, huurloon.

Auctorifatus, gemagtigd / magtig gemaakt.

Auctoritas, geweld / gezag / bevel.

— Tutoris, gezag des voogds over zyne
zen.

Auctorifatio, magtiging / magtigmaking.

Auditio, toehooring / aanhooring.

Auditor, toehoorder / aanhoorder.

Auditorium, gehoorplaats.

Auditorius nervus, hoorzenuw.

Auditum os, hoorbeen.

Auditus, gehoor.

Augurista, waarzegger / wischelaar.

Aurantium, oranjeboom.

Aureus numerus, gulden getal.

Aurichalcum, geel koper.

Auricolla, goubijm.

Auricomum, haaneboet.

Auricula, oorhen.

Judæ, Judasoor.

— Urfi, beerenoor.

— Leporis, haazenoor.

— Muris, muizenoor.

Auriginosus, geelzuchtig.

Auripigmentum, geel rookzwavel.

Auris, 't oor.

Tympanum,

Labyrinthus,

Cochlea,

Malleus,

Incus,

Stapes,

Concha,

oef oor

teormeteltes.

doelhof.

lathenhuif.

hamer.

aanbeeld.

stegeleer.

schijf.

Ansa, Fibra, oortas.

Pinna, oortop.

Meatus, oortgat.

Vermiculans, Verminosa, oor vel hoornen.

Aurium tarditas, hoorslechtheid.

— Tinnitus, ? oorruiseling / oortuifling / oor-

— Sibilus, ? sulsing.

Aurora, dageraad.

Au.

Aurora Borealis, noordlicht.

Autarkeia, hernoeving / vernoeving / zelfgenoegzaamheid.

Authentein, **Authenticare**, krachtig maaken.

Authenticon, krachtig / machtig / goedgebonden.

Authenticus, eigengeloofwaardig / uit zich zelf geloofwaardig / goedgekeurd.

Autocheiros, eigenmoeder / eigenzelfmoeder.

Autographum, handschrift / schrift van eigener hand / eigenschift / eigenhandschrift / grondtekt.

Automaton, zelfbewegfel / zelfvoersel.

Automatopoietica, zelfbewegfelmaakkunde.

Autonomia, eigenwettigheid / zelfwettigheid.

Autopsia, zelfziening / eigenziening.

Autosophus, eigentwng.

Aux, vphringssfaardig / inronds berste punt.

Auxesis, vergrooting / aangroeiing / toeneeming.

A V.

Avancia, nagelkrans.

Avellana, hazelnoot.

— **Indica**, areek / kachou.

— **Purgatrix**, novi orbis, bufszuiverende noot.

Avena, haver.

— **Sterilis**, wilde haver.

Averforias, afwendende.

Avia, grootmoeder / bestemoeder.

Aviaria, vogelblugt.

Avornus, walhout.

Avunculus, oom / moederstmoeder.

— **Magnus**, oudoom / grootmoederstmoeder.

— **Major**, oberoudoom / obergraotmoederstmoeder.

D 3

Avaa-

Avunculus maximus, betoveroudboom / oud-
obergroot moederzuoeder.
Avus, grootvader / bestevader.

A X.

Axilla, oksel.

Axillaris, okselig.

— **Arteria**, okselslagader.

— **Vena**, okselader.

Axioma, geloofspreuk / gemeene kennis / zinteden /
gemeene regel.

Axiomaticus, geloofspreukig.

Axis, as / spil.

— **Opticus**, zigtkundige as / gezigtas.

— **Mundi**, wereldas.

Axangia, reuzel.

A Z.

Azemena, berzwastrappen.

Azerolus, wilde mispelboom.

Azimuth, tophoog / strek.

Azygus, ongepaard / gabeloos.

Azymus, ongezuurd / ongebeestemd / ongereezen.

B A.

Bacca, beze / bezien.

Bacchabundus, bezeten.

Bacharis conyza, muggekruid.

Baculum Jacobi, Jacobsstaf / graadhoog.

Bahouri, hofboom.

Balanus, (*Botan.*) aker / eikel.

Balanus, (*Med.*) zetpil.

Balanus marinus, zee-aker.

Balbus, stamelaar / stamerhout / tatelaar.

Bal-

- Balbuties, stamering.
 Baleuca, ongezuiverd goud.
 Balivus, landsboogd.
 Balotte, zwarte malrobe / stinkende andoren.
 Balneum, bad / badstoof.
 — Maris, } water-
 — Mariæ, }
 — Vaporis, } damp-
 — Vaporosum, }
 — Vacuum, leege }
 — Siccum, drooge } bad- } stoof.
 Balsamina, balsemappel / gekruide balsem.
 Balsamita, balsem / hoest.
 Balsamum, balsem.
 — Album Ægyptiacum, balsem van Æthië.
 — Brasiliense, Brasiliaansche balsem.
 — Peruvianum, balsem van Peru.
 — Tolutanum, balsem van Coïu.
 Bannum, ban / ballingschap.
 Baphe, verwel.
 Bapheus, verwel.
 Baphia, verwel.
 Baptismus, doop.
 Baracocca, abrikoosboom.
 Barba-aron, halsboet.
 — Capræ, geitenbaart.
 — Hirci, hirsbaart.
 — Jovis pulchri lucens, tonderbaart.
 Barbara, vasterdwoorden.
 Barbara lexis, vasterdwoord.
 Barbarismus, taalwoesheid / ontaal.
 Barbarum seculum, leekentijd / ruwe eeuw.
 Barbarus, taalwoest / ontaalig.
 Barbicapra, hamerkruib.

Bardana, klisfen / groote klisfen.

Baro, bznheer

Barones, bznheeren / met hoog-nubdelmaatsig- en
jaag-rechtsgevoel / in hunne heerlijkheden.

Barycoia, doofachtigheid / dwaasdhorigheid / hard-
hoorentheid.

Baryodmia, moeilijkheid in 't ruyken.

Baryphopia, zwaarfespraaktheid / zwaarfpre-
king / groffstemmitheid.

Basiglossum, grondtongespier / grondtong.

Basilica, leberader.

Basilicum, handchenskruid.

Basilare os, grondbeen.

Basis, grond / grondbest.

Basus, grondstem.

Bastagiarius, nashoerer / reijsttuigvoerer.

Baticula, zeehenel.

Batifocula, hoornbloem / roosbloem.

Batrachium, haanevoet.

Batrochioïdes, botterbloemachtig.

B E.

Becabunga, waterpungen / beehpungen / beeh-
hoon.

Bechicus, hoeststillende.

Bechium, hoefbladeren / porsghiauteren / brand-
lattouw / St. Katerijnskruid / St. Out-
ringskruid.

Beculo, ipocuanha /

Belenoides, psemgein / psemachtig.

Benedicta, nagelkruid.

Belladonna, nachtschad.

Bellis, meteliet / herfsoude / margarete.

Bellum offensivum, beschadigende

— Defensivum, beschurende

} oploeg.

Be-

Beneficium, ~~welke~~ / ~~hoorde~~ / ~~bergunning~~ /
gunst van de overheid.

Beneficium ordinis, ~~hoorde~~ van aansprekings.

— Excusatio, ~~—~~ goedberooeping / uitschub-
ding.

Divisionis, ~~—~~ schuldsplijting.

— Cedendarum actio, ~~—~~ rechtsoverge-
ving / van den schuldeijster aan de boegen.

— Inventarii, ~~—~~ goedbeschrijving.

— Juris, ~~hoorde~~ die 't recht bergunt.

— Senatusconsulti Vellejani, ~~hoorde~~ of recht
der vrouwen / boege boez een ander worden-
de; bergunt recht of ~~hoorde~~ van onaan-
sprekelijkheid der vrouwen / uit zaak van
berchtogte; 't ~~hoorde~~ des Vellejaanschen
Raads des luits.

Berberis, sausseboom / zuurboom.

Berula, waterpungen / boehungen.

Beta, ~~—~~.

— Silvestris, wintergroen / pirois.

Betonica, betonie.

— Altilis, angelieren.

— Aquatica, beehschuim / waterbetonie.

— Pauli, ~~—~~.

— Superba, kleine angelieren / pluunheng.

Betula, berkenboom.

B I.

Biarchus, Biarceus, ~~—~~ / ~~—~~.

Bibacella, steenruze / hebernaart / hebernelle.

Bibitorius musculus, dinkspier.

Bibliotheca, boekamer / ~~—~~ / ~~—~~ /
~~—~~.

Biblus ægyptia, papierriet van den Nyl.

- Biceps**, tweehoofdig / misgeboorte.
Bicornis, tweehoornig.
Bicubus, teerlings teerling.
Bidellus, schoolmaacer / hoogeschoolmaacer.
Bifolium, tweeblad / hasterdstandelkruid.
Biformis, tweebozmig.
Bigamia, tweewojschap / als een man twee vrouwen heeft.
Bigamus, tweewojsig.
Biliofitas, galachtigheid / galligheid.
Biliosus, gallig / galachtig.
Bilis, gal.
 — **Vitellina**, dojerachtige
 — **Porracea**, bieelooachtige
 — **Æruginola**, koperroestachtige
 — **Isatodes**, meedachtige / weedachtige } gal.
Bimembris, tweeledig.
Binominis, tweenaamig.
Biographia, levenskunde / levensbeschrijving.
Bipartitus, tweeledig / in twee gedeelte.
Bipenula, steenbeek / bebernaart / bebernelle.
Biquadratus, vierkant & vierkant.
Bislingua, tongeblad / heelkruid / taphenskruid.
Bismalva, witte malwa / witte heumst.
 — **Silvestris**, zigmaartskruid.
Bitolidus, lichaams lichaam.
Bisfextilis, schizkheisaar.
Bisfextio, tweesnyding.
Biumbris, tweeschaduwig.
Bisyllabus, tweelettergreepig.
Bistorta, hertstong.
Bitumen, sodenlym.
Bixa Americana, roukoe.

B L.

Blætitas, hynping / liſping.

Blæſus, liſper / liſpelaar.

Blasphemare, laſteren / ſchanden naſpreken / verlaſteren.

Blattaria, mottekruid.

Blaveolus, hoornbloem / roggebloem.

Blenna, jnat.

Blepharides, ooghaartjes.

Blitum, maten / majjen.

B O.

Boa, roodbonk / mazelen.

Bocia, afzuyglaſ.

Bulus, boſk.

— Orientalis albus, gezegele aarde van Temnuſ.

Bombyx bomtwol / katoen.

Bona, goederen / boedel-

Avita, ſtam-

Caduca, aan den boſt herballen

Cenſitica, rang-

Dotalia, huwelijks-

Eccleſiaſtica, geestlijke-

Ereptitia, ontnomen erf-

Emphyteutica, erfrent-

Feudalia, leen-

Hereditaria, erf-

Illata, ingezagte-

Indivifa, ongedeelde-

Locata, herpachte-

Paterna, vaderlijke-

Publica, ſtads gemeene-

Uxoris, der gehuwde houwte-

Allodialia, onleen-

Immobilia, ontilbaare / oncoerente-

Mobilia, tilbaare / roerende-

Uſufructuaria, betogte-

goederen.

Bo-

Bonifacia, tongblad.

Bonorum separatio, hoedelscheiding.

— Descriptio, hoedelopschrijving.

Bonus Henricus, algode / lammetjeskruid / goede Hendrik.

Boötes, oöfedyper / roeper.

Bonum & æquum, recht en billik.

— Publicum, 't gemeene best / algemeen belang

Borago, bernaste.

Borbarygmus, rommeling.

Botanica, kruidkunde.

Botanicus, kruidkennet.

Bothor, oogblaartjes / oogpuistjes / gezwel.

Botium, speine / speene / heelgezwel / heelscheurfel.

Botrys, druifkruid / yment.

B R.

Brabdata, insteller / aankomzer.

Brabium, zegepys / puzs / zegeloon.

Brachæus, armig / armuyppig.

Brachiale, booshand.

Brachylogia, afbreeking / kortspeling

Brachypnia, kortslaperigheid.

Bradypepsia, traage verbetering / langzame verbetering.

Branca urtica, heerenkilaauto.

— Germanica, balsche heerenkilaauto.

Branchus, heerschheid.

Brasica, kool.

Vulgaris,

Sativa,

Rubra,

Levis,

Cumana

Rubra capitata, roode kool.

Pompejana, bloem.

} groote roe-

} kool.

Api-

- Brassica Apiana, }
 Sabellica, } gehewide/krul-
 Crispa, }
 Schooides, } geslakte-
 Capitata, }
 Imperialis, } habuis-
 Tritiana, }
 Sabauda, } sabau-
 Lacuturia, } } hool.
 Cauliflora, bloem-
 Caule rapum gerens, raap-
 Nigra, brufne-
 Silvestris, } boere-
 Rustica, }
 Marina, zeevande/zet/niet-
 Bregma, 't opperhoofd.
 Brephotrophium, bondelingshuid.
 Breviarium, hoit begrip/ getyboek.
 Breviculum sententiae, hoit begrip van 't getyng-
 de/ of bonnis.
 Brevitas, kortheit.
 Britannica, lepelzuid/ lepelbladen.
 Bromus herba, iedel haber.
 Bronchia, longpypjes.
 Bronchocele, heeligezwel/ spetne/ sprene/ heel-
 stheurfel.
 Bronchus, longpyp.
 Broncus, rietmuis.
 Brontia, dondersteen/ donderkloot.
 Brunella, huzinelle.
 Bruscus, steekpalm/ misboorn/ stikpalmboom/
 heerbesfen.
 Brya silvestris, heide.
 Bryonia, witte wonggaard/ alspepe/ hwartels-
 been.

Ni-

Bryonia nigra, zwarte alsypape.

B U.

Bubo, klierontsteeking / liesch-ontsteeking / liesch-
klierontsteeking.

— Pestilens, pesthooft.

— Venetus, klapoos.

Bubonium, sterrekruid.

Bubonocele, darmiaschscheurset / lieschbzeuk.

Bucca, kinnebak / de haak.

Buccinator, kinnebakspier.

Bucco, Bucculentus, wobbek / grootmuil / dikbek.

Buccula, onderkin.

Bufoites, paddesteen.

Buglossum, bernasie / oegsetong.

Bugula, sennegroen / ingroen.

Bulbocastanum, aardenooten / wilbekastanjen /
aardakkers.

Bulbonac, penningbloemen / paaschbloemen.

Bulbus leucanthemus, helbajuin.

Vomitorius, kzaakwoztel / narcisse.

Agrestis, tadelooze.

Buleuta, raadshier.

Bulimia, Bulimus, raazendehonger / hondshon-
ger / bzeetzucht.

Buphthalmum, hoebille / hoeroog / rundsoog.

Buplevrum, beurtwasch

Bursa pastoris, beursjeskruid / tasjeskruid.

Butomon, rietgras.

Buxus, hulkshoom / palmboom.

B Y.

Byne, mout.

C A.

C A.

- C**Abala, verborgen kunst/ geheimkunde.
 Cabalistæ, geheimkundigen.
 Cachecticus, wangedaane.
 Cachexia, wangedaanheid/ wanstal/ wangedaante.
 Cacochohia, kwaadgalligheid.
 Cocochymia, wangedaale in de gal/ wanggaligheid/ kwaadgalligheid.
 Cacochymia, kwaadboedzaamheid/ kwaadbochtheid/ onreinigheid des bloeds/ kwaadbloedigheid.
 Cacodæmon, booze geest.
 Cacodoxus, onrechtzinnig/ kwaadleerende.
 Cacoëthes, kwaadaartig geweer.
 Cacoëthia, kwaadaartigheid/ kwaadwilligheid.
 Cacoïdria, kwaadwenigheid.
 Cacomelancholia, kwaade zwartgalligheid.
 Cacopnoea, wanaasfeming/ kwaade asfeming.
 Cacosphyxia, wanaderflag/ kwaade aderflag.
 Catotocia, kwade haring/ wanboring.
 Cacotrophia, wanboeding/ kwade boeding.
 Cadentia, stembaling/ welluiding.
 Caduceator, hzebegezant.
 Caducus morbus, de vallende ziekte/ St. Janzeubel.
 Cælatoria, snghunst/ grabeerkunst.
 Cænotaphium, nienu graf.
 Cærullum montanum, bergblaaum.
 Cæsius, katoogig.
 Calabrina, grachtbaren.
 Calamagrostis, rietglas.
 Calamentum, Calamintba, kalament/ schoone munt.
 Calamus, riet.

C

Calamus aromaticus, welriekend rûsch / kalmus.

Calcaneum, de hiel / hiebeen.

Calcatrippa, ribberspooren.

Calcitrappa, sterredistel / zonnedistel.

Calceolus sacerdotis,

Divæ Mariæ,

Marianus,

} paapeschoen.

Calcifraga, steenbaren.

Calcinatio, kalkmaking / verhoeking.

Calculus, (*Arithm.*) legpenning.

Calculus, (*Medic.*) de steen.

Calculus, rekening en oberflag.

— Salvo errore calculi, behoudens / dat misrekenen niet benadeert.

Calendarium, (*Chronol.*)

— Emendatum, verbeterde

— Gregorianum, Gregorische

— Judaicum, Joodsche

— Julianum, Juliaansche

} maandwijzer / dagijst.

Calendarium, (*Jurid.*) woekerböck / rekenboek.

Calendula, goudsbloem.

Calidum nativum, innatum, insicum, ingeboren warmte.

Caligo, ogenbuissterheit.

Callitrichon, bzuwenhate.

Callion, krieken ober zee.

Callosus, zeltachtig.

Callus, weer / zelt.

Calor, warmte.

Vitalis, levendige

Insitus, ingeboren

Putredinalis, rottige

} warmte.

Caltha, goudsbloem.

Palustris, moerdbloem.

Cal-

Calva, Calvaria, de pan van 't hoofd / hersenschaal / 't bekkeneel / herssebekken / herssenbat / hoofdschotel.

Calvities, haalhoofdigheid / haalkoppigheid.

Cambio di ricorsa, loopende wissel.

Cambium, wisseling / wisselbries / geldwisseling.

— Commune, gemeene wissel / of kasstierrekening.

— Reale, hoopmanswissel.

Campana lazura, lazuer

Cerulea, blaauwe

} klokjes.

Campanella, Campanula, klokvlom / klokkruid / windenklokjes.

Arvensis, vrouwenspiegel.

Autumnalis, dutzendschoon / blaauw lelietje.

Silvestris, bingerhoed.

Campfor, wisselaar.

Canabis, hennep / hemp.

Canalis, goot / pyp.

Cysticus, des galblaazen uitloop.

Bilarius, de galpyp.

Cancellaria, 's rijn's schryfkamer / kanselier / 's lands brieskamer / schijftzaal / schryfboekzaal.

Cancellarius, kanselier / opperlandschyber / wetsbeschermmer / wethouder / berzoekmeester / schijftheer.

Cancer, houdbuur / kanker.

Canchricela, } wateruiters kruid / krab-

Forficula, } henkilaauw.

Candela regia, } wollekruid / wolleblad / toyt-

Candelaria, } senkruid.

Candidatus, amptberzoeker.

Candisatio, inlegging.

Canella, kaneel.

Canna, riet.

E

Can-

Canina major, de groote pup.

Minor, de kleine pup.

Cannabis, henneu / hemp.

Canon, (*Philos.*) regel / wet.

Canon, (*Jurid.*) erfpachthout / erfpachtyak / jaarlykche erfpacht.

Canonica, *five Musica*, zangkunde.

Canonica, *five Didactica*, onderwyskunde.

Canonicus, (*Substant.*) regelvoerder.

Canonicus, (*Philos.*) geregeld.

Canonicus, (*Theol.*) regelmatig.

Canonicus, (*Jurid.*) geestlyk.

Canonicus, (*Mathem.*) zangkundig.

Cantabrica, angeltex.

Cantata, een stuk in de zangkunst / met ondergemengde herhaalingen.

Cantharis, goudgroene boomworm / Spaansche blieg.

Cantherium, zwarte andoren.

Canthus, een hoek.

Oculi, de ooghoek.

Cantilena figuralis, gebroed des.

Choralis, hooglied.

Cantoria, zangkunst.

Canus, babenzang.

Capacitas, begreepigheit.

Capella, hapel.

Capellanus, hapeleman / heutzpreker / des pte. hers' stedsouder.

Capere, bangen / beuren.

— **Hæreditatem**, erfbeuren.

Caphura, hamfer.

Capillaris vena, eindel-ader.

Capillus Veneris, vrouwen- of beenshate.

Capitaneus, hoofdmap.

Capi-

- Capitatio, hoofdgeld.
 Capitellum, helm
 Capito, groothoofd.
 Capitulum, godshuis.
 Capitulum Martis, kruisbistel / eindeloof / moer-
 wortel.
 Capnomantia, rookwaarszeggen.
 Capparis, koperboom.
 Caprificus, witte bogenboom.
 Caprifolium, memmerjes kruis / peiteblad.
 Capricans, dwingende / huppelende.
 Capsicum, brasillepeper.
 Capsula, zaadhuisje.
 Capsulae atrabilariae, zwarte galblaasjes.
 Captiose, hebzigtig / schalkig.
 Captatorius, wansittende.
 Captura, vangenis / aantasting.
 Caput, een hoofd / hoofdstuk.
 — Mortuum, doode oberfchot.
 Character, zie Character.
 Carbo, ? zwarte puist / negenpoeg / bloek.
 Carbunculus, } tin / bloedzwert.
 Pestilens, pesthoof.
 Carcer privatus, gevangenis }
 — Publicus, algemeen } gevangenhuys.
 Carcinoma, kanker / koud waer.
 Cardia, krop van de maag.
 Cardiaca, hartsge-span.
 Cardiacus, hartsstekende.
 Cardialgia, hartepijn / pijn door 't hert / herten-
 weer / hartzeer / hartsweer / hartsge-span.
 Cardiognus, hartgestek.
 Cardinalis, hoornem.
 Numerus, hoofdtal.
 Cardo, hartschot.

Cardopatum, eberwortel.

Carduus, distel.

Altilis, aartijsofiken.

Mariae, }

Lacteus, } onzer vrouwenmelk-

Sphaerocephalus, holhoofdig

Ericcephalus, wolfhoofdig

Chrysanthemus, gulde/gouds bloe-
mige

Stellatus, sterre-

Onopordon, } Slaboensche wit-

Aconos, } te weg-

Leo, }

Ferox, } leeuw-

Asininus, ezels-

Fullonum, } haarden / haardenkruid / bol-

Veneris, } berghaarden / droogscheerder-
haarden.

Benedictus, hardbenedikt / gezegende distel /
hoortwortel / hoortwortel.

Carentia, berbenheid / berbing / ontbeering.

Careum, witte kompin / kartoel.

Carex, helm / buinhelm / buinkruid.

Carica, knobbelachtige wolfsmelk.

Carica, hng.

Caries, opeeting door de mgt / bermping.

Carlina, }

Carolina, } eberwortel.

Silvestris, berdistel / wilde belbsaffraan.

Carminativus, winddreevende / windlozende.

Carneolus, hornalynsteen.

Carnosus, vleeschig.

Caroba, St. Jansdroob.

Carotta, peen / wortelen.

Carotis arteria, slaap- / of kyoofslagader.

Car-

Carpesium, bastaardpeper.

Carpus, boezhand / gewerf van de hand.

Carthamus, wilde saffraan / bastaard saffraan.

Cartilagineus, kraakbeenig / kraakbeenachtig / knarsbeenig.

Cartilago, knarsbeen / kraakbeen.

Ensiiformis,

Xyphoides,

Mucronata,

Scutiformis,

Scutalis,

Clypealis,

Peltalis,

Thyroïdes,

Annularis,

Circoïdes,

Arythenoides,

Guttalis,

} hartenbekfel / harteblad /
} zwaardgelfh / zwaarddach-
} tig / spits

} schildgelfh

} ringstouze

} trechterstouze / tuitgelfhe

} achterste krop

} kraakbeen.

Caruncula, bleschken / bleschklompse / blesch-
klontertje / blescheheubeltje / bleschig uit-
wasch / klierdje.

Papillaris, tepelstouze / tepelachtig

Myrtiformis, mirtgelfh

Lachrymalis, traan-

} bleschken.

Caruum, hartwei / witte kompn.

Carus, ongeboelige slaapzucht.

Caryocatactes, nootekraaker.

Caryophyllata, nagelkruid.

Caryophyllæa,

Caryophyllus,

} genoffelnagel / nagel.

Caryophylleus flos, genoffelbloemen.

Caryophyllon coronarium, hoepelbloem

Cascara de Loxa, hina-hina.

Cassia, haneel.

Fistularis, ppphaneel.

Castanea, kastanjeboom.

Castanea aquaticis, waternoot / minzager.

Casutha, } wraange / widdkruid / wonderkruid /
 Casythe, } schoofte / zandkruid / falkkruid / buis-
 hels naaigaren.

Castoreum, bebengeit / bebersoort.

Castrangula, groot spleenkruid.

Castrametatio, legermeeting / legermeetsomde.

Casusticus, gewoetensgebaltig.

Casus, gebal / naamgebal

Casus recti, rechte naamballen.

— Obliqui, onrechte naamballen.

Nominativus, noemend

Genitivus, haarend

Dativus, geevend

Accusativus, aanklaagend

Vocativus, roepend

Ablativus, afneemend

Rectus, recht

Obliquus, gebogen

Catachresis, misbruiking.

Catadromus, loopplaats / renperk.

Catagma, deuk / inzetting.

Catagmaticus, deendrukkende.

Catalepsis, iedenbersting / slaapende bersting / slaapzucht.

Catalogus, naamtafel / naamroet / naamroep.

— Contentorum in lice, houte aankomming van de stukken of geschuften van een gebied.

Cataphora, slaapzucht.

Cataplasma, pap / papfel.

Catapotium, pill.

Cataputia major, wonderboom / wolkkruid / kruidboom.

Minor, springkruid / sporis / spurgie.

Ca-

- Cataracta, schemering.
 Cataria, hattedruid / nept / nippe.
 Catarrhus, zinking / tandzucht.
 Catasta, slabemarkt.
 Catechesis, } geloofs-ondertwijzing.
 Catechismus, }
 Catecheticus, ondertwijzig / geloofs-ondertwijzig /
 hoort ondertwijzig.
 Catechista, geloofs-ondertwijzer.
 Catechu, kachou.
 Catechumeni, geloofsleerlingen.
 Categorema, gebiedsel / uitsprekfel / gezeg.
 Categorematicus, gebiedig / gebiedende.
 Categoria, zegwoord / draagwoord.
 Categoricus, zegwoordig / gebiedig.
 Catharecticus, wegeetende / doozigtende / buik
 vleesch wegnemende.
 Catharsis, zuivering / afwijking.
 Catharticus, zuiverende / afwijvende / afzettende /
 afssaagende.
 Cathecus, } een ijs getrokken uit het middel.
 Cathetium, } punt tot aan 't midden eener zijde.
 Catheter, uitgeholde onderzoeker.
 Catholicus, algemeen / alzing waar.
 Cathypnia, vastslapendheid.
 Catoche, ledenberstping.
 Catochus, slapende berstping.
 Catoptrica, spiegelschouwkunde / spiegelkunde /
 spiegeltuigkunde.
 Cattaria, hattedruid / nippe.
 Cauda draconis, waakestaart.
 Equina, paardestaart.
 Murina, kleine donderhaard.
 Muris, } muizen } staart
 Vulpina, } vosfen }

Cauda pecorina, steenzaad / paarlenkruid.

Caudex, steel / stam.

Causa, (*Philos.*) oorzaak / reden.

Per se, oorzaak door zich.

Per accidens, — door toeval.

Sine qua non, — zonder welke niet.

Cognoscendi, — van hennen.

Esfendi, — van zyn.

In potentia, — in vermogen.

In actu, — in bedryf.

Causa, (*Jurid.*) hoofdzak / pleit / gerechtzaak / geding / zaak.

Causa, oorzaak / een waarom / zaak.

— Civilis, gemeene twistzaak.

— Criminalis, strafbaare zaak / misdadig zaak.

— Sontica, gewichtige zaak.

— Ordinaria, gewoonlijke zaak.

— Cadere, 't geding verliezen.

— Extraordinaria, buitengewoone / of ongewoone zaak.

Causæ compositio, afmaakting van geding.

Causalis, oorzaaklijk.

Causalitas, oorzaaklijkheid.

Causaliter, oorzaaklijk.

Causare, veroorzaken.

Causatio, veroorzaaking.

Causatum, 't veroorzaakte.

Causidicus, boozsuzak / boozpleiter.

Causticus, brandende.

Causus, brandende hoortz.

Cauterium, branding / brandartseng.

Cauterizans, brandende.

Cautio, voorzigt / zekering.

Cautio de dolo, zekering van niet ter kwaader trouwe te handelen.

Cau-

Cautio damni infecti, — van geen schade aan te doen.

Legatorum, — van betaaling der maakingen.

Rem salvam fore pupillo, — van dat een hoogh zynen wees zal onbeschadigd houden.

Rem ratam haberi, — van gestadiging.

Judicatum solvi, — van 't gewoosde te volboen.

Defensum iri, — van verantwoording in eens anders plaats.

De restituendo, — van wederlieveren.

De demoliendo, — van een getimmer af te werpen

De non offendendo, — van den gebzeigden niet te beschadigen.

De justitio sisti, — van in rechte te zullen verschynen.

Sufficiens, genoegzaame verzekering.

Juratoria, zekering onder eede.

Mutiana, zekering / dat de maakingbeurder niet doen zal tegens het indien, waaronder hem iets gemaakt is.

Cautor, boeg / hoeder / zekerstellen.

Cavere de rato, zeker doen / zeker stellen.

Cavillator, spottier / bedrieger / snapper / schimper.

Cavitas, holligheid.

C E.

Cedrus, cedarboom.

Celeri Italorum, seiri.

Celtis, lotusboom.

Celeusma, scheepzang / schipperzbeuntje.

Cementare, met stof berhalken.

Cementatio, berhalking door bytend stof.

Cementatorius,

Cementum, } berhalkstof.

E 5

Ce-

- Cenotaphium, gedenkgraf / gdet graf.
 Censuſ, ſchatting / ſchattingrecht / oudergen /
 grondrente / grondinhouſt / conſrecht.
 Centangularis, honderdhoekig.
 Centaurium, Centaurea, ſantarie.
 Centauroides, godsgenade.
 Centaurus, paardmenſch.
 Centimorbia, duizendkruid.
 Centinodia, kreupeelgraſ / bockenſgraſ.
 Centrobarica, middelpuntſ zwaargebilde.
 Centrum, middelpunt.
 — Gravitatis, zwaarteidſ } middelpunt.
 — Magnitudinis, grootheidſ }
 Centumcapita, kruisdiſtel / meerwortel / einbeloog.
 Centummodia, bockenſgraſ / kreupeelgraſ / duizendknoop.
 Centumviralis, honderdmannig.
 Centunculus, roodmelkzeenkruid.
 Centuria, honderdhoop.
 Cera, ajuin.
 — Ascalonica, thalotte / ſauſloek.
 Ceraea, waterpungen / beekbeem.
 Cephalalgia, Cephalæa, hoofdwee / hoofdweer /
 hoofdyn.
 Cephalicus, hoofdſterkende.
 Cephalolaringæus, hoofdkieelſpier.
 Ceraſus, kerſeboom.
 Carathogloſum, hoozntongeſpier.
 Ceratols, hooznig / hooznachtig.
 Ceratonia, St. Jansbroodboom.
 Ceratum, waſzalf / ſmeerzalf / ceroen.
 Ceraunius lapis, donderſteen / blikenſteen.
 Cercis, ratelaar / ſoort van populierboom.
 Cerebellum, achterbrein / minderbrein / bygerſte-
 nen / bybrein.

- Cerebri pelvis**, hersensbekkente.
Ventriculi, hersengroeffens.
Torcular, hersenpersbak.
Choane, hersentrechtter.
Cerebrum, brein / hersenen / hersenuustg.
Cersfolium, herbel.
Ceremonia, herfigewoonte / herfigedruif / herfigebe.
Ceremonialis, naar herfigewoonte / herfigedig / herfigedruif / herfigedruifig.
Ceritus, dul / onzinnig.
Certi conditio, wederreisching van iet zekers / aantal tot iet zekers.
Ceruus, nederzigtig / lummor / hanghoofd.
Certiorare, bezekeren / zekerder maken / bekend maaken / betwittigen.
Cerva, wonderboom / kruisboom / mollekruidboom.
Cervi boletus, herszwaamne.
Cervicalis, halsig / nekig.
 — **Arteria**, halsflagader.
 — **Vena**, halsader / nekader.
Cerumer, oorsmeer.
Cerusa, loodwit.
Cesam lucrum, winstberching / winstophouding.
Cesatio, ophouding.
 — **Negativa**, beneentige ophouding.
 — **Per contrarietatem**, ophouding door strydigheid.
Cessio, afstand / overlaating.
 — **Foro**, bankeroetspeeling / bankruif.
 — **Bonorum**, afstand van goederen / boedelafstand.
Cessionarius, afstaaner / rechtsverhegger / rechtsaanneemer.
Ceterachus, steenbaren / miliekruid.

C H.

Chærephyllum, Chærophylum, Chæryphyllum,
herbel.

Chalacticus, verdunnende.

Chalcographia, plaatdrukkerij / plaatsnyderij.

Chalybs, staal.

Chamæacte, adik / adikboom.

Chamæbalanus, aardaker / aardnoot.

Chamæbatus, bramboozen.

Chamæcysus, aardbeil / hondsbjaf.

Chamædaphne, ingroen / binkhoofde / maagdepalm.

Chamædrys, kruipende vathengel / laage eike /
gamaderign.

— Asurgens, staande vathengel.

Chamæiris, laag liesch.

Chamælea, laage olfboom.

Chamæmelium, eijstgen kruid.

Chamæmelum, kamille / kamillebloemen.

Chamæpytis, veldruyze / hoe langer hoe liever.

Chamæsyce, laage duibels melk.

Chaos, verwarde klomp / vasaard / velt.

Character, zinteken / merkletter / schryfbeeld /
pint / merk / merkteken / drukfel / uitge-
drukt beeld / boekstaaf.

Character dicendi, wys van spreken / sprekwys /
wys van zeggen / zegwys.

Characteristica, als een afdrukfel.

Characteristicus, afzientig / afbeeldig / verbeel-
dig.

Charantia, balsemappel.

Charientismus, gelischeering.

Charisma, genabegift.

Charistia, genade.

Charisticon, genabeloon.

Char-

- Charta geographica, wereldkaart.
 Chartophylacium, papiergaarde / papierwaar-
 plaats.
 Chartularius, boekhouder.
 Chasma, kloof / spleet.
 Cheirembolium, handoplegging.
 Chelodonium, helmkruid.
 — Majus, stinkende gouwe / groote gouwe / goudwoz-
 tel / schelkruid.
 — Minus, speenkruid / kleine gouwe.
 Chemosis, zwaare oogontsteeking / ooggaaping /
 oogkloof.
 Chenopodium, ganzeboet.
 Cherefolium, Cheryphyllum, herbel.
 Chervillum, suikerwortel.
 Chiliarcha, duizendleider / hopman ober duizend.
 Chiliarchia, hopmanschap ober duizend.
 Chilias, duizendhoop.
 Chiliognalis, duizendhoekig.
 Chiliogonum, duizendhoek.
 Chilo, diklip / grootlip.
 China radix, chineesche pokwortel.
 Chiragra, handeubel / handsigt / handflereson.
 Cirographarius, handschijftgeever / handschijftig.
 Debitor, handschijftgeever / schuldenaar door
 handschijft.
 Creditor, handschijftneemer / schuldeijfcher door
 handschijft.
 Chirographum, handschijft.
 Chiromantia, handkijkunde / handwaarzeggerij.
 Chiromantis, handkijker / handwaarzegger.
 Chironius, kwaadgeneeslyk.
 Chironomia, gochelerij.
 Chironomus, gochelaar.
 Chirosophus, handgeleerde / handwize.

Ch.

- Chirothesia, handoplegging.
 Chirotonia, handtoezegging.
 Chiropalæstrica, handschermkunst / handwastel-
 kunst.
 Chirurgia, Chirurgica, wondheerkunst / hand-
 meestersg.
 Chirurgicè, heerkunstelen / heerkundighe.
 Chirurgicus, wondheerkunstig / wondheerkundig.
 Chirurgus, wondheeler / handmeester.
 Choana, trechter.
 Coccus, kooptweert / klergezweert.
 Cholagogus, galloozende / galafzettende.
 Cholazium, oogscheelhaagel.
 Cholera, Cholericæ passio, geele gal / verban-
 de gijzwerping / 't voert / de kooz.
 Cholericus, geelgallig.
 Choledocus, galblaasje.
 Chondrilla, chondzille.
 Chorda, snaar / pees / kooz.
 Choreuma, danslied.
 Chorion, des vruchts buitenblij.
 Chorographia, landschaps beschrijving.
 Choroides, nettenomig / netgeest.
 Chraopia, gebermd gezigt.
 Christia, wijfel / wijbalfem / halfemsta.
 Christophoriana, St. Kristoffelskerk.
 Christus, gezalfde.
 Chronicum, tydboek / tydschijft.
 Chronicus, (Med.) langduurig.
 Chronicus ortus, abondopgang.
 — Occasus, abondenbergang.
 Chronologia, tydbrekening / tydbrekenkunde.
 Chronostichon, tydshijft / tydbicht.
 Chrysanthemum, bokelaar / geel gezeldbloemen /
 honddroegen.

Chry-

- Chrysanthemum latifolium**, zonnebloem / hee-
 bladige hehelaar.
 — Peruvianum, zonnebloem.
Chrysanthemus, goudsbloemig.
Chrysites, Lydius lapis, toetssteen.
Chrystitis, goudgilt.
Chryfocolla, goudzoudeersel.
Chryfalia, sterkwater / scheidwater / goudschei-
 water.
Chylificatio, Chylosis, gytmaaking.
Chylositas, gylachtigheid.
Chylosus, gylachtig.
Chylus, gyl / maagsap.
Chymia, metaalkoninkunde / stoffscheidkunde /
 scheidkunst.
Chymiatría, metaalgeneeskunde.
Chymicus, metaalkonink / stoffscheider.
Chymificatio, sapsmaaking / gytmaaking / boed-
 sapsmaaking.
Chymositas, sappigheid / gylachtigheid / boed-
 zaamheid.
Chymus, sap / boedsei / boedsap.
Chyrogaphum, handfchuyft / verbindenisfchuyft.

E I.

- Cibarius**, fupzig.
Cicatrizans, lidtekenende.
Cicer, kleine platte erwten.
 — Sativum, busbeboenen.
Cicerbita, gansedistel / haazeftraak / baerfobis-
 tel / hongnkruid / melkloze / haazefoel.
Cicercula, platte erwten.
Cichorium, fuffberg / tuffete.

Ci-

Cicuta, scheerling / bulle kerbel / bulle pieterse-
lie / winterling / uupkruid / harderspinnen.

Cicuturia, wilde kerbel.

Cilia, ooghaartjes / oogscheelhaartjes.

Cilo, spitskop.

Cimeliarcha, schatbewaarder / schatopziener / be-
waarder der godsdienstige giften.

Cimeliarchium, schatbewaarplaats / bewaarplaats
der geheiligde geschenken.

Cimelium, schat / godsdienstige gift.

Cinara, aartijshaken.

Cincoalis, vrouwenhaar / pzerhart / pzerkruid.

Cinefactio, aschmaaking / berasching.

Cineralia, aschbag / aschtenwoensbag.

Cineraria, aschkruid.

Cionabar, bermiljoen / bergrood.

Cinnamomum, Cinnamum, kaneel.

Ciphra, talletter / telletter / talmerk.

Circinus, pasfer.

Proportionalis, ebenredentige pasfer.

Circularis, rond / kringrond / kringachtig / om-
ringende.

Circulatio, (*Anatom.*) omloop / rondomloop.

Sanguinis, bloedomloop.

Circulatio, (*Chymic.*) rondomdyking.

Circulatorius, omboerende.

Circulatorium, ombdyfglas.

Circulus, ring / rond / kring.

Meridianus, midbag.

Horizontalis, zigteinder-

Lacteus, melkweg-

Musicus, zangheits-

Verticalis, topboog / topkring.

Circumdicere edictum, de boogrecht-betrekking
te

te niet doen; t. w. als de eijfcher zelve in recht
te niet bërfehrit en de gedaagde al.

- Circumductio, omleiding.
 Circumferentia, omtrek / ronde omloop.
 Circumincessio, rondomgang.
 Circumlocutio, omfpraak.
 Circumnutans, rondomknikende.
 Circumscriptio, omschrijving.
 Circumscriptivus, omschrijvig.
 Circumstantia, omftandigheid.
 Circumstantialis, omftandig.
 Circumstantionatus, geomftandigd.
 Circumcisio, befnyding.
 Circummbres, rondomfchaduwige.
 Cirfocele, klootheadergezwel.
 Cistophorus, kassdrager.
 Cistus, hondgrooß.
 Citago, regelbloemen / koortrouwen.
 Citatio, daaging / daaging voor recht / dagbaarding.
 Edictalis, inleiding / dagbaarding by klokluding / of by afhondiging.
 Realis, handbaardige } daaging.
 Verbalis, mondeling }
 Citator, daager / dagbaarder.
 Citatus, gedaagde / gebagbaarde.
 Citois, fchulptrek / klimtrek.
 Citrago, confilie de grein.
 Citranguia, citroenboom.
 Citrullus, kircher / kiger appel / groene aardappel.
 Civis adscripticius, aangenomen burger.

C L.

- Claretum, hippokras / kruidwyn / kaneelwyn.
 Clarificatio, klaarmaaking.

F

Els.

Clasmatica, fapkundige.

Clasmaticus, bereikbaar / fapkundig.

Clasfis, fchool / hoop / rot / bloot.

Clausula, opvoegfel / befultfel / flotreden.

Codicillaris, opvoegfel van onvolkomen uiterften wil.

Derogatoria, opvoegfel van te niet doening / of hernietiging.

Arresti, — van beflag.

Autorisationis, — van magtiging.

Edictalis, — van buitenlandfche dagbaarding.

Iustificatoria, — van rechtbaardiging.

Pœnalis, — van ftraffe / of noete.

Salutaris, — van hoogbrei.

Suspensiva, **Inhibitionis**, — van opfchorting.

Clava Herculis, pompen / zeeblaas / waterroos / meerbladeren.

Claviculae, krapbeenderen / sleutelbeenderen.

Clavus, lijdboom / elsterroos.

Clematis, klim.

— **Daphnoïdes**, maagdeyalin / maagdekruid / binkhoofd / ingroen.

Clematitis, hebelaarfkruid.

Clepsydra, wateruurglas.

Clericus, klerk / geestlijk amptgenoot.

Clerus, klerkfchap / klerkdom / klerken.

Cliens, meester naar de hoogfpraak hoog piet / befchermeling.

— **Fiduciarius**, leenman / fmalheer.

Cientes, befchermden / hane lieden / welke zich begaven onder magtigen; komenagna overeen met onze leenmannen.

Clientela, befcherming / hoede.

Clientelæ liberæ, befchermvrijef / hoedvrijef.

Climactericus, trapachtig / klimmende.

- Climax, traplorenz / opklimming.
 Clitoris, hittelaar / vuiswielghe roede.
 Clonius, roedig / beweging.
 Clonus, ledenpon / beroering / beweging.
 Clyasma, spuitartsemp.
 Clyster, spuitartsempspuit.

C N.

- Cnicus, wilde saffraan / vastere saffraan.
 Cnisoegmia, spijgverbinding in de maag

C O.

- Coactio, dwang / bedwang / ineendzinking / samen-
 zinking / vergadering.
 Coactivus, dwingende.
 Coadjutor, medehelper.
 Coagulatio, samenstremming / verblijting.
 Coalescentia, samengroeiing / samenlooping.
 Coaeternus, gelijkeuidig / sameneetuidig.
 Coccenella, hochentelje.
 Coaequatio, samenebentig.
 Coaevus, rentuidig / tydgenoot / gelijktuidig.
 Coccyx, het staartveen.
 Cochlea, slakkenhuisken / slakkenhuisgelijke hol.
 Chochlearia, iepelkruid / iepelbladen.
 Cochlearis, schroefstanzig / wendeltrapachtig.
 Cochlostatica, schroefstaande.
 Cocles, eenoog.
 Codicillus, erfvermaaking / namaking / open-
 bief / onbolthouwen uiterste wil / stufstanzige
 uiterste wil.
 Coctio, kooking / zebing.
 Codiamincum geele tabeloogen.
 Caecum intestinum, de slokdarm.
 Caeliaca affectio, rouwe gultroed / afgang van
 rauwe gpi.

Coeliaca arteria, buikslagader.

Coeliacus, buiksch / buikig.

Coebatus, echtelooſheid / echtelooze ſtaat.

Coelitus, hemelſdaauwgraſ.

Coelophthalmus, hoioogig / hoioogd.

Cœna, avondmaal / nachmaal

— Domini, 's Heeren avondmaal.

Cœnans, avondmaalende.

Cœnotaphium, gedenkgraf.

Coërcitio, intooming / bedwinging

Coërcitio, kaſtning / ſtraffing / iſſtraf.

Coëxiſtens, te gelijk zonde / te gelijk wezende.

Coëxiſtentia, ſamentwezendigheid / meewezen-
igheid / te gelijkwezendigheid / het ſamen
zgn.

Coggygia, bertwloof.

Cogitativus, denkig / denkende.

Cogitatum, inbal / bedenking.

Cognata, bertwante / bloedbziendinne.

Cognatio, bertwantschap / maagschap / bloed-
bziendschap.

Cognatus, bloedbziend / neef.

Cognominis, gelijknaamig.

Cognoscitivus, kennende / kennig.

Cohæres, medeërſgenaam.

Cohærentia, ſamenhangendheid.

Cohæſio, ſamenhangig.

Cohobatio, wederafſpying / wederoberhaaling /
wederafſtrekking / wederopgieting, en afſtrek-
king.

Coïncidere, op een en 't zelve uitkomen.

Coïnexiſtens, ſameninzonde

Coïnexiſtentia, ſameninzoning / ſamentwezen-
igheid.

Colatio, kleinzing.

Co.

- Colatorium**, kleinſtuig.
Colatura, 't gekleinſde / kleinſel.
Colchicum, tydelooze / herſtuloem.
Coleus, kloſ / klot.
Colica paſſio, **Colicus dolor**, kolik / kronkel-
 darm.
Colicus, kronkelbarmig.
Colla, biſchijm.
Collactaneus, zuiggenoot.
Collaterales, zydemaagen.
Collatio honorum, inzynging van goeberen; t.
 w. die men te boren heeft genooten.
 — **Dotis**, inzynging van guldphſgoed by de
 gemeene erffenis.
Collectarius, verſameler.
Collective, verſamendik.
Collega, amptgenoot.
Collegatarius, medemaakingdeurder / medema-
 keling / maakinggenoot.
Collericus, heilende / ſamenhechtende / ſamenig-
 mende.
Collibertus, medegebynde ſlaaf.
Colligantia, ſamenbinding / ſamenbindendheid.
Colligare, ſamen bingen / mede bingen / 't welk
 geſchiedt in byboeging van een derde.
Colliquatitius, **Colliquativus**, ſmeltig / ſmeltende.
Colludere, heimlik verſtand met een ander heb-
 ben.
Colluſio, heimlik verſtand / bedrog.
Collybista, wiſſelaar.
Collybistica, wiſſeltoezel.
Collybus, wiſſeling.
Collyrium, oogwaterje / oogartſenge.
Collum, de halſ.
Coloboma, oogverminktheid.

Colocasia, Egyptische wortboort.

Colocyntha, hartweerbe.

Colocynthis, halsquint / quincappol / bitterappol.

Colon, lid.

Colon, (Gram.) vereeniging.

Colona, landwyf / landbouw / boeren / hoebenier-ster.

Colonarius, versch geplante.

Colonia, boskplanting / boskzetting.

Colonus, hoebenier / boer / landman / landbouw / arbeiderman.

— Partiarus, vruchtrefikent landman / halfwin / halbenaar / die land aarneemt te vaanen boer zeker deel.

— Adscriptitius, landbaer boer / landdienstschuldige boer.

Colophonia, dikke harst.

Color, hetw.

— Apparens, schijnbeetw.

Coloratus, geberwt / gebrant.

Coloutea, Colutea, icmbaarsche linsen / sen-boom.

Colubrina, witte toghnaet / asfpape / kwatteldien

Colybrinus lapis, slangsteen.

Colum, kleinboek.

Columbaris, zerkrult.

Columella, de huid / 't ademtongskien.

Colum intestinum, de heerdarm.

Columnatio, unlaaring.

Colurus, kruighring.

Colus, kleinzer.

Coma, slaapzucht.

Comatosus, slaapzuchtig.

Combinatio, samenboeging / verbuëding.

Co-

Comitativus, bergezelschappig/bergezelschappende.
Comicialis morbus, vallende ziekte / St. Jans
rubel.

Comœdia, blyspel.

Comœdus, blyspeler.

Comma, sneede / sinsneede / streep / snipsel.

Comma cum puncto, stipsneede.

Commansum, haauwartseng.

Commater, hefmoeder / gemoeder.

Commensurabilis, samenmeetigh / samenmeet-
baar.

Commensurabilitas, samenmeetighheid.

Commensuratio, samenmetting / medemetting.

Commentariensis, rekenmeester / handboeschyber /
stokbetwaarder / gebangenhoeder.

Commentarius, berklaaring / geheugboek.

Commentator, berklaarer / uitlegger.

Commiseratio, erbarming.

Commisarius, gemagtigde.

Commisum, een misdaad / verbeurd berklaard
goed of hoopmanschap.

Commisum, erspachtberstek / erspachtberhal.

Commisura, samenboegsel / samenboeging / uit-
legging.

Committimus, wy hebeelen of belagten; 't welk
geschiedt van opperste aan laager rechters.

Commodare, huzklenen.

Commodatio, Commodatum, huzkleaning / uit-
leening.

Commodatus, huzkgeleend.

Commodatarius, huzkleeanaanneemer.

Commune dividendo, met uit de gemeenschap te
scheiden.

Communicabilis, mededeelbaar.

Communicabilis, Ut quod, mededeelbaar als welk.

— Ut quo, — — — — — door welk

Communicabilitas, mededeelbaarheid / gemeenbaarheid.

Communicans, deelgenoot / mededeelende.

Communicatio, mededeeling.

Prædicationis, mededeeling der uitspraak.

Essentiæ, — — — — — der wezenheid.

Naturæ, — — — — — der natuur.

Assumptibilitatis, — — — — — aanneemlijkheid.

Superioris ad inferius, van 't hooger aan 't laager.

Subjecti ad formam, van 't ontwerp aan de hoorn.

Formæ ad subjectum, van de hoorn aan 't ontwerp.

Partis ad totum, van 't deel aan 't geheel.

Communicativus, mededeelig.

Communicare, mededeelen / gemeenmaaken / deelachtig zyn.

Communio, gemeenschap.

— Bonorum, goedergemeenschap.

Communis dividuus minimus, de allerkleinste gemeene deelbare.

Communis divisor maximus, d'aller grootste gemeene deeler.

Communitas, gemeenschap.

Commutativus, betwistende.

Comparatio, vergelyking / vergrooting.

Comparativus, vergelykig.

Comparativè, vergelykiglyk.

Comparsens, Comparitor, berschynner.

Comparitio, vgeenkomst / samenkomst / berschynning.

— Personalis, persoonlijke berschynning / zelfberschynning / berschynning in eigenen hoofde.

Comparuit, zo:lof van den hobe; d. i. ontslaagging

ging van de boorzrecht betrekking / 't welk de gedaagde hingt als die voor den rechter komt en de dagbaarder niet.

Compascuus, weidegenoot.

Compassus nauticus, zeekompas.

Compater, geefbader / gebader.

Compendiosus, kortbegrijp.

Compensatio, vergelijking / berekening.

— *Expensarum litis*, berekening van de onkosten des geding.

Compensativus, vergelidig / bertwifselig.

Comperendinatio, dagbaarding op oorzemoggen.

Compertis, scheefbeen.

Competens, onderhoorig / behoorig.

— *Judex*, onderhoorige rechter.

Competenter, behoorig.

Competentia, behooren / behoorigheid.

Competitor, medebezogter.

Complacentia, weidhagen.

Complementalis, Completivus, verbullig.

Complementum, hulsel.

Completus, volkomen / volmaakt.

Complexio, (*Log.*) samenboeging.

Complexio, (*Med.*) aart / gesteldheid.

Complexionaliter, Complexive, saamgeboegig.

Complexus, saamgezet / saamgeboegd / saamgeblachten.

Complicative, samenboudig.

Componista, zangmaaker.

Compositio, samenstelling / samenstelling / aaneeniasching.

Compositio, (*Log.*) koppeling.

Compositores, goede mannen / zoenmaakers / gebooren herzielen / zetter op een boekdrukker.

- Compositum**, het saamgezet.
Compositus, saamgezet.
Composibilitas, saamenmooglykheit.
Comprehensivus, begrypig.
Comprobare, hoor goet houden / gestaben.
Comprobatio, goedbinding / hoor goet houding.
Comprobatus, hoor goet gehouden / gestabet.
Compromissio, berdybing.
Compromissum, saamenbelofte / berdyf.
Compromittens, berdyfber.
Componere, afmaaken / een misdad of overtree-
 ding afmaaken hoor een stuk geld / zetten.
Compulsivus, }
Compulsorialis, } aandrypig / aandryvende.
Computator, rekenner.
Computus, tydrekening.
Conarium, pynappelkierkje.
Concameratio, welbing / gewelfte kamer.
Concavus, hol / holrand.
Concentrare, by een versen / in een middenpunt
 samen drijven.
Concentratio, saamenmiddenpuntigmaking.
Concentricus, ebenmiddenpuntig / eenmiddenpuntig.
Concentus, saamenzang.
Conceptio, ontbanging.
Conceptus, begryp / ontwerp.
Concessio, (*Rhet.*) toestaaning.
Concessio, (*Log.*) toegeebing.
Concessivus, toelaatig / toelaatende.
Conchis, ongepelde gekookte boonen.
Conchois, schultrek / kilmtek
Concilium, kerhlyke vergadering / kerhbergadering /
 kerhgadering / landbergadering / volkbergade-
 ring.
 — **Oecumenicum**, algemeene kerhbergadering.

Con.

- Concilium**, Provinciale herthijke landgadering.
Conclavatio, spijkerwoze inboeging.
Conclusio, slot / besluit, in rechte.
Conclusivè, besluitende
Concomitans, herzellende / medeberzellende.
Concomitantia, herzelling / medeberzelling.
Concordia, agrimonie / teherheid.
Concorporare, inigben.
Concreatus, medgeschapen / saamgeschapen.
Concretio, samengroetjing.
Concretum, saamgegroeide.
Concretus, samengegroeid.
Concubina, huizt / huizf.
Concubinatus, huiztschap / huizfchap.
Concupiscentia, begeerte / begeerthheid.
Concupiscibilis, begeertig / begeertlik.
Concurfus, samenloop / samenkomst / samenlooping.
Concusio, breef aanjaaging / ontroering des gemeeds.
Condensatio, betdikking.
Condictio, toezegging / intreking / wederetfching / ontbeding / aanzegging / baaging / dagbaaring / aantal.
Certi, wederetfching van iets zekerf.
Dati causa non secuta, — van 't gegebene de oorzaak niet gevolgd zonde.
Furtivi, — van gestolen goed.
Indebiti, — van onrechte betaaling.
Promissi sine causa, intreking van beiofte zonder oorzaak.
Dati sine causa, wederetfching van 't gegebene zonder oorzaak
Triticaria, aantal op iets / dat in geen gelb bestaat.

Con-

Condictio ob turpem , wederreijſching om een ſchandelijke of ongerechte oorzaak.

Condictitius, wederreijſchende.

Conditio, boorzwaarde / beding / gelegenheid / ſtaat / boorſlag.

Sine qua non , boorzwaarde zonder welke niet.

Facti, gelegenheid der daad.

Juris, — des rechts.

Absoluta, volkomen boorzwaarde.

Relata, boorzwaarde of beding met opzigt er gens op.

Casualis, een indien / dat t'eenemaal geballig iſ.

Impossibilis, een indien / dat onmogelijk iſ.

Potestativa, een indien / 't welk in de magt van den erfgenaam iſ.

Conditionalis, met boorzwaarde / met beding / boorzwaardig.

Conditionaliter, boorzwaardig / onder boorzwaarde / met beding.

Conditionatus, geboorzwaardigd.

Conditionis oblatio, aanbieding van eenige boorzwaarde / of boorſlag.

Conditionem offerre, een aanbieding doen / een boorſlag doen.

Conditionem prædicere, beboorzwaarden / beſpreken.

Condyloma, pijnlijk gezwel / pijnlijk uitwas / vrandgezwel / ſpeene.

Conditura, inlegging.

Conditum, inlegſel / inmaakſel.

Conductio, huuring.

Conductum, 't gehuurde.

Conductor, huurder.

— Navis, ſcheepſbeſchachter.

Conduplicatio, weerhaaling / verdubbeling.

Con-

- Confarratio**, trouwoffer.
Confectio, **Confectum**, doozuikering / omsuikering.
Confædasti, bondgenooten.
Confæderare, verbondmaken.
Confæderatio, verbondmaaking / bondgenootschap.
Confessio, beïdenis / biegt / bekentenis.
 Augustana, Augsburgsche beïdenis.
 Auricularis, oordiegt.
 Plenaria, volkomene } beken-
 Minus plena, minvolkomene } tenis.
Confessoria actio, bekennde opspraak / bevestigende opspraak.
Confessorius, beïdende / bekennde.
Confidejussor, medeborg.
Configuratio, samensteltiging / gelijkteltiging.
Confirma major, waalwoortel.
Confirmatio, bevestiging.
Confiscatio, herbeurdmaking van goederen.
Confœderari, bondgenooten.
Conformabilis, gelijkbaarbaar.
Conformabilitas, gelijkbaarbaarheid.
Conformare, gelijkbaarbaren / gelijkbaarlijk maken.
Conformatio, geschapenheid / maaksel / bozming.
Conformis, gelijkbarmig.
Conformitas, gelijkbarmigheid.
Confortativus, versterkende.
Confusio, vermenging (*Alchim.*) wanneer twee bloetende stoffen onscheidbaar worden.
Confutatio, wederlegging.
Congenitus, medegeboren / medegeboortig.
Congregatio, versameling.
Congregativus, versamelijk.

Con.

Congruentia, ohereenkomstigheid.

Congruitas, ohereenkomst.

Conicus, kegelaartig.

Confectio, kegelafspding.

Conjectio causæ, hoort begrip van de zaak / geschiedt / welk in 't hoort den inhoud van de gansche zaak begreep.

Conjecturalis / gissing / gissende.

Conjugatio, (*Gram.*) verboeging / toeboging.

Conjugatio regularis, gelijkvloeiende of geregelde toeboging.

— Irregularis, ongelijkvloeiende of ongeregelde toeboging.

Conjugatio, (*Log.*) eenaartigheid.

Conjugata, (*Log.*) eenaartige.

Conjugatus, (*Geom.*) saamgejuft.

Conjugium, hutoeligh / hutoelike staat.

Conjunctus pro conjuncto, een bevoegde hoort zijn bevoegde.

Conjux, een gehutoelichte / 't is man of vrouwe.

Conjuncta persona, een bevoegde die zich met den aanlegger of verwoerder in 't geding hoegt.

Conjunctio, (*Gram.*) koppelwoord.

Conjunctio, (*Philos.*) samenboeging.

Conjunctiones copulativæ, samenvindende boegwoorden.

Conjunctivè, gesamenigh.

Conjunctivæ, (*Gram.*) samenboegende.

Connexum, het samengehechte

Connotare, meebetekenen / samenbetekenen.

Connotatio, meebetekening.

Connotativus, meebetekening.

Connotatus, meebetekend.

Conoïd, kegelafspding / kegelafsch.

— Parabolica, brander / brandafsch.

Con-

- Conquestio, beklaging.
 Con sanguinei, bloedzienden / maagen / bloed-
 verwanten.
 Con sanguinitas, bloedverwantschap / maagschap /
 bloedverwantschap.
 Con sectanea, Con sectaria, uitbolgende / gebolg-
 selen.
 Con secutio existendi, nablooging van in loezen te
 zyn.
 Con secutive, nabloogendigh / nabloogigigh.
 Con secutivus, nabloogig.
 Con sensus, gemeenschap / overeenstemming / toe-
 stemming / bewilliging.
 Con sentaneus, gelijktijdig / overeenstemmig / ge-
 boegigh.
 Con sequens, nabloogende.
 Con sequenter, nabloogendigh.
 Con sequentia, gebolg.
 — Rei, zaak's gebolg.
 Con serva, suikersef.
 Con servativus, onderhoudig / bewarende.
 Con servatio, maaking van suikersef / of suikercooft.
 Con signata pecunia, 't onder recht gelegde geid.
 Con signatio, onderrechtlegging.
 Con significare, medebetekenen.
 Con significatio, medebetekening.
 Con significativus, medebetekentig.
 Con siliarius, raad'sman / raad'sheer / raad'sgeber.
 — Curiae praesidialis, raad'sheer van 't hof.
 — Curiae supremæ, — van den hooften raad.
 Con siligo, bierkruid / wangenheit.
 — Tenuifolia, zwart nie'skruid van Hippocrates.
 Con sistentia, bestaaning.
 Con sobrina, nigt zusterling.
 Con sobrinus, zusterling / moeder's zuster's kind / neef.
 Con-

- Confoceri, medeschoonbaders.
 Consolida major, waartwortel / smeertwortel.
 — Saracenicæ, heidensch wondenkruid.
 — Regalis, ribbersporen.
 Consolidatio, hermenging van twee gerechtighe-
 den.
 Consonans, medeklinker / medeklinkletter / med-
 luidende.
 Consonantia, meeklank / samenklank / eenstem-
 nigheit.
 Confors litis, mededinggenoot.
 Consortes thalami, bedgenooten of echtgenoot-
 ten.
 Conspiratio, bloekbetwantschap / samenzweering /
 eedgenootschap.
 Consponsor, medeborg.
 Constellatio, gesterite / samenstering.
 Constitutio, instelling.
 Constitutive, stelligk.
 Constituens, magtgeever / lastgeever.
 Constitutiones politicae, landwetten / inzettingen.
 Constitutio reditus, inkomstberschyping.
 Constitutivus, stellig / samenstellig.
 Constitutus, gemagtigde.
 Constitutor redituum, inkomstberschypber,
 Constructio, (*Mathem.*) bewerking,
 Constructio, (*Gram.*) samenboeging / samenstei-
 ling / samenschikking.
 Consubstantialis, medezelfstandig.
 Consubstantiatio, medezelfstandiging.
 Consulere, raaden / raadgeven / raadnemen.
 — Aliquem, by iemand te raade gaan.
 — Alicui, aan iemand raad geeven.
 Consultatio, raadpleging.
 Consultum, raadslot.

Con-

- Consummans**, hofeindigend.
Consummatus, hofeindigb.
Contactus, raaking / famentraaking / aanroeting.
 — **Suppositi**, raaking des onderfteis.
 — **Virtutis**, — der kragt.
 — **Molis**, — der klomp.
Contages,
Contagio, } haalende ziekte / smetziekte:
Contagium, }
Contemporaneus, eentydig / ebentydig / tydgenoot.
Contentatio, hernoeging.
Contentio, betwifling.
Contentum, 't begreepene.
Contestatio, famengetuiging / medegeetuing / be-
 tuiging.
Conticinium, boornacht / nanacht.
Continentia, (*Ethic.*) ingetoogenheid.
Continentia, (*Log. & Metaph.*) begruppenheid.
Continens, begruppene.
Contingens, gebeurlik.
Contingentia, gebeurlikheid.
Continuans, beknochtende.
Continuare, gebuurigmaaken.
Continuatio, gebuurigmaaking / beknochting.
Continuativus, beknochtende / volherdende.
Continuitas, beknochtheid.
Continuum, 't beknochte.
Contorfio, berdzapping / berftuffing.
Contractus, obereenhoming / berdzag.
Pignoris, pandaanbaarding / berpanding.
Colonarius, erfpachtberdzag.
Emptionis, berdzag van koop.
Venditionis, — verkoop.
Feudalis, leengift / leen-
Fiduciaris, vertrouwlik } berdzag.

G

Con-

- Contractus emphyteuticarius, *zerfpachtverdrag /*
 Emphyteuticus, *zerfpachtgunning.*
 Antenuptialis, *gubdelijke boortwaarden.*
 Quasi contractu, *overkomst gelijk.*
 Contradicens, *tegenzeggende / tegenzeglijk / tegenspreker / wederleggende.*
 Contradicentia, *tegenzegging / tegenzeggendheid.*
 Contradictio, *tegenzeglijkheid / tegenzegging / tegenspraak / tegenpraak / tegenpreking / wederlegging.*
 Contradictorius, *tegenzeglijk.*
 Contradistinctus, *tegenonderfcheiden.*
 Contradistinguere, *tegenonderfcheiden.*
 Contrafitura, *tegenfcheur / tegenfloop.*
 Contrahere negotium, *eenige laft of verbint aannemen.*
 — Emptionem, *koop maaken / koop aangaan.*
 Constraintrogatio, *tegenvraag.*
 Contrapassio, *geenkluding / tegenkluding.*
 Contrapositio, *tegenftelling / tegenoverftelling.*
 Contraria, *rechtftrijdige.*
 Contrarietas, *ftrijdigheid / rechtftrijdigheid / tegenftrijd / tegenftrijdigheid.*
 Contrarius, *rechtftrijdig / tegenftrijdig.*
 Contra-yerva, *tegenifftoortel.*
 Controversia, *gefchil / berfchil / eebenftrijd / twijftzaak.*
 Contumacem esse, *wederftannig / halfterrig zyn.*
 Contumacia, *berahting / berftaading / wederftannigheid / belligheid / gerichtberahting.*
 — Dubia, *twiffelachtige*
 — Evidens, *haardvinnighe*
 — Praesumta, *vermoedighe*
 — Vera, *waare*

} wederftannig-
heid.

Con-

Contumacia manifesta, rene openbare gerichtige
berahting.

Contusio, blutzing / kneuzing.

Contutor, medebogd.

Conus, hegel.

— **Opticus**, zigthundige hegel.

Convalescentia, gezondwording.

Convener, samenkomeling.

Convenibilis, aanspraaklijk / haagbaar / booz
't recht betrekkelijk.

Convenientia, ohereenkomst.

Conventiculum, fluitgadering.

Conventio, samenkomst / ohereenkomstig / ver-
eening / aanspraak.

Conventionalis, besproken / bedongen / samen-
komstig.

Conventus imperii, rijksgadering.

— **Coram iudice**, tegenkomst booz een raadshoor.

— **Sub spe compositionis**, tegenkomst op hoop
van verdrag.

Convenientia, ohereenkomst.

Conversio, (*Philos.*) omkeering / bekeering /
berandering.

Conversio, (*Log.*) omkeer.

Conversio, (*Theol.*) bekeering.

Convertibilis, omkeerlijk.

Convertibilitas, omkeerlijkheid.

Convolvulus, (*Botan.*) winde / wrange / klof-
jeswinde / klofbloem / klofkruid.

— **Marinus**, zeewinde.

— **Niger**, zwarte winde.

— **Coeruleus**, blaauwe klofjeswinde.

Convolvulus, (*Medic.*) darmkink / darmfingert /
builigheidsputwing.

Convoti, halfgenooten.

Convulsio, samentrekking der zenuwen / heamij /
stulpen.

— **Tonica**, stybe }
— **Clonica**, roerighe } leden - samentrekking.

Conyza, bonderkruid.

Coöperatio, medewerking.

Coördinatio, samenordening / samentrekking.

Coördinatus, saamgeschikt / saamgeordend.

Cophosis, doofheid.

Coprophoria, gedwongen buitmaking.

Coprostasia, hardlofigheid.

Copula, koppelwoord / koppel.

Copulativus, koppelig / koppelende / bindende.

Copulatum, 't gekoppelde.

Coracochoyoides musculus, rabensdeigelige ton-
geveenspier.

Coracoides, rabensbekkig / rabensbekachtig.

Coralina, Coraline, koraalkruid.

Corallites undulatus, waterkoraal.

Coralloïdes, koraalzwamig.

Corallum, koraal.

Corchorus, guichelheft.

Cordialis, leberkruid / walmeester.

Cordis basis, de grond

Radix, de wortel

Caput, het hoofd

Vertex, de top

Mucro,

Cuspis, } 't spits

Apex,

Ventriculus, de holligheid

Systole, opening / uitzeiding

Diastole, toefluiting / samentrek-
king

Perisystole, stilstand

} van 't
hart.

Cor.

Cordis fovea, } 't harteputje / de kolk van 't
Scrobiculus, } hart.

Coriandrum, korianderkruid.

Cornalina, **Corneolus,** koraalsteen.

Cornicularis, hoorzig / hoorachtig.

Cornu cervi, hertshoorn / grabinnekruid.

Cornus, hojnoeljeboom / wielboom / wylboom.

Cornuta, (*Chym.*) omgedzaaide kolf.

Corolla, kroon eener plant.

Corollarium, toegift / toemaat.

Corona terræ, onderhalbe / aardbeil / laage beil /
 hondsbaf.

— **Regia,** doornappel / malloot.

Coronarius, } kroonig / kranzig.

Coronalis, }

— **Arteria,** hoonslagader.

— **Vena,** hoonader.

Corone, spits / punt.

Coronis, aanhangfel.

Coronopus, kraasjenboet / hertshoorn / bogelneest /
 grabinnekruid.

Corporare, belichaamen.

Corporatura, belichaaming.

Corporeitas, lichaamlighheid.

Corpus juris, wetboek / rechtboek.

— **Canonici,** geestlyk

— **Civilis,** burger- / wereldlyk

— **Romanorum,** roomsburger-

} wetboek.

Corrago, oÿsetong / vernastie / huumastie.

Correlatio, meebetrekking.

Correlativus, meebetreklyk.

Correlatum, het meebetrekkene.

Corregiola, barkensgras / buizenknoop / kreu-
 pelgras.

Correus, medeschuldige / schuldgenoot / meezaak-
 weldige / meehandbaadige.

Correus criminis , medefchuldige aan een misd.
daad.

— Debendi , medefchuldige in geld / of ander
goed.

Corrogatus , afgeperst.

Corrosio , doozuyting / doozetting.

Corrosivus , wegerende / doozuytende.

Corruptivus , berberbig / berberbende.

Corruda , asperfie / korstharid / wilde asperfie.

Corrudago , wilde asperfie.

Cortex , fchorst.

— Aromatus Peruvianus , kasharilla.

— Peruvianus , kina - kina.

Corylus , hazelaar / hazelnootendoom.

Coryphe , vingertip.

Coryza , verkoudheid.

Cos , wetsteen / signsteen.

— Aedificialis , zandsteen.

Cosmicus , wereldsch.

— Ortus ,

— Occasus , } morgen- } opgang.

 } ondergang.

Cosmographia , wereldbeschrijving / aardkijft.
fchrijving / wereldkunde.

Cosia , steiregel.

Cosficus , steiregelig.

Cosfus , rimpelig / vol rimpelen.

Cosra , rinde.

Costæ nothæ ,

Spuriæ ,

Adulterinæ ,

Illegitimæ ,

Veræ ,

Genuinæ ,

Legitimæ ,

} koft / bastaach / onechte
rinden.

} echte rinden.

Cos-

- Costa retorta, herbaatide }
 Solidæ, harde / harte } rriben.
 Pectorales, hooft=
 Costus hortensis, harsen / harte.
 Coticula, toetssteen.
 Cotinus, bertwioof.
 Cotonæus, Cotonea, katoenboom.
 Cotoneum, katoenplant.
 Cotula foetida, paddelbloemen / stinkende kamille.
 — Non foetida, }
 — Alba, } hoedille / hoeroge.
 Cotyle, (Geom.) vierling.
 Cotyle, (Anatom.) diepte / huil.
 Cotyledon, (Botan.) nabelkruid.
 Cotyledones, (Anatom.) busjes / knopen / by-
 borgfers.
 Coxa, }
 Coxendix, (Anatom.) } heup.
 Coxendix, (Med.) }
 Coxarius morbus, } heupsticht.
 C R.

- Cracca, krali.
 Cranium, bekkeneel / de pan / hersenpan.
 Crapula, beruysheid.
 Crama, Crasis, samentrek / bermenging / samen-
 trekking.
 Crasula, smeerswozel / gemalsleutel.
 Crater jovis, zonnehoorn.
 Craticines, bygenboom.
 Creatio, schepping.
 Creativus, scheppig / scheppende.
 Credentia, geloofsbrief.
 Credenciarius, proeber / hooyproeber.
 Creditativus, geloofbig / geloofende.
 Creditor, schuldeiser / inschuldor.

- Creditrice, schuldeijersche / schuldeijster / inschuldster.
- Credicum, inschuld.
- Cremaster, opschotter / ophanger / klozabekken.
- Cremor, room / gyl.
- Tartari, room van wijnsteen.
- Crepanella Italorum, tandekenskruid.
- Crepusculum, schemering / twelicht.
- Matutinum, dageraad / morgenkriek / morgenstond.
- Vespertinum, schemering / avondkriek / avondstond.
- Creta marina, zeebenkel.
- Cretio, erfaanbaardings beeraadtyd.
- Cribratio, zifting.
- Cribriformis, Cribrosus, zeefachtig / zeefboezmig / teemboezmig.
- Cricoarythenoïdes, ringtrechterachtig.
- Cricoïdes, ringswyp.
- Cricothyroïdes, ring- en schildgein.
- Cribrum benedictum, gezegende zeef.
- Crimen, een misdad / een schelmstuk / zonde / laster.
- Læsæ Majestatis, misdad van gekwetste hoogheid.
- Perduellionis, — landberradery.
- Criminalis, misdadig / halzsaakig / ipfstrafwaardig.
- Criminaliter, halzsaakigh / ipzaakigh / ipfstrafwaardigh.
- Crimones, wurmen.
- Crines, paardehair / maanen.
- Crisis, (Gram.) taaloordeel / spraakzifting.
- Crisis, (Medic.) afscheiding / schielighe ziektebeandering.

Cris-

- Crista galli, haanehammetjes.
 Crithe, garstehoozn.
 Crithamus, Crithamum, zeebenkel.
 Critica, oozdeelhunde / oozdeelhunst.
 Criticus, (*Philos.*) spraakoozdeelig / spraakoozdeeler / kunstrechter.
 Criticus, (*Medic.*) afscheidende.
 Criterium, henteken.
 Crocus, saffraan / saffraankruid.
 — Hortensis, } wilde saffraan / bastaard
 — Saracenicus, } saffraan.
 Crotaphites, hoofdslaapig.
 Cruciata, kruiswortel / kruizette.
 Crucibulum, smeltkroes.
 Cruralis, beenig / dabeenig / schenkellig.
 — Arteria, heenslagader.
 — Vena, schenkelder.
 Crureus, beenig / schenkellig.
 Crus, de schenkel.
 Crusta lactea, schurft op 't hoofd.
 Crustacea animalia, schaalbischen.
 Crypsis, bedekking / verberging.
 Crystallifatio, kristalmaaking
 Crystalloïdes, kristalachtig / kristallognachtig.
 Crystallus, kristal.
 — Montana, bergkristal..
 — Rupea, rotzkristal.

C U.

- Cubare, teerlingen / teerling maaken.
 Cubatura, teerlingmaaking.
 Cubebe, basterdpeper.
 Cubicubus, teerlingsteerling.
 Cubicus, teerlingstch.

Cubiformis, Cuboides, teerlingboezmig / teerlingachtig.

Cubitus, (*Geom.*) elle / anderhalfboet.

Cubitus, (*Anatom.*) elleboog / de groote armppp. / de meerder elleppp.

Cubus, teerling.

Cubus Cubi, teerlings teerling.

Cucullaris, monnikshaptonze.

Cucumer, }

Cucumis, } komkommer.

— Erraticus, }

— Anguinus, }

— Aspinus, }

— Silvestris, }

— Agrestis, }

Cocupha, kruidmuſſe.

Cucurbita, (*Botan.*) haauwoezbe.

Silvatica, coloquint / quintappel / bitterappel.

Anguina, lange haauwoezbe.

Cucurbita, (*Chym.*) holf / zuppelaſ.

Incurva, kromme }

Retorta, omgedraaide }

Cucurbitifera arbor Americana, Amerikaanſche ha-
tabaſhoom.

Cucurbitularis, beldrinzeſ / hoe langer hoe lieber.

Culmus, korenhalm / ſtoppel.

Culpa, miſdaad / verzuimſchuld.

Cum definitione menſuræ, op zekere roe-talen;
met bepaaling van de maat.

Cuminum, kompa.

— Silvestre, ribberſpooren.

Cupressus, cipreſſenboom.

Cuneiformis, beitelboezmig / wiggetoepzig / wig-
achtig.

Cunila, hoſkunne / heuie.

Cu-

- Cunila bubula, orego.
 Cura, betoefend of opzigt van een' hoogb.
 Curatio, geneezing.
 Curativus, } geneezig / geneezende.
 Curatorius, }
 Curator, boorzpraak.
 — Ad lites, een boorzpraak in rechte.
 Curia, stadhuis / raadhuys.
 — Prædialis, het hof.
 — Suprema, de hooge raad.
 — Non defert, 't hof verleent niet / 't hof laat niet toe.
 Curcuma officinarum, kurkuma.
 Curialis, hofsamptelingen / rechtzampテナaren / hofraadsheeren.
 Curvilineus, kromlinig.
 Cuticula, opperste velken / opperhuidvelken / opperhuid.
 Cuscuta, wange / schozste / duibels naagaren / sikkruid / zndkruid / bildkruid / wizingkruid.
 Custos, 't laatste woord van een viadzpde / waarmede 't aanbolgende wederom begint.

C Y.

- Cyanus, hoorendbloem / roggebloem.
 Cyclamen, Cyclaminus, berkenslijmoed / aardmoed / aardappel.
 Cyclometria, kringmeeting / kringmeetkunde / rondmeeting.
 Cyclotrigonometria, rondedriehoekmeeting / kringdriehoekmeetkunde.
 Cycclus, kring.
 Solaris, zonne. } kring.
 Lunar, maant. }
 Cydonia Cydonium, kweeboom.
 Cydonomeli, kweehonig / kweehonigtogg.

Cy-

- Cylindrus, (*Med.*) rolle.
 Cylindrus, (*Geom.*) ronde pglaar / zuilrotsteen.
 Cymbalaria, nabeikruid.
 Cynanthemus, paddenisaemen.
 Cynocephalus, knaptandehenskruid.
 Cynocropus album Græcum, witte hondedrek.
 Cynoglossa, Cynoglossum, hondstong.
 Cynomorium, zomertwortel / hoejenkruid.
 Cynorrhodon, eglantier.
 Cynorexia, bzaatzucht / hondshonger.
 Cynosorchis, hondshullekens.
 Cynosura, leidster / noodster.
 Cyparisus, cyperusboom.
 Cyperus, } wilde galigaan.
 Cypitus, }
 Cysteolithos, sponssteen.
 Cystica vena, galledlaasader.
 Cysticus ductus, galledlaasppp.
 Cytinus, tamme granaatboom.
 Cystus fellis, galbledlaasje.

D A.

- D**Actyliotheca, ringhoeker / ringhaag.
 Dactylus, dzieling / badel.
 Damnatorius, berdoemig / berdoemende.
 Damni infecti, toezegging dat een naastlegger /
 zynen naastlegger door een getimmer niet zal
 verschadigen.
 Damnum culpa datum, alle bezuim / waar door
 iemand wordt verbonden in stuk van dood-
 slag.
 Daphnoïdes, heidethals.

Dar.

- Dardanarius, woeheraar / hoorabuiter.
 Dare possessionem contra lignum, de bezitting
 aan iemand geëven of inruimen / tegen den
 uitersten wil.
 Dartos, vleeschig billes.
 Datarius, gistaanneemer.
 Datio, geebing.
 Dativus, (*Gram.*) geeber / geebend gebal / geebende.
 Dator, geeber; die iets aan een ander geeft.
 Datum, 't geegebene.
 Datum, gebagtekend / bagtekening / bagstelling /
 tnd.
 Daucus, bogelneft / kroontjes kruid / karootte.

D Æ.

- Dæmonolatria, huisbedienst.
 Dæmonologia, huisbedieschynbing.
 Dæmonomania, bezetenheid.

D E.

- De demoliendo, van een getimmer af te breeken.
 Dolo, van niet ter kwaader trouwe te handelen.
 Facto, op der daad.
 Novo, op nieuw.
 Non offendendo, van niet te belebigen.
 Quota litis, van een gedeelte des gebings.
 Rato cavere, zekeren / zeker stellen.
 Restituendo, van te herstellen.
 Deastri, zetgoden.
 Debita individua, onsuiltsbaare schulden.
 Debitor, schuldenaar / schuldplichtige.
 Principalis, zaakweldige / hoofdschuldenaar /
 zelfschuldenaar.
 Forensis, uitheemsch schuldenaar / huilenschul-
 denaar.

De-

Debitum, schuld / uitfchuld.

Liquidum, klaare

Illiquidum, onklaare

Individuum, onsplitfbaare

} fchuld.

Debitrix, fchuldennaare.

Decachordus, tiensnaarig.

Decadicus, tientallig.

Decagonum, tienhoek.

Decalogus, de tien geboden.

Decanatus, bekenfchap / rotmeesterfchap.

Decantatio, (*Chym.*) afgieting.

Decanus, beken / tiendeman / rotmeester.

Decaproti, tien eerste / ontbangers der fchattin-
gen.

Decas decennarius, tienling.

Decemprimi, tien eerste.

Decemprimatus, ontbangerfchap der fchattingen.

Decemviri, tienmannen.

Decemviratus, tienmansfchap.

Decempeda, tienboeuge maatfok.

Decima, tiende.

— Personalis, perfoonttiende.

— Prædialis, landttiende.

— Mixta, krentende tiende.

Declaratio, rekening.

Declarationi contradicere, een rekening tegen-
fpreken.

Declinatio, dutging.

Decretum, befluit / laft / rechtsgebod.

— Voluntarium, een overdragt van goet / die 't
hof doet / na voorgeande baghaardingen.

Decretum, befluit / rechtsbefluit.

Decumanus, een tiendenaar; die tienden moet
geeben.

— Ager, tiende land.

De.

- Decuria**, tienhuus.
Decurio, tienleider.
Deditio, overgave.
Dediticii, overgebetenen.
Defectivæ, ontbrekende.
Defectus, onmaat / gebrek / bezuin / mangel / rechtsbezuim.
Defensio republicæ, landweer.
Defensum iri, toezegging van dat de zaak zal beantwoord worden.
Deferre, berispen / aandringen / beslappen.
 — **Jusjurandum alicui**, iemand den eed opleggen.
Definitum, 't bepaalde / 't uitgebreide.
Defioculus, eenoogig / eenoog.
Deflorare, de bloemen afrekken / schenden / berberen.
 — **Virginem**, een maagd schenden / onteeren.
Defloratio, onteering / schending.
Deipara Virgo, Godsmoeder / Godhaarende maagd / Godhaastermaagd.
Delachrymatio, dragt in de vogen.
Delatio juramenti, oplegging des eeds.
Delegatus, gemagtigde / afgezondene / lastgegebene, afzant.
Deleteria, doodslyke vergiften.
Deliberativus, beraadende / beraadslaagende.
Deliquium, afzuiping.
Delphinium, ribberspoors.
Deltoïdes, driehoekig.
Demagogus, volksbleper / volksreder.
Democratia, volksregering volksheersching.
Demonstratio, (*Jurid.*) naam / aanwijzing.
 — **Falla**, berkeerde aanwijzing.
Demonstratio, (*Philos.*) betooging / betoog.

De-

Demonstratio a priori, betooging van 't eerbere /
of van hooren.

A posteriori, — 't laater of van achteren.

A causâ, — de oorzaak.

Ab effectu, — 't gewooght.

Quod res sit, betooging dat een zaak zy.

Cur res sit, waarom een zaak zy.

Demonstrativus, betooglyk / aanwyzende / be-
toogende / betoogzaam / betoogig.

Denderites, boomsteenen.

Dendroachates, boomagaat.

Denominans, afnoemende.

Denominatio, (*Gram.*) afnoeming / (*Log.*) be-
noeming.

Denominatitius, afnoemende.

Denominativa, afnoemige / naamachtige / naam-
stammige woorden / naamwoordige.

Denominativè, afnoemiglyk.

Denominativus, afnoemig.

Denominatum, spuiteling.

Denominatus, afgenoemd.

Dens, tand.

Tomicus, } boogste / vater-

Incisor, } boog-

Caninus, } oog-/honds-/hoorn-

Ocularis, } oog-/honds-/hoorn-

Columellaris, } oog-/honds-/hoorn-

Molaris, } kies-/bak- /

Maxillaris, } maal-

Gnomon, wyzende

Sapientiae, der wysheid

Exertus, slag-

Genuinus, } achterste

Intimus, } achterste

Caballinus, bilsenkruid.

Elephanti, ihoor.

tand.

Dens

- Dens leonis**, papenkruid / hankerbloemen / hondsr
 roozen / schofstbloemen / paerdebicemen.
Dentaria, haaneboet / koraalkruid.
 — **Orobanche**, bladerloos koraalkruid.
Dentellaria, tandkruiskruid.
Dentifricium, tandwrijfsel.
Dento, hangtand.
Denunciativus, voodschappende.
Dentitio, tandhanging.
Deoppitulans, ontstoppende / zuiverende / zu
 bermaakende.
Depectio, schandelijke verbondmaking.
Depektor, schandelijk verbondmaaker.
Depectum, schandelijk verbond.
Dependenter, afhankelijk.
Dependentia, afhankelijkheid.
 In **esendo**, afhankelijkheid in znn.
 In **causendo**, — in veroorzaaken.
 In **conservando**, — — — in onderhouden.
Deperditivus, berliezig / berliezende.
Dephlegmatio, ontstijming / slymasscheiding.
Depilatorius, haarloosmaakende / haalmaakende.
Deportati, afzettingen / afgezette.
Depositarius, bewaaraanneemer.
Depositio, getuigenisgeving.
 — **Pecuniæ in iudicio**, onder recht legging van
 geld.
Depositor, bewaargeeber.
Depositum, bewaargeeving / bewaaraanneeming /
 het te bewaaren gegebene.
Deputare, afzenden / magtigen of bevel geeven
 om iets te verrigten.
Deputatus, afgezand / afgezondene / bevelhebber.
Depygis, smatbil / die geen billen heeft.

H

Do

De quota litis, een gebodte te hebben in 'een ge-
bing.

De rato cavere, zeker doen / zeker stellen.

Derivatio, afleiding / afsnijting / afreiking.

Derivativa, spulwoorden / afkomstige woorden /
spuitelingen.

Derivativus, afkomstig.

Derivatorius, afleidende.

Derogare, eensdeels te niet doen / ten deele af-
schaffen / afreiken / verminderen.

— Legi, een wet ten deele afschaffen / of te niet
te doen.

Derogatio, afschaffing ten deele / stukwijze af-
schaffing.

Derma, de huid.

Descendentes, afkomelingen.

Descensorius, nederdalende.

Descriptio, beschrijving / uitschrijving / afschrijving.

— Bonorum, goedbeschrijving / goedopschrijving.

Descriptivus, beschrijvig.

Descriptum, uitschrift / afschrift.

— Autenticum, geloofswaardig / eigenlooswaar-
dig / of uit zich-zelfs geloofswaardig afschrift.

Desertio, verlatting van een aangehangen jo-
ger heroey.

Desperatio, wanhoop.

Despumatio, schuimig / afschuimig.

Destillatio, (*Chymic.*) afspijting / afsnijping / af-
reiking.

Descensoria, nederdalende

Aictensoria, afstammende

Ad latus, zijdelingsche

Proficatoria, vernedrigende

Destillatio, (*Medic.*) zinnig / afsnijping.

Destil-

Destillatoria, afspanningst / afhoofthunst / afrekhunst.

Destinatio, bestemming.

Destinatum, 't bestemde.

Detentio, bekommering / beslag / handoplegging / handsluiting / vasthouding.

Personæ, persoons

Rei, zaak

} beslag.

Renovata, nieuw beslag / bezwaaring.

Detentor, vasthouder / handoplegger.

Detentus, vastgehouden.

Deteriorare, verslimmeren.

Deterioratio, verslimmering / verergering.

Determinabilis, bepaalbaar.

Determinatio, bepaaling.

Determinativus, bepaalig / bepaalende.

Detonatio, knappende kalking / vraspende kalking.

Detractio, afreiking / afkorting.

Falcidiæ, maakingkorting van 't vierde gedeelte der erffenis.

Trebellianicæ, oberhandsche erffenis korting / erkorting van het vierde gedeelte eener oberhandsche erffenis.

Detractorius, afreikende.

Deuteropathia, nalging / tweede lyping.

Devirginatus, ontmaagd / geschonden.

Diabetes, pijsbloed.

Diaclysmata, mondspoeling / mondspoelsel.

Diadoche, overneeming / nabolging.

Diadocus, nazaat / nabolger.

Diadosis, overhoering / meebeeling.

Diæresis, (*Gram.*) scheitelen / herbeeling / spalking / spoutwing.

- Diæresis, (*Med.*) scheuring / saging / uitscheuring.
 Diæterica, eetregelkunst.
 Diætericæ, eetregelkunſtigheïd / eetregelkundbeïde.
 Diætericus, eetregelkunſtig / eetregelkundig.
 Diagnosticus, onderkennende.
 Diagramma, taſeluur / boozſchift / afbeelding / boym.
 Diakinema, herbzaaiing.
 Dialectica, redenkunst / redenhabelling.
 Dialecticus, redenhabelling / redenhabeler.
 Dialectus, wyſ van ſpreken / ſpraakwyſ.
 Dialogus, tweespraak.
 Dialysis, ſpoutwing / ſpalking.
 Dilyton, ontkoppeling.
 Diameter, middeellyn / midſtreep:
 — Viſualis, grafphoek.
 Dianoëticus, verſtandig / redeneerig.
 Dianoia, voigreden / meening.
 Diapedeſis, boozyping.
 Diapenſia, ſankhel.
 Diapente, byſtoon / byſting.
 Diapelon, achttoon / achtling.
 Diaphanus, boozſchynig / boozluchtig / boozzigtig.
 Diaphoreticus, luchtemaakende / ontloſende / zweetberwekkende.
 Diaphragma, middeſchot / middeleift.
 Diaphora, bloedrotting.
 Diaphyſis, kloobe / ſpieet / tuſſchenscheiding.
 Dialapſis, geſtalte / gedaante.
 Diapyiticus, ettermaakende.
 Diaria, bleg van een' dag / oeheraaf.
 Diaria febris, koozſ van een' dag.
 Diarius, dagſch / eenen dag durende.
 Diarium, dagboek.

Diar-

- Diarrhoea**, buikbloed / afgang van de uitwerpe-
 lijke vochtigheden / buikloop.
Diarthosis, afgeleeding.
Diastrale, verlanging / uittrekking / opening / uit-
 zeyding.
Diasyrmus, beschimping.
Diatesaron, biertoon / bierling.
Diathefis, schik.
Diatonicus, } verhandeling.
Diatrise, }
Diatyposis, oorzeeiding / essentis / samenspraak /
 vreenkomst / toehoring / ommegang.
Dicaocrisia, rechtvaardige oorzeeiding.
Dicaocritica, rechtoorzeeikunde.
Dicaodocia, rechtgeebing / rechtspreekking.
Dicaodotica, rechtspreekkunde / rechtgeefkunde.
Dicaologia, pleiskunde.
Dicaologus, pleiskundige boorzpraak / recht-
 bozderaar.
Dichotomia, tweescheiding / tweespaltig / twee-
 deeling / tweespreiding / halbering.
Dicrotus, tweemaalstaande.
Dictamnus, }
 — Creticus, } diptam / eschekruid.
Dictamnium, }
Dictator, opperheer / hooggezaghebber / opper-
 gezaghebber / opperbeheerhebber
Dictatorius, opperheerlyk / opperbeheerhebberlyk.
Dictatura, opperheerschappij / opperbeheerhebber-
 schap.
Dictionary, woordboek / woordschat.
Dictum, spreuk / zegwoord / spreekwoord.
Dictum simpliciter, eensoudiglyk } gezeid.
 — Secundum quid, naar het }
Didactica, onderwyskunde.

- Didacticus**, } onderwijzer.
Didascalicus, }
Didascalus, onderwijzer.
Didypomia, dubbelzientigheid.
Diem dicere, een dag van rechten zeggen.
Dies sacri, heilige dagen.
Festi, hierdagen.
Dominicus, de dag des Heeren.
Cœnæ dominicæ institutæ, de dag van des Heeren ingesteld avondmaal.
Critici, onzdel- }
Indices, aantwyzende }
Intercidentés, } tusschen- }
Intercalares, } ballende }
Vacui, ledige }
Præstitutus, gezette / of bestemde dag / of tyd.
Fastus, rechtsdag / gebedsdag.
Diæsis harmonica, minste halve toon.
Diexodicus, wylloopig.
Differentia, onderteekend.
 — **Specifica**, een gedenkmakend onderscheid.
Diffidatio, uitdaging.
Diffinitio, bepaaling uitbeelding.
Difformis, ongelijkvormig.
Difformitas, ongelijkvormigheid.
Difformiter, ongelijkvormiglyk.
Diffusio, verspreiding.
Digamia, tweewijfchap.
Digamus, tweewijfig.
Digastricus, tweebuisig.
Digestio, (*Chymic.*) weskling.
Digestio, (*Medic.*) verteerling.
Digitalis, bingerhoedkeuf.
 — **Minima**, godsgetade.
Digitus, een binger.

Di-

Digitus pollex, de duim.

Salutaris, }
 Index, } de tongze.
 Demonstrator. }

Medius, de middelste

Impudicus, }
 Infamis, } de gurelus

Verpus, }

Famosus, }

Annularis, } de ring /

Medicus, } hert

Auricularis, } de pink / oor

Minimus, } klein

} vinger.

Pedis, een toon.

Dilatorius, uitstellig.

Dilemma, strikreden / bestrikkelsluit.

Diluculum, morgenhijel / morgenstaub / dage-
raad / uchtend.

Dimensio, afmetting / metting.

Dimensivus, afmeetig.

Dimetiens, midlon.

Dimidiatio, halveering.

Dimidiatus, gehelst.

Diminutiva, verkleinwoorden / verkleinende woor-
den / verkleinwoordzden.

Diminutio, vermindering / achtering.

— Capitis, staatberandering / staatverkleining.

Diminutivus, verkleinende.

Diocesis, bisdom.

Diocetes, bischop / opziener.

Dionysia, vastenavond / eigenlyk, Bacchusfeest.

Dioptra, hoogt- en wybmeeter.

Dioptrica, herrekijkhunde.

Dioptron, zigtgaathen / zigtpleethen.

Diosanthos, kleine genoffelen / pluimpjes.

H 4

Diph-

- Diphtongus, tweeflank.
 Diploma, (*Jurid.*) bulle / brief / magtbrief.
 Diploma, (*Chym.*) dubbeldbat / Martaba-
 stoof.
 Dipfacoïdes, haardachtig / haardenkruidachtig.
 Dipfacus, (*Botanic.*) haarden / haardenkruid /
 holdershaarden / doogfcheerderghaarden /
 haardendiſtel.
 Dipfacus, (*Med.*) drinkluſt / zuipluſt / razende
 dorſt.
 Directa hæreditas, erfuiſ uit de hand.
 Directè, rechts-wegs / door rechte wegen.
 Directivus, beſtuurende / beſtierige / richtende.
 Disamor, onlieſde.
 Dischiligonalis, tweedufzendhoekig.
 Disciplina, (*Theol.*) tucht.
 — Eccleſiaſtica, kerkeijpke tucht.
 Discontinuus, onberknocht.
 Disconvenientia, onobereenkomſt.
 Discretio, beſcheiding / beſcheidenheid / onder-
 ſcheiding.
 Discretivæ, toegeebende.
 Discretivus, ſcheidende.
 Discrecus, verbeeld / onderscheiden.
 Discursivus, redeneering / rebeneerende.
 Discursus, redeneering / redenabeling.
 Discus, een ſchijf.
 Discutere, uitdruben / verdruben / verſtooten /
 wech ſtooten / wech doen gaan / afſchudden /
 ontloſſen.
 — Cauſam, een zaak voordragen / een zaak on-
 derzoeken.
 — Rem bene, de zaak wel ondertaſten.
 — Materiam, ondertaſten een zaak / een zaak
 wel ontloſſen.

Dis-

- Disdiapason, zestiëntoon / zestiënting.
 Disjunctivè, verscheidenis.
 Disjunctivus, schifstig / schiftende.
 Disjunctus, berbeid / geschift.
 Disparatio, vershilligheid.
 Disparatus, vershillig / vershillende.
 Dispensatio, (*Pharm.*) toebereiding / reedmaking.
 Dispensatio, (*Theol.*) verdeeling / ontslag / bezegging.
 Dispensator, kostberzooger / toebereider.
 Dispœa, wanaasfeming / venaautodfheid in 't ademen.
 Dispositio, schifking / schik.
 Secundum potentiam, schifking naar 't vermogen.
 Speciem, — schifking naar de gedaante.
 Locum, — — de plaats.
 Dispositivus, schifkig / schikende.
 Disquiparantia, onebengelikhheid.
 Dislentaneus, vershillig / strepbig.
 Dissepimentum thoracis, middelschot.
 Dissimilaris, ongelijhaartig / ongeelijslachtig / meerslachtig.
 Dissimilitudo, ongelikhheid.
 Dissolutio, ontloefing.
 Dissonantio, wanluiding.
 Distantia, tusfchenruimte / tusfchentogbte / afftand.
 Distillatio, zie Destillatio.
 Distinctio, onderscheiding.
 In scriptione, schriftscheiding.
 Realis, zaaklike onderscheiding.
 Rationis, onderscheiding der reden.
 Ratioeinantis, } onder- } rebenen- } re-
 Ratiocinatæ, } scheidig } de / gere- } den.
 } der } vende } Di-
 H 5

- Distinctivus**, onderscheidig / onderscheidende.
Distortio oris, mondkramp / mondberdzaaping /
 mondscheeffheid.
Distractio capti pignoris, verhooping van 't ge-
 nomen pand.
Distrahere, aftrekken / verzeemen.
 — **Negotium**, last of bewind afleggen.
 — **Emptionem**, kooptrekken.
Distributivus, uitdeelig / uitdeelende / verdeelende.
Distriachiasis, dubbele windzaauwen omhuiling.
Dicto, een heerschappij / een gebied / heers-
 heid / ambacht.
Ditonus, tweetoonig / tweeton / dubbelttoonig.
Droeticus, afzettende / waterloozende.
Diurnum, dagboek.
Diversiformis, verscheidenig.
Diversitas, verscheidenheid.
Diversivocus, verscheinaamig.
Dividendus, te deelen.
Dividere commune, goederen der gemeenschap
 deelen.
Dividuus, deelig.
Divisibilitas, deelbaarheid.
Divisio, (*Gram.*) verdeeltekken.
Divisio, (*Log.*) deeling / schifting / scheidig.
Divisivus, verdeelig / verdeeling / schifsig.
Divisor, deeler / schifter.
Divortium, echtscheiding.

D O.

- Do, ut des**, ik geef / op dat gy weder het geeft.
 — **Ut facias**, ik geef / op dat gy het doet.
Docides, dalk.
Doctrinalis, onderwijzig.

Do.

Dodecaëdron, twaalfhoekig lichaam / twaalf
 opshoekgrond.

Dodecagonalis, twaalfhoekig.

Dogma, leerstuk / grondleer.

Dogmatici, ? ondervoeschepers / ondervog-

Dogmatistae, § zers.

Dolichus, Roomsche hooren.

Dolo malo, kwaad bedrog / om iemand te ber-
 hozen.

Dolor, pijn / wee.

Dolor algens, koude

Ardens, hete

Continuus, gedurige

Contundens, berpletterende

Frangitivus, breekende

Gravatorius, drukkende

Lacerans, scheurende

Mixtus, vermengde

Nocturnus, nachtighe

Post partum, naboren

Punctorius, steekende

Pulsatorius, kloppende

Tensivus, opspannende

Vagus, blygende

Colicus, kronkeldarm-

Iliacus, dunnebarm-

Ventricus, maag-

Nephriticus, nier-

Domicilium, woonplaats.

— Eligere, woonplaats kiezen.

— Fixum tenere, vaste woonplaats hebben.

Dominium, eigendom.

Plenum, volkomen

Minus plenum, onvolkomen

Utile, togt / nuttrekkende

} smert of wee.

} pijn.

} eigendom.

Do.

Dominium (Quasi) eigendoms gelijk / gebzehljkhe eigendom.

Dominus, heer / eigenaar.

Feudi, leenheer.

Directus, rechte volkomene } eige-

Utilis, togtenaar / nuttrekkende } naar.

(Quasi), eigenaar gelijk / gebzehljkhe eigenaar.

Donarium, } geschenk / gift.

Donativum, } geschenk / gift.

Donatarius, schenking / geschenkenaanneemer.)

Donatio, schenking / gift / geschenk.

Inter vivos, schenking by leebenden lve.

Causa mortis, gift ter zaak des doodz.

Honoris, — — — van eerbezetting.

Ante nuptias, gift voor de huiloft.

Post nuptias, — — — na de huiloft.

Propter nuptias, — — — ter zaak des huilofz /

mozengengaf.

Sponsalicia, huilofschaf / huilofzgift.

Onerosa, bezwaarde gifte.

Donativus, schenkende.

Donator, schenker.

Donax, aangekweekt riet.

Doradulla, miidkruid.

Dormidera, kruidje roer my niet.

Doronicum, scoyloenwortel.

Dos, huilofzgoed van de bruid / huilofschaf.

Dosis, artsenymaat / artsenygift.

Dotatium, } weduwgift / leefgift.

Dotarium, } weduwgift / leefgift.

D R.

Drachma, een vierde deel loodz.

Draco, draak.

Draco herba, dragon.

Dra-

Draco arbor, draakenboom.

— Marinus, pieterman.

— Sylvestris, nieskruid.

Draconites, draakensteen.

Draconthema, draakenbloed.

Dracontia,

Dracontium, } speerwoortel / slangenkruid.

Dracunculus,

Hortensis,

Acetariorum, } dragon.

Dropax, haarpieſter / kleeſplaaſter.

Droſera, Droſium, leeuwenvoet / onzerzou-
wenmantel.

Droſomeli, honigdaauw.

D U.

Dualis, tweeboud / tweeboudig.

Dualitas, tweeheld / tweeboudigheid.

Dubbellet, } ettergezweel.

Dubellatum,

Ductus, weg / gang / pyp.

Felleus, de galpyp.

Bilarius, weg der gal.

Cysticus, — naar buſten.

Hepaticus, — van de leber.

Communis, gemeene

Naturalis, natuurlijke } weg / doorgang.

Præternaturalis, buit-
ternatuurlijke

Dudaſim, Muſa, banaanboom.

Duelli provocans, uitdaager } van den twee-
Acceptans, aanbaarder. } ſtrijd.

Duellum, tweegebecht / tweehamp / tweefstrijd.

Dulcamara, alſcrank / bitterzoet.

Dulciaris panis, zoete koek.

Dul.

- Dulcichinum, zoete galigaan.
 Dulcis radix, zoethout.
 Dunamis, vermogen.
 Dunaton, mogelijk.
 Duodenum, maagdaem / twaalfvingerdaem.
 Duplicatio, wederantwoord / natwee / het twee-
 de of laatste zeggen des betweeerders.
 Interdicti, tegenberoddoening.
 Cum mediis & probationibus, natwee met
 middeelen en betonzen.
 Duumviratus, tweemanschap.
 Duumviri, tweemannen.
 Capitales, halsrechtelijke mannen.
 Curatores viarum, bijkraanen.
 Municipales, onderrechters / stadsoverheeren.
 Navales, scheepscapiteinmeesters.

D Y.

- Dyacosigonalis, tweehonderdveertig.
 Dyasurmus, beschimping.
 Dydimus, tweeling.
 Dyscrasia, ongemeentheid / wammenging.
 Dyscoïa, kwaadhoorigheid / doofachtigheid /
 oorzuizing.
 Dysenteria, roedenloop / bloedgang / roeden-
 loopen.
 Dysentericus, die den roedenloop heeft.
 Dysentroticus, kwaadgenetsigh.
 Dysodia, wanrusting / kwaade rusting.
 Dysorexia, berminderde honger.
 Dyspepsia, wantteering / kwaade verteering.
 Dysphonia, kwaadstemmigheid.
 Dysphonia, overbjaagtheid / ondelijkheid.
 Dyspnoea, wanafsteming / moeilijke afsteming /
 hich / kich.

Dy-

Dystocia, moeilijke baaring.
 Dysuria, moeilijke waterloozing.
 Dyfypnoia, zwaarflaperigheid.

E B.

Ebenus, ebbenhout.

Ebulus, hadig / adfch / adfchboom / laagte of wil-
 de blier.

Ebur, ivoor.

— Arbor, ivoorboom.

— Fosile, delibaar ivoor.

— Ustum, gehand ivoor.

E C.

Ecbolius, buchtastighe / ongeboude afm-
 terde.

Eccatarcticus, zuiverende / zuivermaakende.

Ecceitas, ziedaarheid.

Eccentricus, onebenmiddenpuntig / onzenmidden-
 puntig / uitmiddenpuntig / andermiddenpuntig.

Echymoma, }

Echymosis, } bloedruisfel / bloedruining.

Ecclesia, kerch / gemeente.

Visibilis, zienlyke

Invisibilis, onzienlyke

Milicans, stregende

Triumphans, zegepraalende

Catholica, }

Universalis, } algemeene

Particularis, } besondere

kerch.

Ec-

- Ecclesia orientalis, oostersche } kerck.
 Occidentalis, westersche }
 Ecclesiastica piebs, het kercklyk gemeenbock.
 Ecclesiasticus, kercklyk.
 Eclipsis, verduistering / taaning / lichtgebrek.
 Solis, zon- }
 Lunæ, maan- } duister.
 Ecciptica, tekenkring / zonnweg.
 Eccoproticus, openlyfmaakende.
 Eccrisis, uitwerping / loozing.
 Echinata, witte raket.
 Echinites, blesbaare zeeegel.
 Echium, slangenhoofd / slangenkruid / witte
 osetong.
 Echus, oozuizing.
 Ecligma, ijsel / ijskpotje / ijskartseng.
 Eclysis, slaautote.
 Ecnephas, een halwind.
 Ecphonesis, uitroeping.
 Ecpracticus, afgeebende / zweetgaathens ont-
 sluitende.
 Ecpoma, }
 Ecptosis, } uitschittering / uitleeding.
 Ecpyeticus, ettermakende.
 Ecfarcoma, }
 Ecfarrosis, } bleschig uitwas.
 Ecstasis, berrukking.
 Ecstasis, verlanging.
 Echhipsis, uitbotzing / wegwoep.
 Echhyma, uitlaaning.
 Echhymata, kinderophoes.
 Eclyoticum, eeteroogzalf / nonnageizalf.
 Eclyosis, bereiding / uitleeding.
 Eclypus, afbeeldig / meegedeeld / nagebootst /
 afgezuikt.

Ectro-

Ekropyum, een blaarrog / omgesteipte dogscheel.
Eczesma, blaartje / puistje.

E D.

Edeatra, boozproeber / hofmeester.

Edentulus, tandeloos.

Ediametro, regelrecht.

Edictalis, gebodig / bebeerig.

Edictio,

Edictum, } afhondiging / bebel / gebod.

— **Perpetuum**, een altpdbuurend gebod.

— **Temporale**, een gebod booz een tyd duurende.

Eductio, uitleiding / uitloking.

E F.

Effatum, geloofspreek.

Effectio realis, zaaklyke uitwerking.

Effectivus, werklgh / werklg / uitwerklg.

Effectus,

Effectum, } gewoacht.

— **Sortiri**, stand gypen.

Efficacia, kracht / werking / werklghheid / uitwerking / uitwerklghheid.

Efficax, krachtig.

Efficiens, werkende / werker.

Efficienter, werkendlgh / uitwerkendlgh.

Efficientia, uitwerkendlheid / uitwerking.

Efractarius,

Efractor, } huisbreker.

Efractura, huisbreek / huisbreking.

E I.

Eicotum, schynsteken.

I

Eja-

E J.

Ejaculatorius, uitschietende.

E L.

Elæmporia, oliehoop.

Elæomeli, oliehonig

Elaphobosium, haazenoot.

Elate, dabelboom.

Elaterium, sap van witte komkommerz.

Elatine, zereuzyns wopje.

Electricus, aantrekkende / naar zich trekkende.

Electio, verkiezing.

Electivus, verkiezig / verkiezende.

Electrum, geele amber.

Electuarium, slijking / slijkartseny / slijgenees-
middel.

Electuarifatio, slijkartsenymaakning.

Elementaris, hoofdstoffig / beginselig.

Elementum, hoofdstoffe / beginsel.

Elementa musica, zangplaatzen.

Esendi, beginsels van zpn.

Cognoscendi, — kennen.

Elenchus, weerlegging.

Sophisticus, neusynze weerlegging.

Elencticus, weerleggig.

Eleofacharum, zuikerolie / oliesuiker.

Eleofelinum, waterëppe.

Elephas, 2 melaatsherd / lazaruszeer / la-

Elephantiasis, 3 zern / akkerziekte / veldziekte.

Elevatio, verheffing.

— Poli, verheffing des aspunts.

Elicitivè, uitlokkig.

Elicitivus, uitlokkig.

Elicitus, uitgelokt.

Elichrysum, geele amarant.

Elixatio, zieding / kooking.

Elix-

Elixiviare , uitloogen / looguittrekken.

Elixyr , berwsel / uittrekfel.

Elleborine ferruginea , onzer bzuotwenschoen / paapenschoen.

Elleboris , nieſkruid.

Ellipsis , (Geom.) hooghegelsnee / langronde / langwerpig rond / eptrek.

Ellipsis , (Gramm.) woorduitlaating.

Elocutio , uitspraak / bewoording.

Eloquium , uitspraak.

Elytroides , 't klootblies.

E M.

Emanatio , uitbloeiſing.

Emanativus , uitbloeiſig.

Emancipare , handligten / uit de magt laaten.

Emancipari , ontslaagen worden van de magt der ouderſ.

Emancipatio , byſtelling / ontslaaning.

Embadometria ,

Embadometrica , } blahtemeethunde.

Emblemata , beudingspreuken.

Embriochia , bzuipſtoobing / bzuipſtooffel.

Emendativus , herbeterende / herbeterig.

Emerus , wilde zenebladen.

Emeticus , bzaaken doende.

Eminenter , uitſteekend.

Eminentialis , uitſteekendigh.

Emmenagogus , maandſtonde herbekkenende.

Empedometria , platmeethunde / blahtemeethunde.

Empedotheoria , platveſchouwing / blahtebeschouwing.

Emphasis , bgrin / nadruk.

Emphaticus , uitdrukkenende / nadrukking / nadrukkingh.

Emphyteusis, erfpacht / erfpachtrecht.

Emphyteuta,

Emphyteuticarius, } erfpachter.

Emphyteutes,

— Contractus, erfpachtgunning.

Emphyteuticarius, Emphyteuticus, erfpachtig.

Emphyteuticum jus, 't recht van de verbetering
der erfpacht.

Emphracticus, verstoppende.

Emphraxis, verstopping.

Emphysema, windgezwel / oogscheelzwellling.

Empirici, artzen by erbarensheid.

Emplasticus, toepakkende / aankleebende / kie-
berig / toestoppende.

Empneumatoses, winden in den buik / opstgging
van de long.

Emponema, verbetering.

Emprosthotonus, hozerobertrekking / hozerkramp.

Empyema, hozerberzwoering.

Empyreuma, aanbazing / verbazing.

Emtio, hoop / hooping.

Emulsio, amandelmeik.

Emunctorium, uitsnitter / ontlaster.

E N.

Enæmus, bloedstillende

Enæorema, 't opschoztel / 't ophangsel.

Enallage, verwisseling.

Enantiosis, tegenstreebing.

Enargia, haarbijnkijnheid.

Enarthrosis, ingeleeding.

Encanthis, ooghoeks uitwas.

Encaustum, smeltglas / brandberf.

Enchiridium, handboekshen.

Encomium, eernaam / lofreden.

En-

- Encyclopædia, weethring / leerkring.
 Enema, spuitartseng.
 Endemius, landeigen.
 Endivia, andibie.
 — Sylvestris, wilde iatoutw.
 Energia, kragt / werking.
 Engyopia, huzienigheid.
 Enneagonalis, negenhoekig.
 Enormis, leelgh / ongeschikt / onmaatig / wan-
 staltig.
 Ens, wezend.
 Rationis, het wezende der reden.
 Reale, zaaklijk wezend.
 Eniformis, zwaardboezmig / zwaardgeijgh / zwaarb-
 schtig.
 Entelechia, volkomenhebbing / bedynf / bozm.
 Enterepiloclele, net- en darmzenuk.
 Enteroclele, darmzenuk / darmfcheurfel.
 Entheca, fchatkamer.
 Enthymema, denkreben / flechtwefluit.
 Enthyiastes, geeftdynder.
 Entitas, wezigheid / wezendheid.
 Entitativus, wezendlyk / wezig / wezendheidig /
 wezigende.
 Enula, }
 Enula campana, } galantwoztel / alantfwoztel.
 Enunciatio, uitspraak / uitsprekking.
 De omni, uitspraak van alles.
 De secundo adjacente, uitspraak van het twee-
 de hngliggend.
 De tertio adjacente, uitspraak van het derde
 hngliggend.
 De simplici extremo, van 't eenvoudig uitterft.
 De conjuncto extremo, van 't famengeboezgd
 uitterft.

- Enunciative, uitsprekiginh.
 Enunciativus, uitsprekig / uitspraakig.
 Enunciatum, uitspraak / boozfel.
 Enuresis, magteeloosheid in 't inhouden van 't
 water / waterontlooping / lekheid.
 Enzada, Amerikaansche bogenboom.

E P.

- Epacmasticus, naar den top klimmende / op-
 klimmende / toeneemende.
 Epacta, inboering / indringing / jaarsteutel.
 Epanalepsis, agternaberhaal / wederopneeming.
 Epanodos, weerkeering.
 Epanorthosis, verbetering.
 Epar, de leber.
 Epaticus, lebersterkende.
 Epeisodium, vyberdichtfel / vyboegfel.
 Epenthesis, ingezet / inzetting / tusshenstelling.
 Ephedreou, naboiigende.
 Ephelis, zomervand / zomervandring.
 Ephemera, daghoortz / hoortz van een dag.
 Ephemericus, dagtafel / dagboek.
 Ephemeron, hast / oeveraas.
 Ephialtes, de nachtmerrey
 Ephodos, behuiping.
 Ephraeticus, zuiberende / zuftermaakende.
 Epiala, maatlykwarne hoortz.
 Epibatæ, scheepshingsbolk.
 Epicopi, scheepsbolk.
 Epicrasis, matiging.
 Epicycus, vykring / inrond / opperkringshen.
 Epidemicus, algemeen.
 Epidemius, geslachtelgen.
 Epidermis, 't opperhuidelken / de opperhuid / op-
 perhuidelken.

Epi-

- Epididymus**, klootmutsje / of beksel / of kapse.
Epidosis, byzetting / aangroeiing / toeneeming.
Epieusis, bergrooting / ophooping.
Epigastricus, opperbuiksch / opperbuisig.
Epigastrica arteria, opperbuiks slagader.
 — **Vena**, opperbuiks ader.
Epigastrium, boezt des buiks / boezbuis.
Epigeusis, ziektdphoming / nateeling.
Epiginomenus, oerthomende / nageteeld.
Epiglottis, ademtongshen / strokklapje / keel-
 klapje.
Epigoni, afkomelingen / nakomelingen.
Epigonus, nazoon / nakind.
Epilepsia, vallende ziekte.
Epilepticus, die de vallende ziekte heeft.
Epilogus, sluitreden / besluit / naceden / besluit-
 ting / afreden.
Epinicium, zegezang.
Epinyctis, nachtpuisje / zwartblaauw puijsje.
Epipedometria, blaaktemeethuud.
Epiphænomenus, naberschnende.
Epiphonema, toejuiching.
Epiphora, (*Rhetor.*) nabershaal.
Epiphora, (*Med.*) oogzyping / leepoogigheid.
Epiphysis, aanwas / opwas.
Epiplocele, een netbreuk / netscheurfel.
Epiploicus, nettig.
Epiploica arteria, netslagader.
 — **Vena**, netader.
Epiploon, het net.
Episcopalis, bischoplyk.
Episcopus, opziener / bischop.
Episodium, byberdichtfel / byboegfel / inrentfel.
Epispasticus, aantrekkende / na zich trekkende.
Epistilium, styfband.

- Epistolographia, briefbeschrijving / briefschryfskunde.
 Epistrophe, wederkeering.
 Epitasis, huzetsel / huzstel.
 Epithea, hutwylgsgoed / huzidſchat.
 Epithema, oplegſel / huzſtelſel.
 Epithesis, huzſtelling / huztekening.
 Epitheton, huznaam.
 Epithymum, kleine wuzange / thymwuzange.
 Epitimia, goede naam.
 Epitrachasmos, heefhuzag.
 Epitrope, toelaating.
 Epitome, verkortſel / kort begryp.
 Epitonia, ſnaarſtentelen.
 Epizeuxis, ſamenboeging.
 Epocha, tydwoztel / of plegtig beginſel van een
 jaarrekening.
 Eporexia, groote honger.
 Epulis, huzil tandbleeſch / bleeſchig uitwoſ aan
 de kiezzen.
 Epuloticus, lidtekeningmaakende / lidtekeningende.

E Q.

- Equarium, roeſeppe / paardſeppe / groote eppe.
 Equifalis, }
 Equifetum, } paardſtaart / hatteſtaart.
 Minus, hatteſtaart.

E R.

- Eranthemum, huzinetteke / ranonkei met eene
 roode bloem.
 Eremodicium, bonnis huz agterblywing / alleen-
 pleiting / alleen boozſtelling des gebings.
 Erica, heide.
 Erigeron, huziſwoztel / huzizette / huziſkruid.
 Erioccephalus, wolhoofdige.

Eri-

- Erithronium, hondstand.
 Ermineus, hermelijn
 Erotema, bazing / bzaagstuk.
 Erotomania, minneboeiheid / minnerazetng.
 Errhinus, snuitartseng / snotartseng.
 Error, doeing / misging / dwaling.
 — Calculi, misstag in de rekening.
 — Facti, onkunde of dwaling omtrent de daad.
 — Juris, dwaling in de rechten.
 Eruanguia, smeerkruid.
 Eruca, raket / rokkel.
 Ervilia, erweten.
 — Silvestria, wilde erweten.
 Erviliun, oker.
 Eryngium, kruisdistel / etndelooz / meerwozel.
 Erysimum, edele raket / witte mostaard.
 Erysipelas, roos / galgezwel / St. Anthonisbuur.
 Phlegmonodes, bloedig galgezwel.
 OEdemardes, delroos / sijnig galgezwel.
 Erysipelatodes, } galachtig / roosachtig / galge-
 Erysipelatosus, } zwellig.
 Erysisceptum, Chinees roozenhout.
 Erythrodanum, krap / meede / meekrap.
 Erythroides, roodjonk / roodjond / roodbonk.

E S.

- Escharoticus, bleinmaakende / blaarmaakende.
 Esfare, wezigen.
 Esfactum, 't getwezigd.
 Esse, wezen.
 Essentia, wezendheid.
 Essentialis, wezendigh.
 Essentiare, wezenheid stellen / wezenheid geven.
 Essentior, wezener / wezengeever.
 Esula rotunda, buiselsmelk.

Esula, wolfsmelk.

E T.

Etesia, jaartwinden.

Eterosis, verandering

Ethica, zedekunde / zedeboezming / zedekunst /
wellebenskunst.

Ethicus, zedekundig.

Ethmoides, zeefachtig / zeefboezmig.

Ethopoia, zedennabootsing.

Ethnicus, heiden.

Etymologia, } oorspronkelijkheid / oorsprong-

Etymon, } kennis / woordgronding.

E U.

Euangelium, blinde lydning / blinde dootschap.

Eubulia, welberading.

Eucharistia, dankmaal / dankzegging / dankoffer.

Eucharisticum sacrificium, dankoffer.

Eucrasia, welgematigdheid.

Eulogia, zegening / lofreden.

Eunomia, wettelijkheid.

Eunuchus, lubbeling / onman / gesneeden.

Euonymus, papenhout.

Eupatorium, boelkenskruid / ieverkruid / agri-
monie.

Euphonia, goede klank / welluidendheid.

Euphorbium, nieskruid.

Euphoria, ligtdraaglijkheid / lydeijkheid.

Euphrasia, oogentroost / klaarooge.

Eurythmia, welgeschiktheid / rymswelgeschikt-
heid / welgerymbdheid.

Eurythmicus, } welgeschikt / welgeregeid / wel-

Eurythmus, } gerymb.

Eusemos, goedspellende / goedsbetekenende.

Eu-

Euthymetria, } Innmeetkunde / lengtmeetkunde
 Euthymetrica, } de.
 Eutrapelia, welsokking.
 Eutuglyceia, zoethout.

E V.

Evacuatio, lediging / ontruiming.
 — Rei occupatae, lediging van 't ingenomen goet.
 Evacuatorius, ledigende / ledigmakende / afrech-
 nende.
 Evaporatio, uitdamping.
 Eventualiter, uitkomstiglijk.
 Eventus, uitkomst / gebal.
 Evictio, uitwinning / byzparing / schadeloos-
 houding.
 Evictionem præstare, ontheffen / booz benadering
 bebynen.
 Evictionis protestatio, uitwinnings bebynding /
 benaderings bebyning / ontheffing / byzwa-
 ring / schadelooshouding.
 — Præstatio, uitwinnings bebyning.
 Evidentia, klaarbyghigheid.
 Evincere, uitwinnen / afwinnen / schadeloos-
 houding.
 Evonimus, paapenhout.

E X.

Ex æquo, ebenmatiglijk.
 — Parte rei, van den kant der zaak / van den
 kant des schulbigen.
 — Dei, — — — — — van Godt.
 — Officio, ampts- of plichtshalve.
 Exabbas, gewezen abt / oudabt
 Exactio, schatting / onrechtmaatige schatting /
 geidafpersing / eisch / bereisich.

Exac-

Exactor, ſchattingsontbanger / ſchattingeiſcher / ſchattingsmeester / onrechtmatig ſchattings-eiſcher / geldtafperſer.

Examen inſtituere, onderzoek doen.

— **testium morbi causa factum**, onderzaging van getuigen ziektehalve gedaan.

Exangelus, buienvode.

Exanthema, uitſlaaning.

Exarthrosis, uitleding / uit het lid ſchieting.

Ex bono & æquo, naar 't goede en billike.

— **Causa turpi**, om eene ſchandelijke / oneerlike oorzaak.

Exceptio, uitregeling / uitneeming / uitzondering / uitblucht / berzet.

Peremptoria, te niet doende

Qualificata, behoevige / rechtber- } uitblucht.
wichtige

Præſtinationis, uitblucht der berhaasting.

Præpoſterationis, } ber boozaftering.

Præjudicialis, }

Compromiſſionis, berzet uit berding van gewillkeurde rechters.

Annalis, een jaar berzet / een jaar duurend berzet.

Mixta, een gemengd berzet / welk niet binnen 't jaar berhalt / noch altydduurende is.

Declinatoria, — van optgaaning zins onderhorigen rechters.

Dilatoria, — van uitſtel.

De non numeratâ pecunia, van niet getelden gelde.

De non petendô ante aliquod tempus, — van niet te eiſchen booz zekeren tyd.

jurisjurandi, uit gedaanen eed.

Ex-

- Exemptio** litis contestatae, — uit begonnen rechtspleeging / uit volbinding.
Finita, — uitgeëindigde rechtspleeging.
Pendentis, — uithangende rechtspleeging.
Non competentis iudicis, — van ononderhoorigheid des rechters.
Rei iudicatae, — uit gewoosde zaak.
Transactionis, — van dading / of willig verdrag.
Præjudicii, van hinder / of nabeei.
Perpetua, een eeuwigdurend berzet.
Temporalis, berzet voor een tyd lang.
Exceptionem proponere, berzet / voorstellen.
Exceptivus, uitneemig.
Excesus, overmaat.
Excipiens, berzetter / voorzwoender.
Excitativus, oprokkig.
Excludere, uitsluiten / berwerpen / beletten / niet willen ontfangen.
Exclusivè, uitsluitiglijk.
Exclusivus, uitsluitende.
Exclusus, uitgesloten / berwoopen.
Exconsul, oudburgemeester.
Excrementitius, uitwerpsel.
Excrementum, uitwerpsel / builigheid / onreinigheid / uitschot.
Melancholicum, zwaargeestig uitwerpsel.
Biliosum, gallig
Sanguineum, bloedig
Cholericum, geelgallig
Phlegmaticum, } uitwerpsel.
Pituitosum, } slomig. }
Excrescentia, uitwas.
Excussio, afdwinging / afpersing / goeberen afdwinging; die een voorz voorwerpt aan den schuldbeissher.

Exe-

Execratio, verbloeking.

Executio, uitboering / volboering / uitrechting / panding.

Parata, baadlyke uitboering.

Sententiæ, uitboering der uitspraak.

Executivus, uitboerig.

Executor, een pander / deurwaarder / uitboerder.

Executores, uitboerders.

Testamentarii, uitwerkers / berrichters / of volbringers van een uitersten wille.

Executorialis, **Executorius**, uitboerende / berrichtende.

Exegetica, uitlegkunde / verklarekunde.

Exempli gratia, by voorbeeld.

Exemplaris, voorbeeldig.

Exemplum, voorbeeld / afschryft / naschryft.

Authenticum, oorspronkelijk afschryft / geloofwaardig afschryft.

Factæ citationis, afschryft van de gedaane gedaarving.

Mandati, afschryft van den daagbrief.

Procuratorii, — van den last des volmagtigden / of gedingbezorgers.

Exemptio, uitzondering / byndom / uitneeming.
— è lite, tusshenkomst / van een derde in 't geding / wegneemende een uit het geding.

Exemptus, bevryd / by / uitgenomen.

Exercitor, reeder / medereeder / scheepsreeder.

Exercitorius, reederig.

Exergasia, uitwekking.

Exhæredatio, onterving / ontgoeding / ontmaaking.

Exhæredatus, ontferd / ontgoed.

Exhæres, overgenaam / ontferde.

Ex-

- Exhalatio**, uitwaasfeming.
Exhibitorius, verſchaffende / te herde byengende.
Exhortatio, aanpooring.
Existendi conſecutio, gehoig van in weezen zyn.
Existencia, weezendlykheid / zynlykheid.
Existentialis, weezendlykheidig.
Exitura, ettergezwel.
Ex maleficio, dooz vlyklyke miſdaad / uit miſdaad.
 — **Quaſi maleficio**, uit miſdaad dooz wetduyding / uit miſdaad gelyk.
 — **Testamento**, by uiterſte willie.
 — **Tutela**, uit hoogby / uit mondhoogschap.
 — **Negotiis geſtis**, uit onderwind / uit beſtier der zaaken.
 — **Orthodoxis parentibus**, uit recht gelobige ouders.
Exomphalus, dien de nabel uitgaat.
Exophthalmus, puſloog.
Exorbitantia, uitſpoozigheid.
Exorcismus, duivelban.
Exorcizatio, duivelbanning.
Exordium, inleiding.
Exormefis, bloeddzyft.
Exortus, de maan in de nagelen.
Exostosis, veens obertolligheid.
Exotericus, ſlecht / ruuw / ruig.
Exoticus, uitlandig.
Expectorans, hoſtzuſberende.
Expensæ, ankoſten des gedings.
Experientia, onderbinding / uibinding / erbarenheid / erbarenis.
Experimentalis, erbarendlyk / onderbindlyk.
Expiatorius, verzoenende.
Explanatè, duidlyk.

Ex-

- Expletivus**, herbullig / herbullende.
Explicatus, boitrokken / ruim.
Explicitè, uitdrukkelijk / uitdrukking / openlijk.
Exponibilis, uitlegbaar.
Expositorius, uitleggig / verklarende.
Expromissor, beïstoberneemer / schuldborneemer / bezynborger.
Expulsivus, uitdrijvig / uitdrijvende.
Expressio, uitpersing / uitdrukking.
Exsiccatio, drooging / uitdrooging.
Exsiccativus, uitdroogende.
Exspiratio, uitaasfeming.
Exsufflatio, snuiving.
Exsuperantia, overtolligheid.
Extasis, Extasia, verruktheid / verrukking / verrukking van zinnen.
Extensio, uitstrekking / uitspanning.
Extensivè, uitstrekkinglijk / uitspanninglijk.
Extensivus, uitspanning / uitstrekking.
Extenuatio, verkleening.
Extra, buiten.
 Separativum, afscheidig
 Privatum, heroobig
 Distinctivum, onderscheidig
 Negativum, beneenig / ontkennend } buiten.
Extrajudicialis, } buiten rechte.
Extrajudicialiter, }
Extractio radice, worteltrekking.
Extractum, uittreksel / hoort bezegg.
Extra prodiens, te boozschyn komende.
Extraneus hæres, vreemd erfgenaam.
Extraordinarius, buitengewoon / buitengemeen / ongemeen.
Exuberantia, verhebenheid / uitpuilendheid.

Ex.

Exturbatorius, Exturbativus, uitbongende / uitstootende.

Exuvia, slangebhel.

F A.

F Aba, boon.

Ægyptiaca, Egyptische boon.

Suilla,

Jovis,

Lupina,

Symphoniaca,

Fabago, wilde happerz.

Fabaſia, ſmeerwortel.

Fabulum marinum, geele heul.

Fabricare, maaken / bezieren / ſmeden / timmeren.

Facio ut des, ik doe iet / op dat gy iet geeft.

— ut facias, ik doe iet / op dat gy weder iet doet.

Facta, daaden / die men bezorgen moet.

Factivus, maakig / doenig.

Facultas, vermogen / vermogenheid / kragt / macht:

Æſtimativa, acht-

Nutrix,

Altrix,

Auctrix, vermeer-

Generatrix, teel-

Attractrix, aantrekkingend

Retentrix, behoudend

Alteratrix, veranderend

Concoctrix, kookend

Formatrix, vormend

Expultrix, uitdrijvend

Motrix, beweeg-

} bilſenkruid / doſkruid.

} vermogen.

K

Fa

- Facultates, goederen / rijkdommen.
 Fagopyrum, Fagotriticum, bokweit / boekweit /
 heukenweit.
 Fagus, heukeboom / boekboom.
 — Sepium, jukboom / wieboom.
 Falcidia pars, hierde gedeelte der erfnis.
 Fallacia, bedriegspreek / bedriegbesluit.
 Compositionis, bezog der menging.
 Divisionis, — schifstig.
 Fallonia, leenstraf / leenschuld / leenboete.
 Falsarius, herbalscher / bedrieger.
 Falsa demonstratio, een valsch bewijs.
 Falstas, valsheid / bezog / iogen.
 Falx, zeisfen / zein.
 Familiae eriscundæ, erfnisdeeling / erfdeeling /
 schiften / scheiden en deelen.
 Famofus libellus, schotschrift / eeroabend schrift /
 naamscheidend geschift.
 Fanaticus, bezeten.
 Far, spelt / gozt.
 Helicastrum, } zomerspelt / spelt van drie
 Trimestre, } maanden.
 Farfara, hoefbladen / paardsklaauw / brandlat-
 touw / St. Quirynskruid.
 Farrago, mistelluin / mengelmoes.
 Farfarus, abeelboom / witte popeliet.
 Farfugium, watergoudsbloem.
 Farina, meel.
 — Fossilis, beifbaar meel.
 Fascialis, windfelig / windfelachtig.
 Fastigiatus, gespits / geropt.
 Fastus dies, rechtsdag / gebingsdag / zitdag.
 Faselus, hoop.
 Fatalia, paaltjden / bepaaltjden / rechtspaal-
 tjden.

Fa-

Fatalia appellationis, naamtyd des beroeps.

Introducendæ, — om 't beroep aan te tekenen.

Prosequendæ, — te behoorden / herbolgen.

Fatum, noodlot.

Fauces, strot / de rathen.

Favagello, sprenkruid.

Favi, hairwurm / douwurm.

F E.

Febricula, kooztje.

Febris, koozt.

Putrida, rottige

Quotidiana, dagelyksche

Diaria, } bag-

Ephemera, } bag-

Maligna, kwaadaartige

Pestilens, pestachtige

Tertiana, anderendaagsche

Quartana, derdendaagsche

Hectica, taase

Ardens, brandende

Erratica, dwalende

Symptomata, toeballige

Periodica, rondomlopende

Synocha, veeldaagsche

Cautica, brandende

Hemitritæa, ? halfanderdaags-

Semitertiana, 3 sche

Lipyria, binnenwarne en buitenwaude

Epiala, matelyk warne

Anomala, onozdentlyke

Acmastica, opstimmende

Paracmastica, afstimmende

} koozt.

- Febris phlegmonodes, ontsteken
 Typhodes, razende
 Continua, geduurige
 Intermittens, aflatende / afgaande } koozts.
- Feces, broeÿsem der geverste dzuiben / wopnmoer /
 wopnhof.
- Faciales, oozlogaanzeggers / kroggberkondigers /
 kroggshoden.
- Fel, gal.
- Felonia, leenstraf / leenschuld / leenontrouw /
 leensmaad; welke een leenheer van een leen-
 man geschiedt.
- Femur, } de dpe.
 Femur, }
- Fermentatio, ryzing / gisting.
- Fermentatus, gerezen / gedeeÿssem / gezuurd.
- Fermentum, heeÿdeeg / zuurdeessem / zuurdeeg /
 giÿt.
- Ferrugo, roest.
- Ferula, ferula / roeden van de ferula / een plak.
 — Africana galbanifera, galban.
 — Ammonifera, gom amoniak.
- Ferulae, spaalken / spanhouten.
- Ferrum equinum, paardszuizer.
- Festuca, drabig / gebaarde ebene.
- Festum, feest.
- Paschatis, paaschfeest.
- Pentecostes, pinxterfeest.
- Septimanarum, het feest der weken.
- Tabernaculorum, ————— ioberhutten.
- Clangoris, ————— des geklanks.
- Expiationis, ————— des zoenoffers.
- Nativitatis, } Domini, } geboorte.
 Passionis, } het feest } lyden.
 Resurrectionis, } van des } opstanding.
 Ascensionis, } Heeren } hemelvaart.
- Feu.

Feudalis, leenachtig / leengoebachtig.

— **Substitutio**, verhanging in leengoed.

Feudatarius, leenman / leengoedontbanger.

Feudista, leenrechtbeschermer / leenrechtuitreger.

Feudum, leengoed / leen.

Non integrum, gespleeten leen.

Non regale, onkoninglyk

Regale, koninglyk

Conditionatum, geboozwaardigd

Non rectum, } bastaard / ontaar-

Degenerans, } iend

Ecclesiasticum, kerhlyk

Antiquum, oud

Novum, nieuw

Reale, obererfelyk-

Episcopale, geestlyk

Personale, onobererfelyk

Masculinum, manlyk

Fœmininum, vrouwlyk

Maternum, moederlyk

Paternum, vaderlyk

Ignobile, onadellyk

Emptum, gekocht

Librum, by

} leen-
goed.

F I.

Fibra, bezel.

Fibula, kuitbeen / de kleene pypp.

Ficaria, speenkruid.

Ficoïdes occidentalis, Indiaansche booznappel.

Ficus, bygedoom.

Ficus Indica, Indiaansche bygedoom.

Fideicommissaria hæreditas, erfating ober de hand / erfenis ober de hand.

K 3

Fi-

Fideicommissarius hæres, rechter in geschil zaken van erffenis ober de hand.

Fideicommissarius, erfgenaam ober de hand.

Fideicommissum, iets ter goeder trouwe bebo-
len.

Fideicommissum, erfmaaking ober de hand /
maaking ober de hand / erffenis ober de
hand / verbonden erffenis.

Fidejubere, borg zyn / borg vlyben.

Fidejussio, borgvlybing / borgtogt / borgschap.

Fidejussor, borg.

— Conditionalis, borg onder beding of boorz-
waarde.

— Perpetuus, altyddurende borg / die aan
geen tyd verbonden is.

Fides, geloof.

Fiduciaria possessio, bezitting ter goeder trou-
we / vertrouwde bezitting.

Fiduciarius, goedertrouwesch / ter goeder trouwe.

Fiens, wordende.

Figura, (Geom.) gestalte / afbeeldsel.

Figura, (Log.) gestalte.

Figura, (Rhetor.) spreekwys / gestalte.

Figurata, gebede steenen.

Figuratum, 't gestaltigde / 't beeldwys / 't be-
tehende.

Figuratus, gestaltigd.

Filago, roekruib / rood-melissenkruid.

Filicitas, zoonlykheid.

Filia, een dochter.

Filiaster, stiefzoon / boorzoon.

Filiastra, stiefdochter / boorzdochter.

Filicestrum, wildbaren / waterbaren.

Filicula, wederdood / eikenbaren / boombaren /
kleine baren.

Fi-

Filii & filiae amitarum, neben en nichten; des baders zusters kinderen.

————— Amitinorum, neben en nichten; moeps zoonen en dochters.

————— Avunculorum, neben en nichten; ooms zoonen en dochters.

————— Consobrinorum, neben en nichten; zoons en dochters van twee gezusters.

————— Fratrum, broeders zoonen en dochters.

————— Majorum amitarum, oberoudmoeps zoonen en dochters / of kinderen.

————— Avunculorum, oberoudooms kinderen.

————— Materterarum, oberoudmoeps kinderen.

————— Patruorum, oberoudooms kinderen.

————— Matruium, neben en nichten; achterzusterlingen.

————— Patruuium, neben en nichten; broederlings kinderen / achterbroederlingen.

————— Proamitarum, oudmoeps kinderen; grootbaders zusters kinderen.

————— Proavunculorum, oudooms kinderen; grootmoeders broeders kinderen.

————— Promaterterarum, oudmoeps kinderen; grootmoeders zusters kinderen.

————— Propatruorum, oudooms kinderen; grootbaders broeders kinderen.

————— Sororum, zusters zoonen en dochters.

Filipendula; roode steend; i

Filius, zoon.

Abdicatus, onterfde / verftooten

Adoptivus, aangenomen

Legitimus, wettige

Naturalis, natuurlike

} zoon.

Filius ante patrem, hoefbladen / paardshlaauw /
 bzandlattouw / St. Quironskruid.

Filix baren.

Palustris, } wild=

Aquatilis, } water=

Latifolia, } breedbladig= }

baren,

Querna, elien=

Filtratio, hienjing door papier.

Filtrum, hienpapier / ichsteen.

Finachio, benkel.

Finalis, eindig / eindigende.

Finalizare, als een einde veroozaken.

Finis, einde.

Intentionis, einde der opzetting / einde der be-
 doeling.

Fruicionis, — genieting.

Executionis, — uitboering.

Ulimus, oppereinde / laafte einde / uiterfte
 einde / aleinde.

Subordinatus, onderende / ondergefchikt einde.

Cujus, het einde wiens.

Cui, het einde wien.

Finitas, eindigheid / bepaaldheid.

Finitivus, eindigende / bepaalig.

Finitor, zichteinder / him.

Finitus, eindig / bepaald

Fiscus, geldkist / 's land fchatkist / de gemeene
 zaak.

Fisura, kloof / fulting.

Fis-

- Fisticus, pimpernoot.
 Fistula, naauwe lange etterholte.
 Fistula pulmonum, longepyp.
 Sacra, heilige pyp.
 Lachrymalis, traanpyp.
 Fistularia, roode ratelen.
 Fistulosus, etterpypig.
 Ficinus, gedaante / trek des aangezichts.
 Fixatio, ontbluchting / vastnaaking.

F L.

- Flaccus, hangooz.
 Flammajovis, passiebloem.
 Flammula, heete kilm / buurkruut / biamkruut /
 blammetje.
 Fletus, gehuil.
 Flos, bloem.
 Armenius, hefhens / kraatebloem / tulfhens-
 bloem / hoepelbloem.
 Constantinopolitanus, } bloem van Kon-
 Hierosolymitanus, } stantinopel.
 Creticus, }
 Solis, heidensop / zonnebloem.
 Regius, }
 Equestris, } riddersporen.
 Ambarvalis, kruisbloem / kruisdagbloem.
 Africanus, Tunisbloem.
 Cuculi, hoekhoeksbloem.
 Sanguineus, Indiaansche kers.
 Solis, zonnebloem.
 Tinctorius, alkherbem.
 Zachariae, hoornbloem / roggebloem.
 Fluor muliebris, moederbloed / moederloop.
 Fluxio, zinking / toeschieting.
 Fluxus alvi, pusloop.

- Fluxus lientericus, } [afgang der onverteerde
 Cœliacus, } spg.
 Sanguineus, bloedloop / roode loop.
 Chylofus, gniloop / gnilafgang.
 Colliquatitius, uitteerende buikloop.
 Hepaticus, ieberloop / ieberbuikloop / ieber-
 bloed.
 Symptomaticus, byballige }
 Criticus, oordeelige } buikloop.
 Hæmorrhoidalis, speenbloed / ambeienbloed.

F O.

- Focile minus, de kleine }
 — Majus, de groote } pp.
 Fœciales, oorlogaanzeggers / krijgshonderz /
 krijgshoden
 Fœderare, verbond maaken.
 Fœderati, bondgenooten.
 Fœdus, verbond.
 Fœmineus, vrouwlyk / wyflyk.
 Fœmininum genus, vrouwlyk geflacht.
 Fœneratores usurarii, tafelhouders / leenbank-
 houders.
 Fœniculum, venkel.
 — Alpinum, heertwortel.
 — Sinense, Chineefche of fterans.
 — Porcinum, farkensvenkel / heertwortel.
 Fœnum græcum, fenegriek.
 Fœnus trapesiticum, tafelhouders / leenbank-
 winst / waeker.
 Fœtus, vrucht.
 Folliculus fellis, galzakje / galblaasje.
 Folium, blad.
 — Orientale, zenebladen.
 Fomentare, flooven.

Fo-

Fomentatio, stooving.

Fomentum, stooffel.

Fontanella, }
 Fonticulus, } draagt.

Fontinalis, fonteinkruid / hoornkruid / zwemkruid.

Forensis, (*Sust.*) een buitenman/bzeembelling.

Forensis, (*Adject.*) dingtaalig / bierschaarlijk.

Foriolus, die de bukhooft heeft.

Forma, vorm / gedaante.

Formalis, bozmelig.

Formalitas, bozmeligheid.

Formaliter, bozmelig.

Formalizare, bozmeligheid geeven.

Formula, ontwerp / boezschift.

Fornax, een oven.

Anemia, wind-

Rotunda, ronde

Quadrata, vierkante

Turrita, toornachtige

Testudinea, gewelfde

Strata, geplaveide

Probatoria, proef-

Reverberatoria, weerslaande

Distillatoria, afstek-

} oven.

Fornix cerebri, gewelf des breins.

Forum, rechtsplaats / 't hof / een markt.

Fossa navicularis, schipgelyk hol.

Fossilia, delstoffen.

F R.

Fractura, breuk.

Fragaria, aardbezenkruid.

Fragum, aardbezie.

Frangula, spookelhout / ppelhout / houtboom.

Fra.

Frater, broeder.

Frater germanus, heele broeder / volie broeder /
broeder van volien hebbe.

— Conanguineus, broeder van vaders zide.

— Uterinus, broeder van moeders zide.

Fratia, snaar / broeders wyf.

Fraus, bedrog.

Fraudator creditorum, bankroetter / bankroez-
ker / achtercultbarer.

Fraudatorius, bedrieglyk / bedriegende.

Fraxinella, eschenkruid.

Fraxinus, eschenboom.

— Bibula, habereſſche.

Frenulum linguæ, tongriem.

Frequentissimus conventus, zeer volkerige ver-
gadering.

Fribusculum, huiskrakkeel / vershil.

Frigusculum, hoelte / huiskrakkeel / huisverschil.

Fricillaria, klebits eieren / of bloem.

Frivolus, onnut / slecht / beuzelachtig / leurach-
tig.

Frontale, boozhoofdiesel / boozhoofdartseng.

Fronto, groot van boozhoofd.

Fructuarius, burchtrekker / burchtgebruiker.

Fructuosus, burchtbaar.

Fruitio, genieting / genutting.

Frumen, de strot / de rachen / keelknobbel.

Fru mentatores, hooznmeesters.

Fru mentum, hoozn.

Barbarum, spelt.

Saracenicum, heide-

D. Petri, } een-

Monococcon, } hoozn.

Amyleum, amelt

Turcicum, Turksch-

Frus-

Frustra, te vergeefs / iedelnik / om niet / bzuht-
loos.

Frustrare, misleiden / ontwenden / te leur stel-
len.

Frustratio, te looz stelling / misleiding / ont-
wending.

Frutex, hester / plant.

— Sensibilis, kruidse roer mg niet.

F U.

Fucus, wiet.

Marinus, zeekroost.

Fugæ, Fusæ, bluchteingen / zestienendeelnoten.

Fugitivarius, bluchtelingbanger.

Fugitivus, bluchtig.

Fuliga, schoorsteenroet.

Fullonica, boiberg / boiberskunst.

Fumus terræ, } duibekerbel / gruzekom / aard-
Fumaria, } rook.

— Bulbosa, hoitwortel.

Fumatio, verhaiking dooz rook.

Fumigatio, doozbating dooz rook / rooking /
doozrooking.

Functio, bediening / werking.

Fundamentaliter, grondelnk.

Fundare, beginnen / stellen / bebestigen / stich-
ten / gronbieggen / grondbesten.

Fundus, grond / erf / stuk lands / hoebe / hofstede

— Vectigalis, erfpachtgrond.

Fungus, duibelsbzuod / paddestoel / kampernoelje.

Præcox, bzoeg

Suillus, zwong-

Serotinus, spaad

Autumnalis, herfst-

Venenosus, vergiftig

Semiorbicularis, halfcand

} duibelsbzuod.

Fun.

- Fungus marinus, zeeduifelsbrood / eunjer's eieren.
 Orbicularis, halachtig duifelsbrood / wolfs-
 brest.
 Coralloïdes cancellatus, koraalgetoep / ge-
 tralde kampernoelje.
 Arboreus, boomkampernoelje.
 Quercinus dipsacoïdes, eike kampernoelje met
 bladeren / als holders haaren.
 Funis, de streng.
 Arborum, winde / wange.
 Furfur, semelen.
 Furfuratio, schilfer op 't hoofd.
 Furnus chymicus, kookoven / scheidoven / stof-
 scheidoven.
 Furor uterinus, manzichte / mandolheid.
 Fur, een dief.
 Furtum, dieberpe.
 Furunculus, bloedbin / bloedzweer / knobbel /
 spij / hartebuis.
 Fusio, smelting.
 Fusoria, gietkunst / gietkunde.
 Fustuarium, stoksflag.
 Futuritio, toekomstigheid.

G A.

- G**Abella, tol.
 Galactites, melksteen.
 Galanga, wecrikend liësch.
 Galedragon, haardendistel.
 Galeus stellatus, hazelhaie.
 Galiga silvestris, wilde bilsen.
 Galla, galnoot.

Gal.

- Gallinæ morfus, muur.
 Galli centrum, } schariep.
 Gallitricum, }
 Gallium, waiſtroo.
 Galreda, iii.
 Gangaræon, strottenhoofdts lelleken / de huid.
 Ganglium, borstfilter / zenuwknop.
 Gangræna, buur / kanker / buisbleesg.
 Garasmus, stinkende meide.
 Gargarismus, gorgelwater / gorgelbrank.
 Garum, pekél.
 Gastrepiploicus, buisknettig.
 Gastrepiploica arteria, buisk- / en nets slagader.
 — Vena, buisk- en netader.
 Gastrepiplois, buisknet.
 Gastricus, buisktig.
 Gastrica arteria, maagslagader.
 — Vena, buiskader.
 Gastrocnemicus, huittig.
 Gaudere, verlijden / zyn geding winnen.
 Gaudii, (*Interj.*) blydschap.
 Gazophylacium, schatkist / schatwaarplaats.

G E.

- Gelatina, iij.
 — Marina, zeenetel.
 Gelida, borst.
 Gelsemium, kleine jasmijn.
 Gemma, eidegesteente.
 — Alectoria, haanesteen.
 — Rubina, robijnsteen.
 Genealogia, geslachtsafel / geslachtsboom / geslachtsrekening.
 Gener, schoonzoön.
 Genera singulorum, de geslachten der byzonderen.

Ge-

- Generalis, gemein / algemeen / onbepaald.
 Generalissimus, algemeenst.
 Generaliter, algemeenlyk / onbepaaldlyk.
 Generatio, teeling.
 Genericus, geslachtig.
 Genesis, geboorte / teeling.
 Genethiacus, geslachtvoortig / gelukzegger / ge-
 boortgelukzegger.
 Genethliologia, gelukzegging uit iemands ge-
 boorteuur.
 Geneticus, teelende.
 Genicularis, speerkruis / St. Joriskruis.
 — Spinosa, gaspelboorn.
 — Tinctoria, akkerbsem.
 Genioglossum, des kinds tongespier.
 Genista, bsem / genst.
 Genistella, steekende bsem.
 Genitale marinum, zeevoede.
 Genitalia, teelieden.
 Genitivus, haarer / haarend gebal.
 Gentiana, gentiaan.
 Gentilia, boisknaamen / boisknaamwoorden.
 Gentilitia insignia, geslachtwapenen / stamwa-
 penen.
 — Nomina, geslachtsnaamen / stamnaamen.
 Genus, geslacht / gemeen geslacht.
 — Masculinum, manlyk geslacht.
 — Femininum, vrouwlyk geslacht.
 — Neutrum, onzijdig geslacht.
 — Dicendi, wyze van spreken.
 Genyophyoïdes musculus, des kinds tongbeen-
 spier.
 Geographia, aardbeschryving / aardkloothunde /
 landbeschryving.
 Geographus, aardryksbeschryver.

Geo-

- Geodæsia, } landmeethunde.
 Geodætica, }
 Geodætes, meethunstenaar / landmeeter.
 Geodæticus, landmeethundig.
 Geomantja, aardkunst / stiprekenkunst / stip
 waarzeggerij.
 Geomantis, stipwaarzegger.
 Geometra, landmeeter / meethundige.
 Geometria, meethunst / meethunde.
 Geometricè, meethunsth. h.
 Geometricus, meethundig / meethunsth. g.
 Geostatica, aardwteging / aardweeghunde.
 Geostaticus, aardweeghundig.
 Geranium, ojebaarsbek / kraanenbek.
 — Columbinum, duibenboet.
 — Robertianum, Robertskruis.
 — Supinum, liggende ojebaarsbek.
 — Batrochioïdes, botterbloemachtige ojebaars-
 bek.
 — Gruinale, kraanenhalz.
 — Montanum, bergojebaarsbek / bloedwozel /
 bloedkruis.
 Gerontocomium, oude manhuis.
 Gerontopogon, hoekbaart.
 Geropia, oud gezicht / diltgezicht.
 Gerundium, Gerundivum, draagwozel.
 Gerussa, de raad.
 Gesminum, jasmijn.
 Gestatorium, draagstoel.
 Gestor, bewindboerder / bewindhebber.
 — Negotiorum necessarius, noodzaaklyke be-
 windboerder.
 — — Quasi necessarius, noodzaaklyke be-
 windboerder gelijc.
 — — Voluntarius, blywillige bewindboerder.
 Geom,

Geum, nagelkruid.

G I.

Gibbositas, hotchelighheid / buchtigheid.

Gibbosus, Gibbus, buktenaar / gebult.

Gingiber, gember.

— Hortense, bytam / wilde poley.

Gingiva, tandbreesch.

Ginglymus, onderlinge ontbinding / ofte inschieting.

Gith, narbuszaad / nigelle / suffertjes in 't groen.

Githago, hooznroozen / negelbloemen.

G L.

Glacies, ijs.

— Mariæ, Muskobisch glas.

Gladiolus, zwaard kruid.

Gladiolus aquatilis, } waterlisch / handelaars.

— Palustris, }

Glandula, klier / klierken.

Prostatae, hooftaande

Renalis, nierachtige

Pinealis, pinnappel

Pituitaria, fluimklier

hypofyse

Lachrymalis, traan

} klier.

Glans, zetpil.

Glastum, weede / pastei.

Glaucoma, oogengroenheid / groenzienigheid / groengezigt / graauw oog.

Glauk, witte klaver.

— Maritima, melkkruid.

Globulus marianus, zeeharbal.

Globus, kloot.

Glo.

- Globus terrestris, aard- } kloot.
 — Coelestis, hemel- }
 Gloriarī, roemen / zich beroemen / verblijden /
 bealīen.
 Glorificatio, berheerlijking / heerlijhmaaking.
 Glos, zwagerin / zwageresfe.
 Glossema, vertaaisel / vertaarsel.
 Glottalis, tongig.
 Glutæus, billig.
 Gluten, kleeppap / zoubearsel.
 Glycypicrus, bitterzoet.
 Glycyrrhiza, zoethout.

G N.

- Gnaphalium, roodmelizoenkruid.
 Gnome, zinspreuk.
 Gnomologia, spreukkunde.
 Gnomologicus, spreukkundig.
 Gnomonica, zonnewijzerkunde / zonnurwijzer-
 kunde.
 Gnomonicus, winkelhoekig.
 Gnomon, winkelhaak.

G O.

- Gœtia, toberkunde.
 Gomphæna, geleef / papagaaiskruid.
 Gomphosis, spijkerwijze inboeging / of uitschiet-
 ting.
 Gonogra, hartesicht.
 Gonorrhæa, zaadbloed.
 — Virulenta, vergiftige dzuipert.
 — Venerea, dzuipert.
 Gossipium, boomwol / katoen.

G R.

Gradatio, trapspreek.

Gradualitas, trappelijheid.

Gradus, (*Jurid.*) achtung / waardigheid / staat /
lid van maagschap.

Gradus, (*Philos.*) trap.

Comparationis, trappen der bergelijking.

Positivus, stellende

Comparativus, bergelijkende

Superlativus, oebtrefsende

Vocis, stem-

Gramen, gras / lidgras / peen / hondsgras.

Caninum,

Medicatum, } hondsgras.

Sorgi effigie, vip of zorgzaad.

Phalaroides, lieflink

Tremulum, blidder

Tiphynum, lisch bodde

Eriophoron, walle of motte

Junceum, bies

Segetum, hoorn

Striatum, gestreept

Plumosum, pluim of veder

Hordeaceum, gerst

Alopecuroïdes, hoeststaarten

Cyperoïdes, wilde galigaan

Aquaticum, blot

Palustre, waterriet

Panici effigie, panikhoorn

Nemorosum, hoesch

Equinum, paerde

Spicatum, geatd

Montanum, berg

Nodosum, knoop of knop

} gras.

Gra-

- G**ramen aculeatum, *steekelig*.
 Dystachyophoron, *bubbelharig*.
 Meliaceum, *hirs / of zaad*.
 Mannæ, *hemelsbaum*.
 Sanguinarium, *bloed*.
 Leucanthemum, *oogentroost*.
 Polyanthemum, *veelbloemig*.
 Arundinaceum, *riet*.
 Crucis, *kruis*.
 Pratenſe, *breemt*.
- Grammatica, *letterkunt / spraakkunt / taal-*
kunt.
 Grammaticus, *letterkuntenaar / letterkuntlee-*
raar / letterkuntig.
 Grammatista, *lettermeester / ſchryfmeester / ſchool-*
meester.
 Grammaticistica, *ſchryfkunt*.
 Grammatophylacium, *briefbewaarder / papier-*
bewaarder.
 Granadilla, *paſſiebloem*.
 Grandebalæ, *hair onder de okselen*.
 Granitum, *granietſteen*.
 Granulatio, *berkoſing*.
 Grapharius, *hoſſchryber / hoſrechtſchryber*.
 Graphidus lapis, *melkſteen*.
 Graphioides, *piemgein / piemachtig / penach-*
tig.
 Graphis, *beſchryving / beſpning*.
 Gratægus, *lotusboom*.
 Gratia, *genade / ſtrafbergifniſ*.
 Gratia diplomati contradicere, *brieven van*
ſtrafbergifniſ wederſpreken.
 Gratificatio, *welbaad betoeging / dienſt betoeg-*
ing.
 Gratis datus, *om niet geevende*.

} graſ.

- Gratis data, om niet gegeebene genade.
 Gratum faciens, aangenaammaakende.
 — Dei, heibenzop.
 Gratiola, gods-genade.
 Grosularia, stehelbessen / kruisbessen.
 Gravamina, bezwaarnissen.
 Gravare, bezwaaren / belaaen / kwetzen.
 Gravativus, bezwaarende.
 Gravedinosus, hoofdzweerig.
 Gravedo, hoofdbloed / zwaarhoofdigheid / ber-
 houdheid / snof.
 Gravitas, bestigheid / stabigheid.
 Grex, kudde.
 Groma, legermeeting.
 Gruinaria, oesbaarsbelen / kraanendelen.
 Grypus, habtsneus.

G U.

- Guajacum, pokhout.
 Guajaraba, papierboom.
 Guardia, bewaarnis.
 Guardianus, bewaarer.
 Gubernatio, bestuuring / bestiering.
 Gubernator, bestierer / heerscher / landvoogd /
 rutwaard.
 Gubernatores reipublicæ, bestuurders of ober-
 heden des lands.
 Guidagium, geleitol / geleigeld; booz wegwo-
 zing.
 Gula, de hiel / de maagenhals.
 Gummi, knobbel.
 Gumma, gom / knibber.
 Gurgulio, strotenhoofs selcken / de hult.
 Gurgulionis laxatio, neerschieting van den hult.
 Gustatorius nervus, de smaatsenute.

Gus.

Gustus, smaak.

Gutta serena, de zwarte star.

Gutturium, heesklapje / heesflot.

Gutturosus, kropvaard.

G Y.

Gymnastarcha, schoolheer / schoolvoogd.

Gymnasium, oeffenplaats / school.

Gymnasta, schermer / naaktwozsteler.

Gymnastica, schermkunst.

Gymnicus, oeffenaar / oeffeling.

Gymnosophista, schoolwyz.

Gynæcocratia, wybenheersching / vrouwenregeering.

Gynæocratumenus, wybenonderbaan.

Gynæconitis, vrouwenkimmer / vrouwenvertrek.

Gypsum, gips.

Gyseus, pleisterig / pleisterachtig.

Gyrativus, krultrekking / slangtrekking.

H A.

Habitare, wonen / betoonen / op een plaats
blyben.

Habitatio, betooning van een huis.

Habitualis, heblik / heblikheidig.

Habitualiter, heblikheidiglik.

Habituatus, heblik / geschikt.

Habitus, bekwaamheid / hebbing.

Habitus, baadbaardigheid / heblikheid / bastgeb-
bing.

Hæmoptoicus, die bloed spuit.

Halicacabus, kriecken ober zee / joodenkriecken / winterkerksen.

Halimus, zeepuzzelein.

Halograpia, sterreplaatsbeschrybing.

Hapsicoria, schielijke zatheld.

Harmonia, samenstemming / eenstemmigheid / obereepstemming / welluiding / zoetluidigheid.

Harmonica, samenstemkunde / welluidingkunst.

Harmonicè, samenstemmighe.

Harmonicus, samenstemmende / welluidende / zangkundig.

Harundo, riet.

Vallatoria,

Phragmites, } deſ / of tuyn

Tibialis, pp / of fluit

Zeugitis, jaagers

Toxice, boog

Sagittaria, ppl

Lithospermus, St. Jobſ traanen.

Hastula regia, affodille.

H Æ.

Hæccetas, } ditheid.

Hæccitas,

Hæmatosis, bloedmaaking.

Hæmalops, oogblaedigheid / oogentroodheid.

Hæmocryphia, bloedſchorring.

Hæmodia, tandendoofheid / tandeneggigheid.

Hæmoptœ,

Hæmoptyſis, } bloedsputwing.

Hæmorrhogia, bloedlozing.

Hæmorrocryphia, ambeienopſchorring.

Hæmorrhoidalis, ambeig / ſpeenig.

= **Arteria**, ſpeenſlagader.

Hæ-

- Hæmorrhoidalis vena. spleenader.
 Hæmorrhoides, ambeien / spleenen.
 Hæmorrhoidum herba, spleenkruid.
 Hæmosiasia, bloedstand.
 Hæmosepsia, } bloedsetterigheid.
 Hæmotexia, }
 Hæredis institutio, erfgenaamstelling.
 Hæreditarius, erflijk.
 Hæreditas, erfnijs.
 — Directa, erfnijs uit de hand / onmiddelyke erfnijs.
 — Fideicommissaria, erfnijs ober de hand / mid-
 delijke erfnijs.
 Hæreditatis acquisitio, erfveuring / erfvehoming.
 Aditio, erfaanbaarding / erfaantagting.
 Petitio, erfseisching.
 Repudiatio, erfberwerping / erfberstooting.
 Relictio, erfslaating.
 Directa, erfslaating uit de hand.
 Fideicommissaria, erfslaating ober de hand.
 Hæreditatem acquirere, erfnijs bekomen.
 — Adire, erfnijs aanbaarden.
 — Petere, erfnijs eischen.
 — Relinquere, erfnijs laaten / nalaaften.
 — Repudiare, erfnijs berwerpen.
 Hæres, erfgenaam / oir.
 Singulariter nominatus, byzon- }
 derlyk genoemde }
 Anomalus, uitregelige }
 Legitimus, wettige } erfgenaam.
 Necesarius, noodzakelyke }
 Voluntarius, byzwillige }
 Feudalis, ien- }
 Ex asse, eenig }
 Legatarius, gift- }

- Hæres extraneus, van buiten
aankomende }
Suus, eigen. } erfgenaam.
Fiduciarius, goedertrouwsche
Ex transverso, zndelingsche
Lineæ descendētis, erfgenaam in nederklim-
mende maagschap.
— Ascendentis, in opgaande maagschap.
Ab intestato, — by versterf.
Scriptus, }
Ex testamento, } by uiterste wil.
Fideicommissarius, — over de hand.
Legatorum nomine, een erfgenaam / die door
de aanbaarding verbonden is de maakin-
gen te volboen.
Hæredem instituere, erfgenaam stellen.
Hæredis institutio, erfgenaam stelling.
Hæresiarcha, hoofdketter / opperketter / aarts-
ketter.
Hæresis, kettery / ongeloof / wangelooft.
Hæreticus, ketter / ketterysch.
Hagiospermus, zeverzaad.
Halec, Harengus, haring.

H E.

- Hecatæ's, wolfswortel / monnikshapsheng.
Hecatogonalis, honderdhoekig.
Hecticus, taai / vastzittende / diepzittende / in-
geworteld.
Hedera, beil / klimop / kleber / kleberboom /
klimmerboom.
Terrestris, } onderhabe / aardbeil / lage-
Pluviatica, } beil / hondsbzaf.
Cilicia, }
Cilisa, } steekende winde.
Spinosa, } He-

- Hedera arborea, boom- }
 Muralis, muur of wand- } befl.
- Hedra, }
 Hedrum, } grond / hiim.
- Hedypnois, geele rikhorei / paapenkruid / paarde-
 bloemen.
- Hedylarum, bisfihenskruid.
- Helecticus, aantrekkende / na zich trekkende.
- Helenium, alantwortel / galantwortel.
- Heliacus, beerig.
- Helianthemum, heibengzop.
- Heliotropium, zonnewende / zonnebloem / han-
 kerkruid.
- Majus, kreefkruid.
- Helix, slangontrek / slangtrek.
- Auris, des oors slangtrek / des oors buiten-
 ste kromme omloop
- Helleborastrum, zwart nieskruid.
- Helleborine, wit niet nieskruid.
- Helleborus, nieskruid / nieswortel.
- Hellenismus, Grieksthe spraking.
- Helus, lekdoorn / exteroog.
- Helxine, bilsenkruid / glaskruid / klokbloem /
 klokkruid.
- Cispampelos, winde.
- Hemeralopia, daggezig.
- Hemerobius, een dag leevende.
- Hemerocallis, lelte van eenen dag.
- Hemicrania, scheele hoofdynn.
- Hemiolia proportio, halfgeele evenredigheid.
- Hemionitis, maankruid.
- Hemiphonia, zagtstemmigheid / halfspraking.
- Hemiplegia, halfberoerdheid / zopsberoerdheid.
- Hemiphæra, halfmond / halfkloot.
- Hemitritæus, halfanderdaagsche hoofts.

He

- Hemorrhoidum herba, speenkruid.
 Hendecagonalis, elfhoekig.
 Henophyllon, een blad.
 Heparitis, leberontsteking.
 Hepar, lever.
 — Uterinum, inſmoeders lever.
 Hepatica, leberkruid / walmeester.
 Hepaticus, leberzuchtig.
 Hepatorium, boekhenſkruid.
 — Aquaticum, waterboekhenſkruid.
 Heptadecagonalis, zeventienhoekig.
 Heptagonus, zevenhoekig.
 Heptakischiliogonalis, zebenduitzenhoekig.
 Heptaphyllum, zevenblad.
 Herba, kruid.
 Judaica, gildkruid.
 Comitissæ, }
 Stella, } graabinnekruid / hartschoon.
 Pulicaris, bloot-
 Gerardi, Geraarts of ſicht- } kruid.
 Benedicta, ſpeer of St. Joris }
 Sancti Christophori, St. Kriſtoffels }
 Jacobi, St. Jakobs of groot kruis } kruid.
 Trinitatis, edel lever-
 Paralysis, ſteutelbloemen / hoſbloemen.
 Sancti Petri, St. Peters kruid / ſteutelbloemen / hemelſteutel / witte betonie.
 Trinitatis, }
 Clavellata, } penſeen.
 Scelerata, }
 Sardonias, } haneboet.
 Paris, wolfsbuisſe / ſpinnekoppen.
 Sancta, tabak.
 Urtica, ſlaapmaakende nachtschade.
 Muralis, glaſkruid.

Her-

KUNSTWOORDEN

- Herba mimosa, kruiddje roer my nist.
 Leporina, hazepootjeng.
 Salutaris, rozemaryn.
 Stataria, berkenstammet / solferlooztel.
 Pedicularis, luiskruid.
 Lucernalis, wolleblad / wollekruid / tozsen-
 kruid.
 Coxendicum, navelkruid.
 Genuculata, } knoopgras / knoopgras /
 } lidgras.
 Genuculati caulis, }
 Simeonis, zigwaarskruid.
 Solaris, zonnedloem / zonnemende / hanker-
 kruid.
 Herbaria, kruidkonde.
 Herbarista, kruidkennet.
 Herbarius, Herbifer, kruidboek / kruidschat /
 kruidkennet.
 Hermaphroditus, mantogf; die beide de teele-
 den heeft.
 Hermeneuticus, bediedig / uitleggende / verklaar-
 rende.
 Hermodactylus, indeloos / herfsbloem.
 Hernia, scheurzel / hzeuk.
 Varicosa, adergezwel. }
 Zirbalis, } net- } scheurzel.
 Omentalis, }
 Umbilicalis, navel- }
 Inguinalis, lasch- }
 Intestinalis, darm- }
 Aquosa, water- }
 Ventosa, } wind- }
 Flatuosa, }
 Uterina, baarmoeder- }
 Gutturis, speine / speene / keel- } scheurzel.

Her-

- Herniaria, } duizendgrein / duizendkoozn.
 Herniola, }
 Herpacantha, heerenkilaauw.
 Herpes, haarwoorn / galgezweel / sprenkbuur.
 Miliaris, }
 Pustulosus, } springend buur.
 Exedens, } de wolf / inetende haer-
 Esthiomenos, } woorn.
 Hesperus, avond / ahonoster.
 — Hortensis, damastbloem.
 Heteroclytus, anders gebogen.
 Heterodoxia, onrechtzinnigheid.
 Heterodoxus, balschzinnig / balschgeboelig /
 balschleerig / onrechtzinnig.
 Heterodromus, buitenloop / bloop.
 Heterogeneus, anderslchtig / anderaartig / ber-
 scheelgeslachtig / schiellichtig / weerslch-
 tig.
 Heteronymia, andernaamigheid
 Heteronymus, andernaamig.
 Heteroplon, heenreisberzeekering.
 Heteroschii, ebenzyschaduwige.
 Hexachordon, zesdeling.
 Hexacontogonalis, zestighoekig.
 Hexaëdrum, zesgrondig lichaam.
 Hexagonus, zeskantig / zeshoekig.
 Hexaltichon, zeslingbaers.
 Hexilogia, heelpijheidkunde.

H I.

- Hibiscus, witte heumst.
 Hiera picra, heiligbitter / bitterheilig.
 Hieracites, habiksteen.
 Hieracium, habikskruid.
 Hierarchia, heerkhoogdy / heerkoberigheid.

Hie-

- Hierodulia, herkendienst / herkdienstbaarheid.
 Hieroglyphica, beeldspraak / zinnebeelden / beeldschijf.
 Hieroglyphicus, beeldspraakig.
 Hierophylax, heiligheidbewaarder.
 Hierosiarchus, herkmeeſter / herkboogd.
 Hippagius, wapenzaager.
 Hippagrostis, paardegras.
 Hipparchion, stalmeesterſchap.
 Hipparchus, paardemeester / stalmeester.
 Hippocomus, paardeboeder / paardeberzooger.
 Hippodromus, renperk / renplaats / renbaan / loopbaan.
 Hippoglossum, } tongeblad / heelkruid / tap-
 Hippoglottion, } kenskruid.
 Hippolapathum, patig / ſurkel.
 Hippolithus, paerbesteent.
 Hippofelinum, labas.
 Hippuris, paerbestaart / hattedaart.
 Hirci barba, } bokſbaard / Jozefſbloement /
 — Poma, } mozgenſter.
 Hircocervus, hertenbok.
 Hirculus, labenbel.
 Hircus auris, oogbok.
 Hirquus, oogwinkiel.
 Hirundinaria major, groote goutw / ſtinkeude
 goutw / ſchelkruid.
 — Minor, ſpeenkruid / kleene goutw.
 Hispidula, hattedoot.
 Histiodromia, zeilkunſt / vaarkunſt.
 Historicus, geſchichtſchryver / geſchichtkundig.
 Historia, geſchiedenis / verhaal / gedenkschijf /
 geſchicht / geſchichtſchijf / verhaaling / ge-
 ſchichtboek.
 Historica, geſchiedkunde.

His-

Historiographia, geschiedenis(schryffkunde.)
 Histrio, quichelspeeler.
 Histrionica, quichelkunst.
 Histrionicus, quichelspeelig.

H O.

Holippæ, artsenphoehjens.
 Holocaustum, vjandoffer.
 Holographum, geheelschijft.
 Holometra almeeter.
 Holometria, almeethunde.
 Holosteum, paddegraß.
 Homagium, } getrouwheid / hulpe / matts
 Hominium, } schap / onderdaanigheid.
 Decretale, besluttige
 Edictale, gebodige
 Ligium, volstrekte
 Non ligium, niet volstrekte
 Homagra, schoudersticht / schouderreubel.
 ὁμοειδής, gelijkgebdaantig.
 ὁμογενής, } gelijkslachtig / gelijkkaartig /
 Homogeneous, } renslachtig / rensgefachtig /
 gelijkbeellig / rensartig.
 Homoiodromus, gelijke loop.
 Homoiologia, gelijkredening.
 Homoiologus, gelijkredenis / ijkstandig / ijkstaltig.
 Homoiomeres, gelijkkaartig.
 Homoioptoton, gelijkballig.
 Homoiosis, gelijkmaking.
 Homoioteleuton, gelijkeindig.
 Homologia, bekentenis / toestant.
 Homonymia, gelijknaaming / dubbelloos.
 Homonymus, gelijknaamig.
 ὁμοῶς, eenwezig.

Ho-

- Homoplate; schouderbladbeen.
 Homotonus; eenpaarig / gelijktoonig.
 Honorarium, bereering / eergaaf.
 Horarium, uurwagzer.
 Hordeum; gars.
 Hordeolum, (Med.) oogscheelpuistje / stige.
 Hordeolum, (Botan.) garstehoozn.
 Horminum fativum, scharlep.
 Horologographia, uurmeethunde.
 Horologium, uurwerk / zonnemagzer.
 — Mortis, wandrikkertje.
 Horometria, uurmeeting / uurmeethunde / uur-
 werkbefchrywing.
 Horoscopium, geboortebegin / geboortepunt.
 Horoscopus, geboortester / uurschouw.
 Horosticus, uitbreidig.
 Horizon, gezigteinder / him / gezigteing.
 Horizontalis, gezigteindersch / zigteinderlijg.
 Horticultor, tuinman / tuinhouwer.
 Horticultura, tuinhouwerk.

H U.

- Humerarius, } schouderig:
 Humeralis, }
 — Arteria, schouderlagader.
 — Vena, schouderader.
 Humeri mucro, schouderpunt.
 Humerus, schouder.
 — Summus, opperschouder.
 Hamdum primigenium, }
 Radicale, } doezpanting in h bocht /
 Nativum, } ingeboren bocht.
 Insitum, }
 Hamirubus, aardbeaam.
 Hamor, bochtigheid / bocht.

M

Flu-

Humor insitus, ingeboren
 Adventitius, aankomstig
 Naturalis, natuurlijk
 Præternaturalis, onnatuurlijk
 Crystalinus, kristallijnen
 Aqueus, waterig
 Vitreus, glazig
 Biliosus, galachtig
 Melancholicus, zwartgallig
 Excrementitius, uitgeworpen
 Alimentarius, voedend
 Serosus, wezig
 Salsus, zout
 Nitrosus, bergzoutachtig
 Aluminosus, aluinig
 Crudus, raauw

bocht.

H Y.

Hyacinthus, hiasint / blaauwe meibloemkeng.
 Hybernaculum, herwinterplaats.
 Hydatis, waterblaas / waterpuijt.
 Hydragogon, waterlozende / waterberdypende.
 Hydrargyrum, kwikzilver.
 Hydraulica, waterroegel / waterspeettuig.
 Hydreuterocèle, waterdarmscheurzel.
 Hydrocele, waterbeuk / waterscheurzel.
 Hydrocephale, } hoofdwaterzucht.
 Hydrocephalus, }
 Hydrocotile, waternabeelkruid.
 Hydrographia, waterkunde / waterbeschryving.
 Hydrolapathum, waterpatig.
 Hydrologica, waterkunde.
 Hydrologicus, waterkundig.
 Hydromeli, meede / honigwater.

Hy

Hydromphalus, waternabel / waternabelscheur-
sel.

Hydrophobia, dolheid / waterblijding / water-
schrik.

Hydrophobus, waterblijder / die van een dollen
hond gebeten is.

Hydrophysocele, waterwintscheurzel / water- en
windbuzen.

Hydropiper, waterpeper / waterboeltjeskruid.

Hydropicus, waterzuchtig.

Hydropisis,

Hydropismus, } waterzucht.

Hydrops,

Hydrostatica, waterwigtkunde / waterwigt.

Hygieine, gezondheid bewaarkunst.

Hyoides, tongbeen.

Hymen, 't schorblijes / maagdeblijes / het hui-
sijn.

Hyoscyamus, bissenkruid / malkruid.

— Peruvianus, tabak.

Hyositis, geele wilde andonie.

Hyothyroides musculus, schildgelyke tongbeen-
spier.

Hypallage, herbzaning.

Hyparcis, wezendinigheid.

Hyperaspistes, beschermer / verdediger.

Hyperbatum, overtreeding.

Hyperbole, (*Rhetor.*) grootpraak / ongelooftige
zyden / stoffeering.

Hyperbole, (*Geom.*) wassende snee / laagheg-
snee.

Hyperbolæ asymptotæ, noodt }
samen komende } laaghegelsneeben.

→ Conjugatæ, saamgesukte }

Hyperbolicus, ongelooftig buitenspoorig.

M 2

Hy.

- Hypercatharsis, overmaatige afzuyving.
 Hyperdulia, overdienst.
 Hyperemesis, overmaatige braken.
 Hyperidololatria, overafgobendienst.
 Hypericum, St. Janskruid.
 Hyperphysicus, overnatuurlijk / bovennatuurlijk.
 Hyperfarcosis, vleeschig uitwas.
 Hyphen, koppeltaken.
 Hyphistamenon, onderstel / 't gestelde.
 Hypiasmus, agteroverlegging.
 Hypnobata, slaapwandelaar.
 Hypnoticus, slaapbetwakkende / slaaperigmaakende.
 Hypobole, onderwerping.
 Hypochondriaca, of morbus hypochondriacus, mildziekte / zwaarmoedigheid.
 Hypochondriacus, mildzuchtig.
 Hypochondrium, bovenbuik / bovenste zyne des buiks.
 Hypochyma, Hypochysis, oogzinking.
 Hypocophesis, vphorigheid / hardhorendheid.
 Hypocrysis, beinzing / huicheling / huicheler / schynheiligheid.
 Hypocrita, huichelaar / gebelnsde / beinsaat / schynheilig.
 Hypocriticus, huichelsch / schynheilig.
 Hypodiaconus, onderdiaken.
 Hypogastrica arteria, onderbuikslagader.
 — Vena, onderbuikader.
 Hypogastricus, onderbuikig.
 Hypogastrium, het onderste des buiks / de onderbuik.
 Hypogesson, hufsluik / groote donderbaard.
 Hypoglossum, Hypoglottion, heekruid / tongblad / taphenskruid.

Hy.

- Hypoglossis, ondertong.
 Hypomnema, berklaaring.
 Hypomnematographia, berklaaringschryfving.
 Hyponychon, nagelknipping / nageidiutving.
 Hypophoria, boortbenging.
 Hypophthalma, Hypopia, een blaauw oog.
 Hypopion, ondersogdeen.
 Hypopium, ooggezwet / oogetterbloed.
 Hypoprophetæ, onderboortboden / onderboortzeggers.
 Hypofarca, waterzucht.
 Hypophthalmion, } oogerootheid.
 Hyposphagma, }
 Hypostasis, onderstandigheid / bestaanigheid / zelfstandigheid.
 Hypostaticus, bestaanigheidig / bestaandelijk / zelfstandig.
 Hypotenusa, ondertrikken zijde / schuinsche zijde.
 Hypotheca, onderpand / vast onderpand / grond-
 brief / onderzetting.
 Conventionalis, bezproken / of
 bebonden
 Legalis, wettelijk / of stilsvoegend
 Conditionalis, boortwaardig
 Generalis, algemeen
 Specialis, boortzonder
 Hypothecare, beronderpanden
 Hypothecarius, onderpandig / beronderpand.
 Hypothesis, onderstelling / boortuitstelling.
 Hypotheticus, boortwaardig.
 Hypotyposis, afbeelding.
 Hypsometrica, hoogmeeting / hoogmeethunde.
 Hysopus, rozep / hysop.
 Hysterica affectio, opstiging van de moeder.
 Hystericus, lpsmoederlijk / vaarmoederlijk.

Hysterocele, ijsmoederscheurzel / haarmoeder-
hzeuk.

Hysterologia, herkeerde redeneering.

Hysteromania, ritsigheid / razende opslaaplust.

J A.

Zie de volgende Letter.

I A.

IAsme, jasmin.

Iasminum Americanum, roode jasmin.

— Arabicum, koffij.

Iaspis, jaspis.

Iatrium, geneesloon.

Iätraliptes, zalfarts / smeerarts.

Iätraliptice, zalfartsenij / smeergeneezing.

I B.

Iberis, wilde kerst.

Ibica, heldcrispe.

Ibiscus, geele malouwa.

I C.

Ichnographia, grondtekening / grondbegging / be-
woon / grondtrek / scheit.

Ichor, etter.

Ichorolus, etterig / kwaadwepig.

Ichtyocola, vischlijm / puijsblas.

Ichtyolithus, hersteende visch.

Ichtyologia, vischkunde / vischbeschrijving.

Icon, geiniktis / beeldnis.

Ico-

Iconomachus, beeldstomer.

Icosaëdram, twintiggrondig ligchaam / twintig-
 zijehoekgrondig ligchaam / twintigzijehoek.

Ictericus, geelzuchtig.

Icterus, galzucht / geelzucht / geelw.

I D.

Idea, voorbeeldsel / ontwerpzel / ontwerpsel / schets /
 denkbeeld.

Idealis, denkbeeldig.

Ideatum, 't voorgebeelde / 't ontwoorpene.

Idem, }

Identicus, } eenzelvig.

Identificare, eenzelvig maaken.

Idiographum, eigen handschrift.

Idioma, eigenschap.

Idiomaticus, taalwzig.

Idiopathia, eigenlyding / zelflyding.

Idiopathicus, zelflydende.

Idiosyncrasia, eigen gemaatigheid / eigenschap
 van een byzondere natuur.

Idiotismus, taaleigenschap.

Idololatria, afgodery / beeldendienst.

Idololaticus, afgodisch / afgodendienstig.

Idolothytum, afgodgewynde zaak.

Idolon, afgod / beeld.

J E.

Zie de volgende Letter.

I G.

Igniarium, buurslag.

M 4

Ignis,

Ignis, vuur.

Focalis, haart-

Circularis, omringend

Reverberatorius, weerflaand

Fatuus, dwaallicht / stallicht / vzeëbuur. } vuur,

Ignominia, berfmaadheid / fchande / oneere / eere-
fchending / naamfchending.

Ignora, niet weten / niet kennen.

Ignorantia, onweetendheid.

Purae negationis onweetendheid der ioutere be-
neening.

Pravae dispositionis, — der ftwaabe gefteids-
heid.

Juris, — des rechts.

Facti, — des daads.

Privationis, — der berooving.

Ignoratio, onkunde / onweetenheid.

— **Elenchi**, weerleggings onkunde.

I L.

Ileos, buftigheidsputwing / darmbuik / iank ebel /
ficht.

Ileum intestinum, omgebogen darm.

Ilex, fcharlakendeffenboom / kouftiklieboom /
karmozynboom.

— **Major**, fteenpalmen.

Ilia, zubeinige beelen des onderften buiks / zube
beenen / week des buiks.

Iliacus, dunbarmig / darmbeenig.

— **Musculus**, darmbeenspier.

Iliaca arteria, darmflagader.

Illativè, indzengijk.

Illativus, indzengig / indzengende.

Illecebra, muurpeper.

Illegitimi, onwettig geboren.

Illinctus, lihsel / slihspotje / slihsartsemp.
 Illiquida, onklare schulden.
 Illiteratus, ongeleerd / ongeletterd.
 Illocaliter, onplaatselyk.

I M.

Imaginarium, ingebeeld.
 Imaginativa, } inbeeldend vermogen.
 Imaginatrix, }
 Imaginativus, inbeeldig / inbeeldende.
 Imago, beeld / beeldnis / gelijks / beeldsel.
 Aequalitatis, beeld der ebenheid.
 Imitationis, — nabolging.
 Repraesentationis, — vertooning.
 Imbibitio, indynking / bebochtiging.
 Imbrex narium, middelschot der neusgaten.
 Imitari, volgen / naac volgen / na doen / na ma-
 ken.
 Immanens, inblyvende.
 Immaterialis, onstoflyk / stofloos.
 Immediate, eensklaps / zonder middel / onmid-
 delyk / ongemiddeld.
 Immediatio, onmiddelykheid
 Suppositi, onmiddelykheid des onderstels.
 Virtutis, — — der kragt.
 Causæ, — — der oorzaak.
 Effectus, — — des gewochts.
 Perfectionis, — — der volmaaktheid.
 Transmutationis, — — der betwysfeling.
 Immediatus, onmiddelyk / ongemiddeld.
 Immensitas, onmeetlykheid.
 Immensus, onmeetlyk.
 Immisio in possessionem, inzetting in het be-
 zit.

Immobilia, onroerende goederen / onbeweeglijke
of ontilbare goederen.

Immutabilitas, onberanderlijkheid.

Impar, oneben / ongeëf / onpaar.

— Citatus, oneben boorzijende.

Imparitas, onebenheid / onpaarheid.

Impartibilis, ondeelig.

Impastatio, klompmaaking.

Impensæ, onkosten / kosten.

Imperativus, gebiedende.

Imperator, heerscher / gebiedet / opperheerscher /
keizer / opperbeidheer.

Imperatoria, meesterwoortel.

Imperatoria ars, beeldheerkunst.

Imperfectio, onbolmaaktheid.

Imperium merum, opperheerschapp / opper-
ste gebied / opperbevel.

Impersonalis, onpersoonlijk.

Impetigo, bierige schorsheid / melaatsheid / droog
krusfel / hairworm.

Impetio, ritsch.

Impetrator mandati, verkygger van een daag-
brief.

Impia, katoenvlant.

Implicare, tegenzegging inwikkeien.

Implicite, inwikkeijk.

Implicitus, ingewikkeld.

Impoenitentia, onboetvaardigheid.

Impositio manuum, handenoplegging.

Impossibilis, onmooglijk.

Impossibilitas, onmooglijkheid.

Impotentia, onmachtigheid / onmacht / onber-
mogen.

Imprægnatio, (Chymic.) bevochtiging / indren-
king.

Im-

Imprægnatio, (*Physic*) bezwangering.
 Improportio, onebenredenheid.
 Improportionalis, onebenredenig.
 Improportionatus, geonebenredend.
 Improprius, oneigenlyk.
 Impugnator, tegenstryder / bestryder / beechter.
 Impulsivus, voortdruybig / beweegende / aandruybig.
 Impulsus, voortdruyging / beweging.
 Imputativus, toerekenig.
 Imputatus, toegerekend.

I N.

In aliquo } esse { in iets }
 Toto } } 't geheel } zgn.
 Parte } } 't deel }
 Genere, in 't algemeen / in 't onbepaald.
 Genere naturæ, ten aanzien der natuur.
 Genere moris, aanzien der zeden.
 Specie, in 't byzonder / byzonderlyk.
 Excesu, in het te veel / in overmaat.
 Defectu, — weinig / in onmaat.
 Fieri, in 't worden / aan 't worden.
 Abstracto, in 't afgetrokken.
 Concreto, in het t' zaamgegroeide.
 Scriptis, by geschryft / schryftelyk.
 Essendo, in 't zgn.
 Causando, in 't beroorzaken.
 Conservando, in 't onderhouden.
 Supponendo, in 't onderstellen.
 Inadæquatus, onebenmaatig.
 Inæqualis, onebengelik.
 Inæqualitas, ongeingheid / onebengelikhed / onebenheid.
 Inæqualiter, onebengelikhik.
 Inæquilateralis, onebenzydig / onebengelikhzydig.

Ina-

- Inalienabilis, onberbzeembbaar.
 Inappetentia, ondegeerte / hegeerlooſheid.
 Inarticulatus, ongeleed.
 Incapaces, die door de wetten niet ontbanger
 kunnen.
 Incarnatio, (*Theol.*) vleeschworzing / mensch-
 worzing / bebiesching / inbiesching.
 Incarnatio, (*Mathem.*) tydſchzift / talschzift.
 Incæstus, bioedschande.
 In casu oppositionis, in gebal van tegenstelling.
 Incidenter, by toeval / toeballigigh.
 Incidentia, inballing.
 Incineratio, aſchmaking / veraſching.
 Incircumscriptus, onomſchreven.
 Incisum, snede / streep / snipſel.
 Inclusio localis, plaatsighe inſluiting.
 Inclusum, binnen in begrepen / ingesloten.
 Incommensurabilis, onmedemeetigh / onſamen-
 meetigh.
 Incommensurabilitas, onſamenmeetbaarheid.
 Incommensuratus, onſamengemeten.
 In commercio, wandelbaar / handelbaar.
 Incommunicabilis, onmededeelbaar.
 Incommunicabilitas, onmededeelbaarheid.
 Incommunicans, nietmededeelende.
 Incompetens, nietonderhorig / onbehoorigh.
 Incompetentia, nietonderhorigheid.
 Incompletus, onvolkomen / onvolmaakt.
 Incomplexus, enkel / onſaamgeboegt.
 Incompositus, onordentigh / onſaamgezet / onge-
 ſchikt / wanschtigh.
 Incompossibilitas, 't ſamenonmooglijkheid.
 Inconvertibilis, onomkeerigh.
 Incorporalis, onlichaamigh.
 Incorporatio, inipzing.

In-

Incorporatus, ingelyfd.

Incubatio, bezwoeding / gelijk de vogels huane eieren bezwoeden.

Incubus, nachtmerrie.

Inculpabilis, onschuldig / onbeschuldigbaar / onstrafbaar.

Indebitum, onschuld.

Indefinitus, onbepaald.

Indemnitas, schadeeloosheid / schadeelooshouding / schadeberhoeding.

Indemnitatis præstatio, weering / bezeping.

Indemnitatem præstare, waaren / bezepen / schadeelooshouden.

Indemonstrabilis, onbetoogbaar / onbetooglijk.

Independens, onverbonden / onafhangig / van niemant afhingende / onafhingende.

Independentia, onafhingeljkheid / onafhingendheid.

Indeterminatio, onbepaling / onbepaaldheid.

Indeterminatus, onbepaald.

Index, aantwyzer.

— Articulorum & probationum, korte aantwyzing van de stukken en bewyzen.

— Nauticus, graadboog.

Indica radix, St. Katerlswoztel.

Indicum, Indiaansch blaauw.

Indicatio, aantwyzing.

Indicativus, (*Gram.*) toonende / aantoonende.

Indifferens, onderscheidenlijk / ononderscheidenlijk / onderscheelig.

Indifferentia, onderscheel / onderscheeligheid.

Indigentia, gebrekkigheid / gebrekkeljkheid.

Indignatorius, berontwaardigende.

Indirectè, kromswoegs / aberechts / aafschstreeks / dooz omwegen / schuinsch.

- Indirectus, aafschstreeks / schuinſch.
 Indisciplinatus, onbewetenschap:
 Indistans, onafstandig.
 Indistantia, onafstandigheid.
 Indistinctio, ononderscheiding.
 Indistinctus, ononderscheiden.
 Individua, ondeelbaarheden.
 Individualis, ondeeligijk.
 Individuandus, te ondeeligen.
 Individuans, ondeeligende.
 Individuare, ondeeligen.
 Individuatio, ondeeliging.
 Individuatus, ongedeelig.
 Individuum, ondeelig / uitzonder.
 — Vagum, zwerwend ondeelig.
 Indivisibilis, ondeeligijk / ondeelbaar.
 Indivisio, ongedeeldheid.
 Inducere, inleiden / doen ingaan / inboeren /
 aanklokken / iets wip maken.
 — In possessionem, inleiden in 't bezit.
 — Scripturam, een streep door 't geschrift haalen.
 — Nomina, naamen uitschrijven / douzhaalen /
 uitwisſchen.
 Inductio, indrang / dzingreden / bewegende be-
 wipreden / dzingend besluit / optelling.
 Indulgentia, (*Vulgo*) gedooging / toelating / ber-
 wifliging.
 Indulgentia, (*Thool.*) aflaat.
 Indulgentia, (*Furid.*) strafsbergiffenis / straf-
 bingebing.
 Inefficax, krachtloos / onkrachtig.
 Inens, inwezend.
 Ineptus, onbekwaam / onnut / niet brenende.
 Inesse, inzyn.
 Inexistens, inzynde.

Inexistentia, inwezendigheid.

Inhæſionis, — der inſjanging.

Per modum partis, — op de wyſe van een deel.

Contenti, — 't begrepen.

In factum, na de zaak / tot de daad.

Infabricatio, hooftſontdeering / onhoorſigheid / hooftſeloogheid.

Inſinitans, onbepalende / oneindigende.

Inſinitanter, onbepaalendigh / oneindigendigh.

Inſinitatus, ongeëindigt.

Inſinitivus, onbepalende.

Inſinitus, onbepaald / oneindig.

Inſinitum, oneindig.

Categorematicum, bediedig

Syncategorematicum, medebiedig

Actu, in der daad

Potentiâ, in vermogen

} onein-
dig.

Inflammatio, ontſteking / bloedgezwel.

Eryſipelatodes, galachtig

Scirrholdes, wenachtig

OEdematodes, ſtymachtig

Orroldes, weiachtig

} bloedgezwel.

Inflatio, windgezwel / opblazing / windrig-
heid / gezwollenheid van winden.

Influxus, inloed.

Informans, beboymende.

Informatio, inboyming / beboyming.

Informativus, beboymende / beboymig.

Informare, beboymen.

Infortuna, ongeluk.

Infractio, inbreuk / overtreding.

Infractor, overtreder / inbreker.

Infracipitatus, ondergratig.

In-

In fraudem creditorum, tot verhooying van de schuldeijſſchere.

Infrigidatio, verkouwing.

Infructuosus, onbuchtbaar.

Infundibulum, de trechter.

Infusum, uittreksel / uitmeeksel.

Ingenitus, ingebooren / inbooying.

Inguen, de liesſen / de eechem.

Inguinalis, (*Botan.*) sterrekruid.

Inguinalis, (*Anat.*) liesſenig / laſſchachtig.

Arteria, slagader.

Vena, laſſchader / echtenisader.

Inhærenter, inhangendigh.

Inhærentia, inhangendheid / inhanging.

Inhæſio, inhanging.

Inhæſivus, inhangig.

Inhibitio, opſchooying.

Initians, beginnende.

Initium, begin.

Canceri, kreeſtbegin / nooydſche / of zomer zonnestand.

Capricorni, ſteenboog begin / zuidſche of winter zonnestand.

Arieta, lentſnee.

Librae, herſtſnee.

Iniusticia, onrechtbaerdigheid / ongerechtigheit.

Innitentia, opsteuning.

Innomioatus, ongenoemb.

Innotescentia, kening.

Inordinatus, ongeſchikt.

In persona, in eige hooſde / zelf.

Inquilinus, huishuurder.

Inquisitio, onderzoeking / onderzooying.

Inſchæmon, bloedgras.

Inſcriptio, inſchrybing / afdeeling / afſcheidsfel.

IN.

- Inscriptio nervosa, zenuwachtige afdeeling / zenuwachtig afscheidfel.
- In scriptis, schriftlijk / in geschrifte
- Insectum, een gekorven diertje.
- Insensibilitas, ongevoeligheid.
- Inseparabilis, onscheidlijk / onafscheidlijk.
- Insicio, inenting.
- In situs, ingegrift / ingebooren.
- Insolatio, verzonning / in de zon wekking.
- Insolabilis, onlosfelijk / onoplosfelijk.
- In specie, in 't bijzonder / afzonderlijk.
- Inspectio, bezichtiging / beschouwing / rofing.
- Ocularis, oogbeschouwing.
- Inspiratio, inaafteming.
- Instantaneus, oogenblikkig.
- Instantia, aanhouding / verhoeg.
- Instantia, (*Jurid.*) verhoeg van rechtspleeging.
- Prima, de eerste rechtskennis van een zaak.
- Secunda, tweede rechtskennis van een zaak.
- Ulterior, verder verhoeg / verder kennis van een zaak.
- Ut declaretur perempta, dat de hooz recht betrekking verlaard zal worden te zyn vernietigd.
- Institor, koopmans bewindhebber / koopmans handeldryver.
- Institorius, koopbewindhebber.
- Instituendo, erftelling uit de hand.
- Instituere heredem, erfgenaam stellen.
- Institutionista, onderwyzingschryver.
- Instrumenta, verbandbrieven.
- Guarentigiata, gekende schuldbriefen.
- Instrumentalis, werktuigig.
- Instrumentum, (*Philos.*) tuig / werktuig / handtuig / gereedschap / reedschap.

Instrumentum mathematicum, wiskunsttuig.

Musicum, speeltuig.

Pulfatile, flagspeeltuig.

Instrumentum, (*Jurid.*) blyf / blyfschijft / bewoñschijft / verbandbrief.

Evictionis, byfel van schadelooshouding.

Fundi, houtotuig / boerentuig.

In subsidium, ter nood / ter ondersteund.

Insulititer, onscherpsinniglyk.

Insularius, stadhuishabenaar / hofhabenaar.

Insulae in fluvio, stroom-eilanden.

Integralis, } heelende / heilig / heelgende.

Integrans, }

Integratus, geheelid.

Intellectualis, verstandlyk / kennelyk.

Intellectio, verstaaning / kenning.

Intellectivus, verstaende / verstandig.

Intellectus, verstand / begrip.

Intelligentia, kundschap / verstand / kennis / verstaaning.

Intelligentiæ, verstandelykheden / wysen.

Intelligibilis, verstaanlyk.

Intelligibilitas, verstaanlykheid.

Intemperies, ongematigheid.

Intensio, (*Gram.*) vergrooting.

Intensivè, uitspanninglyk.

Intensivus, inspanning / inspannende.

Intentio, oogst / oogmerk / opzet / beoovenmen / opzetting / meening / verstaaning / verbeelding / eisch.

Intentionalis, verbeeldig.

Intercalatio, tuschenstelling / tuschenvoeging / jaarsteutel.

Intercesor, een komer in de plaats van een ander / tuschenkomer.

In-

Interesse, 't gelegen zyn aan / belang hebben in een zaak.

Intercilium, de plaats tusſchen de winkelaauwen.

Intercostalis, tusſchenribbig.

Interdictum, verbod / gebod / bevel.

Prohibitorium, verbiedend

Restitutorium, herstellend

Exhibitorium, verſchaf-

Annale, jaar-

Perpetuum, geduurig

Privatum, byzonder

Publicum, gemeen

Singulare, enkel

Universale, algemeen

Fraudatorium, bedriegery-

Decretale, beſluit-

Edictale, verhoordig

Posſeſſorium, bezit-

Adipiscendæ,

Retinendæ,

Recuperandæ,

Posſeſſionis,

bevel van de-

zitting te

berozngen.

behouden.

berozngen.

Uti poſſidētis, verbod van een ander uit de bezitting te ſtooten.

De liberis exhibendis, bevel om kinderen te hoorſchyn te byngen / die opgehouden worden.

Interſinium, 't miſbreiſchet der neuwgraten.

Interjectio, (Gram.) inwooz / inwoozſel / tusſchenſtelling / tusſchenwoozſel.

Interjectiones, (Gram.) tusſchenwoozſingen.

Interjectiones { Admirationis, van verwondering.

Interjectiones { Blanditiarum, ſmeeking.

Interjectiones { Optandi, wenschen.

Interjectiones { Commanandi, byzigen.

Interjectiones { Doloris, droeffheid.
 { Gaudii, blijdschap.
 { Irrisionis, bespotten.
 { Risus, lachen.
 { Indignandi, berispaaden.
 { Fletus, gehuil.
 { Silentii, stilzwingen.

Interjectio, (*Jurid.*) inbrenging.

— Appellationis, inbrenging des beroeps.

Interlocutio, tusschenspraak.

— Decretoria, tusschengelovende / tusschenbonnis /
 besluitende tusschenspraak.

Interlocutorius, tusschensprekende.

Interlocutoria sententia, een vgoordeel / onbeslissend bonnis.

Interlunium, nieuwe maan.

Intermedius, tusschenmiddellig.

Interosseus, tusschenbeenig.

Interpassatio, boozstikking.

Interpres, uitlegger / tolk.

Interpretatio, bedied.

Interpretative, uitleggigloek.

Interregnum, tusschenreuk.

Interrex, tusschenkoning.

Interrogationis nota, vraagteken.

Interrogativus, ondervraagende / vragende.

Interrogatorium, vraagstuk / ondervraagende.

Interrogatorius, ondervragig.

Interruptio, afbreuk van een geding.

Interruptum, verlopen / bezochten / afbezochten /
 afgesneeden / versaard.

Intervenire, tusschenkomen / tusscheninkomen /
 tusschen beidkomen.

Intervenire, (*Jurid.*) iemands geschilzaak aan-
 baarden / als zyne eigen / of booz een ander
 in 't geding komen. 12.

Interventio, tuſſchenkomſt / tuſſcheninkomſt /
geding; overneeming.

Interventor, tuſſchenkomer / tuſſcheninkomer /
geding; overneemer.

Interuſurium, tuſſchenwoeker.

Intertrigo, ſmerting / bliſkaarſ.

Interruptio, afbrekking.

Intestabilis, ontuigbaar / onnagtig om te getuſ-
gen / of een uiterſten wil te maaken.

Intestatus, zonder uiterſten wil.

— **Mortuus est**, hy iſ zonder uiterſten wil na te
laaten geſtoven.

Intestina, de darmen.

Tenuia, de dunne

Crasſa, de dikke

} darmen.

Intestinalis, darmig / darmachtig.

— **Arteria**, darmſlagader.

— **Vena**, darmſader / ingewandſader.

Intestinum colum, de kronkel-

Duodenum, de maagh-
twaalfvinger-

Jejunum, de ydele

Ileum, de omgebogen

Cæcum, de blinde / de flop-

Rectum, } de eindel-

} de rech-
de aarſ-

} darm.

Intestinum terræ, ſleg met een gewapend boogſ-
ſchild.

Intimare, inwendigen / inwendig maaken / ber-
kondigen / boog recht roepen / rechtdag leg-
gen.

Intimatio, rechtdaglegging / roeping / te kennen-
geebing / aankondiging.

Intimatus, een geroepen / gebaagde.

- Intra, binnen.
 Intrançitas, binnenheft.
 Intransitivus, onobergaande.
 Intributio, opbrenging.
 Intuitive, inzieniglijk / met een inzicht.
 Intuitivus, inzienig / inzichtig.
 Intures, kappers.
 Intus manens, indlobende.
 Intus sumtio, inneeming.
 Intybuni, } endybie.
 Intybus, }
 — Silvestris, geele cichoren.
 Inula, alantzwortel / galantzwortel.
 — Rustica, waalzwortel.
 Invaletudo, ongezontheit.
 Invaliditas, onsterkheit / krachtloosheit / on-
 krachtigheid.
 Inventarium, boedelopschryving / goederenop-
 schryving.
 — Instrumentorum lictis, beschryving of lyfte
 van alle de stukken eens gebings.
 Investitura, aanbaerding / inaeeming / teenaan-
 baerding / teengiftbrief.
 Involucrum majus, agrimonie / leberkruid.
 Involuntarius, onbyzwillig.
 Involvulus, klokbloem / klokkruid.

I P.

- Ipecacuanha, of
 Ipeccacuanha, roebelooptwortel.
 Ippus, oogscheelbreeding.
 Ipso jure, met 'er daad.
 Ipseitas, zelfheit.
 Ipsida, psvogel.

Iras-

I R.

- Irascibilis, bergrammende / bergramming.
 Irenarcha, vzedemaker / vzedebogst.
 Iringus, Erygium, kruisdistel / rindeloos / moer-
 t oetel.
 Irio, edele raket / witte mostaart.
 Iris, (*Botan.*) lijsch.
 — Tuberosa, knobbelachtig lijsch.
 — Lutea, geel lijsch / vohsboonen.
 — Agrestis, stinkend lijsch / wandluijskruid /
 weegluijskruid.
 Iris, (*Phys.*) regenboog.
 Iris, (*Anat.*) 't kroontje des oogappeis.
 Ironia, schimpreebe / spatspreuk / scherfing.
 Irrationalis, (*Vulgo*) onredelikh.
 Irrationalis, (*Mathem.*) onredenig.
 Irregularis, onregelmaattig.
 Irrisio, bespottig.

I S.

- Isagoge, inleidig.
 Isatis, weede / pastel.
 Isatodes, weedachtig.
 Ischas, eene soort van wolfsmelk.
 Ischiadicus morbus, 7 de heupsicht / heuppena /
 Ischias, 8 heupwee.
 Vena, heupader.
 Ischium, heupbeen.
 Ischonophonia, haterig.
 Ischuria, waterophouding / machteloosheid in 't
 wateren / berstopping van 't water.
 Isgarum, kraabde kwaan / zerkraabde.
 Isoëdrum, ebengrootgrond.
 Isonomia, gelijkwettigheit / ebengerechtigheit.
 Isoperimetria, ebensmetigheit.

Isophyllum, haazenoos.
 Itorropica, weeghunst / weeghunde.
 Isosceles, ebenbeenig.
 Issitates, visskheids erkener.
 Isthmus, landengte.

I T.

Iter, een boetpad / een gangpad / 't recht om te
 boet te moogen gaan over eens anderen land
 of grond.
 Iterare, herhaalen / herbatten / wederom begla-
 nen / wederom zeggen.
 Iterative, meermaals / wederom op nieuw.

J U.

Zie de volgende Letter.

I V.

Iva arthetica, belciperes / hoe langer hoe liever.
 — Muscata, muskusachtige belciperes.

I A.

Zie de voorgaande Letter.

J A.

Jacobæa, groot kruiskruid / St. Jakobskruid.
 Jactura, schade.
 Infamiae, schade in eer.
 Substantiae, — in goed.
 Jaculator, harpoender.
 Janitricæ, twee broeders huisvrouwten.
 Jarus, halfsboet.
 Jasminum, bpenkruid.
 — Arabicum, koffijboom.

IB.

Jaspis, jaſpiſ.

I B. I C. ID.

Zie de voorgaande Letter.

J E.

Jecur, leber.

Jecoraria, leberkruid / waſmeester.

Jecoris pars gibba, deſ lebers hultig deel.

— Sima, —	platte	} deel.
— Convexa, —	hultige	
— Concava, —	holle	

Jejunum intestinum, gdele darm.

IG. IL. IM. IN. IP. IR. IS. IV.

Zie de voorgaande Letter.

J U.

Juba, maanen.

Judex, rechter / oordeelaar / rechtſpreker.

Ordinarius, gewoonlijke

Competens, onderhoorige

Non competens, } niet onderhoor-

Incompetens, } rige

Limitaneus, bepaald

Pedaneus, laagte of boet-

Deputatus, gemagtigd / toegeschikt /
afgevaardigd

Delegatus, gestelde / aangezette

Judicativus, }

Judicatorius, } oordeelig / oordeelende.

} rechter.

Judicatum, 't gewojsde / gewezene.

— Solvi, 't gewojsde voldoen.

Judicia publica, rechtzaaken / openbaare oordeelen.

Judicialis, rechterlyk.

Judicio listi, in rechten verschynen.

Judicium, oordeel / rechtspleeging / rechtshandeling.

Præparatorium, een boozoordeel / byzondere

Constituere; rechtspleeging maaken.

Extraordinarium, buiten gewoonte

Ordinarium, gewoonlyk

Præparatorium, boozbereidende

Privatum, byzondere

Publicum, openbaare

Secundum legem, een boozdeel naar de wet.

Jugalis, jukachtig / juklyk.

Juglans, oekernoot.

Jugularis, heelig / kroppig / snottig.

— Arteria, heelflagader.

— Vena, kroyader / stratader.

Jugulum, kroy / heelader / strot.

Jujubæ, bozstoesen / haanpooten.

Julep, } mengselbrankje / zuiverbrankje /

Julapium, } zuiverkwatertje.

Juncago, balsche vieren.

Junctura, boeging / boegsel.

— Topacea, tuffsteenachtige } boeging.

— Gypsea, pleisterachtige }

Juncus, vies.

Quadratus,

Angulosus,

Triangularis,

Bombycinus, zydevies / blokkdevies / kwispel-
vies / mattevies.

} wilde galigaan.

Jun-

- Juncus odoris aquatilis**, welriekende waterbies.
Acutus, helm / duinhelm.
Holoschoenus, mattenbies.
Oxyshænus, pzeren vies.
Lævis, hobbert / hobel.
Juniperi gummi, bernis.
 — **Bacca**, jeneberbezie.
Juniperus, jeneberboom.
 — **Asiatica**, Asiatische jeneberboom.
 — **Grandior**, kleine teberboom.
Jupicanga, Oestindische pokwortel.
Juramentum calumniæ, eed om valsche rechts-
 pleeging te myden.
Juratoria cautio, bozgtogt by eede.
Juratorius, by eede.
Juridicialis, rechtspraaklik / rechtgeebende.
Juridicus, (*Polit.*) oberste landboogd.
Jurisconsultus, rechtsgeleerde / rechtkundige.
Jurisdictio, rechterschap / rechtsgebied / rechts-
 magt / rechtshân / gerichtsbwang.
Jurisdictionis prorogatio, overdraging van 't
 rechtsgebied.
Jurisperitus, rechtsgeleerde / rechtserbarene /
 rechtshundige.
Jurisprudens, rechtshundig / rechtswyze.
Jurisprudencia, rechtshunde / rechtswysheid /
 rechtsgelerdheid.
Civilis, burgerlike
Canonica, geestlike
Ecclesiastica, kerklike } rechtsgelerdheid.
Jus, recht; komt uit de waare reden en billik-
 heid.
Hæreditarium, erfrecht.
Talionis, het recht der strafbergeiding.

Jus,

Jus. canonicum, geestlyk
 Pontificium, pauslyk
 Delegatum, opgedraagen
 Civile, burgerrecht / burgerlyk
 Judiciale, rechterlyk
 Naturale, aangeboren
 Reale, beheering / baadlyk
 Personale, inschuld / persoonlyk
 Fluminis, waterloozings
 Immittendi, indalkings / of inanker-
 rings
 Libelli, vruchttekking
 Municipale, stad-
 Stillicidii, dyp-
 Succedendi ab intestato, versterf-
 Superficiarium, huisdouw-
 Divinum, godlyk
 Humanum, menschlyk
 Utendi fruendi, gebruik en genot
 Compascuum, weide-
 Emphyteuticarium, } erfpacht-
 Emphyteuticum, }
 Prætorium, schouts-
 Patronatus, boorzpraak / of mees-
 ter-
 Privatum, bijzonder burger-
 Publicum, algemeen lands-
 Cloacæ, groot-
 Decimarum, tiende-
 Deliberandi, veraad-
 Executivum, uitvoerende
 Feudi, leen-
 Hypothecæ, recht van onderpand,
 Agendi, — eigenschappen.

recht.

Jus,

Jus censuale , recht van grondinkomst / of oudeigen / of uitgang.

Patriæ potestatis , vadermagt.

Rei vindicationis , — eigening / aantaaft.

Rerum , rechtlike gestaltenis der zaaken.

Naturæ , 't recht der natuur.

Vitæ , — tot het leeben.

Necis , tot den dood.

Gladii exercendi , van 't zwaard te oeffenen.

Bellj gerendi , — van oorlog te boeren.

Gentium , — der volkeren / volkrecht.

Regis , — eens konings.

Sacerdotum , — der priesters.

Possessionis , — der bezitting / bezitrecht.

Prælationis , — van boozstelling.

Consuetudinis , — der gewoonte.

Primogenituræ , — van eerstgeboorte.

Protomiseos , — van boozgang.

In rem , — op de zaak.

In personam , — op den persoon / inschuld.

Usus fructus , — van byuchtgebruik.

Decimarum , tiendrecht.

Dominii , eigendom / hejcerrecht.

Quasi dominii , recht van eigendoms gelijck.

Succedendi ab intestato , versterrecht.

Luminibus non officiendi & prospectus , recht van by licht / en by uitzigt.

Postliminii , op nieuw herboren recht / wederbekoming van zyn eerste recht.

Non altius tollendi , helet van hoogertimmering.

Percipiendi decimas , 't recht om de tiende te ontfangen.

Personarum , rechtlike gestaltenis der menschen.

Jus

Jusjurandum, eed / eedzweering.

Alicui deferre, iemand den eed opleggen.

Deferenti deferre, den eed oplegger weder
overtuigen.

Judiciale, eed in rechte.

Extrajudiciale, — buiten rechten.

Jusquiamus, billenkruid.

Juste, rechtijk / te recht.

Justificans, } rechtvaardigmaakende.

Justificus, }

Justificatio, rechtvaardiging.

Justificator, rechtvaardiger / rechtvaardigmaa-
ker.

Justificatorius, rechtvaardigende / rechtvaardig-
maakende.

Justitia, gerechtigheid / rechtvaardigheid.

— Commutativa, vergeldende

— Distributiva, verdelende

— Legalis, wettelijke

— Universalis, algemeene

— Criminalis, bloedrecht.

Juvenca, haars / beerze.

Juxtapositio, bystelling / benevensstelling.

K A.

Kali vulgare, krabbekwaad.

Karabe electrum, geele amber.

K E.

Kerva, wamberboom / mostkruidboom / kraai-
boom.

Ker-

Kervæ arabicus, purgeernooten.

K I.

Kitta, ongeremde honger / lust om ongeremde
spijze te eten.

K O.

Kobaltum, kobalt.

K U.

Kutubuth, zwerbende-zwartegah.

K Y.

Kynanche, keelontstekking.
Kynorrhodon, wilde rozenboom.

L A.

L Abdacismus, }
Labeo, (*Botan.*) } doobe neetel.

Labeo, (*Anat.*) grootlip.

Labiatae, lipstanzige planten.

Labrosus, grootlip.

Labrum Veneris, haarden / holbers haarden /
broogstheerbers haarden.

Labrusca, wilde wyngaard.

Laburnum, ebbenhout der Alpen / of balsch eb-
benhout.

Labyrinthus, doolhof.

Lac luna, zelfdare maanmelk.

Lac.

Lacca gummi, gomlaak.

Lacertofus, vleeschachtig / boel vleesch / poezelachtig.

Lacertus, een spier / de nederste arm.

Lachryma Jobi, St. Jodstraanen.

— Vitis, wijnstokstraanen.

Lactatio, zogteeling / zogmaaking.

Lactes, hom.

Lacteus circuitus, melkkring.

Lactuca, iattuw / salaa / iattig.

Marina, } wolfsmelk.

Caprina, }

Silvatica, } haringkruid.

Crispa, } kruisla.

Sessilis,

Laconica,

Betica,

Capitata,

} kropsla / kropslattuw.

Lactucella,

Lactula leporina,

} koninkruid / dauwdistel /
ganzedistel / melkweyde /
hazenkool.

Lacuna, 't boortje in de bovenste lip.

Lacus, meir.

Ladanum, zie Laudanum.

Lævigatio, glatmaaking / sanwuyding.

Lagium, lombbaardgelb / tafelhoudersgelb.

Lagophthalmion, hazenoog.

Lagopus, hazeboetjes / hazepootjes.

Laius, ierik.

Lamdoïdes, winkelhaakig.

Lamentatio, klacht.

Lamium, doobe neetel.

Lampada sepulchralis, grafslamp.

Lanaria, zeepkruid.

Lan-

- Lancea Christi, speerkruid / aderstong / water-
maïrobe.
- Lanceola, } hondgrind / smalle weeg-
— Quinquenerva, } hree.
- Lanista, schermmeester.
- Lapathium, }
Lapatum, } patig / surkel.
— Actum, }
- Lapatiolum, witte zuuring / kleine zuuring.
- Lapides cancri, hreeftsoogen.
- Lapidificus, steenmaakende.
- Lappa, hieefkruid.
Major, groote }
Minor, kleine } klisfen.
- Lappago, klisf.
- Lapsus, loop / verloop / lange tyd.
— Fatalium, verloop der paaltjden van een hoo-
ger beroep.
- Lardites, speksteen.
- Larix, lozheboom.
— Orientalis, de cedarboom des Libanonf.
- Larva, magher.
- Laryngotomia, strotopening / strotboorznyding.
- Larynx, 't strottenhoofd.
- Lasur Carenaicum, vensoin.
Syriacum, }
Medicum, } duibelsdrek / sierslosonsa.
Gallicum, }
- Laserpitium gallicum, } meesterwortel.
- Laterani, }
Laterones, } trawanten / isfknechten / isfwacht /
isfschutters.
- Lathyrus, springkruid / spore / spurgle.
- Lathyrus, platte erweten.
- Latifolius, breedbladig.
- Latitudo, breedte / wydte.

- Latomus, steengaber / steensnijder.
 Latomia, } steenmyl.
 Latumio, }
 Latreia, dienst.
 Latro, rober / moordenaar.
 Laudanum, een geneesmiddel uit heuschruit ge-
 maakt / heulsap.
 Laudanum opiatum, berdsikt heulsap.
 Laudemize, heergewaden.
 Laudemium, } erfachtgeschenk / erfachtbes-
 chering.
 Laudimium, } hoopgift / heer / erfachtgift /
 gewade.
 Laudonium, eerschat / eerschenking.
 Laudum arbitrale, goede mannen uitspraak.
 Laureola, hellehals.
 Lauro cerasus, laurierkers.
 Laurus, laurier / laurierboom.
 Alexandrina, } tongeblad / heelkruid / tap-
 Idæa, } heuschruit.
 Lauri baccæ, bakelaar / laurierbezie.
 Laurustinus, witte laurier.
 Lautia, gezantgiften / gezantgeschenken / gezant-
 schaps vruchten.
 Lavacrum Veneris, haarden / wouder haarden.
 Lavandula, } labender / labendel.
 Lavendula, }
 — Major, labendel mannetje.
 — Minor, labendel wyfje.
 Laver, waterreppel.

L Æ

- Lædere, huetzen / met woorden of werken.
 Lætio, huetzing / scheidning / beschadning.
 Læticia, hreugh.

L E,

L E.

- Leberis, hangebel.
 Lectica, draagstoel.
 Lecticarius, stoeldraager.
 Lectularius, wandluis / weegfuis.
 Legalis, wettigh / wettig.
 Legare, maaken / erfmaaken.
 Legatarius, dien iets gemaakt is / maakeling /
 maakingbeurder / erfgesmaakte.
 Legatio, gezantschap.
 Legator, maaker / maakingsbesprekker.
 Legatus, gezant / afgezant.
 Legatum, maaking / 't gemaakte / gift by erf-
 maaking.
 — Optionis, maaking van keur.
 — Liberationis, maaking van beyyding.
 Legitima portio, wettig gedeelte / rechtigh deel.
 Legitimare, wettig maaken.
 Legitimari, wettig gemaakt worden.
 Legitimatio, wettigmaaking / betoewtiging.
 — Per rescriptum principis, wettigmaaking by
 's lands oberste.
 Legitimus, wettiggemaakte.
 Legitimi, wettig geboornen.
 — Tutores, wettige hoogden.
 Legitimus, wettig / wettigh.
 Legius, volstrekt.
 Legulejus, rechtoeffenaar / wetoeffenaar.
 Legumen, }
 Legumentum, } pluukzucht / haywield.
 Lema, traanenzeep / taal sijn / oogslim.
 Lemma, aanneeming / onderneming / vandekening.
 Lens, een neet.
 Lens, (Botan.) lensen.
 Lencago Isalorum, kleine laurier / wilde thym.

Lenticula, linsen.

Palustris,

Aquatilis,

Acustris,

} waterlinsen / anbegroen / kroegt-

Lentiginosus, sproetig.

Lentigo, zomer sproeten / zomerplekken / sproeten.

Lentiscus, mastikboom.

Leonina herba,

Leontobolanos,

} groot smeerkruid.

Leontopetalum, leeuwtenblad.

Leontopodium, leeuwtenboet / onzer vrouwenmantel.

Lepidium, peperkruid.

Leporina, hullekenskruid.

Lepra, melancholie / lazern / lazaruszeer / ankerziekte / veidziekte.

Lepromeria, beelenkleenheid / beelenfonheid.

Leprynticus, dunmaakende.

Lepusculus, haasje.

Lethargus, slaapende hoort / hoortfige slaapzucht / bergetende slaapzucht.

Leucachates lapis, witte agaast.

Leucacantha, eberwortel.

Leucanthemus, madelieven.

Leucolon, violier.

— Bulbosum, witte tydelozen.

Leucoma, oogentwitheid.

Leucophlegmaria, snotzucht / snotgezwell / snotzucht.

Leucorrhœa, de witte bloed.

Levir, zwager.

Levisticum, labas.

Lex, wet.

— Falcidia, waar hy een erfgenaam / met legaten

ten bezwaard zynde/een vierde deel van de erf-
nis trekt.

Lex naturalis, aangebooren wet.

— **Positiva**, gegeven of gestelde wet.

— **Rhodia de jactu**, werping van goederen in
zee; gemeene schadezaaging.

Lexiarchius, erfnisrechter.

Lexiarchi, stads optekener der mondighe.

Lexica, woordkunde.

Lexicographus, woordboekschryber.

Lexicon, woordboek.

L I.

Libanoris, heetwortel.

— **Coronaria**, rosmarijn.

Libellus, geloofsbrief / pleitschzift / verzoeksbrief/
verzoekschzift / aanschzift.

Interruptionis, verzoekschzift van gebings af-
breuk.

Petitionis, — rautwe eisch.

Supplex, ootmoedig verzoekschzift.

Famosus, schimpeschzift / lasterschzift.

Memorialis, gedenkchzift.

Repudii, verstuotbrief.

Ad impetrandum mandatum, verzoekschzift om
iemant te dagbaarden.

Scriptus, een verzoek in rechtspleeging.

Liber homo, hynman.

Liberi, kinderen.

Naturales, heftigkinderen / speekinderen.

Incesti, bloedschandige kinderen.

Spurii, hoerekinderen.

Nati ex prohibito concubitu, kinderen uit een
ongeeoorloofde byslaap geteeld.

Libertas, byzheid.

Libertas specificationis, huyheid der gebaantema-
king.

Exercitii, — der uitboering / der oeffening.

Contrarietatis, — tegenstrydigheid.

Contradictionis, — tegenzegghigheid.

Complacentiæ, — des weidehagens.

Dediticia, verleende huyheid / of genade aan af-
balligen.

Libertus, huygelaatene / huygemaakte.

— **Dediticius**, gestrafte huygelaaten.

Libidinato, lustmaaking.

Libratio planetarum, weeging der dwaalsterren.

Libripens, waagmeester / penningmeester.

Libri symbolici, boeken der geloofsbekehtenis-
sen.

Lybisticum, labas.

Lichen, (*Botan.*) steenleberkruid / leberkruid.

Lichen, (*Med.*) droog krulsel / buurige schurfs-
heid.

Lien, de mist.

Lienicus, } miltzuchtig.

Lienosus, }

Lienteria, buskloop / afgang der onbeteerde
spys / lospbigheid.

Lientericus, lospbig / gekweld met afgang des
onbeteerde spys.

Ligamentum, een band / bindsel.

Ligamentum ciliare, 't ooghaarsbindsel.

Ligijs, holstrecht.

Lignipendæ, motten.

Lignum aloës, paradyshout

Ligusticum, sermonteine.

Ligustrum, heelkruid / mondhout / ruytwilgen.

— **Orientalis**, hiautwe stringen.

Lilaceæ, lilleswaze planten.

Li.

- Lilio-hyacinthus, leliehyacintus.
 Lilio-narcifus, lelienaccis.
 Lilium, lelie.
 Rubens, }
 Purpureum, } roode lelie.
 Inter spicas, geitelid / mennekefchruif.
 Convalium, mefloemkens / lelie van den daate.
 Asphodelis, lelie zonder klijsters.
 Lillach, haauwe fluiteboom.
 Limatio, haling.
 Limatura, halsel.
 Limbus, 't boezburg.
 Limenarcha, habenmeester / habenopziener.
 Limenarchia, habenmeesterfchap.
 Limenophylacia, habenwachterfchap.
 Limenophylax, habenwachter.
 Limina imperii, de grenzen des rijk.
 Liminarcha, grenswachter / opziener.
 Limitanei milites, bezettingen.
 Limitatio, bepaaling.
 Limitaneus, }
 Limitatus, } bepaalt.
 Limites, landpaalen / landscheiding.
 Limon vulgaris, limonboom.
 Limonium, wintergroen.
 Limofitas, flichachtigheid / flikkigheid.
 Linamentum, plukfel.
 Linaria, witte blaas.
 Linea, lijn.
 Fiducialis, zichten-
 Horaria, uur-
 Horizontalis, zigteinder-
 Æquinoctialis, ebenaacht-
 Directionis, richt-
 Tangens, raak-

} lijn.

} Li-

- Linea conchois, schuilytrek-
 Visualis, zigt-
 Gyrativa, } kruil-
 Spiralis, }
 Reflexa, heer-
 Linea cisois, kromme lyn van het tweede geslacht.
 Lineatum, 't gelinde.
 Lineamentum, lyn / trek.
 Lingua, tong / taal.
 Cardinalis, hoofdtal.
 Vernacula, moedertaal.
 Cervina, hertstong.
 Serpentina, abderstong.
 Lingua magnetica, zellsteenstongsteen.
 Lingulæa, speerkruid.
 Linimentum, smeersel / strephsel.
 Linum, vlaszkruid.
 Liposychia, ? slaautote / onmagt / van zich
 Lipothymia, S zelfde haling / bezwyming /
 slaautwighheid.
 Lippus, leepoog / bzuipoo.
 Lipputido, leepoogigheid / oogontsteking / loo-
 pend oog.
 Lipyria, binnentwarme en kuitenkoude koozt.
 Liquatio, smetting.
 Liquida, vlaare schuiben.
 Liquidè, zonder moeite / essen.
 Liquiritia, zoethout / kalisstehout.
 Lis, twiſt / twiſtzaak / geding / hader.
 Judicialis, gedingtwiſt.
 Criminalis, haſſ-
 Finica, geindigd } geding.
 Pendens, hangend }
 Lisa, de groote strotader.
 Litera, letter.

Litera radicalis, woortletter.

— Characteristica, merkletter.

— ————— thematis, kenteken des woortwoords.

— ————— pluralis numeri, merkteken des meerboudigen getals.

Literæ accidentales, toeballige

— Numerales, tal-

— Majusculæ, hoof-

— Esenciales, wezendighe

— Radicales, stam-

} letterg.

Literæ anaexæ, } aanhangbzief.

Affixæ,

Assecutoria, bezeker.

Clausæ, gesloten

Clientelæ, bescherm.

Compulsoriales, bzief van dwanglebering.

Executoriales, ———— herrichting.

Salvi conductus, bygelepbzief.

Obligatoria, verbandbzief / verbandschyft.

Promotoriales, boozzetbzief.

Requisitoria, verzoekbzief.

Quinquennales, vyfjaarige uitstelbzief.

} bzief.

Literator, letterkundige.

Literatura, letterkunde.

Lichanthrax, steenkoolen.

Lithargyrium fosfile, deifbaar goud of zilberglid.

Lithiasis, oogsteenigheid.

Lithodendron, koraal / madzepora.

Lithologia, steenkunde.

Lithonripticus, steendreehende.

Lithophylla, bersteende bladeren.

Lithophytor, steengewassen.

Lithospermum, steenzaad / paarlenkruid.

- Lithotomus, steensnijder.
 Litigans, } dringer / haberer / hiber / habes.
 Litigator, } man.
 Litigium, pleit / geding / twist.
 Litis contestatio, biddinging / gedingsoverste-
 ging / dingtaaf.
 — Reliquiæ, gedingsoverblijfselen.
 Liticula, gedingstien.
 Litigiosus, twistig / in geding staande.
 Litotes, bermindering.
 Liturchus, } heiligdoms opziener.
 Liturgus, }
 Lixivia, } loog.
 Lixivium, }

L O.

- Lobus, kwabbe / sneede.
 — Auris, 't oozelleken.
 Locales, plaatsijke.
 Localis, plaatsijk.
 Localitas, plaatsijkheid.
 Localiter, plaatsijk.
 Locatio, plaatsing / verhuuring.
 Locator, verhuurder.
 Locatum, 't verhuurde.
 Loch, liksel / slijhartseep.
 Loci completio, plaatsbussing.
 — Communes, gemeene plaatsen.
 Locomotiva, plaatsbeweeglijkheid / plaatsbe-
 weegig vermogen.
 Locomotivus, plaatsbeweegig.
 Loculus, geldkist / geldzak.
 Locus, plaats.
 Loculus, plaatsken.
 Locutio, spreekking / spreekwijze.
 Logarithmus, rekental.

Lo.

- Logica, rechenkunst.
 Logicè, rekenkunstiginh.
 Logicus, rekenkunstig.
 Logista, rekenmeester.
 Logistica, rekenkunde.
 Logocanon, redeneegel.
 Logodædalus, schoonspreeker / woordbichter /
 schoonpraat.
 Logographus, boekhouder / rekeningshyber.
 Logomachia, woordenstred / woordenknibbeling.
 Lohoh, listfel / listhartfenn.
 Lolium, dolik / onkruid / harik / dzonkaart.
 Rubrum, }
 Murionm, } roode dolik / muizehoorn.
 Lomentum, boonenneel.
 Lonchitis, }
 Longina, } grachtbaren.
 Longævus, langleevig.
 Longimetria, innmeting / lengtemeting / inn-
 meetkunde / lengtmeetkunde.
 Longurio, een lange lenter / lange slungel.
 Lora, namn / spoolynn.
 Loripes, krombeen / slimboet
 Lotio, wasching.
 Lotium, pis.
 Lotum quadrifolium, vierbladige klaber.
 Lotus sativa, zebengetydekruid.
 Lozongæ, vierkante hoekjes.

L U.

- Lucanus, vliegende hert.
 Lucernalis herba, } wollekruid / wolleblad /
 Lucumbra, } toufsenkruid.
 Lucifer, morgenster.
 Lucinius, kleinvoogt.

Lu-

- Luciola, abberstong.
 Lucre, 't goed bynen.
 Lucrum cessans, winstberoving.
 Ludolatra, lustdienaar.
 Lumachella, slakkesteen.
 Lumbago, 't suit / lendeppin / lendezicht.
 Lumbaris, lendenig.
 Arteria, lendenlagader.
 Musculus, lendenspier.
 Vena, lendenader.
 Lumbi, de lendenen.
 Lumbrici, wormen.
 — Terreni, aardwormen.
 Lumbricalis, wormachtig.
 Lumen, lucht / licht.
 Lunaticus, maanziek / maanzuchtig.
 Lunaria, maankruid.
 — Græca, penningbloemen / paaschbloemen.
 Lupa canaria, hondskruid.
 Luparia, wolfswozel / wolfskruid.
 Lupha, halsdoet.
 Lupi crepitus, bobist / wolfsbeest / bult.
 Lupinus, bggboonen.
 Lupulus,
 — Salictarius, } hoppe / hoppekruid.
 Lupus salictarius,
 Lusciositas, bngzienigheid / stikzienigheid.
 Lusciosus,
 Luscitiosus, } bngzende / stikzende.
 Luscus, eendoogig / eendoog.
 Lusus naturæ, speelingen der natuur.
 Latum, woutw / geel berffel.
 Lutrum, soegeld boor gebangenen.
 Lux, licht.
 Meridiana, middaglicht.

Lux

Lux dubia, tweelicht / schemerlicht.

Septentrionalis, noordberlicht.

Luxatio, uitleiding / uit het lid springing.

Luxatus, herstukt / berzet / uit het gelid ge-
gaan.

L Y.

Lycanthropia, wolfsmenscheit / wolfsdellig-
heit.

Lychnis, } Christus oogen.

Coronaria, }
Silvestris, jennetteheng.

Lycium, wilde pruimheng.

Lycotrium, akonit.

Lycopodium, wolfsklauw.

Lycopus, hartsgespan.

Lydius lapis, toetssteen.

Lygmus, }

Lynx, } de noot / de hif.

Lymphaticus, die van een tollen hond gebeten
is.

Lymphatus, dol / onzinnig.

Lyncarius, linxsteen.

Lyrostomus, anchovis.

Lysimachia, } wederik / partike.

Lysimachium, }
— Aquaticum, waterwederik.

Lysis, ontlossing.

Lyteria, zoenofferhanden / zoenoffers.

Lytrum, lofgeld / rantsoen.

M A.

M A.

MAcer, soete.

Macerare, weeten.

Macis, muskaatbloem.

Macrocaulum junceum, habikskruis.

Macrocephalia, groothoppigheid.

Macrochera, rok met mouwen.

Macrochir, langhand.

Macrocosmus, groote waereld.

Macrologia, tatering.

Macropiper, lange peper.

Macropus, langbeen / grootvoet.

Macrypnia, langslaapenheit.

Maculae, vlekken / malen.

Solares, zonne-

Lunares, maan-

Volaticæ, vliegende

Hepaticæ, leber-

Maternæ, moeder-

Madarosis, winkbroutwennitballing.

Magia, toberkunst / toberkunde.

Diabolica, busbelern.

Naturalis, natuurlijke toberkunde.

Magicus, toberkunstig / toberkundig.

Magister, meester.

— Liberalium artium, meester in de hysse kunst-
sten.

— Navis, schipper.

Magisterialiter, meesterlyk.

Magisterium, meesterschap.

Magistrantia, meesterwoortel.

Ma-

- Magistraliter, meêstercijl.
- Magistratus, oberheid / oberigheid.
- Major, de hooget-
- Municipalis, de stads-
- Politicus, landstand raakende } oberheid.
- Magma, het dik van de zalf.
- Magnes, magneet / zeilsteen.
- Magnificatio, grootmaaking.
- Magnificencia, grootbaardigheid.
- Magus, wyze / tovenaer / toverkunstenaar.
- Major, meerder.
- Majorana, marjolein / kranskruid / moederkruid.
- Malacia, hzeemde eetzucht / wanhonger / mis-
honger.
- Malacticus, weekmaakende / verzachtende.
- Malagma, pap.
- Malagma, verzagtpleister / weekmaakende ples-
ter.
- Malaxatio, kneeding.
- Male æqualis, hwaalpij gelijk.
- Malevolentia, hwaadwilligheid.
- Malleolus, (*Anat.*) de enkel / bergsen.)
- Maltum, mout.
- Malva, winterroos.
- Osiriaca, } haaghekruid / peperma-
- Silvestris, } lude.
- Malvaviscus, witte malva / witte heumst.
- Malum, (*Botan.*) een appel.
- Cotoneum, } hweeappel.
- Cydonium, }
- Persicum, een persik.
- Armeniacum, appelhoos.
- Granatum, } granaat- } appel.
- Punicum, }
- Aurantium, oranje.

- Malum aureum, gulb-
 Insanum, dul-
 Æthiopicum, Ethiopische
 Spinosum, doorn-
 Medicum, } citroen.
 Citrium, }
 Limonium, limoen-
 Asyrium, Abdams-
- Malum, (*Theolog.*) kwaad.
 Culpæ, kwaad der schuld.
 Poenæ, kwaad der straf.
 Mamma, een nam / moeder.
 Mammaria vena, mamader.
 Arteria, mamslagader.
 Mammaricus, }
 Mammillaris, } mammig.
- Manceps, hooper / huurder / tollenaar.
 Mancipare, berhoopen / toeligenen / beezee-
 den / berzetten / bereigenen / eigengeeben.
 Mancipatio, bereigening / eigengeebing / berhoop-
 ping.
 Mancipii res, vng toebehoorend goed.
 Mancipium, een eigendom.
- Mandans, }
 Mandatarius, } lastgeever / bevelgeever /
 Mandator, } magtgeever.
- Mandatarius, geboduitboerer / lasthooldzenger /
 lastaanbaarder / gemagtigde.
 Mandatum, lastgeebing / lastaanbaarding / be-
 vel / belasting / daagbziel / dagbaarding.
 Curia, daagbziel van 't hof.
 Generale, algemeene }
 Speciale, ynsondere } lastgeebing.
 Poenale, daagbziel met boetdwang.
 Simplex, vnoote daagbziel.

Man

Mandatum anticipationis, daagbrieven van ber-
hoeging.

Appellationis, — van beroep.

Cum clausula inhibitoria, met byhoeging van
opsthoefing van 't gewoone.

Recipiendæ, om ontbagen te worden als be-
roeper.

Assecurationis, — van verzekering.

Attentatorum, — van aandriggheden.

Cessionis bonorum, van goederen afstand.

Compulsoriale, — met dwanglebering.

Debitorum, — voer de schuldenaars.

Decreti voluntarii, — willig besluit.

Desertionis, — van berstek.

Deputati iudicis, van een' gemachtigden rech-
ter.

Detentionis, — van vasthouding.

Apprehensionis, — aantasting.

Evictionis, — bytwaring.

Evocationis, — afstrek.

Indemnitas, — van schadeloosheit.

Inductionis, aanrading.

Interruptionis, — afbreuk der gedingen.

Petitorium, — rauwe eisch.

Purgationis, — zuivering.

Reductionis, — herleiding.

Reformationis, — klaaring.

Rescissionis, — handelbzaak.

Restitutionis in integrum, — herstelling
in zyn geheel.

Revisionis, — herziening.

Subhastationis, openbaare verhooping.

Impetrare, een daagbrieven van den hobe beho-
men.

Ad audiendos testes, om getuigen te hooren.

P

Man-

Mandatum ad edendum, om een offerijft te doen geeben.

Ad exhibendum, om iets te vertoanen.

Ad exigenda ratiocinia, om te hebben rekening en betoog.

Ad solvendas litis expensas, om de onkosten van 't geding betaald te hebben.

Mandibula, kaakbeen / kinnebakken.

Mandibularis, kaakbeenig.

Mandragora, ariuin / ariuin.

Manducatio, eting.

Oralis, mondelyk

Spiritalis, geestlyk

Metaphorica, overdragtig

} reton.

Mania, razerny / dolheid / dolzinnigheit / krankzinnigheit.

Maniacus, krankzinnig.

Manifestativus, openbaarende.

Manipulus, handvol.

Manobi, aardpijstakken.

Manser, heerenzoon.

Manforius, haauwende / krassewende.

Manufectarius, wildtemmer.

Mantice, waarzegkunst.

Manticularis, beursesnyder.

Manu brevi, rechtstreeg / zonder omflag.

— Longa, boog ommergen / met veel omflag.

Manumisio, bymaaking / bystelling / bylaating / outlaaning.

Manumisior, bymaaker.

Manumisus, bygemacht / bygelaatene.

Mappa geographica, aardloochkaarten / wereldkaarten.

Marasmus, uitteering / sleepende of taase zichte.

Marasmodes, inzettende hoort / uitteerende.

Ma-

- Marathron, venkel.
 Marga, mergel.
 — Porcellana, porcelein-aarbe.
 Marinella, spreukwijd / St. Jortskruid.
 Marisca, aarspuijs / vleis aan den endeldarm.
 Mariscus, hobel / hobbert / waterbiezen.
 Marius, een gevonden man.
 Marmor, marmersteen.
 — Conchites, slakkesteen.
 Marmoraria, beerenkhaank.
 Marmorella, agrimonie / leberkruid.
 Marrubium, malrode / witte andoren / tongekruid.
 Aquaticum, waterandoren / watermalrode.
 Nigrum, }
 Cantherinum, } zwarte andoren / zwarte
 Marmorarium, } malrode.
 Marsupialis, tasgeleit / tasachtig.
 Martyrium, marteling.
 Masaria, hoebelhouster.
 Masculinus, manlijk.
 Maseter, haauwspier.
 Mastica de toho, steen van het stekelbarkken / pe-
 den del porce.
 Masticatoria, haauwartzenn.
 Mastoides, tepelgelijk / tepelkoning / tepelkoning.
 Mater, moeder.
 — Dura, 't harde } moederblijf / hieft
 — Pia, 't zachte } blijf.
 — Perlarum, paelmoer.
 Materia, stof / stoffe / inzicht.
 In qua, waar in.
 Ex qua, — waar uit.
 Circa quam, — waar omtrent.
 Materialis, stoflijk.
 Materialitas, stoflijkheid.

Materialiter, stoffijk.

Materiatus, gestofd.

Matertera, moederszuster / moeje.

Magna, oudmoeje / grootmoederszuster.

Major, oberoudmoeje / oudgrootmoederszuster.

Maxima, betoberoudmoeje / oudobergrootmoederszuster.

Mathema,

Mathematica,

Mathesis,

Mathematicæ artes, wijskunsten.

Mathematicè, wijskundigijk.

Mathematicus, wijskunstenaar / wijskundige / wijskundig.

Mathematophilus, liefhebber der wijskunde.

Matratium, omgedraaide kolf.

Matricaria, mater / moederkruid.

Matrisalvia, scharleg.

Matris animula, kwenbel / wibe tym / onzerbzouwendestroot.

Matrisilva, getteblad / memmekenskruid.

Matrix, haarmoeder / ismoeder / bozm waarin iets gegooten wordt.

Maxilla, 't haakebeen / kinnebakken.

Inferior, de onderhaak / 't kinnebakken.

Superior, de opperhaak.

M E.

Meatus, doorgang.

Felleus, galpp.

Urinarius, de pispp.

Choledochus,

Biliarius, } doorgang van de gal.

Me-

- Meatus cochlearius, }
 Tortuosus, } bzaalagtige }
 Cæcus, bfinde } dooz-
 Capreolaris, op en neergaande } gang.
- Mechanica operaria, tuigwerklyke werking.
 Mechanicè, werkingh.
 Mechanicus, (*Subst.*) handwerker.
 Mechanicus, (*Adject.*) werkdaadig.
 Mechanographia, } handwerkshbeschryving/
 Mechanologia, } handwerkshkunde.
 Mecometria, lengmestkunde.
 Meconium, slaapsap / heulsap / maankopsap.
 Media proportionalis, middelevenreeftige.
 Mediana, middelader.
 Mediare, middelen.
 Mediastina vena, middelsthotader.
 Mediastinum, middelschot.
 Mediator, middelbaar.
 Mediatus, (*Subst.*) middeling.
 Mediatus, (*Adject.*) gemiddelt.
 Medicamentarius, bzankegeeber / bzankemaakker /
 artsfengmenger / artsfengberkoopver.
 Medicamentum, geneesmiddel.
- Calefaciens, berwarmend
 Frigefaciens, berhouwend
 Humectans, bevochtigend
 Siccans, droogend
 Emolliens, } weekmaakend
 Malacticum, } berzagtend
 Scleroticum, } hartmaakend
 Indurans, }
 Chalasticum, berflappend
 Anodynum, } pynstillend
 Purgoricum, } smertberdroogend
 Sarcoticum, bleschtteelend
- } genees-
} middel.

Medicamentum hypagogon, bezaggend

Catharticum,	}	afsaagend	} genees- middel.
Purgans,		zuiverend	
Causticum,	}	afzettend	
Septicum,		brandend	
Erodens,	}	verrottend	
Stupefaciens,		hgtend	
Narcoticum,	}	verdoobend	
Diureticum,		afzettend / waterloozend	
Cholagogon,	}	galloozend	
Phlegmagogon,		sluimloozend	
Melanagogon,	}	zwartgalloozend	
Atrabiliarium,		zend	
Ureticum,	}	pijsberwekkend	
Errhinum,		in de neus gestoken	
Nasale,	}	ken	
Sternutatorium,		sniesend	
Parmicum,	}	toeylakkend / aan	
Illinens,		ten lymens	
Emplasticum,	}	ontstoppend	
Aperiens,		openend	
Anastomoticum,	}	ontloosend /	
Diaphoreticum,		luchtmaakend	
Resolvens,	}	hartsterkend	
Cordiacum,		bruchtastdygend	
Ecbolicum,	}	ettermaakend	
Diapycicum,		ecpyiticum,	
Ecpyiticum,	}	dikmaakend	
Pycnoticum,		condensans,	
Condensans,	}	stoppend / sluitend	
Stegnoticum,		constipans,	
Constipans,	}		
Constringens,		occludens,	
Occludens,			Me

Medicamentum attrahens,	} aantrekkend / na zich trekkend	} genees- middel.
Helcticum,		
Epispasticum,	} te rug / } dyn- weverom } hend	
Apocrusticum,		
Repellens,	} samentrekkend	
Abstrigens,		
Abstergens,	} afwagend	
Detergens,		
Rhypticum,		
Expurgans,	} zuiverend / zuiver- bermaakend	
Deopitulans,		
Eccatharticum,		
Ephracticum,	} dunmaakend	
Attenuans,		
Extenuans,		
Leptynticum,	} berstoppend	
Obstruens,		
Emphracticum,	} dikmaakend grofmaakend	
Incrasans,		
Pachynticum,	} dunmaakend	
Rarefaciens,		
Somnificum,	} slaapmaakend	
Hypnoticum,		
Rubefaciens,	roodmaakend	
Escharoticum,	bleinmaakend / blaarmmaakend	
Maturans,	} rijpmaakend	
Pepticum,		
Conglutinans,	} samenhechtend heelend	
Colleticum,		
Symphyticum,		
Traumaticum,		
Epulaticum,	} inktekend maakend	
Cicatricem inducens,		

Medicamentum cathæreticum, } astrekkend
 Detractorium, } skend
 Callum gignens, } eelmaakend /
 Poroticum, } weerenmaakend } genees-
 Lithontripticum, steenbrekend } middel.
 Bechicum, hoeststillend
 Alexitorium, beschuttend

Medicophysicus, geneesnatuurkundig.

Medicus, (Subst.) arts / geneesmeester.

Medicus, (Adject.) geneeskundig.

Medicina, geneeskunde / geneeskunst / artsenf-
 kunst.

Physiologica, natuurkundige

Pathologica, indingkundige

Semeiotica, tekenkundige

Hygieine, gezondheid bewarende

Therapeutica, geneezende

Veterinaria, veest-

Herbaria, kruid-

Prophylactica, beschermende

Diætetica, eetregelige

Pharmaceutica, droggebereidende

Nosologica, ziektekundige

Chirurgica, wondheelende

Mediæ, onverschillige.

Medietas, heift / middel.

Mediterraneus, middellandsch.

Medicullium, 't middel des bekkeneels.

Medium, middel.

Participationis, 't middel der deelagtigheid.

Negationis, — der veneening.

Congruentiæ, — overeenkomst.

Necessitatis, — noodzaakelijkheid.

Colligantiæ, — samenbinding.

Imaginationis, — inbeelding.

Me-

- Medium dispositionis, ——— schikking.
 Præsuppositionis, ——— boozonderstelling.
 Quod, ——— ——— welk.
 Quo, ——— ——— dooz welk.
 In quod, ——— ——— in welk.
 Per quod, ——— ——— dooz welk.
 Sub quo, ——— ——— onder welk.
 Medogrammatei, schynfraadsluiden.
 Medographia, artsengbeschryving.
 Medographus, artsengbeschryver.
 Medulla, merg.
 Spinalis, rugge- }
 Oblongata, langagtig } merg.
 Megethice, grootheidkunde.
 Mel, honig.
 Aërium, luchthonig / hemelhonig.
 Roscidum, honigdauw / dauwhonig.
 Melampodium, zwart nieskruid.
 Melampus, zwartboet.
 Melanagogus, zwarte gal afdozende.
 Melancholicus, zwaargeestig / zwartgallig /
 zwaarmoedig.
 Melancholia, zwarte gal / zwarte zap / zwaar-
 geestigheid / zwaarbloedigheid / zwaarmoed-
 digheid / doezinneloosheid.
 Hypochondriaca, de mildzucht.
 Errabunda, }
 Kutubuth, } zwerbende zwartegal.
 Melanopiper, zwarte peper.
 Melanthium, harduszaad / nigelle.
 Melax, wierrook.
 Meleagris, kibfets eieren.
 Melianthus Africanus, honigbloem.
 Melica, zozzaad.
 Meliceris, honigpuist / honiggezwel.

- Melicratum, honigwater / meede.
 Melilotus, streekblader / melckende blader /
 malloot.
 Melitites, honigwort.
 Meligo, honigwort.
 Melimelum, marmelade van kwezen en honig.
 Melioramentum, verbetering.
 Melissa, } confitie de grein / open-
 Melisophyllum, } blad / citroenkruid.
 Melitœna, }
 Melo, } meloen.
 Melopopon, }
 Melosis, herkleining.
 Melospinum, boornappel.
 Melopoëia, } zangmaaking / zoetluidigheid-
 Melopoëtica, } maaking.
 Melum, appelgroote uitschieting van 't dzuif
 besseblies.
 Membrana, blies.
 Carnosa, vleeschig blies.
 Retina, nettblies.
 Membranificus, bliesmaakende.
 Membraneus, }
 Membranofus, } bliezig / bliesachtig.
 Memoria, geheugen.
 Membrum, lid.
 Genitale, teel-
 Homoiomeres, gelijkhartig } lid.
 Anomoiomeres, ongelikhartig }
 Mendacii exprobratio, loegenbertapt.
 Meninx, 't hœinblies / hersenblies / hersen-
 windsel.
 Crassa, } het dikke }
 Dura, } het harde } hersenblies.
 Tenuis, } het dunne }

Me-

- Menochryphia**, maandstondsteking.
Menorrhagia, maandstondenbloed / stondenbloed.
Mensa Pythagoræ, tafel van vermenigvuldiging.
Mensarius,
Mensularius, } wijsfelaar.
Menses, (*Medic.*) maandestonden.
Mensis, (*Chron.*) een maand.
Periodicus, rondomloop } maand.
Peragrations, loop- }
Mensium profuvium, stondenbloed.
 — **Suppressio**, berstopping der stonden.
Menstrua, (*Medic.*) maandstonden.
Menstruatio, maandstonding / maandstondma-
 king.
Menstruum, (*Jurid.*) maandhoest / maanbloon.
Menstruum, (*Chymic.*) uittreksel / uittrekwater.
Mensurabilitas, meetbaarheid / meetijheid.
Mentalis, berstandeijg.
Mentha, munte / bzuinheilige.
Crispa, cruciata, gekruist / kruis-
Saracenic,
Romana, } smalle balsen
Angustifolia, }
Cardiaca, hartkruid / hart-
Silvestris, wilde
Alba, witte } munt.
Menthastrum, wilde munt / roode watermunt.
Mentho, grootkin / langkin.
Mentula alata, zeebleugel.
 — **Marina**, zee-roede.
Mercurialis, glaskruid / bingelkruid.
Meretrix, hoer.
Meretricium, hoererye.
Meretricari, hoereeren.

Me.

- Meridianus, middaglijn / middagrand / middag-
king.
- Merismos, verdeling.
- Meristicus, schiftende / verdeelende.
- Merum, wgn.
- Merx, hoopmans goed.
- Mesaraëon, het dunne darmscheel.
- Mesaraïca arteria, dun darmscheelslagader.
- Vena, dun darmscheelader.
- Mesaraïcus, dun darmscheellig.
- Mesentericum, darmscheellig.
- Mesenterica arteria, scheelslagader.
- Vena, darmscheelader.
- Mesenterium, het darmscheel / darmscheelvel /
middelbarmblies / middelgewand.
- Mesocolon, het kronkeidarmscheel.
- Mesodicus, middelrechter.
- Mesographus, middelstrijper / middellevensreding-
strijper.
- Mesonauta, scheepjongen.
- Mesopleuria, tusſchen de ribben.
- Mesopleurius, tusſchenribbig.
- Mesoptica, halfzigtkunde.
- Mesoptricus, halfzienlijk / halfzigtig.
- Mispilus, mispelboom.
- Metabasis, overtred.
- Metacarpium, ? de achterhand / de nahand /
- Metacarpus, S handberg.
- Metachoresis, oberboering / oberbzenging.
- Metadoticus, oberleberende.
- Metœcus, herplaatſer / herhuizer / niet als bur-
ger.
- Metœcium, ſchatting / die een inwooner betaalt.
- Metalepsis, overneeming.

Me-

Metallarius, } bergknaap / bergwerker / mijn-
Metallicus, } werker.

Metalographia, metaalbeschrijving / metaalkunde.

Metamorphosis, verandering / verhoizing / herschepping.

Metaphora, overdragt / bpspreuk / ihspreuk / leenspreuk.

Metaphoricus, overdragtig / leenspreukig.

Metaphysica, overnatuurkunde / overnatuurleer.

Metaphysicus, overnatuurkundig.

Metapedium, de achterboet / naboot.

Metaplasmus, verstaating / verzetting.

Metaptosis, ziekteverwisseling.

— Apparens, schijnziekteverwisseling.

Metastasis, verschoffeling / verschuiving / verplaatsing.

Metastochiosis, verandering der hoofdstoffen.

Metatarfus, de achterboet / naboot.

Metathesis, herstelling / letterverzetting / omzetting.

Metaxarius, zubehandelaar.

Metempsychosis, zieleverhuizing.

Meteora, hoogblijgende dampen / herhebelingen.

Meteorologia, herhebelingkunde.

Meteorologicus, herhebelingkundig.

Meteoroscopica, herhebelingzigtkunde.

Methodus, leertwijze / beleeding / leertweg / beleed / nede.

Methodicus, beleedig.

Metonymia, overnaaming / naamwisseling.

Metoposcopia, boozhoofdhuizer / boozhoofdwaarszegger.

Metoposcopus, boozhoofdhuizer.

Me-

- Metousia, wezenheids overgang.
 Metrocomia, hoofdborst / hoofdbled.
 Metropolis, hoofdstad.
 Metus, bzeze / bare of verbaarnis;
 Meum, beerwortel.
 — Alpiqum, bolle waterherbel.

M I.

- Miasma, besmetfel / besmetheid / onzuiverheid.
 Microcostmus, kleine wereld.
 Microphonia, kleinstemmigheid.
 Micrypnia, dunnigheid van slaap / dromslapend-
 heid.
 Mictologia, mengelkunde.
 Milax arbor, tarwboom.
 Miliun, geers / hirs.
 — Solis, steenzaad / peemelkruid.
 Millefolium, duizendblad / gewie.
 — Aquatile, waterduizendblad / waterbloem.
 Millefora, St. Janskruid.
 Millegrana, duizendgrein / duizendhoorn.
 Millemorbia, speenkruid.
 Milphosis, winkhzaanwenuttbakking.
 Mimesis, na-aving.
 Mimosa, kruidse roer nu niet.
 Mineralogia, mynstofkunde / bergwerkkunde.
 Mineralogicus, mynstofkunde.
 Mineralogus, mynstofkundige.
 Miniculator, hoofdbletterstijlber / hoofdbletterstijl-
 ber.
 Minor, minder.
 Minores, minderjaarigen.
 Mirio, wonderbaare scheefmond.
 Miserere mei, darmhink.
 Misocalus, een haater van alle fraaiheid.

Mi-

Mitigatorius, verzagende.

Mitra, kloofhuisken.

Miurus, verminderende / allengs verminderende.

Mixtio, bemenging van twee stoffen.

M N.

Mnemonica, gedenkhunde / geheughunde.

M O.

Mobilia, tilbaare goederen / roerende of beweegbare goederen.

Mochlostatica, heftboomkunde.

Modalis, wozig.

Modaliter, woziglijk.

Modificans, wozigende / wozigmaakende.

Modificare, wozigen / met een wozze aandoen.

Modificatio, woziging.

Modificatus, gewozigd / met eene wozze aangedaan.

Modulatio, (*Musica*) zangzaetigheid.

Modus, wozze / op dat / middel / maate.

Finitus, bepaalde

Indicativus, toonende

Imperativus, gebiedende

Optativus, wenshende

Subjunctivus, aanboegende

Infinitus, vel Infinitivus, onbepaalde

Essendi / wozze van zyn.

Possendi, — kunnen.

Inessendi, — inzyn.

Sic se habendi, — zo zich te hebben.

Mola, een onbrucht / wanbrucht / balsche bezuchting.

Moleculæ organicae, werktuiglyke deeltjes.

Molitor musculus, haautospier.

Mol.

Mollugo, zagtkruid.

Mollusium, potlood.

Moloche, winterrooſ.

Momordica vulgaris, halfemappel.

Monarcha, eenigborſt / eenheerſcher / alleenheerſcher.

Monarchicè, eenheerſchenbijk.

Monarchia, eenregeering / eenigborſtſheid / alleenheerſching / eenheerſching / eenhoofdige regeering.

Monas, eenheid.

Monazonta, kluiſzenaar / eenzaam leebende / eenwooner.

Monetarius, munter.

Monitoria juris, rechtsmiddelen.

Monitus, waarſchouwing.

— Primus, eerste

— Secundus, tweede } waarſchouwing.

Monochorda, zanglijn.

Monococcon, eenhoorn.

Monofolium, eenblad.

Monogamus, eenwvbig.

Monolemma, eenaanneeming / denkreede.

Monomachia, tweeftrud / eengebecht / gebecht van een tegen een.

Monomachus, kampbechter / eenbechter.

Monopolium, alleenkoop / opkoop / voorkoop / inkoop.

Monosyllabus, eenlettergreepig.

Monstera, wanschepſel / wanschapene geboozte.

Monstrosus, wanschappen / wangedrochtig.

Monstrum, wanschepſel / gedrocht / wangedrochte.

Montapium, bergeppe / beelgoed.

Monticulus veneris, venusbergje.

Motobati, bzaamveſſen.

Me-

Motobati, braambessen.

Mora, betoebing / bezuim / uitstel.

Moræ purgatio, zuivering van bezuim.

Moralis, zedelijk / zedig.

Moratoria rescripta, brieven van tobgunning.

Morbi tempus, ziektedad.

Universale, algemeene } ziektedad.

Particulare, bijzondere }

Morbi initium, begin

Incrementum, }

Auxesis, }

Epidosis, }

Anabasis, }

Status, stand

Declinatio, afneeming

Morbificus, ziekmaakende.

Morbilli, hinderpothjes.

Morbus, ziekte / krankheit.

Simplex, enkele

Compositus, samengezette

Comitatus, vergezelschapte

Solitarius, alleenige

Separatus, afgescheiden

Implicitus, ingewikkelde

Connexus, samengehechte

Consequens, volgende

Fiens, woedende

Factus, gewoedene

Intrumentalis, }

Organicus, } werktuigige

Malignus, kwaadaartige

Frigidus, koude

Calidus, warme

Melancholicus, zwartgallige

Gallicus, de spaansche pothjes.

der ziekte.

ziekste.

Mor-

Q

Morbus regius, de geelzucht.

Intemperiei, ziekte der ongemeentigheid.

Totius substantiæ, — gantsche zeifstandigheid.

Occultarum qualitatum, — des verborgenshoedanigheden.

Formæ, — — — der boym.

Materiæ, — — — der stof.

Numeri, — — — des getals.

Magnitudinis, — — — der grootheit.

Conformationis, — — — der boyming.

Syntheseos, } — — — der samenzetting.

Compositionis, } — — — der samenzetting.

Figuræ, — — — der gestalte.

Cavitatum, — — — der holligheden.

Superficies, — — — der blaite.

Secundarum qualitatum, — — — der tweede hoedanigheden.

Situs, — — — des stands.

Connexionis, — — — der samenhechting.

Meatus, — — — des doorgangs.

Solutæ unitatis, — — — der ontloste eenheid.

Vasorum, — — — der vaten.

Universalis, algemeene

Particularis, bijzondere

Externus, uitwendige

Internus, inwendige

Congruus, gehoeglyke

Non congruus, niet gehoeglyke

Per essentiam, door de wezenheid

Per consensum, door samenstemming

Legitimus, wettige

Nothus, }

Spurius, } vasttaard.

Hæreditarius, erf-

} ziekte

Mor-

Morbus non hæreditarius, niet erf-	
Congenitus, aangeboren	
Contagiosus, smetlyke	
Non contagiosus, niet smetlyke	
Sparfus, }	verspreide
Sparadicus, }	
Communis, }	gemeene
Pandemius, }	
Vernaculus, }	land-
Endemius, }	
Epidemius, geslacht-	
Æstivus, zomer-	
Autumnalis, herfst-	
Hibernus, winter-	
Diurnus, dag-	
Matutinus, ochtend-	
Vespertinus, avond-	
Nocturnus, nacht-	ziekte.
Benignus, goedaartige	
Malignus, kwaadaartige	
Brevis, korte	
Longus, lange	
Acutus, scherpe / binnige / haastige	
Peracutus, zeer scherpe	
Acutus simpliciter, eenbou-	} scherpe
diglyk	
Ex decidentia, door verhal-	} pe
ling	
Diurnus, }	} langduurige
Chronicus, }	
Salutaris, heilzame	
Lethalis, doodelyke	
Continuus, gebuurende	
Intermittens, tusfchenopjondende /	
afgaande	

Morbus ordinarius, ordentlijke
 Inordinatus, onordentlijke
 Adscititius, } aankomstige
 Adventitius, }
 Pestilens, pestachtige
 Conitans, standbastige
 Inconstans, onstandbastige
 Manifestus, openbare
 Occultus, verborgene
 Comitialis, } de vallende
 Caducus, }
 Sonticus, zwaare
 Lunaticus, maan-
 Spiritualis, geestlijke
 Humoralis, bochtlijke
 Topicus, } plaatslijke
 Localis, }
 Homotonus, eenpaarige
 Acmaisticus, stilstaande
 Epacmaisticus, toeneemende
 Paracmaisticus, afgaande
 Periodicus, streekhoudende
 Erraticus, dwaarlende
 Uniformis, gelijkboezmige
 Difformis, ongelijkboezmige
 Stabilis, bestendige
 Mobilis, beweeglijke
 Regularis, geregelde
 Irregularis, ongeregelde
 Primarius, boeznaame
 Secundarius, minboeznaame
 Contractus, verkorte
 Productus, verlengde
 Scheticus, licht te verduybene

} ziekte.

Mor-

Morbus hecticus, biepzittende/ taale

Principalis, boornaame

Accesorius, aankomstige

Consuetus, gewoone

Inconsuetus, ongewoone

Nativus, aangeboren

Connatus, meegeboren

Innatus, ingeboren

Posterus, aangekomen

Repentinus, schichtige

Paulatinus, allengs overkomende

Recens, versche

Inveteratus, verouderde / ingewoontel-

de

Divinus, godlyke

Naturalis, natuurlyke

Venenatus, vergiftige

Non venenatus, niet vergiftige

Putridus, rottige

Palabundus, zwermende

Patrius, } land-

Vernaculus, }

Pestilens, pest-

Sonticus, aanhangende / byblyvende }

Regius, } de gelute / geelzucht.

Arcuatus, de popelys.

Morella, nachtschade.

Morerus, bezuchtdzank / bezwangeringsdzank.

Morinellus Anglorum, mornel.

Morion lapis, bloedroode of Syrische granteelsteen.

Morochtus lapis, melksteen.

Morose, eigenzinnigh.

Morosophus, wpszot / boertigh.

Morphæa, kwaadzeer.

ziekte.

Q 3

Mor-

- Morselli, } bierhante hoekjes.
 Morsuli, }
 Morsus diaboli, duifelsbeet.
 — Gallinae, gutchelheit / muur.
 Mortificatio, dooijing.
 Mortuus ab intestato, zonder uitersten wille ges-
 tozben.
 Morus, moerbezeboom.
 Moschata, Moschocarydium, muskhaatnoot.
 Moschus, muskelsaat.
 Motio, beweging.
 — Metaphorica, overblygtinge beweging.
 Motivus, beweegig / bewegende.
 Motor, beweeger.
 Motorius nervus, bewegzenulv.
 Motus, beweging.
 Distantiae, maantwinst / beweging des af-
 stands.
 Peristalticus, samentrekkende / om- } bewe-
 helzende / samendringende } ging.
 Tonicus, een rechte uitstrekking.
 Clonicus, een trillende uitstrekking.
 Trepidationis, }
 Accessus, } bewe- } waggeling.
 Recesus, } ging der } aantoph.
 Librationis, } } afwoph.
 Ad quantitatem, } bewe- } weeging.
 Qualitatem, } ging } hoegroothheid.
 Ubi, } tot } hoedanigheid.
 } } waar.
- Mouson, bestendige wind.
 Moxa, Chinesesch katoen.

M U.

- Mucus, snot.
 Mulcta, doete / verbeurte / bezuuke.

Mul-

- Mulcta frivola appellatiois, ban't hwaigah beroep.
 Mulier, een wyf / wyf.
 Mulomedicina, muilezeis geneeskunst.
 Mulsam, honigtonn.
 Multangularis, veelhoekig.
 Multaticium, boetgeld.
 Multiformis, veelvormig.
 Multilaterus, veelzijdig.
 Multiloquax, snapper.
 Multiplicans, vermenigende / vermenigvuldigende / verveerderende.
 Multiplicatio, vermenigvuldiging / veelvoudiging.
 Multiplicitas, menigvuldigheid.
 Mumia, eene mummie / een Egyptisch gebalsemd ligchaam.
 Municeps, burger van een stad.
 Municipalis, stedsch / stads / burgerch.
 — Lcx, een stads of burgerwet.
 Munimenta, beweeringen / bewoogstukken.
 Muralium, glasheut.
 Musa, banaanboom.
 Musæum, oeffenkamer.
 Muschus, musheisaat.
 Muscula arteria, spierslagader.
 — Vena, spierader.
 Musculus, (*Adject.*) spierig / spierachtig.
 Musculus, (*Substant.*) een spier.
Abdominis, buik-	} spier.
Pectoralis, boest-	
Serratus, zaagwvze / zaag-	
Rectus, recht	
Pyramidalis, spitswvze	
Oblique descendens, schuinshederb-
iende	
Oblique ascendens, schuinshoophimmende	•
Mus-

Musculus membranæus, } bliëzige
 Membranofus, }
 Latus, breede
 Transversus, } dwarsche
 Transversalis, }
 Mesopleurius, } tusſchenribbige/
 Intercostalis, } ribbe-
 Sacrolumbus. heiligglenden-
 Levator, opſichtende
 Cremaster, opſchortende
 Cephalopharyngæus, hoofdkeel-
 Sphenopharyngæus, wiggebeenkeel-
 Stylopharyngæus, priemkeel-
 Sternothyroides, ſchildgelyke kraak-
 beenige hoſtbeens-
 Hyothyroides, ſchildgelyke kraakbee-
 nige tongbeens-
 Cucullaris, monnikſkapsſtonze
 Arythanoïdes, trechterſtonze / trechter-
 Cricoarythenoïdes, ring-en trechterge-
 lyke kraakbeens-
 Thyroarythenoïdes, ſchild-en trechter-
 gelyke kraakbeens-
 Cricothyroides, ring-en ſchildgelyke
 kraakbeens-
 Thyrocricoïdes, ſchild-en ringgelyke
 kraakbeens-
 Glottalis, tong-
 Epligottidis, keelſlap-
 Oefophagæus, maagpyp-
 Temporalis, } hoofdſlaap-
 Crotaphites, }
 Trochlearis, hatrol-
 Attollens, opheurende
 Superbus, hobaardtge

} ſpier.

Mus-

Musculus deprimens, neberdzukkende
 Humilis, neberige
 Adducens, afboerende
 Bibitorius, drink-
 Indignatorius, berontwaardigende
 Orbicularis, } ronde
 Circularis, }
 Triangularis, } driehoekige
 Deltoïdes, }
 Buccinator, kinnebak-
 Masfeter, }
 Manforius, } haaut-
 Molitor, }
 Mandibularis, }
 Pterygoïdes, vleugelvogze
 Graphyoïdes, penne-
 Digastricus, tweebuisige
 Sternophyoïdes, des boezsteens tonge-
 been-
 Genyophyoïdes, des king tongebeen-
 Stylocerathyoïdes, des tongebeens
 priemgelijke hoozn-
 Corachyoïdes, rabensvellinge tonge-
 been-
 Humeralis, schouder-
 Supraspinatus, oppergraat-
 Infraspinatus, ondergraat-
 Aniscalptor, aarskrabber / aarskrab.
 Rotundus major, groote } ronde
 Minor, kleine }
 Subscapularis, onderschouderbladige
 Suprascapularis, bovenschouderbladige
 Biceps, tweehoofdige
 Immerfus, ingezonken
 Perforatus, doorboorde

} spier.

Q 5

Mus-

Musculus scalenus, ongelijkbijge / on-
 gelijk bziehoekige
 Mastoïdes, tepelwaze
 Brachiaëus, arm / armwaz-
 Pronator, boozomkeerende
 Supinator, achteromkeerende / achter-
 omlijgende
 Flexor, huig-
 Palmaris, palm-
 Vermicularis, } wazm-
 Lumbricalis, }
 Lumbaris, } lenden-
 Pfoas,
 Iliacus, darmbeen-
 Obturator, stoppende / stop-
 Triceps, bziehoofbige
 Lividus, loobberwige
 Crureus, darmbeen-
 Sartorius, funderg-
 Fascialis, windel-
 Gracilis, fmalle
 Tibiaëus, fcheen-
 Peroneus, huiltbeen-
 Suralis,
 Gastrocnemicus, } huilt-
 Trapefius, tafel-
 Rhomboïdes, tarbotgelyke
 Spinatus, booznachtige / graat-
 Complexus, famengeblochten
 Splenius, fpalkwaze
 Quadratus, vierhante
 Sacer, heilige
 Bicornis, tweehoornige
 Extensor, uitftrekken-
 Glutæus, bil-

} fpiet.

Musculus pyriformis, peertwinge
Marsupialis, tasgeloofte
Semimembranosus, halfbliesachtige
Seminervosus, halfzenuwachtige
Popliteus, kniebuig-
Soleus, plaatgeloofte
Plantaris, voetzool-
Semispinatus, halfspoorachtige
Obliquus, schuinſche
Perforans, doorboorende
Rotator, ombaaiende

} spier.

Muscus, moſch.

Arboreus, boom-

Palustris, water-

Terrestris, aard-

Marinus, zee-

Capillaris, gulbe wederdoob.

} moſch.

Museum naturæ, een kabinet of verzameling der
 natuurlijke hiſtorie / natuurkabinet.

Musica, zangkunſt / zangkunde.

Musicus, (*Subſtant.*) zangkunſtenaar / zangkun-
 dige / muziekkenner.

Musicus, (*Adjectiv.*) zangkunſtig / zangkundig /
 muziekkundig.

Mustella armellina, hermelijn.

Mustellina, beertwortel.

Mustum, moſt / ſap van bzuiben / dat onlangs
 geperſt iſ.

Musurda, muizebrek

Musurgia, zangdichtkunde.

Musurgus, zangmaaker / zangdichter / zangdicht-
 kundige.

Mutabilitas, veranderiſheid / wiſſelbaarheid.

Mutatio, herwiſſeling / berandering.

Mutui datio, verbzuikleenſing.

Mu-

Mutum, herbzuifgeleend / herbzuifkleening.

M Y.

Mycterismus, beguitching.

Mydriasis, oogappellwing.

Myloglossum, des kebels tongespier.

Myocephalum, bliegenhoofds groote uitschieting
ban 't zuifbeeziebles.

Myopia, onzienigheid / stikzienigheid.

Myops, stikziende / onzienig.

Myosis, oogappelnaauwing.

Myosotis, muizenooz.

Myosuros, muizenstaart.

Myrias, tienduizend.

Myrica, tamariskboom.

Myriogonum, tienduizendhoek.

Myriophyllum, duizendblad

— Aquatile, waterduizendblad / waterbolieren.

Myrobrecharius, zalfmeerer.

Myropola, zalfverhooper.

Myrobalanus, weirukende eikel.

Myrtha, mirthe

Myrrhus, wilde herbel.

Myrtacantha, muisboom.

Myrtiformis, mirtgein / mirtboomig.

Myrtillus, kraakbesboom.

Myrtomelis, mispeboom.

Myrtus, mirteboom.

— Brabantica, gagel.

Myscellus, hoortbeen / zuifker.

Mystax, de knebel.

Mysterium, een geheim / verborgenheid / geheimnis.

Mythologia, verbichtselkunde / versterfelkunde / sabelkunde.

M Y.

Mytulitis, bersteende mossel.
 Mytulus, mossel.
 Myva cydoniorum, kweeboom.
 Myxa, sebestboom.

N A.

Nadir, laagste punt / neberaspunt.
 Naffe, oranjebloesfelzwater.
 Nana Brasiliaana, ananas.
 Napellus, monnikshappen.
 Naphta, peter-olie.
 Napus, steekraap.
 Narangion, oranjeappel.
 Narcissus, narzis / Spaansche senette.
 Juncifolius, jonquille.
 Luteus, } sprokkelbloemen / geeis tydeloo-
 Sylvestris, } zen.
 Narcosis, zenuwdoofheid.
 Narcoticus, doofmaakende / berdoovende.
 Nardi spica, } sppk.
 Nardus, }
 Nardus rustica, mangooz / hazelwoortel / spier-
 kruid / St. Joriskruid.
 Narratio, vertelling.
 Narrativus, verhaalende.
 Nasale, snuitartsens / snotartsens.
 Nasatus, }
 Naso, } grootneus / langneus.
 Nasutus, }
 Nascala, vrouwensepil.
 Nasturtium, hoers / hers / tuinhers.
 — Hortense, gemeene hers.

Nas-

Nasturtium Indicum, Arabiaansche kers.

— Palustre, winterkers.

— Pratense, witte kers.

— Aquaticum, } waterkers.

Nasturciaria, }

Nata, een dochter.

Nates, de billen.

Nativus, ingebooren.

Natrix, prangwoestel.

Natura, natuur / aart / geboorteart.

Naturans, natuurende

Naturata, genatuurde } natuur.

Naturalis, natuurlijk.

Naturalitas, natuurlijkheid.

Naturans, natuurende

Naturare, natuuren.

Naturatus, genatuurde.

Natus, een zoon.

Nauta, een bootsgezel.

Nautebata, brachtisheepsnoot.

Nautobata, mastklimmer / scheepopklimmer.

Nausea, }

Nausta, } walging / walg / kwaligheid.

Nautifis, }

Nautica, scheepkunde / zeebaarkunde / zeilkun-

de / scheepbaarkunde.

Nauticum foenus, bodemern.

Navarchus, schipper / scheepshoofd / scheepshap-

itein.

Naviphylax, schipperwaarder.

N E.

Necessarius, noodig / noodwendig / noodzaak-

lijk.

Necessitare, noodzaaken.

Ne.

Necessitas, noodzaaklykheid.

Ex hypothesi, noodzaaklykheid uit eene on-
berstelling.

Efficientiæ, ——— der werklykheid.

Causalitatis, ——— der oorzaklykheid.

Præsentia, ——— tegenwoordigheid.

Existentiæ, ——— wezendlykheid.

Consequentiæ, ——— des gevolgs.

Consequentis, ——— van 't volgende.

Præcepti, ——— des gebods.

Medii, ——— des middels.

Disjunctionis, ——— der schifting / der on-
derscheiding.

Disjuntorum, ——— der geschiften / der
onderscheidenen.

Necromantia, tobery door duibels kunstenaar.

Nefastus dies, rechtzwoegdag / als men geen recht
spreekt.

Neganter, beneenendlyk.

Neganter accepta, beneenendlyk
genomene

Infinitanter accepta, oneindel-
gendlyk genomene

} benee-
ning.

Extra genus, beneening buiten 't geslacht.

In genere, ——— in 't geslacht.

Per modum privationis, beneening op de wyze
van een berooving.

Negative, beneeniglyk.

Negatio, loochening / ontkenning.

Negativus,

Negatorius, } beneenig / ontkennig.

Negatoria actio, ontkennende opspreek.

Neglectus, verzuim.

— **Præcationis**, verzuim van bidden.

Negotia gesta, onderwind zonder last.

Negotiorum gestor, onderwinder / die zonder
last iets verricht. Ne-

Nenuphar, piompen / waterroos / zeebloem / meer-
bladeren.

Neophytus, nieuwpeling.

Neopia, jong gezigt.

Neottia, bogelneest.

Nepeta, nippe / kattenkruid.

— Montana, calament.

Nephriticus, nierzuchtig / niersterkende / tegen
het grabeel.

Nephritis, nierenzucht / nierentwee / pijn in de
lenden.

Nepos, neef.

Neptis, nicht.

Nepotes, Neptes, kindskinderen / nakomelinge
gen / naneben / enkels.

Nepotes & Neptes fratrum & sororum, broeders
en susters kindskinderen; 't vierde gelid.

— — — Proamitarum, oude moers van
's vadersznde: 't zesde gelid.

— — — Proavunculorum, oude ooms van
's moedersznde: 't zesde gelid.

— — — Promatertarum, oude moers van
's moedersznde: 't zesde gelid.

— — — Propatruorum, oud ooms van 's va-
dersznde: 't zesde gelid.

Neptis, een kindsbachter.

Nerium, oleanderboom.

Nervinus, zenuwsterkende.

Nervosus, zenuwachtig / zenuwzig.

Nervus, zenuw.

Opticus, } oog-

Visorius, } gezigt-

Motorius, } beweeg-

Auditorius, } hoor-

Gustatorius, } smaak-

} zenuw.

Ner-

- Nervus sensorius, gevoel.
 Stomachicus, maag.
 Recurrens, wederkeerende
 Olfactorius, de reuk-
 Vagus, de dwaalende
 Renis, de nier-
 Lienis, de milt-
 Hepatis, de leber-
 Manus, de hand-
 Cruris, } de been-
 Cruralis, }
 Sine pari, de gabelooze
 Nescientia, ontwetendheid.
 Neuroticus, zenuwsterkende.
 Neuter, geenerlei.
 Neutralitas, geenerleisheid / onzijdigheid.
 Decidentia, — der ziektevoeding.
 Convalescentia, — gezondvoeding.
 Neutraliter, geenerleisloos / onzijdigloos.

N I.

- Nicotiana, zeegeuzig / zeeoffer / zeegemaal.
 Nicotiana, tabak.
 Nigella, narbuszaad / nigelle.
 Nigellastrum, hoornroozen / nagelbloemen / hoorn-
 nagelen.
 Nidus avis, vogelneest.
 Nitrum, salpeter.
 Nix, sneeuw.

N O.

- Noctambulo, nachtwandelaar.
 Noctiluea, glinsterworm.
 Nodus ascendens caput } dra- } nootd- } snee.
 — Descendens caudam } conis } zuitd. } No.

R

Nolens, volens, willens / ontwillens.

Noli me tangere, kruisde roer mi niet.

Nomen, naam / naamwoord / benaming.

Substantivum, zelfstandig

Primigenium, }

Primitivum, } oorspronkelijk

Derivatium, afgeleid

Proprium, eigen

Commune, gemeen

Adjectivum, byvoeglijk

Adjectivum comparabile, ver-
gootbaar / byvoeglijk

— Incomparabile, onvergoot-
baar / onbyvoeglijk

Rectum, 't beheerschte

Nomenclator, naamnoemer / naamaanzegger /
woordenlijst.

Nomenclatura, woordnoeming.

Nomici, wetgeleerden.

Nomina, naamwoorden.

Primitiva, grond-

Composita, verdubbelde of samen-
lachte

Substantiva, zelfstandige

Simplicia, enkele

Primitiva, stam-

Derivativa, afgeleide of afkomstige

Gentilia, volk-

Diminutiva, beklein-

Denominativa, afgenoemde

Verbalia, werk-

Participialia, deelwoordige

Adverbialia, bywoordige

Præpositiva, voorwoordige

Nominalis, naamwoordig / woordlijk / naamig.

No-

naam
woord.

naam-
woor-
den.

- Nominativus**, noemer / noemens gebal.
Nominator, noemer / benoemer.
Nomodidascalus, wetleerer.
Nomophylacia, zedenopzienschap / wethand-
 habery.
Nomophylax, wetheswaarder / zedenopziener /
 wethandhaber / opperlandschryber.
Nomotheta, wetinsteller / wetgeever / wetber-
 hoediger.
Nonangularis, negenhoekig.
Noncurantia, zorgloosheid.
Non ens, geenwezend / nietwezend / een onding.
Nonrepugnantia, ontegenstrydigheid.
Nosologia, ziektenkunde.
Nosologicè, ziektenkundiglyk.
Nosologicus, ziektenkundig.
Nosologus, ziektenkenner.
Nosocomium, ziekenhuis.
Nosoeomus, ziekenhuisbader.
Nota, merk / teken / zangmerk / keiteken.
Interrogationis, vraagteken / ?.
Parentheseos, het teken van tusschenstelling / ().
Admirationis, wonderteken / teken van ver-
 wondering / !
Exclamationis, uitroepteken / teken van uit-
 roeping / !
Accentus, } trapmerk.
 } toezangstecken.
Accentus acuti, scherpe toezangstecken / op-
 perwoordtrapmerk / scherp woordlidtrapmerk-
 teken / ' .
Accentus gravis, zwaar toezangstecken / onber-
 woordtrapmerkteken / ` .
Accentus circumflexi, eingebogen toezangste-
 ken / ~ .

ken / draalend opperhoofdtrapmerk of teken.

Nothia, haastardenerfuis.

Nothus, hoerekind.

Notio, kennis.

Notionalis, kenbaar / kenlijk.

Notitia, kennis / kundschap.

Novalia, aangewonnen landen.

Novatio, schuldbernsteuning.

Noverca, stiefmoeder.

Novercalis, stiefmoederlijk.

Novilunium, nieuwemaan.

Noxa, misdouner / beschaadiger / schuldige / misdad / schaade / schuld.

Noxia, misdad / schade / schuld / straffe.

N U.

Nubecula major, groot } wolfsken.
— Minor, klein

Nubes, wolken.

Nuces pineæ, nooten van den pynboom / pynboomappelen.

Nucha, de nek.

Nucista moschata, muskhaatnootenboom.

Nuclei, kernen.

Nucleus pineus, een pingel / een kern van een pynappel.

Nulliter, nietiglijk / t'onrecht.

Numeralis, } getallig.
Numericus, }

Numeratio, telling.

Numerator, teller.

Numerus, getal.

— Singularis, eenvoudig getal.

— Pluralis, meervoudig getal.

Nu.

Numerus numerans, tellend		
Numeratus, geteld		
Figuratus, gestaltig		
Planus, plat		
Æquilaterus, ebengelykzindig plat		
Inæquilaterus, onebengelykzindig plat		
Musicus, zangtal / zanghundig.		} getal.
Fractus, breuktal / gebroken		
Integer, geheel		
Solidus, ligchaamlyk		
Singularis, -eenboudig		
Dualis, tweeboudig		
Pluralis, meerboudig		
Numeri inter se primi, onderzich eerste		} getal-
Compositi, onderzich samengezette		
Radicales, worteltallen.		
Cardinales, hoofdtallen.		
Ordinales, schikttallen.		
Distributivi, verdeeltallen.		
Trigoni, driehoektallen.		
Multiplicantes, vermenigvuldigende		
Rationales, redelijke		
Proportionales, evenredelijke		
Nominales, naamwoordige		
Adverbiales, bywoordige		
Symmetri,	} samen meet-	
Commensurabiles,		bare
Asymmetri,	} niet samen-	len.
Incommensurabiles,		
Irrationales,	} onredelijke	
Surdi,		
Communicantes, mededeelende		
Incommunicantes, niet mededeelende		
Cosfici, stelregelge		

Numeri compositi, samengestelde getalle
 Diminuti, verminderde getalle

Numericus, getalig.

Nummesmalia, penningsteenen.

Nummularia, penningkruid.

Nummularius, wijsleeraar.

Nuptiæ, bruiloft.

Nutritio, boeding.

Nurus, schoondochter / mijn zoon's bruid / de
 huwtoochter.

Nux, een noot.

Juglans, oërnoot.

Avellana, hazelnoot.

Pinea, pijnappel.

Castanea,

Sardinia

Heracleotica,

Vomica, kernnoot / kraanvogel.

Myristica,

Moschata,

Odorata,

Unguentaria,

Aromatica,

} kastanje.

} noote muskaat.

N Y.

Nyctalopia, nachtblindheid / nachtblaazigt.

Nycticorax, nachtrabe.

Nyctiplanus, nachtwagler / nachtwandelaar.

Nyctobata, nachtwandelaar.

Nyctostrategi, ronde / rondwacht.

Nympha, (Poetic.) gobin / halfgobin.

Nympha, (Anatom.) vleugel.

Nymphaea, nimpen / waterroos / zeebloem /
 meerbladeren.

O B.

O B.

- O** Bauditio, duifsterhooring.
 Obedientialis, gehoozzaamig.
 Objectum, boozwerp.
 Objectivè, boozwerpiglyk.
 Objectivus, boozwerpig.
 Objurgatio, bekybing.
 Oblatio, offerhande / offer / aanbieding / aanbod / opdragt.
 — Conditionis, van eenige boozwaarde.
 Obligatio, verbinding / schuldkenning / verbindtenis.
 Ex contractu, verbindtenis uit verdrag.
 Delicto, — — — misdaad.
 Factis, — — — werken.
 Quasi contractu, uit obereenkomings gelyk / als uit verdrag.
 Ad dandum, verbindtenis van geeven.
 Faciendum, — — — doen.
 Verborum, mondlyke } verbindtenis.
 Literarum, schryftlyke }
 Ex rei traditione, verbindtenis uit zaak overgeefing.
 Consensu, — — — toestemming.
 Maleficio, — — — misdaad.
 Mutua, die onderling is.
 Obligatorijs, verbindende.
 Obliquangulus, scheef of kromhoekig.
 Obliquilineus, kromlyng.
 Obliviositas, vergeetigheid / vergeetlykheid / vergeetnis.

- Oblongus, langwerpig.
 Obreptio, insluiping.
 Obreptivè, ier sluisp.
 Obrogare, tegenzeggen / tegenspreken / weder-
 spreken.
 — Legem, een wet ten deele beranderen.
 Obses, gyzel / pandman.
 Obstipus, kromhals / sinkhals.
 Obstructio, berstopping.
 Obtemperatio, nakoming / gehoozaming / op-
 volging.
 Obtestatio, betuiging.
 Obtusangulus, plomphoekig.
 Obtusus, stamp / bot.
 Obventio, inkomst.

O C.

- Occasus, ondergang.
 Cosmicus, morgenondergang.
 Chronicus, avondondergang.
 Occella, kleinoogig.
 Occipitium, } 't achterhoofd.
 Occiput, }
 Ochra, berggeel / oker.
 Ochrae, okers.
 Ochrus, kleine erweten.
 Ocimoides album, wilde Christuszoogen.
 Ocimum, basiliskom.
 Octoëdram, achtgrondig ligchaam / achtdziehoek-
 grond.
 Octava, achtling.
 Octagonus, achthoekig.
 Octichon, achtlingbaers.
 Ocularia, oogentroost / klaarogge.
 Ocularis vena, oogader.

Ocu-

Oculi cancri, kreeftsoogen.
 Oculus leporis, nagelkruid.
 Solis, moederkruid / mater.
 Bovis, hoedille / hoeooge.
 Ocymum, heidehooren.

O D.

Ode, eerdicht / lofzang.
 Odeum, zangkamer.
 Odontagra, } tandpyn / tandentwee / tand-
 Odontalgia, } zweer.
 Odontalgicus, tandpynstillende.
 Odoratus, 't geurich / reuk.

O E.

Oeconomia, huishouding / huishoukunde.
 Oeconomica, huishoukunde.
 Oeconomicus, huishoukundig / huishoudig.
 Oeconomus, huishouwer.
 Oecumenicus, algemeen.
 Oedasticus, gewichtkennner / gewichtkundige /
 gewichtgeleerde / weegwopze / weegkundige /
 weegberstandige.
 Oedema, slimgeswel.
 Oedematodes, slimgachtig / slimgeswellig.
 Oedematofus, slimgig / slimgeswellig.
 Oenomania, wynnrazerny.
 Oenomeli, honigtwyn.
 Oenophorus, wyndrager / wyndzig.
 Oenopolium, wynderkoperg.
 Oesophagæus, maagppig / keelbaemig.
 Oesophagus, de maagppy / de krop der maag /
 de spysdrager / de keeldarm / de magenhalz /
 de slokdarm.

R 5

OF.

O F.

Offensivè, aut defensivè, beschadigender of verdedigender wys.

Officium, ampt / pligt.

Ministerale, dienstrechtigh

Magisteriale, meesterigh

Mediatorium, middeler-

Judicis, goedkeuring des rechters.

Im-plorare, verzoeken de pligt of de beschefenheid des rechters.

O L.

Olea, olyfboom.

Oleago,

Oleastellum, } laage olyfboom.

Oleander, oleanderboom.

Oleaster, wilde olyfboom.

Olecranon, de elleboogstip / 't elleboogspuntje.

Oleum, olie.

— Petrae, peter olie.

Olfactorius nervus, reukzenuto.

Olfactus, reuk.

Olibanum, wierook.

Oligarchia, weiniger heersching.

Oligarchici, weinigheerschers.

Olisthema, balling / bal.

Oliturgia, heerscheloosheid / byzheid van gemeene bedieningen.

Oliva, olyfboom.

Olufacrum, labas.

Olyra, Duitsche rog / smelkooza / Roamsche tarw / rogge.

O M.

O M.

- Ombria terra, omberaarbe.
 Ombrias, dondersteen.
 Omentalis, nettig / netachtig.
 Omentum, het net.
 Ominatio, boozbeduiding.
 Omnipotentia, almogenheit / almagtigheit.
 Omnipraesentia, oberal tegenwoordigheit.
 Omniscientia, alwetendheit.
 Omnisufficiencia, algenoegzaamheit.
 Omnivocus, alnaamig.
 Ομώπιος, eenwezig.
 Omphacium, berjuis.
 Omphalocoele, nabelbreuk / nabelscheurset.

O N.

- Onagra, ezelskruid.
 Onirogonos, zaadschieting in den slaag.
 Onisci, nisscheb.
 Onocrychis, haanhammetjes.
 Onomatopoeia, naambichting.
 Ononis, pjangwortel / stalkruid.
 Ontologia, } wezenkunde.
 Ontosophia, }

O P.

- Opalus, opaalsteen.
 Operarii, goedewerkdighers / werkhelligen.
 Operativus, werktig / werkende.
 Ophiasis, slangwyze / hairloosheit / hairuitbal-
 ling.
 Ophioglossum, abberstong / speerkruid.
 Ophthalmia, oogontsteking / oogziekte / oogzeer.
 Ophthalmica, oogkruid.

Oph-

- Ophthalmicus, oogarts / oogmeester / oogversterkende.
- Ophthalmographia, oogbeschrijving.
- Opiatum, heulsapattfeng.
- Opicensi, goeodschatte.
- Opinator, instogtschaffer / instogtverzorger / instogtmeester.
- Opisthographum, aan wederzyden beschreeven geschrift.
- Opisthotonus, achterobertrekking / achterkramp.
- Opium, slaapsap / heulsap / maankopsap / witte maankop.
- Oporotheca, herfstbuchtgaardje / herfstbuchtbewaarplaats.
- Oppignorare, verpanden.
- Oppignoratio, verpanding.
- Oppignorator, verpander.
- Oppobalsamum, balsam van Juda.
- Opponens, tegensteller / tegendinger.
- Opponere, tegenstellen / boorzetten.
- Oppositio, (*Philos.*) tegenstelling / tegenstel.
- Oppositio, *Jurid.* rekeningse wederlegging / rekeningse tegensprekking.
- Contraria, rekeningse staandehouding.
- Opposita, tegenstellige / tegengestelde.
Relative, betreklyk	} tegenstellige.
Privative, verobelok	
Contrarie, strendiglyk	
- Opsago, slaapmaakende nachtschade.
- Opisoria, te late hongerigheid.
- Optatio, wensching.
- Optativus, wenshende.
- Optica, schouwkunst / zigthunde.
- Opticus, zigthundig.
- Nervus, gezigtzenew / oogzenew.

Opu-

- Opulus, waterblies.
 Opuntia, Indiaansche bug.
 Opus, werk.
 Operatum, geworcht werk.
 Operantis, werk des werkenden.
 Manufactum, handwerk.

O R.

- Oraliter, mondelijk.
 Oratio, reede.
 Affirmativa, bevestigende
 Interrogativa, vraagende
 Negativa, loochenende
 Subjunctiva, aangeboegde } reede.
 Orator, redenaar / redenboerer / woordenboerer.
 Oratoria, redeneerkunde / redeneerkunst.
 Oratorius, redeneerkunstig / redeneerkundig.
 Orbicularis, (*Botan.*) berkensvood.
 Orbicularis, (*Vulg.*) rond / kringrond.
 Orbis, loophring / kring.
 Orbiculus, kringstien.
 Orbes mixti, }
 Apogæi, } gemengde } asaarbigen } looph-
 Perigæi, } } byaar- } kring-
 } } bige } gen.
 Orbus, een vader en moederloos kind.
 Orchestromania, dansdolligheid.
 Orchis, standelkruid / kullekenskruid.
 Serapias, bossenkullekens.
 Ordinalis, schikkend.
 Numerus, — schiktaal.
 Ordinatio, schik / stel / stelling / beleid.
 Ordinativus, schikking.
 Ordinatus, geschikt.
 Ordines, stenden / standen / staaten.

Or.

Ordines confœderatarum provinciarum, de Hoog-
Mogende Heeren Staaten der vereenigde
Nederlanden.

— Hollandiæ & Westfrisiæ, de Groot Mogen-
de Heeren Staaten van Holland en West-
vriesland.

Ordo, orde / schik / beleid.

Oreoselinum, bergeppe / beelgoed / kroonkerst-
kruid / bergpeterselle.

Organicus, werktuigig.

Organisatio, werktuigigheid / werktuigmaking.

Organum, werktuig / gereedschap.

Orgasmus, zwellling / woeling.

Orgomania, toornrazerny / toornbelligheid.

Orichalcum, bergkoper.

Orificium, mond.

Origanum, origo.

Heracleoticum,

Hispanicum,

} grobe marjolein.

Origo, oorsprong.

Oris tortura, } mondkeap / mondscheefheid /

Distortio, } mondberzaging.

Oriza, rys.

Ornamenta pretiosa, kleynodien / kostbaarheden /
juweelen.

Ornichogalum, veldajult.

— Purpureum, aardakerst.

Ornithographia, vogelbeschryving.

Ornithologia, vogelhunde.

Ornithopodium, vogelvoet.

Ornus, habereestche / qualster.

Orobanche, smeerkruid / zomertwortel.

Orbus, ersten / erwteten / kleine wijshe.

Orphanotrophium, weeshuis.

Orphanotrophius, weeshuisbader.

Or.

- Orphanus, wees / ouderloos.
 Orraca, kookboom.
 Orrhodes, weiachtig / weigezwellig.
 Orrhopygum, de stuite.
 Orthodoxia, rechtzinnigheid / rechtzinnige leer /
 rechtgeloobigheid.
 Orthodoxus, rechtgeloobig / rechtzinnig / recht-
 leerende.
 Orthoëpia, letteruitspraak.
 Orthographia, (*Gram.*) spelling / letter schryving /
 recht schryving.
 Orthographia, (*Mathem.*) standtekening / platte
 inafbeelding.
 Orthopnoëa, rechte aasfeming.
 Orthopnoëcus, rechtaasfemer.
 Ortus, opgang / oorsprong.
 Cosmicus, morgenopgang.
 Chronicus, avondopgang.
 Orvala, schariel.
 Oryctorolygia, uitgraafselkunde.
 Oryza, rijst.

O S.

Os, been.

Pubus, gemachtbeen.

Coxendicis,

Coxarum,

Ischion,

Hyoïdes, tonge.

Ilium, 3de of darm.

Sternum,

Pectoris,

Sacrum, heilig / sluit.

Coccygis, staart.

} heupen-

} been.

Os

Os cuneiforme,	}	heltelwngze / wigge	} been.
Sphænoïdes,			
Jugale,	}	juk	
Zygomatis,			
Upsiloïdes,	heel		
Cribriforme,	}	zeef	
Cribriforme,			
Ethmoïdes,			
Sesami,	}	zaad	
Sesamoïdes,			
Auditorium,	hooz		
Spongoïdes,	}	booze / sponsachtig	
Spongiosum,			
Frontis,	boozhoofd		
Sincipitis,	}	opperhoofd	
Bregmatis,			
Occipitis,	}	achterhoofd / keper	
Occipitii,			
Verticis,	kruin		
Parietale,	wandgelp		
Temporum,	hoofdflapen		
Basillare,	grond		
Proræ,	steben		
Memoriæ,	geheug		
Lapidosum,	}	steenachtig / steen	
Petrosum,			
Saxeum,			
Squamiforme,	schubwngze		
Polymorphon,	heelstaitig		
Multiforme,	heelbozmig		
Pterygoïdes,	bleugelwngze		
Aliforme,	bleugelwngze		
Innominatum,	naamlooz		
Furcale,	bozk		
Scapulæ,	schouderblad		

Os

- Os brachii, arm.
 Humeri, ſchouder.
 Femoris, dij.
 Fibulæ, hant.
 Cubiforme, } teerlingtonze / bier-
 Cuboides, } hant
 Tesferæ, }
 Scutiforme, ſchildgelijk
 Saphoides, } ſchipsſtonze / ſchuit-
 Naviculare, }
 Balistæ, } hoogachtig / hoog-
 Arcubale, } tonze
 Radium, kleine armpop.
 Ensiſorme, 't harredekfel.
 Cubiti, grootearmpop / elleboogſpop.
 Oscedo, geeuwzucht / ſcheutbuis / blaauwſchilt.
 Oschiocele, een zaakbreuk.
 Oscitatio, geeuwing / gaping.
 Osmunda, wildbaren / grootbaren / waterbaren.
 Ostracismus, ſchelpenban / ſteenban / boonnenban.
 Ossifragus, veenbreekende / veenbreekſig.
 Ostensivus, betoonig / betoonende.
 Osteocolla, veenlym.
 Osteocollon, waalwortel.
 Osteolithes, verſteende veenderen.
 Osteologia, veenbeſchryving / veenkunde.
 Osteritium, meeſterwortel.
 Ostearius, heurwaarder / poſtier.
 Ostrea, oſter.
 Ostruthium, meeſterwortel.

O T.

- Otagia, oorenwee / oorſpyn.
 Oticus, oorverſterkende / gehoosverſterkende.

S

O U.

O U.

Ouranographia, hemelbeschynskunde.
 Ouranometria, hemelmeetkunde.
 Ouranoscopia, hemelschoutwunde.

O V.

Ovalis, eltrond.

O X.

Oxalis, zuuring.

— Minuta, schaapsurkel / schaapszuuring.

Oxyacantha, zuurboom / sausseboom.

Oxycanthus, haagdoorn.

Oxycephalia, spitskopigheid.

Oxycoccon, beenbesen.

Oxycoria, te broege hongerigheid.

Oxycratum, eekwater / azynwater.

Oxygonius, scherphoekig.

Oxymel, azynhonig / honigazyn / eekhonig.

Oxymoron, scherpegekking.

Oxymyr sine, hulst / stekende palm.

Oxypalathum, patig / peerdik.

Oxyphonia, synstemmigheid.

Oxyregmia, zuure opruiping / scherpe opruiping / opruiping.

Oxyrrhodynum, stilpen.

Oxys, hoekhoekszood / allelupa / zuure klaber.

O Z.

Ozæna, neuszweering / neuszweert / stinkende neuspuiſt.

P A.

P A.

- P** Achymeria, beelendigheid.
 Pachyoticus, grofmaakende / verbidende /
 dikmaakende.
 Pacisci, een verbond of verbzag maaken.
 Pacta antenuptialia, ? huwelijksche woortwaar-
 — Dotalia, } den.
 Pactum, verbzag / toezegging / verbond / deding /
 obereenkomst.
 — Personale, persoonlijk verbzag.
 — De non petendo, van de schuld niet te eischen.
 — Commisforum, verbzag van pandverkoopning.
 Pagina, zijde van een blad / bladzijde.
 Pædagogus, tuchtmeeſter / kinderopziener.
 Pæonia, pioene.
 Pætus, gluurachtig / gluuroog / ionkaatb.
 Palæja, bekenſbrood.
 Palæſtrita, kampspeeler.
 Palatum, montberhemelte.
 Palimpseſtus, parkement / lei.
 Palinodia, wederroeping / aſtogt.
 Paliarus, joodenboorn.
 Palma, babelboom.
 — Christi, wonderboom / mollekruid, kruisboom.
 Palmaris, palmig / palmachtig.
 Palmipedale, maat van een voet en handbreed.
 Palmites, laage babelboom.
 Palmula, babel.
 Palonaria, groene walſem.
 Palpebra, 't oogſcheel / oogdoop / oogteel.
 Palpitatio cordis, hartklopping / harteveering.

Paludarium, juffrouwmerk / byoeheppe / water-
eppe.

Pampiniformis, wongaarbrankbormig / wongaar-
rankgelfk.

Panacea, algeneesmiddel.

Panarium, broodkorf / broodgaarde.

Panaritium, het fyt / de wurm.

Panarkeia, algeneegzaamheid

Panax chironium, heiden grot.

— Coloni, netelen.

Pancascolus, aardnoten.

Panchestrum, } algoed / ainat.

Pandaleum, }

Panocrates, albertwinter.

Pancreas, buikflierbedde / flierbedde / afbleefsch /
fchoonbleefsch.

Pandecta, albegrip.

Pandemius, algemeen.

Pandiculatio, rekking.

Pandocheum, herberg.

Panacula, riedpluime.

Panicum, boekwete / panikhoort.

Panis, brood.

Fermentatus, } gezuurd / gebed-

Zymites, } sem / gerezen

Non fermentatus, } ongezuurd /
ongedeeftem /

Azymus, } bngerezen

Siligineus, witte

Similagineus, } gebuifd

Semidalites, }

Confasaneus, } trefsen-

Triticus, }

Escali, ruggen-

} brood.

Gi.

- Panis cibarius, } spijg.
 Gregarius, } gruis.
 Sordidus, } grof
 Hordeaeus, garsten-
 Furfuraceus, zemel-
 Cuculi, hoekoek.
 Porcinus, berheng.
 Biscoctus, tweebak.
 Dulciarius, zoete hoek.
 Martius, marfpein.
- Panniculus, (*Anatom.*) een bles.
 Carnosus, vleeschig.
 Nervosus, zenuwachtig } bles.
 Adiposus, meerachtig
- Panniculus, (*Med.*) bles op 't oog.
 Pannychis, nachtwaaking.
 Panfa, platboet / breedboet.
 Pantheræ lapis, panthersteen / foet van geel
 iaspis.
 Pantometria, almeethuude / almeeting.
 Pantomimus, alnabootfer / alna-saper.
 Panum, hiterontsteeking door galig bles.
 Panus, zwer.
 Panus inguineus, hiterontsteeking / lieschbult.
 Papaver, manhou / slaaphruif / heul / heulzaet-
 fruib.
- Fluidum, } witte heul.
 Erraticum, } klapperrozen.
 Rhæas, } halfbloemen.
 Rubrum, }
- Corniculatum, } hoorn-
 Paralium, } gehoornde } heul.
 Matinum, } geele
 Luteum, }
- Papilla, de tepel / de speen.

- Pappus, stuisken / monnikhoofken.
 Papula, hondsblein / blaar / hondmeede.
 Papulæ, } roodbonk / roodjonk / maze,
 — Rubentes, } len / pukkelen.
 Papyracea arbor, papierboom.
 Par & impar, paar en onpaar / eben en oneben.
 Parabola, (Geom.) brandsneel / middelkegelsneel.
 Parabola, (Rhetor.) bergelyking.
 Paracathesis, waterastapping.
 Paracasticus, sakklimmende / neberdaalende / af-
 gaande.
 Paradeigma, byspel / boozbeeld.
 Paradiastole, onderscheiding / berscheel.
 Paradoxologia, wonderfpreukkunde.
 Paradoxus, wonderfpreukig.
 Paræmia, fpreekwoord.
 Paraferna, buitenhulphsgoed.
 Paragoge, byzet / achteraanftelling / nazetting.
 Paragraphe, byfchuiving / uitneeming / uitblucht /
 hanttekening / hantberklaaring.
 Paragraphus, afdeelfel / deeltje.
 Paralepsis, boozbygang.
 Parallaxis, berscheelicht / afstomp / afwaaling /
 gezigtfcheel / plaatsberscheel.
 Parallelia, eenftemmigheid / eenluidigheid / ober-
 eenkoming / bergelyking.
 Parallelipipedum, ebentwondgrond / ebentwondgron-
 dig ligchaam.
 Parallelismus, ebentwondigheid.
 Parallelogrammum, ebentwondige vierhoek.
 Parallelus, ebentwondig.
 Paralogismus, wanschtynk befluit / bygreeden /
 onbeugend befluit.
 Paralysis, lammigheid / geraaktheid / beroerdheid /
 vedberoerdheid.

- Parangariæ, noodampfen / dwangampfen.
 Paranympfus, ſpèelnoed.
 Parapherna, } buitenhutoelphsgoed / buiten-
 Paraphernalia, } vuidſchatsgoed.
 Paraphoria, vaazing / ontzindheid / zinloosheid /
 nihoofdigheid.
 Paraphraſis, uitzeiding / omſchryving.
 Paraphraſticè, vreedſpraaklyk.
 Paraphrenitis, krankhoofdigheid.
 Paraphroſyne, zinloosheid / vaazing.
 Paraphyſis, vugroebing / vugwaſ.
 Parapiegia, } rompsberoerdheid.
 Paraplexia, }
 Parathreſis, uitleiding.
 Paraſtates, het kronkelachtig ligchaam / de vug-
 ſtaaner / zaadſchietter.
 Variciformis, gebozſten / adergelyke vugſtaan-
 der.
 Paraſitus, huſhdienaar / tafelziend / tafelvoed-
 likker / pluimſtreker.
 Paraſynanche, uitwendige keelontſteeking.
 Paratitla, vugopſchyzſten / vugptelſ.
 Parebaſis, vuggang.
 Parecheſis, naklank.
 Paregmenon, ſpruitredening.
 Paregorius, vugnſtillend / ſmertberdzygende.
 Parelius, vugzon.
 Parenchyma, toeſtozing / bloedſtoſſel / bloedbrun-
 ſel / inſtozing.
 Parentheſis, inwozz / tuſſchenreden / inceding /
 tuſſchenſtelling.
 Parehippius, huſtenpaerdeboeder.
 Pares curiæ, welgeboren mannen.
 Parergum, vugwerk / buitenwerk.
 Parhelio, naaſte zonnepunt.

Parhelius, hoozon.

Paries, wand / muur.

Laceritius, ticcijsteenen-

Testaceus, gebakkensteenen-

Cementarius, kalk-

Craticus, } rooster-

Contraticius, }

Communis, gemeene

Directus, muur tegen

Solidus, ongetwelfde

Fornicatus, gewelfde.

Parietalis, wandgelyk / wandachtig.

Parietaria, glaskruid.

Parilis, ebengelyk.

Paristhmia, heesamantelen / kwaphieren.

Paritas, ebenheid.

Parnassia, gramen Parnassi, gras van den parnassus
sußberg.

Parœcia, karspel.

Parœcus, inwooner.

Parœmia, spreekwoord.

Parœmiographia, spreekwoordbeschryving / spreek-
woordschryfskunde.

Parolomogia, het suk / de woorn / de hyl / een
nagel / nagel.

Paronymicus, afnoemige / afgenoemd.

Paronymum, afgenoemd / spuiteling / afgeleid
woord.

Panormasis, aanrading / opstutting.

Paroulis, tandbleeschontsteeking.

Parousia, bytwezenheid.

Parotides, oorzitteren / pesthoelen achter 't oog /
oorzitterenontsteekingen / gezwel achter 't oog.

Paroxysmus, verscherping / herbittering / ziekte-
aankomen.

Par-

- Parrhesia**, blyfpraak.
Parricida, vader / moeder / broeder / zuster / ofte kinderenmoeder.
Partes orationis, spreekbeelen.
Parthenium, mater / moederkruid.
 — **Leptophyllon**, stinkende kamomillen.
 — **Nobile**, Roomsche kamomillen.
 — **Mas**, reinbaren / woerkruid.
Partialis, deelsh / deelig.
Participatio, deelachtigheid.
Participialis, deelwoordig.
Participium, deelwoord.
 — **Regens**, heerschende deelwoord.
Particularis, bijzonder / zonderling.
Particularitas, bijzonderheid / zonderlingheid.
Particulatim, stuksgewijs / stuk boos stuk.
Partilis, effendeelig.
Partitio, verdeeling / deeling.
Parulis, tandbleeschgezwel.
Pasagium, wegtal.
Pasus musici, zanggangen.
Passio, lyding / hartstogt.
Iliaca, dunne darmppn.
Felliflua, } 4 hart / buikwee.
Cholerica, }
Colica, holsh / krankeldarmppn.
Hysterica, opstygging van de moeder.
Hypochondriaca, miltzucht.
Passiones animæ, hartstochten / genegenheden.
Passiva, lybende.
Passivè, lybendsh.
Passivus, lybende / lydig.
Passulæ, rene soort van rozpenen.
Pasta regia, marssepein.

Pastilli, ronde hoekjes / ronde klootjes / ruif
balletjes.

Pastinaca, peen / wortel / karootte / pinksterna-
kel / tamme mooren.

Erratica, bogelneest / kroontjeskruid.

Pastoria burfa, kasjes / venesjeskruid / herbers-
tas.

Pata leonis, leeuwenvlied.

Patella, de knieschijf.

Pater, vader.

Pathæ, hartstogten.

Pathognomonicus, ziektebetekenende.

Pathologia, (*Med.*) ziektekunde / indingkunde.

Pathologia, $\left\{ \begin{array}{l} (\textit{Ethic.}) \\ (\textit{Rhetor.}) \\ (\textit{Physic.}) \end{array} \right\}$ hartstogtkunde.

Pathologicè, (*Med.*) ziektekundiglosh / indingkun-
diglosh.

Pathologicè, $\left\{ \begin{array}{l} (\textit{Ethic.}) \\ (\textit{Rhetor.}) \\ (\textit{Physic.}) \end{array} \right\}$ hartstogtkundiglosh

Pathologicus, (*Med.*) ziektekundig / indingkundig.

Pathologicus, $\left\{ \begin{array}{l} (\textit{Ethic.}) \\ (\textit{Rhetor.}) \\ (\textit{Physic.}) \end{array} \right\}$ hartstogtkundig.

Pathopora, ontroering / hartstogtberwekking.

Pati, inden.

Patibilis qualitas, indighe hoedanigheid.

Patronatus, boezpraakschap / meesterschap.

Patruelis, broederling / vaders oomskind / broe-
derskind.

Patruus, oom / vaders broeder.

Magnus, oudoom / grootvaders broeder.

Major, oberoudoom / obergrootvaders broeder.

Pa-

Patruus maximus, betoveroudoom / oudobetgroot-
baders vueder
Paulatinus, allenhijskomende.

P E.

Peccator, zondaar.

Peccatum, zonde.

Originale, erfzonde / oorzpzonnglyke; zonde.

Actuale, daadlyke zonde.

Prævalens, oermogende

Prædominans, oberherfchende

} daadlyke
} zonde.

Pechyagra, elleboogficht.

Pechys, de fpiil / de groote armppn.

Pecten, een ham.

Pecten veneris, naaldekerbel.

Pectoralis, bozftig.

Pectorosus, hoogbozftig / vzedbozft.

Peculator, landdief.

Peculatus, landdieberg.

Peculiaris, vnzonder.

Peculiariter, vnzonderlyk.

Peculium, flabenoberwinft / huifzoonz oberwinft /
eigen goed.

Adventitium, aankomftig.

Castrense, in den

krng

Quasi castrense, door

krngt

} gewonnen

} eigen
} goed.

Pedagium, boettof.

Pedaneus iudex, boetrechtter / lange rechtter / on-
bezrechtter.

— Magister, kindermeefter.

Pedicularis morbus, luiszlechte.

Pedicularis,

} luiskruid.

Pe-

Pediculus pulsatorius, wandtiikertje.

Pedium, de boezhoet.

Pedo, langbeen.

Pedunculus, boetsteeltje.

Peganion, wilde kleine ruit.

Pelecoïdum,

Pelecoïs,

} hellebaardtrek.

Pelicanatio, rondombyding.

Penetratio dimensionum, doordringing der afmettingen.

Penetrativus, doordringende / doordringende.

Penis, de manlyke roede.

Caput,

Gians,

} 't hoofd der roede.

Pensio, betaaling / landhuurs betaaling.

Pensionarius, loontrekker / stads raadgeever / loontrekker raadsmān / beloofd raadshereer / stads of lands raadshereer.

Pentaëdratum, vyfgrondig ligchaam.

Pentaëdram, vyfgrondig ligchaam.

Pentagonus, vyfhoekig.

Pentaphyllum, vyfvingerkruid / blootkruid.

Pentaprotias, vyfmannen ampt.

Pentateuchus, Mozes vyf boeken.

Pepasmus, sioeking / ruywarding.

Pepion, wilde porslein / zeduibelsmek / liggen de duibelsmek.

Peplus, duibelsmek.

Pepon, groot pepoen.

Pepticus, ruymaakende / ettermaakende.

Per, door.

Se,

Accidens,

Quot,

Contrapositionem,

} door

zich.

toeval.

hoe veel.

tegenzetting.

Per

- Per essentiam, dooz wezenheid.
 Exemptionem è lite, dooz tusschenkomst van een derde in 't geding.
 Consensum, dooz saamenstemming.
 Modum privationis, op de wys van een be-rooving.
 Capita, hoofd dooz hoofd.
 Consequentiam rei, by gevolg der zaak.
 Indirectum, dooz omwegen.
 Stirpes, by klusten / by stammen.
 Stipulationem, dooz bzaag en antwoord.
 Verbum credit vel non, by ja of neen.
 Perzatores, inbozdaars der hoofdschattingen.
 Perangariæ, noodampten / dwangampten.
 Pera pastoris, tasješkruud / beursjeskruud.
 Perceptio fructuum, bzuchtteking.
 Perdicum, glaskruud.
 Perduellio, byandschap / landbyandschap / land-bezrader.
 Perduellis, byand / landbyand / landbezraader.
 Peremptio, bernietiging / te niet boening.
 Peremptorie, uitboerigh / uiteindig / bernietigigh.
 Peremptum, bernietigd / te niet gebaan.
 Perenniservus, geduurige slaaf.
 Perfectissimus, volmaaktichap / volmaakticheld.
 Perfectivus, volmaakende / volmaaktig.
 Perfoliata, } deurtwaag / deurtblad.
 Perfoliatum, }
 Perforata, St. Janskruud.
 Perfrictio, huivering.
 Periamma, }
 Periapton, } halshangend geneesmiddel.
 Pericardium, harteblies / hartezakke.
 Perilymenum, memmekenskruid / gestebiad / ham-perfoelle.

Pe-

Pericranium, hoofdbeenblijes / 't panneblijes.

Periculum in mora, 't gebaar in uitstel / aller
grootste haast.

Perigæum, naaste punt / vgaardig.

Perihelium, naaste zonnepunt.

Perihydrosis, zweeting.

Perimeter, omloop / omtrek.

Perinæum, de vgaard / aarsnaad.

Periodicus, omloopig / rondomlopende.

Periodus, omloop / volzin / zinslot / uitgang /
rondomloop.

Pericæci, zudsamwooners.

Periosios, rondomwezig.

Periosteum, 't beenblijes.

Peripheria, omtrek.

Periphrasis, omspraak.

Peripneumonia, longezucht / longontsteking /
longziekte.

Periscii, rondomschaduwige.

Perisfeuma, oberbloedsgeaf / toegaaf.

Perisochoregia, jaarkostsberzorging / jaarkosts
opzienderschap / jaarkosts oberbloeds
uider-
ling.

Perisologia, oertollige omspraak.

Peristalticus, samenzingende / omhelzende / sa-
mentrekkenende.

Peristeron, } duibenhok / duibena

Peristerotrophium, } huijs.

Perisystole, stilstand.

Peritoneum, 't buikblijes.

Peritrochium, windasrad.

Perlæ, paaien.

Permanens, herblijvende / herblijvig.

Permanentia, herblijvendheid / herblijf / herblij-
ving.

Per.

- Permissivus, toelaatig / toelaatende.
 Permutatio, ruiling.
 Pernio, de houth / een hals / hakhjel / hakber-
 schen / schytberschen.
 Perone, het huiltbeen.
 Peroneus, huiltbeenig.
 Peroratio, besluiting.
 Perpendicularis, rechtstandig / loobrecht / loob-
 ighig / waterpas.
 Perpendicularum, hangnaar / schietloot.
 Perpenza, mansoor / hazelwortel.
 Perpetuari, geduurigd worden.
 Perseitas, doozigtigheid.
 Persicaria, persikkruid.
 Persicus, persikboom.
 Persona, persoon / een mensch.
 Personalitas, persoonlghheid.
 Personari, gepersonoord worden / als een persoon
 ingeboerd worden.
 Personata, } groot klisfenkruid.
 Personata, }
 Perspectiva, doozigtghunde.
 Pervinca, maagdepalm / maagdekruid / binhooz-
 de.
 Pes lupi, wolfskilaaut.
 Anserinus, ganzenboet.
 Cati, hattenpoot.
 Leporis, hazepootjes.
 Leonis, spinnaut / onzerbzoutwen mantel / leeuw-
 kilaaut.
 Leopardi, luipaardskilaaut.
 Pesarium, } bzoutwenzetpil.
 Pesus, }
 Pestilentia, pestachtigheid / pestigheid / besmet-
 tghheid.

Pe-

Petalum, bloemblad.

Petalites, donkerbladen / pestiflentiekruid.

Petechnæ, pestpuijsjes / peperhoorn.

Petitio, eisch / bereisfching.

Principii, eisch van 't begin / gebrek in de rebe-
neering / wanneer men de stelling / die men
moest bewyzen / stilzwingend als waar on-
berstelt.

Actoris, — van den eischer.

Fiduciaræ possessionis, — van de goeder-
trouwische bezitting.

Hæreditatis, erfbordering / erftigbordering.

Cum mediis aut probationibus, een eisch met
middelen en bewyzen.

Judicialis, in rechten.

Petitor, eischer / bezoeker.

Petitorium, raauwe eisch / rechtseisfching.

Pëtitorius, eischerende.

Petræfiodula, steenzyek / Debernaart / Debernelle.

Petrapium, steeneype.

Petrificata, bersteening.

Petrificatio, steenmaking.

Petroleum, peterolie.

Petroselinum, hofeype / pieterfelle / steeneype.

Peuce, ynnboom.

Peucedanum, } berkenfwoztel / falferwoztel.

Peucedanus, } tel.

Pezica, wolfsbeest / valachtig busvelsbroek.

P H.

Phænigmus, bleesfch roodmakend geneesmid-
del.

Phagedæna, hondshonger / ineetend gezwaer /
de wolf.

Pha-

- Phalaris, } kanariezaad.
 Phaleris, }
 Phallus, eunjes eieren / zerkampernoeljen.
 Phantasia, inbeelding.
 Phantasiabilis, inbeeldbaar / inbeeldelijk.
 Phantasticus, inbeeldig.
 Pharmaceutice, droogbereikunst.
 Philocalus, minnaar van fraalheden.
 Pharmacopoëtica, artsengmaakkunst.
 Pharmaceuticus, droogbereidende / artsengmaakende.
 Pharmacologia, geneesmiddelenkunde / geneesmiddelenbeschrijving.
 Pharmacologicus, geneesmiddelenkundig.
 Pharmacologus, geneesmiddelenkundige.
 Pharmacopœia, artsengbereikunst.
 Pharmacopœus, droogbereider / artsengbereider.
 Pharmacopola, artsengberkooper.
 Pharmacum, geneesmiddel.
 Pharyngotomia, strotopening / strotopsnging.
 Pharynx, keelklapje / keelstrot / de rachen.
 Phaseoloides, heesterachtige klimboonen.
 Phaseolus, een boomse boon.
 Phausiox, brandblek / scheenbrandblek.
 Phellandrium, bolle waterherbei.
 Phellodrys, hozeike / halseike / halfhozeboom.
 Phellos, hoze.
 Philautia, zelfliefde.
 Phillicis, hertstong.
 Phyllyraa, keelkruid / mondhoude / ruytstige.
 Philodicus, plettwinner / plettleber.
 Philologia, rebengeerte.
 Philologicus, redenkundig.
 Philologus, redenlieber / kunstsleber.

T

Phi-

Philomachus, geleerdheidslieber / heminnast aan geleerdheid.

Philomela, nachtegaal.

Philomusus, zanglieber / zangheminner.

Philoneikia, twistziekte / twistgierigheid.

Philonium, wittemaankop.

Philosophaster, wpsgeertje.

Philosophema, redenering / wpsgeerig onderzoek.

Philosophus, wpsgeerige / wpszuchtige / wpsgier.

Philosophia, wpsgeerigheid / wpsheid / wpsgierigheid / wpsheidzucht / wpsgeerte / wpsdegeerte.

Philosophicus, wpsgeerig.

Philtrum, liefkruid / minnebank / liefbankje / minnekruid.

Philyra, lindeboom.

Phlebotomia, aderlaating.

Phlegma, slijm.

Phlegmagogus, slijmloozende.

Phlegmaticus, slijm / slijmerig.

Phlegmone, ontsteeking / bloedgezwel / zwampuiste.

Pura, zuivere.

Erysipelatodes roosachtige

Oedematodes slijmachtige

Schirrhodes wenachtige

Orrhodes weiachtige

} ontsteeking.

Phlegmonodes,

Phlegmonosus,

} ontsteekingachtig.

Phlogosis, opblamming.

Phlyctæna, blaartjes / buurige roode blaartjes / wilsbuur.

Phœnicitis, jodensteen.

Phœnicobalani, badeis.

Phœnigmus, blaarmaakende zaif.

Phœ.

- Phœnix, roode dolikh / muzelhoorn.
 Phœnomenon, berschynsel.
 Cœleste, hemelstg } berschynsel.
 Aërium, luchtig. }
 Phonascia, stemborzkunde / stemkunde.
 Phonascus, stemborzer / stemmeester / hape-
 meester / zangmeester.
 Phosphorus, morgenster.
 Phrasis, spreekwys.
 Phrenesis, krankzinnigheid / hersentwoede / do-
 heid / zinloosheid.
 Phrenica vena, middelelfs ader.
 Phrenicus, middelelftig.
 Phreniticus, hersentwoedig.
 Phrenitis, krankzinnigheid / hersentwoede / on-
 zinigheid.
 Phtiriasis, oogluizen / luisigheid / luisziekte.
 Phtisiacus, die de teering heeft.
 Phtisis, teering.
 Phygethon, alierontsteeking door gallig bloed.
 Phyllicis, hartstong.
 Phyma, alierontsteeking door slymig bloed.
 Physica, natuurkunde / natuurwet / aart- of
 natuurkennis.
 Physicè, natuurig / natuurkundig.
 Physicus, natuurkundig / natuurig.
 Physiognomicus, aanzigkundig / aanzigtnatuur-
 raamer / gelaatkundig.
 Physiognomus, aanzigthener.
 Physiologia, natuurkunde / natuurredening / na-
 tuurkennis.
 Physiologicè, natuurkundig / natuurredening.
 Physiologicus, natuurkundig / natuurredening.

Physiologus, natuurlebensaar / natuurkundige / natuurkenner.

Physocela, windhzeuk / windscheurfel.

Phytolacea Americana, spinagle.

Phytolichi, bersteende planten.

Phytologia, plantkunde / plantbeschryving.

Phytologicus, plantkundig.

Phytologus, plantkundige.

Phu, speerkruid / St. Joris kruid.

P L

Pica, ongerymde honger / trek om ongerymde dingen te eten / ongerymde eetzucht / breevde eetlust / wanhonger.

Picea, roode denneboom / pekboom.

Pictoria, schilderkunst.

Pigatum, waterruit.

Pignoli, pynappelkernen.

Pignorare, te pande geeven / te pande zetten.

Pignoratio, pandgeebing / verzetting / panding / berpanding.

Pignorationis oppositio, pandheering.

Pignoraticius, te pande gegeven / of gezet.

Pignorator, pandaanneemer.

Pignoris datio, pandgeebing / of verzetting / berpanding.

Pignus, pand.

Judiciale, eigenpand.

Prætorium, schoutspand / rechterspand.

Generale, algemeen

Speciale, bijzonder

} pand.

Pili, de hairen.

Congeniti, medegehoortige

Postgeniti, nagehoortige

} hairen.

Pilosella, nagekruid.

Pi

Pilosella officinarum, muszenaar.

— Montana, hattenpoot.

Pimpinella, pimpernel.

Pinacotheca, driebeekas / schilderghas / zilbergant-
de / driebetaas.

Pinastellum, bekenstvenkel / solferwortel.

Pinaster, wilde pynboom / buurenhout.

Pinealis,

Pineatum,

Pincolatum,

Pinei, appelkernen.

Pinguedo, bet.

Pinus, pynboom / pynappelboom.

Pinaster, wilde peereboom.

Piper, peper.

— Album, witte

— Longum, lange

— Nigrum, zwarte

Piperitis, peperkruid.

Pirola, wintergroen.

Piscatoria, vischhangkunst.

Pisfalphaltum, mumie.

Pistacia, pistagassenboom.

Pistacium, wilde pimpernoot / St. Cuanisnoot.

Pistillus, stamper.

Pisum, erwete.

Majus,

Romanum,

Minus, kleine erweten.

groote

Roomsche

stok-

erwete / peulen.

Pituita, slym.

Pituitaria, luiskruid.

Pituitarius, slomig / slomertig / slomachtig.

Pituitositas, slomerigheid / slomachtigheid / slom-
migheid.

Picutosus, slimsig / slimmerig / slimgachtig.
 Pityocampa, pynruip / pynruisp.
 Pityriasis, schilfer op 't hoofd / hoofdschilfer.
 Pityusa, wolfsmelk.

P L.

Placenta, de haek / geboortehaek.
 Placitis, halamentsteen.
 Plaga cœli, hemeltoph.
 Plancus, platboet.
 Planeta, zweeffster / dwaalster.
 Planimeter, platmeeter.
 Planimetria, platmetting / platmeetkunde.
 Planisphæria, plathlooten.
 Plantago, weegbree / weegerig / weegblad.
 — Aquatica, waterweegbree.
 — Minor, hondgras.
 Plantaris, boetzoolig.
 Planum, plat.
 Plastica, bootseerkunst / boymkunst.
 Plasticus, boymende / bootseerende.
 Plasticè, boymigigh.
 Platanaria, rietgras.
 Platanus, platanusboom.
 Platometria, breedmetting / breedtemeethunde.
 Plautus, platboet.
 Plebiscitum, volksvoet / volksgebod.
 Plechas, de plaats tusschen de beenen en 't zakje.
 Plemmyra, bloedsoberbloed.
 Plenarius, volkomen.
 Plenilunium, volle maan.
 Pleonasmus, overtolligheid van woorden / onnodig gezeg.
 Pleonexia, bezitzucht / goedyerigheid / rijkdoms begeerte.

Ple-

Plethora, menigte van bloed / oberbloed van bloed /
bloedrijkeheid.

Pleura, 't ribbevlies.

Pleuresis, } zndoppn / zndwee / zndontsteeking /

Pleuritis, } zndesteeh.

Pleuriticus, met zndwee gekweld.

Plexus choroïdes, 't hersengroef's netteken.

— Keriformis, nettonze samenblechting.

Plica Polonica, Poolische meerblecht

Plinthides, teegel.

Ploce, zintwaling.

Plotus, platboet.

Plumbago, potlood.

— Dentellaria, tandekenskruid.

Pluralis, meerboudig.

Pluralitas, meerboudigheit / meerberheit / veel-
boudigheit / veelheit.

Plures interrogationes, veelvoudige vyaagen.

Plurinomius, weernaamig.

P N.

Pneuma, geest / geblaas.

Pneumatologia,

Pneumatica, (Philos.) } geestkunde.

Pneumatica, (Mechan.) blaaspeeltuigkunde.

Pneumaticus, geestigh / geestkundig.

Pneumatocele, windbzuuke / windscheursel.

Pneumonia, longontsteeking.

Pnigitis, holus aarde der ouden.

P O,

Podagra, boeteubel / boetsicht.

— Lini, wange / schoofte.

Podagraria, kleine witte angelika.

Podismus, boetmeerkunde.

T 4

Poë.

Poëtica, dichtkunde / dichtkunst.

Poëticus, dichtkundig / dichtkundig.

Poëderos, opaaſteen.

Pœna, ſtraf / boete.

— Arbitraria, ſtraf naar 't goëddunken des rechters / willekeurige.

— Capitalis, halſſtraf / doodſtraf.

— Corporalis, iſſſtraf / ſtraf aan den lype.

— Extraordinaria, buitengewoonlghe ſtraf.

— Ordinaria, gewoonlghe ſtraf.

Polares circuli, aſpuntringen.

Polemica, krigskunst, krigskunde / oorlogskunde.

Polemicus, oorlogkundig.

Polemonium, ſolt been.

Polenta, meel van gerooſte garst.

Politica, burgerkunde / burgerheerſching / burgerkunde.

Polium, gryskeuld.

Pollen, ſtuifmeel.

Pollicitatio, beloſte.

Polus, aſpunt.

— Arcticus, noorder } aſpunt.

— Antarcticus, zuider }

Polyacantha, ſterredistel.

Polyaimia, bloedraſheid.

Polyaimus, bloedraſk.

Polyanthea, bloemgaarde.

Polyanthemum, boterbloem.

Polyanthemus, veelbloemig.

Polycholia, galraſheid / overloop van gal.

Polychordus, veelſnaarig.

Polychymia, ſinnigheid / galraſheid.

Polydipsia, groatdoſtigheid / veeldoſtigheid.

Polydrum, veelgrondig lichaam.

Po.

- Polygalon, bogelboet / haanekammertjes.
 Polygamia, beelerhuutwigh.
 Polygonatum, Salomon's zegel.
 Polygonum, (*Mathem.*) beelhoelt.
 — Regulare, gechikte beelhoek.
 Polygonum, (*Botan.*) barkensgras / buizend-
 • knoop / kreupelgras / weggras.
 Polygraphia, beelbeschrijving.
 Polymathia, hoggeleerdheid / beeler dingen ge-
 leerdheid.
 Polymechanostatica, beel handwerkshunde.
 Polymelancholia, zwartgalligheid.
 Polymorphon, beelstaltig.
 Polyœnia, wopzuchtigheid / woplust.
 Polyonyma, beelnaamige.
 Polypodium, hoombaren.
 — Quercinum, eekebaren.
 Polyorgetica, draaiboomkunde.
 Polypragmosyne, albeschikking / albemoeping.
 Πολυπραγμοσύνη, albedil / albedyrf / albeschik / alde-
 moei / albestier / albedwind.
 Polypoton, halwending.
 Polypus, uitwas in den neus / bleeschig uitwas
 in den neus / neusgezweer.
 Polysemos, beelbetekening.
 Polysitia, guizigheid / oberhonger.
 Polysyndeton, beelkoppeling / berkoppeling.
 Polytopia, beelplaatsigheid / beelplaatsinigheid.
 Polytrichon, hrouwenhair / wederdoed / rood-
 steendzeek.
 Pomaceum, appelbrank.
 Pomelea, bierkruid / wangekruid.
 Pomum aurantium, oranjeappel.
 — Citrum, citroen.
 Ponderaria, weeghunst.

Pontifex oecumenicus, algemeen bisschop.

Pontivegium, brugtol.

Poples, kniehoog / kniebot / knieschyn / in de menschen, en voorste beenen der beesten.

Poplitæus, knieschubbig.

Poplitæa vena, kniebuigzader.

Populago, hoefbladeren / paardskilaantw / brandlattoutw / St. Quirynskruid / water-goudsbloemen / populierboom.

Populus, populier / popelaar / popelboom / populierboom.

— Nigra, zwarte populier / populier.

— Alba, witte populier / abeelboom.

Poroticus, zeltmaakende.

Porrum, poerlook / steklook / prei.

— Junceum, bießlook.

— Aricinum, } look.

— Capitatum, } look.

Porrigo, schilfer op 't hoofd / schurste.

Portorium, baargeid / brygeleigeld.

Portulaca, pozselein.

— Marina, zeepozselein.

— Silvestris, muurpeper.

Porocela, lasthilterscheursel.

Porus, zweetgaathen.

— Biliarius, galppw / 't galgaatje.

Posca, azynwater / eekwater.

Positivè, stelligph.

Positivus, stellig / stellende.

Positio, stelling.

— Faci, ban een daab.

Positionalis, stellig / stellende.

Posotica, hoegroothheidskunde.

Posfessiva, bezitnaamen / erfelijke naamen / bezitnaamwoozden / bezittende.

Pos-

Posfessio, bezit / bezitting.

— **Fiduciaria**, goedetrouwſche

— **Momentanea**, middeleertouwſche } bezitting.

Posſeſſivus, bezittig / bezittende.

Posſeſſor, bezitter.

Bona, } **fidei**, } goedetrouwſche

Malæ, } **hwader-** } bezitter.

Posſeſſorius, bezittig.

Posſibilis, mooglijk.

Posſibilitas, mooglijkheid.

Postbrachiale, de achterhand / de nahand.

Posterioriſticus, laterheidsig.

Posterioritas, laaterheid.

Postgenitus, nageboren / nageboortig.

Posthumus, na vaderſ hooft geboren / nabore-
ling.

Postpoſitio, nazetſel.

Postpoſitivus, achterſtellig.

Postulatum, eifſch / bereiſching / verzoek / beede.

Potamogeton, fonteinkruid / zwemkruid.

Potentia, vermogen / magt / kracht.

Potentialis, mogendlijk.

Potentialiter, mogendlijk.

Potentilla, ganzerik / zilberkruid / blik.

Poteſtativus, vermogig.

P R.

Practicus, beſtentig / werkgig.

Præbenda, geeſtlike inkomſt.

Præceptio, boozuitneeming / boograſneemen.

Præcipere, boozuitneemen / boozafneeming.

Præceſſio, boozgang.

— **Æquinoctiorum**, boozgang der ebennachten.

Præcipitatio, nederſlag / nederdijping.

Præ-

Præcisè, eben / juist / stip / stiptigh / bestiptigh /
niefneedentigh / afzonderligh.

Præcisio, boozafzondering.

Præcisivus, boozafzonderende.

Præco, verkondiger / uitroeper.

Præcognito,

Præcognitum, } boozkennis.

Præconceptus, boozbebatting / boozbegrip / booz-
geboel.

Præconium, verkondiging / uitroep / uitroeping /
bekendmaking.

Præcordia, de deelen rondom 't hart gelegen.

Prædestinatio, boozbestemming.

Prædicale, erfaanhangig.

Prædicabile, zegligh woord / gemeentwoord.

Prædicabilis, uitspreekigh / zeglighwoordig.

Prædicabilitas, uitspreekighheid.

Prædicamentalis, zegwoordig.

Prædicamentum, zegwoord / bzaagwoord.

Prædicare, (*Theol.*) verkondigen.

Prædicare, (*Logic*) uitspreken.

Prædicatio, (*Theol.*) verkondiging.

Prædicatio, (*Logic.*) uitspreeking.

Prædicativus, uitspreekig.

Prædicatum, gezeg.

Prædium, erbe / leggend goed / stuk land / hoeve.

— Dominans, heerschend erf.

Prædominans, oberheerschende.

Præexistens, boozheen in wezen zunde / vooruit-
zunde.

Præexistentia, boozheentwezendighheid.

Præexistere, boozheen in wezen zyn / boozuitzyn.

Præfinitio, boozbepaling.

Præfectus, oberste / amptman.

Provincia, landboogd.

Saltuum, houtbestet.

Præ-

- Præfestinatio, verhaaſting / boozberhaaſting.
 Præincipiens, boozbeginnende.
 Præmium ex aſſecuratione, 't beloofde geld uit
 de verzekering.
 Præjudicium, nadeel / hinder.
 Præjudicialis, boozboozdeelig / nadeelig.
 Prælatio, boozzetting / booz rechtgeebing.
 Prælegare, boozuitmaaken.
 Prælegati modo, by boozuitmaaking,
 Prænotio, boozkennis.
 Præparatio, boozbereiding.
 Præparatorius, boozbereidende.
 Præpoſitio, boozzetſel
 — Regens, beheerſchend boozzetſel.
 Præpoſitiones temporales, tydlike boozzetſel.
 Præpoſitivus, boozſtellig.
 Præpoſitionibus orta, boozzettige.
 Præpoſitus, pzoofst / oberſte.
 Præpoſteratio, boozaftering / berachtering / booz-
 berachtering.
 Præputium, boozhuid.
 Prærogativa, ? boozrecht / boozdeel / booztres-
 Prærogatio, § ſelphheid.
 Præs, boozge / in gemeene geldtwiſtzaken.
 Præſcriptio, verjaaring / kwytſchelding booz de
 wet.
 Præſepia, de tandbeenen.
 Præſidialis curia, 't hof daer den Stadhouder
 zyn zitplaats heeft.
 Præſtare culpam, de ſchuld op zich nemen.
 — Damnum, de ſchade oprichten / de ſchade boez-
 ten.
 Præſtare, geben / tonen / maaken / te weeg bren-
 gen / walvoeren / walzengen / betwizen / be-
 tonen.

Præ-

- Præsumtio, vermoeding / waan / gissing.
 — Juris & de jure, vermoeding uit de wet bla-
 jende.
 — Legis & de lege, vermoeding booz de wet.
 Præsuppositivè, boozonderstelligh.
 Præsuppositivus, boozonderstellig.
 Præsuppositum, boozonderstel.
 Præteritum, voorleeden.
 Præternaturalis, kuttennatuurlijkh / onnatuurlijkh.
 Prætor, opper-rechter.
 Prævalens, oermogende.
 Prævaricatio, slimme gang / als lemanit aan twee
 zyde dient.
 Prævaricator, tweezydige bedzieler.
 Pragmatici, pleitbermaaners / rechtboozderers /
 rechtsoeffeners / boozspraken.
 Prassium, mälrobe / witte andooren.
 Prætelium, steenklaber / malloot.
 Praxiologia, oeffenhunde / daadhunde.
 Praxis, oeffening / daad / doening / uitwerking.
 — Juris, rechtsoezdering / rechtsoeffening / rechts-
 geleerdheidssoeffening.
 Precarió, by bergunning / ter heede.
 Pretium emtionis, koopsgat / prijs des koopz.
 Priapela, tabak.
 Priapiscus, standelkruid / kullekenskruid.
 Prima investitura, uitgiftszieden aan den leen-
 man.
 Primalitas, eersteijghheid.
 Primarius, boozneem.
 Primatus, opperhoofdigheid.
 Primicerius, boozstijgh bondschypper / opperbond-
 schypper.
 Primigenius, boozspronglijkh.
 Primitas, eerztheid.

Pri-

- Primitiva**, eestellingen / eestellingwoorden / zelfspruitelingen.
Primitivus, oorspronkelijk.
Primochirius, bofstijk bondschyber / opperbondschyber.
Primogenitura, eerstgeboorenheid / eerstgeboorte-recht / eerstgeboorte.
Primula veris, sleutelbloemen / witte hetonie / hofbloemen.
Primum mobile, 't eerste beweeglijk.
 — **Unum**, 't eerste een.
Principalis, boorneemt / boornaamt.
Principalis, (*Jurid.*) zaakweidige.
 — **Debitor**, zelfschuldige.
Principalitas, boorneemheid.
Principaliter, boorneemlijk / eigenlijk.
Principialis, beginselig.
Principiatus, beginselb.
Principium, beginsel.
Prioristicus, eerderheidsig.
Prioritas, eerderheib.
Prisma, kantzuil / kantige pilaar.
Privantia, onnemende.
Privatim, onder de hand / heimelijk.
Privatio, berooving.
Privative, berooflijk / berooflijk / afzonderende wyze.
Privativus, beroofig / beroovende.
Privatus, byzonder man / gemeen slecht man.
Privigna, stiefdochter / boordochter.
Privignus, stiefzoon / boorzoon.
Privilegiarius, boozrechtgemeter / een met boozrecht begiftigd.
Privilegium, boozrecht / handbrejten.

Pri-

Privilegium fori, gerechtsdwang / 't boezrecht der gerechtsplaats.

Proairesis, verkiezing.

Proamita, oudtmoete / grootvaders zuster.

Proavia, obergrootmoeder.

Proavus, obergrootvader / ane.

Proavunculus, oudoom / grootmoeder's broeder.

Probabilis, betwispig / waarschanlyk.

Probabilitas, betwispigheit.

Probatio notoria, klaarvliende beweerung of betwisp.

Probationes, betwispstukken / betweringen.

Probativus, betwispig / betwispzende.

Problema, (Geomet.) werkstuk / werkenbbaarsstel.

Problema, (Log.) verschiil / geschil.

Proboscis, olifantsnuit.

Procatacticus, verbienstig / beginnende.

Processus, (Philosoph.) voortgang / schein / uitsteeksel / uitpulling.

Processus, (Anatom.) schein / uitsteeksel / uitpulling.

Mamillaris, tepelachtig

Vermiformis, wormschein / wormgelik } uitsteeksel.

Peritonæi, de uitgangen van 't buikvlies.

Caracoides, het ravenkeelige

Styloïdes, priemtonze

Ancoriformis, ankerwormige

Anchyroides, ankergelike

Lateralis, zijdelinksch

Pterygoïdes, vleeschscheuten / vleugelachtig

Dentatus, tandig

} uitsteeksel.

Pro:

- Processus**, (*Jurid.*) rechtsgebîng.
 — **Ordinarius**, na de gewone wijze.
 — **Summarius**, kortlyk tegen de gewone wijze.
Prochitus, baardig schryver.
Procidencia, uitschieting.
Proclamata, verkondigingen / uitroepingen.
Proclamatio, uitroeping.
Procuratio, voorzorg / volmagt / last.
 — **Generalis**, algemeene } last.
 — **Specialis**, bijzondere }
Procurator, gemagtigde / verzorger / bezorger.
Ad lites, pleitbezorger / gebîngbezorger.
Negotiorum, koopmans handelsbrever / koopmans gemagtigde.
Producta, bewys en tegenbewyzen.
Prodigi, kwistgoederen / verkwiststers / boortbrengers.
 — **Quibus bonis interdictum est**, stads of hofs hinderen / dien 't bewind sunner goederen verboden is.
Producere, geschyften des gebîngs overleggen.
Productio, voortbrenging / uitstreekzel / verlenging.
Probatium, overlegging van bewysstukken.
Productivus, voortbrenging / voortbrengende.
Productum, uitbreng / uitskomst / uitgebrachte.
Proëgumenus, voorgaande.
Professio heibdenis / bekentenis.
Professor, hooftleeraar / opperleeraar / hoogeschoolmeester / hoogeleermeester / landleeraar / openmeester.
Profilia, steebehochter.
Profilus, steebezoen.
Proflatorius, boortblaazende.
Profundimetria, diepmeting / diepmetkunde.
Prognosis, boortkenning / boortspelling.
Prognosticus, boortspellende.

- Progonus, boorzind / boorzoon / boordochter.
 Programma, plakzeel / plakſchrift / plakbrief / plak-
 haat.
 Progresſio, voortgang.
 Progreſſivus, voortgaande.
 Prohedrus, voorzitter.
 Prohibitorius, verbiedende.
 Prolabium, voortſp.
 Prolegomena, boorzedeningen / boorzeeſingen.
 Proleptis, boorzoming / boorzaanneeming.
 Prolepticè, boorzomiglyk / boorz boorzoming.
 Prologus, boorzeden / inleiding / ook boorzedenaar.
 Promater, ſtebemoeder.
 Promatertera, oudmoete / grootvaderszuſter.
 Promiſſio, toezegging.
 Promiſſor, toezegger / belober.
 Promotorialis, } voortzettende.
 Promotorius, }
 Pronator, vooromheerer.
 Pronepotes, proneptes, achterkindskinderen.
 Pronepos, naneef / achterkindszoon.
 Pronepcis, nantecht / achterkinds dochter.
 Pronomen, boorznaame.
 Finitum, bepaalde
 Inſinitum, onbepaalde
 Demonstrativum, aanteuwendende
 Relativum, betrekkenende
 Interrogativum, vraagende
 Poſſeſſivum, bezittende
 Reciprocum, wederkeertge
 Primitivum, eerſteling-
 Derivatium, ſpreuteling.
 Pronunciatio, uitsprekking.
 Pronunciativè, uitspreklyk.
 Propago, voortteelſel / ſcheut / uitspreuſſel.

} boorznaam.

Pro-

- Propater**, stede vader.
Propatruus, oudoom/ grootvader & broeder.
Prophasis, boozbereidsel/ gelegenheid.
Prophylacticè, boozberhoedig/ boordewadrig.
Prophylacticus, boozberhoedenbe/ boordewaarendbe.
Propinquitas, nabijheid.
Propiores sobrii, kindskinderen van zusterlingen
of broederlingen.
Propitiatorius, verzoenende.
Proplasma, boorbormsel.
Proplasticè, boorbormigigk.
Propola, boorkoper.
Proportio, ebenredenhêid/ gelykmatigheid/ eben-
beelding/ weischikking.
Arithmetica, telkunst
Geomettrica, meetkunst } ebenredenhêid.
Ordinata, geschikte ebenredenhêid.
Perturbata, betwarte
Alterna, oberanderde/ oberbeurtige
Inversa, verkeerde/ omgekeerde } ebenre-
Superparticularis, hobendeelige } denhêid.
Superpartiens, hobendeelende
Assimilationis, ebenredenhêid der gelyking.
Æqualitatis, — ebengrootheid.
Perfectionis, — volmaaktheid.
Commensurationis, — samenmetting.
Attingentiæ, — aanraakendheid.
Habitudinis, — hebbing.
Inæqualitatis, — onebengrootheid.
Proportionalis, ebenredemig.
Proportionalitas, ebenredenhêid.
Proportionaliter, ebenredensigk.
Proportionatus, geëbenredend.
Propositio, boozstel/ boozstelling.

Propositio erroris, voorstel van een misflag in een getoegde.

Propotisma, boozdzank.

Proprie, eigenlijk.

— Dictus, eigenlijk genoemd.

Proprietarius, eigenaar.

Proprietas, (*Philos.*) eigenschap.

Proprietas, (*Jurid.*) eigendom. (*Gram*) eigenschap.

Proprium, eigen / eigenschap.

Prorogatio, verianging / uitzetting / achtervolging.

— Jurisdictionis, overdraging van gerechtigdwaang; wanneer iemand zich onderwerpt aan een rechter / dien hy anders niet onderworpen was.

Proserpinaca, weggas / kreupelgas / verkenngas / duizendknoop.

Profocer, schoonbaders vader / grooteschoonbader.

Profodia, maatklank / klankmaat / uitspraak.

Profopographia, persoonbeschrijving.

Profopoleptes, uitneeming van personen.

Profopoleptia, uitneeming / of aanziening van personen.

Profopopoeia, personering / spraakverbeelding.

Prospheron, voordragende.

Prospheysis, aanwas / ontwas / aanhangsel.

Prostaphæresis, voorstafvoening / voorstafneeming.

Prostates, de klier aan den wortel der roede / de voorstaander / de voorstaande klier.

Prosihesis, toezet / vooraanstelling / boozetting.

Prosylogismus, boozsluitreden / overbesluit / oversluitreden.

Protasis, voorstel.

Protemisis, boozgang.

Prothyron, de stoep.

Prothysteros, boozachtering.

Protocollum, schepvrot / schepvoeli / gedenkrol.
Pro-

- Protopathia, eerstlyding / zelflyding.
 Prototypus, eerste voorbeeld / opperbeeldig.
 Proventus annui, jaarlykische Inkomsten.
 Proverbium, spreekwoord.
 Providentia, voorzienigheid.
 Provisionalis, middelerykisch / ontbertuyschen.
 Proxenetæ, hoopgoedeman / makelaar.
 Proxenicum, makelaars.
 Proxenetria, huwlykmaakster.
 Pruna autumnalis, ryp.
 — Hybernalis, pfeel.
 Prunella, prumelle.
 Prunum, pruim.
 Nanum, } herfstpruim.
 Autumnale, }
 Prunus, pruimboom.
 Silvestris, wilde pruimboom.

P S.

- Psidium, leeuwenvoet.
 Psalmus, zanglied / harpzing.
 Pseudoacacia, balsche akacia.
 Psellotes, stameling / jankeling.
 Psodoacorus, gelblich / vohsboonen.
 Pseudochimicus, balsche stoffcheider.
 Pseudographema, balsch ontwerp.
 Pseudographia, balsche beschryving.
 Pseudoiris, geellisch / vastardblich.
 Pseudoligustrum, vogelkarsen.
 Pseudolysimachium, vastardweberik.
 Pseudomedicus, balsche arts / onbedreben genees-
 meester
 Pseudomelanthium, hoornrozen / regelbloemen.
 Pseudonarcissus, tydelooze / geele tydelooze.
 Pseudoorchis, vastardstandelkruud / tweetblad.

Pseudostachys, veldbanbooren / haſtaebandbooren.
Pseudo-hyrum, onrechte deur / achterdeur.
Ptilothrus, 't hare uitballen doende / haal maakende.
Psoas, de groote lendenspier.
Plora, ſchurſtheid / booze ſchurſt.
Pterophthalmia, jenuerige oogontſteeking / oogſchurſtheid.
Psychologia, zelfkunde / zelfbeſchrybing.
Psychorasia, koude gemaatigheid.
Psydracia, blaarijs / puiftijs.
Psygropoſia, koude drank.
Psyllium, blootkruid.
Psyxis, behoudwing.

P T.

Ptarmica, wilde bertram / wilde tandkruid.
 — **Austriaca**, geele amarant.
Ptarmicus, ſniezende / ſniezing betwekkende.
Pterophorus, poſt / poſt bode / looppode / vederdrager.
Pterugia, de bleugelen.
Pterugoides, bleugelwip / bleugelachtig.
Pterygium, een paerel op 't oog / ſcheiding van de nagel / en 't bleefſch.
Ptilloſis, winkbaantwenkaaltheid.
Pisana, garſtendrank.
Ptochodochium, armengasthuis / bedelaarsgasthuis / haatert.
Ptoëſis, houtwengeeltheid.
Ptyalismus, ſpogsoberbloed.
Ptyelimus, kloppling.

P U.

Puber, hutwbaar.

Pu.

Publicare, (*Jurid.*) verbeurdmaken.

Publicatio, (*Jurid.*) verbeurdmaking.

Pudendagra, klapoor.

Pulegium, poleg.

Montanum, kweibel / onzer vrouwen bedstroo.

Martis, wilde poleg / diptam.

Pulicaria, blootkruid.

Pulmo, de long.

Pulmonalis, } longig.

Pulmonaris, }

Pulmonaria, longenkruid / onzer vrouwen melkkruid / bierkruid / wazangekruid.

Pulmonia, longzucht / longziekte / longontsteking.

Pulmonicus, longsterkende.

Pulpa, vleesch der vruchten.

Puls, pap / vep.

Pulsatilla, keukenschille.

Pulsatorius, kloppig / kloppende.

Pulsus, klopping / slaaning / aderflag.

Undosus, golfachtige

Formicans, mierzelpke

Vermicularis, wormzelpke

Inæqualis, onzelpke

Male æqualis, kwalijk zelpke

Dicrotus, tweemaal slaande

Miurus / allengsberminderende

Intermittens, tuschenophoudende

Inæqualis æqualiter, gelijklijk onzelpke

Inæqualis inæqualiter, ongelijklijk onzelpke

Decurtatus, afgaande

Reciprocus, } wederkeerige

Recurrans, } afgaande

} ader-
flag.

- Intercurrens, tusſchenlopende
 Deficiens, berdwynende
 Reciprocus, weerkeerige / berdwynende
 Caprizans, ſpringende
 Impar citatus, neebenboortgaande
 Prominens, in 't midden uitſteekende
 Circumnutans, rondomkniffende
 Serratus, zaagachtige
 Hecticus, taaiziehige
 Palpitans, trillende
 Eurythmus, geregelde
 Arythmus, ongeregelde
 Pulveratio, } berſtoffing / ſtofmaa-
 Pulverifatio, } king.
 Pulvis coriarius, run.
 Pumex, puinſteen.
 Pumila, adik / adikboom.
 Punctorius, ſteekende / ſteekig.
 Punctum, ſtip.
 Lachrymale, de traanſtip.
 Pedale, nederapunt.
 Verticale, toppunt.
 Oppositum, tegenoverſtaande punt / buitenpunt.
 Horizontale, zichteinders punt.
 Punica, granaatappelboom.
 Pupilla, de oogappel / 't oogzwart.
 Pupillaris, onmondig.
 — Subſtitutio, erſtelling / die de Romeinen pleegen te doen van hunne jonge kinderen.
 Pupillariter ſubſtituere, by uiterſte wil zyne jonge kinderen overhangen.
 Pupilli, wezen, meisjes onder de twaalf / en knegtsjes onder de veertien jaaren.
 Purè, reinlyk / zuiverlyk.

Pur-

- Purpura, de bluts.
 Purgatorium; bagebuur.
 Purgatio, zuivering / afdooping.
 Purus, zuiver / rein.
 Pus, eiter.
 Pustula, een puist / blaas / blaar.
 Putare rationem, rekeningeessen maaken / effenen /
 afrekenen.
 Putativus, rekening / gemeind.
 Putorius, buntzing
 Putredinalis, rottig / rotachtig.
 Putredo, }
 Putrefactio, } herrotting.
 Putrefactio, (Chym.) welking.

P Y.

- Pycnoticus, dikmaakende / toestoppende.
 Pyctacium, korte herhaaring.
 Pylorus, Pyloricus, de rechtermond der maag / de
 ondermaagmond / de poortier of poortet / de
 deurwachter / de uitgang der maag.
 Pyracanta, doornachtige mispeiboom.
 Pyraceum, peerboomp.
 Pyramis, (Chym.) trechter.
 Pyramis, (Vulgò) naald / kantige naald / gras-
 naald.
 — Optica, zicthundige hegel / of naalde.
 Pyramidalis, }
 Pyramidatus, } naaldisch / genaald / spitsw-
 ze / grasnaaldswaze
 Pyraster, wilde peerboom.
 Pyrethrum; bertram / tandkruid.
 — Silvestre, wilde bertram / wildtandkruid.
 Pyriformis, peerboompig / peerachtig.
 Pyrites, buursteen.

V 5

Py-

- Pyrola, wintergroen.
 Pyrotechnica, vuurwerkmaakkunde.
 Pyroticus, brandende.
 Pyropus, robynsteen.
 Pyrricha wapensprong / wapendans.
 Pyrricharius, wapenspringer / gewapend springer /
 gewapend danser.
 Pytho, } waarzegster / duivelvian-
 Pythoïsa, } ster.
-

Q U A.

- Quabebes, staartpeper.
 Quadrangulum, vierhoek.
 — Rectangulum, rechthoekige vierhoek.
 Quadrans, vierendeel.
 — Altitudinis, hoogtehoog.
 Quadrare, vierkanten / vierkantmaken.
 Quadraticubus, vierkantsreeling.
 Quadratio of Quadratura circuli, vierkantsing des
 rondes.
 Quadraticquadratum, vierkants vierkant.
 Quadratura, vierkantsing.
 — Quadratum, vierkant / vierhoek.
 — Nauticum, graadhoog.
 — Circuli, 't vierkant des rondes.
 Quadratus, (Geom.) vierkantig.
 Quadratus, (Anat.) viergeschooten.
 Quadrupes, viervoetig vier.
 Quadruplicator, aanbrenner / verkwikker.
 Quadruplicatio, natweers bevestiging / tweebena-
 weer.
 Quadruplum, vier-schat / vierboud / vierboudig / vier-
 dubbeld. Qua.

Quæstio, (*Philos.*) vraag / geschil / voorstel.

Quæstio, (*Jurid.*) p[ro]niging / onderzoek door p[ro]nigen

Quæstor, penningmeester / schatmeester.

Qualificans, hoedanigmaakende.

Qualitas, hoedanigheid.

Qualitativus, hoedanigheidig.

Quando, wanneer.

Quantitas, hoegroothheid.

Quantitativus, hoegroothheidig.

Quartana, berdenbaagſche koorts.

Quasi dominium, onvolkomen eigendom.

Quasi dominus, onvolkomen eigenaar.

Quasi posthumus, naborelings gelijk.

Quasi usufructus, i[er]ftogts gelijk.

Quatrimo, viermaal.

Quatuorviratus, viermanschap.

Quatuorviri, viermannen.

QUE.

Quercula, duifkruid / piment / gamanderſpin.

Quercula calamandrina, manderkruid.

Quercus, eſkenboom.

Querela, klagte / beklag.

— De inofficio parentum testamento, klagte
over een onpligtige uiterste wil der ouders.

— liberorum testamento, klagte

te over de onpligtige uiterste wil der kinderen.

Queri, klagen / beklagen.

QUI

Quidditas, waarheid.

Quidditative, waarheidsig.

Qui-

Quidditativus, waetheidig.

Quimatus, de tyd van byf dagen

Quincunx, de wydte van byf boeten.

Quindecimviri, byftienmannen.

Quinquéfolium, byfbingerkruid / blooikruid.

Quinquennalis, byfjaarig.

Quinqueviri, byfmannen.

Quinquina, kina-kina.

Quinta, byfving.

Quinta escentia, hoogste kracht / zuiverste kracht /
krachtigste geest.

QUO.

Quotum, 't hoeveelde.

Quotiens, hoe dikwyls.

R A.

R Abies, dolheit.

Canina, hondz-

Lupina, wolfs-

Felina, hatten-

} dolheit.

Rachisagra, de ruggraatjicht.

Radiatio, ftraaling.

Radicalis, wortellig / geworteld / oorspronklyk.

Radicalis numerus, talwortel / worteltal.

Radicaliter, als in den wortel / oorspronklyk.

Radicula, radys.

— Magna, rammenaß.

Radius, (Geom.) de halve middellyn van een kring.

— Geometricus, maatstok / meethundige maat-
stok.

Radius, (Optic.) een ftraal.

Ra

- Radius convergens, samenhellende }
 Divergens, van een hellende } straal.
- Radius, (*Anatom.*) de kleine armppp / de minder
 elleppp.
- Radix, (*Botan.*) wortel.
 Squamata, aanblad.
 Cava, houtwortel.
 Cara, pijnsternakelen / tamme mooren.
 Rhodia, roozewortel.
- Radix, (*Mathem.*) wortel / wortelznde.
 Quadrata, vierkant } wortel.
 Cubica, teerling } wortel.
- Ramex, gescheurdheid / gebrokenheid / scheurset.
 Ramicosus, gescheurd / gebroken.
 Ramificatio, takmaking.
 Ramus, tak / afscheut.
- Ranæ morsus, boschenbeet / kleine plompen.
 Ranina vena, kiltboschader.
 Ranula linguæ, tonggezwel.
 Rapacaulis, raaphoof.
 Ranunculus, haneboet.
 Hortensis, waterbloem / tamme haneboet / hof-
 haneboet.
- Cæruleus, blaauwe }
 Ruber, roode } waterbloemen.
- Silvestris primus, }
 Aquatilis, } waterhaneboet.
 Palustris, }
 Silvestris secundus, }
 Auricomus, } tuipaardsklaauwen.
 Silvestris tertius, }
 Echinatus, } akkerhaneboet.
 Arvensis, }
 Illyricus, Slaboonsche } hane-
 Gramineus, grasachtige } boet.

- Lusitanicus, } Portugalsche
 Hyemalis, } winterfche
 Montanus, } } hane-
 Pannonicus, } berg. } boet.
 Tuberosus, St. Ceunig raaphen / knobbelachtige haneboet.
 Flammula, egelkolen / buuckruid / blomkruid.
 Rapæcaulis, raaphool.
 Raphanus, radnig.
 Major, } mierfkwortel / mierredik.
 Silvestris, }
 Magnus, } meerradnig / peperwortel / boer-
 Rusticanus, } renradnig.
 Rapistrum, } heerbizk / heerik.
 Rapistrum arborum, }
 Raptor, rober.
 Raptor, (*Furid.*) fchaaker.
 Raptum, roof.
 Raptus, ontfchaking / byfter-fchaking.
 Rapum, raap.
 Rapum porcinum, } berkensbrood / aardapp.
 Terræ, } pel.
 Divi Antonii, St. Ceunig raapje.
 Rubrum, roode heerwortel.
 Silvestre, } raponse.
 Rapunculus, }
 Rarefactio, verpning / verduuning.
 Ratio, rafping.
 Ratificatio, bekrachtiging / geftabiging.
 Ratihabitio, beheftiging / bekrachtiging / geftabiging / van waarde houding / goedkeuring.
 Ratio, reden / wys / gelegenheid.
 Ratiocinans, redeneerende.
 Ratiocinatio, redeneering.
 Ratiocinativus, redeneerig / redeneerende.

Ra

Ratiocinator, rebeneerer / rebener.
 Ratiocinatus / gerebeneer.
 Rationalis, (*Vulgè*) rebelyk.
 Rationalis, (*Math*) rebenig.
 Rationarius codex, blaffert / bladwopzer.
 Ratum habere, van waarde houden.
 Raucedo, } heeschheid / haerschheid.
 Raucitas, }

R E.

Reaccusatio, tegenbeschuldiging / wederklagte.
 Reactio, tegenboening / tegenaanwerking.
 Realis, zaaklyk / zaakig.
 Realissimus, allerzaaklykst.
 Realitas, zaaklykheid / daadlykheid.
 Realiter, daadlyk / zaaklyk.
 Reatus, straffschuld / strafverdienst.
 Reauditio, herhooring / herhandeling.
 Recalvaster, } haal aan 't booz.
 Recalvus, } hoofd
 Recapitulatio, hertelling / optelling / herhaaling der
 hoofdpunten.
 Receptise, onhangbekentenis.
 Receptaculum, (*Chim.*) boozlaag / boozlegger /
 ontbanger.
 Receptator, diefophouder.
 Receptivitas, onhanglykheid.
 Receptivus, onhanglyk / onhangig.
 Receptor redituum, inkomstheffer.
 Recessio à contractu, handelbraak / afstand van
 een verdrag.
 Recipiens, (*Chym.*) boozlag / boozlegger / ont-
 banger.
 Recidiva, wederinstorting.

Re.

- Reciproca, wederkeerende.
 Reciprocabilis, weerkeerbaar / weerkeerlijk.
 Reciprocabilitas, weerkeerbaarheid / weerkeerigheid.
 Reciprocari, weerkeertig zpn.
 Reciprocatio, weerkeering.
 Reciprocus, onderling weerkeertig / heen en weer / wederzijdsch.
 Reconventio, wederkeertich / tegeneeffch.
 Rectangulus, rechthoekig.
 Rectificare, rechtmaaken.
 Rectificatio, rechtmaking.
 Rectilineus, rechthoekig.
 Rectio, (*Gramm.*) beheersching.
 Rectiterminus, rechtspaaing.
 Rector, bestierder / schoolboogd.
 —Magnificus, landschoolboogd / hogeschoolboogd.
 Rectum intestinum, endeldarm / aarsbarm.
 Recutitus, besneedene.
 Redhibitio, wedereschaffing / koopvernietiging.
 Redhibitorius, wedereschaffende.
 Reditus, inkomst.
 —Annuus, jaarlijkse inkomst.
 Reductio, herbrenghing / herleiding; van gewillekeurde rechters.
 Reductio fractionum, herleiding der gebroekene.

Ad minimos,	}	termi-	nos,	}	tot de	}	merk-
Ad cognomines					kleinste /		
				}		naamige.)	

 Reductivè, herleidiglijk.
 Reductivus, herleidig.
 Reduplicativus, herduubellig / herduubellig.
 Reduplicatio, herduubeling / herhaaling.
 Reduvia, nypnagel / nypnagel / nypbleesch / het
 spijk / de bpt.

Re-

Refinatio, zuivering / versuiving.
 Reflexio, weerbuiging / weerslag / weerstuiting.
 Reflexus, weergebogen.
 Reformatio, (*Theol.*) herboezming
 Reformatio, (*Furid.*) klaaring / beroep van klaaring / van een gewoosde tot een hooger rechter.

Refractarius, obertreder.

Refractio, wanschaaubwing / verbzeking.

Refrigeratorius, verkoelende.

Regenerare, wederbaaren.

Regenerari, wedergebooren worden.

Regeneratio, wederbaaring / wedergeboorte.

Regestum, blaffert / bladwazer / rol / tafel.

Regimentum, heerschappg / heersching / regeering.

Regina prati, gettenbaard.

Regio montana, bergland.

— Campana, vlakland.

Regressus, een verhaal op een ander.

Regula, regel.

De omni,

De nullo,

Proportionis,

Trium,

Societatis,

Alligationis,

Falsi,

Positionis,

Hypothesis,

Aurea, gulden regel.

Universa, algemeene

Conversa, verkeerde

Reciproca, weerkeerige

Dupli, dubbelde

de regel van

de regel van stelling.

allen.
 geene.
 ebenredenhg.
 drie.
 gezelschap.
 verbinding.
 't valsche.

regel.

X

Re-

Regula conscribendi litem, een rechtsgebod van den hobe / op wat wijze de zaak beschreven zal worden.

Regulare, regelen / bestieren.

Regularis, geregeld / geschikt.

Regulariter, geregeldijk / volgens den regel.

Rei vindicatio, zaak's eigen aantal.

Relata, } betrekkinge / opzigtelike / opzigt heb.

Relativa, } vrende / anderlinge opzichten / betrekkinge.

Relatè, met een opzigt ergens op.

Relatio, onderling opzigt / betrekking.

Relatio, (*Histor.*) verhaal.

— Juramenti, (*Jurid.*) wederoplegging des eeds.

Relativè, betrekkingijk.

Relativus, betrekking.

Relatus, betrokken / betrekking.

Relegatio, verzending / banning.

— Appellationis, van 't beroep.

Relevare, verheffen.

— Appellationem, het beroep.

Religio reformata, gezuiverde / of herbozorde godsdienst.

Reliqua, overschot / overblijffel.

Reliquari, in schuld blijven / schuldig blijven.

Reliquatio, schuldigblijving.

Reliquator, schuldigblijver.

Remedium, hulpmiddel.

— Tropicum, uiterlijk hulpmiddel.

Rememorativus, rememberende / indachtigmakende.

Remissio, (*Philos.*) verflapping.

Remissio, (*Theol.*) vergeving.

Remissio, (*Jurid.*) kwantscheiding / doodslagshergifnis / zending tot den onderhoorigen rechter.

Re.

- Remissio, (*Gram.*) hermindering.
 Remissivè, by oortonzing.
 Remora aratri, stalkruib / prangwortel.
 Remotio, afzweering.
 Remotus, herschoonen.
 Remunerativus, bergeldig / bergeldende.
 Ren, de nier.
 — Seccenturiatus, ander nier / stedenier.
 — Verus, rechte nier.
 Renalis, nierig / nierachtig.
 Renascentia, wedergeboorte.
 Renatus, wedergehooren.
 Reparatio, (*Jurid.*) wederrechting van alle nieu-
 wiggheden.
 — Damni illati, vergoeding van de aangebragte
 schade.
 — Attentatorum, herstelling van alle baadigh-
 heden.
 Repentinus, sechtig / sechtelohoverkomende.
 Repertorium, boedespysching.
 Repetundæ pecuniæ, wederreysching van t'onrecht
 genoten geld.
 Repignoratio, pandloosing.
 Repletivè, verhulligh.
 Replicativè, herhaaligh.
 Replicatio, tegenweer.
 — Cum mediis seu probationibus, met middelen
 en bezopen.
 Representativè, betoonigh.
 Representatio, (*Jurid.*) betooring / betooring /
 rasse volbringing / volbringing hoor den tyd /
 plaatsburing.
 Repræsentatiæ, wederneeming.
 Reprobans of reprobator, wederlegger / waaker.

Reprobare, wederleggen / waaken / verworpen /
afkeuren.

Reprobatio, verworping / waaking / wederlegging.

— Testium, van getuigen.

— Instrumentorum, van de stukken des gedings.

Reprobatorius, verworpen.

Reprobus, verworping / verworpen.

Reproductio, wederboortzenging.

— Testium, van getuigen.

Repromissio, tegenbeloofing / wedertoezegging.

Reptilia, kruispand gebierte.

Repudiare hæreditatem, de erfenis verworpen / niet
aanbaarden.

Repugnantia, tegen- of weerstrebigheid.

Requisitor, begeeder / verzoeker.

Requisitorius, verzoekende.

Res, (*Philos.*) zaak / ding / goed.

Res, (*Jurid.*) goed / zaak.

Mancipii, ons toebehoorend goed.

Nullius, een zaak die niemand toebehoort.

Omnium, die alle menschen toebehoort.

Alienabilis, wandelbaar / of verbyembbaar
goed.

Inalienabilis, onwandelbaar / of onverbyemb-
baar goed.

Corporales, ligchaampke dingen.

Incorporales, onligchaampke zaken.

Pro derelicto habitæ, verworpen / verlaaten
goederen.

Bonæ, } fidei, } goeder, } trouw- } zaa-
Malæ, } } kwaader- } sche } ken.

Divini } } Godt } toebe- }
Humani } } mensch } hoorzige } zaa-
Criminales, strafbaare } }
Litigiosæ, dingtallige / of twist- } }
Sa-

Sacræ, gewoone

Publicæ, } land-

Universitatis, } zaaken.

Singulares, enkele

Universales, heel begrypende

Singulorum, byzonderen toebehoorende.

Sanctæ, stads besten / of poorten.

Religiosæ, de graven der dooden.

Rescisio, (*Jurid.*) handelzaak.

Rescribere, antwoorden / weder schrijven.

Rescriptio, weder schrijven / antwoord.

Rescriptum, rechtz berzoek / antwoord.

— Curia, antwoord van 't hof.

Reseda, Italiaansche raket.

Resina, harst.

Resistentia, wederstand.

Resolutivus, ontknoopig / ontbindig.

Respective, opzigtiglyk.

Respectivus, opzigtig.

Respectus, opzigt.

In, opzigt in

Ad, — tot.

Respiratio, aasfeming / heraaasfeming.

Responsio, antwoord.

— Cum mediis aut probationibus, antwoord met middelen en bewyzen.

— Rei, antwoord van den gedaagden.

Responsum, rechtspraak.

Resta bovis, prangwortel.

Restitutio, wedergeefing.

— In integrum, herstelling in zyn geheel.

— Ex læsione ultra dimidium, uit zaak van berhooping ober de helft.

Restitutorius, herstellende.

Resultantia, ontstaaning / ontspzinging.

Rete mirabile, 't wonderlyk net / 't herssenader-
net / 't nettewebbe.

Retentio, aan- of inhouding van goed / daar men
kosten aan gedaan heeft.

Reticularis,

Retiformis,

Retinus,

Reticulum, net / of tweede maag der herhaau-
wende bieren.

Retorta, omgedraaide holf.

Retractus, naasting / zinning / nashoop / aanboord /
wederzyping / uitzyping / benadering.

Retractatio, beroep van een getwysde van raadshere-
ren op de rolle aan den hollen raad.

Retroacta, boozheen gepleegde dingtalen.

Retrogradus, weerheerig.

Reus, straffschuldig / strafwaardig / misdaadiger /
schuldige / beschuldiger / berweerder / ant-
woorder / tegendinger.

Facti, daad-

Criminis, misdad-

Satisfacti, bozgstel-

Satisfacti, bozgaanneem-

Stipulandi, bzaag / eisch-

Promittendi, belofte-

Extraordinarius, naar 't goeddunken de s rech-
terz.

Ordinarius, straffschuldige naar de wet.

Revisio, herkenniz / wederoberzening / herzte-
ning.

Revocatorius, herroepende / wederroepende.

Reverberatio, wederklaaning / berzanding booz
een rond omgaande blam / terug klaaning van
licht.

Re-

Reverberatorius, wederstaande.
 Revulsio, te rug trekking.
 Revulsorius, te rug trekkende.

R H.

Rha, wortel.

Barbarum, Barbarische }
 Ponticum, Pontische } wortel / rabarber.
 Turcicum, Turksche }

Rhabarbarum, rabarber.

Rhabdologia, storkrekenkunde.

Rhabduchus, opziener ober de woestelaars.

Rhachita, hoosdoener / kwaadboener.

Rhacoma, rabarber.

Rhagades, } kloven / woesten in handen of voe-

Rhagadia, } ten.

Rhamnus solutivus, } rhabesfen.
 — Catharticus, }

Rhapsodia, baarsensamenstelling.

Rhaphodus, baarsensamensteller / baarsouzegger /
 baarsenmaker.

Rheas auctorum, roode maankop.

Rhecoma, rabarber.

Rhetor, redenrpher / redenaar.

Rhetorica, redenrphkunst.

Rhetoricè, redenrphkunstigh.

Rheticus, redenrphkunslig.

Rheum, rabarber.

Rheuma, } bloed / bloefing / zinking /

Rheumatismus, } hoofdbloed.

Rheumaticus, hoofdbloedig.

Rhodia radix, smeerwortel / die een roozen reuk
 heeft.

- Rhododaphne, } oleanderboom.
 Rhododendron, }
 Rhomboïdes, schieve / of langwerpige ruit / raam /
 tarbotgelyk.
 Rhombus, ebenzuidige ruit / schiebe ruit / schief
 vierkant.
 Rhus coriariorum, smak.
 Rhuselinum, waterhaneboet.
 Rhyas, oogtraaning.
 Rhygma, stukhentrekking.
 Rhypticus, afbgende.
 Rhytharmonicus, rymtwelluidig.
 Rhythmida, rymkunst / rymzangkunst.
 Rhythmopœia, rymmaking / rymkunde / rym-
 maakkunst / rymmaakkunde.

R I.

- Ribesium, aalbesfen.
 Ricinus, wonderboom / mollekruidboom / kruisboom.
 Rictus, onderkaak.
 Rifagalum, rood rottenkruid.
 Rifus, iach.
 Ritè, wel / behoorlyk
 Rizolishi, bersteende wortelen.

R O.

- Rob, } honiggelyk zap.
 Rohob, }
 Robur, haagessienboom.
 Robus, wintertarw.
 Rorella aut rorida, seu solsiroda, ioygkruid /
 zonnedaauw
 Ros, dauw.
 Cœli, hemelsdaauwgras: Ros,

Ros Syriacus, hemelhonig / iuchthonig.

Solis, zonnebaauw.

Rosa, rozenboom.

Rosa Junonia, Ielle.

Rosmarinum coronarium, rosmarijn.

Rotulatio, maaking van ronde hoekjes.

Rotulæ, ronde hoekjes. ^ .

R U.

Rubia,

Rubia tinctorum, } mee / rotte / krap.

Marina, zeerotte / zeesche mee.

Rubefaciens, roodmaakende.

Ruberta, robberskruid.

Rubigo, roest.

Rubini di rocca, granaatsteen.

Rubinus, robyn

Rubrica, opschyft / rood opschyft / aftekening.

— Fabrilis, roodkrnt.

Rubrus, bzaam.

— Idæus, hennebzaam / hennebeszen.

— Caninus, hondsbzaam / hagedoorn

Ructatio,

Ructus, } rusing / rising.

Rufus, roodhoofd / roodhaic.

Rumex, zuuring / patig.

Sativus, patig / surkei.

Acutus, peerdsk.

Ruminare, herhaautwen.

Rupertiana, ofebaarsbek.

Rupicapra, steendoh.

Ruptio, scheuring / riting.

Ruscus, steekpalm / steekpalmboom / muizdoorn

Ruscus silvestris, huisst.

Ruta, wonnruit / ruite.

Muralis,
Muraria, } steenruit.

Canina, hielruit.

Rutula, kleine wilde wonnruit.

S A

Sabbatharius, rustdagdrager.

Sabbatum, rustdag

Sabina, sabelboom / zebenboom.

Sabulum, zand.

Saccharum, suiker.

Saccularius, guichelaar / oheesboeker.

Sacerdos, priester.

Sacopodium, sagapeengom.

Sacerdotalis, priesterlijk.

Sacramentum, heilteken / eedbond / verbandsteken.

Militare, krijgseed.

Sacramenti significatio, betekening

Obsignatio, bezegeling

Præbitio, uitreiking

} des sakra-
ments.

Sacramenta semantica, betekenende

Metadotica, overleberende

Prospheronta, boordzgende

} sacramenten.

Sacrarium, sacramentshuis / heiligdoms-
gaard.

Sacrificium, offer / offerhande / offerande.

Expiatorium,

Propitiatorium,

Eucharisticum, dankoffer.

} zoenoffer.

Sacrificium misfaticum, misoffer.

Sacrolumbus, heiliglendenspier.

Sagapenum, sagapeengom.

Sa-

- Sagarius, hieerhooper.
 Sagitta, }
 Sagittalis, } serpent's tongen.
 Sagittarius, schutter.
 Sagmen, pzerhard / pzerkruid.
 Saggi, sagrynleer.
 Sal, zout.
 Alkali, alkalinzout.
 Ammoniacum, ammoniakzout.
 Cibarium, }
 Culinare, } gemeenzout.
 Fosfile, }
 Gemmeum, } steenzout.
 Indum, }
 Pyramidale, } pyramidaalzout.
 Marinum, }
 Cubicum, } zeezout.
 Petrae, salpeter.
 Solare nativum, natuurlyk ammoniakzout.
 Neutrum, geenslachtig natuurlyk zout.
 Lixiviosum, loogachtig zout.
 Salarium, loon / werkloon / wedde / huurloog.
 Salicaria, weberik.
 Salucastrum, bitterzoet.
 Salificatio, zoutmaking.
 Saliunca, labendel.
 Saliva fiderum, honigdaauw.
 Salivaris, bertram.
 Salivatio, spogmaking.
 Salsifora, looppighruid.
 Salsifora Amerina, kutschboom / Muzahams boom /
 zeetwilge / kuischlum.
 Salix, wilgedoom.
 Salix equina, paerbestaert / hattestaert.
 Saltatoria, hangkunst.

Sal-

Saltatricula, springhaan.

Saltus vocis, stemsprong.

Salucandria, nardusgraas / nigelle.

Salvatella, de militader.

Salvia, salbie / salte.

Romana, scharlei

Agrestis,

Ambrosiana, } wilde salte.

Vitæ, steenruite.

Vitri, glazout.

Salvificans, } zaligmaakende / zaligenbe.

Salvificus, }

Salvo errore calculi, hoorbehouden eene kwaade
optelling te mogen verbeteren.

Salvus conductus, by geleide.

Sambucus, blier / hoiberboom.

— Aquatica, waterblier / zwelken / zwelkenhout.

— Humilis, hadig.

Samsucus, marjolein.

Sanabilis, geneeslyk.

Sanabilitas, geneesbaarheid / geneeslykheid.

Sanamunda, nagelkruid.

Sancire, inzetten / instellen / willekeuren / be-
vestigen / bevelen op zekere boete of straffe.

Santor, inzetter / insteller / bevestiger.

Sanctimonia, } heiligheid.

Sanctitas,

Sanctificatio, heiligmaking / heiliging.

Sanctificator, heiligmaaker.

Sanctificans, heiligmaakende.

Sanctio, inzetting / instelling / willekeur.

Sandal, zandelhout.

Sandaracha Arabum, jenieberboom.

Sanguificatio, bloedmaking.

Sanguinalis, peen / ledgras / hondsgras.

San-

- Sanguinatio, bloeding / bloedloozing.
 Sanguisorbia, pimpernel.
 Sanicula, sanikel.
 Sanies, etter / buil bloed.
 Santalum, zandelhout.
 Santolina, spizekruid.
 Saphena, de moederader.
 Saphyrus, saphiersteen.
 Saponaria, zeepkruid.
 Americana, zeepboom.
 Saponea, amandelkruid.
 Saporegma, spijberrotting.
 Saracenicā, Sarazunskruid.
 Saracenicum frumentum, boekweit.
 Sarcasmus, begraving.
 Sarcocolla, bleschijm.
 Sarcole, bleschischeurzel.
 Sarcoticus, bleschiteelende.
 Sarta tecta, in goeden rahe / in goeden stand /
 behouden.
 Satelles, wacht/wachter/een naam in de Sterkunde.
 Satellites Saturni, de wachters van den planeet
 Saturnus.
 Satisacceptio, genoegaanneeming / bozgaannee-
 ming.
 Satisdatio, genoeggeebing / genoegdoening booz
 bozgstelling.
 — Necesaria, noodzaaklike } bozgstel-
 — Voluntaria, willige } ling.
 Satisfactio, genoegdoening / gemoedhebbing /
 leesting.
 Satisfactorius, bolboensig / bolboenende.
 Satrapes, bozst / landbozst.
 Satureia, heule / satureie / hofkun / lochtehoel.
 Saturium, standelkruid / hullekenskruid.

Sa-

- Satyræ, schimpdicht / steekdicht / schempschzift /
schempdicht / schotschzift.
Satyrium basilicum, hondkehenskruid.
Satyrus, geitman / geitmannetje.
Saxifraga, } steenbreeke / bebernaart / beber-
Saxifragia, } nel.

S C.

- Scabies, schuiftheid.
Scabius, schepen / van een laage bank.
Scabiosa, schuifkruid.
Scævola, } slinksch / slinkerpoet.
Scævus, }
Scala altimetra, hoogmeetings leet.
Milliarium, mijlmaat.
Musicæ, zangtrap / zangladder.
Scalata, wenteltrap.
Scalenus, onebenzuidig / onebenbeinig / onge-
inhezuidig.
Scandix, naaidekerbel.
Scandulaca, smeerkruid.
Scaphoides, schuitachtig / schuitwipzig.
Scapula, 't schouderblad / schouderblad.
Scapularis, schouderbladig.
Arteria, schouderbladsader.
Vena, schouderbladsader.
Scarabæus, een tor.
Scarificatio, kopping / schrabbing.
Scaurus, bathet / plomphiel / groot van enkelen.
Skeleton, ten geraamte.
Scelotyrbe, scheurbuik / blaaswischuit.
Scena, toneel / uitkomst.
Schedula, blyffien / rolleken.

Sehe-

- Schenographia, schaduwkunde / schaduwbeschrijving.
- Sceptrum morionis, liçhbadden / donsen / bul-
len / polsen.
- Schema, (Oom.) afbeeldfel / boorbeeldfel / ont-
werp / tekening.
- Schema, (Rhetor.) woordgestalte / sierspraak /
sierspreking.
- Schematologia, woordgestaltkunde.
- Schesis, stand.
- Scheticus, ligt herbzpfbaar.
- Schisma, scheuring.
- Schismaticus, scheurziek.
- Schoenanthum, hemeishooi.
- Scholasticè, schoolgeleerdink.
- Scholasticus, scholaster / tot de school behoo-
rende.
- Scholium, byvoegfel / korte verklaring.
- Sciographia, schaduwkunde / schaduwbeschrijving.
- Sciaterica, zonnewyzerkunde / uurwyzerkunde /
zonuurwyzer.
- Schiatericum, zonnewyzer / zonnuurwyzer.
- Sciatica, heupzigt.
- Vena, de heupader.
- Scientificus, weetmaakende.
- Scientia, wetenschap.
- Seila, zeespuit / zeenarsig.
- Scirpus, waterbiezen.
- Scirrodes, wenachtig.
- Scirrhomia, } wen / hardigheid / hard-
- Scirrhus, } gezwel.
- Scisma, tweespalt / scheuring.
- Sclerophalmia, harde oogontstekking / hardog-
gezwel.

Scl-

- Scleroticus, hardmaakende / verhardende.
 Sclerotis, hardigheid.
 Scolioma, berdzaafting.
 Scolopendria, hertstong.
 Scolopendrium, steenbaaren / miltkruid.
 Scolymus chrysanthemus, gulde distel.
 Scopra regia, carpentorum herba, H. Barbaruskruid.
 Scorbutus, scheurbuik / blaauwſchuit.
 Scordium, waterloof.
 Scorodoprasum, loofparel.
 Scorpioïdes, ſchorpioenkruid.
 Scorpius, ſteekende brem.
 Scorzonera, abberkruid / ſlangenkruid.
 Scotinus, berwloof.
 Scotodinus, } oogzwindbellof / verblindeling /
 Scotoma, } zwindeling.
 Scretio, rocheling.
 Scribæ, ſchrijfgeleerde.
 Scriptoria, ſchrijfkunſt.
 Scriptura, geſchrijft.
 — Privata, bijzonder
 — Publica, openbaar
 — Originalis, oorzong-
 — Authentica, geloofwaardig
 — Probatoria, daads bewijs-
 Scrobulus cordis, het harteputje.
 Scrofula, } t' honingszeer / kropzweer / klier-
 Scrophula, } gezwel.
 Scrophularia, ſpeenkruid / klierkruid.
 Major, } ſpeenkruid.
 Minor, }
 Scrotum, de klootzak / hozzelen.
 Sculptilia, ſnptwerk.
 Sculptoria, ſnptkunſt.

} geſchrijft.

Scu-

Scutiformis, schildvormig / schildachtig.
 Scytica radix, zoethout.

S E.

- Sebel, bles op 't oog.
 Secale, rogge.
 Secans, snydian.
 Secretarium, geheimstchryber.
 Secretarius, geheimstchryber / gerechtschryber /
 sekretaris.
 — Curiae, hofschryber.
 Sectio, snyding.
 Vernalis, ientsnede.
 Autumnalis, herfstsnede.
 Conica, kegelsnede.
 Secularis sacerdos, wereldlyk priester.
 Seculum, honderdjaar / eeuw.
 Secunda, de tweede.
 Secundarius, tweede / volgende.
 Secundina, nageboorte / geboortebles.
 Secundum quid, naar get.
 Dici, naar gezeld woorden.
 Este, naar zpn.
 Existendi consecutionem, naar gevolg van te
 wezen zpn.
 Securidaca, bokkenskruid.
 Sedigitus, die zes vingeren aan een hand heeft /
 zesvingerig.
 Sedum, } huislook / donderbaard.
 Majus, }
 Minus, kleine donderbaard.
 Tertium, muurpeper.
 Segmentum, herbulling / buisfel / snydsel / deel.
 Selago, hamferskruid.

Y

Sele

- Selenitis, maankruis.
 Selenographia, maanbeschrijving.
 Selinon, peterselle.
 Semanticus, betekende.
 Semeiotica, tekenkunde.
 Semeioticè, tekenkundiglyk.
 Semeioticus, tekenkundig.
 Sementatio, zaadteeling.
 Semenzina, zeverzaad.
 Semiarcus, halfboog.
 Semibrevis, halfnoet.
 Semichorda, halspreeze.
 Semicolon, halstid / stipsnebe.
 Semidalis, san tartoenmeel.
 Semiditonus, halstweerton.
 Semiularis, halfmaanig / halfmaanstomp.
 Semimembranosus, halfbilis / halfbilisachtig.
 Semiminima, halfkleinste.
 Seminalis, berkensgras / weegras / duizend-
 knoop / kreupeigras.
 Seminarium, planthof / zaathof / kweekhof / kweek-
 school.
 Seminatio, zaaijing / zaaduitwerping.
 Seminervosus, halfzenuwtig / halfzenuwachtig.
 Semiorbicularis, halfcirkel / halfbolachtig.
 Semiplenus, halfbol.
 Semispinatus, halfboornachtig.
 Semislarius, halbe.
 Semiterriana, halfanderbaagse hoort.
 Semitonium, halstoon.
 Semivocalis, halfklinker.
 Sempervivum, donderbaard / hulstloek.
 Sena, zeneboom.
 Senagruel, Virginiaansche slangenkruid.

Sc-

Senator, een raadsheer / in staats of landszaken.

Senatus, de raad / raadsvergadering.

— Curiaë prædialis, de raad van 't Hof van Holland.

— Supremæ curiæ, de hooge raad.

— Consulta, raadsbesluiten.

— Consultum Libonianum, een raadsbesluit tegen de misdaad van valsheid.

— — Macedonianum, verbiidende geld te leenen aan minderjarigen.

— — Opphicianum, waarbij moeders haar kinderen moeten laten erben / waarom geen hafterd maakt.

— — Sillanianum, tegen 't openen van een testament eener omgezachte / hoor dat de schuldi-ge gebonden en gestraft was.

— — Tertullianum, waar by de moeders tot de erfuis haarer kinderen / zonder testament / toegelaten werden.

— — Trebellianum, by welk een erfgenaam over de hand een vierde der erfuis hoor zich be- hield.

— — Vellejanum, waarbij besloten is / op de hoogtochte der vrouwen geen recht te doen.

Senecio, grindkruid / kruiskruid / kruiswoortel.

Senecta, stangenbel.

Sennæfolia, zenebladen.

Sensibilis, gevoelbaar.

Sensorium, } gevoeltuig.

Sensorium, } gevoeltuig.

Sensorius nervus, gevoelzenute.

Sensitivus, gevoelig.

Sensualis, gevoelig.

Sensualitas, gevoeligheid.

Sensus, zín / geboelen.

— Affirmativus, toestemmende zín.

— Negativus, ontkennende zín.

Sententia, gedenkspreuk / spreuk / getoosde / oordeel / bonnis.

Definita, eindoordeel / eindbonnis.

Interlocutoria, bnoordeel / tuschenbonnis.

Provisionalis, middeleertopsch bonnis.

Sentis, hzaam.

Separabilis, afscheidlik / afscheidbaar.

Separabilitas, scheidbaarheid / afscheidbaarheid.

Separatio, (Gram.) afzondering.

Separatio bonorum, boedelscheiding.

Separativus, afscheidig.

Separatorium, scheidrechtsploats.

Seplasiarius, zelfberhooper.

Septemviri, zevenmannen.

Septenarius, zebentallig.

Septicus, berrottende / berrotten boende / rottig-
maakende.

Septifolium, zebenblad / tormentille.

Septinervia, weegbree met breede bladeren.

Septum, afscheidsel / schot.

 Cordis, het tuschenscheidsel des harten.

 Lucidum, het heldere scheidsel.

 Narium, het neuzeschot.

Sequester, bewaarder hand / scheidzman / krak-
keelgoed bewaarer.

Sequestrare, in bewaarder hand stellen.

Sequestratio, in bewaarder hand stelling.

Serapium, sagapeengom.

Seriphium, zeealgsen.

Seriola, andybie.

Seris, witte andybie.

Serositas, wepachtigheid / wepig / wepigheit.

Sc.

Serosus, weinig / wenachtig.

Serpentaria major, slangekruid / speerwortel / aderkruid.

— Minor, papenkullekens / halszboet.

Serpigo, springend buuc.

Serpillum, } witte ijm / kwendel / onzer vrou-

Serpyllum, } wen bedstroo.

Serratula, zaagachtig kruid / gamanderijm.

Serratus, zaagachtig / zaagtopzig.

Seriola, witte lattouw.

Sertula campana, massoot / steenklaber.

Serum, wey.

Serva, eenē slabin.

Servilla, } sukkertwortel.

Servillum, }

Servire, slaaben of slooben / allerlei harbe dienstbaarcheid doen.

Servitus, dienstbaarcheid / slaberng.

Prædiorum, erf-

Urbanorum, huys-

Rusticorum, veld-

} dienstbaarcheid.

Servitutes, dienstbaarcheden / slaberngen.

— Prædiorum, erf-

— — Rusticorum, veld-

— — Urbanorum, huys-

} dienstbaarcheden.

Servus, slaaf / knecht / lgsfeigen.

Atriarius, }

Atrienfis, } boorchof-

Focarius, haard-

Mediastinus, huys-

Arcarius, hoffer / geldhaag-

Hercita, akker-

Capfarius, haagdraagent

Saccularius, deursdraagent

Apolis, ban.

} Slaaf.

Y 3

Ser-

Servus orcinus, na 's heerens dood byge

Originarius, oorspronkelijke

Adscriptitius, ingeschreven

Vicarius, onder

Fornacarius, oven

Receptitius, heraan genomen

Pileatus, gemutsie

Fructuarius, vrucht

Hæreditarius, erf

Dedititius, overgebeeling

Sesamoides, zaabachtig.

Seseli, sermonteine.

— Masiliense, gekronkelde beniel.

Seta, barchensborstel.

Setaceum, hairenzeef.

Setanium, zomertarw.

Sexa, zesling.

Sexagenarius, zestigtalig / zestigjaarg.

Sextilis, zesantig.

S t.

Sideratio, geraaktheid / beroerbheid.

Sideratus morbus, de popelsp.

Sideritis, glibkruid.

Sigillum Salomonis, Salomons zegel.

Sigmoïdes, karpstanzig.

Signatum, 't getekende.

Signatus, getekend.

Signifer, (*Milit.*) stanbaardbrager.

Signifer, (*Astron.*) taanrond / tekenkring / zonne

wen / diecrenciem.

Significatio, betekening.

Significative, betekendloek.

Significativus, betekentig / betekende.

Signum, teken.

Sig-

- Signum exclamationis!** uitroepteken.
 — **Interrogationis?** vraagteken.
Silentium, stilzwegen.
Silicia, } ienigriek.
Silicula, }
Siler, gest.
Siler montanum, sermontelne.
Siligo, wintertarw / tarwenbloem / bonst.
Siliqua, Turkische / of Boomsche boontjes.
Siliqua dulcis, St. Jans brood.
Siliquastrum, hoest.
Silo, hamulgneus / kromneus.
Silvæ mater, geiteblad / memmekenskruid.
Simila, }
Similago, } (gn tarwenmeel / bloem.
Similaris, gelphkaartig / eenslachtig / gelphslach-
 tig / gelphdeeltig.
Similis, gelph.
Similiter, gelphgh.
Similitudo, (*Gram.*) gelphnis.
Simitas, borchelneuzigheid.
Simo, borchelneus / platneus.
Simplex, enkel / eenboudig.
Simplicitas, eenboudigheid / eenboudigheid.
Simpliciter, eenboudiglyk / rechtuit.
Simul, te gelph.
Tempore, te geijk in tyd.
Natura, — — — — — natuur.
Dispositione, — — — — — schikking.
Dignitate, — — — — — waardigheid.
Cognitione, — — — — — kennis.
Simultaneitas, tegelphzinnheid.
Simultaneus, te gelph znde.
Simultas, tegelphheid.
Simus, platneus.

Sinapi, mostaardzaad.

Sinapismus, blaarmaakende zalf / roodmaakende
actienp.

Sinciput, het opperhoofd.

Singadi, droebige boom.

Singula generum, de bijzondere der geslachten.

Singularis, bijzonder.

Singularis successor, (*Furid.*) enkele nazaat.

Singularitas, bijzonderheid.

Singulariter, bijzonderlijk.

— Nominatus, bijzonderlijk genoemd.

Singultio, hikking.

Singultus, hik / nok.

Sinuofus, (*Med.*) etterhol.

Sinus, (*Mathem*) hoekmaat.

Torus, heele

Rectus, rechte

Versus, verkeerde

} hoekmaat.

Sinus, (*Med.*) holte / etterholte.

Siriasis, bzeinontsteeking.

Sirius, hondsterre / groote hond.

Siro, zweetwuis / zweetblaartje.

Sisaroni, suikerwortel / karoote.

Siser, suikerwortel.

Sisymbrium, waterkers / roode wisse munte / ge-
krulde balsem.

Sisyrrinchium, zegenerik.

Siranium, zometarw.

Sitostasius, hoornberkooper.

Situalis, standelgk.

Situs, stand.

Situs, (*Gram.*) gestaltenis.

Sium, watereppe.

S L.

Sladi, hamfer.

S M.

Smegma, zuiverfel / reinigfel / zeep.

Smilax laëvis, winde / wange / klokses winde /
ibendoorn / lebenboom.

Aspera, steekende winde.

Horteniis, Roomsche boonnen.

Smyrnum, labas / pieterseite van Madagaskar.

S O.

Societas, maatschapp / maatschap / bennoob-
schap.

— Classis navalis, scheepsmaatschapp.

Socer, schoonbader / behutobader.

— Magnus, behutobgrootbader / schoonbaders-
baderSocius, genoot / makker / maat / bennoob / deel-
genoot.

Socrus, schoonmoeder / behutodmoeder.

— Magna, behutobgrootmoeder / schoonmoeders-
moeder.

Soda, de zode.

Solanum, } nachtschade.

Solatrum, }
Tetraphyllum, wolfsbezie / spinnekoppen.

Vesicarium, kriecken ober zee.

Somniferum, slaapendmaakende

Maniacum, } dolmaakende } nachtschade.

Furiosum, }
Lethale, } dolle besen / dolkruid.Mortale, }
Solaria, zonnebaarm.

Y 5

So-

Solarium, zonnewyzer.

Soldana, }
Soldanella, } zeevinde.

Solemniter, plechtigh / gewoonlyk.

Soleus, plaatgeest.

Solicitor, aanzoeker / by de rechters om gewoende.

Solidago, waaltwortel

Saracena, aut virga aurea, heidenschy wonderkruid.

Solidimetria, ligchaamsmeting / ligchaamsmetkunde.

Soliquadratum, ligchaams vierkant.

Solidus, (Mathem) ligchaamslyk.

Solis flos Peruvianus, zonnebloem.

Sollicitator, aanzoeker.

Solœcismus, taalwoestheid / wan spraak / wanstal / trabbeltaal.

Solœcista, wanspreker / kromtong.

Solœcophanes, schynwanspraak.

Solsirora, zonnebaan.

Solstitialis, zonnestandig.

Solstitium, zonnestand.

Æstivum, zomerzonnestand.

Hybernum, winterzonnestand.

Solutio, (Philos.) ontlossing / ontbinding / oplossing.

Solutio, (Jurid.) betaaling / boldoening / boldoeningschijft.

— Per partes, by deelen.

— Solutionis, boldoeningschijfts wederlegging.

Somatologia, ligchaamskunde / ligchaamsbeschrijving.

Somnambulus, Somnambulo, een slaap- of broomwandelaar.

Som-

- Somniferus, } slaapbetwelijkende.
 Somnificus, }
 Sonchus, ganzedistel / hazestruif / douwdistel /
 koninkkruid / melkwele / hazelool.
 — Silvestris, habereſſche.
 Sonus, klank.
 Sophia chirurgorum, ſiekruid.
 Sophisma, drogreben / bedriegreben / bedriegloſe
 ſluitreben / neuswyzheid.
 Figuræ dictionis, drogreben der geſtatte bez
 woordz.
 A dicto ſimpliciter, drogreben van eenboudig
 gezeg.
 Ignoracionis elenchi, drogreben van weerleg
 gings onkunde.
 Petitionis principii, drogreben van den eſch bez
 begins.
 Non cauſæ pro cauſa, drogreben van geen oor
 zaak als oorzaak.
 Plurium interrogacionum, drogreben van veel
 vraagen.
 Sophista, neuswyz.
 Sophisticus, neuswyzig / bedriegloſ.
 Soporaliſ, ſlaapig.
 Sorbus, ſorbenboom / ſpreuwbeſſen.
 Sordes, vuile ette.
 Sorgum, zorghaad.
 Sorigmus, oorſuizing.
 Sorites, ſtapelreben / opſtaveling / klimreben / klim
 mend beſluit.
 Soror, zuſter.
 Germana, volle zuſter.
 Conſanguinea, halve zuſter van vaderſ we
 gen.
 Uterina, halve zuſter van moederſ wege.

So.

Sororius, zusterling / zusterzamen.
Sors, hoofdschild / hoofdenningen.

S P.

- Spagyrica, stoffschekunde.
Sparadrapus, doorplaafterd linnen.
Sparganium, waterlisch / kandelaarz.
Spartostatica, touwweegkunde.
Spartum, spaansche hzem.
Spasma, zenuwbreuk / zenuwscheuring.
Spasmus, krimp / zenuwtrekking / samentrekking.
Cynicus, mondkramp.
Flatulentus, windkramp.
Spatha, zwaardkruid.
Spatula, des schouderbladbeen.
— Foetida, stinkend lisch / wandluiskruid.
Specialis, bijzonder.
Specialissimus, bijzonderst.
Species, gedaante / gemeene gedaante / bijzondere gedaante.
Specificatio, gedaantemaaking / gedaantegebing.
Specificativus, gedaantemaakig.
Specificus, gedaantemaakende / gedaantestellende / gedaantig.
Specimen, staaltje.
Speculatio, zinnewerking / bezinning / opmerking / bespeuring / bespiegeling.
Speculativus, beschouwig / bespiegelig.
Speculum ustorium, brandspiegel.
— Veneris, hzoutwenspiegel.
Spelta, spelt.
Spergula, spuurtje.
Sperma, zaad.
SpermatICA vena, de zaadader.

Sper

- Spermaticus**, zaadachtig / zaadig.
Sphacelus, (*Med.*) breinontsteking / bzeinzweering / 't houd buur.
Sphacelus (*Botanic.*) wilde salie.
Sphæra, kloot / bol / hemelkring.
 Mundi, wereld.
 Cælestis, hemel.
 Terrestris, aard.
 Armillaris, hoepel. } kloot.
 Marina, zeeappel.
Sphærica, volkunde / klootkunde
Sphærocephalus, volhoofdig / kloothoofdig.
 Carduus, breembe distel.
Sphæroidales, langwerpige bollen of klooten.
Sphæroides, eironb / klootisch / bolisch.
Sphæropœia, hemelkringmaking.
Sphæropœitica, hemelkringmaakkunde.
Sphalmata graphica, schypgebzeken.
Sphenoides, wigachtig.
Sphænopterygæus, wiggeveenenkeelig.
Sphenopogon, die een gekloosben baard heeft.
Sphenostatica, kloofswigkunde / kloofkunde.
Sphondylus lapis, steen / in den kop van den harderbissh.
Sphygmologia, polskunde / aderslagkunde.
Sphincter, de ringspier / sluitspier.
Spica, een str.
Spica nardi, spik.
Spina, (*Anatom.*) de kant / graat.
 Ossis ilium, de kant van 't zudebeen.
 Dorsi, 't ruggebeen / de ruggraat.
Spina, (*Botan.*) doorn.
 Alba, } onzer vrouwenbistel.
 Regia, }
 Solstitialis, zomerbistel.
Acida, saupseboom / zuurboom. Spi-

- Spina acuta, hagedoorn.
 Infectoria, rhyndesfen.
 Cervi, } rhyndesfen.
 Burgi, }
 Spinachia, } spinasse.
 Spinachium, }
 Spinatus, (*Botan.*) doornachtig.
 Spinatus, (*Anatom.*) graatig.
 Spinus albus, hagedoorn.
 Spiralis, slangerrek / slanggetrekking.
 Spiratio, uitblaazing.
 Spirituales, geestdravers.
 Spiritus, (*Gram.*) geblaas.
 Asper, hard } geblaas.
 Lenis, zacht }
 Spiritus, (*Philos.*) geest.
 — Vini, wongeeft / wandetwyn.
 Splen, de milt.
 Splenica arteria, de miltslagader.
 Spleneticus, } miltig / miltversterkende / milt-
 Splenicus, } zuchtige.
 Splenium, (*Chir.*) langwerpige plaaster.
 Splenium, (*Botan.*) steenbaren / miltkruid.
 Splenitis, de miltzucht.
 Spoliare, iemand stoozen / hinderen in zyn bezit-
 ting / rooven / afzetten.
 Spoliatio, stooznis / stooting uit 't bezit / beroo-
 ving.
 Spoliator, stoorder / een roover.
 Spoliatus, gestoorde / een beroofde.
 Spolium, roof / geroofd goed.
 Spongiosus, } sponsig / sponsachtig.
 Spongoides, }
 Spongites, sponssteen.
 Spongia, huid.

Spon-

- Sponsalia, } troutbeloften.
 Sponsalicia, }
 Sponsor, gebader / boeg / beloover.
 Sponsus, huidegom.
 Spontaneus, zelfwillig / van zelfs komende.
 Spondium, gebzand elpenbeen.
 Spondylium, Duitſche beerenklauter.
 Sporadicus, verſpreid.
 Sportula, teene mandeken / gelbbwaſſien / rech-
 ters weddeloon / mozzengroetgaabe / dage-
 lijkſche leeſtrogtgifte.
 Spuria, een hoeren dochter.
 Spurius, een hoeren zoon.

S Q.

- Squamiformis, ſchubachtig / ſchubwzig.
 Squilla, zeeſquid / aardſquid / mutzenſquid.

S T.

- Stabularis, ſtalhouder / ſtalmeester.
 Stachys, welriekende andoren / belbandoren.
 Stagnum, een byber.
 Staphyloma, rozpnhorrelsgrootte- uitschieting van
 't dzuifbesſeblies.
 Staphisagria, luigkzuid.
 Statera, onſfel / unſter.
 Statica, weeghunde / weeghunft / weegbaad.
 Statica, (Botan) groot gras.
 Statio, wachthuis / ſtelplaats / heurſ / een zeeha-
 ben.
 — Fiscalis, een plaats / alwaar 's lands gemeen-
 ne zaak bediend wordt.
 Stationarii, ſchildwachters.
 Statuaria, veelthoutwunft.
 Status, ſtaat / hoofdzak.

Sta.

Statutum, inzetting / landwet / stedewet / berozdening.

Steacocoele, netscheursel.

Steatoma, smeerbui / smeergezwel / spuikgezwel.

Steganographia, berbozgenschypping.

Stegnoticus, stoppende / sluitende.

Stelechiæca, poortader.

Stelechites, beenigm.

Stellaria, leberkruid / walmeester.

Stellionatus crimen, misdadaad zonder eigen naam.

Stenochoria, benaauwing / toegroeiing.

Stercus diaboli, duibelsdrek.

Stereometria, ligchaamsmeetning / ligchaamsmeetkunde.

Sterile nigrum, postloot.

Sternophyoïdes musculus, bozstbeen / tongebrenspier.

Sternothyroïdes musculus, schildgelghe bozstbrenspier.

Sternum, bozstbeen.

Sternumentaria, wild tandkruid.

Sternutatio, niezing / sniezing.

Sternutatorius, sniezende / sniezing berwekkende.

Stæchas, of } rhyndloem / mottekruid / sti-
Stichas citrina, } chaskruid.

Stilus curiæ, rechtsgebzuik / rechtsloop / tozge van rechtspleging.

Stipulari, toezeggen / belooben / eiszchen / bedingen.

Stipulatio, verbintenis / of toezegging door bzaagen en antwoozden.

Pura, zuibere toezegging.

Ad diem, toezegging op dag.

Sub conditione, ——— onder boozwaarde.

Sti-

Stipulator, eijfcher en begeerder van belofte/ bzaa-
ger/ toezegger/ beloober

Stœchiologia, hoofdstofkunde/ hoofdstofbeschry-
ving.

Stomacace, } scheurbuik/ blaauw-

Stomacaxia, } schuit.

Stomachicus, maagsterkende.

Stomachicus nervus, de maaggenuto.

Stomaticus, mondsterkende.

Strabismus, scheelheid/ oogencramp.

Strabø, } scheelaart.

Strabus, } scheelaart.

Stramonia, doornappel.

Stranguria, de koude pis/ droppelpis/ waterloo-
zing by droppels.

Strata telluris, laagten of beddingen der aar-
de.

Stratagematographia, listbeschryving/ kringel-
kunde.

Stratificatio, bekselmaaking.

Stratiotes, ruiterskruid/ gewoe.

— Aquatilis, waterruiterskruid/ krabbens-
knaauw.

Strictè, op 't naauwste genomen/ eng geno-
men.

Stricti juris, volgens 't recht op 't engst/ of
naauwste genomen.

Strigosus, magerhejn.

Strobilus, pingel/ pynappelkern.

Strumaria, kleene klijfen.

Strumea, haneboet.

Strumum,

Strumus, } nachtschade.

Struthia, kweeboom.

Z

Stra-

Struthio, greefkrab.

Strychius, nachtschade.

Stuba, } stoof.

Stupha, }

— **Sicca**, drooge stoof.

Stuprari, een houwtw ontteeren / of schenden / berkrächten.

Stuprator, een houwtwenschender / ontteerder / berkrächter.

Stuprum, ontteering / houwtwenschending / berkrächting.

Stylobata, stylgrond.

Stylocherathyoides musculus, tongbeenspiemgelijke hooftspier.

Styloglossum, priemgelijke tongespiet.

Styloides, priemachtig / priemgetal / priemwipze.

Stylopharyngus, priemkeelig.

Stymma, dijsel / grof oberlipfel.

Stypticus, samentrekkende / toestoppende.

Subalternus, onderbeurtig wozen.

Subalternatus, onderbeurtig.

Subakrosus, onderbeurtig.

Subauditio, onderstaaning.

Subaustralis, zuiderlyk / zuiderwaards / zuiderachtig / zuiderlyk.

Subborealis, noorderlyk / noordwaards / noordachtig / noordlyk.

Subclavius, onderfleutelbeensig / onderkropbeensig.

Sub

- Sub conditioe, by zeker gebal / met een indien / met een beding / onder hoopwaarde / onder een mitg.
- — Impossibili, onder een indien dat onmoog-
lijk is.
- Modo, mitggestelde maate.
- Poena confesi & convicti, op straf van schul-
dig en obertuyd te zyn.
- Subcontrarietas, onderstrijdigheit.
- Subcutaneus, onderhuidig.
- Subdiaconus, onderdiaken.
- Subdifferentia, onderonterscheit.
- Subdivisio, onderdeeling.
- Subductio, afrekening.
- Suber, korthout / blothout.
- Montanum, deifbare kerk.
- Subeta, slaapzucht.
- Subfeudatio, afterleen / leenleen / achterleenstel-
ling / leenleenelling.
- Subhascarlo, by-stok verkoopling / by-stok opbel-
ling.
- Juridica, verkoopling / door de deurewaarders
begonnen en ten hobe voltrekken.
- Subinfrantia, onderingaaning.
- Subiectivus, onderwerpigh.
- Subinvestitus, leenman & leenman.
- Subjective, onderwerpigh.
- Subjectivus, onderwerpigh.
- Subiectum, onderwerp / onderwerpsel.
- Subiectibilis, onderwerpigh.
- Subinferre, mede indringen / onderindringen.
- Subiunctivus, aangeboegd.
- Sublimare, berheffen / omhoogdragen.
- Sublimatio, omhoogdraving.
- Sublimatorium, omhoogdraytuig.

Subluxatio, verstufling / verstufligheid.

Subnotio, onderkenning.

Subordinatus, onderschikt.

Subornatio, rene heimelijke oprufling of beflering.

Subreptio, & obreptio, waarheids verzwoging / en onwaarheids boozflelling.

Subreptivè, fleelsgewoos / ter flup.

Subscriptio, ondertekening / onberschryving.

Subsequens, nabolgende.

Subsidiarius, onderfluttende / hulplig.

Subsistentia, onderflandigheid / beflaanigheid / beflandigheid.

Substantia, zelfflandigheid / onderflandigheid / onderflaanendheid.

Substantialis, zelfflandig / onderflaanlijk.

Substantialitas, zelfflandigheid.

Substantivus, zelfflandig.

Substillum, houde nis / droppelnis.

Substitutio, tweede erfgenaamflelling / verhang / verhanging.

Substrativè, onderspreidlijk / onderwooziglijk.

Substrativus, onderspreidig / onderwoezig.

Substratum, 't onderspreide onderwoez,

Subtensio, onderspanning.

Subterraneus, onderaardsch.

Subtiliatio,

Subtilifatio, } fynmaakfling.

Subungium, nagelblufling / nagelknipfling.

Subvasallus, achterleenman / onderleenman.

Succeneuriatus, fleebehoudende.

Succesflio, agterbolging / nabolging.

— Ab intestato, nabolging by verflerf.

— Ex testamento, nabolg by utterfle wille.

Suc-

- Succesivus**, agterbolgende / nabolgende / na elk-
 ander bolgende / voorbygaande.
Succesor, een nazaat / nakomeling / nakomer.
 — Singularis, een enkele nazaat / een eenige na-
 komeling.
Succinum, barnsteen / emmer / amber.
Succisa, duifelsbeete.
Succolaia, chokolaat.
Sudamen, zweetpuistje / zweetblaasje.
Sufficientia, genoegzaamheid.
Suffimentum, rooking.
Suffitus, damping.
Suffocatio uterina, opstiging van de moeder.
Suffragium, keurstemming.
Suffrago, kniehoog in de achterste beenen der
 beesten.
Suffumigium, rooksel.
Suffusio, toebloed / samenbloed / oogzinking /
 oogschemering.
Sugillatio, (*Med.*) oogentootheid / roodgezig /
 blaauwoog.
Suitas, zynheid.
Sumach, smaak.
Summarium, korte optelling / korte ontwerp.
Supellex, huisraad.
Supercilium, windbrauw / windbzaauw / wenk-
 brauw.
Veneris, gerwe / duizendblad.
Terræ, houtwenhale.
Supererogatio, overtolligheid.
Superficiarius, opperblakkig.
Superfoetatio, } overbevruchting / over-
Superimprægnatio, } vrucht / opvrucht.
Superincarnatio, overbleisfching.
Superius, hoozenang.

Superlativus, overtreffende / overtreffende.

Supernaturale, bovennatuurlijk.

Superparticularis, bovendeelig.

Superpartiens, bovendeelende.

Superpurgatio, overmaatige afzuiging / te groote zuivering.

Supersticio, overgeloof / bygeloof / afgeloof / wangelooft.

Supertranscendens, bovenovertreffende.

Supinator, achteromkeerend / achteromleggend.

Supplicator, bezoeker.

Suppositalis, onderstellig.

Suppositalitas, onderstelligheid.

Suppositans, onderstellende.

Suppositare, onderstellen.

Suppositio, onderstelling / betekening.

Suppositivus, onderstellig.

Suppositorium, een zetel.

Suppositum, onderstel.

Suppuratorius, ettermakende.

Suralis, huidtig.

— Vena, huidader.

Suprascapularis, bovenschouderbladig.

Supraspinatus, bovengevaag.

Surdus, hoerhoelsteering.

Susceptor, dopphaffer.

Suspectus de fuga, verdacht van vluchten.

Suspensivus, opschorsende.

Suspiriosus, ambozstig / engbozstig.

Surdus, (Vulg.) doof.

Surdus (Arithm.) onrekenig.

Sutura, een naat.

Sagittalis, pijl-

Coronalis, de kruin-

Lambdoïdes, de winkelhaak. } naat.

Sutura squamosa, de schubtopze }
 Temporalis, de slapen- } maat.

S Y.

Syagonagra, haarsjicht.

Sycomorus, Egyptische vygeboom.

Syderatio, brennontreking / brennwerking.

Syllabe, woordgreep / lettergreep / bebaafel.

— Penultima, hoorste lettergreep.

Syllepsis, versameling / samenbating.

Syllogismus, sluitrede / bewijsrede / schiklyk be-
 sluit.

Syllogisticus, sluitredeng.

Symbiotica, leeskunst / beheerkunst.

Symbioticus, samenleebende / samenbeheerende.

Symbola, verwante dingen.

Symbole, bypassing.

Symbolum, teken / waarteken / leuze / bedteken /
 geloofsbegrupp.

Apostolorum,	} geloofsteken / geloofsbegrupp / geloofsbelofenis / geloofsbe-
Fidei,	

Symmeter, ebenmeetbaar / samenmeetlyk / sa-
 menmeetbaar.

Symmetria, (*Geom.*) ebenmeetbaarheid / ebenmee-
 ting / oebereenkomst.

Symmetria, (*Med.*) melgemengtheid.

Sympathia, (*Philos.*) trek / onderlinge trek / gene-
 genheid.

Sympathia, (*Med.*) medelinding / sameninding.

Sympatheticus,	} medelidende.
Sympathicus,	

Symphytum, waakwortel / smeerwortel.

Symphonia, (*Mus.*) samenlank / samengeluid.

Symphonia, (*Botanic.*) geelst / pappegaaiskruid.

Symphyticus, heelende / samenhechtende.

Symploce, omtogt.

Symptoma, toeval / byval.

— Cardiacum, toeval des harten.

Symptomaticus, toevallig / byvallig.

Synæresis,

Synæstrosis, } letterkrimp / lettersamentrek.

Synagoga, vergadering / vergaderplaats.

Synalœpha, hersmelting.

Synanche, keelontsteking.

Synarthrosis, samenleding / aangeleding.

Syncategorema, medebediedsel medegezeg.

Syncategorematicus, medebediedig.

Synchysis, (*Gram.*) woordenwandel.

Synchysis, (*Med.*) bochtigheds raauwheid.

Synchondrosis, kraakbeenige samengroeiing / of samenboeiing.

Synchrisma, dunne zalf / smeerzalf.

Syncope, (*Gram.*) letterbesnijding / letterwegwerping / uithooping.

Syncope, (*Med.*) zwommeling / hartbang.

Cardiaca, hartbang / hart

Stomachica, maag

Uterina, lufmoeder

} zwommeling.

Synderesis,

Synduasis, } samenhoepeling.

Syndicus, 's lands boorzpraak / stads boorzpraak.

— Civitatis, een raadsmán / die 't woord boert wegens de broedschap of raad.

Syndrome, samenloop / samenkomst.

Synecdoche, verbanding.

Synecdochicus, verbandig / verbandigk.

Synecphónesis, gelykhuispreking.

Syneccticus, meegaande.

Synodrium, gerechtbank / vergadering.

Syn-

- Synergia, medewerking / samenwerking.
 Synesis, verstand / verstandigheid.
 Syneuresis, bandige samenboeging / zenuwige sa-
 mengroeiing.
 Syngrapha, samenondertekening / samenhand-
 schrift.
 Synizesis, samenonderbaaling / nederzakkig / ne-
 derzinking.
 Synochus, aanhoudende kooztg / heelbaagische
 kooztg.
 Synodalis, }
 Synodicus, } kerkerbergadevlok.
 Synodus, kerkerlyke bergadering / kerkerbering.
 Provincialis, kerkerlyke bergadering ober een
 provincie.
 Nationalis, landkerkerberaad.
 OEcumenica, algemeene kerkerberaad.
 Synoloticus, lidkerkerende / lidkerkerens maakende.
 Synonymia, (*Gram.*) meernaamigheid.
 Synonymia, (*Log.*) eennaaming / ijkwoord.
 Synonymicus, }
 Synonymus, } eennaamig / meernaamig.
 Synopsis, kort begrip.
 Synopticus, kort begrip.
 Synpeplegmenon, het samengeboegde / samenbe-
 greepene.
 Synpeplegmenoos, samenbegrippendlyk.
 Synphysis, samengroeiing / aangroeiing.
 Synsarcosis, vleeschige samenboeging.
 Syntacticus, samenboegig.
 Syntagma, samenlyk.
 Syntaxis, samenboeging / woordboeging / woord-
 lyklyk.
 Syntaxis irregularis, onregelmaatige woordboe-
 ging.

- Syntecticus, die in een slotting is.
 Syntexis, verbodping / versmelting.
 Synthesis, samenstel / samenstelling.
 Syntheticus, samenzettig / samenstellig.
 Syntrichma, byzetting.
 Synusia, samenwezendheid / te gelijkwezendheid.
 Syringa, } sluisboom / popboom.
 Syrix, }
 Sysitos, makker / medegenoot.
 Systema, (*Philos.*) samenstel / hoort begrip.
 Systema, (*Mus.*) zangleder.
 Systematicus, samenzettig / samenstellig.
 Systole, samenrekking / vernauwing / toefluiting / uitrekking.
-

T A.

- T** Abacum, tabak.
 Tabellio, bondschryber / beantschryber / openbaar schryber.
 Tabes, teering.
 — Dorsalis, ruggeteering.
 Tabidus, die de teering heeft.
 Tabula mobilis, roerlyk tafereel.
 — Testamentoria, uiterstehilbytes.
 — Sinuum, boogtafel.
 Tabulae, (*Pharm.*) vierkante hoekjes.
 Tubulae geographicae, landkaarten.
 Tabularum, tafellig.
 Tabulatio, maaking van vierkante hoekjes.
 Tactica, krijgskunde / krijgsoordening.
 Tactus, maatslag / getast.

Tz.

- Tæda, heenboom.
 Tænia, iindworm.
 Tages, Cunjbloem.
 Talcum, talk.
 Talio, bergelding / gelyke strafbergelding.
 Talus, hoot.
 Tamariscus, } tamarischboom.
 Tamarix, }
 Tamus, wilde wyngaard.
 Tanacetum, reinbaat / wozmakzuid.
 Tangens, raaklyn.
 Tapeinos, bekleining.
 Tapsus barbatus, wolkruid / wollebladeren / tooz-
 sekruid.
 Taraxicum, paerdebladen / pijssebed / pijsbloem /
 papkruid / kanterbloem.
 Taraxis, kleine oogontsteeking / lichte oogpen /
 oogontsteking.
 Tarchon, byagon.
 Tarkaia, turkoijssteen.
 Tarsus, de boezboet / de wyf van den boet / oog-
 teilboogshen.
 Tartarus, wynsteen.
 Tata, hader.
 Tautologia, hatering.
 Tautamatopoëtica, zelfbeweegselmaakkunde / zelf-
 roerselmaakkunde.
 Taxare, schatten / op geld zetten / waardenen.
 Taxatio, schatting / op geld zetting / waarden-
 ring.
 Taxator, schatter / waardeerder.
 Taxatus, geschat / op geld gezet.
 Taxus, iebenboom / iebenboom.
 Tædiöse, bedructiglyk.

T E.

T E.

- T'ecalithus, joodensteen.
 Technicus, kunstig / kunstiglyk.
 Technologia, kunstkunde.
 Telephium, (*Botan.*) smeerwortel / muurpeper.
 Telephius, (*Med.*) kwaadgeneeslyk.
 Tellus, de aarde.
 Telluris strata, aardbeëdingen.
 Telonarius, pachter / tollenaar.
 Telones, tolontbanger.
 Telonium, tolhuis.
 Telytocia, dochterteeling / dochterbaaring.
 Temperamentum, matiging / gematigdheid.
 / Ad pondus, matiging naar gewigt.
 Ad justiciam, ——— rechtbaerdigheid.
 Tempora, de slapen des hoofds.
 Temporalis, (*Vulgò*) tydlyk.
 Temporalis, (*Anat.*) hoofdslapig.
 Temporalitas, tydelghheid.
 Tempus, tyd.
 Præsens, tegenwoordige.
 Imperfectum, onbolmaakte / onbooz-
 leden
 Perfectum, bolmaakte / boozleden
 Plusquamperfectum, meer dan bol-
 maakte / of boozleden
 Futurum, toekomstige
 Quadrimestre, hiermaandige ver-
 betd.
- Deliberandi, dag van beraad / tyd van beraad.
 Tendinosus, peesachtig.
 Tendo, pees / geel hair.
 Tenasmus, } groote begeerte tot stoelgang / hak-
 Tetesmus, } zucht / stoelgangpersing / persing /
 } droppelkalk.

Te-

- Tenor, laagstem / neurie.
 Tensivus, rekkende / spannende.
 Tentatio, berzoeking / anbechting.
 Probationis, berzoeking der beproeving.
 Seductionis, ———— berleiding.
 Sui ipsius, ———— van zich zelfs.
 Tentigo, (*Anatom.*) de hittelbaar.
 Tentigo, (*Med.*) onwillige teellust.
 Tenuifolius, dunbladig.
 Terebinthus, terpentynboom.
 Teredo, opeeting door de mgt.
 Terminabilitas, bepaalbaarheid.
 Terminalium, alant / alantswortel.
 Terminans, eindigende / bepalende.
 Terminativus, bepalende / bepaalig / (*Gram.*)
 eindigende.
 Terminatio, bepaaing / oph (*Gram.*) uitgang.
 Terminthus, terpentynhuisje / hondsvlaarste.
 Terminus, (*Philos.*) merkteken / paalteken / merk-
 steen / taalwortel.
 A quo, 't paalteken waar van.
 Ad quem, ———— waar na toe.
 Artis, kunstwoord.
 Terminus, (*Jurid.*) gezette tyd / bestemde tyd.
 — Peremptorius, vervaltyd / berstektyd.
 Termometra, weerglas.
 Terræ malum, } berkensbrood.
 Rapum, }
 Glans, aardaker / aardnoot.
 Tintinnabulum, wintergroen / pirola.
 Terrestreitas, aardscheit.
 Territorium, van / landpaal / rechtsgebied /
 landschap.
 Tertia, de derde.
 Tertiana, anderdaagsche koorts.

Ter-

Terzola, boelkenschruif.

Tessera, teerling.

Tessera militaris, belbtteken.

Testamentum, uiterste wil / nalatenschap / erfstelling.

Inofficium, ongedienstige / ontoetige / onrechtmatige

Internecium, doodighe

Nuncupativum, } zeventuigtige

Nuncupatorium, } mondelinge

Procinctum, optoogt / kring

Scriptum, zelfgeschreeven

} uiterste
wil.

Testamentarius, erfgenaam by uiterste wil.

Testator, uitersten wil maaker.

Testatrix, uitersten wil-maaker.

Testatum, betuiging / getuigenis.

Testiculorum involucrum, klootheuvel.

Testiculus, (*Anatom.*) kloot / bal / kloo.

Festuculus, (*Botan.*) standelkruif / kullenkruif.

Morionis, zotshap / zotse

Leporis, hazel

Hirci, bokse

Serapias, bosse

} kullenkruif.

Odoratus, welriekend standelkruif.

Pumilio, standelkruif / naautje.

Testimonium, verklaring / getuigenis / betuiging.

— Dicere, otkonden / getuigenis der waarheid geuen / getuigen / betuigen.

Testis, (*Anatom.*) zweezer / kloot / bal.

Testis, (*Jurid.*) getuige / otkonder.

Corruptus, omgekocht

Domesticus, huts

Juratus, beeedighe

Locuples, geloofwaerdighe

Mercenarius, gehuurde

Reprobatorius, berwoopen

} getuige.

Te-

- Tetanus, rechthoofstrekking / stybe hals / halsstijfste / halsstijfheid.
- Tetrachordium, vierenaarig.
 Excellentium, vierenaarig der uitstekende.
 Superiorum, ————— hogere.
 Finalium, — — — — — eindelijkende.
 Gravium, — — — — — zwaarte.
- Tetraëdram, viergrondig lichaam.
- Tetragonus, vierhoekig.
- Tetrapogon, hoekstaert / Josesbloemen / mozaïensterre.
- Tetrarcha, vierhoofst / vierheerscher.
- Tetrastichon, vierlingdaers.
- Teucridum, witte salie.
- Teutomalache, spinazie.
- Textus, (*Vulg.*) weffel / gewees.
- Textus, (*Theol.*) inhoud.

T H.

- Thalassomeli, zeejonig.
- Thalictrum, spekreusd / melzbenkruid.
- Thalimatopœtica, } wonderwerkkunde.
 Thaumaturgica, }
- Thaumaturgicus, wonderwerkende.
- Thea, thee.
- Theanthropus, Godmensch.
- Theca fabarum, peul of schede van Goddichte woorden / en andere peulkrachten.
- Thema, gestel / stelling.
- Thema, (*Gram.*) stamwoord.
- Thematicus, gestellig.
- Thenor, de mijs van de hand.
- Theologia, Godgeleerdheid / schriftgeleerdheid / Godsdienstkunde
- Theologicè, Godgeleerdheid / Godskundigheit.

The.

- Theologicus, Godskundig.
 Theologus, Godgeleerde / schriftgeleerde.
 Theoprepos, Godboeglijk.
 Theorema, beschouwing / boozstel / spiegelend
 boozstel / beschouwstuk.
 Theoreticus, beschouwig / bespiegeling.
 Theoria, Theoretica, spiegeling / beschouwing /
 kennis / bespiegeling.
 — Juris, rechtsbeschouwing / rechtskennis.
 Theosophia, Godskunde / Godswijsheid.
 Theourgia, Godwerking.
 Theozoia, Godleehing.
 Therapeia, genezing / artseng.
 Therapeutica, geneeskunst / geneeskunde.
 Therapeuticè, geneeskunstlijk / geneeskundelijk.
 Therapeuticus, geneeskunstig / geneeskundig.
 Thereniabin, bloetbaare manna.
 Theriaca, teriakel.
 Theriacaria, speerkruid / St. Joriskruid.
 Thermæ, badstoobe.
 Termocrasia, heete gematigdheid.
 Therologia, gebiederkunde / gebiedertbeschrijving.
 Thesaurarius, schatmeester / schatopziener.
 Thesis, stelling / gestel / los geschil.
 Thesmophylax, wetbewaarder.
 Theticus, stellig.
 Thinnus, zekere wilde laurier.
 Thlasis, } blutsing.
 Thlasma, }
 Thlaspi, wilde hoos / boerenhoos / schilbkruid.
 — Alterum, miredik.
 Thlipsis, samenzykking / toedzykking.
 Thoracica vena, de hoestader.
 Thorax, de hoest.
 Thoremata, veelbwerk.

Thrau-

Traumaticus, wondheelende.

Thryps, blaazenpoot.

Thuus, tougn.

Thus, wierook / wierookboom.

Thya, wilde cipresseboom.

Thymba, keule / hofkluine.

Thymelea, smal mezeroen.

Thymelicus, tooneelspeeler.

Thymus, (*Anatom.*) de groote klier / een bleefschig
uitwas / de kropklier / klierachtig. ligchaam /
zwaezerik / bozklier.

Thymus, } (*Botan.*) tym.

Thymum, }

Thymus, } (*Medic.*) harde wat.

Thymion, }

Thyroarythenoïdes, schild-en trechterachtig.

Thyrocricoides, schild-en ringachtig.

Thyroïdes, schildachtig / schildboezmig.

T I.

Tibia, 't scheenbeen.

Tibiaeus, scheenbeenig.

Tigrinus pulex, de wandluig der peerenboomen

Tilia, lindebloom.

Tilma, zenuwafcheuring / zenuwboezik.

Tinctoria arbor, berfboom.

Tinctorius flos primus, sterrekruut.

Tinctura, bertofel / afstekfel.

Tinea, dauwtorm.

— Cappillorum, haarmpte.

Tinnus, of } wilde lautocier.

Tinus, }

Tipha cerealis, rogge.

Tiro, eerste leerling / nieuwteling.

Tichymalus, wolfsmelk.

A a

Ti.

- Titulus, opschrift / recht / naam / vernaam / aankomst / hoofdbenaaming / bynaam.
 — Lucratus, een aankomst zonder geld.
 — Onerosus, een lastige aankomst.

T M

Tmesis, woordschifting / woordspuking.

T O.

- Tonsillæ, (*Anatom.*) de keelamandelen.
 Tonsillæ, (*Medic.*) gezwollen amandelen.
 Tonicus, (*Medic.*) stijf / stijfstaande.
 Tonitru, donder.
 Tonus, (*Music.*) toon.
 Tonus, (*Medic.*) ledenstijfheid.
 Topazius, topaassteen.
 Tophomania, krankzinnige slaapzucht.
 Tophus, knopje / bult.
 Tophus, tufsteen.
 Topaceus, tufsteenig / tufsteenachtig.
 Topica, plaatskunde.
 Topicus, plaatslijk.
 Topiaria, beerenblaauw / balsem- basterd- witte
 hieskruid.
 Topistæ, plaatswijzen.
 Topographia, plaatsbeschrijving / plaatskunde.
 Topothesia, plaatsstelling.
 Torcular, persvat.
 Tordylium, beerwortel.
 Tormentilla, zebenblad.
 Tornabona, tabak.
 Tornatoria, draaikunst.
 Torosus, bleesachtig / hol blees / porzelachtig.
 Torrens, stortneeh.
 Tortura, pijnbank.

Tor-

Tortura oris, ~~mondbramp~~ / mondberazing / mond-
scheefheid.

Torus, spier.

Tostio, rooſting.

Tota bona, algeede / lammeſchuld / goede
Dendzifh.

— Sana, manſbloed.

Totalitas, geheelheid / ganschheid.

Totaliter, ganschlyk / geheellyk.

Totum, heel.

Totus, geheel / gansch.

T R

Trachea, de longepyp / de ſtrat / de luchtader / de
ſtrattepyp / ademheel / ademgat.

Trachelagra, nekijgt / halſpicht.

Trachelum, halſkruid.

Trachinus, maſreel.

Traditio, overlevering.

Traditiones pontificiae, pausgezinde

Ecclesiasticae, heridynne

Apostolicae, apoſtrelyke

} overle-
vering-
gen.

Traductio, (Gram.) berzetting.

Tragacantha, gombagant / hokſtoorn / gom van
hokſtoorn.

Tragea,

Tragea, } gezuikerd kruidſtof.

Tragicomedia, treurblyſpel / blyſpandend treurſpel.

Tragedia, treurſpel.

Tragediographus, treurſpelschryber / treurſpeldich-
ter.

Tragoedus, treurſpeler.

Tragonus,

Tragos, } zeedzuibe.

- Tragopogum**, kloßbaard / Jofesfloemen / mo-
genftar.
Tragopyrum, boekweft.
Tragorchis, boekshullekens.
Tragoriganum, boekorega.
Tragofelinum, gemeene pimpinel.
Tragus, doornachtig krabbenkwaad.
Tragus auris, de oorboh.
Transactio, daading / willig verbzag / vziendlyke
fcheiding.
Transanimatio, berzieling / zielberhuizing.
Transcendens, oberklimmende.
Transcendentalia, oberklimmelingen.
Transcendentalis, oberklimmendlyk.
Transcorporatio, berlybing.
Transelementatio, berhoofdstoffing.
Transferre, oberbzagen / oberboeren / oberzetten /
oberbrengen.
 — **Dominium**, opbzagen / obergeeben den eigen-
dom van eenig goed.
Transfiguratio, berftaitiging.
Transformatio, berbozming.
Transfusio, bergieting.
Transitivus, overgaande.
Translatio, oberbzenging.
Translator, oberbzager / oberbzenger / vertaaler /
oberzetter.
Transmutatio, bertwiffeling.
Transmutativus, bertwiffelig / bertwiffelende
Transnaturalis, obernatuurlyk.
Transnuosa, fchynfche zpde.
Transubstantiatio, oberzeiffandiging / berzelf-
ftandiging.
Transubstantiatus, berzeiffandigd.
Transumptio, oberneeming.

Trans

- Transversalis, } zydelingsch / ban ter zyden /
 Transversus, } dwarsch.
 Trapezita, wijselaar / tafelhouder.
 Trapezium, onebenwyzig / ongeschikt / slim-
 hoekig / tafelachtig.
 Traumaticus, heilende / samenhechtende.
 Traulotes, ligping.
 Triangularis, driehoekig.
 Triangulum, driehoek.
 Triangulatus, gedriehoekt.
 Tribunal, rechterstoel / bierschaar / hooge rechts-
 plaats.
 Tribunus, volkshooftander.
 — Plebis, gemeenteman.
 Tribulus, minnizer / boetangel.
 Terrestris, aard-
 Aquaticus, } water- } minnizer / boetangel/
 Lucastris, } angel.
 Marinus, }
 Tribunus milicaris, vanderheer.
 — Plebis, wijkmeester / buurmeester / gemeent-
 man.
 Tributum, schatting.
 Annuum, berponding van landen.
 Salvi conductus, van by geleide.
 Transmigrationis, van verplaatsgelt.
 Tributorius, uitdeelig.
 Tricæ, meerblecht
 Tricausalis, drieoorzaaklyk.
 Triceps, driehoofdig.
 Trichiasis, winkezaauwenomkrulling.
 Trichomanes, wederdoob / roodsteendzeek.
 Tricuspis, driepuntig / driespitsig.

Triërarchus, ſcheepſch haofd / ſcheepſchhoofdman.

Trifolium, klaber.

Odoratum, zebengetydenkruid.

Palustre,

Castoris,

Fibrinum,

Cochleatum, ſl. kienklaber.

Acetofum, hoekhoekshoofd / zuure klaber / ale-luna.

Aureum, edel leberkruid.

Humile,

Felium,

} haazepootjes.

Trigonometria, driehoekmeeting / driehoekmeetkunde.

Trigonum, driehoek.

Trigonus, driehoekig.

Triumphalites, verkenſhoofd.

Trinepos, meêrbetachtternaneef.

Trineptis, meêrbetachtternanicht.

Trinepotes, Trineptes, meêrbetnaächterkindſkinderen.

Trinitas, drieënjheid / drieuldigheid / drieheid.

Trinus, drieling / drieënjig.

Triphthongi, drieklanke.

Triphthongus, drieklanke.

Triphyllon, klaber.

Triplicatio, natweergweberlegging / twee tegenweer.

Triplicitas, drievoudigheid.

Tripolium, zerfterrekruid.

Triquadratus, driekantig vierkant.

Triquetrus, driehoekig.

Trismus, haakenkramp / tandenknerrſſing.

Trisago, opstaande verhangel / gamanderlyn.

Tri-

- Tritavus, meêrbetoveroudgrootvader.
 Tritavia, meêrbetoveroudgrootmoeder.
 Friticarius, landbruchtig.
 Triticum, tarw.
 Vaccinum, } paardsbloem.
 Bovinum, }
 Setaneum, }
 Martium, } zomertarw / Maartsche tarw /
 Trimestre, } tarw van drie maanden.
 Typhinum, gebaarde tarw.
 Siligineum, wintertarw.
 Tritonus, dzyetong.
 Tritura, stooting / kleintwytling.
 Triturare, kleintwyphen / kleinstooten.
 Triumvir, dzyeman.
 Triumviratus, dzyemanschap.
 Trisago, }
 Trixago, } opstaande dethangel.
 — Palustris, waterloof.
 Trochanter, een uitsteeksel / knobbel / looper / om-
 medzaaler.
 Trochiscatio, maaking van ronde bollehens.
 Trochisci, ronde bollehens / ronde hoekjes.
 Trochlearis, katrolachtig.
 Trochleastica, katrolhyskhunde.
 Trophima, minneloon / amloon / boesterloon.
 Tropicus, (*Astron.*) zonkeering.
 Cancri, kreesfs-
 Septentrionalis, noorder }
 Æstivus, zomer- } zonnekeer-
 Capricorni, steenbok- } ring.
 Meridionalis, zuider }
 Hybernus, winter- }
 Tropicus, (*Rhetor.*) woordswaagig / waalspreekig.
 Tropologia, woordswaaginghunde.

Tropologicus, waalspreukig.

Tropus, waling / woordwisseling / woordwaling.

Truncus, romp.

Trungibin, bloeshaare manna.

Truphator, uedzieger.

T U.

Tuber, buil / buil.

Tuber terræ, berkensbroom / aardappel.

Tubera, } aardbuiten / aardknobbelen /
Terrestria, } zwammen.

Cervina, hertszwammen.

Tuberculum, een buil / knobbel / verhevenheid.

Tuberosus, knobbelachtig.

Tubularia mollis, buis / die de zelfstandigheid van
hoorn heeft en buigzaam is.

Tubuli marini, zeepjen.

Tabus, ruggen.

Tulipa, tulip.

Tulipifera arbor, tulpenboom.

Tumor, gezwel / buil / swelling.

Flatuosus, wind- } gezwel.

Serosus, wei- }

Tunica, bles / rok / dekleedsel.

Retina, }

Retiformis, }

Reticularis, }

Amphiblestroïdes, }

nettebles / nettebozig
bles.

Uvea, duifbeste- }

Cornea, 't hoornachtig / hoornblad- }

Adnata, 't aangeboren }

Innominata, 't naamloos }

Tendinosa, }

Tendinea, }

Alba, 't witte }

bles.

Con-

- Conjunctiva, 't bind-
 Dura, } 't harde
 Sclerotis, }
 Choroïdes, 't netgelghe
 Aranea, } 't spinneweb.
 Archnoïdes, }
 Cristalloïdes, 't kristallyn-
 Vitrea, 't glasachtig } blies.
- Tubix, hertstong.
 Turchesia, } turkoijs.
 Turcosa, }
 Turfa, turf.
- Tus, wierook / wierookboom.
 Tusilago, hoefvladeren / paardeklauw / brand-
 lattouw / St. Katrynshruif / St. Quiryns-
 hruif.
- Tusis, hoest.
 Sicca, } hikhoeft / kikhoeft / kiekhoeft /
 Anhela, } kinkhoeft.
- Tutela, hoede / bewaaring / beschutting / boogdy-
 boogdyfchap / momboozfchap.
- Legitima, wettige
 Dativa, van de overheid ge- } boogdyfchap.
 geeven
- Testamentoria, boogdy by uitersten wil.
- Tutor, boogdy / beschermer / mombooz.
 Dativus, van de overheid } gestel-
 Testamentarius, by uiterste wil } de } boogdy.
 Legitimus, wettig
 Analogistus, geen rekening fchuldige }

T Y.

- Tympanites, windzucht / windzwellling.
 Tympaniticus, windzuchtige.
 Tympanum, trommelblies / oorzblieshen.

Typha, iſchdodde / donſen / Boomsche tarſen /
duſſen / polſen.

Typho, hoog.

Typhodes, razende / raafachtig.

Typhomania, razende ſlaapzucht.

Typographia, drukkerij / drukkunſt / boekdrukkun-
de-kunſt.

Typus, voorbeeld.

Tyrannicida, dwinglandmoorder.

Tyrannis, dwingelandij.

Tyrannus, dwingeland / geweldenaar.

Tyrannoctonus, dwingelandjſtutter / dwingelandj-
berdrukker.

V A.

Zie de volgende Letter.

U B.

U Bi, waar.

Definitivum, bepaalend waar.

Circumſcriptum, omgeſchree-
ven

Repletivum, vervullend

} waar.

Ubicatio, waaring

Ubietas, waarte.

Ubiquitas, overalheit / allent'halvenheit / alom-
heit.

Ubiquisticus, overalliche / alomheidsdrukker.

V E. V I.

Zie de volgende Letter.

U L.

Ulceraria, zwarte andoren / zwarte malroben.

Ul-

- Ulcerofus, zweerig / zweerachtig.
 Ulcus, zweer / gezweer.
 Verminosum, worm- }
 Varicosum, aderbaarst. } gezweer.
 Ulmaria, remette / geitenbaard.
 Ulmus, olmboom / iepenboom.
 Italia, herseleer / heerenteer.
 Gallica, witte iepenboom.
 Ulna, de groote ellepp.
 Ultimatus, gelaatstijg.
 Ulva, wier.

U M.

- Umbellatæ plantæ, zonnescheemstongze planten.
 Umbilicatis, navelig / navelachtig.
 Arteria, navelslagader.
 Vena, navelader.
 Umbilicus, de navel.
 — Veneris, navelkruid.
 Umbra, schaduw.
 — Refracta, hzeukenschaduw / herzoeken schaduw.

U N.

- Unctio extrema, 't laatste onsel.
 Unctuarium, zalfgaarde / zalfkag.
 Unguentum sympatheticum, wapenzalf.
 — Sufinum, olie van leken.
 Ungula caballina, hoefbladeren / paardshlaauw /
 hzandlattouw / St. Katrynshruid / St. Qui-
 rynshruid.
 Unice, eeniglyk.
 Unificus, eenmaakende.
 Unifolium, eenblad / adderstong.
 Uniformis, eenboymig.
 Uniformiter, eenboymiglyk / gelijckboymiglyk.

Dif.

- Difformis, ongelijkboezmig.
 Unigenitus, eeniggeboren.
 Uninominis, eennaamig.
 Unio, vereeniging / vereening; ook parel.
 Uniola, ledgras / veen / hondsgras.
 Unisonantia, eenklankigheid.
 Unisonum, eenklank.
 Unitas, eenheid.
 Unitivus, bezeenigende.
 Univalvia, eenschelpige schelpen.
 Universalis, algemeen.
 Universalitas, algemeenheid.
 Universaliter, algemeenlijk.
 Universitas, (*Philos.*) algemeenheid.
 Universitas, (*Jurid.*) algemeene beheering.
 Univoca, eennaamige.
 Univocantia, eennaamige / eennoemende.
 Univocati, zengenoemde.
 Univocatio, eennaamigheid / eennaaming.
 Univocè, eennaamiglijk.
 Univocus, eennaamig.

V O.

Zie de volgende Letter.

U P.

Upsilonides os, heelbeen.

U R.

- Urachus, de waterdraager / 't waterbat.
 Uranologia, hemelkunde / hemelbeschrijving / hemelbeschrijfkunde.
 Uranometria, hemelmeeting / hemelmeetkunde.
 Uranoscopia, hemelzichthunde / hemelzichthunde / hemelshouwkunde.

Ura-

Uranoscopus piscis, sterrekijker.

Urceolaris, glaskruik.

Ureteres, de waterpezen / waterpijpen.

Urethra, 't waterbat / des waters doozloop.

Ureticus, pijsberwekkende.

Urina, pijs.

Glauca, watergroene

Charopa, hemelsblaauwe

Subspicea, koozngelachtige

Spicea, koozngeele

Citrina, citroenbertwige / geele

Subaurea, goubachtige

Subcrocea, saffraangeelachtige

Crocea, saffraangeele

Subrubea, roodachtige

Vinea, wonggaardgraauwe

Veneta, blaauwe

Oleacea, olijbertwige

Livida, loodbertwige

Prasina, loodgroene

Æruginosa, roestbertwige pijs.

Urinaculum, de waterdzaager.

Urinæ sedimentum, het grondzop der pijs / het pijszetsel.

Urinæ nubecula, pijswolfsje.

Urinæ suspensum, 't opschotfel / 't ophangfel der pijs.

Urinæ corona, de kroon der pijs.

Urinæ bullæ, de bellen der pijs.

Urinæ incontinentia, waterontloopping / gebrek van waterhouding.

— Scillicidium, de koude pijs / druppelpijs.

Urinaria; pijsbloem / pijsbedde / papenkruis / kan-
kerbloemen / paardsbloemen.

Urtica, netel / dzaetnetel / berinetel.

Ur-

Urtica mortua, }
Iners, } doobe netel.

U S.

Usia, zelfstandigheid.

Usnea, mosch.

Ustilago, brand / hoornbrom.

Ustio, branding.

Ufucapio, eigening / gebruikneeming / in bezitko-
ming / eigening door bezit of gebruik / ver-
jaaring.

Ufusufructuarius, huuchtgebruiker / iustogtenaar /
huuchtrekker.

Ufura, woeker / geldgewin / geldwinst / winpen-
ningen.

Nautica, }
Maritima, } zeewoeker / zeewinst / hode-
merge.

Ufus, gebruik.

Fructus, iustogt / huuchtgebruik / huuchtrek-
king.

Ufusufructuarius, iustochtenaar.

Utile dominium, tocht.

U T.

Uteri tuba, de trompet der iustmoeder.

Uterina vena, iustmoederz ader.

Uterinus, haarmoederig / iustmoederig / iustmoe-
derijk.

Uterus, de iustmoeder / haarmoeder.

Fundus, de bodem

Cervix, de nek

Collum, de hals

Vagina, de hoer

Cornua, de hoornen

} der iustmoeder.

'Stran-

Strangulatus, }
 Suffocatio, } opstgging.
 Præfocatio, }

Uti, gebzuiften / bzuiften / bezigen.
 Utriculus, grabe bloem van 't meel.

V U.

Zie de volgende Letter.

U V.

Uva, (*Anatom.*) de huid / heeltapfen.

Uva, (*Botan.*) bzuibe.

Crispa, }
 Spina, } stekeibesfen / kruisibesfen.
 Crispina, }
 Spinella, }

Marina, zeedzuibe.

Silvestris, luisheuid.

Verfa, }

Lupina, } wolfsbezte / spinnemoppen / nachtschade.

Vulpis, }

Uvula, 't tefleken aan 't strottenhoofd / de huid / heeltapfen.

Uvularia, halshruid / tongeblad / heelshruid / tonghengshruid.

U X.

Uxoratus; gebrouwd.

V A.

Vaccaria, roode beertwas.

Vaccinium, kraakibesfen.

Rubrum, roode kraakibesfen.

Palustre, beendibesfen.

Va-

- Vacuum, ydel.
 Vadatus, gegyzelbe.
 Vadimonium, berschynbozgtogt/ gyzelling.
 — Alterum, tweede gyzelling.
 Vadimonii relaxatio, outslaging van de gyzelling.
 Vagus, zwerbende / onbepaald.
 Valentiana, } speerkruid / St. Joris-
 Valeriana, } kruid.
 Valetudinarius, ziehlyk mensch.
 Valgus, krombeen / wiens beenen uitwaards gehromd staan.
 Validitas, krachtigheid.
 Valva, sluitschelp.
 Vanilla, banille.
 Valvasius, onderleenmans leenman / achterleenman.
 Valvasor, onderleenman / leensleenman / achterleenman.
 Valvula, schotdeurtje / klapbliesje / klapje.
 Vari, steenpuistjes in 't aangezigt / bronhaarde pulsten / kleene pokjes / hinderpokjes.
 Variciformis, berstaderachtig.
 Variolæ, de hinderpokjes.
 Aquosæ, water- } pokjes.
 Lapidosæ, steen- }
 Variolarum lapis, poksteen.
 Varicosus, } die gezwollen aderen heeft / ader-
 Varicus, } barstig / krampaderig.
 Varix, gebozsten ader / aderbozst / aderbozstgezwel / krampader.
 Varus, scheefbeen / die intwaards gebogen beenen heeft / stinbeen.
 Vas, (*Jurid.*) boz / berschynboz / in ijsstraflike zaaken.

Vas,

Vas, (*Anatom.*) vat.

Pampiniforme, wvngaarbrank-
geinhe

Piramidale, spitswngze

Vasa spermatica, zaad-

Umbilicalia, nabel-

Epigastrica, hobenbusk-

Mammaria, mam-

Pulmonaria, long-

Gastrepiploica, busknet-

Epiploica, net-

Mesenterica, darmischeel-

Gastrica, busk-

Mesaraica, dunne darmischeel-

Lactea, melk-

Coronaria, kroon-

Splenica, milt-

Vasalgium, getrouwheid / hulde.

Vasallus, getrouwte / leenman / smalsheer / leengoed-
ontbanger.

Vatia, } scheefbeen / die intwaards gebogen been
Vitus, } nen heeft.

U B.

Zie de voorgaande Letter.

V E.

Vestigal, tol / baargeld / byngelengeld / tiende /
tienderecht / erfrecht / grondinkomst.

Vestigalia publica, gemeene middelen / 's lands
inkomsten.

Vegetabilis, levende.

Vegetativus, groeffig.

Vehiculum, het boersel.

Vehinastrum, oseharsbeek / kraanenbeek.

B b

Vel.

Velleitas, willigheit.

Vena, ader/ bloedader.

Arteriosa, slagaderighe

Cava, halle/ leber

Lactea, melk

Frontis, des hoozhoofs

Temporum, hoofdslaap

Jugularis, krop/ strot

Cephalica, hoofd

Basilica, leber

Mediana, middel

Saphena, moeder

Sciatica, heup

Portæ, poort

Cutanea, huid

Axillaris, oksel

Mammillaris, mam

Epigastrica, bodenbuik

Cruralis, been

Coronalis, kroon / kranz

Gastrica, buik/ maag

Umbilicalis, nabel

Mesaraïca, zuig-/ barmstheel

Hæmorrhoidalis, speen

Splenica, milt

Capillaris, eindel

Emulgens, uitmelkende/ zuig

Cystica, gallesblaas

Preparans, bereidende

Spermatica, zaad

Azygos, ongepaarde/ gadeloze

Hypogastrica, onderbuik

Uterina, der Ismoeder

Phrenica middelrijs

Ranina, kflubozschen

ader.

Epi-

- Epiploïca, net-
 Gastrepiploïca, maag-en net-
 Poplitæa, kniebuig-
 Mediastina, middeľschot-
 Cervicalis, nek / of hats-
 Vertebralis, werbel-
 Intercostalis, tuľschentűbige
 Salvatella, milt-
 Scapularis, ſchouderblad-
 Humeraria, ſchouder-
 Intestinalis, darm-
 Thoracica, boľft-
 Lumbaris, lenden-
 Muscula, ſpier-
 Sacra, heľlige / ſtuľt-
 Cruralis, been / ſchenkel-
 Ischias, heup-
 Suralis, huľt-
 Apoplectica, beroerdheids-
 Ocularis, oog-
 Adiposa, vette / ſmeerachtige / niet-
 heb-
 Mesenterica, darmſcheel-
 Inguinalis, iasch- / ecchenuľg-
 Venæ ſectio, aderlating.
 Evacuatoria, aľtrekűende
 Revulſoria, te rug trekűende
 Averſoria, aľtwendende
 Derivatoria, aľleidende
 Refrigeratoria, berkoelende
 Ventilatoria, lűchtgeebende
 Circulatoria, omboerende
 Præſervatoria, betwarende
 Curatoria, genezende
 Venæ metallicæ, metaaladeren.

} ader.

} aderlaating.

Venatoria, jaaghunst.

Venditio, verkooping.

Venja curiæ, sozlof van den hobe.

Venter, de buik.

Ventilatorius, luchtgeekende.

Ventricosus, }

Ventriosus, } dikbuik / .grofbuik / smeerbuis.

Ventrosus, }

Ventriculus, de maag.

Cordis, de holligheid des harten.

Cerebri, de holligheid des breins / de hersfengroef.

Venula, adertje.

Veracitas, waarwozdigheid / waarachtigheid /
oprechtheid.

Veratrum, nieskruid.

Album, wit nieskruid.

Nigrum, herfkruid / herfwoztel / of zwart nies-
kruid.

Adulterinum, bierkruid / wazangekruid.

Verba, werkwozden.

— Radicalia, woztelwerkwozden.

— Primitiva, grondwerkwozden

— Personalia, persoonlyke werkwozden.

— Impersonalia, onpersoonlyke werkwozden.

— Auxiliaria, helpwozden.

— Activa, bedzjende werkwozden.

— Passiva, lydende werkwozden.

— Neutra, onzjdige werkwozden.

— Reciproca, wederkeerende werkwozden.

— Irregularia, onregelmaatige werkwozden.

Verbalia, werkwozdighe / wechachtige wozen.

Verbalis, wozdigh.

Verbalis, (*Gram.*) werkwozdig.

Verbasculum, primula veris, hofbloem / sleutel-
bloem.

Ver-

- Verbascum, wollekruid / wollebladeren / toersekruid.
 — Silvestris, wit wollekruid.
 Verbena, strooikruid / pzerkruid / pzerhart / herkruid.
 Verbena, pzerkruid / pzerhart / pzerkruid / herkruid.
 Verbum, (*Theol.*) woord.
 Verbum, (*Gram.*) werkwoord.
 Verbum regens, beheerschend werkwoord.
 — Infinitivum, onbepaald werkwoord.
 Verde antico, oud groen mazmer.
 Vermes lapidum, steenwormen.
 Terrestres, aardwormen.
 Tubulati, zeewormen.
 Vermicularis, klein huisloek.
 Vermicularis, } wormachtig / wormgelijk / worm-
 Vermiformis, } bozmig / wormstompe.
 Verminaria, buskoppn.
 Verminosus, bozmig / wormzuchtig.
 Vermis serificus, zworm.
 Vernaculus, landeigen.
 Vernis, sandraak.
 Veronica, eerenprij manneken.
 Serpens, kruipende }
 Asurgens, staande } eerenprij manneken.
 Pratensis, held- }
 Foemina, eerenprij wyfken.
 Verpus, besnedene.
 Verruca, een wat.
 Sessilis, zit- }
 Pensilis, hang- } wat.
 Verrucaria, goudsbloem.
 Verrucosus, bol watten.
 Versio, overzetting.

- Vulgata, gemeene }
 Vernacula, moedertalige } oberzetting.
 Vertebra, een werbelbeen / werbel. }
 Colli, het hals- }
 Dorsi, het rugge- } werbelbeen.
 Lumborum, het lenden- }
 Cervicis nek- }
 Vertebralis, werbelbeentig.
 Arteria, werbelslagader.
 Vena, werbelader.
 Vertex, de kruin / hoofdstop.
 Verticalis, tuppig.
 Vertigo, zwindeling / zwindelzucht / suizelling /
 zwameeling / blindhoofdzwoer.
 Vesica, (*Anatom.*) de blaas / waterblaas.
 Biliaria, de galblaas.
 Seminaria, zaadblaasjen.
 Urinaria, de pisblaas.
 Vesica, (*Chym.*) afzuyghetel.
 Viscatorius, blaarmaakende.
 Vesicaria, kriebelen ober zee / blaasjkruib.
 Vesicula fellis, 't galblaasje.
 Cordis, 't harteblaasje.
 Seminalis, 't zaadblaasje.
 Hydatis, waterblaasje.
 Vesper, avondstond, avondgezang / avonddienst /
 avondgetp.
 Vespertinus, avondstondig.
 Vesperugo, avondrood.
 Vestis, kleed / klederen / ijsstoebehooren.
 Veternaria, beestartsenphunst / beestgeneeskunst.
 Veternus, hooztige slaapzucht / bergetele slape-
 righeid.
 Vetonica, betonie.

V I.

Via, een weg.

— Publica, de gemeene weg.

— Vicinalis, buurtweg.

Vibrissi, neusharen.

Viburnum, meelboom / igenen.

Vicarius, stedehouder / stadhouder.

Viceaquator, beurtebenaar.

Vicedominus, onderheer.

Vicemeridianus, beurtoonging.

Vicia, bitsen / wikken.

Victalicia, lfstogt.

Victima, slagtoffer.

Victor, oberwinnaar; die 't gewoogde tot zyn
hoordeel kragt.

Victorialis, berglook.

Victus, kost / lfszonderhoud.

Vicinas, camelus niger, bigogne.

Vidua, weduwe.

Viduitas, weduwlyke staat / weduwlykheid.

Viduus, weduwenaar.

Vigilæ nocturnæ, nachtwak.

Vilipendium, geringachting / kleenachting.

Vigintiviratus, bierentwintigmanschap.

Vinago avis, buif brlefdraager.

Vinca pervinca, maagdepalm / maagdekruis /
binkooze / ingroen.

Vincetoxicum, zwalutwortel.

Vinicultura, wyndzoutwerg.

Vinum, wygn

Melicites, honigwygn.

Rhodites, roze

Myrtites, mirtbesse

Myrcinities. mirtetaken

} kayn.

B b 4

Schi-

Schinium, } mastikbeese
 Lentiscinum, }
 Therebinthinum, terpentgubese.
 Palmaeum, } dabel
 Phœnicites, }
 Catorchites, } hpg.
 Sycites, }
 Scilliticum, zeeajuin.
 Marinum, zee.
 Melites, } htwee.
 Cydonites, }
 Apiites, peer.
 Mispillites, mispel.
 Resinatum, } herst.
 Retinites, }
 Strobilites, pynappel.
 Arceuthodites, jeneberbeese.
 Cedrinum, cebergom.
 Cedrites, cedar.
 Absinthites, alsem / alste.
 Hyssopites, hgzop.
 Chamædryites, garmandzoe.
 Stæchadites, stichas.
 Elleborites, niezwortel.
 Bunites, steekray.
 Prasites, andoren.
 Thymites, tpm.
 Tymbrites, heul.
 Glechonites, polene.
 Origanites, orego.
 Abrotanites, aberoone.
 Aromatites, gekruide.
 Nectarites, aland.
 Asarites, hasel.
 E. esipacites, sable.

} wgn.

} Dau-

Daucites, kroontjes kruid.
 Acorites, welriekende liſch.
 Selinites, juſſrouwmerk.
 Anethinum, bilie.
 Morathrites, benkel.
 Alosanthinum, zoutbloemen.
 Omphacites, berjuiſg.

} wogn

Viola, violette.

Flammea, }
 Tricolor, } penſeen.

Alba, violier / ſtokviolier / damaſtebloem.

Mariana, mariette.

Dentaria, koraalviolieren.

Peregrina, } penningbloemen / paaschbloem.

Latifolia, } men.

Matronalis, damaſtebloemen.

Calathiana, } buizenſchoone / blaauwe

Autumnalis, } iellekens.

Lutea, geele violetten / ſteenviolieren.

Nigra, }
 Purpurea, } Maartſche violetten.

Viorna vulgi, bedelaarskruid.

Viperaria, abberskruid.

Viperina, wilde oſſetong / ſlangenhoofd / ſlangen-
 kruid.

Virginiana, Virginiaanſche ſlangenwortel.

Vir, man.

Virago, mannin / helbin.

Virga Aaron, wigchelroede.

Virga aurea, gulde roede.

Virginitas, maagdelijkheid / maagdbom.

Virgula, ſtrek / ſtreep / ſtrek / ſnipſel.

Viride æris, ſpaanſch groen.

— Montanum, berggroen.

Bb 5

Vir-

Viripotens, hutbaar / manbaar.

Virtualis, krachtigk / krachtig.

Virtualiter, krachtigk.

Virtus, deugd.

Intellectualis, herstandighe

Moralis, zedige

Cardinalis, hoofd.

Heroïca, heidhastige

Exemplaris, voorbeeldige

Plastica, of

Formatrix, de boomkracht.

Virulencia, vuurigheid / benigtheid.

Virus, vergiftige etter.

Viscera, 't ingewand.

Viscum, marentakken.

Visibilis, zichtbaar / zienlijk.

Visio, ziening.

Visorius nervus, gezigtzenuw.

Visus, gezigt.

Vitalis, (Botan.) huijsloek / groote bonderbaar.

Vitalis, (Vulgò) lebendig.

Vitalba, innen.

Vitellum ovi, de dootcr van een ei.

Vitex, kruischoom / Abrahamshoom / zeewilge / huijschlam / schaapsmuil.

Viticella, balsmappel.

Vitiligo, hwaadzeer.

Vitriaria, glaskruid.

Vitricus, stiesbader.

Vitrificatio, glasmaking.

Vitriola, glaskruid.

Vitriolum, koperrood.

Vitrum Ruthenicum, Moskovijsch glas.

Vi.

Vivarium, een warande; daar men wilde beest-
ten houdt.

Vivendiarius, lustogtmeester / lustogtsberzoeger.

UL. UM. UN.

Zie de voorgaande Letter.

V O.

Vocabula artium, kunstwoorden / kunstnaamen.

Vocales longæ, lange klinkers.

— Breves, korte klinkers.

— Characteristicæ, merkklinkerletters.

Vocalis, (*Gram.*) klinker / klinkletter.

Vocalis, (*Adject.*) woordlijk.

Vocatio, roeping / beroep.

Voces primitivæ, radicales, oorspronkelijke of
wortelwoorden.

Vocativus, roeper / roepend gebal / de byde
naambal.

Vola manus, 't blaak / of de palm van de hand.

— Pedis, 't hol van den voet.

Volatilifatio, vluchteling / vluchtigmaaking.

Volcanum, brandende berg.

Volibilis, wilbaar.

Voluntio, wilking / betwilking.

Volubilis, winde / wazange / klofjeswinde.

Nigra, zwarte

Media, middel

Acuta, } streken

Pungens, } de

} winde.

Volucrum majus, geiteblad / memmekenskruid /
kamperfoelle.

Volvola, klofblom / klofkruid.

Vol-

Volvulus, darmpon / darmkink / opstijming der
builigheid / darmzicht.

Vomica, ettergezwel / gezwel / herholen gezwel.

Vomitorium, spuwbrank / brankbrank.

Vomicus, braking.

Vortex, draaifring.

Votum, belofte / Godelofte / bedebelofte

Vox, (*Gram.*) woord.

— Primitiva, eersteling } woord.

— Patronymica, spuiteling } woord.

— Radicalis, stamwoord.

— Composita, hoppelwoord.

— Variabilis, veranderlijk woord.

— Invariabilis, onveranderlijk woord.

Vox, (*Phil.*) stem.

Articulata, geleede } stem.

Inarticulata, ongeleede } stem.

UP. UR. US. UU. UV.

Zie de voorgaande Letter.

V U.

Vulgago, mangoor / huiswortel.

Vulneraria, wondkruid.

Vulnerarius, wondheeler.

Vulnus, wond.

Vulvaria, stinkende milbe.

U X.

Zie de voorgaande Letter.

W A

W Allinghury, zecumbethwortel.
Walros, rosmarus, walrus.

WI.

W I.

Wismuchum, bismuth.

X Anthium, kleine bisfen.
 Xantolina, zeberzaad.

X E.

Xenechton, amuletum, halshangend geneesmiddel.

Xenodochium, gasthuys / breembelingen herberg.

Xenoparochus, breembelingsthenker.

Xerophthalmia, drooge oogontsteking.

X Y,

Xylagium, pothout.

Xyloaloe, paradijs hout.

Xylocavata, St. Jans brood.

Xylon, katoen / boomwol

Xylosteum, hondsharsfen.

Xyphoides, zwaardachtig / zwaardgelijk / zwaardboezmig.

Xyris, wandluiskruid / stinkend lisch.

Y C.

Y Ciothesia, kinderaanneeming / aanneeming toe kinderen.

Y E.

Yerba de Camini & de Palos, thee of kasfine der Zuidzee.

Y G.

Y G.

Yga, ihoorboom.

Y N.

Yocti, aardpistafsen.

Y O.

Yocaltus arbor, jecoft.

Y P.

Ypsiloglosum, de grondtongespier.

Y U.

Yuca, manioh.

Yuvera, ihoorboom.

Z A.

Z Adura, zeeberzaad.
 Zalza parilla, steekende winde.

Z E.

Zea, spelte.

— Deglubita, gozte.

Zedoaria, zeewaarzaad / zeeberzaad.

Zelotypia, naieber.

Zenith, topboog / opperaspunt / kruinftip / top-
punt.

Zensicubus, bierhoekig / of bierkantig teerling.

Zensizensus, bierhoekig bierhoek.

Zensurdesolidum, ligchaams bierhoek / of bierkant.

Zensus, bierhoek / bierkant.

Zeopyron, keerenzaad.

Zerna, wilde galigaan.

Zeterice, uitbindkunde.

Zeugma, verzameling.

Zl.

Z I.

Zinchum, zink.

Zingiber, gember.

Zirbalis, nettig / netachtig.

Zirbus, het net

Zizania, dolik.

Zizyphus, jufubenboom / hoestbeffenboom.

Z O.

Zodiacus, taanrond / tekenkring / zontweg / die-
renciem.

Zona, luchtstreek / wereldstreek / gozdel.

Temperata, gematigde

Intemperata, ongematigde

Torrida, berzengde

} wereldstreek.

Zoögraphia, schilbering / schilberkunst naar 't leeven.

Zoölogia, beestkunde / beestbeschrijving.

Zoölogicus, of

Zoölogus, beestkundige / dierenkenner.

Zoöphyta, plantdieren.

Z U.

Zuccha longa & rotunda, aut cucurbita, kau-
woerde.

— Flore luteo, pompoe.

Z Y.

Zygocephala, jukhoofden / jukkoppen.

Zygoma, 't jukbeen / paarbeen.

Zygotatae, waagmeesters.

Zygotatica, jukhunde / jukwikhunde.

Zymites, gezuurd / gereezen / gedeeffend.

EINDE DES TWEEDEN DEELS.

L. MEIJERS
WOORDENSCHAT,
DERDE DEEL.
VERVATTENDE
VEROUDERDE WOORDEN.

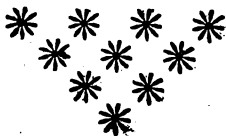
DE ELFDE DRUK.

DEEZE DRUK IN WOORDEN EN SPELLING DOOR-
GAANS VERBETERD, EN ZEER MERKLIJK
VERMEERDERD,

DOOR

ERNST WILLEM CRAMERUS.

DERDE DEEL.

TE AMSTERDAM,
BY DE WED. LOVERINGH EN ALLART.

M D C C L X X V I I.

CONFIDENTIAL

MEMORANDUM FOR THE DIRECTOR

RE: [Illegible]

1. [Illegible]

2. [Illegible]

3. [Illegible]

4. [Illegible]

5. [Illegible]

6. [Illegible]

7. [Illegible]

8. [Illegible]

9. [Illegible]

DERDE DEEL
DES
WOORDENSCHATS,

WAAR IN MEEST ALLE DE
VEROUDERDE EN ONGE-
WOONE WOORDEN,
ZO IN DE OUDE NEDERDUITSCH
SCHRIFTEN,

ALS BY

MELIS STOKÉ, C. KILIAAN, H. L. SPIEGEL, R. VIS-
SCHER, D. V. KOORNHERT, P. C. HOOFT, S. KOS-
TER, J. KATS, C. HUIGENS, J. V. VONDEL,
J. DE DEKKER, EN ANDERE TAALKUN-
DIGE SCHRYVERS, GEBRUIKLYK,

BY EEN VERGADERD ZYN, EN MET BE-
KENDER WOORDEN, OOK SOMTYDS
MET KORTE UILEGGINGEN VER-
KLAARD WORDEN.

A.

A was eertyds een *ledeken* (articulus) voor de
zelfstandige naamwoorden (nomina substan-
tiva) gebruyklyk, in welks plaats gekomen is, een:
Zo plag men van ouds te zeggen a man, voor
een man; a paerd voor een paerd, enz.; 't welk
by

by de Engelschen nog in vollen gebruik is overgebleeven.

A betekende in de samenstelling (in compositione) een berooving, (privationem) gelyk by de Grieken; beden is on daarvoor by ons in gebruik; zo zeggen wy onmagtig voor amagtig; onwys, voor awys; onwaerd voor awaerd; enz. Doch a wordt in deeze woorden, zo het schynt, gesteld voor au; also men in oude tyden, zo wel auwys, als awys; auwaerd, als awaerd, plag te zeggen, en dat wel om de gemaklykheid der uitspraak. Au werd om kortbeids wille genomen voor ave, gelyk ou voor ove gedaan werd; alle te samen dezelve kracht in de samenstelling hebbende, die tegenwoordig on heeft. Zie voorders au, en ave, ook ou en ove.

AA.

Aa, Aade, of Ee, betekent in de oude Duitse taal water; also a en e by ons geduurig door een gebruikt worden, als in Watering, Wetering, enz. Hiervandaan zyn alle de wateren aa of ee genaamd, als Wyd-aa, Noord-aa, Hiddens-ee Zieriks-ee, Bommen ee, Duuven-ee, ee-land, en nu eiland, als of men zeide een waterland.

Aaft, van ouds, Aagt, Agt, nu egt, matrimonium, verandert de f, in g, als in kraft, kragt, graft, gragt.

Aaft-zwaard, gladius matrimonialis, egt-zwaard.
Agting, eenige order of uitspraak, maar geen vonnis der mannen of rechteren. Geagte taal spreken, was in de vierscharen behoortlyk en ad rem spreken.

Aafga, At, Azing, een ordinarij rechter in civile zaa-

zaaken by de Friezen, was een welboren, doch onedel, en geene edelen in een zyner kwartieren hebbende. Hy zat te recht by de buuren, en van derzelver wegen.

Aafge, vorderde het recht in civile zaaken, als gemagtigd door de buuren; de schout wegens, en als gemagtigd door den koning, of den graaf.

Aaflsch, verkeerd / slinkfch. Dit woord fchynt famengetrokken te zyn van het woord averrechtsch, hebbende dezelve betekenis, en famengezet zynde uit aver, dat is, over, en rechtsch; als of men zeide overrechtsch. Zie voorder Averecht.

Aaflchelyk, verkeerdlyk.

Aaflchs handt, met een verkeerde hand.

Aakfe, timmerbpl.

Aaksteen, barnsteen.

Aal, laatft / uiterft / gantsch. Dit woord is alleen fttaande, zelden gebruiklyk; maar wordt in veel famenzettelingen (composita) gevonden, als aal-einde, aalduitsch, aaloud, enz.

Aalduitsch, gantschlyk Duitfch.

Aaleinde, uiteinde / uiterfte einde.

Aallyk, gantschlyk / t'eenemaal.

Aaloudt, zeer oud / gantsch oud / oberoud.

Aaloudtheit, de uiterfte oudheit.

Aalfene, elg.

Aalwarren, 't war zoeken / moeite maaken.

Aalweete, Aalwitte, zottinne.

Aalweetigh, Aalwittigh, dwaas / zot.

Aamaghtigh, onmagtig; zoek Amaghtigh.

Aamhechtig, koftademig.

Aan end aan, geduurig.

Aanbaaren, aanbaaren / aan den wal leggen.

Aanbeeldt, afbeeldfel / beeldnis.

Aambergh, heubel.

Aanblik, aanschouwing / aanziening.

Aanblikken, aanschouwen / aanzien.

Aanboordt, naderſchap / benadering.

Aanboordt trekken, benaderen / vernaderen.

Aane, grootvader.

Aanergeren, verzwaaeren / toeneemen.

Aangaan, aanspreken.

Aanhangeling, zie Aankleever. *Te onrecht heeft men dit woord onder de verouderde woorden geſield. Dergelyke zelfſtandige naamwoorden, van werkwoorden afgeleid, (verbalia ſubſtantiva) zyn in onze taal zeer menigvuldig en fraai; gelyk leerling, opvoedeling, enz.*

Aanheete, overgrootvader.

Aanheven, opmaaken / aansoeken / in 't werk ſtellen.

Aanklaauw, enkel.

Aanhorn, zie Ahorn.

Aankleever, een die met een ander houdt. *Zie de aantekening by Aanhangeling.*

Aanlaaghe, onkoſten.

Aanlaat, oorzaak.

Aanmaal, blyk aan 't ligchaam *By de Hollanders is maat in dezelve betckenis nog in gebruik.*

Aanneemſt, aanneming.

Aanreeden, aanspreken.

Aanſchenden, aandryven.

Aanſtryden, beſtoemen.

Aantaal, aanspraak.

Aantaalen, aanspreken.

Aanvrouwe, overgrootmoeder.

Aardisſe, hegdig / hagedig.

Aare, bloer.

Aaren, koper.

Aarenwerk, koperwerk.

Aaren pot, koperen pot.

Aa-

Aarene, houtland.

Aarenen, landbouwten / ploegen.

Aarkel, uitstekt / jukt; *by de Franschen*, balcon.

Aartzoen, natuur / aart.

Aarzelmaandt, wynnmaand / braakmaand / October.

Een oud Vlaamsch woord. Deeze maand schynt zo genoemd geweest te zyn, omdat het jaar in dezelve merklyk aarzelt.

Aate, vader.

Aaterling, bastaard / onerft.

Aaterlingsch, bastaartig / onerft.

Aatmaal, etmaal.

Aatschaare, retwaaren.

AB.

Abel, hupsch / fraai / schoon / geestig.

Abelaart, hupsch / geestig / eunjerman.

Abolghc, gramschap / toorn / verstoozdhcjd / *vervolghenheid*.

Abolghigh, aubolghigh, gram / toornig / *gramstorig*.

AC.

Achte, keizerlyk bonnis / overwogen getuysde / *op* tekening van een schuldigen / om hem te *voorschyn* te doen komen. *Hiervandaan komt ook het woord Goedachte.*

Achternaartje, ontbyt na den noen.

Achterspraak, Achtertaal, achterklap.

Achtsaam, oplettende. Het tegendeel is *onachtsaam*.

AD.

Adebaar, ojsbaar.

Adebe, pefiel.

Adelbroeder, broeder van moeberg zute.

A E. zie A A.

A F.

Afdeedighen, ben troeft byleggen.

Afdienen, de tafel opneemen.

Afghijen, afpraghen / afmeekken.

Afolteren, afpunnigen.

Affoolen, afmatten.

Afgefoltert, afgepunnigt.

Afgefoolt, afgemat.

Aflaat, kuytschelving.

Afluiken, afluiten.

Afluikzel, fchutfel.

Afpitsen, afplukken.

Afreenen / besluit van een reede / narrede / een
slotrede.

Afreenenen / de reedenen besluiten / narrede / slot-
rede doen.

Afgryzen, afvallen.

Afstompen, knotten.

Aftaalen, met welsprekendheid overwinnen.

Aftrennen, afzozen.

Aftronk, bastaard.

Aftronken, knotten.

Afwerpen, onderscheypen.

A G.

Aggher, hoop.

Aghetucht, riool / builnisgoot.

A H.

Ahorn, of Aanhorn, een zekere boom / by de La-
tynen platanus.

A K.

A K.

- Akelen, Akkelen, schzoomen.
 Akeligh, Akkeligh, afgruſſink / afſchutolink / ſaar.
 Akeligheid, Akkeligheid, afgruſſinkheid / afſchuta-
 inkheid / naarheid.
 Akkerziek, melaatſch / Tazarus.
 Akkerziekte, melaatſchheid / Tazarus zecr.

*Deeze ziekte ſchynt zo genoemd te zyn, omdat de
 geenen, die daarmede gekweld waren, buiten de
 ſteden, op de akkers, van de andere menſchen
 afgeſcheiden, moeten wonen.*

A L.

- Alaem, Alem, werktuig / al wat om iets uit te
 werken gebruikt wordt.
 Alf, ipooſt / nachtmerric; zoek Alve, Alven, enz.
 Alleganks, van tree tot tree.
 Allodiaal, is goed of goederen, die vry eigen zyn
 zonder laſten of dienſtaarbeden, waarvan nie-
 mand opperbeer is boven den eigenaar dan God
 alleen, en de booge overheid, die in dat land re-
 geert, waaronder dezelve liggen.
 Allermalk, pder / pder een / al te maal; een ſa-
 mengezct woord van alle en malk, pder; zie
 Malk.
 Almeye, Almeyboom, ſluitboom.
 Almutſe, Almuis, hoozhoed / hoozkap. Een man-
 telken van vellen gemaakt, daar de offerpries-
 ter het hoofd en de ſchouders met bedekt.
 Alruine, Alrune, een kruid, welk gewoonlyk by
 ons met een Grickſchen naam mandragora,
 genoemd wordt.
 Alfena, ſchoenmaakerſ elſ.

Alvé, spook / nachtmèrrie. ⁴ Alven, worden ook witte vrouwen genoemd, als zynde spooken, bebende de gedaante van vrouwen, met witte klederen behangen.

Alven, spooken / spotten / boerten.

Alvery, spookery / spotterny / boertery.

Alving, boerting.

Alvinne, spookster / tobenaarster / duibelsjaagster.

A M.

Am, voedssterheer / een heer die bestiert en boedt. Van dit woord schynen te komen ambacht, amman, en dergelyke, als ook ambasfaadt, amiraal, enz.

Amaght, onmagt. Dit woord is samengezet van a en maght. A betekent hier een berooving, even als by de Grieken, en worde gesteld voor ave, dat by de oude Duitschen zo veel betekende, als van, zonder. Zo zcidenze ook awaerd, awys, awegh, enz. Zock Ave.

Amaghtig, onmagtig.

Amaghtigheid, onmagtigheid.

Ambacht, guld. Dit woord betckent by de ouden, pligt / ampt / ook rechtsgebied / rechtshân; by de Onduitschen, jurisdictie. En hiervandaan schynt te komen; dat op sommige plaatsen een groote koop ingezeetenen, die te samen een ligbaam maaken, en over hen een hoofd gekozen hebben, een ambacht, en het hoofd de ambachtsheer genoemd wordt. Zo zyn'er in Vlaanderen sommige dorpen, of vlekken, in vier, of meer wyken afgedeeld, van welken yder een ambacht geheeten wordt. In Holland daarentegen worden twee, of meer dorpen, onder hetzelfde rechtsgebied gelegen, met de naam van ambachtsheerlyk-

lykheid getekend. En hierop staat te letten, opdat men niet waane, dat onder dit woord een handwerkskunst verstaan worde; gelyk sommigen, in hunne moedertaal al te onbedreven, meenen. Omdat nu het woord ambacht voornaamlyk aan de vergaderingen der handwerkskunstenaars in de steden toegeschreeven is, hebben door den tyd alle de kunsten, door welke men den lichamen van zulke vergaderingen ingelyfd wordt, door misbruik, uit eersucht baaren oorsprong trekkende, begonnen, met een oneigentlyken naam, ambachten genoemd te worden.

Ambachter, hoofd des ambachtds.

Amechtig, betzelve dat Amaghtigh.

Ameer, Ameerstadt, oever / strand / boord van een zee of een meer. Deeze woorden zyn, zo het schynt, samengezet uit a, meer, en stadt. A voor ave betekent een beroving (zie hier boven in A) en stad, een steede, een plaats, zo dat ameer, en ameerstadt, een plaats is, daar een meer of een zee ophoudt, dat is, de oever.

Ameide, sluitboom.

Amelen, toestemmen; zo veel / als amen ergens opzeggen.

Amer, vork / sprenkel.

Amery, oogenblik / korte stond; zoo veel / gelyk men meent / als Amary, getrokken uit de twee woorden Ave Maria; betekeniende dus zo veel tyd als men van doen heeft om een Ave Maria te lezen. Hiervan komt mischien ook by verval het volgende:

Amering. Hier vandaan schynt te komen, dat men nog beden zegt, een amering tyds; en door woorduitlating (per ellipsin) het woord tyds verzwygende, een amering voor een oogenblik of zeer luttel tyd.

Amman, schout / rechter / overste. Dit woord schynt

schynt samengezet te zyn uit am en man; als een man betekenende, die het volk regeert en bestiert; zie Am. Sommigen meenen het te komen van alt, dat by de Hoogduitschen oud betekent, en man, als of men zeide alman, en om de zoetluidenheid (euphoniae causâ) amman. Doch gevoeglyker dunkt ons het gevoelen van anderen, die amman meenen zynen oorsprong te hebben van amptman, of amtman, dat is een beaamtman, de letters p en t achterlaatende; 't welk ook met de betekenis zeer wel overeenkomt.

Ammanschap, schoutichap / rechterschap.

Ammare, Ammaris, schaprade. Dit woord meenen eenigen te spruiten van Am, dat een voedster-beer betekent, als zynde een kass of lade / daar het voedsel en eeten in berwaard en geborgen wordt; zo 't maar van het Latynsch armarium niet komt, nademaal men ook armaris zegt.

Amme, voedster / min.

Ammen, voeden. Een woord by de Friezen en Gelderschen gebruikelijk. *Hiervandaan heeft zynen oorsprong het woord amelaken, dat by de Brabanders zeer in zwang is. De Hollanders zeggen daarvoor tafellaken.*

Amper, zuur / scherp / onryp.

Ampt, betekens gewoonlyk, een bediening: doch by sommigen beduid het eenige dorpen, die onder het zelve rechtsgebied behooren, gelyk by ons ambacht. *Die daar de recht is, wordt amman genoemd.*

Amsel, meerle.

Amutse, hoopshoed / hoopkap; zoek Almutse.

A N.

An end an, gebuurig / telkend.

Anderen, veranderen.

An-

- Anderling, *een bloedbroeder in het tweede lid.*
 Anderzweer, *(Vlaamsche woorden; zoo ook anderzweeren, broeders en zusters kinderen. Dit woord is samengezet uit ander, en zweer, dat by de oude Hollanders, een zwager, beteekende.*
 Angier, *benaauwdheid / gebaar. Hiervandaan schynt het Fransche woord danger, welk by de Franschen dat zelfde beduidt, te koomen. En angier heeft waarschyntlyk zynen oorsprong getrokken van ang, benaauwd.*
 Anken, hechten.

A P.

- Appelhak, Appelmanger, *appelman / appelverkooper; van manger, in de betekenis van handelaar eertyds zeer gebruiklyk.*

A R.

- Arkel, Arkener, *uitstelt / jukt; by de Franschen, balcon.*
 Armboogh, elleboog.
 Armborst, oorlogsboog.
 Armgesmyde, armsieraad / armbanden; *zoek Gesmyde.*
 Armzalig, elendig / rampzalig.
 Arne, oogst.
 Arnen, oogsten.
 Arnmaandt, oogstmaand / Augustus. *Dit woord is te samengesteld van maand, en arne, welk by Duitschers, Saxen en Friezen oogst beteekende.*
 Arre, gramschap / eubelheid / gram / eubel.
 Arre moedt, eubele moedt / gramine moedt. *Deze twee woorden moeten wel onderscheiden worden van arremoede, of armoede, een woord, welk behoeftigheid betekent. Door dusdanig een misverstand, en onkande, zoude een naauwkeurig schryver zeer kwalyk verstaan worden.*

Arts,

Arts, Arst, geneezzer / geneezmeester / by de *Oriëntischen*, medicyn.

Artfenen, geneezen.

Artzeny, geneesmiddel.

A S.

Afcheraaye, asch daar de loog nog niet uitgetrokken is; loog nog met de asch vermengd / ongekleefde loog.

Ast, knoest / knaagt aan een boom. Ast, betekent ook by de Vlamingen, een groot stuk vleesch, welk in Holland, harst, genoemd wordt.

Ast, is ook een plaats, bekwaam om kooru of iets dergelyks te droogen: sommigen noemenze est, of cest.

Asterling, huisbrood / huisbakkenbrood / brood, welk in, of op den ast gebakken is.

A T.

Aterlink, zoek Aaterlink.

A U.

Au, wordt in de samenstelling, (in compositione) gesteld voor ave, gelyk ou voor ove, betekende af, zonder, van: een woord zeer overeenkomende met ons hedendaagsch on, als auwaerd en ouwaerd, dat is, onwaerd / auwys, en ouwys, dat is onwys / enz.

Aubolligh, ongerymb / kwalligkluibende / onbeskwaam. Men moet onderscheid maaken tusschen aubolligh en aubolghigh, of abolghigh; dewyl deze laatste woorden een heel andere betekenis hebben, gelyk hier voor te zien is.

Aubolligheid, ongerymbheit / kwalligkluibendheit / onbeskwaamheit.

Auwaerd, onwaerd; zie Au.

Auwaerdigh, grauwtorig / belgzuchtig / kwalligkluibendheit.

- neemente. *Voor dit woordt wordt nu gebruikt, doch mogelyk kwalyk, aalwerigh of aalwaerdig. Het is samengezet uit au, en waerdig, zie Au.*
- Auwaerdigheid**, gramstorigheid / belgzucht / kwaalgh nemendheid / aalweerigheid. *Een afspuiteling (derivativum) van auwaerdigh.*
- Auwaerdighlyk**, gramstoriglyk / aalweerighlyk / enz.
- Auwe**, ouwe, weide / wels / aflicter; zie Ouwe.
- Auweit**, uchtendzang / mozzengespeel / uchtend-eergezang / eergespeel / widgezang; *by de On-duitschen, aubade, matinade.*
- Auwys**, ontopp / zot / dwaas; zie Au. *Auwys betekent ook kwaade wop / kwaadkluidenheid / als of men zeide, zonder wop / atopp.*
- Auwysheid**, ontoppheid / dwaasheid
- Auwyzigh**, kwalikkluidende / buitengewyzig / geen wopshoudende. *Zo zeide men auwyzige itemmen, voor een kwaade en onbekwaame siem.*

A V.

- Ave**, af / van. *Een oud Vlaamsch woord. Waarvoor in de samenstelling (in compositione) ook gebruiklyk was, au. Veele ouden hebben ave en au voor af gezaid en geschreeven. Wy gebruiken heden on, of wan daarvoor. Van ave schynt ons af te komen, door achterlaating van de e, av of te af.*
- Aven**, weggaan. *Hiervandaan komt vrogetyk avond, omdat de zon of dag op dien tyd avond, dat is, weggaat / het welk indien waar is, zoude men avent, en niet avond moeten schryven.*
- Aventuur**, wisselvalligheid.
- Aver**, ober. *Een Friesch woord. Van aver t'aver, van voorzouders tot voorzouders / waarvoor by het gemeene volk in gebruik is van haver tot garst. Sommigen schynt we, als of van t'aver zo veel*

veel is, als van over t'over: maar ons dunkt gevoeglyker, dat men zegge, dat het zo veel is, als van ouder t'ouder, wordende de Vlaamsche uitspraak hierin gevolgd, welke voor oud zegge aud, en voor ouder, auder, voor ouwer, auwer; en alzo van auwer t'auwer, en eindelyk van aver t'aver.

Aver, *is by sommigen zo veel, als tegen / weder.*
Avergheloof, obergeloof; *by de Onduitschen superstitie.*

Avergheloovigh, obergeloovig; *by de Onduitschen superstitieux.*

Averhandts, oberhandts / *met een verkeerde hand.*
Averoudt, oberoud / aaloud.

Averrecht, onrecht / verkeerd / stinkisch. *Sommigen meenen, dat averrecht, samengezet is uit aver, dat is, ober / en recht; en dat derhalven averrecht, zo veel is, als oberrecht / 't geen tegen ober het recht is. Doch waarschyntlyker is 't, dat het samengesteld is, uit aver, dat is, tegen / of liever ave, dat is, on, wan, af, (zie hier boven aver, en ave,) en recht, en alzo onrecht of wanrecht, betekent.*

Averwys, ontopst / zot / dwaast. *Uit aver, en wys, als of men door scherts (per ironiam) zeide overwys: of liever avewys, ontopst / wantopst / uit wys en ave, dat is, on / wan / (zie boven in ave) of ook uit ayer tegen / en wipst.*

Averwittigh, zinneloos / dwaast. *Een samengesteld woord, uit wittigh, of witzigh, dat by de Hoogduitschen wipst betekent, en aver, dat is tegen / of ave, dat is, on, wan.*

Avespraak, ongerymde reden / onsprak. *Een samengezet woord uit ave, en spraak.*

Avetronk, sterling / bastaard. *Een oud Vlaamsch woord, uit ave en tronk.*

Ave-

Avezaaghe, wanboeghlike reede / ongerijnde ber-
telling / oude wyfs ipzoolje.

Avezaaghen, ongerijnde / en zotte grollen bertel-
len. Een samengesteld woord uit ave, dat is
wan, on (zie boven Ave) en zaaghen, of saghen,
welk by de Hoogduitschen zeggen betekent.

Avontuur, zie Aventura.

A W.

Awaerdt, onwaerd / onwaerdig. Een woord sa-
mengelascht van a, dat is, on, (zie boven A) en
waerdt, overkomende met auwaerdt en onwaerdt.

Awaerdigh, gramstorig / belgzuchtig / aalweurig.
Een woordt uit a en waerdigh saamgesteld, en
overeenkomende met auwaerdigh, en ouwaerdigh.
Zie boven A en Au.

Auwaerdigheidt, gramstorigheid / aalweurigheid /
belgzucht. Een affspruiteling (derivativum) van
auwaerdigh.

Awegh, afweg / onweg / een plaats buiten den
rechten weg. Een samengelascht woordt uit a,
dat is, on, of af, en wegh; zie boven A.

Aweegigh, afweegig / buitenweegig / buitenbaansch.
Een affspruiteling (derivativum) van awegh.

Aweet, Aweit, nachtwacht / oorlogszetting / ge-
becht / scherpsnutfeling / laage. Een oud Vlaamsch
woord. Aweit, wordt ook gezegd voor auweit,
en lauweit, uchtendgezing / moergenspeel / ucht-
tend-eergezing / eergespeel / weligezing : by de
onduitschen aubade, matinade.

Awys, ontopp / zot / dwaas. Een samengezet
woord uit a, on (zie boven A) en wys. Sommi-
gen meenen; dat dit woord samengetrokken is
uit averwys. Awys betekent ook kwaanbluierend-
heid / als of men zeide / zonder wys / afwys. Dit
woord komt over een met auwys en ouwys.

Awysheidt, ontoppheid / dwaasheid.

Awyzigh , kwaakhuidende / buitenlozigh / geen
 ingehoudende. *Zo zegt men een afwyzige stem,
 dat is, een kwaade / en onbekwame stem.
 Dit woord komt over een met awyzigh, en ou-
 wyzigh.*

▲wyzigh betekent ook by de Gelderschen, boertig.
*Een afspruiteling (derivativum) van awyze,
 welk by hen jok, of boert betekent.*

B A.

BAaye, biete / biezje.

Baayezout, zeezout. *Van baaye, welk een
 inham der zee betekent, en zout.*

Baaynoot, laurrier / baakelaar.

Baaytaere, laurrier. *Een samengezet woord van
 baaye, en taere, dat by de ouden een boom be-
 tekende; zoek Taere.*

Baake, barken. *Van dit woord is nog in Vlaan-
 deren gebruikelijk, baakevleesch, baakespek,
 baakesmeer, voor barkensbleesch / barkenspek /
 barkensmeer. By de Gelderschen betekent baa-
 ke, een hoel / pit / kern.*

Baakelen, biggen voortbrengen.

Baal, opziener / boogd. *Een oud Vlaamsch woord.*

Baalmonden, een boogbuschap kwaalk bedienen:
 een boogbuschap iemand ontnemen. *Dit woord
 komt van baal, dat by de oude Vlamingen, een
 opziener / of boogd / betekende.*

Baalnoot, eikel / aikel.

Baare, en

Baarenspeel, woestelspeel / woesteling.

Baare, boom / sluitboom. *Van ouds betekende het
 een ydel graf / welk zonder iemand ter eere opge-
 recht*

VEROUDERDE WOORDEN. 19

- recht werd / *by de Latynen cenotaphium.* *By de Gelderschen betekent het een perrie / buerie.*
- Baaren, gebzuiken / oozboren.
- Baarlyk, openbaarlyk.
- Baardt, airen / hooznair.
- Baarm, golf / baar / ophooysel / hoop. *Hieromt zeggen de Gelderschen een baarm hooi, dat is, een hoop hooi / hooi-opper.*
- Baat, beter / bet.
- Baauwen, galmien. *Hiervan komt nabauwen.*
- Baazel, obermoutu / mozzmoutu / een lang / of hreed mes.
- Babbaardt, pop.
- Babbaardeken, poppetje.
- Babbelen, de holtten der kaakbeenen / baar de tanden en kliezen in geplant zyn / tand holtten.
- Babel, klapachtigheit / snaarachtigheit.
- Babelen, snateren / verwardlyk spreken / halshelen.
- Baduit, uprecken.
- Bassusen, zeker oud slach van wapenen.
- Bagghel, big / kleen varen.
- Bagghelen, biggen voortbrengen.
- Baiert, mengelklomp. *By de Latynen chaos.*
- Bak, Baake, varken. *By de Gelderschen en Hoogduitschen betekent het een beek.*
- Bal, kwaad / onnut. *Hiervandaan komt baloorig, of baalhoorig, baldaadig.*
- Bald, haastig / in der pl / in 't hozt / met der haast. *Een Hoogduitsch woord. By de oude Nederduitschen betekende het, stout / bout.*
- Baldaadigh, of
- Balddaadigh, misdaadig / kwaabdaadig / stoutdaadig / roekeloos. *Welke laatste betekenis sommigen voor de eerste stellen, wikkende, dat baldaadigh komen zal van bald, en daadigh, en niet*

van bal en daadigh. *Men moet dus onderscheid maaken tusſchen baldaadig en balddaadig. Volgens de betekenissen der woorden bal en bald, by Kiliaan voorkomende, beduidt het eerste boosdaadig, en het andere stoutmoedig.*

Baldaadt, ondaad / misdaad / eubelbaad.

Balghen, belgen / bechten.

Balink, trechter.

Baliow, Drosfaard, Ruwaard, Ballif, *by de kwaade Latynen bajulus gezegd, is een en dezelve. Naamlyk een gefubstitueert of ondergraaf, om over onedelen rawelyk in criminele zaaken, of by appel in civile zaaken, de vierschaar te spannen, eisch te doen, en 't gericht te bestieren. Deeze moest in zyne handen hebben een roode staf, of roode roede, of wel een getogen zwaerd, om daarmede te kennen te geeven, dat by eene criminele vierschaar gespannen had. Hier mogten verschynen om te doemen alle welborene mannen.*

Ballouter, klood / kloodje.

Balmonden, een hoogdschap kwaaljk bedienen / van een hoogdschap afzetten.

Balsturigh, kwaaljk beraden.

Ban, *betekende by de ouden het geen 't nu weder betekent, rechtgebied / gerichtsban / rechtpaalen / dat de onduitschen jurisdictie noemen: waarvandaan men plag te zeggen banmoolen, en banoven, dat is een moolen, of oven, die tot een rechtgebied behoort.*

Ban, *betekende by dezelve ook de gebannen vierschaar; en zo zeide men, de vierschaar bannen / of banden / waarvoor men nu zegt, de vierschaar spannen.*

Ban, *betekende daarenboven ook een openbaare afkondiging van eenig gebod / en bannen, een gebod afkondigen of aflezen.*

Ban-

- Bandelen, binden.
 Bande, bende / hoop.
 Banden, samenrouten.
 Banderolle, bendel / velsteken.
 Banderotze, banderheer.
 Banedoek, zekere pleister, by de geneesmeesters, ce-
 roen, of ceratum genoemd.
 Bangen, beangstigd maaken. Gelyk of men zeide be-
 angen, beëngen.
 Bankarmborst, een geschut / dat men op een bank
 plag te stellen.
 Banklaaken, Bankwerk, tappt.
 Bannen, verkondigen, edicere, publice denuncia-
 re. Een vierschaar bannen, verkondigen, waar
 en wanneer een rechtstag wezen zal. Dit was
 het werk der baljouwen, drossaarden, ruwaarden,
 schouten, azingen, wanneer zy zelfs de aanklagt
 of een eisch tot iemands last doen wilden, of wan-
 neer party een rechtstag begeerd had.
 Banner, de banner, de uitroeper, nuncius pu-
 blicus.
 Bannigh, verbloekt / verdoemd / verwaaten / zie
 Ban.
 Banrotse, Banrotsheer, banderheer.
 Barbelen, de holten der haakbeenen daar de tanden
 in geplaatst zyn / tandholten.
 Barde, byl.
 Bardakse, tweesnydende byl / hellebarde.
 Barenteren, schizik aanjaagen.
 Barer, hoed / hoofdeksel.
 Barm, hoop / ophoopsel; zie Baarm.
 Barmen, erbarinen / medelyden hebben / gelyk of
 men zeide, bearmen.
 Barteeren, in de boete beslaan / de boets afwozderen.
 Bat, bet.
 Bats, sloppig / styfsinnig / ook listig.

B E.

Beaarden, begraven.

Beanghenaamen, aangenaam houden.

Beamelen, toestemmen / zo veel als amen op iets
zeggen.

Bebrieven, met brieven verwittigen.

Bedderik, bedgenoot.

Bede, daarom.

Bedeemen, Bedeemsteren, verdonkeren / verbuis-
steren.

Bederve, behoef.

Bederven, verben.

Bediedt, beduidenis.

Bedoolen, al doolende behandelen.

Bedorf, gebrek / behoef.

Bedorven, gebrek hebben / behoeven.

Bedrappen, betrappen.

Bedremmeldtheid, beteuterdsheid.

Bedachte, eerbiedigheid.

Bedelplugge, ongeziene bedelaar.

Bedraayboomen, met een draaiboom sluiten.

Bedryf, rechtsgebied.

Bedruilen, spottijk bedriegen.

Bekliemen, bestrepen.

Beenberge, Beenscheene, Beenblink, koug.

Beente, gebeente.

Beeren, geschik / nutten. *Hiervandaan komt
orberen, in dezelve betekenis, en ontbeeren.*

Beghaaden, versieren / oppronken / opsmukken /
de wonde verbinden.

Beghaat, gewond / met gaten doozhoofd.

Beghenadighen, genade doen / genade betuyzen.

Begheven, begaafd / gemanierd.

Beghlanst, met glans verzien.

Be-

- Beghardt, bevrucht / zwanger.
 Beghrypen, betrappen / by den fioep grypen.
 Beghruist, bemozst / besmet / besmeuld.
 Beghruizen, bemozzen / besmetten.
 Behaaren, met een kouden wind aanblaazen.
 Behanden, behandigen.
 Behandsen, verzellen / by elkander komen.
 Beharmen, beschermen.
 Behavenen, habenen.
 Beheering, dit noemen de rechtsgeleerden het
 recht van toebehooren / bestaande tusſchen den
 mensch en de zaake / zonder noodig opzigt op
 een ander mensch.
 Beheet, gebied.
 Beheinen, betuinen.
 Behenden, behandigen.
 Behendsen, verzellen, by elkander komen.
 Behermen, beschermen.
 Behipt, schuldig.
 Behoozen, bewateren / begieten.
 Beyaardt, mengelklomp. *By de Latynen chaos.*
 Beyden, vertoeben / 1 Sam. X: 8. *Hiervan ver-*
beiden, verwachten.
 Bekant, bekend.
 Bekaamen, beschimmelen / vermuffen.
 Bekaamdt, beschimmeld.
 Bekaamdtheid, vermustheid.
 Bekeuzelen, bemozzen.
 Beklaauwen, enteren / met klauteren naar zich
 haalen.
 Bekomte, overeenkomst.
 Bekozelen, bemozzen / besmeulen.
 Bekrijgen, beoerloogen.
 Bekrochten, Bekrozelen, bemozzen / besmeulen
 Bekroozen, bemozst / besmeuzeld.
 Bekruizen, zwart maaken.

Belabberen, Belammeren, Belenmeren / verhin-
deren.

Belakken, verlofsien / bezigen / inluien.

Belang, naaste / verwant / gebuur.

Belangheidt, verwantschap / buurschap / vriends-
schap.

Beleedt, bestiering / beleid.

Beleedighen, beschaadigen.

Belieden, beleiden.

Belied, beleid.

Belyven, blyven. *Van belyven schyns blyven ge-
koomen te zyn.*

Belippen, versmaaden.

Belomberen, verduisteren / verdonkeren / bescha-
duwen.

Beloken Paaschen, zondag na Paaschen. Belo-
ken wordt in deeze betekenis nog dikwerf ge-
bruikt. Doch wat zegt het woord beloken? Ki-
liaan vertaalt het door clausus, conclusus, ge-
sloten, besloten. Dus zou het kunnen beduiden den
zondag na het gehouden, gesloten of besloten
Paaschfeest. By de Engelschen betekent to lock,
sluiten; waarmede ons woord luik, luiken, ver-
maagschapt is.

Beloopen, overtuigen.

Bemaanen, vermaanen.

Bemantelen, bewimpelen.

Bemaschelen, Bemascheren, bekladden / be-
moegsen.

Bemerk, opmerk / aanmerking.

Bemoedt, vermoeding.

Bemoeden, vermoeden / onderbinden.

Bemozelen, Bemozen, bemeuzelen.

Bemullen, met stof bestrooijen.

Benaghelen, tusschen de nagelen beklemmen.

Benarren, beklemmen / bezetten / bemaaulwen.

Bend-

- Bendhoofden, **hoofden der maatschappijen.**
 Beneenen, **ontkennen.**
 Beneerst, **bezogd / naerstig.**
 Benoodighen, **noozaaken.**
 Benoodfen, **beschadigen.**
 Benooditen, **benaautwen / benoodigen.**
 Benoodst, **benaautwd / beangst.**
 Beoosten, **ten oogten.**
 Bequamen, **bekwaam maaken.**
 Beraapen, **versamelen.**
 Beraast, **razende.**
 Beradt, **snel.** *Men zegt de wagen is beradt, wanneer hy zo lang is gereden, dat de scherheid van de asen en naven gehoord wordt.*
 Bergh, *betekent by de ouden, een haven.*
 Beryden, **inryden / achterhaalen / vervolgen / inhaalen.**
 Beringen, **omcingelen / bezetten.**
 Bermel, **barbeel.**
 Bern, Berne, **stront.** *Hiervandaan spruit bernsteeken, en bernsteeker, waarvoor men nu, doch kwaanlyk, zegt, beernsteeken, en beersteeker.*
 Bernen, **branden.**
 Bernooghen, **met brandende oogen aanzien.**
 Bets, **beer.**
 Bersch, **haast / spoed / verhaastig / samenbloeiing van vuilnis.**
 Berschen, **haasten / spoeien / samenbloeien.**
 Berst, **gebzeft.**
 Berte, **tuite.**
 Berve of Berf, **berri.**
 Beschampen, **beschimpen.**
 Bescheet, **bescheid.**
 Bescheeren, **toeschikken.** *By de Latynen destinare.*
 Beschertsen, **begoochelen.**
 Beschimmen, **verschaduwten.**

Befchooren , toegefchikt.

Befchoft , gefchikt / befchijden / betaamlyk. *Hier-
vandaan komt onbefchoft , ongefchikt / on-
befchoutwen.*

Befchudden , befchutten.

Befe , bezie / beg.

Befibbe , verwantschap / naagfchap.

Befnarren , berispen / beftuben.

Befpiegelen , bedenken / overweegen / befchoutwen.

By de Latynen contemplari , meditari.

Befpiegeling , bedenking / overweeging / befchou-
wing. *In 't Latyn , contemplatio , meditatio.*

Befporen , nagaan / nafpooren.

Befpreedt , befpread.

Befstieven , verroeften.

Befstompen , een onbedachten bedziegen.

Befstrangen , bennaauwen.

Best , meerder.

Beteeghenen , bejegenen / gemoeten / tegengaan.

Beteeghenheidt , gemoeting.

Beten , afstugen / van een paard afsteden. *Beten
of beeten is een Vlaamsch woord , en in die bete-
kenis by hen in gebruik. Zy bedienen zich ook
nog van het zelfftandig naamwoord beet , in de
betekenis van den fok , daar de hoenders des
nachts op zitten ; in Gelderland , Overysfel , enz.
ook een rek , een wiemel gebeeten.*

Beterden , betreden.

Beteuterd , bedeeft.

Betoogh , betog.

Betraanen , met traanen natten.

Betrepelen , betrippelen.

Betrompen , bedriegen.

Betuieren , inftrikken / inftanden.

Beulye , boete / straf.

Beu , zie Bo.

Beu-

Beuren, ontvangen / ten zynen voorbeele lizgen.
Beveeden, met een vrandlyk gemoed beschadigen.

Dit woord komt van vede, vrandfchap.

Beveinzen, met veinzery bedekken.

Bevlerken, met vleugelen befpzeiden / befchaduwten.

Bevliest, met vlietzen bedekt.

Bewaan, vermoeden.

Bewaendt, vermoed / gemeind.

Bewaanen, vermoeden / meinen.

Bewaardighen, verwaardighen.

Bewaarighen, verzekeren / betwaarfjeben.

Bewacht, met wacht bezet.

Bewellen, gelijc een wel opbozelen; liever in een
wel of welle inzakken; in een' loffen / wel-
achtigen grond inzinken.

Bewichtighen, wegen.

Bewieren, befjeben.

Bewist, *waarvoor men nu gemeenlyk zegt*, betwift.

Bewroegen, aanklaagen.

Bewustenis, getuifje / getueten. *By de onduitschen,*
confcientie.

Bezeeuwen, nat maaken met zeewater.

Bezeeuwst, nat van zeewater.

Bezeeven, *en*

Bezeffen, begypen / hebatten / bezoeeden.

Bezefjing, bezoeeding / bebatting.

Bezeghen, bezegelen.

Bezeuluwen, bekladden.

Bezibbe, verwantfchap / maagfchap.

Bezoluwen, bekladden.

Bezongen, die dikwyls gezongen heeft.

Bezonnen, met de zon befchynen.

Bezouding, bezolping.

Bezwalken, met vullen damp betwaarfjemen / be-
nelcken.

Bezwalkt, met vullen damp betwaarfjemd.

Bf.

B I.

Biebank, Biebok, Biebuik, ~~byenkoz~~ / ~~biekoz~~.
Biesbouten, heen en weder met vaart en gerucht
loopen.

Biest, groote plaats / wyde straat / markt.

Biezen, blaazen gelyk de slangen.

Byfchien, mooglyk / misfchien.

Bybrengen, verleiden / opmaaken / ophitsen.

Bystandig, hulp troep.

Byze, noozbetwint / storm / ontweer. *By de Gelderschen betekent het ook de pest.*

Byzen, biezen, van hette zieden / met een geweldige dzyft gedzeeben worden.

B L.

Blaayen, krom buigen / krom maaken / een zwaard slingeren en zwaaien.

Blaare, een zwarte hie met een wit voozhoofd.

Blaauwen, blaauw maaken. *By de ouden betekende het kwellen / tergen. Altemets wordt het voor blouwen gesfeld, en dan betekent het kloppen / slaan.*

Blaf, blakt / plat / vzeed. Blaf van voozhoofd / plat van voozhoofd. *Zo wordt een, die plat van aangezigt is, blafaard genoemd.*

Blak, blakt / glad / zonder ruigte. *By de Gelderschen en Saxen, gelyk ook by de Engelschen, betekent het zwart / ook inkt.*

Bleeken, blaffen.

Bleeven, gebleven.

Blekhoudt, gechthout.

Bleken, blifiken / den vast afstroopen.

Blekké, blek / doz.

Bles,

Bles, LEV: XIII: 41. 't Woord betekent een die kaal is, die een blesse heeft; dat is, die van de kruin des hoofds tot het voorhoofd, en den slaaf of slag des hoofds, kaal is.

Blesse, 't hoogste deel van 't hoofd / by de Latynen, *sinciput*. Ook kaalheid aan 't hooghoofd. Zie LEV. XIII: 42, 43.

Blyde, schaal / waag.

Blyden, zeker kringstuig / daar men steenen plag mede te werpen.

Blye, waage.

Blywaaghe, schietloot / richtloot.

Blywit, lootwit.

Blik, blank.

Bliksemdrigh, bliksembraager.

Bliktandt, tuitmuil / die uitsteekende tanden heeft.

Blindselen, blind zyn.

Bloedtrasten, blaauwe plekken slaan.

Bloedtrasting, slaaning van blaauwe plekken.

Bloedtreizen, Bloedtryzen, bloedstopten.

Bloedts, hadzig / wadzig / ontaard.

Bloote, afgeschoren schaapabacht.

Blouwe, kinnebakslag.

Blouwen, kinnebakslagen geeven / de armen over elkander slaan / om warm te worden.

Blouwen, het blaasch kloppen / dat eigenlyk zwinnen genoemd wordt.

Blutten, bot / dom mensch.

B O.

Bo, verzaad / overlaben met spyze en drank.

Bockse, broekt. *Hiervandaan* onderbockfen voor onderbroeken gebruikt, LEV. VI: 10.

Bod, gebod. Ook wordt het hedendaags nog gebruikt voor bieding, in eene openbaare of byzondere verkooping. Hoofst bezigt het somtyds voor aanbieding, aanbod.

Bod-

Bodde, mand.

Bodemery, geldleening, waarvan de uitleetier 't gea-
vaar van de zee loopt.

Boedelscheiding, scheiding van goederen.

Boeijen, boef. Men zal bezwaarlyk een voorbeeld
vinden, om te bewyzen, dat het woord boeijen
deze betekenis heeft. By Kiliaan vindt men het
in dien ziti niet. Wil men het afleiden van het
Engelsch boy, dan zegt het in 't gemeen een jon-
ge, een jongetje.

Boekel, haak / gesp / plaatje.

Boekmanger, boekverkooper.

Boekstaaf, letter.

Boekstaaven, met letteren spelden.

Boezemen, intoomen / inbinden.

Boezen, kussen / zoenen.

Bof, kinnebakken / opblaazing der wangten.

Boffen; stuiten / verduuren.

Boekeleer, schilt. Waarvoor men nu zegt heukie-
selaar: Het schynt te komen van bokel / dat by de
oude Vlamingen betekende een gespe / den bult van
een schilt.

Boerte, boorte / gehoozte.

Bokene, spook.

Boller, donderbusse / een zeker slag van groot ge-
schut. By de ouden ook narre genoemd.

Bolgenschap, schuld / aanstoot.

Bommeler, en

Bommelnekker, zeespook.

Bond, verbond / band.

Bondeloos; krachtloos.

Boog, roem / roeming.

Borde, Bordene; last / pak / zwaarte.

Bordenen, belagten / beladen.

Boren, gebuizen. Hiervandaan is in 't gebruik,
oerhoren / oerberen / in dezelve betekenis.

Bor-

Borghemeesters, Poortmeesters, Raadsmannen, Beraders, zyn alle dezelve, en waren die geenen, welken de dagelyksche zorge en bewaring van den burg, poort of stad aanbevolen was door de gemeene burgeren; die dezelve daartoe byzonderlyk jaaryks kozen. Zy werden in kwaade Latynsche taal altyd genaamd burgi magistri, en nooit burgi domini, of burgensium magistri: alzo ze waarlyk geene heeren des burgs, noch meesters der burgers, waren; zulks hieruit blyke de taaloukunde, of vleijery der geenen, die dit ampt een burgermeesterfchap noemen. In 't kort de burgers moesten den graave en der stede houw ende trouw, niet den graave en den burgemeesteren onderdanigheid zweeren.

Borgers, wyd genomen, waren alle de inwoonders van een burg. Maar eigenlyk alle die het burgerrecht, door geboorte of anderzins verkreegen hadden.

Burgerrecht, recht dat de burgers hebben. Dit gaf allen burgeren de magt van poortersnueringen te doen. Burgemeesters en raaden, als ook vele andere amptluiden te kiezen in hunne wyken, en morgenspraaken. En in het schot geldende moesten zy over alle belastingen der stede of ingezetenen van dien hunne stemmen geeven. Dit recht behielden zy, tot dat zy het verwoonden, over schulden ontpoortert, of over misdadaen, en anderzins eerloos verklaard wierden. Hieruit is klaar, wat de burgerstem was, naamlyk het resultaat der morgenspraaken of de stem der meeste wyken eener stad.

Borgh, Borg, Burgh, is eene stad of byeenwooning van menschen, die omtuind, of met wallen, muuren, en graft gesterkt is. Locus editus
& mu-

- & munitus. Een schans, of beschanfing, mogt zyn van aarde, en op een vlakke, ook van hout.
- Botfen, slaan / klappen.
- Botting, werd betaald aan den graave alle twee, drie of vier jaaren eenmaal en niet meer, en zo hoog als hy bedongen had, naar geraden des rykdoms aller onkerklyke en onedele inwoonderen of landzaten der steeden of platte landen; en moest ook door dezelve betaald worden, als de graaf ten bove des keizers trok; of tot rantsoen als hy gevangen was; als hy, zyn zoon, of broeder, ridder geslagen wierd; als hy, zyn zoon, dochter, broeder of zuster, huwelykten. Hiervandaan komt ons spreekwoord botjen by botjen leggen; want gelyk men zeide een schot, zo zeide men ook, een bot betaalen of aantellen.
- Bouthaid, stoutheid / hooghheid.
- Borkel, geere / slippe.
- Born, bron. Hiervandaan bornput, betekeniende een pus, die eene altydduurende wellc of ader tot zyn oorsprong heeft.
- Bors, beer. By de Saxen en Gelderschen beteekent het een rot, bende; waarvandaan komt borsgezel, borsmeester, dat is, rotgezel / rotmeester.
- Borstbooghe, boegstriem der paarden.
- Borststrook, stroole.
- Bosse, schild / heufelaar.
- Bote, en
- Boteschoen, een boerschoen van ruis / en onge-touwd leer gemaakt.
- Botte, mand / vat / kuip.
- Boutelyk, stoutlyk.
- Bouw, de oogst.
- Bouwen, een vrouwevrok. Kiliaan legt het uit door cyclas, vestis longa, spatiosa, een vrouwevrok / of ruime en sloopende tabbaard. Niet alleen

leen hebben *Vondel en Hoofst*, maar *J. Cats, J. de Dekker*, en *C. Huigens* het woord in dien zin gebezigd.

Boxen, in den hooft steekten.

B R.

Braadeling, iets gebaadens.

Braake, gebreft. *By de Vlamingen* betekent het een rouw gebit. *Bevalve meer andere betekenisfen*, beduidt dit woord ook een houten werktuig, waarmede de drooge bast van het vlas wordt gebroken, en daarvan afgescheiden; een vlasbraak; wordende de bezigheid zelve daarvan ook braaken genoemd.

Braaken, bzeeken.

Braakemaar, een krom zwaard.

Braaven, grooten / edelen.

Braauwe, zoom / rand / bonte rand / een tuinbedde / winkbraauw. *By de oude Gelderschers* betekende het de huilt.

Braauwen, kalfateren / versieren / oppzouken.

Brandtschappen, brandstichten.

Brandtschapper, brandstichter.

Breeke, gebreft.

Breeken, gebreken.

Breemel, en

Breemen, hooft / rand / zoom.

Breemen, in lust hzanden.

Breemstigh, in lust hzandenbe.

Breete, en

Brette, stuk turf / klink.

Breyd, of bereyd, eene hzuid; die onder de geboden is met een vryer, of weduwenaar; en bereyd is 't huwlyk te voltrekken.

Breydman, of bereydman, hzuidbegon; die bereyd, is 't huwlyk te voltrekken.

C

Bris-

- Brieden, *brouwen*.
 Briksteen, *metfelsteen*.
 Brinsfen, *brieschen*.
 Brodde, *buil / leelst*.
 Broem, *Broemfel, schuim*.
 Broemen, *schuimen*. *Het betekent ook tafelfor-
 liften / pluimstryken om de smeer. By de La-
 tynen parasitari.*
 Broemer, *tafelborstliker / tafeltzend / buisdie-
 naar*. *By de Latynen parasitus.*
 Broke, *gebruik / gewoonte*. *Zo plag men te zeg-
 gen koren en broken, dat is, heuren en ge-
 bruiken.*
 Brokel, *Brokkig, brokkelig / breefbaar*.
 Broodling, *huisgenoot / tafelgenoot*.
 Brooken, *buigen / krom maaken*.
 Bronken, *wonken*.
 Brootse, *houtmeel / wade / schouwe*.
 Bruik, *gebruik*.
 Bruisk, *muft / mild / woest*.
 Brun, *bron*.

B U.

- Buiken, *in loog waschen*.
 Buikfel, *waschloog*.
 Buikster, *waschster*.
 Buis, *bronken / buil*.
 Buischen, *staak / stooten*.
 Buitenkans, *onverwacht voegfel*.
 Buize, *een drankvat / niet rivee drankvatfel*.
 Buizen, *lustig drinken / zuigen*. *Hier vandaan is
 nog in gebruik, verhuist.*
 Bulke, *hoest / hoestharnas*. *Hier vandaan komt
 bulkvanger, een yst of rof / die de hoest
 omvangt.*
 Bulge, *golf / waterbaar*. Bun-

Bunder, aakter / stult land. *Men vindt dit woord ook 1 SAM. XIV: 14.*

Bunge, trommel.

Bunte, verbondgenootschap.

Burgerwet, burgerlijk recht.

Busfelen, schoven / bondels. *Men vindt dit woord in die betekenis MATTH. XIII: 30.*

Buurtaligh, eené en dezelve taal gebruikende / als luiden, die buurschap zoeken te blijven houden.

Hierom betekent het ook vriendlyk / spraakzaam.

Buurwegen, zyn, in rechten, wegen, die verschelden buuren samen toekomen.

Buuren, waren landzaten, ten platten lande woonende, niet eerloos. *Zy hadden het recht om met schout en azing te recht te zitten, en ook op de gemeene werf hunne buurstemmen te geeven, mids dat zy ook het schot en bottingen betaalden, en dienvolgende noch riddersen, noch schildknaapen waren. Hieruit is klaar wat de buurstem was.*

C E.

Cenderen, geinsteren van 't yzer / hamerslag.
Ceteren, beeben / hinderen.

Chinnelofara, waarschijnlijk, het water, Kinnem of Chinneems.-are, betekeniende A 2 en Are water.

Cyns, de last die den lyfseigenen opgelegd werd, wanneer hun eenig land te behouwen gegeven word. *Dit deed de heer naar zyn goedvinden, zonder met den lyfseigen eenig contract te maaken. Cynsbaat land is sodanigen laste onderworpen gebleeven, ook nadat de lyfseigenschap in dese landen opgehouden is.*

Cinksen, pinkster.

C 2

Cir-

Cirken, piepen als de muſſchen.
 Citteren, heeben / huibereu / *waarvoor nu in ge-
 bruik is, ſidderen.*
 Cume, naautolpſſ.

D A.

DAaden, doen.
 Daaden, twiſten / pleiten / ook parlement-
 teren.
 Daading, obergift.
 Daadingen, verdragmaaken.
 Daadingsman, ſcheidſman.
 Daagedel, *openbaar geſchrift, om zyne inſchul-
 ders te mogen dagen.*
 Daar, als / wanneer.
 Daas, dwaas / zot.
 Daasaardt, dwaaze / zottebol.
 Daaze, ſpook / gedzocht / verſchynſel.
 Daazen, dol zyn / dwaas zyn / raazen.
 Daazer, raazer / zottebol.
 Daazerije, dwaasheid.
 Daghdoemelyk, gebuurig / geſtabig.
 Daghedingen, hooz recht betrekken.
 Daghmoes, ontbyt / noenmaal.
 Daghvaerde, betekende eertyds / en betekent
*ook nog / zo wel een dag reizens, als de
 vaſtſtelling van een' dag om ergens te ver-
 ſchynen.*
 Daghwenne, heiligabend / taakte.
 Dakſchaer / hooz recht betrekken.
 Darren, durben.
 Daruſte, kackhel / ſtove.

DE.

D E.

- Deedinge, *twiſt* / *kuſerp* / *verbeeding*.
 Deedingen, *of* Deedighen, *twiſten* / *pleiten* / *verbeedigen*.
 Deedingslieden, *pleitlieden* / *twiſters*.
 Deedingsman, *ſcheidſman*.
 Deel, *oordeel* / *bonniſ*.
 Deelen, *oordeelen* / *bonniſſen*.
 Deeluw, *lootvertwig*.
 Deeluwbleek, *lootvertwig* / *bleek*.
 Deeluwen, *lootvertwig worden*.
 Deeme, *mammie*.
 Deemſter, *buiſter* / *donker*.
 Deemſtig, *ſlaauto* / *betrokken*.
 Degel, *een klein koperen pannetje*. *Dit woord is nog in Gelderland, Overyſſel, enz. gebruiklyk*.
 Deimſter, *zie* Deemſter.
 Deft, *deftig*.
 Dein, *gierigaart* / *vezel*.
 Del, *dal*.
 Deel, Del, Dal, *de plaats daer vierſchaar gehouden werd; anders de dingſtal, viridis val- lis; ook de extenſie der juridiſſie; & judicium ipſum, oordeel*.
 Denombrent, *is een begeeren des leenheers, op verbeurte der verzwegene, alle zyne leenen met behoorlyke beſcheiden op te geeven aan den leen- beer*.
 Demp, *damp*. *Het betekende ook gulzigheid / ver- ſtwiſting*.
 Dempen, *uitdampen* / *opſloſſen* / *gulzig zyn, ver- ſtwiſten*.
 Dempfer, *gulzigaart* / *opſloſſer*.

Dempigh, dampig. *Het betekent ook koftboestig.*
 Dempigheit, koftamigheid / amboestigheid / eng-
 boestigheid.

Derdeling, bloedzuigend / in het derde lid / neef-
 kinderen.

Deuzigh, dom / grof van vernuft.

D I

Dichtigen, dichtmaaken.

Dieden, gelukken / dyen / bedieden.

Diedt, volk.

Dief hals dief.

Dieling, broeck.

Dienst, manschap ten oorlog.

Dienstdagh, dingsdag.

Dienstman, slaaf.

Dienstmanschap, slaafschap / slaavernye / ook
 dienstbaarheid.

Dierenriem, tekenkring / by de onduifchen, zo-
 diak. *Dit woord wordt, insgelyks te onrechte on-
 der de verouderde woorden geplaatst.*

Diet, volk.

Dyeling, broeck.

Dyg, dye.

Dyk, dijk.

Dynk, lank.

Dynken, denken.

Dilghen, uitwischen / uitroeijen.

Dille, of Dilleken, klapperje / beerne.

Dillen, klappen.

Dingen, ergens naar staan.

Dingluiden, luiden die een rechtsgebing tegen elk-
 ander hoeren.

Dingstade, oordeelmaal.

Dischbord, tafelbord.

Dizendagh, dingsdag.

Dob-

D O.

Dobbe, tofse.

Dobbeltronie, dat twee trommen heeft. Een bynaam van Janus.

Doder, doyer.

Doemen, was eigentelyk in de vierfchaare, in het gerichte, zyne stem geeven, om iemand vry te kennen, of achten fchuldig te zyn van het gunt dat ten iemands lafte geëifcht was. Hier vandaan komt een hertogh-doem, biffchop-doem, fchepen-doem, azing-doem; en in het gemeen drukt het uit eene achtting van die zaak daur het bygevoegd was, maag-doem, beiligh-doem, dat voor maag, voor beiligh te achteti, te houden is.

Doeme, oordeel.

Doemer, rechter / oordeelaar.

Doemesdagh, Doemsdagh, oordeelag.

Doen, dong.

Dogerslachtigheid, beugtelofheit.

Doggher, zakje / ftinger / netten.

Doggheren, fteelwys in den zaft fteeken / tee fruik ontnemen.

Dokingen, Dokkum.

Dokke, haven / ree.

Dolkes, dol' los / reukeloos.

Dolmetscher, Dolmetsch, tolk / vertaaler. Gebruiklyker is tolmetsch en tolmetscher, of vertolmetscher, gemaakt van tole, by de ouden gebruiklyk voor taalé. Dit laafte woord, te weeten, tolmetscher, is nog hedendaags by de Hoogduiffchers in volkomen gang en gebruik.

Dolven, belven.

Dom, meenen sommigen zo veel als heerschappyn te betekenen, als pausdom he heersche dyn des paus /

hertogdom, de heerschappij des hertogs / enz.
Doch zie 't geen hier voren op het woord doemen, of doem, hierover aangetekend is.

Dom betekende by de ouden ook damp / waarvan domen, dampen. De Vlamingen zeggen ook nog doom, en doomen.

Domelykedagh, geduurig / steeds / dagelyk / alle dagen.

Domp, damp.

Dompen, bompelen.

Domphoorn, bompertje.

Done, deune / klank / geluid / boert / jost.

Donen, deunen / klanken / boerten / jostien.

Donst, damp / nevel.

Doodtdagh, sterfdag.

Doodtlaage, Doodtlaak, slykpoel / morraasige holk / boekland.

Doopheffer, iemand die een kind ten doop hest / of houdt.

Doorhaaren, doozhooren.

Doorheit, dwaasheid.

Doormaaken, volmaaken.

Doormaakt, volmaakt.

Doornachtigh, den nacht dooz duurende / geduurende den nacht.

Doorraaydt, doozstraald.

Doorscheedigh, dooz de scheeds heen streekende.

Doorscheepen, doozvaaren.

Doorschichten, met een schicht doozschieten.

Doorwaaden, een stroom doozgaan.

Doorweeghen, doozgangen.

Doorweeghig, doozgauglyk.

Dooweetendf, met weetenschap doozdrongen /

Dooten, dutten / zot zyn.

Dooven, raazen / dol zyn.

Dorven, gebzels hebben.

Dorst,

- Dorft , gebzeft / zie Durft.
 Dorstigh , gebzeftig.
 Dork , de plaats onder in de schepen / daar alle
 de vuiligheid in loopt ; ook het water / dat
 daarom dorkwater genoemd wordt.
 Dornse , Dornste , stoobe / kackhel. *Hiervandaan
 gebruikt men ook het woord doorn, doorne, of
 dooren voor een eest.*
 Dornsten , in de stooben / of kackhel droogen.
 Dorper , boersch / onheusch / schandelyk.
 Dorperheit , boersheid / onheusheid / schandelyk-
 heid.
 Dorven , van nooden hebben.
 Dossen , in den bos steeken.

D R.

- Draage , zuge , klensdoek.
 Draalgast , schaduwgast ; een gast , welke onder
 de schaduw van een genooden gast , zelf onge-
 nood , ter maaltijd komt. Zulst eenen noemen
 de Latynen umbra.
 Draayboomen , met een draaiboom sluiten.
 Draapen , passen.
 Drabben , drabbelen / heen en weer loopen.
 Dragbaar , vuchtbaar.
 Draut , trouw / getrouw. *Zie druit.*
 Dravant , trouwant.
 Drazelen , omzwerben , ombwaalen.
 Drazeler , omzwerber / ombwaaler.
 Drecht , een stad / vlek / of markt vermaard in
 koophandel. *En hiervandaan komt Dordrecht,
 Moerendrecht, Papendrecht, enz.*
 Dreef , is by de rechtsgeleerden het recht om de
 beesten over iemants land te drijven.
 Dreef , betekende ook eertyds een dryfspad , waar-
 door

door de arbeidende osfen trokken , na alvorens 'er in geholpen te zyn , nu de voore genaamd.

Dreevel, slaaf / schommelknaap.

Dreevelen, dikwils beqaad.

Dreezel, schaaf.

Dreigsch, dreigachtig / in 't Latyn minax.

Drenten, zwellen.

Dreuwen, dreigen.

Dries, zie driescht.

Driefchen, beroeren / opjaagen.

Driest, Driescht, Dries, Driesland, ook Dras of Dres, land dat braak ligt.

Driest, Driestigh, stout / onbeschoomb / onberstaagd.

Driestigheid, stoutheid / onbeschoomdhoid / onberstaagdhoid.

Driesten, dreigen.

Drigh, *betekent in de samenzetting, (in compositione) zo veel als draager; zo zegt men vaandrigh, dat is, vaandraager / bliksemdrig, dat is, bliksemdraager / scepterdrig, dat is, scepterdraager / enz.*

Dryboortigh, driemaal geboren.

Dryde, berbe.

Drypikkel, drieboet / pot met drie boeten.

Dryaanzicht, dat drie aanzichten heeft. Een bynaam van Hekate.

Drytien, bertien.

Dryven, bedryven.

Drille, gat.

Drinten, zwellen.

Drintigh, gestwellen.

Droelen, om den ruyt leiden.

Droeven, bedroeft zyn.

Drogge, droogperpen / droogsterpen.

Drogh, bedrog.

Drogh-

Droghlicht, dwaallicht / stallicht.

Drooghenaar, bedziager.

Drol, dop.

Drooten, bedziegen.

Drop, is by de rechtsgeleerden het recht, om zyn ontvangens bemelwater te laten vallen op eens anders grond.

Droppelspeet, druppelspuit.

Dropvang, betekent by de rechtsgeleerden het recht om te vangen het bemelwater komende van eens anders erf.

Drouwen, dzeigen.

Druilen, bedektinkt gaan.

Druisch, gedruisch / getter.

Druit, trouw / getrouw.

Druksaligh, dzevig / elendig / rampzalig.

Drut, trouw / getrouw. Van ouds plag men te zeggen: drut en vriendt, trouw en vriend.

Druin, god / als of men zeide getrouwe. Hiervandaan achten sommigen te komen den naam van Druiden, godlyke mannen / of godsbienaars. Deze waren by de oude Duitschers mannen, die bunne oeffening maakten van de wysheid, en welke by de Grieken filosofhen genoemd werden. Anderen meenen, dat zy den naam van Druiden droegen, van trouw, omdat zy trouwe en geloofwaardige mannen waren.

D U.

Dubbelduidigh, tweezins te duiden / dubbelzinnig.

Dubbeltongsch, die nu dus / dan weer zo spreekt.

Dubben, stoppielen.

Duchte, dzees / eerbiedigheit.

Duchtigh, eerbiedig / waardig.

Duft-

Duftheid, dobbigheid.
 Duimen, sluimerig of badzig zyn.
 Duining des hoofds, de slaap.
 Duid, diep.
 Duist, buizend.
 Duisteren, verduisteren / verdonkeren.
 Duize, byslaap / boel.
 Dunge, meēt / vuiligheid.
 Dungen, meēten.
 Dunk, meening / waan.

D W.

Dwaallicht, stallicht / dwaaglicht.
 Dwaalstar, by de onduitschen, planeet.
 Dwaan, bzoogen / veegen / afspoelen.
 Dwaazebadigh, mymerachtig.
 Dwaazen, dwaas zyn.
 Dwaaden, of ook.
 Dwaagen, spoelen / veegen.
 Dweepen, zot zyn.
 Dweepery, zottigheid.
 Dweersnacht, overandernacht.
 Dweersch, dwars.
 Dweerschen, dwars overgaan.
 Dwengen, dwars overgaan.
 Dwengen, dwingen.

E C.

Echelaare, kleinarte.
 Echenis, of Eghenis, betekende de lies. *Anderen vatten het met Kiliaan voor de schaamte op.*
 Echte, betekende by de ouden wet; nu betekent het 't hutlofs.
 Echteren, lasteren.

E D.

E D.

Ederikken , herftaautwen.

E E.

Ee, wet. *Waarvandaan kwam eezetter, wetgeëter / by de ouden gebruiklyk; als ook eeloos, wetteloos.*

Ee, hulwylft; waarvan deze famenzettingen (composita) in gebruik zyn, eebreeken, eegade, eegemaal.

Edelen, waren van ouds alle ingezetenen, die in deze landen oncijsbare landen als eigen bezaten, en ampten bedienden, en dienvolgende ter beschermenisfe hunnes Vaderlands de wapenen hanteren moesten. Daorna heeft men edelen genoemd alle die van zodanige afkomstig waren, schoon zy noch landen, noch ampten in deze landen bezaten. Eindelyk heeft men ook begonnen edelen te noemen alle die van een overbeer, keizer of koning tot een edelman gemaaks waren. Maar men heeft dezelve daarvoor, eertyds, in deze landen niet willen erkennen; en ook nog zyn zy onder eenhoofdige regeeringen't incest geacht.

Eeloos, ongehuld / echteloos / wetteloos.

Eeman, getrouwd man.

Eenzins, eenzinnig / koppig.

Eewyf, getrouwd wyf.

Eescheidt, echtscheiding.

Eestandt, echte staat.

Eestui, trouwpenning.

Eenighertier, eenigerhande.

Eermerk, tytel.

Eerbiedt, eerbieding.

Ee-

Eerentfest. Zoek Erntfest.

Eevel, kwaad / schadelijk / ramp / tegenspoed / ziekte. *Zo zegt men in deeze laatste betekening,*

St. Jans eevel / lankreevel.

Emmer, immer / immermeer / altp.

Eevelen, schadelijk zijn / beschadigen.

Evenaaren, eevenmaaken / bereevenen.

E G.

Egdisse, hagedis.

E I.

Ey, Eyle, eiland.

Eilandin, *betwoonster van een eiland.*

Eisfen, of

Eizen, Eyzen, *betekende by de ouden schrikken, in onderscheidinge van yzen, of ysfen, dat koud worden, bevrozen beduidde.*

Ek, hoek.

Eksteen, hoeksteen.

Ekachtigh, hoekachtig.

E L.

El, aal. *Hiervandaan is nog gebruikelijk elger, een tuig, daar men den aal mede vangt.*

El, ander. *Waarvan by de ouden ook in gebruike was iemand el, iemand anders / en niemand el, niemand anders. Heden gebruiken wy een spruicling (derivatum) daarvan ellers, of elders, op een andere plaats.*

Ellendighen, bannen. *Van ouds was dit woord gebruikelijk, komende van ellend, waarvoor ook geschreeven werd elland, zynde also een saxen-*

ge-

gezet woord, uit el, ander / en land, en daarom by de ouden, ook ballingschap betekenende. Ellendighen is dan na deeze oorspronglykheid (etymologia) naar een ander land zenden / dat is, bannen.

E M.

Ember, barnsteen.

Emmer, of

Emmers, voozal; ook steeds / immermeer / gebuurig / altyd.

Emfich, naarstig.

Emficheit, naarstigheid.

Emse, mier.

E N.

Enden, eindigen.

Engenis, ingenis, echenis, en eeghenis, het onderste holachtig deel des buiks / aan wederziden dicht by de schaamtheid gelegen. De Latynen noemen het inguen.

E R.

Erbieden, aanbieden.

Erdom, dooling / dwaaling.

Erduchten, vreezen.

Erfbesprek, uiterste wil.

Erfplating, is by de rechtsgeleerden een betekening des wils, wie men begeert dat erfgenaam zyn zal.

Erfnaamer, erfgenaam.

Erfpacht, verschilt van cyns, dat zynen oorsprong heeft uit eene vrywillige oversenkomst. Cyns is een last, die de heer zynen tyfeygen, wegens eenig land, oplegt naar zyn believen.

Eri-

Erien, ploegen.

Erinneren, in geheugen brengen / herdenken.

Erlangen, verkrijgen / behouwen.

Erlegghen, overleggen.

Ernsten, poogen / ernstig iets doen.

Ernstfest, eerzaam / daar de eer geveest is. *Een samengezet woord van eer, en vesten, en alzoo zou men eerenvest moeten schryven.*

Erredom, Erdom, booling / dwaaling.

Erren, boolen / dwaalen.

Erren, *dat is*, arre, gram / gramschap.

Erschap, gramschap.

Ervaaren, onderbinden. *Hiervandaan is nog in gebruikte ervarenheit.*

Erveling, erfnaam.

Ervoelen, gevoelen.

Erweelen, berkiezen.

E S.

Es, is.

Espargne, Rentmeester van de Espargne, de ontvanger van alle het gunt ten behoeve des graaven verbeurd werd, of aan den fiscus verviel.

E T.

Etwat, iets / iets wat.

Ettick, edikt / aym.

E U.

Evel, zie Euvel.

Eunjer, nistier / spook / schim / geest.

Eunjer, gaauto / geestig / levendig.

Eunjerheit, aardigheid.

Euvel, kwaad / schadelijk / vyandlijk. *Zo zegt men euvele moedt, kwade moed / vyandlijke moed.*

Eu-

Euvel, ramp / ongeluk / tegenspoed.

Euvel, ziekte / krankheid / kwaad. *Zo zegt men*

St. Janseubel / lankeubel.

Euvelen, schadelijk zijn / beschadigen.

E W.

Ewat, iets / ietwat.

Ewe, reuw.

E X.

Excyste, akcyns.

Exter - eer - gisteren, achter - eergisteren / of voor-
eergisteren.

Exter-over-morgen, achter - overmorgen / na over-
morgen.

E Y. zie E I.

F A.

F Akken, grappen, neemen / verschullen / aan-
grappen.

Farce, boertery / koddigheid / snakery.

Fateren, beuzelen.

Fatering, beuzeling.

Favel, fabel / verbichtfel.

Feelen, falen / gebzeken.

Feest veel van een zaak maaken, lieffhebber etc
gens van zijn.

Festeren, siere aanboen / wel onthaaen.

Fiertre, doobhuisse.

F L.

Flaggeren, verslensen / verslappen.

Fleuwen, vlieten.

Flerecyn, voet - of handeubel, gicht / sicht.

Flinken, blechten.

F N.

F N.

Fnuiken, de slappemen uit de bleugels trefken /
en maaken dat zy niet weder uit kunnen wasfen.

F O.

Fokke, de bobenste rof / opperrof.

Fokken, 't zeil maaken / te zeil / of onder zeil gaan.

Folteren, pynigen.

Foolen, matten, sollen.

Forst, of foreest, woud / bosch / woestyn.

Foortrappe, ligt in Zuid - Beveland, nu des
Graavenpolder genaamd.

F R.

Frame, oezlogspies / geweer / by de oude Wata-
bieren gebruikelijk.

G H A.

GHaarw, bobenschijl / de grond / *eigenlyk van
leer. Hiervan komt ontghaarwen, dat is, ont-
kleeden. Zo zegt men ook / het leer gaarwen / of
toulwen.*

Ghaapspel, schoutwspel.

Ghanfer, of Ghanferick, het mammetje van een
gang.

Ghareel, Gharreel, de toulwen, daar de paarden
ingespannen zyn.

Gharf, gharve, gharwe, een bondel hoornairen /
een garf.

Ghasfe, of wel

Ghatte, de straat.

Ghastebodt, gastmaal / gasterij.

GHE.

G H E.

- Ghebeurt, *beurt*.
 Gheboornise, *geboorte*.
 Ghedopt, *met doppen beziecht*.
 Ghedost, *gelieft*.
 Gheducht, Gheduchtigh, *ontzaglyk / groot-
achtbaar / eerwaardig*.
 Gheduchte, *ontzaglykheid / eerwaardigheid*.
 Ghedwaadt, *gewischt*.
 Gheenstydts, *nimmermeer / nooit*.
 Gheestader, *luchtypp / strot, strotader*.
 Gheeze, *hoer*.
 Gheffen, *geiben / doofsteeken*.
 Gheheimdt, *omheiming / omheim*.
 Gheheimte, *heiming*.
 Ghehooren, *behoeden*.
 Gehuchtigh, *vol gehuchten*.
 Ghehuize, *echtgenoot*.
 Gheil, *vruchtbaar*.
 Gheil uitsnyden, *lubben*.
 Gheilen, *dartelen*.
 Gheiligh, *bartel / wulpsch*.
 Gheinster, *bonk*.
 Gheinzen, *geneezen*.
 Ghekarckert, *gevangen*.
 Gheklikker, *gezuich / getier*.
 Gheknot, *geknot / verninkt*.
 Ghekuilt, *begraven*.
 Ghelaagdt, *gelegd*.
 Ghelaagde laagen, *geleide laagen*.
 Gheknispt, *gezoken / aan twee gestooten*.
 Ghelande, Ghelang, *maat / reik. By de on-
duitschen proportie*.
 Ghelanne, *koetille*.

Ghelden, kroopen.

Gheldeman, schuldenaar.

Gheleiften, gebreken. *Het betekent ook, volbrin-*
gen / doen.

Gheleizigh, getwend / gewoon.

Ghelettert, met letteren geprent.

Gheלוover, in onduitsch *crediteur*, schuldeijfcher.

Ghelten, lubben.

Gheluchten, luchten / wel mogen zien / wel mo-
gen liden.

Gheluiten, geluiden.

Ghemaaghtaalde, verbaant / maage.

Ghemak, heimlyke plaats tot den afgang.

Ghemandt, met mannen verzien.

Ghemar, vertoef / verheiding.

Ghemamarchi, *waarschynlyk Denemarken, omtrent*
Gooyland, by Vinkeveen.

Ghenan, van eenen zelven naam.

Ghenans, luiden van eenen zelven naam.

Ghenant, genoemd.

Ghemet, maate / wyze.

Ghems, daf / berggeit.

Ghenaam, of Ghenaamigh, aangenaam.

Ghenachte, ghenacht dagh, ghenechte, rechts-
dag / gezette rechtsdag / gestelde dag van recht-
spreken. Deze woorden zyn in zodanig een be-
tekening ingevoerd, omdat de oude Duitschen en
Franken den tyd by de nachten rekenden, en den
tyd der nachten en niet der dagen telden, en
noemden, gelyk dat getuigen J. Caesar, en Taci-
tus. By de Britten is het zelve ook nog gebruikelijk,
naar 't schryven van G. Cambden.

Gheneigdhheit, genegenheid.

Ghenet, Spaansch paard.

Gheniet, genot.

Ghepens, gepens / bedenking.

Ghe-

- Gheprach, beedelary.
 Ghere, geern / afkomstig van 't woord begeren.
 Ghereeten, gerukt.
 Gherek, geraft / gemak.
 Ghermen, bewegen.
 Gherfelen, sidderen / trillen.
 Gherfeling, trilling.
 Gheruit, uitgerooid / verwoest.
 Ghescheemel, gescheemer.
 Gheschicht, geschiedenis / by de onduitschen, historie.
 Gheschieren, vaten / gereedschap.
 Gheschoolt, vergaderd.
 Ghesibbe, vucht / verwantschap / maagschap / verwant / bloedvriend.
 Ghesibben, vermaagschapt worden.
 Ghesibschap, verwantschap.
 Gheslonken, geslenkt.
 Ghesmydigh, of
 Ghesmydt, zacht / verzacht.
 Ghesmyde, versterken / oppzonstelen / halstieren / baggen / julweelen.
 Ghespraak, samenspraak / gesprek.
 Ghespreedt, gespreid.
 Ghestadighen, vastmaaken / bevestigen.
 Ghestaafdt, gespeld / met een staf verzien.
 Ghestaafde eedt, een voorgezeide eed / een eed / gedaan met woorden / die een ander den eeddoener voorzeit. Zoek Staaven.
 Ghester, geinster / vonkje.
 Ghestert, gesternte.
 Ghestyf, over / kragt in het uit te spreken.
 Ghetons, anders.
 Ghetonst, verdrag.
 Ghetrouwen, betrouwen.
 Ghevaaren, geschieden / gebeuren.

Ghevarenisse, geschiedenisfe.

Ghevaerd, groot gebouw / of gesticht. *By de Latynen moles.*

Ghevoegh, voozdeel; ook gestalte / bebinding / gemak / enz.

Ghewaerdschap, gastmaal.

Gheweide, weide, ingetwand.

Gheweir, geweer.

Gheweldige, betekent den proboost generaal in dienst der admiraliteit.

Ghewieldt, gebaad.

Ghewinnen, verhoopen.

Ghewoent, gewoon.

Ghewoogen, genegen.

Ghewoudt, geweld / magt.

Ghezeeldt, gekonden.

Ghezeelen, de een tegen den ander slaan.

Ghezelnede, bedgewaote.

Ghezende, ampt.

Ghezeet, gewaad / kleeding.

Ghezeete, stoel.

Ghezet, wet / instelling.

Ghezichtsverbodt, is by de rechtsgeleerden be-
recht, waardoor iemand wordt verboden uit zyn
orf te zien op eens anders erf.

Ghezwadder, builnischoop / samenbloeying van
builigheid.

G H I.

Ghichte, gifte / gaaf / geschenk.

Ghiften, begiften / beschenken.

Ghifter, schenker.

Ghyn, een blok met drie schyten / op de schepen
gebruiklyk.

Ghilde, hoer.

Ghil-

Ghilde, milt / verkwijgende. *Hiervandaan zeg men nog de gilde spelen, dat is, zyn goed weggeeven / en verkwijsten.*
 Ghinnen, een aanvang neemen. *Hiervandaan spruiten, beginnen / ontginnen.*

G H L.

Ghlas, uurglas / zandlooper. *Dus wordt het by de zeelieden gebruikt. Hiervan zeggen zy, in zo vele glazen, dat is, zo vele halve uren is dit of dat geschied.*
 Ghlenster, glinster.
 Ghles, harnsteen.
 Ghlimpen, glimmen.
 Ghlisfen, glibben / slijbberen.
 Ghliptrou, glibberende trou.
 Ghloedt, gloetende hooft.
 Ghlop, opening / gaping / gat.

G H O.

Ghodes, gobin.
 Ghodmoeder, peet / hefmoeder.
 Ghodse, afgod.
 Ghodsendenaar, afgodenbenaar / afgodst.
 Ghodvader, peet.
 Ghodschalk, schalk in goblike dingen.
 Ghodtspraak, godspraak / is nog in goed gebruik.
By de onduitschen, orakel,
 Ghodtwoudts, God zo willende.
 Ghoeddaadt, welbaad.
 Ghoede luiden, Burgers, of Buuren, die gequalificeerd en gerechtigd waren, het zy in morgenspraaken, het zy op de gemeene werven over lands - of stede - en dorpsaaken hunne stemmen te
 ges.

- geeven. *Het tegendeel was, regteloos, eere-
loos, of wel een vreemdeling te zyn.*
- Ghoedel, peete.
- Ghoeden, begiftigen.
- Ghoedenis, erfuis.
- Ghoederhande, goebertieren.
- Ghoeding, goederen.
- Ghoedmoeder, peete.
- Ghoedvader, peeter.
- Ghoelyck, is zo veel als ghaelyck, en betekent
welvoeglyk / aangenaam / aantreklyk.
- Ghoem, hoede / achtting.
- Ghoensdagh, woensdag / als of men zeide gho-
densdagh, of wodensdag, dat is, ghodsdag.
*De Latynen noemen dezen dag, een dag van
Mercurius; welken de oude Duitschen boven al-
len dienden, en in hunne tale Ghode, Wode,
Woode, en Vode, genaemd hebben.*
- Gholpe, draaistroom / draaifui.
- Ghome, mensch.
- Ghoman, ook
- Ghomman, getrouwdman / huisvader.
- Ghone, gene.
- Ghonstwedde, gunstloos.
- Ghoghraaf, boetrichter / welke zonder in een recht-
bank te zitten / oordeelt. *In 't Latyn word hy
judex pedaneus genoemd. Dusdanige rechtters
werden by de ouden Saxen gekoren, om op staart-
de voet bet aangedaan geweld te oordeeln. En
omdat hy zo vaardig vonniste, meenen sommigen
dit woord te samen gesteld te zyn, van goch, dat
is, snel / en graaf, welk by de ouden een rechter
betekende.*
- Ghondel, een zogenoemd Venetiaansch roeituyg /
of schip.
- Ghoom, bewaring / zorg / achte.

Ghoom

Ghoom neemen, in achte neemen. *Hiervandaan schynt men te zeggen bruideghoom, als die de bruid in acht te neemen heeft.*

Ghoomen, waarneemen / bevaaren / bezoegen.

Ghootrecht, is 't recht om een goot te hebben, liggende of uitkomende op eens anders grond.

Ghoreel, de toulwen / daar de paarden ingespannen worden voer den wagen. *Men zegt nog beter Ghareel.*

Ghosfelen, stozten, gieten.

Ghouw, land / landbouw / landschap. *Hiervan spruiten veele naamen van landen en steden, bedden ten dage nog gebruikelijk; als Boonégouw,*

Henégouw, Haspengouw, Oostergoe, of Oostergouw; en Westergoe, of Westergouw, Sommigen meenen, dat Ter Gouwe hier ook zynen naam van draagt; doch te onrecht.

Ghunstjagt, staatzuchtige kuiperij.

G H R.

Ghraaf, betekende by de ouden, een rechter / oberste; als of men zeide graauw, een oud man, wiens haren uit den graauwen beginnen te worden: omdat 'er mogelyk niet dan zodanige ten rechteramt verheven wierden. En in deze betekenis wordt ook graafschap voor rechtsban / of rechtsgebied gebruikt. *Wat hedendaagsche graaf, en graafschap beteken en is ieder bekend.*

Ghraaf, die van wegens 't publyk de vierschaar hant; aldaar de aanklagt doet, en het recht vervolgt en executeert, of uitvoert.

Burgh-ghraaf, graaf over een burg.

Dyk-ghraaf, over de dyken.

Goo-ghraaf, over een kleine streek lands.

Landt-ghraaf, over een grootte streek lands.

Mark-ghraaf, *over des lands marken of grenzen.*
 Pälts-ghraaf, *over het paleis, comes palatii, of palatinus.*

Pluim-graaf, *over de vogelen.*

Water-ghraaf, *over de wateren.*

Alle die graaven werden in de Latynsche taale genaamd comites, of judices, en hun ampt werd uitgedrukt met judiciaria potestas.

Ghraaffschap, *betekent de bekwaamheid om graaf te zyn, of de uitgestrektheid der graaflyke jurisdictie, en het ampt zelf.*

Ghraven-gheding, *dit was een gerecht, daar de graaf zelf ten rechte zat, houdende in zyne handen een bloot zwaard; en dit is de reden, waarom onze graaven van ouds met een bloot zwaard in de hand geschilderd zyn.*

Ghreemel, *geplekt / met plekken getekend / gedruppeld.*

Ghremelen, *beplekken / bezoedelen / door verscheiden kleuren onderscheiden.*

Ghremelingen, *plekken / vlakken / vuiligheden / mozigheden.*

Ghreppel, *gracht / kuil.*

Ghrief, *kwaad / ongemak / schade / moeite / pijn.*

Ghriel, *grabbeling. In den ghriel werpen, te grabbel werpen.*

Ghrielen, *grabbelen.*

Ghrielteldt, *te grabbel geloozen geld.*

Ghrienen, *huilen.*

Ghrieteny, *een doop / of eenige doopen / die onder eenen rechter behooren / die de grietman genoemd wordt. Deze naamen zyn in Friesland gebruikelijk, en schynen byna van dezelve kracht te zyn als in Holland, ambachts, en ambachtsheer. Zie boven.*

Ghrieven, *beschadigen / kwetsen / beleedigen*

Ghrim,

- Ghrim, grinnigheid / boosheid.
 Ghroei, jonge visch / die zynen vollen groei nog niet heeft.
 Ghroense, ghroese, grazige sluit.
 Ghroep, groebe.
 Ghrot, aardkuil / berghol.
 Ghrom, jongen.
 Ghroom, of
 Ghrommen, het ingetwand van eenen visch.
 Ghrommelen, *wordt in sommigen streeken van Gelderland, Overysel, enz. veel voor banderen gebezigt.*
 Ghrommen, *wordt eigenlyk van het sinoreen der beeren gebruikt.*

G H U.

- Ghuigh, zot / nar. *Hiervandaan komt den ghuigh naasteeken.*
 Ghuize, uitlagching / bespottig. *Hiervandaan komt verghuizen, uitlagchen / bespotten / beschimpen.*
 Ghulde, tol / pacht / maatyd in 't gemein.
 Ghuldig, vergult.
 Ghulle, draaikuil / draaistroom.
 Ghullen, opstokken / doozwelgen. *Hiervandaan komt gulzig, met zyne affspruitelingen (derivativa) welke nog in gebruik zyn.*
 Ghunstjagt, bejaaging van gunst.
 Ghunstwedde, gunstloon.
 Ghurden, ghorben.
 Ghuwen, geeuwen / ergens naar gaapen met gretigheid.

H A.

H A.

H Aagh, huiſg.

Haak, hooiopper.

Haakbusſe, en Haakbuize, buurroer / by de on-
duiſchen arquebuſe.

Haakel, heekel.

Haal, oven.

Haar en taal, hier en daar.

Habberghuil, halsberg / ringſtraag.

Hach, gebaar. *Men vindt ook haert / avontuur.*

Hachlyk, gebaarlyk.

Hader, twiſt / gekuſ.

Haderachtig, twiſtachtig / kuſziek.

Haderen, twiſten / kuſven.

Haderer, twiſter / kuſver.

Haderigh, twiſtig.

Haderman, twiſter / kuſver / twiſtzieke / twiſt-
zuchtige.

Haderſchap, vyandschap.

Haarſtoot, hutobaarheid. *By de Latynen genoemd*
pubertas.

Haarſtootigh, hutobaar. *In 't Latyn gezegd pu-*
bescens.

Haarſtootigh worden, hutobaar worden. *In 't*
Latyn pubescere.

Haaswipel ophieven, het hazepad kiezen / de
vlucht neemen.

Hak, handelaar in ſlechte koopmanschap.

Haghemunt, valsſch geld / kwaad geld.

Haghe - ſette - rechters, byzondere rechters / welke
tot zekere zaak af te doen / by den opper-
rech.

rechter gestoren werden; gelukt nu commissarissen van de zeezaken, asfurantiekamer, desolate boedelkamer &c.

Hakke, laatste / uiterste. *Hiervandaan komt hakdarm, achterdarm. En mooglyk ook halite / hiele.*

Halden, stil houden / stil staan. *Een krygswoord.*

Halle, zoutlicet. *Het betekent ook een ruime plaats / als een boozhof / of zaal. Eenige samenzettelingen (composita) van dit woord zyn nog in gebruik, als vleeschhalle, lakenhalle, zaaihalle, enz. By de Engelschen is het woord halle in deezen zin nog gangbaar.*

Halsberg, ringstraag.

Halsghesmyde, halstieraad.

Halskappe, keubel / koben.

Halten, zie Helten.

Ham, Heim, woonstede / huis. *Het betekent ook een afgesneden stuk eetens: waarvandaan men zegt / een boterham / een verkenzham.*

Hameye, of Hameyde, en Hameyboom, een sluitboom / draaiboom. *Hameye, betekent ook een hek van sparren / een boozpoozte: als mede een gehucht; by de Franschen hameau.*

Hands, te Hands, terstond, daadlyk / hoort hierna / of hierbooz.

Handtachtig, handdaadig.

Handtbacht, ambacht.

Handtgheldt, woeker.

Handtghemerk, zegel / merk.

Handtgeslag, misbaar / droesheid / routogelilag.

Handtlichten, in 't bezit herstellen.

Handtstelling, beslag / besonmering. *By de onduitschen arrest,*

Handtichtig, terstond berichtbaar. *Men zeide een handtichtighe daad, dat is, een terstond begaa-*

gaane daad / den rechter flukig aangebragt / en van
heer boort te oordeelen.

Handveste, handtteken / handschzift. *Tegenwoor-
dig betekent het, een boozrecht / willekeur / of
toegestaane vrjheid.*

Handtvest, Handtbetoon, *was een schriftelyk be-
woys of betoon van iets, dat geschied was.*

Handtse, handvatfel.

Handtwyle, oogeblik.

Handtwyligh, of Hantwylsch, oogeblikking.

Handtzytter, sileermaaker.

Handtzwelken, de handen byslikken.

Hangdief, of Hangman, beul, henker.

Hans, *betekent in de Ghoetsche taal iemand, welkē
de anderen in goederen / en geluk te boben gaat /
en naast kwam aan den staat der helben en hal-
ve goden. Hiervan zegt men nog, groote hant-
zen / dat is, groote herren.*

Hans, gezel / makker / amptgenoot. *Waarvan-
daan komt hanze, maatschappyn Zo zegt men
Duitsche hanze, dat is, Duitsche maatschapp-
py; en hanzesteden, dat zyn, bye / en samen
verbondene steden.*

Hanzen, hanze winnen, in de bye maatschappyn
aangenoomen worden / of aannemen.

Hapermarkt, een markt daar 't hupert.

Hardtmaandt, loutwmaand / by de onduitschen Ja-
nuarius. *Deze maand schynt also genoemd geweest
te zyn, omdat in dezelve de koude nog volhardt, of
harder is.*

Harnasch, reistuig. *In onduitsch noemt men het
bagagie.*

Harren, blyben / duuren.

Hartier, schutter; verdorcentlyk voor archer,
gebruikt.

Ha-

Have, goederen / middelen.

Havenen, opbouwen / ophefen / optooten ; ook optelsteren.

Havery, *de schade / die de schepen op de reis liden.*

H E.

Hebbelyk, bestaam.

Hebbelykheid, *bekwaamheid / eigenschap.*

Hechte, hechtenis, *gevangenis.*

Heefzoon, stiefzoon / boozzoon.

— Dochter, stiefdochter / boozdochter.

Heelal, *wereld / als 't geschapene.* *By de Latynen univcrsum.*

Heemraaden, Kroos-heemraden, *van ouds Heemraaden, luiden die ten rechte zitten met den schout, om ter laager vierschaar in civile zaken tuschen partijen te vonnissen.*

Heemsch, *zie Heimsch.*

Heerenweegen, *wegen gemeen voor al het volk, die by yder een gebruikte mogen worden.*

Hèeren, heerschappen / beheerschen.

Heergewade, *zoek herghewade.*

Heergewaden, *te leen heffen.*

Heerlykye, *heerlykheid / heerschappye.*

Heerschappen, *beheeren / heerschappye voeren.*

Hesamme, *en Hefmoeder, broedbroeder.*

Hesse, *'t grondsoep / geest / broedstem.*

Hessel, *geest.*

Hesselen, *doet ruzen.*

Heidfel, *zie Heitsel.*

Heilgheer, *heilzoeker.*

Heilgheerte, *hebbegeerte.*

Heilighmaandt, *wintermaand / by de onduitschen December. Deze maand is zo genaemd geweest*

van

van Christus geboortefeest, welk in dezelve gevierd wordt.

Heilsoof, klisnop / veil / klieverboom.

Heim, huis / woonstede.

Te heim, te huis.

Heim, tuin / heining / schutting.

Heim, geheim / verborgen.

Heimelen, verbergen / bedekken / verschuilen.

Heimen, ontuinen / omheinen.

Heimsch, inbooreling. *Hiervandaan komt inheimsch of inheemsch, en uitheimsch of uitheemsch, breeind.*

Hein, uitlandige.

Heind, nabij.

Heit, vader, in de Friesche taal.

Heit, heet.

Heitse, toorts / takfel.

Heitsel, takliebos / een bondel drooge takken, bekwaam om ras te branden.

Heksel, wapenroef / pantroef.

Hel, helder / dun / doozichtig.

Heldthastigh, heldbelyk / dapper gelyk een held.

Hellebarde, waarvoor men zeggen moet helmbarde, een spijgstuig / hebbende de gelyknis van een byle met een zeer langen steel. Dit woord is samengezet uit helm, en barde, welk een byl by de ouden betekende. By de oude Duitschen werd het ook een helmakse genoemd, van helm, en akse, dat is, byl. Dit oorlogsgereedschap voerde dien naam, omdat men daarmede gelyk met een byl, de helmen konde doorkloven.

Helling, scheepwerf.

Helpgheldt, breede / breedegeld. Beedegheldt, werden van ouds de schattingen, en gelden genoemd, welke tot onderstand der gemeene landzaaken van 't volk opgebracht werden; also zy ingewilligd wier-

wierden op 't draagen der overheid, en toeflemmen des volks.

Helpkeur, keursteen.

Heltes, helden; 't meervoudig getal (plurale) van hield.

Hem, hemb.

Hendtghicht, handgiste.

Hengen, geshengen.

Hensichte, hendsgichte, handgiste.

Hensichten, handgift geven.

Her, betekende by de ouden Herde, kudde.

Her, gemeen / openbaar. Waarvandaan sommigen meenen af te komen, herbaane, hernam, hertog, enz.

Her, is by anderen zo veel als Heir.

Her, wordt beden somtyds gebruikt voor af, als in herkomst, affomgt / herkomen, affkomen, van alle oudheid her, dat is, af; somtyds voor hier, als in herwaard, enz. In de samenstelling (compositione) betekent het meestendeels, weder, wederom.

Herde, kudde / hoop beesten.

Herdeman, herder.

Herden, de beesten weiden. Hiervandaan komt herden, beden ten dage nog gebruikelijk.

Heraut, herout, landsbode / kringbode / vrede-bode. Sommigen achten dit woord samengezet te zyn van her, dat is, gemeen / en aut, alt, oudt, oldt, dat is bejaard. Anderen meenen heroldt, of heroudt, zo veel te zyn als ernholdt, of ernhoudt, dat is, deugd en eer zoekende en bewarende. Iemand zegt: heroudt, als oud in 't heir.

Herbaane, herbaane / de gemeene / of groote weg. Van her, of heir, dat is, gemeene of kringheit: of van her, of heer, gelyk men ook zegt, heerenweg, heerenstraate.

Herbaaren, wederbaaren. *In't Latyn regenerare.*
Here, heerschappne.

Hergheeweede, herghewade, hergheweide, erfspachtgeschenk / erfspachtgifte. *Een gifte, welke een nieuw leenman zynen leenheere geeft, als ter erkentnisse zynen weldaad, zynde de inkomste van een jaar. Dit woord wordt geacht samengeseld te zyn van her, dat is heir / en gewade, betokenende alzo de toerusting eens heirs: omdat in de ouden tyden deze erfspachtgifte in zodanige toerusting bestond. Heden ten dage wordt in de plaats daarvan geld gegeven.*

Herken, nastaan / begeeren / overig trachten te hebben.

Herman, man des heirs.

Hermen, schadelijk zyn.

Herne, hirne, hersenen. *Hiervandaan is nog by de ontleeders in gebruike hernvliezen, in't Latyn meninges genaamd.*

Herre, Herren, de duimen / waarop een deure draait. *Dit woord vindt men, behalve by Kiliaan, ook I KON. VII: 50.*

Herrine, hinde.

Hertogh, by de Latynen dux, een die op de togten het heir aanvoert, en leidt, of gebiedt als veld-overste.

Hervoor, voor den dag / te voorschyn.

Heuge, hoghe, zin / verstand / troost / hoop / vermaak / wellust / blydschap. Met heughe en meughe, met lust en begeerte; tegen heughe en meughe, tegen lust en begeerte: *want meughe, of moghe, betekent begeerte. Van dit heughe komt heughelyk, verheugen, waarvan men ouds plag te zeggen heughen. Als ook heugtydt, of hoghetydt, hooghtydt, een tyd tot*

verheuging bestemd: en niet van hoogh, dat is, verheben.

Heuze, handvatfel.

Hevelen, gisten / oppgisten / zuurbeegmaaken.

Ongeheveld vindt men in MATTH. XXVI: 17; ongehevelde brooden, dat is, ongezuurde brooden.

H I.

Hie, geslacht.

Hielte, hilte, geveest.

Hielte, hilte, holteken, biskiel / koot. *Waarvan komt hielten, biskielen met biskiels of kooten spelen.*

Heiken, Hyken, bader. *Hiervandaan gebruikte men te Leuven, pithyken, of pitheiken, dat is, grootbader.*

Hil, hille, heubel / betgsten / verhevene plaats: *Hiervandaan komt hillebillen; een spel der kinderen / waarin zy op het hoofd staande / de billen in de lucht verheffen.*

Hilde, plaats / daar voeder dood het vee en andere zaaijen worden geboezen. *In sommige strecken van Gelderland, in Overysel, in het landschap Drenthe wordt de zoldering boven de plaats, daar de koesien staan, en die gemeenlyk in de kubbing is, zo genoemd.*

Hinden, of Hinder, te rugge / achter / na. *Hiervan zyn noch veele samenzettingen (composita) in gebruik als hinderhoede, hindertogt, enz. Als mede hinderste, dat is, achterste. Hinder, beletsel / heeft hier mooglyk zyn oorsprong van, omdat door beletsel de zaaken, hinder, dat is, te rugge gezet worden.*

Hinghen, gheingen.

Hirne herstellen / zoek herne.

H. O

Ho, hoo, hoog. *Hiervandaan trekken bunnen oorsprong hovel, hovaerdig, homoedt, enz.*

Hoedtmensch, hoemensch, een mensch / die zich hoedt / en wacht.

Hoeker, oeker, moester.

Hoelduif, ringelduif / wilde duif.

Hoerenmanger, hoerejaager.

Hoever, huilt.

Hoflanden, *by de kwaade Latynen agri fiscalini genaamd, waren landen, die den staat of onzen graaven in de hoedanigheid als graaven, dat is, in den graaffchappe toekwamen.*

Hofmanger, hovenier / tuinman.

Hofmeyer, hofmeester.

Hold, vriend / gunstig / genegen.

Holm, heibel / bergstien. *Het plag ook te betekenen een eiland, in een riviere gelegen; welke betekenis in Zweeden nog plaats heeft.*

Holte, of holte des zwaerds, geveest.

Hom, helm / huis / woonstede.

Honderdtoogigh, 't geen hondert oogen heeft. *Een bynaam van Argus.*

Hoo, hoogh / zoek Ho.

Hoofdschat, en Hoofdstoel, hoofdenningen / hoofsom. *By de onduitschen capitaal.*

Hoofdstof, *by de onduitschen, element.*

Hooghe Heemraden, of Heimraden, *zyn luiden, zittende ten rechte om van des heeren wege te vonnissen over alle schennis van bunne keuren, de dykaadjen en waterloozingen aangaande.*

Hooghmoedt, hoogmoet / hoogheid van moede.

Hoon, bedrog / bedriegerij / waarvan hoonen, bedriegen / verschalken.

Hoon,

Hoon, schande / smaad / oneer. *De bedendaagsche betekenis schynt hierna te trekken: doch eigenlyk is het, dat men in 't Fransch noemt affront.*

Hoon, betekende ook by de ouden, gunst / genade / keurstem; en hoonen gunstig zyn / toestemmen. *Kiliaan vertaalt daarom deeze woorden, in deezen zin genomen, het eerste door favor, gratia, suffragium, en het ander door favere, suffragari.*

Hoonen, beleedigen / smaad aandoen / bedriegen / ontceren.

Hoonspraake, lastering / naamschending / ontceering.

Hoonspraake, manschap / hulde.

Hoonspreken, zie hoonen.

Hoor, hoir, oir, erfgenaam.

Hoorzamen, gehoozamen.

Hoot, hoofd.

Hooven, hooveeren, hof houden / gastmaalen / open hof houden.

Horen, en

Hornick, hoekt.

Hovesch, hupsch; *zo zeide men hovesch en schoon.*

Horensteen, en

Hornicksteen, hoeksteen.

Hornink, sprokkelmaand. *By de onduitschen, Februarius. Deze maand schynt deezen naam gekreegen te hebben van de boornen der herten, die te dezzer tyd afvallen. Anderen meenen dat te zyn van horen, hooren, of ophooren, dat is, ophouden / omdat de koude in deze maand begint op te houden; om welke reden zy ook nog meer sprokkelmaand genaamd wordt.*

Hornfel, of Hornte, en Horsfel, een weep / grootte blieg / die zeer scherp steekt. *Sommigen meenen 't woord hornfel, te komen van hors, of horse, dat is, een rof / of paard / omdat de horselen van de paarden voortkomen; doch dit is*

buiten allen twyfel een verdichtfel. Gevoeglyker mag men denken, dat hornte zo veel is als horener, of horenbye, van horen, in de betekenis van hoorn, omdat dit bloedloos diertje met hoornen voorzien is. Daarvandaan komen dan gemaklyk hornfel, en horfel. En wil men dit laatste van hors, in de betekenis van paard afscheiden, men kan dan zeggen, dat dit insect zo genoemd wordt, omdat het de paarden grootlyk kwelt.

Hors, horsse, roß / paard. By de Engelschen is dit woord in horse, horsfemen, horseback, enz. nog in volkomen gebruik.

Horfebreecker, paardbereider.

Horfelen, raazen / twiستن / rammelen. Dit woord komt van horfel, omdat de horfels of paardevliegen, of wespen, niet alleen in 't vliegen veel geraas maaken, maar ook getergd zynde zeer raazen, en gevaarlyk zyn.

Horfeling, razernp / twiست / rammeling.

Horwegh, onweg / kwade weg

Houd, hold, huld, gunstig / genegen / vriend.

Vriendhoud, zynen vriend gunstig. Sommigen schryven hou en houw: waarvandaan komt houw en trouw, dat is gunstig en getrouwt. Hiervandaan komt ook houwen, houwlyken, omdat het houwlyk een gunstig en vast en getrouw verbond is.

Houde, gunst / genegenheit.

Houde, haude, roß / schil / pelle. Aldus wordt eigenlyk genoemd de schil van peulen, boonen, enz. omdat zy de erweten, en boonen samenboudt. Waarom ook dusdaaige vruchten houwvruchten, of houvvruchten genoemd worden.

Houde, hantvatfel / ooz.

Houde, terstond / op staande voet.

Hou-

Houder, oberste.

Hout, hou en getrouw.

Hout, hoest / woud. *Dus zegt men het Haerlemmer hout.*

Houve, een hooft / een wotting / by de kwade Latynen hoba, houva, mansus, was een stuk lands groot twaalf bunderen Brabands of achttien morgen, honderd - vier - en - veertig roeden Rbynlands, met eene woonplaats daarop. Of 't was een woonstede met zoo veel lands, als een juk osfen op eenen jare ploegen kon.

Houtlaaghe, en

Houtmyte, een hoop hout / stapel hout.

Houtten, ginfien.

Houw, zie houd, en houde.

H U.

Huggen, aanmerken / waarnemen.

Huggher, aanmerker / waarnemer.

Huiben, nachtinuif.

Huiden, hoeden / bewaaren.

Huis, hofgastmaal.

Huisalame, huisgraab.

Huisgeriek, huisgeraab.

Huislade, schatting op de huisluiben gelegd.

Huismeyer, hofmeester.

Huisfier, deurtwaarder / inlaater. *Een woord van de Franschen ontleend.*

Huiszaet, ook

Huiszeete, een huisgenoot.

Huizen, hoven, gastmaalen.

Huizen, een huis houten.

Huld, hold, gunstig / genegen.

Hulde, gunst / genegenheid / keurstem.

Hulde, betekent hedendaags manschap. Zie Manschap.

Hulfe, hulsche, roit / schil / pelle: *Zie Houde, of Houde.*

Hulsenvrucht, hautwzucht / plukwzucht / peulwzucht.

Huppelink, kistbozsch.

Hure, een hoer; *die haar teellid verhuurt / of verhoert.*

Hutte, hoede / bewaaring.

J A.

Zie de volgende Letter.

I C.

Icht, iet.
Ichtwat, ietwæs / iet wat.

J E.

Zie de volgende Letter.

I E.

Ie, iemand / immer. *Hiervandaan zyn ook in gebruike iegelyk, iemand, enz.*

Iedertyds, altyd.

Ieghelwelk, iegelyk.

Iemer, immer / ooit / ja / ten minsten.

Iergend, ietwær / ietwaards / 't eeniger plaatse / ergens.

Iewerings, zie iergend.

I J.

Ijdelhoofdig, lof.

Ijdel-

IJdelhoofdigheid, lofheid.
 IJl., ydel / lichtvaardig.
 IJsdakke, ysbrop / ystiegel.
 IJverziek, *by de onduitschen jaloers.*

I M.

Im, in.

I N.

Inaderen, ingewand.
 Inbalking, *is in rechten het recht, om een balk te hebben in eens anders gebouw.*
 Inbyten, ontbyten.
 Inboezemen, in den boezem prenten.
 Inborgher, inwoonende burger.
 Inborst, aart / gesteltenis. *By de Latynen, indoles.*
 Inboorlingersse, een ingeboozne.
 Indoen, tegenspreken / wederleggen.
 Indragh, inslag.
 Indroef, zeer droef.
 Inerven, in 't erben voortgaan.
 Inghedom, ingewand.
 Ingeest, ingeeving / inblaazing.
 Inghenis, zoek Enghenis, of Echenis.
 Inghenoot, ingezeeten.
 Inghezin, huisgezin.
 Ingheweide, ingewand.
 Inger, enger, schatting / gelbaspersing / onrecht-
 maatige schatting.
 Inghloedt, inwendige gloed.
 Inghoeden, in 't bezit van goederen stellen.
 Inheemsch, inheimisch, inlandsch. *Een samen-
 gezet woord uit in en heim, huis. Het tegen-
 deel is, uitheemsch, uitheemsche, uitlandsch.*

Inke, swonde / libteken.

Inkryt, de deelen des lighaams / daar 't leeven in bestaat.

Inlaater, huisstier / deurwaarder. *In 't Latyn ad-*
misionalis, apparitor.

Inlaschen, inboegen.

Innerste, binnenste.

Innezitter, ingezeten.

Innigh, inwendig / aanbachtig. *By de onduitschen,*
devoot.

Innigheid, aanbachtigheid / godsdiensstigheid / de-
votie.

Inschelling, razende.

Inschult. *Dus noemen de rechtsgeleerden het recht*
van toebehooren, dat de een mensch heeft op den an-
deren, om van hem eenige zaake of daad te genieten.

Insnakken, inzwelgen.

Inspanniger, slecht solbaat.

Intuien, inboegen / inwikkelen / verknogten.

Inwateren, door water bedorven worden / door
wateren.

J O.

Zie de volgende Letter.

I R.

Irbaar, doolbaar.

Irdum, en

Irredom, dooling / dwaling.

Irriken, herhaaltwen.

Irren, dwaalen / doelen.

J U.

Zie de volgende Letter.

J A.

Jaardraadt, houtbraad / de braad van 't hout.

Jad-

Jadder, uger.

Jagerande, waaranbe / biergaarde.

J E.

Jeesten, geften / bedryben / baaden.

Jegen, *beteekent somtyds met.*

Jevers, ergens.

Jeughden, jong worden.

Jeughdom, jeugd / jongheid.

Jewers, zie Jevers.

J O.

Joye, vzeugd / vzolpkheit / geneugte / blydschap.

Het is een Fransch woord.

Jolyen, boerten / verheugd zyn / vzeugd bedryben.

Jolyd, vzolpk / blyd / geestig. *By sommigen betekent jolyd, een vermaaklyke doozbrenging van den tyd in vzeugde en vzolpkheit.*

Jonkferre, maagt.

Jonkschap, jeugd / jongheid.

Joonen, hoonen.

Jost, vzyft / vbarst / zet.

Jouw, *een woord van beschimping.*

J U.

Juisteren, en

Juisten, ebenen / verlevnen.

Juistheid, welvoeglykheit / ebenheid.

K A.

K Akappel, wang.

Kake, ton / vat.

K1a.

Kaaren , uitkiezen / uitslippen.

Kabassen , by een palisien om heimlyk weg te draagen.

Kaboel , gerucht / gebzuisch.

Kal , schoon ; kalle , een schoone. *Hiervandaan meenen sommigen te komen kallefaten , kallefateren , dat is , de schepen draautwen / als of men zeide kalvaren , dat is , een vat / of schip dicht maaken / en voltooiën : met een samengesteld woord van kal en vat.*

Kallen , by de Gelderschen , spzeeken / pzaaten / of houten.

Kalwaal , klappaart / snappaart.

Kam , kamme / bzoutwery.

Kamant , of

Kamantigh , schurft.

Kamantery , en

Kamantigheidt , schurftheid.

Kammen , bzoutwen.

Kammer , bzoutwer.

Kamperwonde , doodlyke / of gebaarlyke wonde.

Kamperlyk aanspreeken , schamperlyk aanspreken / met scheldwoorden bejegenen.

Kamperlyk staan , in 't uiterste gebaar zyn.

Kamperlyk groeten , van doodscheuld betichten.

Kant , kilaar / gereed.

Kaphaan , of

Kaphoen , kappum / kaphoen.

Kardeel , touwwerk / waarmede de zeilen worden opgehyft.

Karmieren , hermen.

Karre , bischloz / byesloz.

Karyne , kar / wagen.

Karrynpaarden , wagenpaarden.

Karteel , bolwerk.

Kar-

Karspel, *kerklijk rechtsgebied / by de onduitschen, parochie genaamd. Zie ook Kerspel.*
 Kasement, *tralie / hoede / staker.*
 Kasfel, *kastel / slot.*
 Kater, *hofmeester / spijberzooger.*
 Katte, *stomkatte / hoog bolwerk.*

K E.

Kebise, kebse, *of kebswyf, een hoere / boelin / byzit.*
 Kibsdóm, keevisdom, *hoerdom.*
 Kebsen, keeffen, keezen, *hoereeren.*
 Kebskindt, kefskindt, *hoerekind / basterd / onrechteling.*
 Keeffen, *hoereeren / hoerery bedryben.*
 Keefdom, *hoerendom.*
 Keefsdochter, *hoeredochter.*
 Keefszoon, *hoerezoón.*
 Keeft, *pit / merg / of middelste eeng boomg.*
 Keepel, *grafnaald / hegeltoren. By de onduitschen, pyramide.*
 Keepen, *houden / bewaaren / behouden.*
 Keern, kern. *Men vindt dit woord in onze Bybel-overzetting, NUM. VI: 4.*
 Kemenye, *schoorsteen / haartsteede. By de Franschen, cheminee.*
 Kempe, *hoer.*
 Kempekindt, *en*
 Kempkindt, *hoerekind.*
 Kenteren, *omdraaien / omwenden.*
 Keppel, *naald / grafnaald / hegeltoren. By de onduitschen, pyramide.*
 Keren, *beegen.*
 Kerkheer, *opperpriester. By de onduitschen parochiaan.*

Kerk-

Kerkplechtig, kerkgewoontig. *By de onduitschen ceremonieel.*

Kerkgebaar, kerksynke zede. *By de onduitschen ceremonie.*

Kernmelk, smeer / vet.

Kersme, kerstme, 't heilig olyfel.

Kerspel, *dat is*, kerstspel, doopbat / doopbelsken / fonte. *Het betekent somtyds de parochie, als tot een en 't zelve behoorende. Zie voorts op het woord Karspel.*

Kerspen, krullen.

Kerspelhaar, gekruld hair.

Kerte, kerf.

Kerten, kerben.

Kertelen, insnyden.

Kerteling, insnyding.

Kerteren, kryschen.

Kesen, hoereren

Ketsen, loopen / heen en weer draaben. *Ook staatsen.*

Keurebendingen, krygsknechten van de keurebende.

Keurebende, uitgekijpte bende.

Kevisse, hoere.

K I.

Kidsen, bzaakien.

Kidsing, bzaaking.

Kiem, uitspuitfel.

Kiemen, uitspuiten.

Kieren, kiezen.

Kierslieden, goedemannen / zeggmannen.

Kiet, kuit.

Kievic, en

Kieze, hoere / byzit / hoel / hoelin / hoekerster.

Kil,

Kil, diepte.

Kim, ~~hoog~~ / rand / gezigtlinde. *By de onduitschen*, horifont.

Kimp, famp.

Kimpen, fampen.

Kinderzucht, liefde der ouden tot de kinderen.
By de Grieken 5077.

Kink, braai / keuk / of flag.

Kinnem, Kennemerland *beginnende, met de Kennemerbeek ten westen, omtrent Hillegom, en eindigende ten oosten boven Alkmaar, met een voord de Kinheim genaamd, in het Latyn vadum, omtrent de Syp in zee vallende, fcheidende aldaar, omtrent den jare 1200, Holland van Westfriesland.*

Kit, hond / bekend.

Kitsen, uitspouwen / uitwerpen / uitwerpen.

Kitteldoof, ongeboelig in 't kittelen.

Kittighmaaken, bekend of kundig maaken.

K L.

Klaar, udel / leeg.

Klebbet, klubber, klibber, gom / lym.

Kleeve, lym.

Kleidt, kleed.

Klein broodt. *By de onduitschen* marsfepein.

Kleine, heimgelofheit / plaats waar men zijn geboeg doet.

Klemmen, klommen.

Kleps, klappert / snappert / klakelaat.

Klerk, geestlyk / ook geletterd persoon.

Kleumdt, verkleumt.

Klibber, gom / lym.

Klibberigh, klieberig.

Klieve, kliebe.

Klif,

Klif, heubel / bergkruen.

Klyf, klymp / kleeber / kleeberboom / klemmerboom.

Klingen, klinkert.

Klink, slag.

Kloot, lakien.

Kloppen, lubbert.

Klubber, gom / lutt.

Kluchte, en

Klufte, menigte / hoop / stam. *Hiervan zegt men klufswys deilen, dat is, de erfenis in staaken deelen.*

Klughmaandt, loutumaand. *By de onduitschen, Januarius.*

Kluister, boer.

Kluwe, kluautwe.

K N.

Knaapelyn, of

Knaapeling, knaap.

Knaspen, knorspen, op de tanden knarssen.

Kneevel, leeren riem / knoop.

Kneevelen, binden / de handen met boeien binden.

Knien, Evenknie, *van dezelve waardigheid en staat, ten opzichte van de geboorte, als, edel, en edel, welgeboren, en welgeboren, vrygebooren, en vrygebooren, vrygemaakte en vrygemaakten, waren in rechten evenknie met elkanderen.*

Knyf, mes. *Dit woord is in 't Engelsch nog in volkomen gebruik.*

Knipbusse, handzoor, handbusse.

Knipmes, scherpmes.

Knocht, knoop.

Knochten, knoopen. *Hiervan komt gheknocht, verknogt, enz.*

Knodde, knobbel / knoop / knoedel.

Knod-

Knodden; knagget.
 Knol, bronken van hier.
 Knorspen, *en*
 Knospen, op de tanden knarspen.
 Knospbeen, knurpelbeen, *en*
 Knurpelbeen, knarsbeen / kraakbeen.
 Knotten, barminken.

K O:

Kodde, *ook*
 Kodse, knodse.
 Koer, fleur / verkiezing.
 Koeste, kwiloft / kwiloftmaal. *Hiervandaan*
schyns koesteren te komen.
 Koete, een waterbogel / by de Latynen, fulica ge-
naamd.
 Koetsen, liggen.
 Koever, overbloedig. *Hiervan komt koeveren,*
koevereeren.
 Kogge, een zeker slach schepen; sommigen noemen 's
jaagschip.
 Koiffe, bekkenneel. *Hiervan schyns by de Fran-*
schen, coiffe, hoofdekfel / haap / zynen versprong
te hebben.
 Koiffen, hoereeren / hoeleeren.
 Koisling, bastaart / hoerekind.
 Koizen, koozen.
 Kokerillen, seest houwen.
 Kokke, haan.
 Kolken, gelukt een holk braalen. *By sommigen bet-*
kent het inzwelgen.
 Kolp, inham der zee.
 Kommerkans, tegenwoord / besommerijpse staat.
 Kompaan, makker, metgezel
 Konekel, *en*

✠

Kone-

Konckelstroom, draaistroom / draaistuil.

Konkelen, draaien / ombdraaier.

Konde, zie kunde.

Koningh in de Duijsche, basileus in de Grieksche, en rex in de Latynsche taale, betekende by ons een voorzitter, in de opperste politike vergaderinge, daartoe door de gemeene vergaderinge gekoozen, om aldaar zyne voorstellingen te mogen doen, anderen te hooren, en met de meeste stemmen te moeten besluiten. Als ook om op ongezette tyden en onverwachte voorvallen, de vergaderinge des gemeenen volks, of der raaden, by een te roepen. By de Grieken en Latynen werd 'er door verstaan iemand, dien in den raad het voorzitten en besluiten toekwam; zoo nochtans, dat by nevens de minsten, die besluiten en watten gehoorzaamen moest; en wanneer by dat niet deed, maar zich boven de resoluitien en wetten stelde, werde by genaamd een Tyran. Die oors de benaming van dit woort de geslachten der zelfstandige volkskoozen van den heere D. v. Hoogstraten.

Koningdom, koningryk.

Koningschap, konings amt.

Konne, zoek kunne.

Koning, erbaren / veelsweeter.

Konstghier, kunstbegeerig.

Kooman, koopman.

Koorheer, by de onduitschen, kanunnik.

Koozen, bleijen / trbetelen / smedien. Hieraf spraken liefkoozen, minnekoozen, enz.

Kozer, bleijer / smeder / troezelaar.

Kordewanier, of Cordewanier, een schoenmaaker.

Schoon het Fransche woord cordonnier veel oer eerkomst hiernode heeft, leidt men het oors waar-schynlyker van Cordua, eens stad in Spanje, vermaard wegens haar leer, af. Hierom zegt men

VEROUDERDE WOORDEN. 83

men ook kordewaan, *of* kordewaansch leer,
voor Spaansch.

Korne, karonje.

Kortvlerken, *en*

Kortvloghelen, *of*

Kortwieken, de vliegtuigstrooten.

Kossem, onderkijn / het bet dat de oogen en kroeyen
tusschen de bozen en keel hangt.

Kost, *begrypt by de rechtsgeleerden spys en drank.*

Kovinaer, zeissenwagenbechter.

K R.

Kramen, hoopmanschap beynen.

Kraanzomer, achterzomer / nazomer; *also ge-
noemd, omdat te dier tydt de kraanen, de aan-
staande koude voelende, beginnen te vertrekken.*

Kraaneke, schietbooge.

Kraanekier, boogschutter.

Krachtelheid, vermogen. *By de ondatschen / fa-
culteit.*

Kranken, arenken / beschadigen.

Kreek, *een diepte tuschen platen of ondiepen.*

Kreeken, kraaken. *Hierwandaan schynt kreekel,
af te spruiten.*

Krest, bozengetweer / bozenwapen.

Kreits, ring / kring / omtrek. *By de ondatschen,
cirkel.*

Krenkte, krankte / ziekte.

Kreizer, *of*

Kreezer, mitemaker.

Kribmes, kribber.

Krieg, kring.

Kriol, ook

Krielken, kleen / klein / kleenachtig / zeer kleen.

Kriel, kriel / doctel / wellustig / god.

Kries, of

Kryts, kring / ring.

Krygelyk, kragt / oorlogsch.

Kryghsvorst, veldheer.

Kril, ook

Krilligh, bartel / geil / wellustig / ritfig / wulpsch.

Krilligheidt, bartelheid / ritfigheid / geilheid / wulpschheid.

Krimpe, krampe.

Krits, kring / kring.

In zyn krits zyn, in zyn schik zyn / in zyn
kracht zyn.

Kroesch, sel / wezelmoedig.

Kroos, kroost, ingewand / afval.

Kroos, eendgroen.

Kroost, afkomst / aart / wezen.

Krospen, op de tanden knarsen.

Kruinstip, de stip aan den hemel / die boven onze
kruine is; by de sterrekundigen, met een Arabischen
naam, zenith gebeten.

Kruisgezant, apogel.

K U .

Kubbing, aanhangsel van een hutte.

Kudde, varken: *Hiervandaan schynt kubbevar-
ken nog in gebruik te zyn.*

Kuiden, knaauwen.

Kuim, naautolgh.

Kuimen, zuchten.

Kuin, schoon / bloot. *Daar stond by toen kuin, by
Hooft in de historien.*

Kuischen, schoon maaken / zuiveren.

Kund, kundig. *Hiervan is kund maaken, bekend
maaken.*

Kunde, kennis / wetenschap.

Kun-

Kunne, geslacht / *by de Latynen sexus.*

Kureit, opperpriester / *by de onduitschen prochiaan :
by de Franschen curé.*

L A.

LAke, last / gebzck / onbeugh.

Laaije, blam / licht ter blam. Lichte laaije, in lichte blamme / *waarvoor van veelen, doek kwaalyk, geschreeven wordt, lichter laage.*

Laaijen, blammen.

Laar, ledige / onbebouwde plaats / vrye weibe.

Laat, hoer / huisman. *Dit woort komt van laten, omdat, gelyk sommigen meenen, als de oude Saxen eenig gewest ingenomen hadden, boeren daar ge-laaten wierden, die 't land zouden bouwen. Anderen meenen, omdat die een stuk lands heeft, hem toegelaaten wordt dat te bouwen.*

Laat, betekent ook een voertrecht / een boetenrecht / die eenige kleine vonnissen wysst. *Hiervan wordt ook zodanig een vierschaar laatbank genoemd.*

Labbaije, groot gastmaal.

Labben, liffien. *Het betekent ook kladden / kliffien / kwaadspreken van anderen in 't verhoogen, enz.*

Lachter, laster.

Lachteren, lasteren.

Lachtering, lastering.

Lammer, lemmer, beletsel / hinderis. *Hiervan schynt te komen, belemmeren.*

Langworpt, langwerpig.

Lanke, de dunne barmen.

Landtdwinger, straatschender.

Landtwinning, is vry geleide, seurete de corps,

om tot zoeninge te komen, en als men gezoend was, om ook vry van den graave te zyn. Welk geleide nu de heeren van de rekenkamer als van des graaven wege verleenen.

Landtontheistry, landverwoesting.

Landtpol, boez / boerin.

Landtweer, bescherming des lands.

Landtzaam, langzaam.

Landtzaam, inwooner des lands / een ingezeeten.

Landtzaam, inwoonster des lands.

Langen, verlangen.

Laschen, aan ren voegen of naaijen.

Laschelwoordt, gekoppeld woord / by de Latynen, vox composita.

Lastaadje, scheepstoers.

Lauweit, uchtendzang / morgeneerzang / uchtendgespel; by de onduitschen aubade, matinade genoemd.

Lauwmaandt, loutumaand / by de onduitschen Januarius. Zo wordt deze maand genaamd, naar 't oordeel van sommigen, van de wetten des huwlyks, dat men te dier ryde meest plag aan te gaan.

Lauwer, pleiter.

Lauwerzak, pleitzak.

L E.

Led, lib. *Hier vandaan komt het meervoudige (plurale) leden.*

Leebraken, rabzalen.

Leede, leide / trap / tred / voortgang.

Van liever leede, met een langzaam en tred / of voortgang.

Leeden, leiden.

Leedighe vrouwe, tubulue.

Leedighetal, vertoopen / versmaad; het tegengestelde van liefgetal.

Leek,

Leek, ongetzted / ongeestlijk mensch / ongeliebt persoon.

Leen, geleen / geleeden.

Leen, zeissen.

Leen verheergewaden, het aanbieden der leeningte / ban den leenman aan zynen leenheer. Zie hergewaden.

Leen. Na den jaare duizend begon men hiermede te verstaan enig goed, welk men uit kragte van zeker contract tuschen den leenheer en den leenman erflyk bezat, op voorwaarden aldaar uitgedrukt.

Leen was van ouds een gunst tot wederzeggens toe, by de Latynen precarium, en daarna een beneficium genaamd, welk de opperheer, of die zig aanmatigde dat te zyn, of eenige der zigmaacren aan iemand deed, met hem den bystogt van eenige landen, boschen, of wateren te gunnen, en werd dat somtyds door nader gunst een eigen, proprium by de Latynen gezegd.

Leenheer is die, aan wien een man, of vrouw volgens de investituur of leenbrief eed van manschap, doen moet, en waarvoor de heer hem schut en scherm schuldig is.

Leer, Liora, een water, waarschynlyk daar nu Leerdam ligt.

Leeraren, ondertopzen.

Leesten, volboen / nakomen.

Leesting, volboening / nakoming.

Leevenwekker, een bynaam (epithethon) van den westewind.

Ley, weg / wog / gedaante / stach: Hiervandaan komt, menigerlei, veelerlei, eenerlei, allerlei, enz.

Leidt, leed / smart / pijn.

Leide, pynlyk / droevig / smertlyk. Zo zegt men, een leide maare, dat is, eene droevige / smertlyke tydning.

Leider, helaas / och armen. Een inwerpsel van droefheid, interjectio dolentis.

Leyzeel, leiband.

Lem, saam / gerucht.

Lemte, lammer, beletsel / hindernis. *Hervandaan komt, belemmeren.*

Lemte, leemte, lamte, gebrek.

Lemtigh, gebrekkig.

Lene, leuning.

Lenssen, of

Lentsen, ontlaffen / ontsuiten. *Hervandaan meenen sommigen de lente huaren naam te hebben, omdat zy den winter ontlast, en den zomer ontsuit. Horatius zingt: Solvitur acris hyems, grata vice veris; dat is: de scherpe winter wordt door de aangenaame lente ontlast; en Ovidius zegt: Ver aperit tunc omnia, enz. De lieve lente ontsuit dan alles.*

Lents, lins loom / traag.

Lerk, lecutwik.

Lerp, zweep / geesfelriem.

Lerpen, scherp blaazen.

Let, leb / lib.

Letsoen, litsoen, uitschot / verhoopen en verborben waer.

Lette, beletsel / verlet.

Letterlasch, letterboeging / boeging der letteren tot woorden.

Letterlyk, met letteren.

Leus, woord / hypstwoord.

Leuteren, lunteren / zich lang ergand ober bedenken.

L I.

Libbe, lebbe.

Library, of

Libry, boekery.

Lichtstok, handelaar.

Lichtvaardye, lichtvaardigheid.

Lidzaardt, schalk / losaart.

Lieflokken, troetelen.

Lieffchap, liefde / minne.

Liesken, verliezen.

Lievery, liefbeteken. *Sedert betekent het zeker ken-
teken aan de kleederen der geenen, die in iemands
dienst zyn. Dus schryft men kwaalyk lieverey
voor lievery, dewyl het een Duitsch grandwoord
is. Zie Hoofst in den laatsten druk der Mengel-
werken op de 725 bladzyde; die echter in den
rymklank somwylens zich vergist, gelyk ook alle,
die in en na zynen tyd geschreeven hebben.*

Liever leede, langzaam / traage voortgang. *Zie
leede.*

Lijbert; luipaart.

Lijf-eigen, Dienstluiden, Huysluiden, *in 't La-
tyn, liti, lati, lasli, waren alle dezelve men-
schen, welken zeker land te bebouwen aanbevolen
was, om daaruit jaarlyks aan den heere of eige-
naar des lands, een cyns op te brengen, en hof-
of vroondiensten te doen. Stervende deelde de
heer met de weduwe of kinderen het beste katheil,
of de helft aller losse nagelaaten goederen. En
voorts waren deze menschen vry voor hun per-
soon, huisgezin en goederen, blyvende nogtbans
verbonden die wooningen en landen te bewoonen en
te bebouwen.*

Liberti, of geheel vrygemaakten, waren in Duitsch-
la

land zeer weinig, gelyk daar weinig slaaven gevonden werden.

Lijkfene, lichteën / lieteën.

Lijn, blaſ. *Hiervandaan nog in gebruike, lichtezaad / lichtezaat.*

Lijns, lins, zaft / loom / langzaam / ſtil.

Lijnzelyk, lijzelyk, loomlyk / langzaamlyk / zaftzelyk / ſtillyk.

Lik, eſſen / gelyk / plat.

Linderen, verzachten.

Litzert, ſchalk / loſaart / looze boſ.

L O.

Lobbe, handluſſe.

Loch, zie Logh.

Lodder, rabaſſe / boofſemaker / gelaart.

Loddeghe, of

Loddeke, hoer / hoerachtig wyf / ſool.

Loeren, norzen / norſch zien / ſtuurſch ſtaſien / donker uitzien.

Loftenis, beloſte.

Logh, Lok, gat / hol.

Logh en drogh, liegen en bedriegen.

Loghje, gaatje / holletje.

Loghryk, holerik.

Lommer, ſhabatwe

Lommerkoelte, ſchadulhoel.

Longer, longe.

Loo, laag / by de aarde.

Loo houden ſommigen ook te betekenen een hooge plaats, gelegen by ſtaande wateren, vlieten, of moerassen, en hiervandaan meenen zy af te ſpruiten, Borkelo, Beeverloo, Callo, Oosterlo, Venlo, enz.

Loog, blaſ / brand.

Looghje,

Looghje, *een verkleinnaam* (diminutivum) van lugh, of loogh.

Looken, zien.

Loosfe, *zumi*.

Looze, lange.

Loozen, verliezen.

Lorenhandeling, *stuijphandeling / zopphandeling*.

Lorsfen, *stuijfen / ter stuij handelen*.

Lot, tol.

Love, verlos / *vozlos*.

Louw, zeet.

Louwe, *met / inzetting*.

Louwe, *en*

Louwmaandt, *by de onduitschen* Januarius. Zie Lauwmaandt.

L U.

Luisternaauw, *naauw in 't luisteren*.

Lunderen, *sammelen / beiben / uitstellen*.

Lundelaar, *sammelaar / uitsteller*.

Lundering, *sammeling / uitstelling*.

Lung, *gierig / gulzig*.

L Y. zie L I.

M A.

MAaghdtooghe, *tuchtmeester / leermeester / huijstijck leermeester: by de onduitschen*, pedagoog.

Maaghdtooght, *tuchtmeesterschap*.

Maaghelink, *maag / bloedverwant*.

Maaghsibbe, *of*

Maagh-

Maaghtaale, maagschay / bloedtverwantschap.

Maaking is by de rechtgeleerden een betekening des wils, waardoor iemand iet wordt vergund by uitersten wille niet als erfgenaam.

Maal, maat / ruimte. *Hiervan zyn by de ouden veele samenzettelingen (composita) in gebruike geweest, al duimmaal, naghelmaal, stroomaal, vingermaal, enz.*

Maal, ghemaal, makker / maat / gezet: *Hiervandaan komt eeghemaal dat is, bedgenoot, waarvoor nu gemaal ook in gebruik is.*

Maal, reis / beurt. *Hiervan zyn by ons nog beden gebruiklyk, eenmaal, andermaal, tweemaal, t'eenemaal, enz.*

Maal betekende ook by de oude Saxen, paal / bestek / einde: *ook wet / recht / oordeel: en een samenkomst om recht te spreken. Hiervandaan zeide men borgermaal, boermaal, enz.*

Maal, een byeenkomst van menschen om over landzaaken te beraadslagen, by de kwaade Latynen mallus of mallum genaamd.

Maalboom, paalboom / een boom die tot een paaltelen strekt.

Maaleeren, buurschilderen / Brandschilderen / by de onduitschen, emailleren. *Dit woord spruit af van maalen, schilderen.*

Maaleerer, buurschilder / Brandschilder.

Maalen, mellen, trouwen / hubwen / een hubwylk ingaan.

Maalerije, buurschildery / brandscheyt: *by de onduitschen, email, en emailjeersel.*

Maalstadt, of

Maalsteede, een buurt, die dezelve moolen gebruyt / banmoolen / moolen / moolenban / karspel / ban / rechtbank.

Maalgeldt, ook

Maal-

Maaltote, ſchatting / tof / cing.

Maalschat, melichat, hutulyſſgoed / bruidſchat.

Maan, betekende by de oude Saxen, heul, ſlaapfruid. *Hiervandaan komt maankop, en tegenwoordig mankop.*

Maanzaadt, heulzaad.

Maar, paard / merrie. *Hiervandaan komt*

Maarſchalk, paardgeneezmaeſter. *Het betekent ook een krygsoverſten / veldoverſten. Maarſchalk, zeggen eenigen, is een opziener der paarden / en wat daartoe behooft. Een woord, ſamengezet uit maar, paard / en ſchalk knecht / dienaar. Zie ſchalk. Anderen meenen, dat Maarſchalk is een die ervaaren is in de paarden te geneezen, en kennis van zaaken, die de paarden belang, heeft; koomende van maar, paard / en ſchalk, erbaaren / boozſteepen / loof in zyne kunſt. Sommigen houden dit woord voort te komen van maar, en ſchalk machtig / als of men zeide een meeſter der paarden. En met deze laaſte betekeniſſe ſtemmen over een de Franſche van marechal, en Italiaanſche van mareschalco. Omdat nu de geneezing der paarden in grooter eere was, is het wyders bygekomen, dat alle die heiligen by de Rcomſchgezinden maarſchalken genoemd zyn, dien de geneezing eeniger ziekte voornaamelyk toegelchreeven werd. Zo wordt St. Antonis maarſchalk van een ziekte, die 't kwaad vuur, by de Latynen ignis facer, en by de Grieken eryſipelas gebeten wordt, S. Rochus maarſchalk van de peſt, en inſgelyks andere heiligen, maarſchalken van andere ziekten, genoemd:*

Maarſtaller, ſtallknecht.

Maaren, of

Maarren, marren / heiden / toeben / wachſten.

Maaten, meeten.

Mag.

Magfchien, en by verkorting *masfchien*, zoo veel als 't mag of kan geschieden, even als *peut être* by de Franschen: waarvan men nu zegt *misschien*.

Makel, *smet* / van 't Latynsch woord *macula*.

Makelen, maaken / dat eenige hoop of onderhandeling doorgaat: waarvan komt Maakelaar, waarvoor wopshoofden schyben Maakelaar.

Malk, *ieghel* / ieder eet. Allermalk, alle / altemaal. *Mogelyk samengesmolten uit met, en elk.*

Malkander, onder zich / onderling / be een den ander: een *samengezet woord* (compositum) van malk, en ander, of van met, elk, en ander.

Mammery, *afgobery*.

Manboete, boete over een manslagt.

Mange, of

Mangheneel, *slach van oorlogsgereedschapp.*

Manger, mangelaar van koopmanschappen / koopman / handwerker. *Hiervandaan spruiten deze zeer oude woorden, appelmanger, boekmanger, hofmanger, moesmanger, kolemanger, vischmanger, vleeschmanger, zoutmanger, enz.*

Mangeren, mangelen / *bertwiffelen / ruffen.*

Mangering, mangeling / *bertwiffeling / ruffing.*

Manghoedt, manschap.

Manhaftigh, dapper.

Manhaftigheid, dapperheid.

Manheidt, manlykheid.

Mankop, manhop / *slaapkruid.*

Manlik, *efft man / een yder.*

Mannen, met mannen bezetten / bemantien / *vermannen.*

Mannin, *heldin.*

Mansbeelt, man.

Manschap is een eed, waardoor de leenbezitter zich ver-

verbindt, den heer getrouw te zyn, en zyn voordeel te zoeken.

Manslacht, boosflag van een man.

Mark, landpaal, landscheide-teken / rylsguiteinken / ban / rechtſban / groot landschap. Mark, of merk / *betekent eerslyk, een teken: en hiervandaan is het daarna voor een standaard / vaandel / of banier / gebruikt. Van deeze betekeningen is het daarna overgevoerd, om de landpaalen te be-duiden. Want van ouds her pleegen de uiteinden der velden, steeden en landschappen bepaald te worden door scheide-tekenen, 't zy steenen, 't zy slaaken, 't zy door eenige andere gedenkmerken. Hiervandaan is het eindelyk voor de velden, en landschappen zelve gebruikt: zodat onder den naam van marken, niet alken beek velden, met zekere landpaalen onderscheiden; maar zelfs zeer groote strecken van gewesten betekent wierden. En aldus schynen Deenemark, Finmark, enz. bun-nen naam gekregen te hebben.*

Markboom; paalboom.

Markghraaf, oberſte der landpaalen / of des landschaps. *Van mark en ghraaf, oberſte.*

Markghraaf, meenen sommigen, een oberſten der paarden te betekenen, also mark by hen een paard te zeggen is.

Markstaller, paardestaller / stallmeester / paardemeester. *Van mark, dus by sommigen een paard betekont.*

Markt, betekende by de ouden een groot boop / een mark. *Zie boven.*

Markt, of merkt, bedischt in de samenstelling (compositione) doening / byenskomst / menigte / als beuzelmarkt; een hoop-keuzen / loopmarkt, een groote samenkomst / drinkmarkt, een groot ge-

- gelag / trouwmarkt, huiloft / *als ook* brabbe-
markt, ruchelmarkt, kyfmarkt, enz.
Marellen, dammen / op het damboord spelen / ne-
genstukken.
Marelspeel, dammenspel.
Maren, *en*
Marren, toeben / beiden / wachten. *Zie* Maaren.
Marsse, landschap / gewest.
Masaland, *het* graaffchap Maasland. *Hiermede*
werd waarschylyk, *in de* acte van Otto den derden,
verfaan al het land tuschen den Leidschen Rbyn
ende het water Kinhem, *vermits* aldaar van
Rbyn - Delf - of Schie - land niet gewaagd wordt,
het welk anderzins had moeten geschieden.
Mate, arm / gering / elendig.
Matelieden, arme lieben.
Mateman, arm man.

M E.

- Medeling, huurling.
Medeweter, *het* zelfve zaak beknufft.
Meelicht, beeligt / misfchien,
Meene, menig.
Meenie, menigte.
Meenighertier, menigertief.
Meenighertierlyk, menigertieflyk.
Meestek, *het* meeste deel.
Meester, *is in* zyne eigenlyke betekeninge een naam
van een man, die de meeste zorge en opzigt,
of kennise, *van eenige* zaak heeft: maar drukt
niet uit eenige heerschappye, of eigendom.
Meete, herf.
Meetkunst, landmeetkunst.
Meezel, melantfch.
Meezelrye, *en*

Me-

Meezelucht, melaatschheid.

Meewustig, medebetende.

Mein, stuifmeel.

Mey, bladeroplie tak.

Meinkel, veef / menig.

Meinte, meente / gemeente.

Meinsfene, mayfneede, mayfnide, huisgezin.

Mengelings, onder een gemengels.

Menye, menigte.

Menizoen, melizoen, roode loop, bloedgang.

Mennen, bestieren / boozthynen.

Menschelken, menschje.

Mer, manger, mangel / ruiler / betwijfeler.

Merkers, karakters / letters.

Merkwaerdigh, aanmerkenwaardig.

Merren, toeben / beiden. *Zie Marren.*

Mersch, moeras / moet.

Met, *betekent dikwyls tegen.*

Metgezindt, gezind als een ander.

Meuge, magt / begeerte. *Teghen heugh en meugh, tegen lust en begeerte. Meughen enige spys, zegt men, als men die gaarn eet; niet meughen, als men daar een afkeer van heeft. Zo zegt men ook hy eet zo meughelyk, dat is, smaakloos.*

M L

Mid, *betekent in de samenstelling (compositione) half / midden / of middel / als in middag, midnacht, midlente, midmaand, midvasten, midzomer, enz.*

Middelmeester, meester / die onder een ander meester staat.

Miede, tyding / marc.

Mies, mos.

Miest,

Miest, mist.

Miete, miente, miede, gift / gabe / geschenk /
loon / huurloon / godspenning.

Mieten, mieden, huuren.

Mietloon, huurloon.

Miezelen, misten / uitdampen.

Miezeling, misting / uitdamping.

Myte, stapel / hoop.

Myten, stapelen / ophoopen.

Myverachter, een die my veracht.

Mikke, staak / stok.

Mimnekyn, minnegoodje.

Minnenalver, minnegek.

Minnewalnte, minnewaassens / minnewang / min-
nebuur.

Minyver, by de onduitschen jalouzy.

Misdaadt, ongeoorloofde daad.

Mishappe, ramp / ongeluk.

Mishappen, kwaalkijk uitballen.

Mislemtig, berleemd / verwinkt.

Mislieven, misliefen.

Misluk, mislukking.

Mismooghen, kwaalkijk nemen / niet bezwaagen.

Misquaam, ongemak / onheil.

Misraadt, kwaade raad.

Mise, hoogtyd / jaarmarkt / byse markt. *Hier-
vandaan komt, Kerstmise, Jansmife, Baafsmis-
se, Kerkmife, enz.*

Misfcheppen, mismaaken.

Mistaamen, niet betaamen.

Misverwen, kwaalkijk berwen / leekijk berwen.

Miswende, tegenspoed.

Miswenden, kwaalkijk uitballen / tegenloopen.

M O.

Moeden, moed geuen / hart byzetten.

Moe-

Moeden, denken / peynzen / *hiervandaan is in gebruik vermoeden.*

Moederflaht, moederdoodslag.

Moederflahtigh, die zyn moeder vermoord heeft / moedermoorder.

Moedtghaaf, moedghebing.

Moesmanger, moesberkoopter / groenman.

Moet-her, moeder; *daar men van her of van af moet komen. Doch dit is slechts als eene speeling aantezien.*

Moetse, verminkt / geknot / verleenend.

Moetsen, verminken / knotten / verleenen.

Moghe, magt / begeerte. *Zie meughe.*

Mondelyn, onmondige.

Monden, spreken. *Hiervan is een samenstelling (compositum) vermonden, nog in gebruik.*

Monden, *beteekent bedendaags wel smaaken.*

Mondtghemeenschap, onbecling gesprek.

Moon, spook / geest.

Moor, zog.

Moordtbrand, *was eene brandstichting om de geeten die in de huizen waren, met een te verbranden.*

Want, omdat van ouds onze huizen van hout, en met riet of stroo gedekt waren, en maar een lok hadden, zoo konden die alomme schielyk in den brand gesteecken, en de deur toe gebolwerkt zynde, geheel met alles wat daarin was verbrand worden, zynde de huizen verre van een gebouw.

Moordtghevaert, moordgebouwt.

Morghenmaal, middagmaat.

Morghenspraak houden, over land, dorp of stadzaaken by een zyn, en beraadslagen. *Dit deden de burgers der steden van Holland in bunne wyken, en werden Morghen-spraken genaamd, omdat men volgens de wyze der oude Duitschen niet dan des morgens en nuyteten de landzaaken besloot.*

Morghengave; giste / die vrouw of man elkander
schenken na den eersten nacht byslaapens.

Morre, mond.

Morre; mond met uitstekende lippen.

Mosfe, dienstmaagd.

Motkas, hoerhuis.

Moude, moutue / een doorkist / of uitgehouwen
vat; waarvan de naam nog in wezen is in het
woord Melkmoude: Ook is het woord Moude of liever
Mout, in de betekenis van een langwerpige ronden
uitgehouden bak nog zeer bekend en gebruikelijk.
In Overysel, Groningen, enz. zegt men daarvoor
molde, volgens de gewoonte, om ou te veranderen
in ol.

Moze, moeras / broekland.

M U.

Muilprang, by de onduitschen capuchon.

Muinighen, gemeen maaken / bechtichtig waakari.

Muishont, wezel.

Muisteren, onderzoeken / naborschen.

Muiten, ruilen / veranderen / wisselen.

Muitwilligh, genegen tot mooterp.

Mutfaardt, tafelheug.

Mutse, blinde liefde / razende minne. De mutse
hebben, razende verliesd zyn.

N A.

NAak, aak / een soort van schepen, die den
Rbyn en Waal afkomen.

Naaktarmdt, met naakte armen.

Naamhaftig, vermaard / beroemd / berucht.

Naa-

Naayver, naayveren, *enz.* Zoek nayver, *enz.*

Naarren, naderen.

Naasten, *baanaderen* / *vernaderen*.

Nacht, *betekende by de ouden avond / in welke betekenis 'er samenzettelingen (composita) in gebruik zyn, nachteeten, nachtmaal, nachttabaard, vastnacht, enz. De Engelschen gebruiken hun night nog veel in deezen zin.*

Nachteeten, *avondmaal.*

Nachtmoeder, *nachtzouwe* / *nachtmerrie* / *nachtspookster.*

Naghelmaaghe, Nagelvriendt, *bloedbyend in het zevende lid: want, als men den arm in leden deelt, wordt 'er op de zevende plaats geen lid, maar de nagel gevonden; en daarom neemt het verwantschap daar zyneinde, naar sommiger meening.*

Nayver, *over in 't nabolgen.*

Nayver, *by de onduitschen jalouzy.*

Nayveren, *overig nabolgen.*

Nayverigh, *overig in 't nabolgen.*

Nayverigh, *by de onduitschen jaloersch.*

Nakuisfchen, *nabeegen* / *nazuiveren.*

Nakuisfchen, *nabootsen* / *na-apen.*

Naliegen, *nabootsen.*

Nampt, Namt, Nant, *geteld geld / te borde gebragt geld. Hiervan spruiten namptiferen, namtiferen, en nanteeren.*

Naneeve, *nakomeling.*

Nap, *betekende by de ouden een diepe schotel.*

Naphoeder, *schenker.*

Narre, *holter* / *een zeker flach van groot geschut / donderbusse.*

Nasfelen, *nestelen* / *met nestelen samenhechten.*

Nater, *of*

Naterflang, *waterflang.*

Natte, *matte* / *matras.*

Natuurenteghen, tegen de natuur.

Nave, het middelste van het rad / daar de spreekten
in sterken.

Navorschen, nasporen / nazoeken.

Nazaatinne, nabolger.

N E.

Ne, neen / niet. *De Vlamingen zeggen nog: Ik
ne wil, ik ne zal 't niet doen. In Holland ge-
bruikt men daarvoor en, met omstelling der lette-
ren; Ik en wil, ik en zal, enz. Uit dit ne, en
iemand, ergens, iets, oyt, en, enz., zyn
samengesteld, niemand, nergens, niets, nooyt,
neen, negeen, enz.*

Nechtigh, waerstig / pberig.

Nechtigheid, naerstigheid.

Neederdaaligheid, nebergebaaldheid.

Neederen, berneideren / onderzinken.

Neederghewaade, of

Neederkleedt, hooft.

Neen, betekende by de ouden gheen; *samengesteld
zynde, uit ne niet / en een.*

Neenen, benemen / ontkennen.

Neeren, geneeren. *Hiervandaan komt, neering,
neerstig, enz.*

Neerachtigh, ook

Neerigh, neeringachtig.

Neernst, neerst, naerstigheid / pber.

Neevinne, nichte.

Negheen, geen / of neen-geen.

Nekker, nikker, watergeest / waterspoof / wa-
terschim.

Nemaar, maat.

Nemmer, nimmer.

Nerghen, nergens.

Nes,

Nes, nesch, nat / bochtig.

Nes, waterkeegte / zup.

Nesch, nesk zot / dwaas.

Nesheidt, neschigheidt, natheit / bochtigheid.

Nesk, zot / dwaas.

Netten, nat maaken.

Neuslogh, of

Neusloke, neusgat.

N I.

Nichtigh, naerstig / uberig.

Nie. nooit.

Niemensch, niemand.

Nieten, vernietigen.

Nieten, neeten, aan te vrouwen en juffers geschenken zenden: gelyk op St. Agnetendag de mannen en vryers plegen te doen: zo dat dit werk van Agniet, nieten genoemd is.

Nievers, nergens; zynde samengesteld uit ne en ievers.

Nievers toe, nergens toe.

Nyver, uberig.

Nis, hol / bak in een muur.

N O.

No, niet / nochte / neen.

Nochten, nochtang.

Node, of by verkorting Nô / niet ligt / bezwaarlust. Ode is een oud Nederduitsch woord, dat ligt / gemaklyk betekent.

Noegh, genoeg.

Noeghen, genoeg.

Noeyen, nooyen, vernoeyen, schaden / schade-lyk zup.

Noeyelyk, nooyelyk, *schaadelyk*.

Noen, *een Brabandsch woord; betekent middag-
maaltijd / zo werd gezegd: na den noene.*

Nöefch, neufch, *schuim / scheef*.

Noest, *zorgvuldig / naerftig*.

Noize, *schade*.

Noodelyk, *noodzaaklyk*.

Noodelykheid, *noodzaaklykheid / noodwendig-
heit*.

Noodtbederf, *nooddwang / bringende noodzaak-
lykheid*.

Noodtkost, *voedsel*.

Noodtlyk, *noodzaaklyk*.

Noodtloottigh, *by de onduitschen fataal*.

Noodtweg, *is by de rechtsgeleerden een weg, alleen
te gebruiken uit nood. Misfchien is hiervan oor-
spronglyk het woord Nodweg, thans in Holland
algemeen gebruiklyk voor een weg, 't zy
een voetpad, of een ryweg, die door eens anders
land loopt, als of men zeide een Noodweg, niet
anders, dan by nood of uit nood, omdat men niet
anders kan te gebruiken.*

Noosfelyk, *schrikkellyk / afschuwelyk*.

Nootelaar, *ook*

Nooteltaere, *nootboom*.

Nootmanger, *nootverkooper*.

Nooze, *schade*.

Noozel, *of*

Noozelyk, *schadelik. Hiervandaan is nog in gebruik
onnoozel, onnoozelyk, enz.*

Noozen, *schaden*.

Not, *genot*.

N U.

Nutschap, *oordeel / nuttigheid*.

Nuveren, *eischen / begeren*.

O B.

O B.

O Bolligh, ongerymb. *Zoek* oubolligh.

O C.

Ochtendmaal, ontbyt / middagmaal.

O D.

Ode, ligt / gemaklyk.

O E.

Oedt, oodt, ydel / leeg.

Oeker, woeker.

Oekeren, vermeerderen. *Hiervan schynt woeker te komen.*

Oestal, hoestal / noodstal.

Oevel, euvel. *Zoek* euvel.

Oeveren, ~~vegeren~~ / zieschen.

O F.

Of, bifkynig.

Offerman, yzester / offeraar.

O I.

Oir, oor, hoor, erfgenaam / afkomeling.

Oirkonde, getuignis.

Oirkonden, getuignis geeven.

O K.

Oker, akter / rekiel. *Hiervan is okernoot nog in
gebruike, als of men akernoot zeide.*

Okeler, naateboom.

Okfuine, gelegenheid.

O L.

Older, ouderboom.

O M.

Ombeuken, omwerpen.

Omhanden, ombatten met de handen.

Omhalzen, veranderlyk zyn.

Ommekrits, ommering / omtrek.

Omranden, omringen.

Omschemen, omschadulwen.

Omzaaten, omwoonen.

O N.

On, oon, zonder. *Dit eerste woord wordt by de Hoog-
duitschen zeer dikwyls, by ons nimmermeer, buiten
samenstelling (compositio) gevonden, hebbende de
kracht van een beroovend, (privativum) en benee-
nend (negativum) woorden, wordende meest by
byvoeglyke naamwoorden, schoon ook by zelfstandi-
ge naamwoorden en werkwoorden gebruikt. De En-
gelschen zeggen 'er voor un.*

On, betekende by de oude Vlamingen in. *Zo zeiden
zy onbyt voor inbyt, on twee breeken, voor in
twee breeken / on stukken, voor in stukken / enz.
on betekent ook en.*

Onaardy, leetlykheid.

Ona-

Onabel, onbeswaam.

Onbaate, schade / nadeel.

Onbaardigh, zonder baard / baardeloos!

Onbelompen, coutu / ongeschikt / onbeschaafd / plomp.

Onbemandt, ongejutud met een man / onboorzien van mannen.

Onbenoodight, ongenoodtaakt.

Onbescheeden, onbescheiden.

Onbescheedt, onbescheid.

Onbetamen, niet betaamen. *Hier van zegt men nog zeer goed* onbetaamlyk.

Onbewaandt, niet gemeend / onbedacht.

Onbezwalkt, onbemorst / ombemeuzel.

Onbewust, niet bewust / niet wetende. *Deze twee laatstgenoemde woorden kunnen niet gevoeglyk onder de verouderde woorden worden geplaatst.*

Onbieder, onvroom.

Onblyde, bzoebig / bedroeft.

Ondaadt, kwaade daad / schelmstuk.

Ondaadigh, schelmisch

Ondeerlyk, onschuldig / onschaaftelyk.

Onderachte, banning / eerste achte.

Onderbragt, ondergebracht.

Onderdaan, *betekent by de ouden, verscheiden / ongemengd / als of men zeide ondergedaan.*

Onderhaavigh, of

Onderheevigh, onbezworpen.

Onderheevigheid, onbertworpenheit. *Hier geld dezelfde aanmerking. als by onbewust.*

Onderlaat, tusshenpoozing.

Onderlaaten, tusshenpoozen.

Ondermerk, paal / landpaal.

Ondermerken, afpaalen.

Ondermieten, onderhuuren / onberschoopen.

Ondernaken, onbersvangen.

On-

- Onderscheedt, *en*
 Onderschil, onderscheid.
 Onderscheiden, onderscheên, onderscheiden.
 Onderlaafd, in slaaberny gebzagt.
 Onderwaarigh, onderwozpen.
 Onderwindalghceest, een geest / die zich allest on-
 dertwindt.
 Ondoodt, onsterfelijkheid.
 Onduchtigh, zonder breeze / en zoeg.
 Onee, onecht.
 Oneelyk, ongehuwt
 Onghansch, niet heel / ongaaf.
 Ongebluisterdt, onvertzand.
 Ongeboren, laag geboren / onedel.
 Onghedooghe, ongebuld.
 Onghehavent, onbebouwt / ongetooid / moessig /
 sloedig.
 Onghehuldigh, ongetrouw.
 Ongheldt, tol / schatting / enz. *Dit woord is sa-
 mengesteld uit on en gheldt, omdat dergelyke
 schattingen de beurs zonder geld doen zyn.*
 Ongheluidt, kwaad geluid.
 Onghelukzaam, ongelukkig.
 Ongheernaam, onangenaam.
 Ongherucht, kwaad gerucht.
 Onghestalte, kwaade gestalte.
 Onghetelt, ontelbaar.
 Onghetuift, of
 Onghetuiftigh, ongeregeld / ongematigd.
 Onghevaar, bystant / byna / omtrent.
 Ongheve, ziek / ziektigh / kwaaligh gesteld / on-
 gezond.
 Onghewin, schade / nabeel.
 Onghezaat, wild / woest / straf.
 Onghezonde, ziekte / krankheid.
 Onghodist, godloochenaar.

On-

- Onghodt, *helsche god / valsche god.*
 Onghodtsdienst, *helsche godsdiens / godsbienste-
 loosheid.*
 Onhaafelyke goederen, *ontozzlyke / onbetweeglyke
 goederen.*
 Onheughe, *waalge / tegenzin / onlust. Zie Heughe.*
 Onhoud, *ongunstig. Zie Houd.*
 Onkond, *onbekend.*
 Onkout, *ongerunde praet.*
 Onkunde, *onliens / onwetendheid.*
 Onleede, *bezigheid.*
 Onleedigh, *bezig.*
 Onleeghaar. *Zie Onleedigh.*
 Onliefde, *onmin / geen liefde.*
 Onlof, *schaamte / oneer.*
 Onman, *glubde / lubbeling.*
 Onmeenighte, *niet veele / weinige.*
 Onmin, *onliefde / geen liefde.*
 Onna, *ver / niet dicht by.*
 Onnen, *gunnen / gunstig zyn / loonen.*
 Onontworstelbaar, *niet te worstelen.*
 Onraad, *gebaar / schaade / verberf; ook builfigheid /
 moosfigheid.*
 Onroeuwe, *onrust.*
 Onroeuwigh, *onrustig*
 Onschamel, *ruw / onbeschaamt.*
 Onschindelen, *ontdekken. Dit woord schynt ge-
 maakt te zyn van schindel, welk een berdekken /
 latte / of schalle / daer men de huizen mede dekt /
 betekent.*
 Onspys, *kwaaide spys.*
 Onzegen, *wederspoed / ramp / ongeluk / onspoed /*
 Onsta, *en*
 Onstade, *ongemak / schade / nabeel.*
 T'onstade komen, *niet te stade komen; niet te
 pas komen.*

On.

Onstandhaftigh , ongestadig.

Onsterffelyken , onsterfflik maaken.

Onstonde , ongelegenheid.

Onstondigh , ongelegen.

Ont , een onfscheidbaar voorzefel , veelal met on overeenkomende ; en een berooving te kennen gevende ; doch het wordt meest voor werkwoorden geplaatst , zelden voor naamwoorden , uitgenomen die , welk van de werkwoorden gemaakt worden.

Ontaanboorden , benaderen / vernaderen.

Ontbeiden , verbeiden / afwachten.

Ontbieden , kennis geeven / laaten weteen.

Ontdaan , gefcheurd / gebroken.

Ontdeelen , afwerpen. *Als of men zeide* ontdeelen.

Ontghaerwen , ontkleeden.

Ontghelden , kwaad lyden / bezunten / boete boez lyden.

Ontgheltenis , ontgelbing.

Onthaleweit , ongehabend / gefcheurd.

Ontharrenaffen , ontwapenen.

Ontheisteren , verwoeften / mogelyk ontheitfteren , of ontheesteren , de waarmte / of hitte beneemen / koud maaken.

Ontheiten , belooven.

Onthier , tot hier toe.

Onthiet , gebod.

Onthoopen , wanhoopen.

Ontydelyk , misgebeurte.

Ontjeughden , oud worden / zyn jeugh verliezen.

Ontkeetenen , van ketens los maaken.

Ontkinnen , ontkennen.

Ontkleeven , fcheiden.

Ontknieren , los maaken / iets uit de hengfels heffen.

Ont-

- Ontkommeren, van kommer verlossen.
 Ontlasken, ontlasten / ontbinden / vaneenscheiden.
 Ontleeven, sterben.
 Ontlieven, de liefde afleggen.
 Ontlyden, van 't lyden verlossen.
 Ontlossen, ontknopen / ontwarren.
 Ontluisteren, van luster berooven.
 Ontmaagden, den maagdom beneemen / maagbescheiden.
 Ontmaeren, of
 Ontmeeren, het schip, het schip los maaken / van land steezen.
 Ontmannen, vermoorden / lubben.
 Ontmantelen eene stad, van vestingwerken ontblooten.
 Ontmonden, uitspreken.
 Ontnastelen, ontneestelen / de nestelen los maaken.
 Ontplaaateren, de plaaster afrekken.
 Ontpleegghen, afnemen / ontweemen.
 Ontproeven, verwerven.
 Ontscheedt, uit de scheede getoogen.
 Ontschinkelen, ontzaaken.
 Ontslaaven, van slaavernij verlossen.
 Ontslaghten, niet slagten / niet gelphen.
 Ontsmeecken, afsmeeken.
 Ontsoldigen, van krygsmanschap ontslaan / afschaffen.
 Ontstrammen, blug koorden / de stramheid afleggen.
 Onttaalen, met weltsprekenheid overwinnen.
 Ontternen, ontterren, ontrennen, ontoezen / los tornen.
 Onttimmeren, afspreken.
 Onttuyen, ontbinden / ontschakelen.
 Onttweede broeders, broeders van een en 't zelve bedde.
 Ont-

- Ontveinzen, anders veinzen als 't is.
 Ontvolkeren, van volk ontblooten.
 Ontwaaren, opzeggen.
 Ontzienlyk, ontzaglyk.
 Ontzindelen, van schuim zuiveren.
 Ontzindelt, van schuim gezuiverd. *Dit woord is afkomstig van zindel, schuim van metaal.*
 Ontzwachtelen, van zwachtels ontwinden.
 Ontwee, in twee. *Zie on.*
 Ontworden, vergaati / tot niet worden.
 Ontzondigen, zoenen / van zonden zuiveren.
 Onverbolghen, niet vervolghen / ongestoord.
 Onverdragh, ongeduld.
 Onverdriet, wegezintheit / getoegen.
 Onverknocht, niet vereenigh.
 Onverknochttheit, ontvereenightheit.
 Onverleemdt, onberminkt.
 Onverre, niet verre / nabij.
 Onverwinnig, onwinbaar.
 Onverzellig, onboegbaar.
 Onvlaat, onverlaat / guit / boef.
 Onvlaat, misshaagen / builigkeit / slozigheit.
 Onvlaatigh, onverlaatigh / guitachtigh / boefachtigh / slozig.
 Onvlyt, traagheit / achteloosheit / verzuim.
 Onvoere, onbetaamlyk gebaer / ongeboeglyke zeden.
 Onvrome, schade / nadeel. *Een saamenzetting (compositum) van on en vrome, dat is, bucht / boozdeel ; Tot uwer onvrome, t' uwer schade. Dit woord is wel te onderscheiden van ONVROOM, welks betekenis niet twyfelbaar is.*
 Onwegh, afweg / booldweg / kwaade weg.
 Onweegbaar, onbeweegbaar / onbeweeglyk.
 Onweeghigh, of
 Onweegzaam, booldweegigh.
 Onwet, on

On-

Onwette, onwettige zaak.
 Onwustigh, onwetende.
 Onzege, verlies / nadeel.
 Onzienlyk, ontzaglyk.

O O.

Ood, iebel / ledig: *Hier van schynt af te spruiten*
 oodmoedt, ledigheid van moed / gebrek van moed.
 Ooddwongel, zachtzinnig / vreedzaam.
 Oode, oede, onbewoond / onbewoutod / woest.
 Ooden, oeden, vertoegsten / tot eene woestijne
 maaken.
 Oodelyk, oyelyk, of
 Oolyk, iedelyst / leeg / slecht / gering / arg / snood /
 dooztrap / zwak / zielelyk / onsterk.
 Oogheler, oogendienaar.
 Ooghen, ooghentten, enten / inenten. *By de on-*
duitschen oculeren.
 Ooghenspieghel, bzi.
 Ooghingh, ooghentingh, enting / inenting. *By de*
onduitschen oculatie.
 Ooit, ooint, altyd / 't aller tyd.
 Ooken, vermeerderen.
 Oom, betekende by de ouden, bloedzuigend.
 Oon, niet / zonder. Zoek on.
 Oor, oore, myn / zilbermyr.
 Oor, or, groot / uitsteekende / oud / voornem /
 bobenste. *Dit woord schynt samengetrokken te we-*
zen van over, en is niet gebruikelijk dan in de sa-
menzetting (compositione) als ooraate, oorbaar,
 oordeel, oorzaak, enz.
 Oor, oir, affkomst / erfgenaam.
 Ooraane, en
 Ooraanheere, ooraane / oudbergrootvader.
 Ooraate, of

Q

Oo

Ooreete, *Overfchot van fpuß / walging van te overtollige fpuß.*

Ooraatigheid, *zachtheid / walging uit het gebuurig gebuift van eenige zaakte.*

Oorbodigh, *geballig om iemand te hooren / gehoozzaam. Dit woord is famengezet uit oor, en bieden.*

Oorbooren, *gebruiken / offeren.*

Oorkenner, *des konings openbaar notaris, tabellio regis.*

Oorkonde *dezes, ut publice notum fit, opdat hier van kennisse zy.*

Oormondigh, *grootsprekende.*

Oorreep, *kabeltoft.*

Oorfchalk, *doortrapt / doozloog.*

Oorfteker, *oofblaazer.*

Oorveede, *Oorvee, was eene openbaare verrichting, of verklaring, dat men van den veede afstand deed, en verzoend was, en werd eigenlyk genaamd Overveede, van het oude woord veede, of veë, dat haat, vyandschap betekende. Zie op Veede.*

Oofe, *gieter.*

Oofen, *fcheppen / gieten / begieten.*

Ooster, *oosteren, oosterdagh, Paasch / Paaschfeest / het feest van des Heeren opftanding. De oude Saxen hebben een godinne gevierd, die zy Eoster noemden, en in grasmaand, April, offerden, waarom zy deze maand Eostermonath, dat is: Oostermaand, gebeten hebben. Karel de Grootte heeft deeze maand eertyds alzo genaamd, omdat het paaschfeest ten meesten deele in dezelve gevierd wordt, en deeze benaming behouden nog hebben ten dage de Saxifche volkeren.*

Oot, *ootmoedig, zoek ood, oodmoedig, enz.*

Oover, *by verkorting Oor.*

O P.

O P.

- Opboeyen, *optimmeren*.
 Openbaren, *in 't licht geven*.
 Opghebandt, *met banden omhangen*.
 Opgheeve, *vraagstuk / voorstel*.
 Opghesmukt, *opgetooid*.
 Opghesnoeidt, *opgesneeden*.
 Opghetoomdt, *opgebonden*.
 Opghetroft, *samen opgebonden*.
 Opghyen, *met een ghy ophysen / of opwinden*.
 Ophaavigh, *of*
 Opheevigh, *haastig / heelig / heftig*.
 Opheffen, *ontgraven*.
 Ophouden, *uitleggen*.
 Opluiken, *openen / opendoen*.
 Opperkreits, *hoogste kring*.
 Opraaden, *en*
 Opreeden, *aanhitsen / aanstooten / aanbrygen / opruiden*.
 Opimukken, *optooien / verrieten*.
 Opschaftigh, *volmaakt / volbragt / volkomen*.
 Opstutsen, *ophitsen aanporen*.
 Opverstanden, *bezruzen / wederopstaan*.
 Opverstandenis, *bezruzenis / wederopstanding*.
 Opwallen, *opzielen / opboezelen*.
 Opzet, *betekende by de ouden, laag*.
 Opzwalpen, *opwerpen / opwellen*.

O R.

- Oraate, *en*
 Orecte, *zie Oraate*.
 Orken, *of horken, luisteren*.
 Ors, *hors, rog / paerd*.

O S.

Osdrup, van oosdrup, hoosdrup, van oosen of
hoosen / dat is gieten; of huijsdrup / een ober-
heensteehend gedeelte van het dak.

O U.

Ou, hebben sommige ouden geschreeven, en gesproken
voor ove, gelyk au voor ave, alle te samen af be-
tekenende; of liever on. *Hiervandaan komen, ou-
bolligh, ouwaerdigh, ouwys, enz. Zie au,
en deszelfs samenzettelingen (composita.)*

Oubolge, abolgh, gramschap / toorn / verstoord-
heit. *Dit woord schynt zynen oorsprong van bel-
ghen, en gebolghen, te trekken.*

Oubolligh, auboligh, ongerymbd / wanluibig / onbe-
kwaam / zot / dwaas. *Men moet dit woord met
het voorgaande niet vermengen, alzo zy in spelling
en betekensise verschillen; noch ook daar voor schry-
ven holbolligh, gelyk van sommigen, doch 't on-
recht, gedaan wordt.*

Oubolligheit, ongerymbdheit.

Oude, en

Ouder, of

Oudschap, ouderdom.

Oudwaarier, die oude waaren verkoopt.

Oudtbekendt, van ouds bekend.

Oudzaaten, out.

Ouwaerdigh, auwaerdigh, gramstoorig / heigzuch-
tig / gemeyk / moeilik / verbruetig. *Een samen-
zetting (compositum) uit ou, en waerdig. Zie ou.*

Ouwaerdigheit, gemeykheit.

Onwaerdiglyk, gemeyk / heigzuchtiglyk / verbrue-
tiglyk.

Ouw-

Ouwbezit, *voorzheen bezet / van oudg bezet.*

Ouwe, auwe, *weide / veld / akker / eiland / weiland / gelyk tusſchen de bergen, dalen en vlieten, gezien wordt. Hiervandaan hebben veele ſteden en dorpen hunnen naam. Ook wordt hiervan afgeleid het woord landouwe.*

Ouwzye, auwzye, *wankuiping. Als of men zeide, zonder wyze.*

Ouwling, *oudman / oude houthu.*

Ouwlings, *voorzheen / in voorztyden / van oudg.*

O V.

Ove, ave, *af / van. Zie ou, au en ave.*

Ovel, *oebel / enbel / eebel.*

Oveldaadt, *eubelbaad.*

Ovenkruk, *obenzaffel.*

Over, *betekent menigmaal voorz.*

Over, *een / meer dan een.*

Overaardsch, *hobenaardsch.*

Overaate, *of*

Overaatheit, *obertollige zathheid / heufheid.*

Overachte, *haming. Zie Achte.*

Overbloemdt, *verbloemd.*

Overboghthigh, *overhellende.*

Overbolghen, *verbolghen / verſtoord.*

Overdaadt, *betekent by de ouden, ovelbaad / eubelbaad / miſſbaad.*

Overdragh, *verbond / verbzag / obereenkoming.*

Overdwaalsch, *uitspoorig / zeer verblwaald.*

Overdwaalschheid, *buitenspoorigheid.*

Overghuldt, *verguldt.*

Overhandigh, *de overhand hebbende.*

Overhandighen, *overhand hebben.*

Overhoere, *huzit / hoel.*

Overhoorigh, *ongehoorzaam.*

Overhoorigheid, ongehoorzaamheid.
 Over-kant, overkant / schuing.
 Overkyker, hoognaamste / opperste.
 Overlyd, overgang / dood.
 Overmacht, magt die anderen verbaunt.
 Overmandt, overwinnen.
 Overmannen, overwinnen.
 Overmoedt, laatdunkendheid / verwaandheid / on-
 gelyk / trots.
 Overmoedigh, verwaand / laatdunkende.
 Overmoedighen, verwaand zyn / hovaerbig zyn.
 Overmomdt, vermomb / behek.
 Overmondigh, grootspreekende.
 Overouderen, hoogouderen.
 Overoudt, zeer oud.
 Overslaagher, verkwister / slampampet.
 Oversloft, overvuld / bemorst.
 Oversnaaren, over de snaaren stryken.
 Oversnaaren, overzien.
 Overstadt, opperstad.
 Overtalligh, overtellig / overtollig / over het getal.
 Overtaft, opgehoopt.
 Overwaan, beroering / verwaandheid.
 Overwaandt, verwaand.
 Overwaar, hoogwaar.
 Overen, over zyn / veroveren.
 Overlyk, overbloedighlyk.

P A.

PAaschmaandt, grasmaand / by de onduitschen
 April. Deze maand had deezen naam, omdat
 het paaschfeest ten meesten deele daarin voorvalt.
 Paerdekreevel, by de Latynen hippomanes.
 Payen, volken / overtuigen / te beide stellen.

Pal,

- Pal, bast / onbetweegbaar. Zie den oorsprong van dit woord in *Winschotens Zeeman*.
- Panden, *iemand's goed executeren, om zyn achterwelen daaruit te bekomen.*
- Pander, *executeur der vonnissen wegens schulden of geldboeten.*
- Panhuis, paanhuis, brouwhuis / brouwerij.
- Parlepoorte, poorte van parlen / of parrelen gemaakt.
- Parmant, of
- Parmantigh, staatig / ernsthaftig / bestig.
- Paste, deeg. *Hiervan is afkomstig Pастеуе.*
- Patte, 't plat van een voet.

P E.

- Peekelvar, zees-tier.
- Pedmelen, schaars geëben.
- Peene, straffe.
- Peerelaar, peerboom.
- Peisteren, pleisteren / vertoeven / rusten. *Vondel, Hoofst en andere geachte schryvers gebruiken het woord in dien zin; ook onze bybeloverzetteren in hunne kanttèkening op GEN. XXXV: 16.*
- Pel, schil / schoz / bast / dop / ook mantel.
- Pellen, schillen / de schoz afstroopen.
- Penningen, hoer geld verkoopen.
- Penzen, peinzen.
- Perssem, woeker.
- Persfemen, woekeren.
- Persfemer, woekeraar.
- Peuk, vuiligheid.

P I.

- Pietmaandt, herfstmaand / by de onduitschen, September.

Pylaaren, beſtigen / baſtzetten.

Pylik, pynlik, bartel / hooftzonken / laſtig dooz
baſtelheid.

Pyn, moeite / arbeit. Hierban zegt men nog /
Het is der pyn niet waard.

Pynen, zich pynen / pieren.

Pynlykheit, moeiljkheid.

Pyptouwen, oogen.

Pims, puimſteen.

Pimſen, met een puimſteen ſchaaben.

Pinke, *betekent by de ouden, ligt / ooge. Hier-
vandaan komt, pinkoogen.*

Pinken, ſchitteren / tintelen.

Pinne, boelpinne / boelwit / oogwit / wit.

Pitſe, liſt / bedrog.

P L.

Plaisdank, bleierſbank.

Plasdank, *zie* Plaisdank.

Plantzoen, plant / plantzaad.

Plamooten, *onbedentelyk* beſhaubelen / onder een
roffen / rouwlyk onder een mengen; ook een
zaak onder den pryſ geeven / om anderen te be-
nabeelen.

Pleeghelyk, gewoonlyk.

Plegh, pleeghe, ſchuld / pligt.

Pleght, pligt. *Een afſpruiſeling* (derivativ u
van pleeghen.

Pleghte, gewoonte.

Pleghtigh, gewoonlyk / gewoontig. *By de onduis-
ſchen ſolemneel.*

Pleghtigheid, *by de onduiſchen ſolemniteit.*

Pleitghier, pleitzuchtige / pleitziſke.

Plenken, zwerben / doolen.

Plenker, zwerber / dooler.

Plen-

- Plenschen, *of*
 Pletsen, *plasschen* / *het water rozen.*
 Plets, *deel* / *stuk.*
 Plightigh, *verplicht.*
 Plightman, *verplichteling.* *Zie Aanhangeling.*
 Plien, *doen* / *beduytigen* / *benaarstigen.*
 Plier, *achte* / *zorg* / *naarstigheit* / *vlt.*
 Ploeghman, *landbouwter.*
 Plotte, *gal.* *Het betekende by de ouden een zekter*
slach van degens / die lizeed / hoort en dun waren.
 Plugghe, *een geringe* / *en luttel waardige zaak* : *een*
berachte / *en onnutte duif* / *of andere vogel* : *een*
ongehabend / *rouw* / *en onbeschaafte mensch.* *Hier-*
vandaan komt bedelplugghe, by sommigen gebruik-
lyk.
 Plunder, *plonder* / *huisraab.*
 Plunje, *kieeding by de schippers.*

P O.

- Poes, *zoen* / *kus.*
 Poest, *ogjenstal.*
 Poester, *zie Puester.*
 Poeren, *poereren* / *met poer bestrooien.*
 Poezen, *zoenen* / *kussen.*
 Polhamer, *heichamer* / *legerbyl.*
 Pondel, *pundel*, *ponder*, *punder*, *waage* / *waag-*
schaal / *schaal* / *weegschaal.*
 Pondelen, *of*
 Ponderen, *weegen.*
 Ponte, *schout* / *beerschuit.* *Men vindt dit woord*
ook 2 SAM. XIX: 18.
 Pontsen, *pontsennen*, *pontzenden*, *in lout-*
maand den mannen en byers geschenken zen-
den. *Voordezen plagten de vrouwen en vrysters*
in Holland, de mannen en vryers op S. Ponti-
aan,

aans dag, welke omtrent midlouwmaand komt, geschenken te zenden: zoodat van Pontiaan dit werk den naam van pontsen gekregen heeft, gelyk om dezelve reden van S. Agniet, nieten gekomen is. Zoek boven, Nieten.

Poort, betekende by de ouden, stad. *Hiervandaan gebruikt men nog poorter voor burger, en poorterschap, voor burgerschap.*

Poorteren, tot poorter aanneemen.

Poortghraaf, stadboogh.

Poortmeester, burgermeester.

Poortschap, poorterschap, burgerschap.

Poortrecht, poorterye, poortrecht / burgerrecht.

Poot, hoofd / kop.

Pooten, hollen / kniissen.

Pootigh, hoofdigh / koppigh / wangestigh.

Porse, perssing.

Pougys, proeffstuk / helbenstuk.

P R.

Praame, drukking / drukfel / onderdrukking.

Praamen, drukken / onderdrukken.

Praazen, mompelen / warren.

Prachen, bedelen.

Pracher, bedelaar.

Prange, benaauwing.

Prangen, benaauwen / samenrukken.

Prat, hobaerdig / trots / hats / verdaand.

Pratte, trotsheid / hatsheid.

Pratten, trots zyn / hats zyn.

Pratstoel, trotse stoel.

Preeuwen, ter sleup ontsteelen.

Prenden, (in 't Latyne *prehendere*) grijpen / batten.

Prenten, drukken / boekdruken.

Preutfch,

Preutsch, **hoogmoedig** / trots / hats.
 Preutsheidt, **hoogmoedigheid** / trotsigheid.
 Priemen, met een priem streken.
 Priemelnaakt, 't eenemaal naakt.
 Pril, aartig / geestig / lustig / moof.
 Proeven, gelooven; ook, bezopen.
 Prootfch, preutsch, **hoogmoedig** / trots / hats /
hobaertig.
 Provenhuis, **probeniershuis**.
 Pruitsch, **prootfch** / **pruitsch**.

P U.

Pueter, **blaasgym**. Men zeibe en schreef dit woord
 ook Poeter en Puyster.
 Puffen, **berachten** / niet om geeven.
 Puyer, **stadfioede**.
 Puik, 't **uitstrekendste** / het **trefflykste**. *Hiervan vindt
 men de samenzettelingen (composita) puik-
 idee, de hoogzaamste idee / puikstaal, de uitstre-
 kendste staal / enz.*
 Puit, **buik**.
 Puitierigh, **buikig**.
 Pundel, of
 Punder, zie Pondel.
 Putten en Palen, *water putten en brood bakken,
 voor ismand.*
 Puttenzoon, **hoerenzoon**.
 Putier, **hoererder** / **hoerenboogd**. *By de Span-
 jaards betekent putta, by de Italianen putana, en by
 de Franschen putaine, een hoere.*
 Putierigh, **hoerachtig**.

QUA.

Q U A.

QUaadtieren, kwaabaartig.

Quant, ruiler / ruilekuiler / mangeler. *Hier-
vandaan komt quantfelen.*

Quareel, schicht / die met een oozlogaboog geschoo-
ten wordt.

Q U E.

Queelen, ktoppen / slaauw en aamerchtig worden.
*Zo wordt dit woord Hos. IV: 3 gebruikt, en door
de kanttekenaars op den rand verklaard. Tegen-
woordig bezigt men dit woord queelen of liever
kweelen voor vrolyk zingen; doch zeer ver-
keerdlyk.*

Queksen, steenen / zieflyk zyn / ktoppen.

Queedelen, klappen / neuren.

Queent, ktoppen.

Querdel, krop / knobbel.

Quets, kwaad: ook kwetsuur.

Quetsch, kwaad / schadelijk / kwaadwilliglyk.

Quetscheidt, kwaadwilligheid / kwaadheid.

Quetschelyk, kwaabelijk / kwaadwillig.

Quetse, wonde / kwetsuur.

Quetten, en quaden, betekende by de oude Duit-
schen spreken. *Hiervandaan komt*

Quetteren, klappen / snappen / snateren.

Q U I.

Quik, bier / leebendig bier / vee / beesten.

Quik, leebende / leebendig / blug / gaauw / rap. *In
den overtreffenden trap, (superlativus gradus)*
quik-

quikste. *Dit woord is beden nog gebruiklyk met veele samenzettingen (composita) als quikzilver, quikstaart, enz. liever kwikzilver, kwikstaart. In de Engelsche taal is het woord quick in de betekenis van vlug, leevendig, schielyk, nog in volkomen gebruik.*

Quikhaaghe, rene heining van steekende heesteren.

Quikzandt, wazand / beweeglyk zand.

Quikken, leeven / bewegen. *Hiervan is beden nog in gebruik, verkwikken.*

Quinken, trillen / sidderen / wemelen.

Quint, winst / woeltier / boozdeel.

Quistgoedt, opmaaker / verdoener.

QUY.

Quyten, kuyten / bebruden. *In onduitsch zegt men quitteren.*

Quyting, kuyting / bebruyding. *By de onduitschen quittantie.*

R A.

RAãbreuk, rãberenszeuk.

Raadig, beraadzaam / zuinig.

Raadigheid, beraadzaamheid / zuinigheid.

Raadt, *betskent by de ouden, schat / weggeleide rykdom.*

Raadt, *werd by de Hollanders voor boozraad / gebruykt. Hiervan is nog overgebleeven te raade houden.*

Raadstem, stem in den raad / het zeggen van iemand's gevoelen in den raad.

Raaie, rei.

Raaye, straal.

Raay-

- Raayeeeren, uitrooien / uitkrabben.
 Raayen, straalen.
 Raamwys, wys in 't raamen.
 Raate, honigraate / zoek Raate.
 Rabelster, vuile bedelaarster.
 Radnave, het middelste van een rad / daar alle
 speeken in samenkomen.
 Radtvelghe, het uiterste rond van een rad / rand
 van 't rad.
 Radius, redus, tooneel / stellaadje.
 Rameyen, of
 Rammeyen, met een stormram bestoemen: in 't
Latyn arietare: met hoornen toesluiten.
 Rammen, met een ram bestoemen; springen op de
 wijze der rammen.
 Rampen, en
 Rampeneren, allez kwaads toebloeden.
 Rampvalligh, ook
 Rampzaligh, ongelukkig / elendig.
 Rampvalligheidt, of
 Rampzaligheidt, tegenspoed / elende.
 Ranke, betekende by de ouden, rye / ryg / reef /
 orde.
 Randen, 't werk staken.
 Randuinen, met geweld loopen / met een groote
 dzift loopen.
 Rangen, roeren / bewegen.
 Rap, of
 Rapsch, blug, gaauto / snel.
 Ras in zee, draaistroom / draafstroom / toel.
 Raste, ruste.
 Rasten, rusten.
 Rate, honigraate.
 Rate, betekent by de ouden tacht.
 Rave, houtbast.

R E.

R E.

- Redde, rede, ridde, hoortg.
 Redde, verlossing / bezyding. *Hiervan spruit
 rebden.*
 Redfellig, welsprekende.
 Redfelligheid, welsprekendheid.
 Reduis, raduis, tooneel / stellaadje.
 Reedhaven, huisraad.
 Reeden, bereider / gereed maaken.
 Reedendom, redelphheid.
 Reegheling, oordening / geschikttheit.
 Reeke, baers / regel / ryg / orde.
 Reeks, ryg / keeten.
 Reel, dum / schytaal.
 Reen, paal / eindpaal / scheipaal.
 Reenbeleden, reden bestieren.
 Reenboom, scheiboom / paalboom.
 Reendom, rebelphheid.
 Reenen, bygelegen zpn / scheipaal stellen.
 Reenghenoot, bypaalige / gebuur / bygelegene.
 Reensteën, paalsteën / scheisteën.
 Reênvergheetel, dat alle reben vergeeten heeft.
 Reep, tautu / koozd / koozd van biezen / een hand
 van gestrengeld leer / hoepel.
 Reepdans, koozbedans.
 Reepdanser, koozbedanser.
 Reepen, met den hoepel speelen.
 Reeroof, Raarof, is een graf, of den dooden be-
 rooven. *Want de oude Duitschen en ook onze voor-
 zaten plagten hunne dooden met een kostelyk kleed
 te begraven. Dat doodkleed werd genaamd een
 ree, of een raa, en die de dooden bekleedde werd
 genaamd een reewer, raawer, of een reewster,
 raawster.*

Ree.

Reeren, loeien / schreeuwen als de herten.

Reesfem, troef / draubentroef / afdruift.

Reesfemen, in een troef voegen.

Reeuw, of

Reeuwfel, doodschim.

Reeuwen, de lyken reinigen / en balsemen.

Reeuwplek, doodneep.

Reeuwfeh, geil / heet.

Reeuwzweet, doodzweet.

Reezigh, rijzigh, hoog / rustig van leden.

Reghter, is de gemeene naam van allen, die eene vier-schaar met oordeel berechten, als graaf, baljuw, drosfaart, ruwaard, schout, judex gemeenlyk gezegd in 't Latyn; ook alle de geenen die doemen als schepenen, en die 't vonnis uitvoeren, als de scherprechter

Ghewaarde Reghter, is des ambagtsbeeren schout. Met dien naam van rechter worden somtyds ook verstaen alle die na een aanklagt of eisfch het oordeel vellen, dat is achten of doemen. Hiervan is

Rykdoem, de vergadering des ryksdoems, die bestond uit alle manlyke inwoonderen, die in de steden of ook ten platten lande in de belastingen fchot en bottinge betaalen moesten, en derhalven ter inwilliging van dien, ook hunne stemmen geeven mogten.

Ruwaard is in oud Brabantfch rustbewaarder: Als, ruwaard van Putten in Holland.

Reyen, ter reie gaan.

Reyk, eggeken / sileen egge.

Rein, betekende by de ouden, fcheipaal / landpaal.

Keis, gelyk / effen / effengrond. Hiervan zeiden de ouden reisgelyk; tot den grond geëffend.

Reizigh krygsvolk, paardvolk / ruitery.

Reizigh paardt, oorlogspaar.

Rei-

- Reizigheid, hoogtz / langtz / rustigheid.
 Reizigher, *betekende by de ouden*, een ruiter.
 Rek, een stoff / daar de hoenders des nachts op
 zitten. *Zie beten.*
 Reksenen, sputaen.
 Reksening, spog / speeksel.
 Remelen, rebelen.
 Renieren, regeren.
 Renten, met renten begiftigen.
 Reppen, *betekende by de ouden* reaben.

R. I.

- Ridde, ryde, riddse, redde, riete, de hoogtz.
 Riek, bozk / dzietandige bozk.
 Ries, roekeloos / toomeloos.
 Riesheid, roekeloosheid.
 Riezen, roekeloos iet doen.
 Rijf, oberblaedig / veelboudig.
 Rijpadt, is by de rechtsgeleerden het recht om te
 paard ober iemands land te ryden.
 Rijpgezigt, streng gezigt.
 Rijpmoedigh, streng / strafmoedigh.
 Rijden, scheuren / breeken / afruiken.
 Rijzigh, lang opgeschoten / waarvoor men doest-
 gaans t'onrecht spelt reizigh.
 Ring, gering.
 Ringduive, of
 Ringelduive, hoelduive / wilde duive.
 Ritzen, wipken / zwaichten.

R O.

- Roef, roeve, rof, raap.
 Roef, hamer / bertrek / afschutsel. *Hiervan is nog
 gebruyklyk roef van een schip.*

3

Roef-

Roeffel, ſchup / ſchop.

Roeghen, woegen.

Roek, zoeg / acht / opmerking.

Roekneemen, acht neemen. *Hiervandaan komt Roekeloos, zoegeloos / waarvoor ſommigen ſchryven, doch verkeerdlyk, reukeloos.*

Roervallig, beſtwaam tot beroerte.

Roeve, raap.

Roeuwe, rouwe, ruwe, ruſt. *Hiervandaan ſchynt af te ſpruiten roeuwaardt, rouwaardt, en ruwaardt, als of men zeide beſwaarer van de ruſt.*

Roeuwen, rouwen, ruwen, ruſten.

Roeuwigh, geruſt.

Royen, opſchommelen / booz ben dag halen / ten boozſchyn brengen.

Rok, betekent by de ouden, ſtapel / hoop. *Hiervan is nog in gebruik, rok hooys, dat is een ſtapel hooi.*

Rol, betekende by de ouden, een rat.

Rommele, tol / draairat.

Rommen, draaien.

Rompe, haſt / ſchil / rimpel.

Rooden, loopen / rennen. *Hiervandaan is rinkel-rooden, of rinkelrooyen.*

Rooden, uitrooien.

Roop, reep, touw / hoozbe.

Roopen, ruppen, trekken / ruſſen / ſcheten / ook raazen.

Roos, reug.

Roosemaandt, zomermaand / by de onduiſchen, Junius. *De ouden noemden deeze maand aldus, omdat in dezelve de roezen voor den dag komen en zich onſluiten.*

Rot, berrot.

Rotte, orde / rye / ryg / vergadering / gezelfchap.

Rozel, reuzel.

Ro-

Rozelmaandt, wpenmaand / by de opduisfchen
October.

R U.

Rudder, rutter.

Ruy, oproer / oploop. Op ruy helpen, op de
loop helpen / op de been helpen.

Ruije, bliet / stroom / gracht / watergracht.

Ruijen, rennen /werpen / booztdryuen.

Ruiffel, rimpel.

Ruime, ruimte.

Ruinen, oorruiuen, in 't ooz luifteren.

Ruiten, uittrekken / uitrukken / verwoeften. *Hier-
van is nog in gebruik* ruiten en rooven.

Ruitink, fhouwer.

Ruiven, haal woeden.

Runfe, ruatfe, runtfete, rimpel / rompel.

Runfen, runtfen, runtfelen, rimpelen / rompe-
len / rimpelen zetten.

Rufch, fluit / flont / aarde

Rufch, hairachtig / ruighairig.

Rufchdoek, ruigdoek.

RY. Zie RI.

SA. Zie ZA.

SAagh, 't zaagh, verbaard / befchroomd.

Saaghe, 't zaaghe, fchroom / verbaardheid /
kleenmoedigheid.

Saaghen, 't zaaghen, fchroomen / verbaard zpn.

Hier af fpruiten vertfaagd, vertfaagdheid,
onvertfaagd, enz.

Saal, de plaats, daar men, over landzaaken by een
A 2 Ruim,

kwam; hiervandaan komt de naam van leges Salicæ, Saalsche wetten.
 Saluw, moezig / buil. *Sommigen scryven dit woord voor valuw te gebruiken.*
 Samt, met / mitsgaderz / te gelyk / alz ook / mede.

S C.

Schaare, versameling / hoop / stapel.
 Schaaren, vergaären / versamelen.
 Schabbe, schobbe, deffel.
 Schabbe, motte.
 Schabbe, schurft / schurftheid.
 Schabbe; laster / schemp / smaad.
 Schabbeuwen, lasteren / eerrooven / smaad aandoen / schenden.
 Schadde, kluit / klont aarde.
 Schaarsen, schaarsmaaken / te kleen maaken.
 Schaeper, schaapherder.
 Schaere, klijp / rots.
 Schaffenaar, schaffer / hofmeester.
 Schaft, *betkende by de ouden, een naalde / spitse / by de onduitschen pyramide.*
 Schafteling, aal.
 Schakeert, geschakeert.
 Schal, geschal / geklinkt.
 Schalk, slaaf / dienaar. *Die woord, schoon 't nu een andere betekeni: heeft, is nochtans eertyds, in deeze, zoo wel by de Hoog-, als by Nederduitschen, en Goten zeer gebruiklyk geweest. Waarvan afspruiten, maarschalk, dienaar van de paerden / zie maarschalk, ghodtschalk, dienaar van God; zeeneschalk, dienaar des huisgezins / enz.*
 Schallen, klinken.
 Schallende, klinkende / luidruchtig.

Schal-

Schalmen, schillen.

Schampeling, strompeling / struifeling.

Schampelen, strompelen / struifelen.

Schandtstraf, schandige straf.

Schandaal, schandblet.

Schap, *betekent de bekwaamheid tot het gunt, waar-
by dat woord gevoegd wordt; by voorbeeld: baljuw-
schap, schoutschap, manschap, schepenschap. Of
het betekent het ampt zelf.*

Schap, doening / daad / plicht. *Dit woord was
by de ouden alleen staande in gebruike. Nu vindt
men 't niet, dan in de samenzetting (composi-
tione) als, vriendschap, burgerschap, enz.*

Schap, schappe, schape, *betekende ook by de ou-
den, vorm / gestalte. Hieraf spruit, schap-
ping, schappelyk, welgemaakt / geschikt / be-
taamlyk.*

Schap, spinde / spinkamer. *Hiervan afkomstig
schapraade, schapreede.*

Schappen, doen / bedrijven. *Hiervandaan mee-
nen sommigen te komen koopmanschappen, brand-
schappen, enz.*

Schapraade, spinde.

Schapraai, pottelbank / aanrechtbank of tafel.

Schatzucht, zucht tot schatten.

Scheeding, scheiding.

Scheeden, scheiden.

Scheel, vershil / onderscheid / scheibsel.

Scheel, *betekent ook delisel / als of men zeide schaale.
Hiervandaan komen hoofdscheel, oogscheel,
enz.*

Scheelen, scheiden / onderscheiden.

Scheelhaar, oogscheelhaar.

Scheemel, of

Scheemer, schaduw / schimme / spoolt. *Hiervan-
daan komt scheemelen, of scheemeren.*

Scheemervalligh, scheemerig / scheemetende / scheemerachtig.

Scheên, scheiden.

Scheepen en stryken, iemand vervoeren in eenigerlei wyze.

Scheepenbaar, bekwaam om tot scheepen gekooren te worden.

Scheepenen, Gezworene, scabini, iudices jurati, waren scheepenbaare mannen, dat is welgeboorene mannen, die amptshalven, en daartoe zoo over crimineele als over civile zaaken doemen moesten. Zy werden oorspronglyk daartoe gekooren door de buuren ten platten lande, en hadden billyk in onze steden door de burgeren ook gekooren behooren te worden: maar by usurpatie onzer graaven kwam de keur van dien rauwelyk of uit een dubbel getal, onder het geweld onzer opgamelde graaven, aan de graaven.

Scheeren, betekende by de ouden achten / schatten. *Hiervandaan spruit, bescheeren.*

Scheisfen, steengraven / steenwerken / de steenen van de rotzen afhoutnen.

Scheisfer, steengraaver / steenwerker.

Scheispoel, of

Scheisput, plaats daer de steenen afgehoutnen worden.

Schelf, schelve, hoop / stapel / hooptopper.

Schelffe, hies.

Schelfhilde, hooischoor / koornischoor / hooiberg.

Schendaadt, eibeldaad / onbaad.

Schenk, gift / gabe / geschenk.

Schenkel, schinke / been.

Schenstraat, die de straat schent.

Schep, schip. *Hiervandaan komt het meervoud (plurale) schepen. Zoo zeide men ook in oude tyden schepper voor schipper.*

Schep-

- Scheppe, schape, *scheppling* / *making*. *Van schap schynt het werkwoordig byvoeglyk* (adjectivum verbale) *geschapen af te komen.*
- Schepfeling, *schepfel.*
- Scherde, *schzeede.*
- Scherdelings, *schzpelings.*
- Scherden, *schzuden.*
- Scherm, *bescherming.*
- Schermen, *beschermen.*
- Scherm(s)chrift, *by de onduitschen.* *apologie.*
- Schets, *ontwerp* / *aftekening* / *afstrekking.*
- Schieden, *scheiden.* *Hiervan komt schied voor scheide.*
- Schier, *schielyk* / *terstond*; ook *bund* / *bykang.*
- Schieren, *sieren* / *pronken* / *toereeden.*
- Schierlyk, *gereed* / *bereid.* *Hiervan komt schielyk, gezwind.*
- Schierloos, *Schieloos*, *ongereed* / *onbdoozien* / *gezwind* / *haastig.*
- Schiften, *deelen* / *scheiden.*
- Schifting, *deeling* / *scheiding.*
- Schildtbortigh, *schildtbeurtigh*, *schildtbeure*, *schildbore*, *schildknecht* / *schilbknaap* / *schilddraager* / *wapendraager.* *Een samengezet woord, (vox composita) uit schild en beuren, dat is, opligten.*
- Schildtknaapin, *schilddraagster.*
- Schildtstip, *schilbpen* / *in 't Latyn, umbo.*
- Schildtvergaaring, *heirvergaaring.*
- Schiltaal, *schatting van iemands goederen* / *na welke hy betaalen moest.*
- Schimmer, *schittering* / *glans.*
- Schimmerigh, *schaduwryk* / *gepzeeld* / *lommerachtig.*
- Schinde, *vlies* / *vel* / *schil.*

- Schindel, *schalle* / *berdeken* / *baar men de huizen mebe dekt.*
- Schindelen, *schitteren.*
- Schinden, *billen.*
- Schiplandt, *of*
- Schipstadt, *haven* / *reebe.*
- Schipreep, *en*
- Schipzeel, *scheepstout.*
- Schoester, *schoenmaaker.*
- Schok, *hoop* / *stapel* / *tag.*
- Schokken, *tassen* / *stapelen* / *ophoopen.*
- Schoepe, *schuppe* / *schoppe.*
- Schoepen', *scherpen.*
- Schof, *bondel.*
- Scholle, *kluit* / *gardfont.*
- Schom, *schuim*
- Schom der boomen, *mosch.*
- Schommen, *het mosch afneemen.*
- Schonfieren, *schenden.*
- Schongelen, *schonkelen*, *schommelen* / *heen en weder betaeegen.*
- Schongelvlootigh, *schommelvlootig* / *schommelig* / *wankelig.*
- Schoof, *bondel* / *hooringarbe* / *hoorzbondel.*
- Schooien, *snellij loopen.*
- Schoolen, *vergaderen* / *bneenkomen.*
- Schoontaalig, *welsprekende.*
- Schoor, *steur.*
- Schooven, *in bondelen het krooren versamen* / *in garben binden.*
- Schop, *betekende by de ouden deksel.*
- Schoppen, *betekende by de ouden verbullen.*
- Schore, *siacte.*
- Schorheit, *brustijheid.*
- Schorre, *scheure.*

Schor-

Schorpen, *smiden / klieben / scheuren.*

Schofse, *schillen van boomen / of peulen.*

Schot, *betekende by de ouden, geld. Hiervan zegt men schot en lot, dat is, schatting / die ieder betaalen moet.*

Schotfchrift, *schimpfchrift*; *By de onduitschen, pasquil,*

Schouden, *schouwen, met heet water begieten / en warmmaaken. Dit woord spruit van schoude, schouwe, of schouw, dat is, schoorsteen.*

Schoudig, *schuldig.*

Schoudt, *schuld.*

Schoudt, Scholt, Schelte, At, Aefga, *by de kwade Latynen villicus, was een en dezelve zaak. Namentlyk een die in civile zaaken de vierschaar bande, en het gericht bestierde. Hier moesten verschynen alle buuren om te doemen. Zy werden welker door de gemeene buuren gekooren, en daarna by usurpatien door onze graaven. Zulks by alsdan ook het recht vorderde, van wegen de koningen of onzen graave, in civile zaaken. Een schout ten recht zittende moest in de hand hebben een staf, of roede, om daarmede te kennen te geeven, dat by in qualiteit als schout een civile vierschaar gebannen had, en vermits by ook gemeenelyk de eeden afnam, werden die genaamd gestaafde eeden. Hiervan komt, een eed staaven.*

Schoudtheet, Schoudtheidt, Schoudtheescher, Schoudtheis, *was by de ouden, dien men nu schout noemt. Het woord schynt samengezet van schout en heischen, of eischen, als zynde een eischer van de misdaad en schuld; die de straffen moet toevoegen, en de boeten afeischen den geenen, die zich misgaan hebben.*

Schouw, *bzieting / beknking*; ook schoorsteen,

in welke laatste betekenis dit woord in Noord-Holland veel wordt gebruikt. Flet betekent mede een pont.

Schouwen, *betekende by de ouden toonien / te kien-
nen geeven / aannaanen. Heden betekent het
zien / beschouwen / bezigtigen.*

Schouwt, *opziener / toekijker.*

Schrand, *scherpzinnig / dooztrapt / kloek. Nu
zegt men schpander.*

Schranken, *stibberen / van een spuiten / en bar-
sten.*

Schantle, *breeking / kleenmaakting / scheuring.*

Schranfsen, *breeften / scheuren / rypen.*

Schreepel, *mager / schraaf.*

Schryn, *higt / koffer.*

Schrikkelen, *voorzbygaan / oberstaat / oberstap-
pen.*

Schrikkeling, *oberstapping / voorzbygaaning / ver-
schuiving.*

Schrikkelmaandt, *spokkelmaandt / by de onduit-
schen Februarius. Deeze maand wordt zo ge-
noemd, omdat de schrikkel-dag in deeze maand
komt, als 't een schrikkeljaar is. Dit jaar heeft
deezen naam van schrikken, omdat in het zelve
de ryg der vaste feestdagen verandert, en dezelve
alzo eenen dag verschrikken en verschniven, door
't invoegen van den schrikkel-dag; welke een dag
is, die alle vier jaaren tuschen den acht-en-
twintigsten van sprokkel- en den eersten van lense-
maand ingevoegd wordt: omdat de zon, by wier
loop het jaar afgeeneeten wordt, boven de drie-
bonderd - vyf - en - zestig dagen nog omtrent zes
uuren van nooden heeft, om haaren kring te vol-
loopen; welke zes uuren van drie jaaren, by de
zes van het vierde gevoegd zynde, te samen vier-
en - twintig uuren, dat is, een dag uitmaaken.*

Schril-

Schrillen, grillen.

Schrinde, schrunde, spleet / schreef / scheur / of reet.

Schringen, spljten / scheuren.

Schroopen, van een scheuren / in stukken rjten / spljten.

Schrusen, gastmaal houden.

Schudde, gaffel / bokk.

Schudde, een ondeugend mensch, schurk / schoft.

Schuiffelen, huffen / fuffelen / blaazen / geluk de fangen.

Schuldtheis. Zoek Schoudtheer.

Schuldkennis, verbandfchjft.

Schutter, befchutter.

S E. Zoek Z E.

Sein, tekken / leuze.

Sel, eer men uit deeze landen, naar Frankryk of Portugal voer om zout te haalen, werden de zil-tige moeren of veenen verbrand tot asch, en die asch met water begoten om het zout in te drinken, en daarna in zoutkeeten met zeewater opziedende, te zuiveren. Dit werd genaamd sel bernen, en in den jaare 1477 verboden.

Selfe, falie / salvie.

Sen, sein / seiffen.

S I. Zoek Z I.

Sibbe, of

Sibfchap, maagfchap / bloedberwantfchap. Zie Ghesibbe, enz.

Siertaal, fierfphjeid der taale.

S L.

Slaaken, loslaaten / losmaaken / bebjyden van banden.

Slaan,

- Slaan, betekende by de ouden, doodsflaan.
- Slaghel, sleeghel, honten haamer / sley.
- Slaaloos, achteloos.
- Slaaloosheit, achteloosheit.
- Slaaven, dienstbaare menschen. Deze hadden geene eigen wooning of landen, maar eenen eigen heer, wien zy alle diensten schuldig waren. Zy werden in het Latyn genaamd servi of ministeriales, en waren van de zodaanigen in Duitschland weinige te vinden.
- Slavernye, dienstbaarheid, gemeene slaaverny, in de Latynsche tale. servitus publica genaamd, is daar de gemeene ingezetenen moeten leven naar den zin en de lusten of ook wetten van eenen mensche, of zeer weinige menschen, die de wetten naar hun eigen voordeel maaken, en aan dezelve echter zoo wel als andere gemeene ingezetenen niet onderworpen zyn; maar straffeloos daartegen kunnen zondigen.
- Slavoen, slaaf.
- Slecke, slak.
- Sleuw, dun / spits / verbumb.
- Sleuwen, afneemen / dun worden.
- Slegghe, nebel / duime regen / vochtigheid.
- Sleggheren, nevelen.
- Sleggherigh, nebelig / vochtig.
- Sleggheringh, nebeling / motregen.
- Sleik, plat / effen / geluk.
- Sleiken, kruipen / langs de aarde kruipen.
- Sleiker, vogel.
- Slib, slym / slijk / modder.
- Slijp, slijpsel, slip, uzerroest / het geene van 't uzer afgeslepen wordt.
- Slyteveesch, die het vleesch slyt.
- Slinder, dem / spechtig / spits.
- Slingerstaert, staart / bekwaam om 'er mede te slingeren. Slom-

Slonimeren, vermengen / verwarren / beletten / beslonimeren.

Slommering, verwarring / beletfel.

Slomp, klomp / groote hof.

Sloopen, van elkander houtwen / of in stukken hakken.

Sloove, beletfel.

Slooven, bedekken.

Slorpe, kuil / die al verslind / wat daar in komt ; welle in 't water die 't al opslokt.

Slotghezin, inwoonderg van 't slot.

Sluikerkroon, tullebånd.

Sluimen, pellen / schillen.

Sluimen, sluipen.

Sluimen, luimen / lonken.

Sluimen, sluimeren.

Sluimerlogh, log als een die sluimert.

Sluimervalligh, slaaperig.

S M.

Smalheeren, heeren / die onder een hooger magt staan.

Smalt, of

Smeldt, handbertu / doozblamsel / by de onduitschen, emailjeersel.

Smedt, smid. *Hiervandaan spruit het meervoudige (plurale) smeeden,*

Smeedigh, smydigh, gesmydigh, zacht / dat ligt gesmeed kan worden / weekt / buigzaam / weefmaakende.

Smeekschrift, *by de onduitschen*, request.

Smeeksmakende, dat naar gesmeekt smaak / keijp
lyk bleiende.

Smeermaandt, slagumaand / *by de onduitschen* November. *Omdat men in deeze maand lustig plag*

te smeeren, en teeren; of hierom, omdat het slagten, hedendaags nog in deeze maand gebruikelijk, veel gesmeer veroorzaakt.

Smelt, smelt / iet gesmolten.

Smets, smetsch, zeer zoet / iaf zoet.

Smets, stemping / brassen.

Smetfen, stempen / brassen / bankletteren.

Smydigh, zoek smeedigh.

Smydighen, zachtmaken / kneeden.

Smoel, smul, zwoel / warm.

Smouten, smelten.

Smuirigh, voddig.

Smukken, stieren / tooienn.

S N.

Snaak, sluchthebypster. Het betekent ook een slang; gelyk in 't Engelsch woord snake, nog overgebleeven is.

Snabbe, snebbe.

Snabben, met de snebbe bytett.

Snarre, snurre, snaar / broeders of zoon's luyf.

Sneewel, ongeluk / tegenspoed.

Sneewelval, ongebal / ongelukkig gebal.

Sneeven, in gebreken blijven / weg blijven / te looz gesteld worden / doelen / ballen / waggelen / strompelen / schubben / tegenspoed haben / om half raaken / sterben / vergaan.

Sneken, verbaazen.

Snerpen, prikkelen / knellen / pynigen.

Sneuelen, snovelen, strompelen / ballen / om half raaken.

Snit, bytten / aafghen.

Snodder, snot.

Snorre, of

Snurre, snaar / broeders of zoon's luyf.

Sner-

Snorre, ook
Snurre, hoel/ byzit.

S O. Zoek Z O.

Sok, de streek/ welk van een voortgaand schip in
't water nalaat.

Sol, zool.

Sol over bol, söllebol, solebol, hol ober hol bal-
len/ als of men zeide, de zoolen ober 't hoofd
ballen.

Sollebollen, ober halg ober hoofd nebertwerpen/
of nebertkomen.

Sold, soldaat, zoek zoud, zoudaat.

Som; last/ bracht/ pak. *Hiervandaan komen de
oude woorden*, sombeest, somdekfel, someezel,
sompærdt, enz.

Sommier, lastpaard.

Sonnemare, *nu nog bedendoags een Dorp in Schoo-
wen.*

Soos, bloed/ arme halg/ ook makker.

Sop, top/ opperste/ 't hoogste.

Soppen, de toppen waegneemen/ of afskappen.

Souw, haastigheid. Met een fouw, met der haast.
Hiervan komt anfouwen.

S P.

Spaaken, van droogte spluten/ bersten/ van een
scheuren.

Spaakerigh, spaakigh, droz/ droog / uitgebrant
van hitte. Spaakigh, of spaakerigh weder,
heet weder/ naar weder/ hette daar het land
van droogt en splut. Spaakig landt, gedroogd/
en gescheurd land.

Spaan, lepel. *Hiervandaan komt*, vischspaan,
schuim.

- schuimspaan. *Dit heeft groote overeenkomst met het Engelsche spoon.*
- Spaanen, spenen.
- Spade, bregen / zwaart. *By de Italiaanen, spada genoemd.*
- Spalte, spleete / reete / scheur. *Hiervandaan spruit tweespalt, twist / oneenigheid.*
- Spalten, splitten / scheuren.
- Spalting, spluting / scheuring / oneenigheid.
- Spange, Spengel, plaatje / breed spulterhoofd / haak / gespe / belegfel.
- Spange, *betekende by de Vlamingen, een windel / zwachtel.*
- Spannen, *een vierschaar, als de leden derzelve behoortlyk en in genoegzaam getal, byeengekomen zyn. Dan ouds / een vierschaar baimen of baren.*
- Sparke, vonk / geinster / glinster.
- Sparken, of.
- Sparkelen, glinsteren / vonken van zich werpen.
- Speelkindt, onwettig gebooren kind / buiten huwlyk geteeld kind.
- Speeten, spitten.
- Specht, *een zekere vogel / by de Latynen metrops geheeten.*
- Speltemaandt, herfstmaand / *by de onduitschen, September. Deeze maand heeft deezen naam, omdat in dezelve de spelte gemaaid wordt.*
- Spengel, *zoek Spange.*
- Sperne, bank / zitplaatje.
- Spennekoets, slaapbank.
- Sperke, sperken, *zoek sparke, sparken.*
- Speur, spoor / voetstap. *Hiervandaan komt spieren, merken.*
- Spiegeldaat, *voorzbeeld ten spiegel van anderen strakliende.*

Spie-

Spiegelgevecht, spiegelstrydt, verbeelding van een gevecht / nabootsing van een strijd / geveinsd gevecht / daar een waer door afgebeeld wordt.

Spiegheling, bespiegeling / beschouwing / by de onduitschen speculatie.

Spyker, schuure / voornaamlyk om graanen daarin te bergen.

Spilden, spilen / verspillen / verkwisten.

Spillenhalven, van moeder's wegen / van moeder's zyde / als of men zeide ter oorzaake van de spil: een werktuig, welk de vrouwen in 't spinnen gebruiken.

Spillemaaghe, mage van moeder's zyde / verwant / daar men van moeder's wegen aan vermaagschapt is: gelyk daarentegen een verwant, daar men van vaders wegen aan vermaagschapt is, zwaardtmaaghe genoemd wordt. Omdat, gelyk het den mannen past de zwaarden, zo voegt het den vrouwen de spillen te handelen.

Spillezyde, de vrouwtlyke verwantlyn / moeder's lyk maagschap.

Spinde, ook

Spindbroodt, brood / welk den armen uitgebeeld wordt.

Spinden, hoofd booz hoofd den getrekkigen brood / haag / en andere nooddzyft omdeelen.

Spinding, omdeeling van allerlei nooddzyft aan den armen.

Spindse, bondel van kleen gekloofd hout.

Splinteren, aan splinter's sterven.

Splitten, spluten.

Splitter, splinter.

Splittermaakt, splinternaaft / moedermaakt.

Spon, spaan.

Sponne, spunne, sprene / bozt / mam.

*

Spor-

- Sporkelle, sprankel, sprenkel, bonk / *geinster*
Van spuzgen / spuzng en spuzng.
 Spreekbaarigh, spraakzaam / *nunzaam.*
 Sprengkwad, kwispel.
 Sprengwater, wylwater.
 Sprietelooghen, of
 Sprietooghen, duisterlyk zien.
 Sprink, spuzngbloed.
 Springborne, spuzngader / *spuzngbron.*
 Sprinkhaal, spuznghaan.
 Sprinkhaal, springaal, sprinkghaal, springel, zee-
 ster kringstuig / *daar men stenen plag tuede te*
werpen; by de ouden ook blyde gebeten.
 Sprinktydt, lente.
 Sprokkele, spuznghelmaand. *Zie Sporkelle.*
 Sprong, of
 Spronk, *betekende by de ouden, een bron / spuzng-*
ader. Hier vandaan is, sprongryk, dat is, rye
van spuzngaderen.
 Sprotten, spuznten / *hotten.*
 Spuije, spijs, spuije / *verlaat / waterverlaat.*
 Spulks, speelsch / *dartel / geil.*
 Spunne, spone / *bozje / manne.*

S T.

- Staden, grondvesten / *vaststellen.*
 Staaden, in staat stellen.
 Staaden, *gestadigen / toestaan / toelaaten.*
 Stadighen, liebesingen / *beswaaltingen.*
 Staads, steeds / *gestaag / geduurigh.*
 Staaken, *betekende in voortyden en ook bedandange*
stoppen.
 Staande dinge, gespannen vierfchaar.
 Staatzaligh, *'s geen den staat zalig is.*
 Staatzoechte, staatzucht / *staatgierighet.*

Staat-

Staatzoechtigh, staatzuchtigh / staatgerig.

Staave, boekstave / letter.

Staaven, vasthechten / vasten / stellen.

Staaven, of voorstaaven den eedt, iemand den ree boorzeggen / dien hij daarna met dezelfde woorden doet. Men zegt, staaven en voorstaaven, als of men zeide spellen en voorspellen. Want de eedeisfcher spelt den geenen, dien de eedte doen staat, de woorden des eeds te voren, evenalleens als een schoolmeester zynen leerkinderen de op te zeggene letteren, welke by den Hoogduitschen, staaven en boekstaaven genaamd worden. Hiet van zegt men gestaafde eede, dat is, boorzegzeide eede.

*Vid. het
Woord
Schoude
pag 132.*

Stade, by de ouden een ree / haven der schepen. Nu betekent het, een steun / schraag. Als ook gelegenheid / bekwaamheid / plaats / leegen tyd; als de stade hebben, dat is, leegen tyd hebben. Het worde gemeenlyk gebruikt voor nuttigheid / hulp / baat / opstand. Zo zegt men te stade komen, dat is, te nutte komen: stade doen, baat doen. De ouden zeiden, in stade staan, ontzet doen.

Stadt, steebe / plaats. *Hier van spruit stadhouder, voor stedebehouder.*

Stadtghenoot, burger / poozter.

Stadtghrypen, plaats grypen.

Staerten, bluchten / de blucht kiezen.

Staffier, stafzaager / trouwant / by de Franschen, estaffier.

Staggheren, waggelen / strompelen.

Stal, betekende van ouds, stoel / zitplaats / gestoelte.

Stalle, betekende in voortyden, pis.

Stallen, pissen. Zoo spreekt men byzonder van de paerden.

Stallicht, Stalkaerse, dwaallicht / dwaallicht. *De Brabanders noemen dusdanig licht stallicht, en de Vlamingen stalkaerse, van stal: omdat het voornaamlyk by en in de stallen, zich vertoont: hoewel het ook by galgen, kerkhoven, keuken en dergelyke plaatsen, met dikke en smeerige dampen bezet, gezien wordt.*

Staloosheit, achtteloosheit.

Standen, staan.

Stang, tak / rang / spiets / lange stok.

Stang, meer / poel.

Stangel, steel.

Stap, betekende by de ouden, staf: als ook een spozte in een leer.

Staphandts, terstond / bodelyk / te handg.

Stapel, betekent by sommigen, en van ouds, een krekkel / als ook; een steel / stangel. *By de ouden werd het ook gebruikt voor 't geen de onduitschen pyramide noemen.*

Steedeling, burger / steeman.

Steeden, of

Steedighen, grondbestigen / vaststellen / bevestigen.

Steedigh / vast / bestendig / standvastig / geduurig. *Hiervandaan spruit steegh, waarvoor gebruikelijk plag te zyn: hardnelikig, halsterrig / straszianig. Hiervan is ook steeds, geduuriglyk / altyd.*

Steeghel, steun. *Hiervandaan komt steegelreep; waarvoor men thans beter zegg, stygbeugel.*

Steeghen, stygen / opklimmen / klimmen. *Hiervandaan spruit gesteeghen, enz.*

Steegher, styger / trap.

Steekpille, zetpille. *By de Latynen balanus, glans, suppositorium.*

Steekwerk, graveersel.

Stee-

Steeve, staf / stoff. *Het betekent ook het handbat-
fel des ploegs.*

Steen, stein, steenen huis / slot / toorn. *Hiervan
komen vele eigen naamen (nomina propria) van
sloten, dorpen; en steden: als, Loevestein, Zui-
lestein, Yselstein, Ravestein, enz.*

Steen, gebangenis / boeijen. *Hiervan spruit steen-
waarder, steenwachter, by de onduitschen,
cipier,*

Steenbikkeler, steenhoutwer.

Steenoudt, stoudboud / zeer oud / heel oud. *Men
zegt steenoudt, om dezelve reden, als by de La-
tynen silicernium, quod prono in terram capite
silices cernat, omdat by, naar de aarde geboo-
gen, de steenen aanziet.*

Steenpoeler, steenhoutwer / steengraaber.

Steezaet, stedeling.

Steigh, steegh, stil.

Steighe, steege / straate.

Steighen, steigeren / stygen / klimmen.

Steighen, *betekende by de ouden ook staande water
maaken / welke de Latynen noemen stagnare.*

Steighreep, steegreep.

Steilen, opbeuren / oplichten.

Steiligh, steil.

Stel, oud. *Hiervandaan zeide men stelbier,
oud bier: stelle pisse, oude pisse / enz. By de
Engelschen is het nog overgebleven in hun stale,
dat zy uitspreeken stael, als stale brood, oud
brood.*

Stel, *betekende ook stil.*

Stelle, gesteltenis / gelegenheid.

Stelle, stalle, een graft met veel kromme draai-
jingen. — *By de Zeelanders een kreeke ge-
noemd.*

Stemmen, schifstien / boegen.

Stelhalzigh, *stijfhalzig / hardneeflig. Van sterro,*
stijf

Sterling, met staarende oogen.

Sterne, Stirne, 't boozhoofd.

Sternloos, onbeschaamd.

Sternghefmyde, boozhoofdscieraad.

Sternriem, boozhoofdscriem.

Sterre, starre, onbuiglyk / onbuigzaam.

Sterren, starren, staaren / staarooogen.

Sterrigh, starrig, *stijf / hard / onbuigzaam /*
hardneeflig / stijfsinnig. Hiervandaan komt hals-
sterrigh, daar sommigen, doch kwalijk, halssterk
voor schryven.

Sterrighlyk, starrighlyk, *stijfelyk / onbuigzaamelyk /*
hardneeflighlyk.

Steur, stuur, tol / schatting.

Steurmage, huijslag / uijchlam.

Stichel, hek.

Sticht, stift, gesticht / gebouwt / klooster / bis-
 dom / bisschops rechtshou.

Stief, *stijf / hard. Hiervandaan komt stiefmoeder,*
stiefvader, omdat zy den voorkinderen door-
gaans hard vallen.

Stiefbroeder, halve broeder.

Stier, stuur, tol / schatting.

Stieren, schatting geben.

Stiere, ambeeld.

Stift, zoek Sticht.

Stygh, steigh, steil.

Styghboghel, steegelcreep.

Stikkel, puzikel.

Stillezaat, rust / stilte / ophouding..

Stilpyn, ~~panstille~~ *panstille* artseny.

Stimmen, grondbesten / vast maaken.

Stirn, zoek Stern.

Stivelen, doodsteelen / onbezegen.

Stoel-

- Stoekdoek, *tappet*.
 Stoelghanktapken, stoeltapken, zetpille. *By de Latynen, balanus, glans, suppositorium. Zie Steekpille.*
 Stoet, *gevolg / sleep*.
 Stoffen, *stoppen / prappen / vullen*.
 Stok, *boeijen / gebaugenis. Hiervan komt stokbewaarder, by de onduitschen cipier. Zie hier voren steen.*
 Stok der bijen, *byenkozf*.
 Stokdraager, *ook*
 Stokkekecht, *gerichtsbienaar*.
 Stokdagge, *bagge / poof*.
 Stokken, *betekende ook by de ouden, stollen / strekken*.
 Stolken, *stolkeren, stelkeren, stollen / strekken*.
 Stolken, *stelpen, bekiften / bedekiften / bestelpen*.
 Stommelinx, *onozdentelyk / zonder oozdeel*.
 Stondt, *beurt*.
 Stondigh, *gelegen / bekwaam*.
 Stooren, *in de vierschaar, is ontkennen en weder spreken, het gunt partye zegt en met oode bevestigen wil*.
 Stormbok, *zeker stormgereedschap*.
 Stormghevaert, *stormgereedschap*.
 Storten, *nederwerpen / en nederballen*.
 Stortingmensch, *misgebooren mensch / misdraagen mensch / by de onduitschen, abortif*.
 Stortmooze, *schintheid*.
 Stoutwen, *voorzepben / boonstooten. Het betekende ook strecken / klemmen*.
 Straam, *streeme, het lidtellen van een geesjel*.
 Strafvuchtigh, *strafvreezende*.
 Strange, *arm der zee / of van een stroom / het strand / de oever*.

Strangen, stranden / aan strand komen / aan strand
bypen.

Strangen, benaauwen / stuf woorden.

Streeme, lyn / streep / straal. *Zoek Straam.*

Streemen, lynen / streepen / trekken.

Striemen, strompelen / struikelen.

Strompelvoeten, strompelen.

Struikelzucht, vallende ziekte.

Struilen, pijsen.

Stubbe, stof.

Studer, stüider, slecht / gering burger.

Stueren, steuren / stooren.

Sturande, noodweer.

Stugh, stuf.

Stuipen, strommen / stuigen. *Hier van zegt men*
stuipen en neigen.

Stuit, stoot / ramp.

Stuive, stof / polder.

Stumper, arme bloed / elendig mensch.

S U. Zoek Z U.

Subbelen, sobbelen, struikelen.

Suid Herders Hage of Suit - Heerders Hage, is van
ouds, die landstreek in Holland, die haar begin
neemt van het huis te Suitwyk (by de boeren daar
omtrent genaamd het huis te Suik) zynde een oud
adelyk stambuis, leggende omtrent een half uur
gaans ten zuidwesten af van den Leidschen Rhyu in
de heerlykheid Wasenaar, niet verre van het dorp
Wasenaar, welk dorp zelfs gelegen is in de Heer-
lykheid Suitwyk, strekkende voorts zuidwest-
waard op tot aan de plaats, daarnaar, en nu nog
genaamd 's Gravenbage of den Hage, met het
tegenwoordige Haagse bosch daaronder begre-
pen.

Sund-

Sundval, Sindval, *daar het water in de zee valt.*
 Sund *van ouds de zee; hiervandaan de zund-*
vloed, of fondvloed, de Orifond, of, om beter
te zeggen, de Osterfund: en die oneindelyke plaat-
sen in Denemarke en Noorwegen, met fund
eindigende. En werd by de Friezen met Sund-
val, en het Vlie, verstaan de mond der Maze,
en het Vlie. Zie ondertusfchen ook Zund, daar
gezegd wordt, dat zund of zond een zeeëngte,
oëgte der zee betekent. Dit komt ook beter overeen
met de hedendaagsche betekenis. De Zond, eene zeer
vermaarde zeeëngte tusfchen de Oost- en Noord-
zee is bekend. En wat aangaat het woord zundvloed
zondvloed, waarom zou men niet liefst by de
eenvouwdigste samenstellinge en betekenis blyven,
en daardoor verstaan een' vloed, om der zonden
wil over het aardryk gebragt?

T A.

TAaije, grootmoeder.
 Verrompelde taaije, een berimpeld oud wyf.
 Taal, geachte Taal, Ding-taal *spreeken. Spre-*
ken van de twistzaake in het gerichte, naar de
formulieren daarvan zynde.
 Taalman, *de voorspraak, die voor eenen anderen*
het woord doet, de procureur.
 Taalen, *spreeken / zeggen.*
 Taalen, *betekende ook tellen.*
 Taalbaar, *tuelspreekende.*
 Taallieden, *tollien / uitleggers / boospraakten.*
 Taalman, *redenaar / by de onduitschen orateur.*
 Taalman, *of*
 Taalspraake, *boospraak.*

Taalvloedt, welſprekenheid / kunſt van taal
zeggē.

Taalwaerdigh, gedenkwaardig / verhaalenſ waar-
dig; aanzienlijk / eerwaerdig.

Taamen, voegen / betaamen.

Taamigh, betaamlyk.

Taan, roſgeel / veruſel / looije / meel van boſten
van eikeboomen.

Taanan, teinen, tannen, het leeder bereiden /
roſgeel veruſen / leeder tontuen.

Taart, ſaart, t'zaart, tenger / zacht / teeder.

Taartigh, zerp / zuurachtig / rynſch.

Taateren, ſtameren

Taatſe, tatſe, hoofdnagel / ſpſter met een kope-
ren hoofd.

Taere, boom. *Hier van ſpruiten, appeltaere,
miſpeltaere, noteltaere, eglentaere, enz.*

Tafelbedde, bedde / *daar men, in oude tyden by
de oosterlingen, mede ter tafel lag, by de Laty-
nen thorus.*

Tafelhouder, houder eener bankte van leeninge.

Tafellast, nagerecht.

Tagghen, twiſten / kibbelen.

Taggher, twiſter / kibbelaar.

Tak, dak.

Tak, getaſt / taſting / geboel.

Take, ſtoop / gelte.

Takkelingen, ſprokkelingen van takken.

Takken, aanraaken / vatten / kmetſen.

Takken, aan de takken ophangen / takken voort-
bzengen / takken aſhouwen.

Tallagie, ſchatting.

Talmasche, gryns / momaanzigt.

Talmaschen, gryns aandoen / bermommen.

Tandtkooter, tandſtoofſter.

Tankaardt, kittle / dzinkvat.

Ta-

Tane, tannen, teinen, het leeder bereiden / rof-geel vertwen.

Tapeeren, warteelen.

Tas, hoop / stapel. Tas meenen sommigen, eigenlyk te betekenen, een hoop hoorn / als of men zeide: t'as, ofte t'aas, dat is, tot voedsel / tot eeten dienende.

Tasien, ophoopen / opstapelen.

T E.

Te hiem, of te heim, te huis / t'huis.

Te maal, te gelyk / te gader / te samen. Altoemaal, alle te samen.

Tegenvoetelingen, tegenvoeters, *by de onduitschen, antipoden, die, wegens de rondte des aardbols, met de voeten tegen elkanderen gekeerd zyn.*

Teelman, landbouwver / bouwanan.

Teelte, vrucht / gewin / teeling.

Teelte, is ook teeltijd / bekwaame tyd tot teelen.

Hieraf spruiten, aanteele, vlianderteelte, enz.

Teems, nothang / echter / evenwel.

Teerhuis, herberg.

Teeren, rukken / kuppen / trekken.

Teeuwe, slecht en slaafsch mensch.

Teezen, plukken / trekken / knevelen / kuppen.

Teile, schotel / aarden vat. I SAM II: 14, *wordt dit gevonden.*

Teins, schatting / *by de onduitschen, cijns.*

Teisteren, leed doen / kwetsen / kwetsuur geeven.

Telde, tent.

Telkunst, tellkunde / coperctiungst.

Tellen, vertellen.

Tent, tot dat / zo lang als.

Teppen, zie Teezen.

Terd,

Terd, treede / stap / gang.

Terden, treden.

Terp, Torp, Dorp, *eene gemaakte hoogte, boven de vloed der zee, en der stroomen. Zoodanige zyn 'er eenige in Friesland, West-Voorne, of Goede Reede, Schouwen en Walcheren.*

Terras, tiras, tras, *nieuwe plaastering / nieuwe puinstof om bloeren te maken; by de onduitschen, ciment. Ook betekent terras het dak der huizen in 't oosten, die plat zyn.*

Terrassen, met plaastering stryken.

Terren, van een trekken.

Tets, tetsse, tats, tatsse, slag / slag met de palm van de hand.

Tetsse, tatsse, 't blak van den poot van een widd hier.

Tessen, raaken / slaan / tikken met de palm van de hand.

Teulen, tuilen, landbouwten.

Teuteren, stiberen.

T H.

Thendt, tot dat / zoo lang als.

Thins, thiens, tins, *schatting / by de onduitschen cijns.*

T I.

Tichte, misdaad / beschuldiging. *Hiervandaan komt betichten.*

Tijdlijd, tydverbryf / tydhoorting. *Tijdlijd betekent ook / een die den tyd luydelijk doorbryngt.*

Tijdehaven, tijehaven, een haven, *daar 't eelt en bloeit.*

Tijden, tijen, tijghen, strekken / hellen / trekken / begeeven.

Tij-

Tijden, tijen, tijghen, in recht betrekken / beschuldigen. *Hiervan spruiten betijen en betijghen.*

Tijdsghelyken, of

Tijdtghenooten, die in den zelven tyd leeben.

Tienden, is het recht om het elfde gedeelte der vruchten te trekken wegens landen, die nieuwlyk ter bebouwing worden gebragt, en op die voorwaarde uitgegeven zyn; en by usurpatie of misbruik worden de tienden van alle landen gevorderd.

Tyghezet, zetting van tyd.

Tijne, watertijne, waterton.

Tilbare goederen, roerende / beweegbaare goederen.

Tille, brug.

Tilbrugh, valbrug.

Timber, 't bovenste op een helm / top / spits.

Timmer, gebout / gesticht / timmeragie.

Timmer, timber, top / spits.

Tinne, tranç / kanteel / ommeegang van een muur. *Zo wordt 'er in 't H. Euangelium gesproken van de tinne des tempels.*

Thins, thins, schatting / by de onduitschen ook cyns genaamd.

Tinte, tente, wiel / die de heekmeesters gebruikten.

Tinten, tenten, een wonde peilen / de diepte eener wonde opspooren.

Tyran, is die zyne bevelen doet geboorzaamen, zonder eenige wetten voor af te maaken. Of wel een tyran is die wetten maakt, naar zyn eigen lust, dat is, tot eigen voordeel, en verdriet der gemeene ingezetenen. Zulke worden in de Duitsche taale dwingelanden, en hunne regering dwingelandye, genaamd.

Tyran, koning / heer / in oude tyden, waarvan komt

komt tyroon, of troon. Als men dit als eene speeling aanmerkt, behoeft men geene zwaarigheid te maaken, zulks met meer soortgelyke speelingen te laten doorgaan. Maar als men 't voor eene weezonlyke afleiding wil aangemerks hebben, is 't grootlyks mis: want ons aangenomen woord troon, of gelyk sommigen, doch zonder noodzaake, schryven, thron, stamt buiten twyfel van het Grieksche *Spôvos*, of het Latynsche *thronus*, af.

Tyrannin, tirannige *tyranni*.

Tiras, zoek *Terras*.

Tits, zwiet / trant / gewoonte.

T O.

Toeboel, bytopf / boel.

Toeboete, toemaat.

Toeprangen, toekuipen / toelozingest.

Toert, taart.

Toesorten, met geweld toerukken.

Toestaan, bystaan / helpen.

Toestandt, bystand.

Toestandigh, behulpzaam.

Toevelijk, toefzaam, onthaalbaar.

Toeven, staande houden.

Toewaare, toemaat / toegift, toewoep.

Toewyf, bytopf / boel.

Toezoetelen, zachtlyk met toevoer onderhouden / toevoeren.

Toghen, betoopen. *Hier van is, betoog, betoep / afkomstig.*

Toght, byleeben / byuchtgebzuiff / genot van eenig goed by iemands leeben.

Tochtboek, byuchtboek.

Toghtenaar, byuchtgebzuiffer.

Toghtenersse, byuchtgebzuiffster.

Toght-

- Toghtghoedt, bruchtgebruiflyfte goeberen.
 Tolken, vertolken / uitleggen.
 Tolmetsch, tolft / vertaaler. *Dit woord achten sommigen te komen van tole, of tale.*
 Tolmetschen, vertolmetschen, vertolken / vertaalen.
 Tonsten, tonsfen, verbzaagen / verbzag maaken.
 Toogh, toonbank.
 Toogen, *betekende by de ouden, trekken: als ook tooien / opsmukalien; maar nu betekent het toonen / vertoogen.*
 Tooken, stooten / ramincien / met een stozmram bestooken.
 Toomspange, toomplaat / toomdop.
 Toon, *betekent by de Brabanders, getuige.*
 Toone, *betekende by de ouden, spel / schouwspel. Hiervandaan komt tooneel, dat is, de plaats daer de speelen op vertoond worden. Ondertusschen komt een en ander woord zekerlyk van toonen, vertoonen.*
 Tooneeltuigh, gereedschap des tooneels.
 Top, tol.
 Toppen, tollen.
 Toppaapinne, opperziestersse.
 Toppunt, *het punt aan den hemel / wesk loodrecht boven ons hoofd is / by de sterrekunstenars met een Arabischen naam zenith gebeten.*
 Tork, tortje / gedzaaid pistouk om te wanden.
 Torkeel, halsband / halskring / halsketen.
 Torneel, tol / top van een muur / muurpist.
 Tors, trof / bog / bondel.
 Torfelen, binden / in een bondel binden / met touwen dicht by een binden.
 Touteren, schommelen / schoppen.
 Touwe, getroef / wroffel. *Hiervandaan spruit,*
 ge-

getouwe , weefgetouwe , het waerktuig daer
men op weeft.
Touwen , knoopen / weeben.

T R.

Traezen , bzingen / den bzanke gelikt als door een
zeef ingieten.

Trame , spoot.

Transeneeren , schatting afperffen.

Transie , of

Trensse , tinne / hanteel / ommegang eens muurs.

Trant , gang / tred / pas.

Tranten , loom voortgaan : *Hiervandaan komt
trantelen , of trentelen , en transelen , in dezel-
ve betekenisse.*

Trappe , knip / val.

Trappen , vangen / beknippen. *Hiervan spruit
betrappen.*

Trat , tred / treebe / gang.

Tratten , treden / gaan.

Tratsen , of trotsen , bedreuen / dreigen / iemand
uitbaagen.

Trecht , overtogt.

Treifelen , bleien / troetelen / smeeken / liefstoo-
zen.

Treifeling , bleieren / liefstoozery.

Treke , list / bedrog.

Trekzeel , trektoew / gareel.

Tremelle eener molen , de trochter / waarin het
koozn / dat gemaalen zal worden / wordt ge-
stoot.

Trennen , in verwarring brengen / van een schei-
den.

Trensse , touwtatje / handeken / halster.

Trens-

VEROUDERDE WOORDEN. 161

Trenselen, trantselen, futselen / *luisfelik zijn werck doen.*

Trenseler, futselaar.

Trijp, 't gedarmte. *By de Franschen tripe.*

Trippen, houten mussen / klompen.

Trompe, trompet / hoorn.

Trompen, wyde en ruine mouwen / *boedanige de aanzienlyke vrouwen in Holland certyds droegen.*

Tronk, stam / oirspong.

Trouwhander, trouhandt, betwaaraanneemer / *dien iets te betwaaren gegeven wordt.*

Trouwen, betrouwen.

Trouwnechtigh, trouwnaestig. *Een. samengezet woord (vox composita) uit trouw en nechtigh, naestig / pberig.*

Trouwsweegen, van wegen de trouw.

Truffel, buurschop / aenschop.

Truffen, beuzelingen voortbrengen.

T S.

Tsaaghe, schijf / verbaarnisse.

Tsaaghen, schijfaken / verbaard zijn.

Tsege, geit.

T U.

Tuchthuis, schoole / onderwysplecht.

Tuiten, ruischen.

Tuk, list / bedrog / bedriegerij. *Het betekent ook schalk / afgericht / loof / gesterpen ; als meede gewoonte / aart / gestreng.*

Tukachtigh, bedrieglik / listig / doofsteeven / ook bertel.

Tukken, vertoelven.

Tukreize, bedrieglike aangaaning.

T

Tul.

Tulpe, tulband.

Turbel, troep / oproer.

Turbot, tarbot.

Turk. *Zie* Tork.

Tusfchenscheedt, tusfchenruimte / tusfchenwydte.

T W.

Twantelen, twyfelen.

Tweeboorelingen, tweelingen.

Tweeboortigh, tweemaal gehooren. *Een bynaam van Bacchus.*

Tweefelen, vlieen.

Tween, oneentig 3jn, tweedzagtig 3jn.

Tweespalt, oneenigheid / tweedzagt.

Tweespaltigh, oneenig / tweedzagtig.

Tweetbroeder, tweitbroeder, halve broeder.

Twei, twee.

Twein, twijn, tweern, dubbelde draad / gedraaide draad. *Dit woord komt van twey, twy, of twee. Hieraf spruit voorts tweinen, of twynen, tweindraad, tweinmoolen, enz.*

Twengriem, spanader.

Twent, twint, niets / niet met al.

Twy, twee. *Hier van als ook van twee, komt twyfel, ofte twyfel, twyfelen, of twyfel, enz. Gelyk als by den Latynen dubius, en ambiguus van duo, twee / en ambo, beide.*

Twijfeldagh, scheemering.

Twijgh, tak / telg / roede.

Twijghen, planten / enten / oogen.

Twijgher, hruit / poot / heester / struik.

Twint, twijnt, twent, niets / niet met al. *Zie Twent.*

Twint achten, niet met al achten.

Twisfchen, tusfchen.

V A.

V A.

Zie de volgende Letter

U D.

U Der, uider / huider / uyer.

U E.

Uevel, eubel / kwaad / hoog. Ook kwaal.

Uit en uit, alleſ en alleſ.

Uitbieden, *betekende by de ouden*, uitbaagen / ten ſtrjde beroepen.

Uitboezemen, uit den boezem haalen / hoor den dag haalen.

Uitbollen, uitſtozen.

Uitdelghen, verdelgen / uitrooien.

Uitghelot, uitgeloot.

Uitgheraadt, *by de Latynen emancipatus*.

Uitgeſpeert, uitgeſpreid.

Uitgheeve, uitgift / onkoſte.

Uitkant, ſameneinding / ſamempaaling ; *by de onduiſchen*, frontiere.

Uitlaaghe, ban / ballingschap / verbanning. *Het betekens ook een balling / gebannen.*

Uitlaaghen, van alle voorſpraak van wetten uitſluiten.

Uitlaat, uitſtek / uitſteekſel / juſt / aanhang van 't huis ; *by de Franſchen balcon*.

Uitmondig, langtongig / die al wat hem hoor den mond komt uitlapt.

Uitmuiten, uitmuntten.

Uitmuntig, uitſteekende / voortreffelyk.

A a

Uit

Uitrechten, dooztrekken / te leur stellen.

Uitschot, *betekende by de ouden uitkiezing / of uitgekoren waer. Hedendaags betekent het inzegendeel, berwoopen waer / by sommigen, letsoen genoemd.*

Uitstek, 't geen de Franschen balcon, en de ouden uitlaat noemen.

Uitschuldenaar, schuldeijser; in onduitsch crediteur.

Uittreffen, uitsteken / uitmunten.

Uitvaart, *betekende by de ouden, uitgang. Nu betekent het lykstaatsje / begraffenisje: affspruitende van uitwaeren: also by de ouden de lyken buiten de steden begraaven wierden, op eenen vengelage akker, die by hen diuwagen ghodts-akker genoemd werd. 't Begraaven der lyken buiten de steden is nog in veel plaatsen van Duitschland gebruiklyk. Het komt ook, in onze dagen, in veel steden en landen van Europa weder sterk in zwang. Een kerkhof heet hedendaags nog in Duitschland een Godsakker.*

Uitvloedt, uitvloeiing.

Uitvoert, uitvoering.

Uitzettigh, lazarus / *gelyk of men zeide uit der stad gezet, omdat die, welke met zodanig zeer gekweld waren, op eene afgezonderde plaats buiten de stad ver zonden en besholdt plagten te worden.*

Uitzettig, lazarusjeen.

Uitzinnen, *dol zinn / buiten zinnen zyn. Hieraf komt uitzinnig, onzinnig / krankzinnig.*

U L.

Ulek, *ajmit*

U M.

Ummer, *immer / steeds / als eenmaal.*

U N.

U N.

Unghel, smeet / ongel.
 Unjer, spoof / schimme / goest.
 Unjeren, toberen
 Unjerhoere, tohenaarster / tohersise.
 Unjersche, toberig / toherachtig.
 Unken, unkeren, zuchten / steenen.
 Unschlit, roet.
 Unte, 30 her / tot dat.

U P.

Uppigh, wellustig.

V O.

Zie de volgende Letter

U S.

Us, onf.
 Uswaerd, eo
 Uzaardt, onfwaardt / tot onzent.

U U.

Uur, *betekent by de ouden groot / oor.*
 Uuraldt, zeer oud.
 Uure, *betekende by de ouden gelegenheit / heurte / verandering van 't een in 't ander. Hiervan sprooten:*
 Uurigh, uurmaaligh, *veranderlyk / onstantlyctig. Het betekende ook van een uur.*

U V.

Uvel, eebel / kwaad.
 Uven, uvenen, oeffenen.
 Uveren, begeeren / eifchen.

U 3

V A.

V A.

VAagh, kracht / vermogen / begryp / bloei.
 Vaakeren, sluimeren.

Vaaluw, vaal.

Vaan, vangen.

Vaandeling, vaandel / vaane.

Vaar, vzeeg / schyft; als ook gebaar.

Vaaren, schyftken / vzezen. *Hiervandaan spruit vervaaren, vervaard enz.*

Vaaren, trefken / reizen. *In een gedeelte van Gelderland, Overysel, Groningen, enz. gebruike men dit woord onbepaald, of men met een wagen, of een schuit reist; doch in Holland alleen, als men te water reist.*

Vaaren, gebaarren / geschieden / wederbaarren.

Varende have, roerende goederen / beweegbaar / tilbaar goed.

Vaarende vrouwe, of vaarend wyf, bad by de ouden veel betekenissen. Eerstlyk betekende het een boschgodin / boschnimph. Daarna een toberesje / bezwoerster / en beide deeze betekenissen schynt het te hebben van vaaren, dat is vzezen / omdat deze vrouwen vervaard maaken. Ten derden betekende het een vzeemde vrouwe. Ten vierden een hoere / komende van vaaren, dat is, reizen.

Vaarghewandt, schippgereedschap.

Vaarweder, noodweder / ontweder.

Vaarent, verent, verjaarent, voozleeden jaar.

Vaafche, of

Vaaze, inbeeldinge / baazing.

Vacht, bel / huid.

Vad.

Vadde, vadze, een baddig kopf / een bunzig^e maagd.

Vadden, badzig moeden.

Vaderin, moeder.

Vaderslagh, vadermoed.

Vadersse, gebadersse / peete.

Vadze, zoek Vadde.

Vake, diktopp.

Valveken, klapveken, beurt van een veld of akker / die van zelfs toebalt.

Valligh, houtballig / geneigd om te vallen.

Valligh worden, onderleggen.

Vanden, een zieken bezoeken.

Varmink, of

Var, stier / bul.

Vasfal, die een leenheer had, en leengoed, bezat, en, op verbeurte van zyn leengoed, den heere houw, trouw, en dienst schuldig was, en dien dienst ook door anderen doen mogt. Nota, dat by byleencontract gehouden was trouw te zyn, en daarom houw en trouw beloofde, maar geene onderdaanigheid.

Vasfallus liber, was den leenheere nietwes schuldig, dan reverentie, en trouw, naamlyk hem te eeren, waarschouwen en raaden in alle zaaken, den heere belangende, en dat op verbeurte van zyn leengoed.

Vasfallus ligius, die, wegens zyn persoon, trouw en dienst schuldig was, zodanig dat by zulks in eigen persoon doen moest, en daar niet van ontslagen wierd, schoon by zyn leengoed verbeuren wilde.

Vatmanger, kuiper / vatverkooper. Zie hiervoren onder Manger.

Vaudooze, bullebas.

U D.

Zie de voorgaande Letter.

V E.

Vechthuis, bofstweering / schans.

Vedder, neef.

Veederfpiel, vogelvangst / vogeljagt.

Veede, veete, haat / vyandschap.

Veede, Vee, of Veete, by de kwaade Latynen faida gezegd, was eene aanzegging van vyandschap diffidatio, tusſchen geſlacht en geſlacht, over hoon, moord, of doodslag. Als de doode gerechtlyk gezien, en van mans handen geſteeld te zyn geoordeeld was, en eerder niet moogt begraven worden, indien men doswegen eenige ſtraffe begeerde: alwaar eerst de zoon, daarna de vader, de broeder of die gebrekonde, des broeders zoon, des vaders broeder, en dezzelfs zoon, op alle ordre, en eindelyk iemand anders die des gedooden erfgenaam was, of zich als zodanig dragen wilde, voor den graave in aller bywezen zyn zuwaerd trok, daarmede drie maalen het graf ſloeg, en ook drie maalen riep wraak, wraak, wraak: als wanneer de graaven, baljonnen of grietmannen, deezen bloedwreker moeten helpen, om den misdaadiger te vervolgen, en te doen ſtraffen met der dood, of met geld ſtraffen ter zocninge. En indien de beſchuldigde het feit ontkennde, zoo moest by ten minsten met zeven, of wel naar gelegenheid van het feit, of qualiteit des gedooden, met twaalf, vicrentwintig of zeventertig getuigen den beiligen zweeren, dat by des onſchuldig was, of werd by gebræke van dien, als ſchuldig gedoemd.

Veeg.

Veeg, *bee.*

Veel, *van ouds somtyds genomen voor wel.*

Veelgaatsch, *dat veel gaten heeft.*

Veem, veim, *betekende by de ouden, een verhoogen boomst. als de wijsnaadiger / zonder de redden bekind te maaken / aan den halze gestraft haert. Die nu, welke dusdanige vonnissen strecken, worden veemscheepenen genoemd. Deze wys van rechtspleegen en straffen, is eertyds, van Karel den Grooten ingesfeld, by de Wessalingen, om bunne overdadige hardnakkigheid wils. Deze rechters pleegen ook wisfender genoemd te worden.*

Veem betekent bedendags, een gezelschap of maatschappij / *hoop.*

Vervoeren, *moet weer spelen*

Veeten, veede, veide, vied, haat / *upandschap / wroft.*

Veeten, veeden, haaten / *upand zyn.*

Veetschap, haat / *upandschap.*

Veetse, *haulwoezde.*

Veinnoot, *zoek Veinout.*

Veim, *zoek Veem.*

Veinout, veinoot, vennoot, vengnoot, veingnoot, *makker / amptgenoot / maat / metgezel / die op gemeene kunst en schade met een ander iets aanvangt. Ik zoude achten, dat dit woord saamgesmolten is uit de twee woorden naamlyk vente, dat verhooping / en genoot, dat is medestander / en dat men eerst gezegd heeft venghe-
noot, *hoopgenoot / en daarna door misbruik, vengnoot, vennoot, enz.**

Veintken, *jongken.*

Veizen, *beinzen.*

Veizer, *beinzer.*

Veken, *heft / hort / traffe / onbetrouw. Hiervan komt valveken, valheft / valbeur.*

Veldmeeter, landmeeter.

Veldfiek, lazarus / melaatsch / *die afgezonderd buiten op 't veld wonen moet. Zoek Akkerziek.*

Veldsfiekte, lazarus zeer / melaatschheid.

Veltvoerder, veldoberste / heitog / leidsman eener liende.

Veldtweivel, veldtweevel, leidsman der soldaaten.

Velghe, rabvelge / het uiterste rond van een rad.

Velghen, draaien / wendden.

Velligh, bouwballig / geneigt tot ballen / die zijn zaak verliest.

Ven, moeras / moerasig land / moerland.

Vennoot, zoek Veinout.

Vensterrecht, is 't recht om een venster te hebben, hangende of opgaande over eens anders grond, en begrypt in zich recht van vry licht.

Ventbaar, verkoopbaar.

Vente, verkoop.

Veraarden, ontaarden.

Verardigh, ontaart / onaarig.

Veraarding, ontaaring.

Veraangenaamen ; aangenaam houden / lief en aangenaam doen zijn ; by de onduitschen, aggreëren.

Veraat, gulzigaart. *Hiervan spruit vraat.*

Veraadheid, gulzigheid.

Verargwanten, verdacht houden.

Verbaalmonden, verkwisten / doozbrengen / een boogbyschap kwaaluk waarneemen. Zoek Baal.

Verbaalmonder, verkwister / slampamper / opsapper.

Verbazzakken, met een groot gekrpt verschrift maaken.

Verbeest, berstig.

Verbeesten, beestachtig worden.

Ver.

- Verbelghen, iemand verstooren / kwaad maaken.
Hier van spruit verbolgen.
- Verbysterde munnik, afvallige / kloosterverlaater.
- Verblenden, verblinden.
- Verbolghen, verstoord / bergramd / kwaad ge-
 maakt. *Dit woord is afkomstig van* verbelgen.
- Verbolghenheid, verstooztheid.
- Verbolghendlyk, verstoozdelijk.
- Verbouden, verstouten.
- Verbraamen, ook
- Verbreemen, de kleeberen zoomen / de kanten der
 kleeberen bezetten / en versieren.
- Verbreeuwdt, versted / ontzet in 't gemoed.
- Verbreuken, verbeuren.
- Verbroederen, en verzusteren, broeders en zusters
 overleeden zynde / de erfnis aan de andere maa-
 gen opzagen.
- Verdartelen, dartel maaken.
- Verdeeluwen, bleek worden / deeluw worden.
- Verdeemsteren, verdemsteren, verduisteren / don-
 ker maaken.
- Verdiene, verdienst.
- Verdieren, dier of duur worden / ook duurder maa-
 ken / opbieden.
- Verdochtering, aanneeming tot dochter.
- Verdollen, dol maaken.
- Verdonderen, gelijk met een donder overrompen.
- Verdooren, zot maaken.
- Verdraagen, ontslaan.
- Verdriet, betekende by de ouden, ongeluk.
- Verdrotigh, verdzietig.
- Verduizelen, duizelig maaken.
- Verduizemdt, verslagen.
- Verduizemen, verslagen maaken.
- Verdullen, onzinnig maaken / onzinnig worden /
 onzinnig zyn.

Ver-

- Verdult, onzinnig.
 Verdut, dwaas / mal / verbwaast.
 Verdutten, verdoten, dwaas zyn / mal zyn.
 Verdwazen, dwaas zyn / zot worden.
 Verdwaast, bezot / dwaas geworden.
 Verechten, trouwen / huwelijken.
 Vereeghelen, afgaan / be teering hebben.
 Vereeuwighen, eeuwig maaken.
 Verent, varent, vernen, van woorden jaar.
Zoek Varent.
 Verent wijn, zoek Vernenwijn.
 Vererren, verarren, vergrammen / gram maaken.
Dit woord sprukt van erre, of arre, gram / gram-
schap.
 Vererren, verirren, verbwaaken / verbdoelen. *Een*
afspruincing, (derivativum) van erren, of ir-
ren, doelen / dwaalen.
 Verlogt, beneveld.
 Verfellen, maagbescheiden.
 Verfieren, fier maaken / fier zyn.
 Verfletsen, met bleijery verstrifken.
 Verfortsen, dwingen / betwouwen / geweld aan-
 doen.
 Verfraayen, ook
 Verfrozen, verferen / fraai maaken / verfrifchen &
 vermaaken.
 Verfreschen, verfrifchen.
 Verfroyen, betwouwen. *Dit woord sprukt van*
vrolyk. Zie vro.
 Verganten, op den opslag verhooren.
 Vergelyken, byleggen / beslechten.
 Vergeifelen, zeer breezen / zeer schiften.
 Vergif, vergiffenis / vergevinge.
 Verganghbaar, vergaangh.
 Verghooden, tot een god maaken.

Ver-

- Verghoodingh, godmaaking. *By de Latynen met een Grieksch woord, apothēosis.*
- Verghoodt, tot eenen god gemaakt.
- Verghorden, vergoorden, maagdechtenem.
- Vergrimt, bergramb.
- Verghuizen, uitlagchen / vermaaden. *Dit woord spruit van ghuize, schimp / smaad.*
- Verghutsen, bergelben / betaalen.
- Verhabzakken, verhabzakken, met groot gefryp verbaard maaken / en verjaagen.
- Verhoekstukken, verhoeden.
- Verhaerden, of
- Verhaeren, weggaan / verhuizen / verbtinnen. *Een affspruiteling van haard: als of, men zeide, van haard veranderen.*
- Verhaeren, van ditte of koude geschroot / gezengt worden.
- Verhanzen, het recht der maatschappye volboen: der maatschappye ingelyfd worden. *Zie Hanze, hanzen, enz.*
- Verheeghen, verbeeteren / vermeerderen
- Verheelen, vereenigen / tot een heet worden.
- Verheetsteren, vertheisteren, gloeijen / heet worden. *Een affspruiteling (derivativum) van heet, of heit.*
- Verherghewaden, het leen verheffen / oerpochtgiste geben. *Zie Herghewade.*
- Verhoedigh, zorgvuldig.
- Verydt, verhaast / haastig.
- Verjenten, versieren.
- Verjicht, beroerd.
- Verketelboeten, vermaaken / verstellen / als oude ketels.
- Verkeyen, versteen / tot stien maaken.
- Verkilden, van koude geschroot / of verstyft worden.

Ver-

- Verkleyen, klei worden.
 Verklomen, van koude beeben / verkleemert.
 Verknaapen, dienen / bedienen / als een knecht
 ten dienste zyn.
 Verknocht, vereenigd.
 Verknochtelingen, vereenigde.
 Verkombeenen, vertellen / verhaalen / uitleggen.
 Verkoningen, onder senen koning / of onder ko-
 ninglijke regeering brengen.
 Verkonkelen, verdzaaien / verstoppem. *Een afko-
 meling van* konkelen, dzaaien.
 Verkonkelde, verdzaid.
 Verkooldt, tot koolen gemaakt; hout tot koolen
 verdzaid.
 Verkorzeldt, koozel.
 Verkostelyken, kostelyker worden.
 Verkusfen, met kusfen versomfegen.
 Verlaat, sluis.
 Verlakken, verlokken, dooz aanloeffelen bezte-
 gen / verrassen.
 Verlang, uitstel.
 Verlasten, overlaaden / onderdzukken.
 Verlasteren, belasteren.
 Verleeden, verleiden / verbelen.
 Verleesten, tegen de onkosten op mogen. *Het
 betekent ook* volbzengen / voleindigen. *Ook ver-
 kypgen.*
 Verlemden, eerrooben.
 Verlemmen, verleemen, verlempen, verlammen/
 verminken.
 Verlemdt, verleemdt, verlemp, verminkt / ver-
 lamb.
 Verlieren, verliezen.
 Verligghen, *betekent by de ouden* verhoogen zyn.
Ook slaauu zyn / slap zyn.
 Verley, en

Ver-

Verlyd, helpdenig / bekentenig.

Verlyd, overlyd, doozgang / doob / overlyden / versterbing.

Verlyden, helpden / bekennen.

Verlyden, overlyden, doozgaan / doozhgaan / sterben. *Hiervandaan komt verleeden, doozhgingende.*

Verlyden, verleenen / geeven.

Verlijken, vergeliken / vereffenen.

Verlooven, *beickende by de ouden* verbieden / wetgeren.

Vermaan, melding / gewag.

Vermaal, geschilder.

Vermaaldt, beschilberd / bemaalb.

Vermaaren, vermaard woorden / en vermaard maaken.

Vermaarten, als een dienstmaagd bedienen.

Vermaazen, bebleken / besmetten.

Vermakken, mak maaken.

Vermandt, verwonnen.

Vermannen, aan een man trouwen.

Vermannen, overwinnen.

Vermarmeren, marmer worden.

Vermarren, vermerren, toeben / beiben / wachtten / vertraagen / ophonden. *Een afkomeling van marren, toeben.*

Vermast, overladen.

Vermeyen, in bloeimaand zich vermaaden / met groente versieren.

Vermeynigte, bloeimaandvermaakt / verlustiging in den maai.

Vermieden, vermieten, huuren / verhuuren.

Verminnen, bezeedigen / verbzaagen / vereenigen.

Verminning, vermint, bezeediging / verbzag.

Vermisten, verkwijsten.

Ver-

- Vermonden, *spreeken / zeggen / uitspreeken / gewag maaken.*
- Vermossen, *verschimmelen / garstig worden.*
- Vermullen, *stoffig maaken. Een afspruiteling (derivativum) van mul, stoffig.*
- Vetmutsen, *van een blinde liefde geraakt worden / Een afspruiteling van mutse, blinde liefde. Zie Mutse.*
- Vermutst, *van blinde liefde geraakt / getzoffen / ver-liefd.*
- Vernaderen, *benaderen.*
- Vernaamen, *vermaaren / puzen / bekeud maaken.*
- Vernaamt, *vermaard / beroemd.*
- Verneemelste, *hoornaamste.*
- Vernen wijn, *viernen wijn, verent wijn, word van boozleden jaar.*
- Vernenteldt, *zacht / slap / nietig klein / geraakt.*
- Vernigher, *vernen, verent, oud / jarig / van boozleden jaar. Zoek Varent.*
- Vernoey, *vernooy, verdriet / moeijghelyk / pijn / hartseer / gevaar.*
- Vernoeyen, *vernooyen, berdzieten / moeijghelyk aandoen / beschadigen / mishaaen.*
- Vernoylyk, *leestig / moeijlyk / berdzietig.*
- Vernooidt, *berdzietenbe / walgig.*
- Vernufteling, *eigenlyk iemand / die vernuft heeft / een man van vernuft en gaauwe verbindung. Dit woort het gequikt booz legermeter / of vesting-houdermeester; in onduitsch, ingenieur.*
- Veroooreeten, *de walg van stercken van te veel / of te dikwyls gemutte spyze.*
- Verouwlyken, *verouderen.*
- Verpast, *vertuyst / veraact / ook wazig getuoyden.*
- Verpeenen, *op straf verbieden / straf opleggen.*

Ver-

- Verpeysen, wederberzoenen.
 Verpleegen, verplichten.
 Verplicht, verbzag / verbond / overeenkoming.
 Verprillen, verblyden / verbzolgen / bermaaken /
 berheugen / bartelen *Een affspruiteling (deriva-
 tivum) van pril. Zie dat woord hiervooren.*
 Verquaaden, berergeren.
 Verquacken, berkwijsten.
 Verre, Varre, stier.
 Verrekenen, optellen.
 Verren, verhoeden.
 Verruiffelen, berimpelen / beronsien.
 Verfaanen, den rooin van de melle neertien / ont-
 roomen.
 Verfaant melck, ontroomde melle.
 Verscheden, verscheiden.
 Verschonden, verschanden, met warm water
 begieten.
 Verschoudtheit, verschooktheit.
 Verschulden, bergelden / betaalen. *Hedendaagsch
 betekens ber schuldig maaken.*
 Verslag, verhaal / verantwoording / rekenschap
 van een zaak.
 Verslechten, slechter maaken.
 Versleuwen, verbund worden / dunner worden.
 Verslimmen, stinn maaken / slim worden
 Versouden, versoudyden, een solbaat woer soude
 verbinden.
 Verspaaden, of
 Verspaayen, spade worden / bertraagen / uitsels
 len / opschoten tot een anderen tyd.
 Verspeeten, vol spyt.
 Verspreeken, scheiden / berlyven.
 Verssen, versene, hiel.
 Verstandel, verstantig.
 Verstandeling, of

Verstandeheit, verstandigheid / een oegel; by de
Latynen intelligētia.

Verstarren, verbaaren.

Verstrengen, vergaderen / samenzingen / samen-
binden.

Vertieren, betandeten / betwistelen.

Vertydbaaren, beschaaben / ooposen / het oude ge-
lyk als een nieuwe gedaante hebben / de oude din-
gen van den nieuwen tyd maaken.

Vertyden, vertyen, vergeeben / wispeltjelden.

Vertyden, vertygen, verloochenen / afstaan van
zyn recht.

Vertisfen, verwarren.

Vertolmetschen, vertolken / tolmettschen / vertaalen.
Zie Tolmettsch, *en* Tolmettschen.

Vertonsen, vertonsten, verhuuren met een gods-
penning / niet giften / of ontvangen loon ver-
binden.]

Vertonst, hoog schuld verbonden.

Vertreiffelen, vertreefelen, verlossen / aanlok-
ken.

Vertrek, verhaal.

Vertrekken, verhaalen.

Vertuien, ophouden / verduiden. Men zegt ook
een schip vertuien, dat is, agter en voor een
anker uitwerpen, om het vast te leggen.

Vertuut, als een tuutte opgebonden / gestrukt.

Vertutten, verdutten, zot zyn / zot maaken / ver-
blaaagen.

Vertwyffelen, wanhoopen / den moed grachtiglyk
laaten zinken.

Ververren, verre afscheiden / verre wegdragen /
verlynderen.

Vervochten, bebochtigen / wat maaken.

Vervoordelen, ongelijk waarden / verongelyken.

Kiliaan gebruikt dit woord in deezem zin, ver-
taa-

taakende het door injuriam facere, circumvenire. Het is dan zo veel als ontvoordeelen.

Vervoordisten; *instellen.*

Vervrienscappen, *besenning ingaan.*

Vervrooyen; *besenning / verzoepheit. Een afkermeling (derivativum) van vro, vrom.*

Vervroomen, *si kracht / druyt / en moech toeneemen.*

Verwaanen, *hieuen / loamen.*

Verwaanen, *stroeben / roemen / stoffen / porchen. Hiervandaan komt verwaandt, die nietes batl zich denkt en zegt / alsומר is: als of men wide overwaandt.*

Verwaaren, *betwaaren / bestherinen.*

Verwaat; *berlaating.*

Verwaat; *ban / banning uit de gemeente.*

Verwaaten, (*Verbum*) *berlaaten.*

Verwaaten, *berbannen / uit de gemeente uithannen / de gemeene verlaating bij goddelijke verdraden.*

Verwaaten, (*Nomen*) *berlaaten.*

Verwaaten, *uit de gemeene gebannen. Van tuidanig eonen gebannen moesten alle anderen sich wachten, en zyn gezelschap vlieden; en also was hy van ieder verlaaten, en onder het gezal der goddeloosen en siltten getekend. En hiervandaan is geboren, dat het woord verwaaten, voor vort, ect - en godvergeestenen, en die in onmenschejckheid uitsleekt, gebruikt is geworden.*

Verwaatenis, *banning / berkenbark*

Verwandelen; *beranderen.*

Verweelderer, *weederig worden.*

Verweendt; *berwaant / laatsinnende / grootsej / froom / pcutsch. Dit woord wordt meestendeel in 't goede, maar verwaant altyd in 't kwade genomen.*

- Verweeren, door lange bezitting iets door eigen houden.
- Verweeren, tegenstaan / tegenstand bieden.
- Verweezen; tot weezen maaken.
- Verweest, tot weezen gemaakt / van ouderen beroofd.
- Verwellen, verwallen, veranderen / vertoefelen.
- Verwellen, verweelen, verkiezen / uitkiezen.
- Verwerken, door zijn werk aanstoot geeven.
- Verwerken, de stoffe / die men aan een werk legt / verbezigen.
- Verwerken, verbeuren / straf verbeuren.
- Verwylen, uitstellen.
- Verwiften, bezekeren.
- Verworden, verdooven.
- Verwreeden, wreed maaken.
- Verzagen, verbaard maaken.
- Verzanden, met zand verbuld worden / door zand verstopt worden; gelyk een gracht of vaart, die door het verstoffen en verwaaide zand vol geraakt is.
- Verzandt, met zand gemengd.
- Verzeer, pijn / finert. *Hier van komt, verzeeren, pijn hebben / pijn aandoen / bezeeren.*
- Verzeekeren, ondertrouwen.
- Verzondt, gelyk een zon glinsterig gemaakt.
- Verzuimel, berzuimig / zuimachtig / vergeetelachtig. *Zie Zuimen.*
- Verzusteren, zoek Verbroederen.
- Verzweenen, berdwéenen.
- Verzwenden, berstrooien / berdelgen.
- Verzwymen, dwaalen / falen.
- Verzwyming, faling / doling.
- Vesfemen een naaldt, een naald dwaaden. *Ook zegt men by verhorping / een naald vémen.*
- Vesten, bevestigen.

Veu-

U I.

Zie de voorgaande Letter

V I.

- Vlied, veed, haat. *Zoek Veede.*
Vieder, zemer/ emmer.
Vierdonk, vierling.
Vierek, vierhoek.
Vierekkigh, vierhoekig.
Vierlyk, plechtig / staattijck / *by de onduitschen*,
solemneel.
Vierte, plechtigheit, *by de onduitschen*, solemni-
teit.
Viern, viernen, vernen, oud / van. boozleden
jaar. *Zoek Verent.*
Vierschaar, *Zie over dit woord de geslagtlyst van*
den beere D. van Hoogstraaten. Van dit woord
zegt men in rechten, een vierschaar vorsten, op
reces scheiden, zekeren volgenden rechedagh,
noomen.
Vynen, binden.
Vyfjarigheid. *Zo noemt Hooft den tyd van vyf*
jaaren.
Villicht, beel licht / misfschien.
Vilt, viltachtigh, velt / gierig / haartig.
Vingering, wyzing met den vinger / aanraaking
met den vinger.
Vingerling, vingerlyp / zegelcing. *Als of men zeide*
vingerring.
Vinnen, binden.
Vits, diktoplig / vlog / rap / suel / gaauw.

V L.

Vlaeden, vlieben.

Vlaarboom, vlierboom.

Vlaasch, vossch.

Vlaat, aanhangsel des hout.

Vlaschaardt, ruig laken.

Vlechte, tralie / hozte.

Vlechte, buurige schoofstheit / broog kruusfel / kraantofel / hairwozm. *By de Latynen, impetigo, lichen.*

Vledder, vlier.

Vleeschhouwer, *betekende by de oude, een beuk / boodslager.*

Vleeschmanger, vleeschverhooper.

Vleggheren, vledderen, vlerken, vliegen.

Vlerboom, vlierboom.

Vlerk, vleugel.

Vlerken, vliegen.

Vletten, vlesjen / vlieten.

Vleughe, vloghe, vlucht / vliening.

Vleughs, versbond / in der vl / voozt / vobelyk.

Vlicchelen, vliegen / de vleugels roeren.

Vicchelstaerten, vlichstaerten, vlietstaerten.

Vlieder, vlier.

Vliegh, windhont / hazewind.

Vlieme, vlyme, vlym / vlym / vlyt.

Vliende, vlyende.

Vlies, hout / vel / een schapevel met de wolle daaraan.

Vliet, vlyt.

Vlietkil, diepte der vliet.

Vliezen, scheeren. *Hiervan zegt men de schapeen vliezen. Dit is afkomstig van Vlies.*

Vly-

- Vlyme, sluim.
 Vlimme, blim.
 Vlo, bluchtig.
 Vloedigheidt, oherbloet.
 Vloes, vleus, vlus, tegenwoordigheid / aanstaand
 oogeblik.
 Vlokaardt, losaard / losaard.
 Vlokasche, heete asch.
 Vloek, holachtig.
 Vlotte, baare / goete.
 Vleughelen, met de vleugelen toemelen.
 Vleugelen, eigenhik de vleugels binden. *By ober-
 hzenging / iemand de handen op den rug binden.*

U L. U M. U N.

Zie de voorgaande Letter.

V O.

- Vocht, gevecht.
 Voecht, of
 Voechtigh, vochtig / nat.
 Voechten, bevochtigen / natmaaken.
 Voele, veel.
 Voere, baar / gebaar / zebe. *De voeren dryven,
 den meester speelen.*
 Voerloos, onzeedig / bartel.
 Voerloosheidt / onzeedigheid / bartelheid.
 Voeren, vuuren, voeren, lubben.
 Voerzeling, gelubd varen.
 Voesteren, voeden. *Hiervan heeft men voest-
 ervaber.*
 Voetenaar, boetsmecht.
 Voetpadt, *is by de rechtsgeleerden het recht, om te
 voet te mogen gaan over een anders land.*
 Voetzandt, strand / oever.

Voghten, vooghten, bestieren / beheerschen / bezorgen / opboeden / kweefien.

Voghtenis, vooghtenis, voghtnis, bonnis / uitspraak in recht.

Voghtenissen, voghtnissen, bonnissen / 't recht uitspreken, oordeelen.

Voghtnisier, rechter / oordeelaar.

Voghtgenachte, voghtgheding, voghtdagh, een rechtstag / rechtspleeging des graafs / rechtgetide.

Volghsprake, volghwoord / toestemmen / goedkeuring.

Volghvonnisse, ja bonnis.

Volkerwet, recht der volkeren.

Volkwigh, volwygh, oozlog / krijg.

Volleesten, voleindingen / volbzengen / volboen.

Volna, vna.

Volfschaardt, ten eenemaal in slagorden gesteld / geschaard.

Volscheiden, volbzagt worden.

Volwygh, oozlog / krijg.

Volwoordt, volghwoordt, bevestiging / goedkeuring / toestemming.

Volwoorden, bevestigen / toestemmen.

Vonnisse, uitspraak / gewoone / bonnis. *Die woord schynt te komen van vinden. Van ouds zeide men, het vonnis vinden, dat is, beide partijen gehoord / de saken wederzijdich overwogen en doozien hebbende / daaruit het bonnis vinden. In sommige oude boeken vindt men voghtnis, en voghtnis, schynende af te komen van voght, vooght, opziener / rechter.*

Vondel, of

Vonder, kleine brug.

Vonte, vunte, doopbekken. *Het wordt ook doopvonkel genoemd.*

Voor-

- Voorbaar, voorbaarigh, uitsteekende / uitmun-
tende.
- Voorbewys, voorbeeld / *by de onduitschen* exempel.
- Voorbindt, haerinoer.
- Voorbochtigh, voorbaarig / geneigd.
- Voordanser, bleier / die naar het wanken van
zijn meerder voorzandst.
- Voord, baart / kille. Eene plaats in een rivier /
daar men kan voorwaaden; waadbaare plaats
eener riviere.
- Voorders, voorzouderg.
- Voordsten, uitstellen.
- Voorghenandt, een voorzanger van den zelven
naam.
- Voorghangen, voorzegaan.
- Voormanger, voorzhooper.
- Voormomder, vereniger / boogb.
- Voormomding, of
- Voormomdschap, boogbyschap / mondboorzschap.
- Voorschelligh, uitsteekende / uitmuntende / voor-
trefflikt.
- Voorspan, gespe.
- Voorstaven, voorzspellen. Zoek Staaven.
- Voortje, sleufje.
- Voortreffen, obertreffen.
- Voorwitte, voorwittigheid, nieuwsgierigheld /
by de onduitschen curieusiteit.
- Voorwittigh, nieuwsgierig.
- Voorzaaghe, voorzeggig.
- Vurcht, vrucht, vzeze.
- Vorchten, vruchten, vzezen.
- Vorchtzaam, vzezachtig.
- Vorders, voorzouderg.
- Vorle, kant des velds.
- Vorttrappe, *nu des Graaven-Polder*, ligt in Zuid-
Beveland.

Vorst, by de Latynen princeps gezegd, die in eenige vergaderinge de voorste, of de aanzienlykste, wegens kennis, wysheid, deugd, dapperheid, rykdom of geboorte is.

Vorzen, bziezen.

Voute, getwelf / steenen hoog.

V P.

Zie de voorgaande Letter.

V R.

Vraay, waarachtig. *Die is niets anders dan het Fransche woord vray of vray, en is dus liever als een basterdwoord, dan als een verouderd woord aantemerkten.*

Vredebraake, bzebebzruk.

Vreededaghen, bestant.

Vrienzen, stout zyn.

Vrienden, bzen / beminnen.

Vrienddagh, bzbag. *Vrydagh schynt deeze dag genoemd te zyn, naar sommigen meenen, van Frea, of Vrea, met welken naam de oude Saxen Venus benoemden, van wien deeze dag by de Latynen haaren naam heeft.*

Vriesche Graaven, of Friesche Graaven, betekenen niet die over Oost-Friesland graaven waren: maar onze eerste gewaande erfgraaven, Jan van Avesnes, en de volgende buitengestoten: also in die oude tyden de landen, tuschen het Vlie, en het Sundt-val gelegen, onder geen anderen naam als Friesland bekend waren, en die graaven ook dezelve landen berechtten.

Vriesche Graaven, of Friesche Graaven. *Also Friesland, ten tyde onzer eerste gewaande erfgra-*

graaven, zich uitstreckte van de Weezer ten oosten, tot de Schelde ten westen, en de naam van Holland nog onbekend was, zyn die Graaven, uit den eersten huize, Friesche Graaven genaamd, en meenen wy, dat hiervandaan Robert, van geboorte een Vlaming, wegens zyne voorgaende over onzen Graave, in den jare 1063, de Fries gebynaamd werd.

Vryen, hyn maaken.

Vryheid, gemeene vryheid, libertas publica, by de Latynen genaamd, is in eene republyk of staat, alwaar de gemeene ingezetenen, nevens die geenen, welke de wetten aldaar zelfs maaken, gebonden zyn te leven naar de wetten, of de straffe, die by de overtreding staat, te lyden. Zynde derhalven eene vrye republikeinsche regeering daor een yder ingezeten, hoe groot die ook wezen moge, maar de wetten des lands leven moet. En zoo een ingezeten der voorzyds vrye republyke eenom zoo grooten aanhang aldaar gekregen had, dat zulks niet geschieden konde, zoo werd dien ingezeten by den Grieken en Romeinen de naam van tyran dier republyke gegeven; en mogt by aldaar strafeloos van yder een gedaad worden, ja moest yder burger zweeren dat is zullen doen; en ward die zulks gedaan had, ten boogsten gederd, en beloond.

Vrygemaakten, by de Latynen liberti, genaamd, te weeten door de heeren zelfs van slaven of lyf-eigenen, vry gemaakt. Zy waren in geheel Duitschland, en ook by ons zeer weinig en zelden te vinden, en vrygemaakt zynde, moeten nooit leden eenigen publike vergadering zyn, of in des lands, of der steden dienst gebruikt worden. Ook waren hunne testamenten en getuignissen krachtloos. Echter was by ons het jus patronatus ci-

civillis onbekend, zulks de vrygemaakten in het geheel vry waren. Daarenboven werden alle inenſchen, hoedanig die waren, voor vrye luiden erkend, die een jaar en zes weken als poorters, in een plaats van Holland, die het ſteden-recht had, gewoon baden zonder gereclameert te zyn; en waren zodanige vry gewordenen by ons in zeer grooten getale.

Vro, vrolyk. Hieraf ſpruit vervrooyen en ver-
vrooyen, verbrolken.

Vro, vroeg / vroegmorgens.

Vrocht, vrucht, vreeze.

Vroed, vroeg.

Vroeden, vroeg zyn. Het betekent ook nozdeelen.

Vroedschap, of

Vroedsche, vroegheit.

Vroedschap, betekent ook den raat.

Vroome, vroucht / nuttigheit. Hiervan zegt Hoofst
*zyner vroome, dat is / tot zyn boozdeel.

Vroomen, versterken / en versterkt worden / sterk
worden / toenemen in krachten / moedigen / moed
geven.

Vroone, froone, tof / pagt.

Vroon, Frone, Frana, is vrybeld van alle lasten,
ſchattingen, loon, &c. en vermits onze Graaven
van alle landlasten vry waren, werden hunne
landen en wateren ook vroonen genaamd.

Vroondienſten, dienſten, daar geen loon voor be-
taald werd, ſomtyds hofdienſten, en in de Fran-
ſche tale courveës genaamd.

Vroonlanden, landen die van lasten en ſchattingen
vry zyn.

Vroonenakker, nu Vrouwen-Akker, genaamd.
een plaats aan de riviere den Amſtel, omtrent
den Uitboorn.

Vroon-viſſcheryen, vrye onbelaste viſſcheryen.

Vrost,

Vrost, vorst. *Deze letterverzetting is ingekropen om de gemaklykheid van zeggen. Anders moost men eigenlyk vrost zeggen, afgekomen van vriezen: daar vorst anders is een naam van waardigheid. In born en bron heeft eene tegengestelde verzetting plaats; want men heeft zo wel bornput, als bronwel.*

Vrouwde, vreugd / blydschap.

Vrohouw, vreugdhouw, huisbzoutu.

Vrouwden, blyde zyn.

Vrouwentimmer, vrouwenhof / vrouwenhuis / de hoop der bzouten. *Een samengezet woord van vrouw en timmer, welk een huis of gesticht betekent, en wordt genoegzaam niet anders gebruikt, dan van de vrouwenhuizen, of harems, der voornaame lieden in 't oosten.*

Vrouweeren, by bzouten loopen / onskuttsch leven.

Vrucht, vurcht, vorcht, vrocht, vreeg. *Dit woord is in het samengestelde woord godvruchtig, godvreezend, nog overgebleeven.*

Vruchten, vurchten, vorchten, vreezen.

Vrueg, vreegd / lust.

Vrunte, gemene weide.

U V.

U U.

Zie de voorgaande Letter.

V U.

Vuidigh, of

Vuig, lui / vadzig / slapmoedig / blohartig.

Vuldiglyk, slapmoediglyk / blohartiglyk.

Vuile, klip / rotg.

Vult, vulte, volte, volheid / zathheid.

Vun-

Vunte, Vonte, doopvat / doopbekken.

Vuscht, vorcht, vrucht, *breef Zie hierboven*
by Vrucht.

Vürchten, breezen.

Vurm, wurm.

W A.

WAade, ondiepte / eene plaats in 't water /
daar men met borten kan doorgaan. — *Zie*
Voord.

Waade, waar, *betekent ook gewaade / gewaad /*
klerb.

Waaden, wadden, ober een waade gaan / te moet
door eene waadbaare plaats / eene ondiepte enet
ribiere gaan.

Waaghe, baare / golf / vloed. *Hiervandaan*
komt waagheschot, betekende eikenhouten plan-
ken / daar de baaren en golven der zee / gelijc
als op afgebeeld worden: of liever wegens baare
dunte / gelijc een zee-golf / lichtbetweegbaar.

Waaghen, ghewaaghen, beweegen / weegen /
wiggelen / zeggén / spreken.

Waaie, wuite.

Waaghenleeze, waagenflag / waagenpoot.

Waaghenloopigh paerdt, hollend paerdt.

Waagfchotel, waagfchaale.

Waale, verkiezing / keure / keijsterning.

Waaen, verkiezen / veranderen / verwijfelen.

Waalbaar, veranderbaar / wijfelbaar / verand-
lijk.

Waalbaarheid, verandelijkheid / wijfelbaarheid /
veranderlijkheid.

Waaen, veranderent / verwijfelen.

Waa-

Waaling, *berandering / toefeling.*

Waalvry, *hij van berandering / hij van berisping.*

Waan, waanen, *waaruit / waartandaan. In deze betekenis is dit woord zeer oud. In den zin van meening, dunk, enz. is het bedendaags nog in goed gebruik.*

Waaning, *de engentien / echentien / by de Latynen inguen.*

Waanfch, *met waan begrepen.*

Waanfchyn, *gebaante / gezicht / teften.*

Warande, *borg / waarborg / bewaaring / befcherming / bozgtogt / bozgfchap.*

Waarandeeren, *waarborgen / bewaaten / befchermen.*

Warandschap, *bozgtogt / goetzeker / bozgfchap.*

Waarde, warde, *waarens / bewaaring / wacht / hoede.*

Waardein, *bewaarer / opziener.*

Waarden, *of*

Waaren, *bewaaten / hoeden / befchermen / bejapen / verzeieren.*

Waarder, *wachttooren / baak.*

Waardt, *woord. Hier van meenen fommingen, dat voorwaarde zynen oorsprong trekt.*

Waartghelders, *folbaaten / die waarbgeld ontvangen hebben.*

Waargheldt, waardtgheldt, *geld op hand / godpenning.*

Waaring, *overloop van 't fchip / galberp / wandelplaat.*

Waarifon, *bezetting ener ftad / by de onduifche garnifoen.*

Waarloozen, *berzuimen / bermaarloozen.*

Waarren, *waarfchoutten.*

Waar-

Waarfchap, genoeggeving / borgtocht / borgfchap /
goedzeker.

Waart, inboozing.

Waarzeggherin, waarzegfter.

Waastyne, woestyne / wilberntg. *Als of men zeide*
vasta solitudo, vaste, dat is, groote wyduit-
gestrekte eenzaamte plaats. De Engelschen gebrui-
ken hun waste, nog in den zin van woest of
verwoesten.

Waat, gewaad / kleed. *Hiervandaan komt lyn-*
waat, en dergelyke.

Waat, waate, scherpte / spijt.

Waaerlating, is by de rechtsgeleerden 't recht om
water te draalen uit eens anders put of regenbak.

Waaerleiding, 't recht om water uit iemands wa-
ter af te leiden.

Waaerboozing, 't recht om zyn water te loozen
oer eens anders grond.

Waatigh, fcherp.

Wachs, was. *Dit woord meenen sommigen af te*
springen van wak, bochtig / week / zacht / taai /
buigzaam; omdat het was zoodanig een eigenschap
heeft.

Wasmanger, wasverfhooper. *Zie hier vooren het*
woord Manger.

Wad, of

Wadde, waade / ondiepte / plaats in 't water daer
men te voet doorgaan kan. Zie Waade.

Wadden, waaden, een wad doorgaan / doortwa-
den.

Wadding, bijt / afruiming van een strand of oever.

Waerder, waerd, eiland / blieteiland / schang.

Hiervandaan spruit, Keizerswaerd, Bommels-
waerd, enz.

Waerdschap, gastmaal.

Waerdschappen, gastmaalen.

Wag-

- Wagghe, broefi / kouffe.
 Wak, nat / bochtig / lof / flap / weefi / zachjt /
 taai / buigzaam.
 Wak weeder, nat weeder / bochtig weeder.
 Wak van ligchaam, rad en gaauto van ligchaam.
 Wakheid, weefiheid / zachjheid / taaiheid / buig-
 zaamheid.
 Wakel, gezweer / zwoering.
 Wal *betekent* allerhande groote zeevifch. *Hiervan-
 daan* komt walvifch. *De Engelfchen* gebruiken *bun
 whale* nog in deezen zin voor walvifch.
 Waldvester, Houtvester, bofchwachter / *by de
 kwaade Latynen* en in de leenrechten valvasfor
genaamd. Hy had te bezorgen bofchen en wildernis-
 fen.
 Walle, afgrond / diepte.
 Wallen, wellen, kookken / zieden.
 Wallen, waalen, buiten 's landf reizen / wandel-
 en / veranderen / verwifjelen.
 Walm, bondel ftrou.
 Walnte, waagfem / damp.
 Walfch, welfch, bzeemd / uitheemfch / uitlandfch.
 Walfcher, bzeembeling.
 Walfchot, walvifchzaad. *Sommigen* noemen *het
 walrat*, waldrat, en walram.
 Walvaart, buitenlandfche reizing. *Een famengezet
 woord* (compositum) uit wal en vaart.
 Wal, wale, *betekent by de Hoogduifchen, en Saxen,*
 uitheemfch, buitenlandfch, vreemdelingh, die
 een onduifche taale fpreekt. *Hiervandaan
 komen* waal, walsman, wallachier; *als ook* waal-
 noot, walfche noot, *dat is, uitheemfche noot.*
 Wanban, of
 Wanbon, de buif. *Hiervandaan meenen somm-
 gen, dat wambus zynen oorfprong heeft, welk
 het kleet, dat de borft omvangt, betekent.*

Wan,

Wan, ydel / ledig.

Wan, wen, als / wanneer.

Wan, gebreft / behoefte / gebrekkelykheid. *In zeer veel samenzettingen (composita) is het nog gebruyklyk, als wangebruik, wangelooft, wangunft, wanhoop, wantrouw, enz. In de samenstelling heeft het doezelve betekenis als on.*

Wanaart, ontaarbing / badzighheid.

Wandanken, onbanken.

Wandeel, schade / straf / boete / voorspoedel.

Wandeelen, straffe lyden / boeten.

Wandelbaar, dat verbyermid kan worden / vercreembbaar

Wandelen, van afgaan / verandering maaken.

Wanderbaar, veranderbaar.

Wanderen, veranderen / ook wandelen.

Wand, zeil.

Wandtschot, wagenschot.

Wanen, van waat.

Wanhavenigh, ongehabent / moessig / afzigtig / slordig.

Wanheughen, wanhoopen / miswesebig zyn.

Wanker, wankel.

Wanklaaghen, achterklappen / wanklyk klagen.

Wanklager, achterklapper.

Wankost, argwaan / kwaad vermoeden / naanver.

Wannigh, ydel / ledig.

Wannigheid, leegheid.

Wanontzigh, ontzagloosheid.

Wanfaak, gebal.

Wanfeede., kwaade zede.

Wanfeedelyk, onzedelek.

Wansinnigh, onzinnig / krankzinnig.

Want, beschermer. *Hier vandoen achten sommigen trouw want te komen, als of men zeide, trouwe beschermer.*

Want, betekent somryn als.

Wan-

Wantaaligh, kwaalyk bespaaft.

Wantsch, wakker / gaauw / geestig / aartig.

Wantschepfel, gezocht.

Wanweete, onweetenheid / twyfel / uitspoorigheid.

Wanweeten, niet weten / twyfelen / 't spooz byster zun.

Wapeldrenken, is iemand in vuil water werpen, of daarmee te begieten.

Wapeling, is in oude tale vuil water.

Wapen-rust, gesogen zwaard. Als een baljuuw in de vierschare ter rechte zat, en, uit eigen hoofde, het leven van eenen misdadiger eischte; zo moest by aldaar zitten met eenen blooten zwaard. En als de klager den baljuuw of schout aanzide, dat by het recht te vorderen had zonder wapenrust, zo verscheen die aldaar met een stok, staf of roede, en vorderde recht met klagelyke woorden.

Wasda, het Forceest. Het is niet onwaarschynlyk het Land van Waas, daar de graaven van Hollandlangen rydsegendie van Vlaanderen om geoorlogd hebben.

Wasenaar, halve maan.

Wasnaar, in oude tyden een forceest en bosch, genaamd Wasda, daarna Washa, is nu een dorp en heerlykheid, gelegen tuschen de stad Leiden en 's Gravenhage, dicht aan de zeedyken, ontrent anderhalf uur gaans van Leiden. Zie voorts op Zuid-Herders-Hage.

Wateralf, ook

Waternekker, watergob / waterspoof.

Waterboogh, regenboog.

Waterloop, is by de rechtsgelorden het recht, om zyn water te laten loopen over eens anders grond.

Watte, wadde, ondiepte in 't water / daar men te voetdoorgaan kan.

Waze, *ſpik.*

Waze, *betekende eertyds een ſakkel / tootz.*

W E.

Wedde, loon / *ꝑꝑꝑ* / pand / beloſte / reutegaaf / jaargeld.

Wedde, weddegheldt, verbeurte / boete.

Weedemaandt, weedmaandt, weidmaandt, zomermaand; *by de onduiſchen Junius.*

Weeder, weeders, welk van beiden.

Weederbieden, verbieden.

Weederbodt, verbod / tegengebod.

Weederen, tegenſtaan / tegenſtreven.

Weedergheldingh, vergelding.

Weederhoorigh, weêrspannig.

Weederigh, tegenparty / tegenſtreever.

Weederingh, tegenſtreeving / tegenſtrydigheid / tegenſtanting

Weederlaatigh, onachtzaam / verzuimig / naa-laatig.

Weedermaandt, weddermaandt, hooimaand Julius genaamd. *Deeze maand heeft deezen naam gekregen, zoo sommigen meenen, omdat het weder dan meest begint opteſteeken, en de stormen voor den dag te komen. Kiliaan vertaalt deeze maand in 't Latyn Junius, dat is, zomermaand, en geeft 'er dezelve reden van.*

Weederreede, antwoord / tegenſpreking.

Weederschal, webergalm / weersklank; *by de onduiſchen Echo.*

Weederschap, tegenſtrydigheid.

Weederspalt, weerspannigheid.

Weederspannelingen, muitelingen; *by de onduiſchen, rebellen.*

Weedertaale, antwoord / tegenſpraak.

Wee-

- Weederval, tegenwoord
 Weederwaan, tegenwaan.
 Weederwaardigheidt, ontwaardigheid.
 Weederwas, kleinen / on groot.
 Weederzaak, of
 Weederzaaker, party / tegenparty / tegenstreeber.
 Weegh, want / muur. *Hiervandaan komt weegh-
 luis, wandluis.*
 Weeghen, den weg huzen.
 Weekbeen, kraakbeen.
 Weeme, priestershuys.
 Weer, gelucee / kryggereedschap.
 Weepel, zwerbende / onstandvastig / ydel / leeg.
 Weepel, weepeler, amptelooze / amptbrg.
 Weepelen, zwerben.
 Weeps, bedorven / verlast / vertopst.
 Weepsheit, lachheid / vertopfheid.
 Weerachtigh, duurzaam.
 Weerdtfchap, tafelgenoodfchap / tafelgezelschap /
 gastgenootfchap. *Kiliaan vertaalt, weerdtfchap
 door de Latynfche woorden, convivium, epulum,
 populare convivium. In deezen zin words het
 woord ook gebruikt, MARK. VI: 32.*
 Weeren, dueren.
 Weerigh, duurzaam.
 Weershooft, draaitwind.
 Weert, sterkte / verweering.
 Weertschap, zie weerdtfchap.
 Weete, of
 Weetenis, weetensfchap / kennis.
 Weeve, webbe.
 Weevel, weeveldraadt, weevelgharen, *het inslag.*
 Weezenskroost, weezensbeeld.
 Wegh, *is by de rechtsgeleerden het recht, om met
 paarden of waagens over iemands land te ryden.*
 Wegghelen, rollen.

Wegghen, betweegen.

Weghlaaghen, belaagen.

Weidboom, milgeboom.

Weide, gheweide, *ingewand der dieren. Hiervan-
daan komt weiman, weidmes, weidzak, weid-
werk, ans.*

Weidelyk, groot / sterki / magtig / goed / vroom /
bekwaam / uitsteekende.

Weiden, uitweiden, *het ingewand uitneemen /
ontweiden.*

Weidner, jager.

Weidmaandt, zomermaand / *by de onduitschen Ju-
nius. Een maand, in welke de boesten ter weide
gedroven worden.*

Weidsch, jagerisch.

Weidschman, jager / vogelaar.

Weifel, weivel, *gerechtsdienaar / deurwaarder /
van weiffelen, hier en daar loopen.*

Weiffeloogsch, *'t geen de oogen doet weiffelen.*

Wein, pijn / smert.

Weinen, weenen.

Weirlyk, wereldlyk.

Weisteren, voor de oogen weemelen.

Weivel, gerechtsdienaar.

Welbereent, welbespraakt.

Welk, slap / badzig / verslens / verwessit.

Welke, slapheid / badzigheid / verslenstheid.

Welken, vertwelken.

Welkerhande, of

Welkerley, hoebaartig.

Welkerwyze, hoebaartiglyk.

Weldt, geweld.

Weldigh, geweldig.

Welde, weelde / wellust / vermaakt / bartelheit.

Weldigh, ook

Weiderigh, weelig / weeldzig / bartel / wellustig.

Wel-

Welborene, waren alle die met vier quartieren van vrye luiden geboren waren. Dus werden zy ten platten lande genaamd. Maar in de steden werden dezelve scheepenbaare luiden geheeten. In het korte gezegd, het waren in deezen eigenlyken zin genomen, noch ridders, noch schildknaapen, noch huisluiden, noch slaven, maar wierden daartegen over gesteld

Welle, walle, hzon / spzingszon; by de duit-
schen, fontein.

Welle, betekent ook zinzand / dziftzand / zand welk zonder vastigheid alles opstoopt. Hiervandaan komen, wetzand, welgrond, enz.

Wen, als / wanneer.

Wenk, maagdepain.

Wennen, sneenen.

Wenst, wennig / gewoonte.

Werkalaem, wercktuig / werfgeredschap. Zie Alaem.

Werd, werder, waerd, edland / blieteland / schand. Zie Waerd.

Werdel, wordel, werbel.

Wurf, een ledige plaats omtrent huizen.

Gemeene Werf, een plaats, daar de buuren by een kwamen, om over de zaaken hunnes landschaps, of dorps te handelen, en te besluiten.

Wurf, werve, daad / boering. Hiervandaan meenen sommigen te komen, eenwurf, anderwurf, tweewurf, meenighwurf, eerstwurf, laatstwurf; enz.

Wurf, betekende ook by de ouden winkel / hoef / plaats.

Wurf, zegt iemand, is in de stroomen, of in zee dat, welk buiten 't natuurlyke strand, of oever, van de menschen dieper in 't water opgeworpen is, opdat de schepen door ondiepte niet belet

zouden worden te landen. Hedenaaags noemt men het, een hoofd.

Wereld, waereld.

Werpel, dofselsteen / teerling.

Werpel, de scheering / de scheerbraad. *Kiliaan vertaalt het woord door stamen. Men vindt dit woord gebruikt in onze Bybeloverzetting, LEV. XIII: 52.*

Werre, twist.

Werren, oozloogen / krugen.

Wersch, wirsch, kwaad / slim / schelmfch.

Werzaam, tegenftreepdig.

Werzelen, tegenftreeven / tegenftanten.

Wertzeler, of

Wertzelhoofdt, dwarsdyver / waerevogel / tegenftreepdig.

Werseling, tegenftreeving.

Wes, wat / waarom, ook, wiens.

Wet, wat.

Wettigh, waetigh, gewet / fcherp.

Weve, webbe.

Wewe, of Weene, weduwe; *die in den we of woen blyft zitten, over haaren man.*

Wewenaar, of weener, weduwenaar; *die weener is over zyne overledene vrouw.*

W I.

Wichte, waage.

Wichten, weegen / wiffiken.

Wiedaanigh, hoedanig.

Wiegheing, een die in de wieg ligt.

Wiegheoot, heegroot.

Wielen, draaien / omloopen.

Wielstoel, wagenstoel. *Sella curulis, by de Rome-
nen*

Wie-

- Wieme, of
 Wiemel, rookplaats / rookhoft; plaats, daar het
 gezouten vleesch wordt opgehangen, om in den rook
 te droogen; of daar men het gerookte vleesch be-
 waart; ook betekent het de plaats, daar de boen-
 ders des nachts zitten, bedendaags de stok genaamd.
 Wieren, zien / lippen / bezigtigen / rondom zien.
 Wieren, betekent ook ombzaaien / omloopen. Waar-
 voor men nu zwieren zegt.
 Wieren, veld / weide / beemd.
 Wift, ligt / tuft. Zo zeide men wift en ligt.
 Wighe, veldslag.
 Wighvuur, oud en verrot hout / dat des nachts
 licht / licht:andend hout.
 Widdauw, teenen / ticnen.
 Wigge, heitel
 Wydzienigheidt, verziendheit.
 Wye, wygh, wyh, weigh, heilig. Hiervan spruit
 wyen, heiligen / enz.
 Wynge, wyhing, heiliging.
 Wynacht, wienacht, wyhnacht, Christus ge-
 boortedag / of nacht. Als of men zeide, heil-
 ghe, of gheheilighde nacht. Een samengezet
 woord (vox composita) van wy, wie, wyh,
 en nacht. Sommigen meenen, dat men wynnacht
 moet zeggen, van wyn, en nacht; omdat deeze dag
 en nacht van de ouden met gasten en brasen plag
 doorgebracht te worden.
 Wyghwiegh, strub / veldslag.
 Wyghant, wieghant, reus / strubbaar held.
 Wyghlyk, manhaftig / strubbaar.
 Wyghuis, legerplaats / schans.
 Wyh, wye, heilig.
 Wyhen, wyen, heiligen.
 Wyk, dyk.
 Wyk, betekende ook rechtsban. By de onduitschen ju-
 risdictie.

- Wykbeeldt, rechtsbanbeeld / rechtsgebied.
 Wykbeeldt, *betekende ook een stad / bleit / burg.*
Hiervan komt wykbeeldrecht, stadsrecht.
 Wykhuis, wyghuis, schans.
 Wylen, wylent, wylents, *zertyd.* *Heden betc-*
kent het overleeden
 Wylen, *betekent ook somtyd.*
 Wyleneer, *zertyd.*
 Wyling, *beurtwysfeling / by de Latynen vicisitu-*
do gezegd.
 Wyp, wype, wip, *toort* / falibel.
 Wysdom, wysheid / bonnis / uitpraak / betogde.
 Wyte, *beete.*
 Wyven, een wipf neemen.
 Willer, maaker van uitersten wil.
 Windel, windsel.
 Winden, waaien.
 Windelmaand, *windmaand / wintermaand; by*
de onduyschen, December, zo gebecten, om
dat men in deeze maand veel stormen heeft.
 Windelstang, wildeftangel, windboom.
 Windezeel, *toetu om te winden.*
 Windtbrauw, *winkbrauw.*
 Windtgraagh, *graag tot den wind.*
 Windtvang, *schutiel / dat den wind vangt.*
 Wingewest, *overtwornen landschap. De Latynen*
noemden het provincia. De onduyschen zeggen tbans
conquest.
 Winne, wen, landwinner / landbouwer.
 Winne, *beteekent ook by de ouden, hoede.*
 Winnende leeden, *teellen / by de Latynen mem-*
bra genitalia.
 Winner, vader / teeler.
 Winsch, wensch.
 Winschen, wenschen.

Win-

Winstcr, moeder / teelster / haarster.

Winterkil, winterkoud.

Wip, wyp, tooztg / fakkiel / licht / schitterend licht / tintellicht / knikking der oogen. *Hier van komt scheele wip, scheelgezicht / scheeloog / scheelaart.*

Wippe, zweep.

Wippen, met zweepen slaan.

Wis, teen / tien / rnsje.

Wisch, of

Wische, een stuk weiland.

Wispel, zekere maat hoorn.

Wispelduurigh, ongestaadig / onstandvastig : *waarvoor men wispeltuurig schryft.*

Wispelduurigheid, ongestaadigheid / onstandvastigheid.

Wisfender, veemfchepenen. *Zie Veem.*

Wit, wet.

Wite, witte, weete, kennig / kundschap. *Hier vandaan is aalwitte, aalwittigh, samengefeld. Zie Aal.*

Witigh, wittigh, weetende / kundig. *Hier vandaan spruit verwittighen.*

Witelyk, wittelyk, wettelyk.

Witheer, grootvader. *Misfchien naar zyne grysheid zo genoemd.*

Witevrouwe, witikewyf, witevrouwe, witvrouwe, waazgenfter / tobenaarfter / toberegse / albe / albinne. *Dit flach van vrouwen heeft deezen naam gekreegen, omdat zy voorgeven veel te weten: gelyk zy by de Latynen om dezelve reden fagæ en nagæ genoemd worden. Zie boven Alve, en Alvinne: alwaar een andere reden van deeze benaaming gegeven wordt.*

Witvrouwe, betckende ook een weduwe: *omdat de vrouwen over hare mannen rouw draagende, zoo wel*

wel by ons als by de Romeinen, witte kleedere.
droegen.

Wittighen, waarzeggen / boozjellen / wigchelen.

Wittigher, waarzegger / wigchelaar.

Witting, witing, weeter / wijze / schandere / ver-
nuftige.

W O.

Woak, doodkleed.

Wodensdag, woensdag; deeze dag heeft zyne be-
naaming gekreegen van Woden, afgod der alou-
de Saxen.

Woed, woede, razerny / dolheid.

Woeden, bloeden / bloeien

Woeder, dwingeland / geweldenaar / by de onduit-
schen, tyran genaamd. Men zie hier vooren on-
der Tyran.

Woedery, dwingelandy.

Woedernis, razerny / dolheid.

Woedig, woedende / razende.

Woer, wier.

Woesten, verwoesten.

Wolfsmaandt, wintermaand; by de onduitschen
December. Deze maand werd zo genoemd, om-
dat in dezelve de wolven verwoedelyker op roof
uitgaan.

Wonderen, verwonderen.

Wonderzaam, wonderbaar / wonderlyk.

Wonne, blydschap / vreugd / geneugte.

Wonnemaandt, bloeiimaand; by de onduitschen Ma-
jus. Deze maand is zoo genoemd by Karel den
Grooten van wegen haare aangenaamheid, en
vreugd.

Wonfaam, aangenaam / gevoeglyke / blyde / vrolyk.

Woon, gewoon.

Woon-

- Woonlyk, gewoonlyk.
 Woonte, gewoonte.
 Woordenvlichter, woordenblechter.
 Woordtprachtigh, grootſprekende.
 Woozen, in verhoofend water nieuws water ingletten.
 Worte, woztel.
 Worvel, werbel / grendel / bzaai. *Hiervan ſpruit w ervelziek.*
 Woutherman, woudthermanneken, woudheltjin / woudſpook / boſchgod; *by de Latynen faunus Een huisgodeken betekent het by ſommigen boerdarig de Latynen lares, penates noemden. Heden worde daar kaboutermanneken voor gezegd.*
 Woudtvorſter, opziener van 't woud / daar men nu houtveſter voor zegt.
 Wouteren, rollen / wenden / wintelen / gerold wozen.
 ben.

W R.

- Wraake, weigering / verwerping / aſſeurring. *Hiervan is nog wraaken in gebruik.*
 Wraakel, wzaakigierig.
 Wraakghoedt, wzaakgoed / verworpen kwaat.
 Wraddel, onderkin / koſiem / het vel dat de oſjen en koeien / tuſſchen de boſt en keel ahangt.
 Wrange, ſchurft.
 Wrastelen, wartſelen, woſtelen.
 Wreedt, dapper / krygſzuchtig. *Zoo ook ſaevus in 't Latyn. Saevus Hector by Virgilius, dat is de dappere, kloekmoedige Hector.*
 Wreidt, wzeed.
 Wrieken uit de handen, uit de handen wzingen.
 Wrempe, ſcheefheid des monds.
 Wrempen, of
 Wrimpen, den mond ſcheef trekken.

Wrin-

Wrinkel, rimpel.

Wrinkelen, rimpelen.

Wronkroon, tulckband; *by de onduitschen, tlarā.*

Wronk, tzaai / verbzaaijing.

Wronk, wrong, ongelijk / bedefite haat / veete / oude haat.

Wronkel, verbzaaijing / rimpel.

Wryten, tzaaien / wamben.

W U.

Wustigh, betouft.

Wuw, woulu / een bekende roofvogel.

W Y. Zie W I.

Z A.

ZAaden, verzaadigen / bekومت geeven.

Zaakweldig, handbaadig / schuldig aan een begaane misdad.

Zaadtmaandt, wynnmaand; *by de onduitschen* October, een maand, in welke het zaad in de aarde geworpen wordt.

Zaadtsoen, zaaysoen, zaaityd / getyde. Het woord zaaysoen is zekerlyk afkomstig van het fransche saison, welk van het Latynsche satio is afgeleid. Wil men dit woord behouden, gelyk het reeds het burgerrecht ontvangen heeft, men moet dan ook niet zaaijoen, of zaizoen, maar saisoen sebruyven.

Zaadzaamheid, verzaadheit.

Zaaghe, zegging / vertelling / spreekjing. Dit woord is afkomstig van 't Hoogduitsche zaaghen, zeggen.

Zaaghmaare, zegmaare / sprookje / pzaasje.

Zaaysoen, zoek Zaadtsoen.

Zaan,

Zaan, terfoud / boort / met der haast / zekerlyk.
 Zaaie, zeete, zitting / stoel / zitplaats / reede /
 fcheepshaven.

Zaaten, zitten / nederzitten.

Zaatigh, zeedig / vloed.

Zaatigheid, zeedigheid / vloedheid.

Zaatighlyk, zeedighlyk.

Zakkel, beurs / maal / taf / aaszak.

Zalffen, zalven.

Zalighen, zalig maaken.

Zalighvruchtigh, heilzaam.

Zaluw, mozig / vuil / onrein. *Sommigen fchynen
 dit woord voor vaaluw' te gebruiken.*

Zaphyn, barnsteen.

Zas, reede / fcheepshaven.

Zasem, zasmaam, zatzaam, bartel / bertel / vloed-
 bronken.

Zasemheid, zatzaamheid, bartelheid / vloedbron-
 kenheid.

Zasemlyk, barteluf / vloedbronkenuf.

Zasem, of Zassenhem, is een dorp tusfchen Haar-
 lem en Leiden.

Zazelingen, bezelingen.

Z E.

Zeede, gewoonte.

Zeedel, of

Zeedele, zetel / zitstoel.

Zeedevooght, leermeester in zeede.

Zeeghaftigh, de overwinning hebbende / overwin-
 nende.

Zeegbaar, zie Zeeghaftigh.

Zeeg, overwinning.

Zeeghe, betekende eigenlyk geit / en een geit / die
 overwinningshalve geofferd werd. *Hieroovandaan
 is dit woord daarna voor de overwinning zelve
 gebruikt.* Zee-

Zeeghel, zell.

Zeeghen, overtuimen.

Zeegher, overtuinner.

Zeel, toutu / koozde.

Zeeldanser, en

Zeelghanger, koozbedanser.

Zeelen, met een koozde binde.

Zeem, honig. *Hiervandaan zegt men zeemsche-
leeder, zeemenleeder, omdat het leeder is, welk
zacht en honigverwig is.*

Zeemen, met honig bestryken.

Zeemstryken, vlyen / pluimstryken.

Zeemstryker, pluimstryker.

Zeeren, zeer doen / bezeeren.

Zeesch, zeeutsch.

Zeete, zitting.

't Zeet, te zeete / tot zitten.

Zeetel, zitplaats / zitstoel / stoel.

Zeever, speeksel / kwyl. *Men vindt dit woord gebruikt
I SAM. XXI: 13.*

Zeevermonden, zeeberen / kwylen. *Sommigen neem-
men het voor overmatig lagchen / dat men zee-
bert en kwylt.*

Zeeuwe, zee. *Hiervandaan komt zeeuwisch, dat
is, zeesch.*

Zeffen, te saimen gryppen / begryppen / bebatten.
Hiervan spruit bezeffen.

Zegghe, uitspraak.

Zegghelen, dikwyls zeggen.

Zegghene, zeggmanschap

Zeinde, zenne, zend, zeent, zeinte, zeine,
vergadering / kerksvergadering; *by de onduitschen,
Synode. Dit woord schynt zynen oorsprong
te hebben van zeirden, of zenden, omdat zy
van alle kanten naar zulke vergaderingen gezon-
den worden.*

Zeis-

Zeisenwaaghenburgh, een schans van aaneengehechte wagens gemaakt / naar de gestalte van een zeissen.

Zekeren, verzekeren.

Zel, zoutigheid / ziltigheid.

Zelf, zulf, uiterste / boord / rand. *Hieraf spruiten de samenzettingen* (composita) zelfende, zelfkant, zelfegghe, de boord of rand van laken / of kinnen.

Zelfstandt, zelfstandigheid.

Zelfvuldigh, toorneloos / geweldig / weerbarstig

Zelfswossen, van zelfs gewassen.

Zelle, gezelle / makker.

Zelle, zellemaandt, zulle, sprokkelmaand; by de onduitschen Februarius.

Zeljen, verkoopen.

Zen d, zoek Zeinde.

Zendeling, gezondene.

Zenneschalk, zineschalk, huismeeſter / opziener van 't huis / huisknecht / huisdienaar. *Dit woord is samengesteld uit zin of gezin, dat is, huisgezin / en schalk, dat is, dieenaar / knecht.*

Zengen, honken / die van 't gesneede yzer springen / gloeiend hamerslag.

Zerpen, kuischen / schoonmaaken.

Zester, zeister, zestiggetak

Zeuren, zoek Zooren.

Z. I.

Zicchel, en.

Zicht, of zinkel, zein / zeissen.

Zichten, met den zeissen maaien.

Zichten, of

Zichtigen, bezien / bezigtigen.

Zider, sedert / naderhand.

Ⓛ

Ziek,

Ziek, *betekent in de samenstelling* (in compositio-
ne) *begeerig / graatig / als manziek, vrouwziek,*
speelziek, enz.

Ziekdag, *ziekte / krankheit.*

Ziekertieren, *ziekelyk / ziekachtig.*

Zielmildt, *mild met zyn ziel.*

Zijle, *ook*

Zil, *en*

Zille, *waterleiding / gracht of goote / Daar men
het water dooz leidt.*

Zilt, *of*

Ziltigh, *brak / zout.*

Zinkzandt, Zinkelzandt, *twel.*

Zind, *gezin / gezind / huisgezin.*

Zinde, *zoek Zeinde.*

Zindeschalk, *zoek Zenneschalk.*

Zindel, *schuim van metaal.*

Zinnen, *bezinnen / bedenken / gevoelen.*

Zister, *zoek Zester.*

Z O.

Zoel, *zwoel / warm.*

Zoending, *zoening / verzoening / dat is / verbag
van vereeniging / bezediging.*

Zoeteboom, *zoetsout.*

Zoetelen, *bemoessen / begruizen / vuil maken:
Hervandaan komt bezoetelen, waarvoor kwa-
lyk bezoedelen geschreeven wordt.*

Zoetelen *betekende ook, een slecht en gering ampt
bedienen; een mozig handwerk oefenen. In
den kryg betekent zoetelen, lustigt verkoopen.*

Zoeteler, *gering koopman / komensman. In den
kryg betekent het een leestogtverkooper.*

Zoetelerye, *of*

Zoetelwerk, *gering werk / slozig ambacht / mozig-
serye.* Zoe-

Zoetelpapier, buik papier / onbekwaam papier.

Zogt, zagt / zagtmoedig.

Zok, zog.

Zolik, zolk, zulk. Een samengezet woord (compositum) van zo en lijk, of gelijk.

Zom, iemand / eenig / sommige. Waarvoor nu in gebruik is sommig. Hiervan spruiten af somtyds, somwylen, enz. voor te somtyds, te somwylen.

Zomer, een lastpaard. Zie ook hiervooren op het woord Som.

Zompe, mank / kreupel.

Zompen, mankgaan / waggelvoeten / strompelen.

Zonder, betekende voortyds bijzonder.

Zonderbaar, bijzonder / zonderling.

Zonderbaarlyk, bijzonderlyk.

Zonderen, scheiden / schiften. Hiervan komt afzonderen.

Zonderheidt, scheiding / verschil / onderscheid. Hiervan is nog in gebruik inzonderheid, boornamentlyk.

Zonnen, in de zon leggen.

Zonnering, by de onduitschen Zodiak.

Zonnezwym, by de onduitschen Ecclyps.

Zonst, zunft, anders / andersing. Om zonst, te vergeefs / om niet.

Zoore, zee / gezweer / pijn / smerte.

Zooren, zeuren, zuuren, zwaeren / pynen / kdelen / sputen.

Zooren, zeuren, betekende ook by de ouden, ter sluip ontfleelen.

Zoorigh, zeurigh, al te nieuwsgierig / moeilijk door nieuwsgierigheid.

Zorghvaerdigh, zorgvuldig.

Zoud, zold, besolding / kringloon / soude.

Zoudaat, zoldaat, zoudenaar, zoudenier, zolde-

denaar, loontrekking *kruggaman / kruggaerrecht*.
 Zoud, zoudaat, enz. worden zo genoemd van zout
 omdat alle, welke eeryds in den kryg aangenoomen
 wierden, zout ontvingen, waardoor zy verbonden
 wierden tot een onverbreeklyk verbond, en hunner
 veldoversten gebouw en getrouw te blyven. Want
 het zout is by de ouden een merk en teken van
 vriendschap, en verbintenis geweest. Daarom
 nog by sommigen de omstorting van 't zout op
 de tafel voor een teken van verbroken trouw en
 vriendschap gehouden wordt.

Zoutmanger, zoutberkoper.

Z U.

Zudde, moeras / poel.

Zuighamme, minnemoeder.

Zuighghenoot, die met een ander dezelfde borsten
 gezoogen heeft.

Zuighmoeder, voedster.

Zuiken, zutgen.

Zuil, pylaar / styl.

Zuimelingh, verzuiming.

Zuimen, wachten / toeben / beiben. *Hiervan spruit
 verzuimen.*

Zuimen, beletten / behindren / ophouden.

Zuiverbrein, bzeinzuiverende.

Zukken, rukken / ryten / neemen.

Zulkdaan, of

Zulkdaanigh, zodanig.

Zulmaandt, Zulle, Zullemaandt, *szokkelmaand*;
 by de onduitschen Februarius. Zoek Zelle, zel-
 lemaandt.

Zulzen, zouten / in de pekkel leggen.

Zund, zond, zee-engte / engte der zee. *Zie ook
 hiervooren Zand.*

Zust-

Zunde, zonde / vergryp.
 Zunft, zonst, zult, zus, anbet / anderfing: om
 zunft, om niet / te looz / vergesf.
 Zuppier, cipier.
 Zusterflagh, zustermoed.
 Zuftigh, zobanig.
 Zuuren, zoek Zooren.

Z W.

Zwaar, *betekent by de ouden den nek.*
 Zwadderen, ruffchen.
 Zwadderen, uitgieten / zwaipen / het water roeren.
 Zwadderigh, golfachtig / zwaipachtig.
 Zwade, zein / zeifen.
 Zwade, streep hooft / gelyk het op 't veld ge-
 maaid ligt. *Men zegt tegenwoordig in Holland*
daarvoor het Zwad.
 Zwadel, zwaachtel.
 Zwaertmaaghe, mage van vaderf zyde. *Zoek*
Spillemaaghe.
 Zwaerdtyde, de manlyke verwantlyn / vaderlyk
 maagfchap.
 Zwaerdcleer, moedenaar.
 Zwark, zwerk, de wolkten. *Een woord nog in*
goeden gebruike.
 Zwalp, golf / haer / golfing.
 Zwalpen, golven / bloeten.
 Zwamme, fpongie / fponf.
 Zwamme, knobbel aan de boomten.
 Zwazeling, zwager.
 Zwazeneede, zwagerinne.
 Zweeghel, zwager.
 Zweelen het hooy, het hoed met woften uitkeeren /
 wonden.
 Zweemen, gelyken.

Zweem:

Zweemken, trekje / gelpreussje.

Zweemfel, gekluisje.

Zweer, zweher, zwaaget.

Zweerinne, zwagerinne.

Zweifstarre, zweefsterre / dwaaster; *by de onduitschen*, planeet.

Zweiven, zweeben / doolen / dwaalen / zwerven.

Zweiver, zweeber / zwerber / dwaaler / dooler.

Zwelken, dwifiken / perfsen.

Zwent, jongeling.

Zwente, jong maagdekken / beerne.

Zwentsen, zwentselen, zwerven / zweeben / doolen.

Zwerk, molk.

Zwerm, blugt van byen / verzameling.

Zwermen, in een troep blieden / samentakomen / o: verbloeien.

Zwermen, zwerven / doolen / dwaalen. *Hiervan spruit* zwermgeest, dwaalgeest / geestdruver / wygeest.

Zwerner, zweeber / dooler / dwaalgeest / wygeest / ketter / gezondheidsdruver.

Zwermerye, dooling / droepery.

Zwet, zet / nat / plas / waterplas.

Zwevel, zwavel.

Zwyd, zondig / talrak.

Zwyk, beztopking. *Hervandaan komt by de Vlamingen*, zwyk slaan, beztoppen.

Zwyken, beztoppen / zakken / wegzakken / naar beneden buigen.

Zwynstye, varkensshot.

Zwynen, zwinden, afneemen / verminderen.

Zwynen, verzwynen, afgaan door moeilijkheid / verblyven door waeking.

Zwillen, zwelle.

Zwinde, gezwind / geweldig / snel.

Zwin-

Zwindelen, ombzaaien / geïkt als van een hoofs-
druizing gebreken worden.

Zwindigh, veel en groot. *Hier van zegt men
zwindigh volk, dat is, overvloed van volk.*

Zwingen,werpen. *Ook betekent het de graanen,
nog met eenig kaf vermengd, zuiveren, wannen.*

Zwinkfel, zweemfel / gelykfenis / zwier / zwaai.

EINDE DES DERDEN EN LAATSTEN DEELS.

